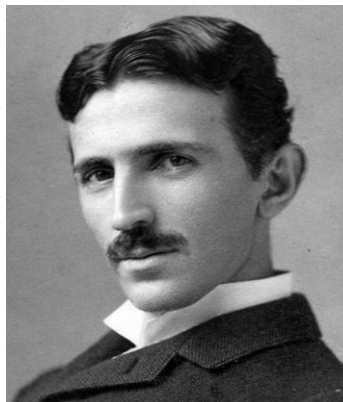

ОШ „Никола Тесла” у Винчи

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ 2022 -2026.

У Винчи, 30.06. 2022.

ШКОЛА: *ОШ "НИКОЛА ТЕСЛА"*

АДРЕСА: *ЈОВАНА ЈОВАНОВИЋА ЗМАЈА БР. 1, ВИНЧА*

ТЕЛ/ФАКС: *011/ 8066 – 911;*

ДИРЕКТОР: *ДРАГОЉУБ ГАЧИЋ*

ТЕЛ/ФАКС: *011/ 8065 – 899*

www.osteslavinca.edu.rs

osn.tesla@mts.rs

САДРЖАЈ:

УВОД	6
ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ	9
ПРВИ ДЕО – ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	18
ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	23
ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 2.РАЗРЕД	76
ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 3.РАЗРЕД	141
ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 4. РАЗРЕД	225
ДРУГИ ДЕО - ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА.....	311
ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 5.РАЗРЕД.....	313
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК.....	314
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА	344
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА	360
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА.....	412
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО.....	416
ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 6.РАЗРЕД.....	482
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК.....	482
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА	502
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА	511
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА.....	558
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА.....	568
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	591

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 7.РАЗРЕД.....	627
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК.....	617
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА.....	667
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА	679
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА.....	695
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО	706
ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	717
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК.....	717
СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.....	735
ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 8. РАЗРЕД	743
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК.....	743
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА.....	786
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ХЕМИЈА	795
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА.....	816
ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	837
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК.....	837
СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.....	853
СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА	860
ТРЕЋИ ДЕО ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА - ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ	863
ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ 1- 4. РАЗРЕДА.....	863
ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ 5 - 8. РАЗРЕДА.....	875
ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	943
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА.....	947
ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ	947
ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА.....	947

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	951
ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ	991
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ.....	999
ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	1001
ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	1003
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	1005
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	Error! Bookmark not defined.
ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ.....	1009
ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	1017
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНИ РАД	1020
ПРОГРАМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА.....	1023
ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ САМОВРЕДНОВАЊА РАДА ШКОЛЕ	1024
ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНИХ САРАДНИКА.....	1026
ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ У ШКОЛИ.....	1044

УВОД

Полазне основе за израду школског програма су:

1. „Закон о основама система образовања и васпитања“, „Службени гласник РС“, бр.88/2017 и 27/2018 – др.закони, 6/2020 и 129/2021
2. „Закон о основном образовању и васпитању“, "Службени гласник РС", бр. 55/2013 и 101/2017,10/2019, 27/2018 – др.закон и 129/2021.
3. „Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања“ – Просветни гласник 07/2022
4. „Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања“, "Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2004, 20/2004, 1/2005, 3/2006, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011, 7/2011-I, 7/2011-II, 1/2013, 4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016-I, 11/2016-II и 6/2017
5. „Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања“, "Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017 од 14.12.2017. године, ступио је на снагу 22.12.2017, а примењује се за ученике 1.разреда од 2018/2019. године,
6. „Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања“, "Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 6/2007, 2/2010, 7/2010 - други пропис, 3/2011, 1/2013, 4/2013, 11/2016-I, 11/2016-II, 6/2017, 8/2017 и 9/2017. Измена важи од 1.9.2018.године,
7. „Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања“, "Службеном гласнику РС - Просветни гласник", бр. 5/2008, 3/2011, 1/2013, 5/2014-I, 5/2014-II, 11/2016-I, 11/2016-II, 9/2017 и 3/2018.
8. „Правилник о изменама Правилника о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања“, „Службени гласник РС – Просветни гласник“, а примењује се од 2018/2019. год не. Број 110-00-282/2017-04 У Београду, 30. новембра 2017. године.
9. „Правилник о изменама Правилника о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања“, „Службени гласник РС – Просветни гласник“, а примењује се од школске 2018/2019. год не. Број 110-00-282/2017-04 у Београду, 30. новембра 2017. године.
10. „Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања“, "Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2004, 20/2004, 1/2005, 3/2006, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011, 7/2011-I, 7/2011-II, 1/2013, 4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016-I, 11/2016-II и 6/2017
11. „Програм наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања“ – Службени гласник / Просветни гласник бр.16 од 17.06.2018.године,

12. „Програм наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања“ – Службени гласник / Просветни гласник бр.15 од 30.08..2018.године,
13. Службени гласник/Просветни гласник бр.18 од 17.12.2018. године,
14. . „Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања“ – Службени гласник / Просветни гласник бр.5 од 27.05.2019.године,
15. „Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања“ – Службени гласник / Просветни гласник бр.5 од 27.05.2019.године,
16. „Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања“ – Службени гласник / Просветни гласник бр.10 од 29.07.2019.године,
17. „Правилник о измени и допуни Правилника о програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања“ – Службени гласник бр.2 од 09.04.2020. године.
18. „Правилник о изменама и допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања“ - Службени гласник бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19 и 6/20,
19. „Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за други разред основног образовања“ - Службени гласник бр.5 од 29.јуна 2021. године,
20. „Правилник о изменама Правилника за седми разред основног образовања“ - Службени гласник бр.5 од 29.јуна 2021. године,
21. „Правилник о изменама Правилника за осми разред основног образовања“- Службени гласник бр.5 од 29.јуна 2021. године.
22. Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања Просветни гласник РС, 78/18
23. „Правилник о стандардима квалитета рада установе“ - Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 14/2018 од 02.08.2018. године
24. „Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и ескурзије у основној школи“- Сл. гласник РС, бр. 30/19;
25. „Посебан протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовноваспитним установама“ - Београд 2007. године;
26. „Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насеље, злостављање и занемаривање“ - Службени гласник РС, бр. 46/19; 24.
27. „Правилник о изменама и допунама Правилника о Протоколу поступања у установи у одговору на насеље, злостављање и занемаривање“- Службени гласник РС, бр. 104/20;
28. „Правилник о изменама и допунама Правилника о Протоколу поступања у установи у одговору на насеље, злостављање и занемаривање“- Сл. гласник РС, бр. 107/20);
29. „Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању“ - Сл. гласник РС", бр. 34/2019 од 17. 5. 2019. године;
30. „Правилник о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог боравка“ - Службени гласник РС, бр. 77/2014;
31. „Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету и ученику“ - Сл. гласник РС бр.63/10;
32. „Правилник о допуни образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом“ - Сл. гласник РС“, бр. 80/18;

33. „Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање“- Службени гласник РС, бр. 74/2018)
 34. „Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновање наставе на даљину у основној школи“ - Службени гласник РС, број 109 од 21. августа 2020;
 35. Извештај о раду школе у шк. 2018/19. години,
 36. Извештај о раду школе у шк. 2019/20. години,
 37. Извештај о раду школе у шк. 2020/21. години,
 38. Извештај о самовредновању рада школе за шк.2018/19.годину,
 39. Извештај о самовредновању рада школе за шк.2019/20.годину,
 40. Извештај о самовредновању рада школе за шк.2020/21.годину,
 41. Развојни план рада школе за период 2022- 2025. године,
 42. Евалуација и анализа реализације Школског програма 2018-2022 коју је урадио Стручни актив за развој школског програма у шк.2020/21. и шк.2021/22.години,
 43. Материјално – технички и кадровски услови у школи,
 44. Образовне потребе ученика, родитеља и локалне заједнице.
- Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план и укупан образовно-васпитни рад у школи.
- Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.
- Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Језик остваривања образовно-васпитног рада

Школски програм се остварује на српском језику и ћириличном писму.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

Подаци о првој школи у овом крају датирају из 18. века. Под именом "Никола Тесла" основна школа је почела са радом 1946. године. У току свог постојања школа је доживела многе промене. У трећи, нов објекат пресељена је 1990. год., у ул. Јована Јовановића Змаја бр.1 у Винчи и постала једна од највећих и најлепших школа у Србији. Од шк.2020/21.године ученици 1-8. разреда у ИО Лештане похађају наставу у новом објекту.

Поштујући традицију и нове правце развоја школе желимо да она постане центар не само наставних већ и ваннаставних и других културних догађања и активности.

ШКОЛА И ЊЕНА ОКОЛИНА

Основна школа "Никола Тесла" се налази у Винчи, приградском насељу близу магистралног пута Београд – Смедерево. Локација школе је доступна ученицима и они у њу долазе пешке и коришћењем градског превоза. Поред матичне школе, школи припадају и три издвојена одељења у Лештану, Болечу и Ритопеку. До ових школа деца долазе углавном пешке, мада има ученика који користе градски превоз и организован превоз за ученике из насеља Болеч и Винча.

Ова приградска насеља су претежно пољопривредна – воћарска подручја. Неке породице се баве искључиво пољопривредом или приватним предузетништвом.

У близини школе, на самој обали Дунава, налази се и археолошко налазиште „Бело брдо“ Винча које пружа могућности за разноврсне школске активности. У насељу се налази и Нуклеарни институт Винча и пољопривредно добро „Радмиловац“ који, такође, пружају могућности за реализацију различитих школских активности. Насеља Винча и Ритопек се налазе на обали Дунава, а сва насеља у којима су наши објекти припадају граду Београду. Због тога су ресурси које можемо користити у свом раду веома разноврсни и богати садржајима.

Околина школе утиче на концепцију школског програма и служи као ресурс за планирање и реализацију различитих садржаја и активности из школског програма.

ШКОЛСКИ ПРОСТОР

Школа има четири објекта. Матична школа је у Винчи, ул.Јована Јовановића Змаја бр.1, а по један школски објекат се налази у Лештану, Болечу и Ритопеку.Адресе издвојених одељења су:

Лештане, Ул.20 октобар бр. 39, тел. 8030 – 938,

Болеч, Ул. М. Тита бр. 39, тел. 8063 – 230,

Ритопек, Ул. Карађорђева бр. 56, тел. 8063 – 203.

Школу похађа 2 377 ученика од првог до осмог разреда.

У млађим разредима је 1 176 ученика у 47 одељења, док је у 45 одељења старијих разреда 1 201 ученика.

У матичној школи у Винчи је 1 535 ученика (57 одељења)

У издвојеном одељењу у Лештанима је 533 ученика (19 одељења)

У издвојеном одељењу у Болечу је 192 ученика (8 одељења)

У издвојеном одељењу у Ритопеку је 117 ученика (8 одељења).

ПРИНЦИПИ НА КОЈИМА СЕ ЗАСНИВА ОБРАЗОВНИ ПРОЦЕС

Образовни процес у оба циклуса основног образовања и васпитања заснива се на следећим општим принципима: Једнако право и доступност образовања и васпитања без дискриминације и издвајања по питању пола, социјалне, културне, етничке,

религијске или друге припадности, месту борава, материјалног или здравственог стања, тешкоћа или сметња у развоју, као и по другим основама;

Квалитетно образовање и васпитање засновано на тековинама и достигнућима савремене науке и прилагођено узрасним и личним образовним потребама ученика;

Образовање и васпитање у демократски уређеној и социјално одговорној установи у којој се негује отвореност, сарадња, толеранција, свест о културној и цивилизацијској повезаности у свету, посвећеност основним моралним вредностима, вредностима правде, истине, солидарности, слободе, поштења, одговорности и у којој је осигурано пуно поштовање права детета;

Усмереност образовања и васпитања на ученика кроз разноврсне облике наставе, учења и оцењивања којима се излази у сусрет различитим потребама ученика, развија мотивација за учење и подиже квалитет постигнућа; образовање поштује индивидуалне разлике међу децом, образовање се заснива на партиципативним, кооперативним, активним, и искуственим методама наставе и учења;

Усмереност образовања и васпитања на постизање стандарда постигнућа, развој предметних и међупредметних компетенција ученика и вештина неопходних за даље учење и свакодневни живот.

Ови принципи ће нас водити у раду и помагати нам да нађемо најадекватнији начин и пут да максимално развијамо потенцијале наших ученика.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Циљеви и задаци програма образовања су:

- развој пуног интелектуалног, емоционалног, социјалног, моралног и физичког потенцијала сваког ученика у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова неопходних за рад и живот у савременом друштву;
- развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса;

- развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди за сву децу, ученике и одрасле:

- 1) једнакост и доступност остваривања права на образовање и васпитање заснованом на социјалној правди и принципу једнаких шанси без дискриминације;
- 2) усмереност образовања и васпитања на дете и ученика кроз разноврсне облике учења, наставе и оцењивања којима се излази у сусрет различитим потребама детета и ученика, развија мотивација за учење и подиже квалитет постигнућа;
- 3) поштовање људских права и права сваког детета, ученика и одраслог и уважавање људског достојанства; образовање и васпитање у демократски уређеној и социјално одговорној установи у којој се негују отвореност, сарадња, толеранција, свест о културној и цивилизацијској повезаности у свету, посвећеност основним моралним вредностима, вредностима правде, истине,

солидарности, слободe, поштења и одговорности и у којој је осигурано пуно поштовање права детета, ученика и одраслог; 4) висок квалитет образовања и васпитања за све; квалитетно и уравнотежено образовање и васпитање, засновано на тековинама и достигнућима савремене науке, примена достигнућа научних дисциплина важних за процес образовања и васпитања и прилагођених узрастним и личним образовним потребама сваког детета, ученика и одраслог;

5) целоживотно учење, које укључује све облике учења и значи учествовање у различитим облицима образовних активности током живота, са циљем сталног унапређивања потребних личних, грађанских, друштвених и радних компетенција;

6) образовање и васпитање засновано на компетенцијама у складу са стратешким и функционалним оквиром за планирање и остваривање процеса образовања и васпитања, чиме се стварају услови и пружа подршка за развој свих компетенција;

7) професионалну етику и компетентност која подразумева високу стручност наставника, васпитача, стручних сарадника, директора и секретара, стални професионални развој и висок ниво професионалне одговорности и етичности;

8) хоризонталну и вертикалну проходност којом се осигурава могућност да ученици и одрасли током образовања промене врсту образовања (хоризонтална проходност) и могућност даљег образовања и стицања вишег нивоа образовања (вертикална проходност);

9) демократичност кроз укљученост свих учесника у систему образовања и васпитања у стварању и спровођењу образовних политика, поштујући потребе и права уз обавезе и одговорности;

10) аутономија установе кроз планирање и остваривање одговарајућих активности, програма и пројеката у циљу унапређивања квалитета образовања и васпитања поштујући специфичности установе и локалне средине.

У остваривању принципа, посебна пажња посвећује се:

1) сарадњи са породицом, укључивањем родитеља односно другог законског заступника, ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања, локалном заједницом и широм друштвеном средином;

2) подршци преласка детета, односно ученика у следећи ниво образовања и васпитања и остваривању континуитета у образовању и васпитању;

3) идентификацији, праћењу и подстицању ученика и одраслих са изузетним способностима (талентовани и даровити) уз обезбеђивање услова да, без обзира на сопствене материјалне услове имају приступ одговарајућим нивоима образовања и васпитања и установама;

- 4) могућности да деца, ученици и одрасли са сметњама у развоју, инвалидитетом и из осетљивих група, без обзира на сопствене материјалне услове имају приступ свим нивоима образовања и васпитања у установама, а лица смештена у установе социјалне заштите, деца, ученици и одрасли са здравственим проблемима остварују право на образовање за време смештаја у установи и током болничког и кућног лечења;
- 5) смањењу стопе напуштања система образовања и васпитања, посебно лица из социјално угрожених категорија становништва и неразвијених подручја, лица са сметњама у развоју и инвалидитетом и других лица са специфичним тешкоћама у учењу и подршци њиховом поновном укључењу у систем, у складу са принципима инклузивног и интеркултуралног образовања и васпитања;
- 6) каријерном вођењу и саветовању запослених, ученика и одраслих усмереном ка личном развоју појединца и напредовању у образовном и професионалном смислу;
- 7) остваривању права на образовање и укључивањем у систем образовања и васпитања на различитим узрастима и нивоима, без угрожавања других права детета и других људских права;
- 8) сарадњи са ученицима, ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања, као и остваривања одговарајућих активности, програма и пројеката у циљу унапређивања квалитета образовања и васпитања. Циљеви образовања и васпитања.¹⁾

Посебна пажња се посвећује развијању кључних компетенција за целоживотно учење и општих међупредметних компетенција ученика, стварање услова за развијање интересовања, као и подстицање и мотивацију свих учесника образовног- васпитног процеса и неговање атмосфере толеранције и ненасиља у школи и ван ње.

¹⁾Закон о основама система образовања и васпитања – члан 7.

ОПШТИ ИСХОДИ И СТАНДАРДИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди све услове да ученици постижу опште исходе, односно буду оспособљени за: усвајају и изграђују знање, примењују, размењују стечено знање;науче како да уче и користе свој ум;идентификују и решавају

проблеми доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење;раде ефикасно са другима као члановима тима, групе, организације и заједнице;одговорно и ефикасно управљају собом и својим активностима,прикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације; ефикасно комуницирају користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима; ефикасно и критички користе науку и технику уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини; схватају свет као целину повезаних система и приликом решавања проблема разумеју да нису изоловани;- покрећу и спремно прихватају промене, пружају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остварењу циљева и постизању успеха.

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

- 1) имати усвојен интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују;
- 2) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;
- 3) бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену;
- 4) умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
- 5) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;
- 6) бити оспособљени за самостално учење;
- 7) бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;
- 8) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;
- 9) бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима;
- 10) бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању, примењивати усвојене здравствене навике неопходне за активан и здрав животни стил;
- 11) умети да препознају и уваже људска и дејча права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;

- 12) имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;
- 13) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;
- 14) бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице.²⁾

²⁾ Закон о основном образовању и васпитању

ЦИЉ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Циљ школског програма заснован је на циљевима образовања и васпитања. Он се односи на целокупан развој ученика, развијање способности и вештина, као и на развој свести о себи и другима око себе. Циљеви и задаци су детаљно дати за сваки разред по предметима, како за обавезне тако и за изборне предмете.

Неки општи циљеви и задаци Школског програма су :

- стицање знања о језику, књижевности и медијима релевантним за будуће образовање и професионални развој;
- оспособљавање ученика да користи стандардни матерњи језик, ефикасно комуницира у усменом и писаном облику у различите сврхе;
- оспособљавање ученика да комуницирају у усменом и писаном облику на теме из свакодневног живота на страном језику;
- развијање свести о значају вишејезичности у савременој вишекултурној заједници;
- разумевање повезаности различитих научних дисциплина;
- разумевање и сналажење у садашњости и повезаности друштвених процеса у простору и времену (Србија, Европа, свет);
- прихватање и уважавање другог/друге без обзира на националну, верску, родну и друге разлике;
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу знања физичких, хемијских и биолошких закона, модела и теорија;

- правилно формирање математичких појмова и стицање основних математичких знања и вештина;
- стицање способности за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема;
- овладавање информационо-комуникационим технологијама;
- развијање вештина и техника уметничког изражавања;
- познавање различитих техника, стилова и медија уметничког изражавања;
- познавање вредности сопственог културног наслеђа и повезаности са другим културама и традицијама;
- развијање одговорног односа према сопственом здрављу и здрављу других,
- развијање различитих компетенција као што су: компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, вештина за живот у демократском друштву, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција и предузетничка компетенција.

НАЧЕЛА ИЗРАДЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм утемељен је на начелима:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;

- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

У Школском програму 2022-26. се планови и програми свих школских и ваншколских активности заснивају на наведеним начелима. То се може видети у структури школског програма, почев од садржаја програма, програма наставе и учења, програмирања активности, метода, начина и облика реализације наставе, међупредметног повезивања и тематског/интердисциплинарног планирања и реализације наставе, плана активности наставе усмерених ка развоју предметних и општих међупредметних компетенција ученика, програма реализације пројеката у школи, посебних програма ваннаставних и других активности који се реализују у школи, а значајни су развој ученика, промоцију школе, до презентовања резултата и евалуације свих активности. Концепција школског програма омогућава развијање позитивног односа према учењу, подстицање интересовања ученика, као и могућност да се ученикова знања која стиче ван школе повежу са садржајима учења, а повратна информација, похвала и награда буду подстицај и мотивација ученику за даље напредовање у учењу и развоју.

ПРВИ ДЕО – ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 1,2,3.РАЗРЕД ПРВОГ ЦИКЛУСА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.

1.	Српски језик језик ¹	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Српски језик као нематерњи ²	2	72	2	72	3	108	3	108
3.	Странијезик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
6.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
7.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
9.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
10.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
УКУПНО: А		20-22*	720-792*	21-23*	756-828*	21-24*	756-864*	21-24*	756-864*

ИЗБОРНА НАСТАВА:

1. Верска настава /грађанско васпитање – 1 час недељно/ 36 годишње

ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА:

1. Редовна настава недељно 1- 23 часа недељно
2. Допунска настава – 1 час недељно/ 36 годишње
3. Додатна настава– 1 час недељно/ 36 годишње
4. Настава у природи – 7-10 дана годишње

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА:

1. Час одељењског старешине - 1 час недељно/ 36 годишње
2. Ванаставне активности - 1 -2 часа недељно/ 36 годишње
3. Екскурзија – 1 -3 дана годишње

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 4. РАЗРЕД ПРВОГ ЦИКЛУСА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик Језик ¹	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Српски као нематерњи језик	2	72	2	72	3	108	3	108
3.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72			-	
6.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
7.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
9	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
У К У П Н О: А		19-21*	684-756*	20-22*	720-792*	20-23*	720-828*	20-23*	720-828*
Ред.. Број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								
1	Верска настава, Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Матерњи језик говор са елементима националне културе ‘	2	72	2	72	2	72	2	72

У К У П Н О: Б	1-3*	36-108*	1-3*	36-108 ⁴	1-3*	36-108*	1-3*	36-108*
УКУПНО:А + Б	20-22-	720-792 [“]	21-23*	756-828 [“]	21-24*	756-864 [“]	21-24 [“]	756-864 [“]

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	20–22*	720–792*	21–23*	756–828*	21–24*	756–864*	21–24*	756–864*
2.	Пројектна настава	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава							1	36
5.	Настава у природи**	7–10 дана годишње		7–10 дана годишње		7–10 дана годишње		7–10 дана годишње	

Ред. Број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	ДРУГИ РАЗРЕД	ТРЕЋИ РАЗРЕД	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности	1–2	36–72	1–2	36–72	1–2	36–72	1–2	36–72
3.	Екскурзија	1–3 дана годишње		1–3 дана годишње		1–3 дана годишње		1–3 дана годишње	

1 Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

2 Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

3 Ученик бира један од понуђених изборних програма.

4 Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм али није у обавези.

5 Пројектна настава је обавезна за све ученике.

6 Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

* Број часова за ученике припаднике националних мањина

** Настава у природи организује се у складу са одговарајућим правилником.

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 1. РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе српског језик јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писменог изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Српски језик, 1. разред**, годишњи фонд часова: **180**, недељни фонд часова: **5**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	90
2.	КЊИЖЕВНОСТ	45
3.	ЈЕЗИК -Граматика, правопис и ортоепија	10
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА-Говорење, слушање, писање, читање	35
Укупно:	Четири теме	180

Тематска структура годишњег програма – Српски језик, 1. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Основно описмењавање ученика; Развијање потребе за читањем и писањем, способн. да се књигом самостално служе као извором сазнања, навикавање на самост. коришћење нашег писма у читању и писању Навикавање на сажето и јасно усмено и писмено изражавање према захтевима програма за први разред; подстицање ученика на самостално читање и писање, језичко, литерарно и сценско стваралаштво; савладавање основа методологије израде писмених састава	Разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; Влада основном техником читања и писања ћириличног текста; Разуме оно што прочита; Разликује слово, реч и реченицу; Обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима: Пише читко и уредно; Гласно чита, правилно и са разумевањем; Тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; Спаја више реченица у краћу целину; Пажљиво и културно слуша саговорнике; Слуша, разуме и парафразира поруку.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују-текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним словима или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат). Читање (шчитавање – глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, џ, ћ, ч, ј, љ).	Игре за вежбу међусобне комуникације. Говорне вежбе на основу слике или низа слика. Вежбе артикулације. Вежбе посматрања и пажње. Вежбе активног слушања. Вежбе подражавања. Аналитичко-синтетичке вежбе. Моторичке и графомоторичке вежбе. Вежбе читања. Вежбе обликовања за правилно седење и положај тела. Монографски и комплексни поступак обраде слова. Корективне вежбе. Игре словима и речима. Језичке игре.	Одељенска илустрована словарица, ученичка словарица, почетница, илустрације, апликације, бојанке, текстови, фломастери, бојице, пластелин, ЦД, различита средства за развој моторике шаке и прстију, позоришне лутке, играчке, картице...	Посматрање, разговори, белешке, продукти дечијих активности, домаћи задаци, задовољство ученика у раду
Поступно и	Активно слуша и	КЊИЖЕВН	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА	Запажају, откривају,	Читанка,	Посматрање,

систематично уознавање лирских књижевних текстова. Поступно и систематично уознавање епских књижевних текстова. Поступно и систематично уознавање драмских књижевних текстова, Да ученици науче да уоче тему и ликове у књижевном тексту, да запажају, откривају, упоређују, образложе дате појединости које чине појединости прочитаног текста	разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; Препозна песму, причу и драмски текст; Одреди главни догађај, време(редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; Уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; Изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; Препозна загонетку и разуме њено значење; Препозна басну и разуме њено значење; Напамет говори краће књижевне текстове; Учествује у сценском извођењу текста; Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; Пронађе информације експлицитно изнете у тексту.	ОСТ	Поезија: Народна песма, <i>Ја сам чудо видео</i> Ј. Ј. Змај, <i>Зимска песма</i> В. Илић, <i>Пролећна зора</i>/ Воја Царић, <i>Пролеће</i> /Мира Алечковић, <i>Ветар сејач</i> / Десанка Максимовић, <i>Првак</i> ; <i>Хвалисави зечићи</i>; <i>У гостима</i>; <i>Ливадско звонце</i>; Гвидо Тартаља, <i>Кимова беба</i>; <i>Мрави</i>; <i>Постеља за зеку</i> / Бранко Ћопић, <i>Јежева кућица</i> (читање у наставцима)/ Душан Радовић, <i>Јесења песма</i>; <i>Срећна Нова година</i>/ Љубивоје Ршумовић, <i>Ау што је школа згодна</i>; <i>Дете</i>; <i>Деца су украс света</i>/ Стеван Раичковић, <i>Цртанка</i>/ Бранислав Лазаревић, <i>Сликари</i>/ Перо Зубац, <i>Добар друг ти вреди више</i>/ Драгомир Ђорђевић, <i>Није лако бити дете</i> Проза Народна прича, <i>Свети Сава и ђаци</i>; <i>Деда и репа</i>; <i>Голуб и пчела</i>/ Народна басна, <i>Лисица и гавран</i>/ Доситеј Обрадовић, <i>Два јарца</i>; <i>Две козе</i>/ Лав Николајевич Толстој, <i>Два друга</i>/ Драган Лукић, <i>Јоца вози тролејбус</i>/ Игор Коларов, <i>Дум-дум Оливер и његов бубањ</i>/ Ђуро Дамјановић, <i>Дан кад је јутро било слово</i>/ Весна Ђоровић Бутрић, <i>Ноћни хошак</i>/ Избор из народних и ауторских загонетки (Д. Максимовић, <i>Загонетке лаке за ђаке прваке</i>/ <i>Загонетке</i> Григора Витеза и Бране Цветковића) Драмски текстови Гвидо Тартаља, <i>Зна он унапред</i>/ Душан Радовић, <i>Тужабаба</i>/ Александар Поповић, <i>Неће увек да</i>	упоређују, предвиђају даљи ток радње, исказују и образлажу ставове, изражајно читају, казују поезију, глуме, издвајају порукe књижевног дела, уочавају мање познате и непознате речи, гледају позоришну представу, сарађују са школском библиотеком, снимају, фотографишу Стваралачка метода, метода разговора, демонстративна метода, текстуална метода, илустративна метода	Буквар, Почетница, лектира, илустрације , фотографије , звучна читанка, ЦД, апликације, сликовнице, филмови, звучни и видео снимци, енциклопед ије, дечији часописи	разговор, тестирање, белешке, продукти дечијих активности, Домаћи задаци, стваралачке активности, идеје, задовољство у раду, мотивација

			<i>буде први/ Бора Ољачић, Први дан у школи</i> Популарни и информативни текстови Избор (Свети Сава, Вук Стефановић Караџић, знаменита завичајна личност и др.)/ Миладин Шипка, <i>Буквар ДОМАЋА ЛЕКТИРА</i> Ј. Ј. Змај, <i>Песме за децу</i> (избор)/ Избор из басни и сликовница за децу Књижевни појмови: Песма; Прича;Драмски текст за децу; Шаљива песма;Басна; Загонетка.			
Поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика; упознавање језичких појава и појмова,овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика.	- правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; - примењује основна правописна правила; - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила;	ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија	Реченица; реч; слово. Улога гласа/ слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице, назив школе коју похађа. Правилно потписивање . Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.	Аналит-синтетичке вежбе, Метода читања, метода писања, стваралачка метода, метода разговора, текстуална метода, метода демонстрације, графичког представљања, илустративна метода.	Одељенска илустрована словарица Радна свеска уз Буквар, илустрације , ЦД.	Посматрање, Разговори, Тестирање Белешке Продукти дечијих активности Домаћи задаци Задовољство ученика у раду
Оспособљавање за успешно служење књижевн. језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника,	Активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; Активно учествује у вођеном и слободном разговору; Усмено препричава; Усмено прича према слици/сликама и о доживљајима;		Говорење Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци. Усмена порука. Причање, препричавање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богаћење речника: лексичке и	Дијалогска метода, Текстуална метода, Истраживачка метода Демонстрација Драматизација, Луткарско сценско извођење	Читанка, Буквар, Почетница, лектира, илустрације фотографије , звучна читанка, ЦД, апликације, сликовнице,	Посматрање, разговор, тестирање, белешке, продукти дечијих активности, Домаћи задаци, стваралачке активности,

слушаоца, саговорника и читаоца).	Бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; Напамет говори краће књижевне текстове; Учествује у сценском извођењу Слуша, разуме и парафразира поруку; Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; Писмено одговара на постављена питања; Спаја више реченица у краћу целину; Пронађе информације експлицитно изнете у тексту; Гласно чита, правилно и са разумевањем; Тихо чита (у себи) са разумевањем; Влада основном техником читања и писања ћириличног текста.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре.		филмови, звучни и видео снимци, енциклопедије, дечији часописи, позивнице, писма, рецепти, позоришне лутке, речник нових речи и израза	идеје, задовољство у раду, мотивација.
			Слушање Стварне и симулиране ситуације. Слушна порука. Аудио-визуелни записи. Игре за развијање слушне пажње.			
			Писање Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста.			
			Читање Књижевни текстови. Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др. Информативни текстови: Уџбенички: Милан Шипка, Буквар; текстови о знаменитим личностима српске културе; Вануџбенички: о правилима учтивног понашања (бонтон); о месту у којем ученици живе; о животињама итд.			

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред.	Назив опште међупредметне	План активности наставе усмерене на развијање општих	Евалуација/критеријум успеха

број	компетенције	компетенција ученика	
1	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-истраживачки задаци-издвајање појмова из садржаја; -тумачење непознатих речи-коришћење различитих извора информација(речник,интернет...); -активно учешће у проналажењу и постављању правила из граматике; -креирање мапе ума; -учење напамет краћих текстова илустровањем садржаја;	Издвојени појмови из садржаја; издвојене непознате речи; квивизи; тестови; рецитације;
2	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- изношењем ставова приликом обраде текста -драматизација текста - избор најуспешнијих путем гласања	-изнети ставови,понашање ученика у конкретној ситуацији, начин решавања сукоба
3	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-илустрација садржаја-вредновање и процена радова -прављење тематског панорама - избор најлепших задатака -издвајање најлепших реченица из домаћих задатака -цртање песничких слика из песме и издвајање наслова	-издвојени радови
4	КОМУНИКАЦИЈА	-састављање приче на задату тему-јасно усмено и писмено изражавање -анализа текста, домаћих задатака	-усмени и писани радови;
5	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	-на основу књижевног текста осмишљавање активности кроз које подстичу друге да имају одговоран однос према околини	-драматизација ситуација из свакодневног живота
6	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	-карактеризација ликова; анализа ситуација у којима се они налазе; израда панорама	- усмени и писани радови;
7	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	-одељенски часопис	-илустрације; писани радови
8	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	-карактеризација ликова; анализа ситуација у којима се они налазе -драматизација проблемских ситуација	- усмени и писани радови
9	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-прелиставање часописа, књига, енциклопедија.. - читање табела; класификација података	
10	САРАДЊА	-заједничко решавање задатака у интерактивном тексту -тимски рад; рад у пару; вршњачка помоћ у учењу	- интеракција; разговор; презентација групног рада; понашање у датој ситуацији
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-претраживање -коришћење ИКТ-а у учењу	-урађени задаци у дигиталном уџбенику

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ : Циљ наставе страног језика у другом разреду је да оспособи ученика да комуницира на основном нивоу страним језиком, у усменом облику о темама из његовог непосредног окружења. Настава страног језика треба да : подстакне потребу за учењем страних језика, подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика, , олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту, креативност и радозналост, подстиче употребу

страног језика у личне сврхе и из задовољства. Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући друге, стиче свест о значају свог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Тематска структура годишњег програма - Годишњи фонд часова:72, недељни фонд часова: 2

Редни број	Наставна област / тема / целина	Број часова
1	Поздрављање	6
2	Представљање себе и других;Давање основних информација о себи и тражење основних информација о другима;	7
3	Разумевање и давање једноставних упутстава и налога;	7
4	Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности;	7
5	Исказивање молбе захвалности и извињења;	7
6	Честитање;	3
7	Описивање живих бића,предмета,места и појава;	7
8	Исказивање потреба, осећања;	7
9	Исказивање положаја у простору;	7
10	Изражавање припадања и неприпадања и поседовања и непоседовања;	7
11	Изражавање допадања и недопадања;	7
	Укупно:	72

Тематска структура годишњег програма – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, 1. разред

Циљеви	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Област/Тема а Комуникати вне функције	Садржаји	Активности, методе, облици ,начини и поступциостваривањапр ограма	Средства	Евалуација
Поздрављање и представљање	– поздрави и отпоздрави; – представи себе и другог; – разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;	Поздрављање	<i>Hi! Hello. Good morning/ afternoon/evening/ night. How are you? I'm fine, thank you, and you? Goodbye.Bye. See you (later/tomorrow). Thanks, same to you!</i>	Фронтални, индивидуални, у групи, у пару. Методе: показивање, монологска, дијалогска, мет.рада са књигом, метода практичних активности. КМ – слушање и показивање/ понављање/ глума, симулација.	Приручник за наставнике, учбеник, радна свеска, ЦД, цртежи, флеш картице, постер, помоћна средства: фоторафије...	Разговор са ученицима Повезивање звучног материјала са илустрацијом. Цртање по диктату. Интерсовања и мотивација Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама
Поздрављање, представљање себе и других;давање и тражење информација о другима	-представе себе и другог; -поздраве и отпоздраве примењујући једноставна језичка средства; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - разумеју и користе формалне и неформалне поздраве и поштују устаљена правила учтивости.	Представљање себе и других:Давање основних информација о себи и тражење основних информација о другима;	Изразе који се користе за поздрављање, представљање, и основну друштвену комуникацију са вршњацима – <i>Hello! I'm (Rodney). What's your name? Who's this? It's (Otto/me). Good morning / afternoon. Goodbye. See you!;Here's a window/roof/floor; Come in! What's the matter?</i> песме и причекоје се односе на	Фронтални, индивидуални, у групи, у пару. Методе: показивање, монологска, дијалогска, мет.рада са књигом, метода практичних активности. КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Приручник за наставнике, учбеник, радна свеска, ЦД, цртежи, флеш картице, постер, помоћна средства: фоторафије...	Повезивање звучног материјала са илустрацијом. Цртање по диктату. Вежбе слушања. Коментари –допада ми се, не допада ми се. Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама.

			му.			
Описивање предмета;позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности;изражавање количина;разумевање и давање једноставних налога	- разумеју и реагују на краткеналоге; - упуте кратке налоге; - разумеју и препознају сличности и разлике у животу у школама у ВБ и код нас; - прикладно упуте, прихвате/ одбију позив.	Разумевање и давање једноставних упутстава и налога;	<i>Let's start. Quiet, please. Listen to me! Look! Look at the picture! Sit down. Stand up. Turn around. Open/Close your books/notebooks. Come in. Come here/to the board. Count from ... to</i>	Фронтални, индивидуални, у групи, у пару. Методе: показивање, монолошка, дијалошка, метод рада са књигом, метода практичних активности. КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Приручник за наставнике, уџбеник, радна свеска, ЦД, цртежи, флеш картице, постер, помоћна средства: фоторафије...	Повезивање звучног материјала са илустрацијом. Цртање по диктату. Вежбе слушања. Коментари –допада ми се, не допада ми се. Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама.
Описивање предмета;позив на заједничку активност;;изражавање количина;изражавање упустава и налога	- разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - певају деце песме одговарајућег садржаја; - прикладно упуте, прихвате/ одбију позив.	Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности;	<i>Let's play football/ the memory game/ go to the park/sing. Come and play with me! Come to my birthday party. Cool! Super! Great! OK. All right. Sorry, I can't.</i>	Фронтални, индивидуални, у групи, у пару. Методе: показивање, монолошка, дијалошка, метод рада са књигом, метода практичних активности. Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.	Приручник за наставнике, уџбеник, радна свеска, ЦД, цртежи, флеш картице, постер, помоћна средства: фоторафије...	Повезивање звучног материјала са илустрацијом. Цртање по диктату. Вежбе слушања. Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама.
разумевање исказа којима се изражава молба, захвално	- прикладно упуте, прихвате/ одбију позив. – разуме једноставне исказе којима се изражава захвалност, молба,	Исказивање молбе захвалности и извињења	<i>I am sorry! Can you help me? Please, can you give me? Thank you! Can you help me?</i>	Фронтални, индивидуални, у групи, у пару. Методе: показивање, монолошка, дијалошка, метод рада са књигом, метода практичних	Приручник за наставнике, уџбеник, радна свеска, ЦД, цртежи,	Повезивање звучног материјала са илустрацијом. Цртање по диктату. Вежбе слушања. Планирано

ст,извињење	извињење и реагује на њих			активности. Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама	флеш картице, постер, помоћна средства: фоторафије...	прилагођавање за ученике са посебним потребама.
честитање;изра жавање количина и поседовања;поз ив на заједничку активност;изра жавање упустава и налога;давање основних информација о себи.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке;	Честитање;	<i>Happy Birthday! Merry Christmas! Happy Easter!</i>	Фронтални,индивидуални, у групи, у пару. Методе: показивање, монолошка, дијалошка, мет.рада са књигом, метода практичних активности. Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестовислушања.	Приручник за наставнике, учбеник, радна свеска, ЦД, цртежи, флеш картице, постер, помоћна средства: фоторафије...	Израда паноа,честитки. Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама.
препознавање и именовање појмова на датум тему,описивање предмета користећи једноставна језичка средства изражавање количина	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства;	Описивање живих бића,предме та,места и појава;	<i>It's a/an... It's short/long/small/big/blu e... It's a blue ruler. I can see one red apple and two yellow bananas/ three blue and four orange balloons. Here's a crayon. What colour is it? is it? It's blue/The crayon is blue.</i>	Фронтални,индивидуални, у групи, у пару. Методе: показивање, монолошка, дијалошка, мет.рада са књигом, метода практичних активности. КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Приручник за наставнике, учбеник, радна свеска, ЦД, цртежи, флеш картице, постер, помоћна средства: фоторафије...	Повезивање звучног материјала са илустрацијом. Цртање по диктату. Вежбе слушања. Коментари –допада ми се, не допада ми се. Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама.
Употребљавање једноставних израза за	– разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама,	Исказивање потреба, осећања;	<i>I'm thirsty/hungry. Here's a sandwich</i>	Фронтални, индивидуални, у групи, у пару.	Приручник за наставнике,	Повезивање звучног материјала са илустрацијом.

исказивање потреба и осећања и реаговање на њих	осетима и осећањима, реагује на њих; – изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;		<i>for you. Do you want some water? Yes, please. No, thank you. Are you happy/sad/hot/cold?</i>	Методe: показивање, молошко, дијалошко, мет.рада са књигом, метода практичних активности. Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.	уџбеник, радна свеска, ЦД, цртежи, флеш картице, постер, помоћна средства: фоторафије...	Цртање по диктату. Вежбе слушања. Коментари –допада ми се, не допада ми се. Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама.
коришћење једноставних израза за изражавање положаја у простору	- разумеју једноставне описе места и реагују на њих; - опишу место и где се нешто налази, користећи једноставна језичка средства;	Исказивање положаја у простору;	<i>Where's my bag? Is it in the bedroom? No, it's in the bathroom. Where's your dog? It's in the garden. Where's my bag? It's on the chair. Where's the toilet?</i>	Фронтални, индивидуални, у групи, у пару. Методe: показивање, молошко, дијалошко, мет.рада са књигом, метода практичних активности.	Уџбеник, радна свеска, ЦД, цртежи, флеш картице, постер, фоторафије...	Повезивање звучног материјала са илустрацијом. Цртање по диктату. Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама.
употребљавање израза којима се изражава припадност/неп рипадност; посе - довање/непосе довање, изражава ње количина	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање;	Изражавањe припадања и неприпадања и поседовања и непоседовања	<i>This is my ball. Is that your bike? I've got a dog. Have you got a pet? He/She's got two brothers. Who's got a/an...?</i>	Методe: показивање, молошко, дијалошко, мет.рада са књигом, метода практичних активности., играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Уџбеник, радна свеска, ЦД, цртежи, флеш картице, постер, помоћна средства: фоторафије...	Цртање по диктату. Вежбе слушања. Коментари –допада ми се, не допада ми се. Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама.
коришћење једноставних израза за изражавањe допадања и не допадања	Разуме једноставне исказе за изражавањe допадања/ недопадања и реагује на њих; – тражим ишљење и изражава допадање/ недопадање једноставним	Изражавањe допадања и недопадања;	<i>I like.. I dont like....</i>	Фронтални, индивидуални, у групи, у пару. Методe: показивање, молошко, дијалошко, мет.рада са књигом, метода практичних активности.	Уџбеник, радна свеска, цртежи, флеш картице, постер, фоторафије...	Повезивање звучног материјала са илустрацијом. Цртање по диктату. Вежбе слушања.

	језичким средствима.				

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Указивање на различите начине учења у складу са садржајима и циљевима.	Ученици користе различите технике учења.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Истицање важности поштовања устаљених правила понашања у школи (и друштву),помагање развијања самосталности и самопоуздања ученика и развијање позитивног односа према другима.	Поштовање правила понашања Стицање самосталности и самопоуздања у раду. Уважавање и поштовање мишљења других.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Помагање ученицима да препознају естетичке елементе у различитим контекстима,неговање језичке културе,упознавање ученика са културом народа енглеског говорног подручја и подстицање стваралачких способности ученика.	Стицање знања о културној баштини других народа и учење да поштују сопствено културно наслеђе.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Инсистирање да ученици слушају другог и уважавају саговорника,указивање ученицима како да се адекватно изразе у одређеној ситуацији,усмено и писмено,у различитим друштвеним контекстима користећи одговарајући регистар.	Изражавање прикладно датој ситуацији(усмено и писмено)
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Подизање свести ученика о дејству човека на природу и о неопходности очувања непосредне и шире околине и укључивање у еко пројекте на нивоу школе.	Активно деловање ученика на очување животне средине у школи,породици,блиском окружењу .
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Промовисање здравих животних стилова,указивање на штетност лоших навика у исхрани	Одговорно понашање ученика према свом здрављу.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Пројекти на одређене теме и тимски рад	Спремност за учествовање у тимским пројектима,представљање идеја и усмено излагање
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Подстицање ученика да повезују стечена знања из различитих предмета и свакодневног живота,да при решавању проблема ситуацију сагледају из различитих углова. Повезивање претходно стеченог знања,логичко размишљање	Способност решавања проблемских ситуација
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Указивање ученицима на важност коришћења информација из различитих извора,учење како да протумаче информације приказане на	Препознавање поузданих извора података и њихова употреба у школи и свакодневном

		различите начине	животу.
10.	САРАДЊА	Подстицање рада у пару ради ефикаснијег вежбања говорних способности.	Активно учествовање у раду групе или пара
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Учење ученика како да на ефикасан начин користе модерне технологије, водећи притом рачунао сопственој безбедности и одговорном понашању у виртуелном окружењу.	Способност коришћења одређених средстава из области ИКТ-а ради ефикасног испуњавања задатка у образовању и свакодневном животу.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе Математике у основној школи јесте да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирање научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Математика, 1. разред**, годишњи фонд часова: **180** , недељни фонд часова: **5**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Геометрија	29	12	17
2.	Природни бројеви до 100	144	54	90
3.	Мерење и мере	7	2	5
Укупно		180	68	112

Тематска структура годишњег програма - Математика, 1. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Успешно савладати предмет у простору и основне	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – одреди међусобни положај предмета и бића и њихов	1. ГЕОМЕТРИЈА	ПОЛОЖАЈ, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК ПРЕДМЕТА: Просторне релације.	-Прављење модела геометријске фигуре од сламчица или модела геометријског тела помоћу штапића и куглица од	Прибор за цртање Уџбеник Креде у	посматрање, разговори, тестирање, белешке,

одреднице односа међу њима (већи, мањи; лево, десно; испред, иза; испод, изнад; горе, доле, итд.) Упознатикриву и праву линију, затворену и отворену, унутрашњост и спољашњост. Усвојити појам дужи и цртања лењиром. Знају да класификују предмете по боји и дужини.	положај у односу на тло; – упореди предмете и бића по величини; – уочи и именује геометријске облике предме- та из непосредне околине; – именује геометријска тела и фигуре; – групише предмете и бића са заједничким својством; – сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика; – разликује: криву, праву, изломљену, затворе- ну и отворену линију; – црта праву линију и дуж помоћу лењира;		Величина предмета и бића. Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа. Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао. ЛИНИЈЕ: Права, крива и изломљена линија. Затворена и отворена линија. Тачка и линија. Дуж.	пластелина. -Састављање одређене фигуре од задатих делова (танграм). -Допуњавање фигуре делом који недостаје. -Издавањепредмета са одређеним својством из колекције предмета. Учење путем открића и решавања проблема; Интерактивно учење; Амбијетално учење: Игра. -Моделовање положаја тачке у односу на линију помоћу траке и предмета. -Цртање слике или доцртавање започете слике у квадратној или тачкастој мрежи према датом упутству.	боји Конци у боји Слике Апликациј е Различити предмети	продукти дечјих активности, домаћи задаци, атмосфера на часу, ниво остварености исхода
Користити математичке термине: скуп, елеменат, уочити једноставне правилности, читати, писати и упоређивати бројеве од 0 до 100. Употребљавати знаке једнакости и неједнакости. Знају да препознају вредност новчаница.	– броји унапред и уназад и са прескоком; – прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; – користи редне бројеве; – разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; – користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; – сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; – растави број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради	2. БРОЈЕВ И	Бројање, писање и читање бројева. Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој. Упоредивање бројева. Редни бројеви. Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој. Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој. Својства сабирања.	-Читање података из једноставнијих стубичних и сликовних дијаграма и табела. -Повезивање редних бројева и просторних прилога -Упоредивање и размена новца; рачунање са новцем, приказивање датог новчаног износа најмањим могућим бројем кованица/нов- чаница. -Одређивање следећег члана у задатом бројевном низу. Практично смислено учење; Учење путем открића и решавања проблема; Интерактивно учење; Амбијетално учење; Игра.	Апликациј е Штапићи Дидактичк и жетони Модел Новчанице учбеник	посматрање, разговори, тестирање, белешке, продукти дечјих активности, домаћи задаци, ниво остварености исхода

	лакшег рачунања; – разликује новчане апоене до 100 динара и упоређи њихову вредност; – уочи правило и одреди следећи члан започе- тог низа; – прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле;		Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом. Динар, кованице и новчанице до 100 динара.			
Знају да класификују предмете по боји и дужини.	– измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.	3.МЕРЕ ЊЕ И МЕРЕ	Мерење дужине нестандартним јединицама мере.	Практично смислено учење; Учење путем открића и решавања проблема; Интерактивно учење; Амбијетално учење; Игра.	Апликациј е Модел и удбеник	тестирање, белешке, продукти дечјих активности

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-издвајање важних појмова из садржаја -истраживачки задаци -проблемски задаци -задаци на три нивоа сложености	-провере знања
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-поштовање дечјих права	-израда паноя, понашање у конкретној ситуацији
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-израда/слагање геометријских облика/танграм	-слике прављене помоћу геометријских облика
4.	КОМУНИКАЦИЈА	-задаци за рад у групи	-усмени и писани одговори/решени задаци
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	уштеда папира (примери на часу у електронском окружењу – дигитални уџбеник, сајт, ппт...) израда макета геометријских тела и сл.од рециклираног материјала	Продукти рада ученика, ставови о заштити околине
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	-контролисано коришћење ИКТ-а у настави	- реакције и понашање ученика
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА	задаци са темама самоиницијативе, акције и предузетништва	

	КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ		
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	-вредновање понуђених решења -тражење више начина за решење једног проблема	-решење проблема
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-читање табела, графикана	-провера знања
10.	САРАДЊА	-рад у групи, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу	-презентација групног рада
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-претраживање -коришћење ИКТ-а у учењу	-урађени задаци у дигиталном уџбенку

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СВЕТ ОКО НАС

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ учења предмета **Свет око нас** јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Свет око нас, 1. разред**, годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области
1.	Ја и други
2.	Породични дом, школа
3.	Здравље и безбедност
4.	Оријентација у простору и времену
5.	Човек ствара
6.	Разноврсност природе
Укупно часова	72

Тематска структура годишњег програма – Свет око нас, 1.разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Препознавање сопствених осећања, расположења и физиолошких и егзистенционалних потреба.	По завршетку првог разреда ученик ће бити у стању да: – препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; – правовремено и примерено	Ја и други	Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу,	– Описивање –Процењивање – Груписање – Праћење континуирано посматрање	Уџбеник, литература и остали извори информација: штампани, аудио-	Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено) изложба

Развијање односа према другима као и поштовање и уважавање различитости међу вршњацима.	ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; – се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи;		старости, способностима и интересовањима	ради запажања промена; – Бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; Експериментисање – Истраживање – Сакупљање прављење колекција, збирки, албума	визуелни и електронски медији. Аутентични природни и друштвени извори, као и дидактички материјали који одражавају посебности датог окружења/контекста у коме ученици живе.	дечијих радова - Разговори -Ученички радови и продукти дечјих активности -Задовољство ученика на часу
Неговање и уочавање важности поштовања правила понашања у школи. Развијање одговорности и уочавање значаја појединца у склопу колектива и као дела друштва.	– придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; – сарађује са вршњацима у заједничким активностима;	Породичн и дом, школа	Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници: породични, школски.	из природног и друштвеног окружења; – Стварање – креативна продукција; – Играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре;	Штампани, аудио-визуелни и електронски медији. Аутентични природни и друштвени извори	Посматрање Вођење белешке уз унапред припремљене инструменте Тестирање Разговори Ученички радови и продукти дечјих активности
Неговање одговорног односа према личној хигијени и хигијени простора у коме боравимо. Уочавање значаја очувања заједничких ствари као и животне околине.	– одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; – чува своју, школску и имовину других; – прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; – својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; – примењу је правила безбедног	Здравље и безбедност	Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе. Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода).	– Активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација.		Задовољство ученика на часу

	понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице;					
Стицање неопходних знања за основно сналажење и оријентацију у простору. Примена временских и просторних релација на конкретном примеру.	– снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; – одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;	Оријентација у простору и времену	Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.		литература и остали извори информација: штампани, аудио-визуелни и електронски медији	Посматрање Вођење белешке уз унапред припремљене инструменте Тестирање Разговори Ученички радови и продукти дејих активности
Уочавање различитих својстава материјала. Закључивање важности својства материјала при изради одређеног предмета и његове примене.	– посматрањем и опипавањем предмета од реди својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко; – учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;	Човек ствара	Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског рада). Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво- глатко).		литература и остали извори информација: штампани, аудио-визуелни и електронски медији .	Вођење белешке Тестирање Разговори Ученички радови и продукти дејих активности
Стицање знања неопходних за разликовање природних и вештачких предмета и појава из окружења. Уочавање	– разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; – препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; – препознаје изглед земљишта у непосредном	Разноврсност природе	Сунчева светлост и топлота; Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање. Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег. Облици појављивања воде у непосредном окружењу. Основна својства воде: укус,		литература и остали извори информација: штампани, аудио-визуелни и електронски медији, аутентични	Вођење белешке уз унапред припремљене инструменте Тестирање Разговори Ученички радови и

разноврсности животињског и биљног света. Препознавање раличитих делова тела код животиња и људи. Препознавање делова биљака.	окужењу: равница, брдо, планина; – идентификује биљке и животиње из непосредног окужења на основу њиховог спољашњег изгледа; – уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; – препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; – препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окужења; – штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; – се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окужењу; – повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.		мирис, провидност, раствара поједине материјале. Изглед земљишта: равница, брдо, планина. Изглед земљишта у непосредном окужењу. Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност; Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окужењу.Изглед и делови тела биљака. Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката. Човеково тело – делови тела и чула. Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака,животиња/човека.Одговоран однос човека према животној средини.		природни и друштвени извори	продукти дечјих активности Задовољство ученика на часу

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-истраживачки задаци-издвајање појмова из садржаја -активно учешће у проналажењу и постављању правила понашања у школи -разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.	Успех у учењу
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-плакат правила понашања у школи -плакат дечијих права и обавеза -хуманитарне акције	- направљен првилник понашања -пано дечијих права и обавеза
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-прављење рељефа -илустрација садржаја-вредновање и процена радова	-Ученички радови и продукти дечјих активности

КОМУНИКАЦИЈА	- играње улога -Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. -Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.	-усмено изажавање - Задовољство ученика на часу
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	-рециклажа(прављење играчака од рециклираног материјала) -прављење кућице за птице -садимо биљке	Ученички радови и продукти дечијих активности
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	-плакат –пирамида исхране -усвајање основних хигијенских правила	-радови ученика- пано - Разговори
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	вашар стваралаштва	-изложба дечијих радова
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	-анализа ситуације - вредновање понуђених решења	-усмено изажавање
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-коришћење енциклопедија, књига о биљкама и животињама, графикона, табела, коришћење ИКТ-а	-усмено изажавање - цртање
САРАДЊА	- Сарађује са вршњацима у заједничким активностима – тимски рад, заједничко извођење огледа	Понашање ученика на часу, рад у тиму
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-гледање дечијег образовног филма „Пажљивко“ -прављење презентације -претраживање	-радови ученика

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЦИЉ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Ликовна култура, 1. разред,**

Годишњи фонд часова: **36** , недељни фонд часова: **1**

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области
1.	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ
2.	ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ
3.	ОБЛИКОВАЊЕ
4.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ
Укупно часова	36

Тематска структура годишњег програма – Ликовна култура, 1. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
-Подстицање развоја ученичког стваралачког мишљења и деловања, -Оспособљавање ученика за описивање визуелних карактеристика облика и простора, -Развијање ученикових потенцијала у области ликовности и визуелности, -Оспособљавање ученика за самостално изражавање коришћењем примерених техника и средстава, -Развијање моторичких способности ученика, -Оспособљавање ученика за коришћење једноставних термина из визуелних уметности (цртеж, слика, сликар), -Оспособљавање ученика за поређење и поштовање туђих утисака и рада других, -Неговање културе понашања и облачења у културама установе	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/ предмета и облицима из природе и окружења; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ	Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави. Уметничка занимања и продукти. Сликар – сликар, вајар – скулптура, фотограф – фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...). Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.	- Говорне вежбе на основу слике или низа слика; - Вежбе посматрања и пажње; - Самостални ученички рад; - Посматрање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање *Интерактивно учење, *Амбијетално учење, *Интегрисана настава; *Метода самосталног уочавања и закључивања, *Демонстративна метода, *Илустративна метода, *Дијалошка метода, *Практичан рад, *Метода посматрања; *Фронтални, индивидуални, групни, рад у паровима	Фотографије Илустрације Књиге (приче, песме, текстови) Употребни предмети Графитне оловке Дрвене бојице Фломастери Уљани пастел Суви пастел Амбалажа Уметничка дела ЦД Уџбеник	Посматрање, разговори, белешке, продукти дечијих активности, домаћи задаци, задовољство ученика у раду, мотивација
- Оспособљавање ученика посматрање, уочавање и	- одреди, самостално и у сарадњи са другима,	ОДНОСИ У ВИДНОМ	Облици. Облици из природе, облици које је	- Посматрање и описивање облика из	Фотографије Илустрације	посматрање разговори

описивање међусобног односа предмета у свом окружењу, као и онога што му се налази у видном пољу; -Развијање умења ученика о различитим врстама кретања, као и развијање способности повезивања кретања са звуком; - Оспособљавање ученика за уочавање и повезивање положаја тела и положаја његове сенке; - Усвајање правила безбедног понашања у саобраћају; - Ликовно изражавање доживљаја онога што је ученик запазио; - Подстицање развоја ученичког стваралачког мишљења и деловања; -Развијање ученикових потенцијала у области ликовности и визуелности; - Помоћи ученику у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;	положај облика у простору и у равни; -црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања.	ПОЉУ	створио човек, правилни и неправилни облици. Својства облика (цело, део, велико, мало, високо, ниско, краће, дуже, уско, широко, светло, тамно, обојено, безбојно, једнобојно, шарено, меко, тврдо, глатко, храпаво, обло, рогљасто). Положај облика у простору и у равни (горе, доле, између, испод, у, на, испред, иза, усправно, положено, косо, лево, десно). Кретање. Покретни и непокретни облици. Кретање бића и машина. Смер кретања облика. Безбедност у саобраћају – илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача. Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.	природе и облика које је створио човек; - Уочавање, описивање и показивање положаја облика у простору и у равни; - Уочавање и описивање различитих врста кретања из окружења ученика; Уочавање, описивање и повезивање положаја тела и положаја сенке - Говорне вежбе на основу слике или низа слика; - Самостални ученички рад; - Посматрање, уочавање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање *Интерактивно учење, * Амбијетално учење, * Демонстративна метода, * Илустративна метода, * Дијалогска метода, * Практичан рад, * Метода посматрања; * Фронтални, индивидуални, групни, рад у паровима	Књиге (приче, песме, текстови) Употребни предмети Графитне оловке Дрвене бојице Фломастери Уљани пастел Суви пастел Амбалажа ЦД Уџбеник	белешке продукти ученичких радова изложбе ученичких радова задовољство ученика на часу
- Оспособљавање ученика за коришћење различитог прибора и материјала, обликовање цртежа и слике и за	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - обликује једноставне фигуре од меког	ОБЛИКОВ АЊЕ	Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања о одржавања материјала, прибора и радне	- Обликовање / вајање разних врста глина - Уочавање изражајних својстава линија у односу на материјал и прибор	Фотографије Илустрације Књиге Употребни предмети	посматрање разговори белешке продукти ученичких

преобликовање; -Развијање осећаја за линију; -Подстицање развоја ученичког стваралачког мишљења и деловања - Развијање ученикових потенцијала у области ликовности и визуелности, -Помоћи ученику у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава -Развијање моторичке способности ученика - Ликовно изражавање доживљаја онога што је ученик запазио; -- Оспособљавање ученика да користи различите ликовне и неликовне материјале (картон, лепак, пластелин, шишарке, амбалажа...); - Неговање културе понашања (да ученици поштују свој рад и рад друге деце)	материјала; - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену.		површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. Обликовање цртежа. Врсте линија Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор. Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...	- Цртање комбиновањем прибора - Цртање разноврсним материјалом /прибором - Сликање бојама - Преобликовање рециклажног материјала и предмета - Посматрање уметничких дела и делова уметничких дела - Самостални ученички рад; - Посматрање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање *Интерактивно учење, *Амбијетално учење, *Метода самосталног уочавања и закључивања, *Демонстративна метода, *Илустративна метода, *Дијалогска метода, *Практичан рад, *Метода посматрања; *Фронтални, индивидуални, групни, рад у паровима	Графитне оловке Дрвене бојице Фломастери Уљани пастел Суви пастел Водене боје Глина Пластелин Амбалажа ЦД Уџбеник	радова изложбе ученичких радова задовољство ученика на часу
- Оспособљавање ученика за читање визуелних информација; -Стицање свести да се поруке преносе говором,	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - Изрази познате појмове мимиком и	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Читање визуелних информација. Илустрација у дејим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и	- Примена различитих начина споразумевања; - Уочавање, описивање и примена различитих путева преношења порука	Фотографије Илустрације Стрип Књиге (приче,	посматрање разговори белешке продукти ученичких

реченицом, звуком, бојом, сложеним сликама, музиком, мимиком, гестом	покретом тела, без звука; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања.		анимирани филм – традиционално урађени (слободноручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова. Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова. Традиција. Празници и украшавање. Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.	(говор, реченица, звук, боја, сложене слике, музика, мимика, гест); - Приказивање народних обичаја и празника ликовном техником по избору; *Интерактивно учење, *Амбијетално учење, *Метода самосталног уочавања и закључивања, *Демонстративна метода, *Илустративна метода, *Дијалогска метода, *Практичан рад, *Метода посматрања; *Фронтални, индивидуални, групни, рад у паровима	песме, текстови) Цртани филмови Графитне оловке Дрвене бојице Фломастери Уљани пастел Суви пастел Амбалажа ЦД Уџбеник	радова изложбе ученичких радова задовољство ученика на часу

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Ученик уочава, активно одваја битно од небитног Ефикасно користи различите методе учења Самостално планира, организује, спроводи идеје Истражује, открива и повезује нова знања Користи различите изворе информација	продукти дејих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу, изложбе ученичких радова
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Активно учествује у животу школе Поштује разлике Познаје друге културе и традиције Развија толеранцију Учествује у хуманитарним акцијама Негује своју националну културну баштину Поштује равноправност различитих заједница, њихову традицију и културу	посматрање, разговори, белешке, производи дејих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу, изложбе ученичких радова

ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Прихвата важност креативности и естетских вредности у читавом низу медија и у свим уметностима Развија сопствене стваралачке способности и креативности Гради позитиван однос према сопственој и култури других заједница	Изложбе, панои, конкурси
КОМУНИКАЦИЈА	Упознавање са различитим стиловима комуницирања и препознавање у различитим садржајима осталих предмета упознавање са техникама активног слушања Слободно изражава свој став, подстиче се критичко мишљење и конструктивна комуникација Комуникације путем интернета и телефона; Уважава саговорника ; Изражава своје ставове и мишљења, осећања и вредности на позитиван и аргументован начину; Негује културу дијалога	посматрање, разговори, белешке, продукти децјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу, изложбе ученичких радова
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ангажовање у заштити природе и природних ресурса Сакупљање папира,пластике за рециклажу	Продукти децјих активности
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Промовисање здравља ликовним радовима, паноима Осмишљавање и реализација идеја и учешће у школским и пројектима локалне заједнице Промовише здрав стил живота	Изложбе,панои
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Упознаје карактеристике тржишта рада Развија идеје,представља их и образлаже	продукти децјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу, изложбе ученичких радова
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Испитује проблемску ситуацију Проналази могућа решења Упоређује различита могућа решења Примењује изабрано решење и прати његову примену Вреднује примену датог решења и идентификује добре и слабе стране	посматрање, разговори, белешке, продукти децјих активности, домаћи задаци,
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи информационе технологије за чување презентацију и основнуобраду података Користи податке из различитих извора	белешке, продукти децјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу
САРАДЊА	Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе Активно слуша и поставља релевантна питања Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе Активно учествује у раду у пару Критички процењује свој рад и рад групе Представљање резултата рада	продукти децјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу, изложбе ученичких радова

ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Користи електронске медије Представља информације користећи ИКТ средства	Фотографије, презентације

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

ЦИЉ: Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умећа, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Физичко и здравствено васпитање**, **1. разред**, Годишњи фонд часова:**108**, недељни фонд часова:**3**

Ред. број Теме	Називнаставнестеме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	9	4	5
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	78	36	42
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	21	5	16
Укупно		108	45	63

Тематска структура годишњег програма – Физичко и здравствено васпитање, 1. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Развијање физичких способности, подстицање ученика на самостално вежбање, као и учвршћивање правилног држања тела.	Примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТ И	вежбе за развој снаге вежбе за развој покретљивости вежбе за развој издржљивости вежбе за развој брзине вежбе за развој координације	Трчање, елементарне игре, вежбање уз музику, плес *Методе: - демонстративна, практичних радова, вербална, дијалошка, метода посматрања *Облици: - фронтални, индивидуални, групни, рад у паровима	- музика - шведска клупа - козлић - рипстол - вратило	Правилно извођење
Стицање и усавршавање моторичких	- Комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Ходање: Скакања и прескакања Пузања, вишења, упори и	- Игре са различитим облицима ходања и трчања - Прескакање дуге вијаче која	- струњаче - лопте - конопац	Правилно извођење

знања, умећа, вештина, техника и навика предвиђених програмом, као и примена стечених знања, умећа, вештина, техника и навика у сложенијим условима	свакодневном животу - Одржава равнотежу у различитим кретањима - Разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело - Примењује правилну технику дисања приликом вежбања - Изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу - Игра дечји и народни плес - Користи основну терминологију вежбања		пењања: -Вежбе на тлу: Вежбе равнотеже: Вежбе са реквизитима: Плес и ритмика: - ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз плесак и уз музичку пратњу - галоп напред - дечији поскок - њихање и кружење вијачом или траком - суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред - народно коло по избору Полигони: -комбиновани полигон од усвојених вештина(вежби)	се окреће - Бацање лоптице из места и у даљ и у циљ - Вођење лопте у месту и у ходању - Додавање лопте у паровима, у месту, са груди и изнад главе - Пузања по струњачи на различите начине - Пењање и спуштање на и са различитих справа - Поваљка на леђима и стомаку - Колут напред - Ходање по линији - Ходање по широком делу шведксе клупе - Лагано трчање на предњем делу стопала - Елементарне игре са коришћењем палица, вијача, обруча, коцки и чуњева - Ритмичко ходање и трчање - Комбиновани полигон са задацима на тлу	- мотке (палице) - креда - обручи - кутије - пластичне флаше - рам шведског сандука - санке - чуњеви - вијаче - школске торбе и књиге - тетрапак - музика - шведска клупа - козлић - рипстол - вратило	
Формирање правилног односа према физичком вежбању и здрављу, као и према различитости ма, чувању личне и школске имовине и неговању патриотских	-- Навија фер и бодри учеснике у групи - Прихвати сопствену победу и пораз - Уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања - Наведе делове свога тела и препозна њихову улогу - Уочи промену у расту код себе и других - Уочи разлику између здравог и болесног стања	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња: - Основни термини у вежбању - Вежбама безбедно - Чувам своје и туђе ствари - Правила елементарних игара - Некад изгубим, а некада победим - Навијам фер Здравствено васпитање: - Упознај своје тело	- Терминологија вежби - Правила понашања која важе у просторима за физичко вежбање *Методе: - вербална, демонстративна, практичан рад, индивидуална, дијалогска, метода посматрања *Облици: - фронтални, индивидуални, групни, рад у паровима, тимски рад	- струњаче - лопте - конопац - креда - обручи - кутије - пластичне флаше - музика - шведска клупа - козлић - рипстол - вратило	Правилно извођење

и друштвених вредности.	- Примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања - Учествоује у одржавању простора у коме живи и борави - Схвати значај коришћења воћа у исхрани Правилно се понаша за столом		- Растемо - Видим, чујем, осећам - Моје здравље - Ко све брине о мом здрављу - Лична хигијена - Хигијена простора у коме живим - Хигијена простора у коме вежбам Животне намирнице и правилна исхрана - Заједно за столом			

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

ЦИЉ: Циљ наставе и учења предмета музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Музичка култура, 1. разред**, Годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова:

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1..	Слушање музике	7	3	4
2.	Извођење музике	24	17	7
3.	Музичко стваралаштво	5	2	3
Укупно		36	22	14

Тематска структура годишњег програма –Музичка култура, 1. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Развој пажње и способност	-Објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна;	Слушање музике	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук-лик, музика-радња. Композиције које илуструју различита осећања.	Слушање, препознавање, откривање, уочавање,	Це –де плејер, ем пе 3 плејер,	-начин размишљања стварања, креативно

активног слушања, развој музичке меморије, пре познавање и изражавање музичких елемената	-разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; -препозна музички почетак и крај понављане теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; -повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; -поштује договорена правила понашања при слушању музике; -користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; -иуговара у ритму уз покрет бројалице;		Звук и тон (изговори). Звуци тела.Звуци из природе и окружења.Звучни знак Тон:боја, трајање, јачина, висина. Тишина и одсуство звука. Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог. Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности,рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљености). Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...)	усмеравање	музички инструменти	размишљање
-подстицање ученика да се музички изражавају и да истражују начине који су њима својствени -подстиче се и развој личног стила изражавања	пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; -пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; -примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; -свира по слуху звучне ономотопеја и илуструје, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деоницеу музичким играма; -повезује почетне тонове песама- модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; -објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; -учествује у школским приредбама и манифестацијама;	Извођење музике	Изговор бројалице у ритму. Звучне ономотопеје и илустрације. Држање тела и дисање- правилан начин певања. Правилна дикција- иуговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју. Дечији ритмички инструменти и начин свирања на њима. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечијим инструментима- песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечијим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Свирање графички представљеног ритма.	Слушање, препознавање, откривање, уочавање, Усмеравање, певање, свирање, истраживање	Це –де плејер, ем пе 3 плејер, музички инструменти, Ритмички инструменти	-начин размишљања стварања ,креативно размишљања Певање песама

подстицање мизуичке фантазије, обликовање стваралачког мишљења -изражавање кроз музику сопствене инспирације	Направи дечије ритмичке инструменте; -ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу уз бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и договор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.	Музичко стваралаштво	Израда дечијих ритмичких инструмената од различитог материјала. -Креирање сопственох покрета уз музику која се изводи или слуша. -Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука. -Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре. -Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства. -Стварање музичких питања и одговора на ритмичким инструментима у дијалогу. -Стварање једноставне мелодије на краћи текст. -Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче- пратење литерарног текста	Слушање, препознавање, откривање, уочавање, усмеравање, певање, свирање, истраживање	Це –де плејер, ем пе 3 плејер, музички инструменти	-начин размишљања стварања, креативно размишљања Певање песама

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Разред: **први** Годишњи фонд часова: **36 часова**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Дигитално друштво	18
2.	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	8
3.	Алгоритамски начин размишљања	10
Укупно часова		36

Тематска структура годишњег програма Дигитални свет 1. Разред

Исходи	Наставна	Садржај	Активности, методе, начини и	Средства	Евалуација

	област/тема		поступци остваривања програма		остваривања програма
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: Препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; Наведе неке од животних ситуацијау којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; Упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; Упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих; Користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и /или уз помоћ наставника); Упореди дигитални и папирни уџбеник; Упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; Наведе неке од карактеристика „паметног“ дигиталног уређаја; Наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине; Наведите основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Различит изглед дигиталних уређаја. Дигитални уређаји у различитим занимањима. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно изражавање са дигиталним уређајима и без њих. Комуникација посредством дигиталних уређаја. Дигитални уређај и паметни дигитални уређај. Коришћење дигиталних уређаја за повећање прилика за учење и стицања искуства ученика у области науке, културе и уметности.	- Симулације - Играње улога - Дискусије - Мини истраживања - Искуствено учење - Израда постера, презентација и сл. *Интерактивно учење, *Амбијетално учење, *Интегрисана настава; *Метода самосталног уочавања и закључивања, *Демонстративна метода, *Илустративна метода, *Дијалошка метода, *Практичан рад, *Метода посматрања; *Фронтални, индивидуални, групни, рад у паровима	Дигитални уређаји Дечија штампа Слике	посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности белешке задовољство ученика на часу
		Дигитални уређај и наше			

угрозио здравље; Наведе неке од здравствених ризика безаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; Доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; Наброји основне податке о личности; Објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; Именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; Наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их; Анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; Протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; Уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог пешења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); Доведе у везу алгоритама и понашање дигиталног уређаја.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад). Подаци о личности и њихова заштита при комуникацији помоћу дигиталних уређаја. Помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама који комуницирају на неприхватљив начин. Одговорно руковање дигиталним уређајем (мере физичке заштите, коришћење лозинке).			
	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање корака који воде до решења једноставног проблема. Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима. Уочавање и исправљање грешака у алгоритму. Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам.			

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/ критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Једноставне и сложене кретне структуре изводити максималним интезитетом из различитих почетних положаја, изазване различитим чулним надражајима; Терминологија вежби	Правилно извођење
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Елементарне игре Правила понашања која важе у просторима за физичко вежбање Прихватање победе и пораза на социјално прихватљив начин	Правилно извођење
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Вежбање уз музику и плес; Ритмичко ходање и трчање са променом ритма, темпа уз плесак и одговарајућу музичку пратњу	Правилно извођење
КОМУНИКАЦИЈА	Прихватање победе и пораза на социјално прихватљив начин	Правилно извођење
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Одржавање личне хигијене и хигијене простора у коме живимо и вежбамо	Правилно извођење
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Одржавање личне хигијене и хигијене простора у коме живимо и вежбамо	Правилно извођење
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Прихватање победе и пораза на социјално прихватљив начин	Правилно извођење
САРАДЊА	Прихватање победе и пораза на социјално прихватљив начин	Правилно извођење
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА		

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ ЗА 1. РАЗРЕД

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе и учења програма *грађанско васпитање* је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

ЗАДАЦИ:

Подстицање развоја самосвести, самопоштовања и уважавања других; Оспособљавање ученика да препознају своја осећања и потребе и разумеју њихову међусобну повезаност, као и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге; Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима; Развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације и вештина ненасилне, саосећајне комуникације; Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне, саосећајне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању у сукобима; Развијање креативног изражавања; Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета;

Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да активно учествују у њиховом остваривању; Развијање и неговање основних људских вредности.

Годишњи број часова: 36, недељни број часова 1

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	ЉУДСКА ПРАВА	10
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	11
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	6
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	9
Укупно:	4 теме	36

Тематска структура годишњег програма –ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, 1. разред

Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; препозна код себе и других основна осећања; препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права;	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	Идентитет Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају. Потребе и права Разлике између жеља и основних животних потреба. Права детета Кршење и заштита права Препознавање кршења права детета. Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета. Одговорност према себи и другима	Технике и методе: брејнсторминг, решавање проблема, консултације, дискусије, дебата, симулација ситуације, “ледоломци”, предавање или презентације, играње улога, демонстрација, међусобно подучавање ученика	Текстови, аудио и видео материјали, видео игре, прибор за цртање, стрип, фотографије, спотови, друштвене игре	посматрање, разговори, продукти дечјих активности, прикупљени подаци, задовољство ученика на часу, конструктивна комуникација, предлози, познавање Конвенције дечјих права
	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	Функционисање заједнице Одељење / група као заједница. Вредности одељења / групе –	Технике и методе: брејнсторминг, решавање проблема, консултације,	Текстови, аудио и видео	продукти дечјих активности, прикупљени подаци,

разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима; комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме; слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; договара се и одлучује у доношењу одељењских правила и да се понаша у складу са њима; својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници; препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати; заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу; учествује у изради плана једноставне акције; са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; доприноси промоцији акције; на једноставан начин вреднује изведену акцију.	О Одељење/ група као заједница	равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Уважавање различитости. Правила у одељењу / групи и њихова функција. Одлучивање у одељењу / групи. Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице.	дискусије, дебата, симулација ситуације, “ледоломци”, предавање или презентације, играње улога, демонстрација, међусобно подучавање ученика	материјали , видео игре, стрип, фотографи је	задовољство ученика на часу, конструктивна комуникација, предлози, поштовање правила
	ПРОЦЕС И У САВРЕМ ЕНОМ СВЕТУ Комуника ција и сарадња	Комуникација Слушање/неслушање. Кад разговарамо држимо се теме. Изношење мишљења. Уважавање саговорника. Сарадња Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима.	Технике и методе: брејнсторминг, решавање проблема, консултације, дискусије, дебата, симулација ситуације, “ледоломци”, предавање или презентације, играње улога, демонстрација, међусобно подучавање ученика	Текстови, аудио и видео материјали , видео игре, стрип, фотографи је	посматрање, разговори, продукти дејих активности, конструктивна комуникација, предлози, поштовање правила понашања
	ГРАЂАН СКИ АКТИВИ ЗАМ Акција одељења / групе	Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи Кораци у планирању и извођењу акције. Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу. Избор теме / проблема /активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима,начину реализације.Извођење и документовање акције. Промоција акције на нивоу школе. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.	Технике и методе: брејнсторминг, решавање проблема, консултације, дискусије, дебата, симулација ситуације, “ледоломци”, предавање или презентације, играње улога, демонстрација, међусобно подучавање ученика	Текстови, панои, постери, аудио и видео материјали , стрип, фотографи је, спотови, друштвене игре	продукти дејих активности,прик упљени подаци, међусобна позитивна интеракција, предлози, учествовање изведена акција, презентована у школском часопису, изложба

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха

компетенције		
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Упућивање на изворе информација, вредновање акција, изношење мишљења и ставова, одређивање циљева и израда плана акције, одвајање битног од небитног, уочавање сличности и разлика, подстицање инвентивности и мотивације и вршњачког подучавања.	Ученици прикупљају податке; слободно износе ставове и мишљења; израђују план акције; уче једни од других; наводе нове примере, изводе закључке; примењују научено; предвиђају последице.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Вредности одељења / групе, упућивање на равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење, упућивање на уважавање различитости, демократско одлучивање унутар одељења/групе, истицање важности поштовања правила и одговорности за функционисање заједнице.	Ученици једни другима помажу; уважавају међусобне различитости; Поштују заједнички донете одлуке и договоре; поштују правила понашања; преузимају одговорност за своје поступке.
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Истицање јаких и позитивних страна групе/одељења, упућивање на позитивне примере понашања, кроз продукте ученичких активности, презентације, паное, фотографије, књижевне текстове и музику истицати важност компоненте лепог која изазива пријатна осећања. Упућивање на уређивање простора школе, учионице и школског дворишта.	Негују позитивне и јаке стране одељења/групе; препознају позитивне примере понашања; изразе осећања бојом, цртежом, музиком, ритмом; уређују учионицу, ходник, школско двориште; показују осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу.
КОМУНИКАЦИЈА	Истицање важности пажљивог слушања саговорника и последица неслушања, упућивање на поштовање саговорника, неговање тимског и групног рада и сарадничких односа, подстицање на договарање са вршњацима и одраслима.	Држе се теме; износе мишљења; слушају саговорника; не упадају у реч саговорнику; подижу руку ако желе реч; договарају се при изради тимскиг задатака; поштују туђе мишљење иако се оно разликује од њиховог; мењају мишљење суочени с аргументима.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Подстицати акције, дебате и продукте које ће неговати одговоран однос према околини.	Осећају емпатију према животињама; одговорни су и брижни према кућним љубимцима; воде бригу о биљкама у учионици; правилно одлажу одпад; не угрожавају биљке и животиње.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Подстицати акције, дебате и продукте које ће неговати одговоран однос према здрављу, оснаживати емпатију према ученицима са хроничним болестима и истицати здраве животне стилове.	Здраво се хране; прихватају различитости; препознају здраве животне стилове.
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима,начину реализације. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл.,	Показују иницијативу; идеје претвара у акције; предвиђа последице; спроведе осмишљене акције; утичу једни на друге у спречавању сукоба и преговарају; учествује у тимском раду.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Упућивање на технике решавања проблема, брејнсторминг, дебатама, аргументованом одбраном личних ставова, упућивање на протокол поступања у ситуацијама кршења дечјих права и правила понашања.	Изражава осећања;уочава проблем; тражи помоћ; разговара о проблему; познаје протокол поступања
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Упућивање на развој критичког мишљења, тумачење и израда графикана, табела, прављење једноставних анкета и њихова анализа и вредновање.	Радови ученика

САРАДЊА	Неговање тимског и групног рада и сарадничких односа, подстицање на договарање са вршњацима и одраслима, заједничко учествовање у решавању проблема и спровођењу акција од избора преко промоције и вредновања, договори о подели задужења у изради групних продуката, вршњачка подршка.	Сардња у тиму и групи
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Упућивање на безбедно коришћење интернета и информисање о могућим опасностима, коришћење електронских уџбеника, коришћење дигиталних образовних садржаја и једноставних дигиталних алата.	Коришћење дигиталних образовних садржаја

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Верска настава

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: ОПШТИ ЦИЉ верске наставе: • ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице; • пружити ученицима елементарно знање о Богу као бићу заједнице; • омогућити ученицима да увиде да се породични односи и односи у Цркви исказују на конкретан начин; • ученицима пружити основ за разумевање да се кроз међусобне односе љубави остварује; • пружити ученицима елементарно знање о стварању света; • омогућити ученицима да схвате и доживе Цркву као заједницу сабраног Божјег народа; • подстицати ученике на лично учешће у животу Цркве.

Оперативни задаци и исходи:

- моћи да опише и објасни значење појма заједнице као и његов однос према њему блиским особама (породици);
- моћи да препозна да не можемо једни без других; • знати да нас љубав повезује са другима;
- знати да се правилно осени крсним знаком; • знати да је Бог Света Тројица (Заједница);
- знати да крштењем постајемо; • знати да је послушност израз љубави; • моћи да препозна да је даривање плод љубави;
- моћи да сазна да је молитва разговор са Богом; • моћи да усвоји текст молитве Оче наш;
- знати да је Бог Отац створио свет из љубави; • моћи да препозна да је наш живот Божји дар;
- развијати жељу да се брине о биљкама и животињама и целокупној природи;

ЦИЉ: Ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице;

Глобална структура програма на годишњем нивоу Наставни предмет: Верска настава, први разред

Годишњи фонд часова: 36, недељни фонд часова: 1

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Увод	1		1
2.	Заједница као основ живота	4	3	1
3.	Заједница љубави Бога, човека и природе	5	4	1
4.	Неизмерна љубав Божја-Христос се роди!	5	3	2
5.	Црква – заједница са Богом	8	6	2
6.	Христова љубав према човеку и свету	5	3	2
7.	Наша брига о свету	8	5	3
Укупно		36	24	12

Тематска структура годишњег програма – Верска настава, први разред

Циљ	Исходи	Наставн а област/т ема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
*Упознавање ученика и вероучитеља *Упознавање ученика са садржајима предмета и начином рада *Мотивисање ученика за похађање часова верске наставе	I *Ученик ће усвојити основна сазнања о темама које ће се обрађивати на настави Православног катихизиса. *Бити подстакнут да активно учествује на часовима верске наставе.	I – УВОД	1. Учимо о нашој вери уводни час	*Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.	*У настави користимо таблу, технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику.	*Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика.
Ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице *Пружити ученицима елементарно знање о Богу као бићу заједнице	II *Моћи да опише и објасни значење појма заједнице као и његов однос према њему блиским особама (породици) *моћи да препозна да не можемо једни без других *знати да нас љубав повезује са другима *знати да се правилно осени крсним знаком *знати да је Бог Света Тројица (Заједница)	II - ЗАЈЕДН ИЦА КАО ОСНОВ ЖИВОТ А	2. Моја породица 3. Моја школа и другари 4. Ми смо део Божје породице (Цркве) 5. Ми смо део Божје породице (Цркве)	*Приче и слике које приказују породицу *може и причао „малој породици“ (деца са једним родитељем, или старатељем) *садржаји у вези са животом у школи (нова заједница); *игровне активности	*Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученика на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема.	*Провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; разговор, посматрање - усмено испитивање; - писмено испитивање;
*Пружити основ за упознавање односа који владају између човека и Бога *Пружити основ за разумевање да је молитва наш разговор са Богом *Омогућити ученицима да увиде да се породични односи и односи у Цркви	III - Знати да заједница са Богом почива на слободи знати да је послушност израз љубави моћи да препозна да је даривање плод љубави моћи да сазна да је молитва разговор са Богом *Моћи да усвоји текст молитве Оче наш	III - ЗАЈЕДН ИЦА ЉУБАВ И БОГА, ЧОВЕКА И ПРИРОД Е	6. Када волим онда слушам 7. Даривање – наша љубав 8. Цео свет на дар 9. Оче наш - зовемо нашег Бога 10. Оче наш	*Садржаји у вези са животом у школи (нова заједница); односи у заједници. *Ко чини заједницу Божје породице (ко су чланови Божје породице; како се постаје њен члан...) *Приче које говоре о	*Едукативни филмови и видео, дигиталне приче, песме.	*Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;

исказују на конкретан начин.				томе да када некога волимо, онда га и слушамо.		
*Разумети причу о доласку Спаситеља у свет. *Указати ученицима да је послање Сина Божјег дар љубави Бога Оцасвет *Пружити ученицима елементарно знање о Светоме Сави.	*Код ученика ће се развити жеља да својом послушношћу изражава своју љубав Христово учењекао „учење“ о љубави и праштању (на примерима из јеванђељских прича) *Препознати и разумети да је права љубав када јепоказујемо делима.	IV - НЕИЗМЕРНА ЛЈУБАВ БОЖЈА - ХРИСТО С СЕ РОДИ!	11. Бог долази у овај свет 12. Христос сероди – Божић у мом дому 13. Божићни дарови 14. Како је Растко постао Свети Сава 15. Свети Сава, слава у школи и у мојој породици	*Божићна песма: „Божић, Божић благи дан“ *Метода практичних радова *Свети Сава – остварени син Бога Оца (кроз љубави заједницу са Богом, свако од нас постаје као Свети Сава)	* Видео, дигиталне приче, цртани филмови, песме презентације.	*Ученички радови и продукти ученичких активности, *Процењивањем реакције ученика *Илустрације, рад натексту.
пружити ученицима елементарно знање о стварању света омогућити ученицима да схвате и доживе Цркву као заједницу сабраног Божјег народа подстицати ученика лично учешће у животу Цркве	*Знати зашто за Бога кажемо да је Творац *Знати да је Бог Отац створио свет из љубави *Да се упозна са Литургијом као догађајем (заједничком трпезом) на којем се окупља Божја породица. *Препозна посну храну на трпези.	V - ЦРКВА - ЗАЈЕДНИЦА СА БОГОМ	16. Бог ствара свет 17. Свет је наш дом 18. Прихватамо дарове љубави Божије 19. Где је љубав ту је Бог 20. Љубав 21. Христова вечера са ученицима 22. Литургија – окупљање Божије породице 23. Пост је стаза љубави	*Живот првих људи-Божја жеља да свет буде Црква *Човек не прихвата Божје дарове- непослушност и себичност	* виртуелна библиотека, едукативни филмови и видео, дигиталне приче, песме презентације.	*Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;
*Указати ученицима на величину Христове љубави према људима исвету *Пружити ученицима елементарно знање о	*Усвојити садржај и мелодију песме „Знаш ли ко те љуби силно“ *Бити у могућности да опише појединости библијске повестио	VI – ХРИСТОВА ЛЈУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ	24. Христова љубав према човеку и свету 25. Христова љубав према човеку и свету	*Православна читанка“, с. Нина Неранчић и Ана Савковић Песмица: „Знаш ли ко те љуби силно“	* Видео, дигиталне приче, цртани филмови, песме презентације.	*Испитивањем ставова; разговор, посматрање *Усмено испитивање;

Христовом страдању и васкрсењу.	Христовом Васкрсењу *Препознати и именовати главне личности из библијске приче о Христовом Васкрсењу *Препознати да је прослава празника догађај целе породице.	И СВЕТУ	26. Препознајемо Христову љубав 27. Христос васкрсе Човек домаћин у свету 28. Васкрс	*Новозаветно сведочанство о Христовом Васкрсењу (препричано и прилагођено) *Метода практичних радова		*Писмено испитивање; *посматрање понашања ученика;
*Омогућити ученицима да у Христу препознају узор љубави према свету и човеку. *Подстицати ученике да љубав према Богу изражавају кроз љубав према људима и природи. *Установити обим разумевања и квалитет стечених знања у току школске године из Православног катихизиса.	*Препознати и именовати поступке људи који су прожети љубављу према природи, људима и Богу *Развијати жељу да се брине о биљкама и животињама и целокупној природи.	VII – НАША БРИГА О СВЕТУ	29. Човек домаћин и свештеник у свету 30. Радост служења 31 и 32. Љубав према људима и природи је љубав према Богу 33. Христос је узор свима 34. Христос је узор свима 35. 36. Научили смо о нашој вери	*Човекова брига за очување природе, биљака и животиња *Прича Свети Герасим и лав Јордан *Приче и слике о кућним љубимцима *Метода практичних радова.	*Едукативни филмови, приче. *Презентације о екологији и заштити животне средине. *Кратки филм за децу „Није тешко бити фин“	*Ученички радови и продукти ученичких активности *Процењивањем реакције ученика *Илустрације, рад на тексту.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика
Наставни предмет: Верска настава, 1. разред

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	тумачење непознатих речи-коришћење различитих извора информација (речник, интернет...) -истраживачки задаци-издвајање појмова из садржаја; Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Ученик разуме и прихвата значај принципа правде, слободе, солидарности, националне, верске, родне и етничке равноправности и одговорности – као темеља демократског друштва, активно учествујући у животу школе (одељенска заједница, вршњачки тим, ученички парламент и сл.) и заједница којима припада (нпр. породица, локална заједница) у складу са својим узрастом. Поштује и залаже се за

		поштовање дејјих и људских и мањинских права, као и личног и националног достојанства.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење тематског паноа-избор најлепших задатака -издвајање најлепших реченица из домаћих задатака • Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица. • Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	• Активно се укључује у друштвене акције у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и ка одрживом развоју.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	. Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	прелиставње часописа, књига енциклопедија...
10.	САРАДЊА	Тимски рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-претраживање (- фотографисање – па презентација урађеног... на пример)

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ - 1.РАЗРЕД

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/модула/ месеца...)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временск а динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха

Добро дошли у школу	Активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; Активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; Активно учествује у вођеном и слободном разговору; Бира и користи одговарајуће речи у говору; Пажљиво и културно слуша саговорнике; обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; усмено препричава; усмено прича према сликама и о доживљајима; усмено описује ствари из непосредног окружења;	Српски језик *језичка култура - Вођени слободни разговори; Причање, препричавање и описивање; језичке игре; Разговорне, ситуационе и језичке игре; *књижевност - Десанка Максимовић „Првак”;	једна недеља	Посматрање, разговор, продукти дечијих активности, стваралачке активности, идеје, задовољство у раду, мотивација, домаћи задаци
	Одређује међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло. Сналази се у конкретним ситуацијама.	Математика *Геометрија – предмети у простору и односи међу њима / Горе, доле; изнад, испод, испред, иза, између; лево, десно; Напред, назад, нагоре, надоле, налево, надесно		Посматрање, разговори, тестирање, белешке, продукти дечјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу
	Познаје школске просторије, запослене и начин организовања живота у школи; Сарађује са вршњацима у заједничким активностима; Чува своју, школску и имовину других.	Свет око нас *Породични дом, шола		Посматрање, разговори, ученички радови и продукти дечјих активности, задовољство ученика на часу
	Преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад;Црта на различитим подлогама и форматима папира; Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; Изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања.	Ликовна култура *Споразумевање - Читање визуелних информација; Знак; Невербално изражавање		Посматрање, разговори, белешке, продукти ученичких радова, изложбе ученичких радова задовољство ученика на часу
	Изражајно пева научене песме; Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; Даље развија љубав према заједничком одељењском музицирању;Коментарише своје и туђе извођење музике	Музичка култура Слушање музике „Шапутање” Никола Херцигоња, Драган Лукић		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено); Разговори, ученички радови и продукти дечјих активности; Задовољство ученика на часу.
	правилно изводи вежбе, разноврсна природна и	Физичко и здравствено		Посматрање;Разговори; Ученички

	изведена кретања; комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; поштује мере безбедности током вежбања; прихвата победу и пораз као саставне делове игре и такмичења; придржава се правила вежбања;	васпитање Трчање на различите начине у природи		радови и продукти деčјих активности; Задовољство ученика на часу.
	Препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих;	Дигитални свет *Дигитално друштво - Различит изглед дигиталних уређаја.		Посматрање, разговор, продукти деčјих активности, идеје, задовољство у раду, мотивација, домаћи задаци
	Ученици схватају важност пристојног понашања и да основна правила примењују у свакодневном животу са одраслима и са својим вршњацима.	ЧОС Упознавање са школским простором и правилима понашања		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено) Разговори Ученички радови и продукти деčјих активности Задовољство ученика на часу
	Наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује.	Грађанско васпитање - Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо		
		Верска настава		
	Представи себе и другог, поздраве и отпоздрави примењујући једноставна језичка средства; Разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговори на њих;Разуме и користи формалне и неформалне поздраве и поштује устаљена правила учтивости.	Енглески језик -Welcome to Happy House		-посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној посматрање и праћење, усмена провесвесци, тестови слушања
2. Дечја недеља	Влада основном техником читања и писања ћириличног текста; Пише читко и уредно; Правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају;	Српски језик *Почетно читање писање - Штампана слова ћириличног писма *Језик - Велико слово на	једна недеља	

Правилно употреби велико слово;	почетку реченице; Тачка на крају реченице;		
Упоредљује предмете и бића по висини, дужини и ширини. Групише предмете према својствима.	Математика *Геометрија – Класификација предмета према својствима / Поређење по висини и дужини. Поређење предмета по ширини; Класификација предмета према својствима		
уважава различитости својих вршњака и других људи; Сарађује са вршњацима у заједничким активностима	Свет око нас *Ја и други		Разговори, ученички радови и продукти дејих активности; Задовољство ученика на часу
Преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; Изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања. Одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; Црта на различитим подлогама и форматима папира; Опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; Пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења;	Ликовна култура *Споразумевање - Читање визуелних информација; *Ликовна култура и окружење - Простор; *Односи у видном пољу - Облици, Положај облика у простору и равни		Посматрање, разговори, белешке, продукти ученичких радова, изложбе ученичких радова задовољство ученика на часу
Изражајно пева научене песме; Правилно изводи музичке игре; Примењује знања о наученим музичким појмовима; Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; Даље развија љубав према заједничком одељењском музицирању; Коментарише своје и туђе извођење музике	Музичка култура *Певамо и играмо уз песму „Ја посејах лан”		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено). Разговори, ученички радови и продукти дејих активности. Задовољство ученика на часу.
Правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; Комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; Поштује правила понашања у и на просторима за	Физичко и здравствено васпитање Елементарне игре са поскакивањем, трчање на различите начине		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено). Разговори, ученички радови и продукти дејих активности. Задовољство ученика на часу.

	вежбање; Поштује мере безбедности током вежбања; Прихвата победу и пораз као саставне делове игре и такмичења; Придржава се правила вежбања;			
	Наведе неке од животних ситуацијау којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова;	Дигитални свет *Дигитално друштво - Комуникација посредством дигиталних уређаја.		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено), разговори Ученички радови и продукти децјих активности Домаћи радови Задовољство ученика на часу
	Упознаје предности тимског рада.	ЧОС Обележавање дечије недеље		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено), разговори. Ученички радови и продукти децјих активности Задовољство ученика на часу
	Уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама и филмовима; тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права.	Грађанско васпитање -Права детета; Конвенција децјих права		
		Верска настава		
		Егнлески језик		
3. Зимске чаролије	Активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; Препозна песму, причу и драмски текст; Одреди главни догађај, време(редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; Препозна загонетку и разуме њено значење; Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и проживљавања; Спаја више реченица у краћу целину; Пажљиво и културно слуша саговорнике; Бира и користи одговарајуће речи у говору;	Српски језик: *Књижевност - Јован Јовановић Змај „Зимска песма”; Душан Радовић „Срећна Нова година”; *Језичка култура - Писана порука; *Почетно читање писање - Штампана и писана слова ћириличног писма	једна недеља	разговори, белешке, производи децјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика у раду, домаћи задаци, стваралачке активности, идеје, задовољство у раду

На правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; правилно употреби велико слово; примењује основна правописна правила; Разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; Влада основном техником читања и писања ћириличног текста; Разуме оно што прочита; Разликује слово, реч и реченицу; Пише читко и уредно;			
Одређује десетице и јединице, користи бројевну праву и редне бројеве. Користи својство замене места сабирака.	Математика *Природни бројеви до 100 / Десетица и јединице, бројевна права, редни бројеви; Замена места сабирака		Посматрање, разговори, тестирање, белешке, продукти дејих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу
	Свет око нас		
Обликује једноставне фигуре од меког материјала; Одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; Преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; Изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; Преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену.	Ликовна култура *Обликовање - Обликовање цртежа, обликовање слике, преобликовањ; *Споразумевање - Традиција		Посматрање, разговори, белешке, продукти ученичких радова, изложбе ученичких радова задовољство ученика на часу
Доживи музичко дело и уочи изражајна музичка средства која су коришћена у слушаној композицији; Изражајно пева научене песме; Примењује знања о наученим музичким појмовима; Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; Даље развија љубав према заједничком одељењском музицирању; Коментарише своје и туђе извођење музике	Музичка култура - Обрада песме „Деда Мраз”, слушање композиције „Звончићи”		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено), разговори; Ученички радови и продукти дејих активности. Задовољство ученика на часу
Правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; Комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; Поштује правила понашања у и на просторима за	Физичко и здравствено васпитање - Игре на снегу		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено), разговори, ученички радови и продукти дејих активности. Задовољство ученика на часу.

вежбање; Поштује мере безбедности током вежбања; Прихвата победу и пораз као саставне делове игре и такмичења; Придржава се правила вежбања;			
	Дигитални свет		
Ученици схватају важност развијања и неговања основних људских вредности.	ЧОС Радујемо се Новој години, како је прославити у новим условима		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено), разговори. Ученички радови и продукти дејих активности. Задовољство ученика на часу.
Препознаје код себе и других основна осећања; Преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву;	Грађанско васпитање Вредности одељења/групе - равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење		
По завршетку теме: • код ученика ће се развити жеља да активно учествује у прослави Христовог рођења • код ученика ће се развити жеља да према ближњима подражава пример љубави Светога Саве	Верска настава *IV - НЕИЗМЕРНА ЉУБАВ БОЖЈА - ХРИСТОС СЕ РОДИ: Новозаветно сведочанство о Христовом Рођењу (препричано и прилагођено) Божићна песма: „Божић, Божић благи дан“ Свети Сава – остварени син Бога Оца (кроз љубав и заједницу са Богом, свако од нас постаје као Свети Сава) Химна Светом Сави		
Препозна и именује појмове који се односе на тему; Разуме једноставно исказане честитке и одговори на њих,упути једноставне честитке; Учествује у изради паноа,уочи сличности и разлике у начину прославе Божића и Нове године у ВБ и код нас.	Енглески језик -Happy Christmas! a Christmas tree, a ball,a bell,a star, a fairy,a stocking Song:We wish you a merry Christmas		-посматрање и праћење -усмена провера кроз играње улога,улога у паровима,симулације у паровима и групама -пано -Ученици су заинтересовани и мотивисани за дате

				активности, вредно учествују у реализацији пројеката
4. Ускршњи празници	Активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; Активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; Активно учествује у вођеном и слободном разговору; Бира и користи одговарајуће речи у говору; Пажљиво и културно слуша саговорнике; обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; Усмено препричава; Усмено прича према сликама и о доживљајима; Усмено описује ствари из непосредног окружења; Пронађе информације експлицитно изнете у тексту.	Српски језик *књижевност - Десанка Максимовић: <i>Хвалисави зечићи</i> или <i>У гостима</i> *језичка култура - Разговорне, ситуационе и језичке игре; причање, препричавање и описивање		Посматрање, разговор, продукти дечијих активности, стваралачке активности, идеје, задовољство у раду, мотивација, домаћи задаци
	Сабира и одузима десетице, чита, пише и упоређује бројеве прве стотине.	Математика *Природни бројеви до 100 / Упоредивање бројева прве стотине; Сабирање и одузимање десетица, бројеви прве стотине		Посматрање, разговори, тестирање, белешке, продукти дечјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу
	Сарађује са вршњацима у заједничким активностима;	Свет око нас *Празници: породични, школски.		Посматрање, разговори, тестирање, белешке, продукти дечјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу
	Обликује једноставне фигуре од меког материјала; Одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; Преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; Изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; Преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену.	Ликовна култура *Обликовање - Обликовање слике, обликовање скулптуре, преобликовање; *Споразумевање - Традиција		Посматрање, разговори, белешке, продукти ученичких радова, изложбе ученичких радова, задовољство ученика на часу
	Доживи музичко дело и уочи изражајна музичка средства која су коришћена у слушаној композицији; Поштује договорена правила понашања при слушању и	Музичка култура - Слушање ускршње песме по избору		Посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено) - Разговори - Ученички радови и

извођењу музике; Даље развија љубав према заједничком одељењском музицирању; Коментарише своје и туђе извођење музике			продукти дејих активности - Задовољство ученика на часу
Правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; Комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; Поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; Поштује мере безбедности током вежбања; Прихвата победу и пораз као саставне делове игре и такмичења; Придржава се правила вежбања;	Физичко и здравствено васпитање - Елементарне игре		-посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено) - разговори -задовољство ученика на часу
	Дигитални свет		
Ученици схватају важност пристојног понашања и да основна правила примењују у свакодневном животу са одраслима	ЧОС Празници који се код нас славе, обичаји		
Учествује у изради плана једноставне акције; Са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; Доприноси промоцији акције.	Грађанско васпитање - Планирање и извођење једноставне акције у одељењу или групи		
• упознати Христово учење као „учење“ о љубави и праштању (на примерима из јеванђељских прича) • препознати и разумети да је права љубав када је показујемо делима • усвојити садржај и мелодију песме „Знаш ли ко те љуби силно“ • бити у могућности да опише појединости библијске повести о Христовом Васкрсењу • препознати и именовати главне личности из библијске приче о Христовом Васкрсењу (уз помоћ иконе празника и по кључним симболима)	Верска настава *VI – ХРИСТОВА ЉУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ И СВЕТУ: -Јевађељска прича Милостиви Самарјанин Песмица: „Знаш ли ко те љуби силно“ Новозаветно сведочанство о Христовом Васкрсењу (препричано и прилагођено) Прича: „Добро дрво“ Ш. Силверстејн		
Препозна и именује појмове који се односе на тему; Разуме једноставно исказане честитке и одговори на њих;Упути једноставне честитке;Разуме и одговори на	Енглески језик -Happy Easter! an Easter card,a rabbit		-посматрање и праћење -усмена провера кроз играње -улога у паровима,симулације у

	питања које се односе на количине;Постави питања која се односе на количине; Уочи сличности и разлике у начину прославе Ускрса у Великој Британији и код нас;Учествује у изради паноа.	a hot cross buns, an Easter egg,chocolate How many eggs in the basket? The Easter egg song		паровима и групама -пано -Ученици показују интересовање за тему,активно учествују у организованим активностима
5. Здравље и безбедност	Слуша, разуме и парафразира поруку; Спаја више реченица у краћу целину; Пронађе информације експлицитно изнете у тексту;	Српски језик *језичка култура	једна недеља	Посматрање, разговори, белешке, продукти дејчјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу
		Математика		
	Својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; Примењу је правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице;	Свет око нас *Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе - кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру.		Посматрање, разговори, белешке, продукти дејчјих активности, домаћи задаци, задовољство ученика на часу
	Преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; Црта на различитим подлогама и форматима папира; Изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања. Именије покретне и непокретне облике, препозна кретање бића и машина и смер кретања облика (налево, надесно, нагоре, надоле). Изрази ликовном техником по избору илузију величина покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача.	Ликовна култура *Споразумевање -Читање визуелних информација; *Односи у видном пољу - Кретање.		-посматрање -разговори - белешке -продукти ученичких радова -изложбе ученичких радова —задовољство ученика на часу
	Доживи музичко дело и уочи изражајна музичка средства која су коришћена у слушаној композицији; Изражајно пева научене песме; Примењује знања о наученим музичким појмовима; Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; Даље развија љубав према заједничком одељењском музицирању; Коментарише своје и туђе извођење музике;	Музичка култура -Певање песме „Авантуре малог Ју Ју”		-посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено) - разговори -ученички радови и продукти дејчјих активности - Задовољство ученика на часу
	Правилно изводи вежбе, Разноврсна природна и	Физичко и здравствено		-посматрање (пригодно,

	изведена кретања; Комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; Поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; Поштује мере безбедности током вежбања; Прихвата победу и пораз као саставне делове игре и такмичења; Придржава се правила вежбања;	васпитање -Елементарне игре лоптом		систематско, опште, усмерено) -Задовољство ученика на часу
	Наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; Наведите неке од здравствених ризика безаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; Доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине	Дигитални свет *Безбедно коришћење дигиталних уређаја - Дигитални уређај и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад).		пано
	Ученик разуме важност одржавања личне хигијене и уме да примени у свакодневном животу;	ЧОС Како одржавамо хигијену		-посматрање (пригодно, систематско, опште, усмерено) -разговори -ученички радови и продукти дејих активности -Задовољство ученика на часу
	Договара се и одлучује у доношењу одељенских правила и да се понаша у складу са њима; Својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници.	Грађанско васпитање -Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице		
		Верска настава		
		Енглески језик		

Тематско/интегративно планирање

Наставни предмет: енглески језик

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/модула/месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха

		област/тема/садржај...)		
Празници: Нова година	Ученик ће бити у стању: -да препозна и именује појмове који се односе на тему -разуме једноставно исказане честитке и одговори на њих -упути једноставне честитке -учествује у изради паноя Уоче сличности и разлике у начину прославе Божића и Нове године у ВБ и код нас.	Ликовно-цртање јелке и украса,прављење честитки на тему Грађанско васпитање Верска настава Музичко-певање песмице Ликовно-цртање и бојење,израда честитки и паноя Музичко-певање песме Грађанско васпитање Верска настава	25.-30 децемба	-разговор -посматрање и праћење -усмена провера кроз играње,улога у паровима,симулације у паровима и групама -направљене честитке -ученици су заинтересовани и мотивисани за дате активности,вредно учествују у реализацији пројекта.
Васкрс	Ученик ће бити у стању да : -препозна и именује појмове који се односе на тему -разуме једноставно исказане честитке и одговори на њих -упути једноставне честитке -разуме и одговори на питања која се односе на количине -постави питања која се односе на количине -уочи сличности и разликеу начину прославе Ускрса у ВБ и код нас. -учествује у изради паноя	Музичко-певање песме Грађанско васпитање Верска настава	12.-17. април	разговор -посматрање и праћење -усмена провера кроз играње -улога у паровима,симулације у паровима и групама -направљене честитке ученици показују интересовање за тему,активно учествују у организованим активностима
Светски дан породице-15.мај.	Ученик ће бити у стању да увиди важност и значај породице за појединца и друштво на основу видео клипа и презентације. Покаже маштовитост приликом представљања чланова своје породице на листу блока.Да усмено представи своје чланове уз одговарајући вокабулар на енглеском језику,певање песмице.Да заједно са осталим ученицима учествује у изради паноя.Да фотографише и направи избор успешних фотографија на дату тему,а фотографије потом постави на вибер групи.	Ликовно-Представљање свих чланова породице,цртање и бојење,израда паноя Свет око нас Дигитални свет-фотографисање и постављање фотографија на групу	8-15.маја	- Ученици су заинтересовани и мотивисани за дате активности,активно учествују у реализацији пројекта.Схватају важност и значај породице у друштву.

Тематско/интегративно планирање:Наставни предмет: Верска настава, први разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха

		област/тема/садржај...)		
Заједница у породици и школи	*Схватиће зашто је у школи важно да се уклопимо у заједницу. * Ученици ће разумети појам најважније заједнице и схватити појмове уже и шире породице.	Српски језик Свет око нас	Септембар	*Ученички радови. *Илустрације, рад натексту.
Божић у мом дому	*Усвојиће радост рођендана Христовог.	Ликовна култура	Децембар	*Ученички радови. *Илустрације, рад натексту.
Свети Сава	*Разумеће да је посебан јер је био принц који је постао монах.	Српски језик	Јануар	*Рад натексту.
Наша брига о Божијој творевини	*Пробудиће екологе у њима са жељом да овај наш свет учинимо лепшим, чистијим и бољим.	Свет око нас	Мај и јун	*Испитивањем ставова; *посматрање понашања ученика

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 2. РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК разред: 2.

ЦИЉ наставе и учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писменог изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интелектуалности.

ЗАДАЦИ:

развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
оспособљавање за самостално доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм) и усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;

подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);

васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности; развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

неговање правилног изговарања гласова, гласовних скупова, речи и реченица;

усавршавање технике читања и писања на ћириличком писму;

савладавање технике читања и писања на латиничном писму;

навикавање на употребу књижевног језика у говору и писању;

неговање навике за читко, уредно и лепо писање;

поступно увођење у доживљавање и разумевање књижевних текстова;

учавање врста књижевних дела према захтевима програма;

усвајање основних књижевнотеоријских и функционалних појмова према захтевима програма;

усавршавање усменог и писменог препричавања, причања и описивања према захтевима програма.

Годишњи број часова: 180, недељни број часова 5

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	КЊИЖЕВНОСТ	70
2.	ЈЕЗИК (ГРАМАТИКА, ПРАВОПИС И ОРТОЕПИЈА)	40
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	70
Укупно:	3 теме	180

Тематска структура годишњег програма – наставни предмет СРПСКИ ЈЕЗИК, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Развијати љубав према читању, градити осећај за лепо и вредно, васпитавати укус. Изграђивати критичко мишљење. Развијати	препознаје књижевну врсту и њене основне одлике; разликује народне умотворине; схвата основни смисао текста; одређује тему, време и место	1. КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народне песме: <i>Да вам певам што истина није/Мишија моб, Мајка Јова у ружи родила/Санак иде низ улицу</i> Јован Јовановић Змај: <i>Пролећница/Хвала</i> Војислав Илић: <i>Први снег</i> Б. Ћопић: <i>Огласи „Шумских новина“ (одломци), Болесник на триспрати</i> Душан Радовић: <i>Лепо је све што је мало, Мама</i> Драган Лукић: <i>Школа, Равнотежа</i> Мирослав Антић: <i>Тајна</i> Душко Трифуновић: <i>Два јарца</i>

емпатију. Јачати национални и културни идентитет ученика, кроз упознавање своје књижевности и културе, као и књижевности и културе других народа.	дешавања радње и идеје у тексту; разуме различите односе у тексту; изводи закључке у вези са садржином; проналази информације у тексту; одговара на питања везана за текст; износи свој став.		Григор Витез: <i>Дохвати ми, тата, мјесец</i> А. С. Пушкин: <i>Бајка о рибару и рибици</i> (читање унаставцима) Проза Народне приче: <i>Свети Сава, отац и син/Свети Сава и отац и мати са малимдететом, Седам прUTOва</i> Народна басна: <i>Бик и зец/Коњ и магарац</i> Доситеј Обрадовић: <i>Пас и његова сенка/Коњ и магаре</i> Десанка Максимовић: <i>Бајка о лабуду</i> Гроздана Олујић: <i>Шаренорепа</i> Градимиr Стојковић: <i>Деда Милоје</i> Мирјана Стефановић: <i>Златне рибице не праве штету</i> Ђани Родари: <i>Кад дедица не зна да прича приче</i> Су Ју Ђин: <i>Свитац тражи пријатеља</i> Феликс Салтен: <i>Бамби</i> (одломак по избору) Драмски текстови Александар Поповић: <i>Два писма</i> Ана Миловановић: <i>Слатка математика</i> Гвидо Тартаља: <i>Оцене</i> Тоде Николетић: <i>Шума живот значи</i> Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Доситеј Обрадовић (баснописац), Никола Тесла (приче из детињства), знаменита завичајна личност и др.) ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Избор из кратких народних умотворина (загонетке, пословице,брзалице, питалице, разбрајалице) 2. Х. К.Андерсен: <i>Принцеа на зрну грашка, Царево ново одело,Девојчица са шибицама</i> 3. Д. Максимовић: <i>Ако је веровати мојој баки, Прстен на морскомдну, Бајка о трешњи, Сликарка зима, Како су пужу украли кућу, Трипатуљка, Чика-Мраз, Божић-батини цртежи, Траве говоре бакиним гласом,Орашчићи-палчићи, Кћи вилиног коњица</i> (три бајке по избору ученика) 4. Љ. Ршумовић, избор из збирке песама <i>Ма шта ми рече (Једногдана, Др, Десет љутих гусара, Ишли смо у Африку, Ако желиш мишице, Уторак вече ма шта ми рече, Има један, Телефонијада, Дете, Вуче вучебубо лења, Вук и овца)</i> 5. Д. Ђорђевић, избор песама (<i>Кад сам био мали, Бабе су намсјајне, Рецепт за dedu, Све су мајке, Ја сам био срећно дете, Једном давноко зна када, Првоаприлска песма, Ми имамо машту, Тајанствена песма,Бити пекар то је сјајно, Успон једног лава,</i>

			<i>Стонога, Вештице су само трик)</i> 6. Избор из кратких прича за децу: Бранко Стевановић, <i>Прича из ормана</i>, Весна Видојевић Гајевић, <i>Бркљача</i>, Дејан Алексић, <i>Једном је један дечко зевнуо</i>. Књижевни појмови: стих, строфа, рима;народна успаванка;басна;бајка;тема, место и време збивања, редослед догађаја;главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци);лица у драмском тексту за децу.

Средства	Уџбеници, књиге лектире, информативни текстови, дидактички материјали: линкови, ребуси, додатни задаци, наставни листићи, презентације, апликације, илустрације, дигитални уџбеник, читалачки дневник, филм, ђачки речник
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима (вештина изражавања и саопштавања, рад на различитим врстама текстова, уметничко изражавање, примена изражајног читања и разумевања прочитаног).Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, самопроцена ангажовања, самостални састави, иницијална провера знања, десетоминутне провере, тематске провере знања, тест- годишња провера знања).Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима (наставничка и ученичка евиденција).

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај

Овладавати писаним и усменим стандардним српским језиком. Развијати ученичке компетенције за примену граматичких правила у писаној и говорној комуникацији.	● разликује самогласнике и сугласнике; ● дели речи на слоге; ● разликује врсте именица и глагола; ● одређује род и број именица; ● одређује глаголске облике и времена; ● правилно пише речце <i>не</i> и <i>ли</i>; ● препознаје описне придеве; ● разликује основне и редне бр.; ● познаје и саставља реченице различите по значењу и облику; ● пише велико слово на почетку реченице, при писању личних имена, имена животиња, назива градова, села, планина и река; ● пише правилно реченице користећи две тачке и запету; ● правилно користи скраћенице у писању; ● користи оба писма у писању.	2. ЈЕЗИК (ГРАМАТИКА, ПРАВОПИС И ОРТОЕПИЈА)	Глас и слог; самогласници и сугласници. Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни). Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице. Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива. Спојено и одвојено писање речи: писање речце <i>ли</i> и речце <i>не</i> уз глаголе. Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног броја); две тачке изапета у набрајању; писање датума арапским и римским цифрама. Писање скраћеница: (мерне јединице и опште скраћенице <i>ОШ</i> , <i>бр.</i> , <i>итд.</i> , <i>стр.</i> и <i>нпр.</i>).

Средства	Уџбеници, књиге лектире, информативни текстови, дидактички материјали: линкови, ребуси, додатни задаци, наставни листићи, презентације, апликације, илустрације, дигитални уџбеник, читалачки дневник, филм, ђачки речник
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима (вештина изражавања и саопштавања, рад на различитим врстама текстова, уметничко изражавање, примена изражајног читања и разумевања прочитаног). Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, самопроцена ангажовања, самостални састави, иницијална провера знања, десетоминутне провере, тематске провере знања, тест- годишња провера знања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима (наставничка и ученичка евиденција).

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
	правилно води разговор;		Друго писмо (латиница): штампана и писана слова.

Оспособити ученике да квалитетно и сврсисходно усмено и писмено комуницирају.	● образлаже у кратким цртама неку своју идеју; ● влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста; ● саставља јасну, логичну, граматички и стилски правилну реченицу; ● правилно се усмено и писмено изражава; ● пише једноставним, потпуним реченицама на задату тему; ● уме да преприча краћи текст; ● саставља једноставан краћи наративни и дескриптивни текст; ● пише писмо, честитку, рецепт, кратку поруку.	3. ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања. План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања. План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/драматизованог текста.

Средства	Уџбеници, књиге лектире, информативни текстови, дидактички материјали: линкови, ребуси, додатни задаци, наставни листићи, презентације, апликације, илустрације, дигитални уџбеник, читалачки дневник, филм, ћачки речник
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима (вештина изражавања и саопштавања, рад на различитим врстама текстова, уметничко изражавање, примена изражајног читања и разумевања прочитаног).Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, самопроцена ангажовања, самостални састави, иницијална провера знања, десетоминутне провере, тематске провере знања, тест- годишња провера знања).Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима (наставничка и ученичка евиденција).

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – СРПСКИ ЈЕЗИК

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	богаћење речника (ћачки речник нових речи), истраживачки задаци, идвајање кључних појмова из садржаја, језичке игре	боља постигнућа ученика, функционално знање (свеско ученика, листе са оценама, анализе успеха)
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	уважавање различитости – примери текстова из садржаја, драматизација текстова – групни рад, одељењска приредба, читалачко вече,	одељењске приредбе, приредбе промовисане на сајту школе.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	писана слова латинице –графичко увезивање слова у	боља постигнућа ученика (свеске ученика, листа са

		речима, израда зидних новина, вредновање радова ученика – илустрације, писани радови	оценама, анализе успеха). радови ученика (зидне новине, фотографије)
4.	КОМУНИКАЦИЈА	писана и усмена комуникација (писмо другу/другарици, дијалог у одређеним ситуацијама)	портфолио ученика (писма, белешке о активностима на часу, сценарио часа)
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	пројекат „Џивџан у Београду“ – Дан врабаца, 20.март (песме, приче, драмски текстови, кокурс)	радови ученика објављени у школском часопису и на с школе (фотографије, приче, песме,...
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	усвајање основних хигијенских навика и здравих стилова живота кроз одабране текстове	функционално знање (радови ученика у свескама, илустрације одабраних текстова)
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	текстови из школске лектире о људским делатностима пројектна активност обележавања важних датума,	извештаји, скале процене пројектне активности, фотографије
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	анализа ситуације, вредновање понуђених решења, тематски квизови, ребуси	боља постигнућа ученика, функционално знање (свеске ученика, листе са оценама, анализе успеха)
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	коришћење ИКТ у настави, графикона, табела	Ученик прикупља, критички процењује и анализира ид одговоре и решења (у свескама ученика све забележен
10.	САРАДЊА	тимски рад на изради плаката за одређене тематске дане, драматизацији текстова и одељењским новинама,	Повећан проценат укључености ученика слабијег успе приликом реализације активности (фотографије, радов слабијих ученика, самопроцена – чек листе)
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	екранизована књижевна дела, долажење до информација, прављење презентација, писање текста, новинарска секција	Настава је унапређена и модернизована увођењем дигиталних технологија, ученици користе дигиталне уређаје, радови ученика (ППТ, зидне новине, школски часопис)

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе страног језика у другом разреду је да оспособи ученика да комуницира на основном нивоу страним језиком, у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења. Настава страног језика треба да : подстакне потребу за учењем страних језика, , подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика, , олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту, креативност и радозналост, подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства. Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући друге, стиче свест о значају свог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост , истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Глобална структура програма на годишњем нивоу Наставни предмет: **Енглески језик, други разред**

годишњи фонд часова: 72 , недељни фонд часова: 2

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми

1.	Introduction (Лични идентитет)	3
2.	Playroom safari (Живи свет)	9
3.	School time (Школа и школски живот)	9
4.	I'm hungry (Исхрана)	9
5.	Holidays (Празници)	4
6.	Happy Faces (Емоције)	9
7.	My House (Мој дом)	10
8.	Summer time (Одећа)	10
9.	Playtime (Ја и моји другови)	9
Укупно:	9 тема	72

Тематска структура годишњег програма – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- поздрављање, представљање себе и других и тражење/ давање основних информација о себи и другима; изговарање енглеског алфабета	Ученик уме да поздрави и отпоздрави, одговори на кратка питања о себи, усваја правила учтивне комуникације	Introduction (Лични идентитет, Вербална и невербална, комуникација Конвенције понашања и опхођења)	mum, dad, Polly, Jack, Daisy -Hello, I'm Polly. What's your name? Hello! Goodbye!	Фронтални, индивидуални, рад у пару, тимски рад Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, игровне активности, играње улога, решавање проблема	Уџбеник, р.свеска, цртежи, флеш картице, постер, помоћна аудио-визуелна средства, дигитални уџбеник	Усмене вежбе, вежбе слушања, певање, драматизација приче, рецитовање енглеског алфабета Домаћи задаци, ангажовање ученика у настави..
препознавање и именовање појмова на дату тему,описивање предмета користећи једноставна језичка средства	Ученик именује животиње, описује их уз помоћ придева, слуша, и разуме кратак текст, одговара на питања у односу на тему, изражава способности, поставља питања у вези са способностима,	Playroom safari (Живи свет)	- animal vocabulary: lion, tiger, mouse, cat, crocodile, dog, snake, zebra, monkey, bird - What's this? It's a cat. - Can zebras run? - I can see a tiger.	Фронтални, тимски, индивидуални,рад у паровима; Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, рад са флеш картицама, игровне активности, играње улога, индивидуализација, интерактивна	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, дигитални уџбеник, интернет садржаји	Усмене вежбе, вежбе слушања, кратка питања и одговори, повезивање аудио записа и слика, разговор са ученицима, играње улога.Домаћи задаци, ангажовањее ученика у настави, писмена провера Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, барометар расположења

	препознаје писани облик циљаног вокабулара		-hiss, roar, snap			
именовање школског прибора, боја, бројева, и препознавање њихове писане форме - усвајање конструкције описни придев + именица - усвајање конструкције присвојни придев + именица	Ученик препознаје и именује предмете у учионици, разуме кратку причу, разговара о предметима из учионице. разуме једноставна упутства и налоге и реагује на њих, чита и разуме кратке реченице о теми, разуме једноставне описе предмета из окружења, разуме једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадање, поседовање / непоседовање и реагује на њих, тражи и даје једноставне исказе	School time (Школа и школски живот)	-school vocabulary: pencil, pen, clock, table, chair, teacher, classroom - colours: red, blue, green... - numbers 1-10 - This is my/your table. - It's an orange clock.	Фронтални, тимски , индивидуални,рад у паровима; Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, рад са флеш картицама, игровне активности, играње улога, певање песама, игре погађања, мапа ума, интерактивна метода	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, дигитални уџбеник, интернет садржаји, припремљени штампани материјал	Усмене вежбе, вежбе слушања . Сливовни диктат, питања и одговори .,опис предмета са слике, драматизација дијалога, игре погађања, игровне активности, домаћи задаци, писмена провера Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета
-именовање хране и пића -препознавање вокабулара у писаној форми	Ученици препознају,именују у и пишу речи којима се именује храна, разумеју кратку причу.	I'm hungry (Исхрана и гастрономске навике, Конвенције понашања и	food vocabulary: pasta, fish, bread, cheese, yogurt, rice, milk, coffee,	Фронтални, тимски, индивидуални,рад у паровима, радионичарски рад Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска,	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, интернет	Усмене вежбе, вежбе слушања и читања, кратка питања и одговори, повезивање аудио записа и слика, разговор са ученицима о храни и пићу,

-постављање питања и давање кратких одговора -изражавање допадања и недопадања	Ученик уме да постави питања о допадању и недопадању, изражава допадање и недопадање, слуша, и разуме текст, разликује називе obroka и упознат је са нормама понашања за столом, изражава поседовање.	опхођења)	lemonade, tea -Do you like cheese? - I like/don't like coffee From cows we get milk. Watch this! Be careful! Open the cupboard! Put it away!	илустративно-демонстративна, рад са флеш картицама, игровне активности, играње улога, олуја идеја, проблемска настава	садржаји, речник у сликама, дигитални уџбеник, штампани материјали, дигитални постери	шта воле или не воле, играње улога, игровне активности, писмена провера, пројекат, певање песама Домаћи задаци., ангажовање ученика у настави Прилагођавање за ученике којима је потребна подршка у учењу.
-препознавање и именовање појмова који се односе на тему празника -упућивање једноставно исказаних честитки	Ученици умеју да честитају Божић, Нову годину и Ускрс на енглеском језику, певају пригодне песме, упознају начин прослављања у страним земљама, упознају празнике типичне за стране земље, упоређују са нашим обичајима и традицијом	Holidays (Празници, прославе, обичаји и традиција, Србија-моја домовина)	- Christmas tree, Father Christmas, present, Merry Christmas - Easter bunny, chicken , egg Happy Easter! - Bonfire night, fireworks, crackers	Фронтални, тимски , индивидуални,рад у паровима; Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, рад са флеш картицама, игровне активности, играње улога, певање песама, игре погађања, пројектна настава, мапа ума	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, интернет садржаји, речник у сликама, дигитални уџбеник, штампани материјали	Ученици пишу новогодишње и Божићне честитке, именују вокабулар везан за Ускрс,певају песме, дају коментаре о празницима које воле драматизују дијалоге, праве постер са речима. Домаћи задаци, ангажовање ученика у настави Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.
-именовање делова тела -усвајање глагола ИМАТИ у сад.времену у	Ученици разумеју кратку причу, разумеју суштину и детаље описа слике који	Happy Faces (Емоције-љубав према породици и друговима,	-body parts: nose, eyes, ears, head, hair, face -I've got a tail. -I've got blond	Фронтални, тимски , индивидуални,рад у паровима; Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска,	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД плејер, постери, флеш картице, ЦД	Усмене вежбе, вежбе слушања . Читање по улогама, питања и одговори, цртање по диктату; певање песме,

1.л.једн. -препознавање вокабулара у писаној форми -усвајање конструкције за описивање боје косе -идентификовање чула	чују, умеју да опишу себе или чланове породице, разликују пет чула и речи које се на чула односе	Породица и уже друштвено окружење)	hair. -I see with my eyes. Can you smell it? Oh, dear! Oops!	илустративно- демонстративна, рад са флеш картицама, игровне активности, играње улога, певање песама, игре погађања, олуја идеја, решавање проблема	ром, дигитални учбеник, штампани материјали	физичке активности које праће песму, играње улога. Домаћи задаци , пројекат, писмена провера Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, барометар расположења
-именовање просторија у кући -препознавање вокабулара у писаној форми -постављање питања уз коришћење глагола БИТИ у упитном облику	Ученици препознају, именују и пишу речи које се односе на просторије,разуме ју кратку причу, питају и одговарају где се неко/нешто налази, умеју да опишу свој дом и окружење у пар реченица, , слушају и разумеју где се шта налази у кући, умеју да усменим путем и кратким реченицама опишу своју собу	My House (Мој дом Становање- форме, навике)	-rooms: kitchen, hall, sitting room, bedroom, bathroom, garden -Is it in the kitchen? Where is it? It's in the kitchen. It's upstairs / downstairs, on the left, on the right. Come on! Listen! I don't know.	Фронтални, тимски , индивидуални,рад у паровима; Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно- демонстративна, рад са флеш картицама, игровне активности, играње улога, певање песама, игре погађања, мапа ума, решавање проблема	Учбеник, радна свеска, приручник, ЦД плејер, постери, флеш картице, ЦД ром, дигитални учбеник, штампани материјали	Усмене вежбе, вежбе слушања . Читање по улогама, питања и одговори, цртање по диктату; певање песме, физичке активности које праће песму, играње улога, писмена вежба Домаћи задаци, ангажовање ученика у настави Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.
-именовање делова гардеробе и њихово препознавање у писаној форми -описивање	Ученици умеју да: препознају и именују врсте активности на летњем распусту; описују тренутне	Summer time (Одећа,Мода и облачење, Временске прилике)	clothes:sunhat, trainers, dress, sandals, T-shirt -I'm wearing my blue	Фронтални, тимски , индивидуални,рад у паровима; Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-	Учбеник, радна свеска, приручник, ЦД плејер, постери, флеш картице, ЦД ром, дигитални	Усмене вежбе, вежбе слушања . читање , питања и одговори, цртање по диктату; певање песме, физичке активности које праће песму, играње улога.

временских прилика -описивање гардеробе (придев+именица) уз употребу глагола у садашњем времену	активности кратким једноставним језичким средствима; разумеју позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; разумеју једноставне исказе за изражавање расположења (емпатије и забринутости) и реагују на њих; изражавају расположење (емпатију и забринутост) једноставним језичким средствима; уочавају сличности и разлике у начину провођења летњег распуста у ВБ и код нас.		sunhat. -What's the weather like? It's sunny/windy... Take off! Put on!	демонстративна, рад са флеш картицама, игровне активности, играње улога, певање песама, игре погађања, пројектна настава, решавање проблема	уџбеник	писмена провера Домаћи задаци, ангажовање ученика у настави Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, барометар расположења.
- именовање играчака и препознавање писане форме -описивање активности у тренутку говора	Ученици умеју да препознају и именују појмове који се односе на тему,разумеју и дају одговоре на постављена	Playtime (Ја и моји другови Млади - живот деце и омладине Спорт	-toys: ball, trampoline, bike, scooter, skipping rope -I'm skipping / running / playing with my	Фронтални, тимски , индивидуални,рад у паровима; Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, рад са	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД плејер, постери, флеш картице, ЦД ром, дигитални уџбеник, интернет	Усмене вежбе, вежбе слушања . читање , питања и одговори, цртање по диктату; певање песме, физичке активности које прате песму, играње улога. Домаћи задаци, ангажовање

(садашње време)	питања, изражавају тренутну радњу	Окружење Слободно време)	bike	флеш картицама, игровне активности, играње улога, певање песама, игре погађања, мапа идеја, проблемска настава, интерактивне методе	садржаји, припремљени штампани материјал	ученика у настави, Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Наставник негује лична интересовања ученика и даје им могућност да сами изаберу активности (када је то могуће). Наставник указује ученицима на различите начине учења и складу са садржајем и цињевима.	Ученици користе различите технике учења и постижу резултате у учењу у складу са својим могућностима.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Наставник указује ученицима на важност поштовања устаљених правила понашања у школи (и у друштву), помаже развијању самосталности и самопоуздања код ученика, као и развијање позитивног односа према другима. Инсистира на међусобном поштовању и одговорном понашању. Учи ученике како да аргументовано заступају своје ставове уз уважавање туђег мишљења.	Ученици поштују правила понашања на часу. Ученици су самостални у раду. Ученици заступају своје ставове уз уважавање и поштовање мишљења других.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник помаже ученицима да препознају естетичке елементе у различитим контекстима, негује језичку културу, упознаје ученике са културом народа енглеског говорног подручја и подстиче стваралачке способности ученика	Ученици стичу знања о културној баштини других народа, и уче да поштују сопствено културно наслеђе.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Наставник инсистира да ученици саслушају другог и уважавају саговорника, учи их да изразе своје ставове на позитиван и аргументован начин, указује ученицима како да се адекватно изразе у одређеној ситуацији, усмено и писмено, у различитим друштвеним контекстима, користећи одговарајући регистар.	Ученици се изражавају прикладно у датој ситуацији (усмено и писмено), поштују саговорника и слушају говорника.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Наставник подиже свест ученика о дејству човека на природу и о неопходности очувања непосредне и шире околине.	Ученици брину о очувању животне средине у школи и породици, разумеју потребу за штедњом воде и енергије.

6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Наставник промовише здраве животне стилове, указује ученицима на штетност лоших навика у исхрани, истиче потребу за физичком активношћу.	Ученици разликују добре и лоше навике и одговорно се понашају према свом здрављу.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Наставник задаје пројекте који подразумевају тимски рад и траже од ученика да се сами организују како би успешно завршили задатак.	Ученик је спреман да учествује у тимском раду и тандем раду, уме да представи идеју и организује рад на њој.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Наставник подстиче ученике да повезују стечена знања из различитих предмета и свакодневног живота.	Ученици су способни да реше једноставнију проблемску ситуацију.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Наставник указује ученицима на важност коришћења информација из различитих извора, учи их да их користе у процесу учења и свакодневном животу.	Ученик уме да користи различите изворе података.
10.	САРАДЊА	Наставник подстиче рад у пару ради ефикаснијег вежбања говорних способности, задаје ученицима задатке који подразумевају тимски рад, међусобну сарадњу, размену мишљења, поделу рада и сл.	Ученик активно учествује у раду групе и пара.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник користи дигиталне ресурсе у настави кад год је то могуће, учи ученике како да на ефикасан начин користе модерне технологије, водећи притом рачуна о сопственој безбедности и одговорном понашању у виртуелном окружењу. Наставник охрабрује ученике да користе дигитални уџбеник.	Ученик је способан да користи одређена средства из области ИКТ-а, као што је дигитални уџбеник, ради ефикасног испуњавања школских и домаћих задатака.

Наставни предмет:МАТЕМАТИКА разред: 2.

ЦИЉ наставе и учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ЗАДАЦИ:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примену математике у различитим подручјима човекове делатности, за успешно настављање образовања и укључивање у рад;

- да развију ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- да ученици усмено сабирају и одузимају бројеве до 100;
- користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац;
- примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања;
- усмено множи и дели у оквиру прве стотине;
- одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом;
- да одређују непознати број у одговарајућим једнакостима путем „погађања“
- да успешно решавају текстуалне задатке (с једном и две операције) у оквиру сабирања, одузимања, множења и дељења до 100
- одреди делове (облика $1/n$) дате величине;
- изрази одређену суму новца преко различитих апоена;
- прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама;
- изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине;
- измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине;
- чита и запише време са часовника;
- користи јединице за време у једноставним ситуацијама;
- нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; уочи подударне фигуре на датом цртежу; уочи симетричне фигуре.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Годишњи број часова: 180, недељни број часова 5

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Бројеви	145
2.	Геометрија	22
3.	Мерење и мере	13
Укупно:	3 теме	180

Тематска структура годишњег програма – наставни предмет МАТЕМАТИКА, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Вршити четири основне рачунске операције у оквиру прве стотине; Научити таблицу множења једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве дељења; Знати да одреди половину датог броја.	- одреди десетице најближе датом броју; - усмено сабира и одузима бројеве до 100; - користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; - примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; - усмено множи и дели у оквиру прве стотине; - израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; - решити текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и проверити тачност решења; - одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; - одреди делове (облика $1/n$) дате величине; - изрази одређену суму новца преко различитих поена; - прочита број записан римским цифрама и напишати број римским цифрама; - прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом; - уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;	1. БРОЈЕВИ	Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање). Римске цифре I, V, X, L, C Множење и дељење (таблично) Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. Замена места и здруживање чинилаца. Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација. Разломци облика $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање.

Средства	предмети изокружења, уџбеник, радна свеска, материјал и прибор за практичан рад, (пластелин, картон, колаж папир, канап, бојице, фломастери, маказе, лепак...), апликације, илустрације, табеле, графикони,
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање

Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, решавање, рачунање одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Иницијална процена нивоа на коме се ученик налази. Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, свакодневно посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, тест- годишња провера знања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима. Свеске ученика и њихови практични радови.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Знати цртати изломљену линију, правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи; Умети да одреди обим геометријских фигура.	● разликује дуж, полуправу и праву; ● одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); ● одреди обим геометријске фигуре; ● нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; ● уочи подударне фигуре на датом цртежу; ● уочи симетричне фигуре; ● допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву;	2. ГЕОМЕТРИЈА	Дуж, права и полуправа. Тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија. Графичко надовезивање дужи. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула. Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи. Симетричне фигуре. Подударност фигура (интуитивно).

Средства	геометријски прибор, модели геометријских тела, квадратна и тачкаста мрежа, предмети изокружења, уџбеник, радна свеска, материјал и прибор за практичан рад, (пластелин, картон, колаж папир, канап, бојице, фломастери, маказе, лепак...), апликације, илустрације, табеле, графикони,
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање

Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, решавање, рачунање одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Иницијална процена нивоа на коме се ученик налази. Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, свакодневно посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, тест- годишња провера знања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима. Свеске ученика и њихови практични радови.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Научити мерне јединице: дециметар, центиметар, час, минут, дан, седмица, месец; Користити мерне инструменте.	- изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; - измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине - чита и запише време са часовника; - користи јединице за време у	3. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).

Средства	геометријски прибор, модели геометријских тела, квадратна итачкаста мрежа, предмети изокружења, уџбеник, радна свеска, материјал и прибор за практичан рад, (пластелин, картон, колаж папир, канап, бојице, фломастери, маказе, лепак...), апликације, илустрације, табеле, графикони, календар, сат
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње

Начин провере остварености прописаних исхода	Иницијална процена нивоа на коме се ученик налази. Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, свакодневно посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, тест- годишња провера знања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима. Свеске ученика и њихови практични радови.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – МАТЕМАТИКА

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	истраживачки задаци, задаци издвајање кључних појмова из садржаја о бројевима, геометријским фигурама и мерним јединицама;	повећан степен усвојености наставних садржаја (табела са бројчаним оценама, анализа успеха)
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-	-
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	задаци са геометријским приказом аритметичких задатака; самопроцењивање радова (геометријски модели тела и фигура)	примена знања (евиденција постигнућа), већа ангажованост ученика (педагошка свеска учитеља), практични радови ученика
4.	КОМУНИКАЦИЈА	математички диктат, писање поступка рачунања, усмено образлагање поступка и решења проблема;	радови ученика (записи у свескама ученика) веће ангажовање ученика (самопроцена)
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	-	-
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	временска динамика активности ученика – планирање једног радног дана ученика	боља организованост времена ученика за учење и слободне активности (направљен план активности и распоред обавеза ученика), фотографије плана
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	вашар стваралаштва - временска динамика активности (календар, сатница), вредност новца (сабирање и одузимање)	реализација вашара (фотографије), плакат (приказане временске одреднице) и прикупљена новчана средства (извештај)
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	анализа ситуације, вредновање понуђених решења,	боља постигнућа ученика (анализа успеха)
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	коришћење ИКТ у настави, графикона, табела	Ученик знаа да решава задатке приказујући их графиконима и табелама (свеске ученика и анализа успеха)
10.	САРАДЊА	тимски рад, улоге у тиму приликом решавања математичких проблемских задатака	Повећан проценат укључености ученика слабијег успеха приликом решавања

			математичких проблемских задатака (самопроцена – чек листе)
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење презентација, писање текстуалних задатака за ППТ, математичка секција (задачи са такмичења-интернет)	Настава је унапређена и модернизована увођењем дигиталних технологија, ученици користе дигиталне уређаје, (ППТ, Кенгур такмичење – резултати)

Наставни предмет: СВЕТ ОКО НАС, 2. разред

ЦИЉ наставе и учења предмета Свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ЗАДАЦИ:

развијање техника сазнајног процеса: посматрање, уочавање, упоређивање, класификовање, именовање;
 формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;
 подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивноразвојним способностима;
 подстицање и развијање истраживачких активности деце;
 подстицање уочавања узрочно-последичних веза, појава и процеса, на основу различитих параметара;
 описивање и симулирање неких појава и моделовање једноставних објеката у свом окружењу;
 слободно исказивање својих запажања и предвиђања и самостално решавање једноставних проблем-ситуација;
 развијање различитих социјалних вештина и прихватање основних људских вредности за критеријум понашања према другима;
 развијање одговорног односа према окружењу, интересовања и спремности за његово очување.

Годишњи број часова: 72, недељни број часова 2

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	ДРУГИ И ЈА	12
2.	КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	16
3.	ЧОВЕК СТВАРА	7
4.	КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	17
5.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	20
Укупно:	5 тема	72

Тематска структура годишњег програма – наставни предмет СВЕТ ОКО НАС, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/те	Садржај

		ма	
Проширивање знања о породици, школској заједници и становницима насеља.Неговање љубави и међусобног поштовања чланова шире породице, одељења, суграђана. Развијање свести о правима и обавезама чланова одређене групе.	● идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; ● оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; ● се понаша тако да уважава различитости других људи; ● прихвати последице када прекрши правила понашања групе; ● сарађује са другима у групи на заједничким активностима; ● разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота.	1. ДРУГ И ЈА	Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља.

Средства	Уџбеници (папирни, дигитални), радна свеска, модели из окружења, дидактички материјали: фотографије, линкови клипова и филмова, додатни задаци, наставни листићи, презентације, илустрације, апликације, постери, графикони, материјал и прибор за огледе;
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере оствареност типрописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, тест- годишња провера знања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Усвојање знања о различитим типовима насеља и правилима понашања у насељу. Научити врсте саобраћаја и правила понашања у саобраћају. Умети да препозна временске прилике и знати како да се безбедно понаша-	● одреди тип насеља на основу његових карактеристика; ● повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; ● одржава личну хигијену – руку, зуба и чулних органа; ● примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином; ● безбедно поступа пре и током временских непогода;	2. КУЛТУРА ЖИВЉЕЊЕ А	Типови насеља: село, град. Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број obroka, боравак у природи и физичка активност. Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства). Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза). Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору.

Средства	Уџбеници (папирни, дигитални), радна свеска, модели из окружења, дидактички материјали: фотографије, линкови клипова и филмова, додатни задаци, наставни листићи, презентације, илустрације, апликације, постери, графикони, материјал и прибор за огледе;
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, тест- годишња провера знања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Упознавање различитих својстава материјала и начини њихове обраде. Разумевање значаја и разноврсности људских делатности.	- истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; - одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; - пронађе нову намену коришћеним предметима;	3. ЧОВЕК СТВАРА	Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада. Еластичност материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Нова намена предмета направљених од различитих материјала. Занимања људи у граду и селу.

Средства	Уџбеници (папирни, дигитални), радна свеска, модели из окружења, дидактички материјали: фотографије, линкови клипова и филмова, додатни задаци, наставни листићи, презентације, илустрације, апликације, постери, графикони, материјал и прибор за огледе;
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, тест-годишња провера знања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Стећи знања о кретању тела, облицима кретања и факторима који утичу на њега. Оспособљавање за оријентацију у	- наводи примере различитих облика кретања у окружењу; - одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће. - измери растојање које тело пређе током свог кретања;	4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива, котрља се, клизи). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и

времену. Научити коришћење средстава за мерење времена.	• пронађетражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката; • именује занимања људи у свом насељу са околином; • одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; • забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена;		карактеристичних објеката. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба. Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена.

Средства	Уџбеници (папирни, дигитални), радна свеска, модели из окружења, дидактички материјали: фотографије, линкови клипова и филмова, додатни задаци, наставни листићи, презентације, илустрације, апликације, постери, графикони, материјал и прибор за огледе;
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, тест-годишња провера знања). Примена инструмената прикупљања података.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Стећи знања о основним облицима рељефа и вода у месту и околини. Усвајање знања о заједничким особинама	• разликује облике рељефа у свом насељу и околини; • разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини; • идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; • повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; • разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; • разврста животиње из окружења на основу начина живота и	5. РАЗНОВРСН ОСТ ПРИРОДЕ	Рељеф и облици рељефа: узвишења, (брдо, планина) удубљења (долине, котлине) и равнице. Рељеф у насељу и околини. Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала). Површинске воде у насељу и околини. Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства).

живих бића и неопходности постојања неживе природе као услова за живот. Усвајање знања о односу човека и природе; Развијање еколошке свести.	начина исхране; • наведе значај биљака и животиња за човека; • штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; • разврста отпад на предвиђена места; • негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; • препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; • повеже промене у природи и активности људи са годишњим добрима; • изведе једноставне огледе пратећи упутства; • повеже резултате рада са уложеним трудом.	Функције (улога) делова тела живих бића. Разноврност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте; лишћарске и четинарске). Разноврност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи, месоједи и сваштоједи). Значај биљака и животиња за човека. Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама). Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште – неопходни услови за живот. Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба.

Средства	Уџбеници (папирни, дигитални), радна свеска, модели из окружења, дидактички материјали: фотографије, линкови клипова и филмова, додатни задаци, наставни листићи, презентације, илустрације, апликације, постери, графикони, материјал и прибор за огледе;
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, тест- годишња провера знања).Примена инструмената прикупљања података.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – СВЕТ ОКО НАС

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	истраживачки задаци, идвајање кључних појмова из садржаја, коришћење интернета	боља постигнућа ученика, функционално знање (свеске ученика, листе са оценама, анализе успеха)
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	конвенција о дечијим правима – садржај, гласање, хуманитарне акције	одељењске приредбе, приредбе промовисане на сајту школе, извештаји о акцијама.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	вредновање ликовних радова ученика -	радови ученика (иустрације процеса у природи,

		илустрације	постери за учионицу – важни појмови), ученици препознају природну и културну баштину, боља постигнућа ученика (анализе успеха).
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Планирање	план извођења огледа (план и белешке о активностима на часу, сценарио часа)
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	садња дрвета, рециклажа	посађено дрво генерације, радови ученика на тему рециклаже (учешће на смотри Чаролија рециклаже, фотографије)
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	усвајање основних хигијенских навика, пирамида исхране	функционално знање (радови ученика у свескама, илустрације, постери за учионицу)
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	вашар стваралаштва – употребни предмети настали од рециклажних материјала	извештаји, скале процене пројектне активности, фотографије
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	анализа огледа, анализа ситуације, вредновање понуђених решења	боља постигнућа ученика, функционално знање (свеске ученика, листе са оценама, анализе успеха)
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	коришћење ИКТ у настави, графикона, табела	Прикупљени подаци, хербаријум, (табеларни приказ животних процеса у свескама ученика све забележено),
10.	САРАДЊА	тимски рад, улоге у тиму	Повећан проценат укључености ученика слабијег успеха приликом реализације активности (фотографије, радови слабијих ученика, самопроцена – чек листе)
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење презентација, писање текста, новинарска секција	Настава је унапређена и модернизована увођењем дигиталних технологија, ученици користе дигиталне уређаје, радови ученика (ППТ, хербаријум са описима биљака, зооалбум,)

Наставни предмет:ЛИКОВНА КУЛТУРА разред: 2.

ЦИЉ учења предмета Ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ЗАДАЦИ:

- развијање способности ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- развијање памћења, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;

- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика (моторику шаке).

Годишњи број часова: 72, недељни број часова 2

Ред. Број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Облици	32
2.	Простор	14
3.	Споразумевање	21
4.	Ликовне игре	5
Укупно:	4 теме	72

Тематска структура годишњег програма – наставни предмет ЛИКОВНА КУЛТУРА, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Стицање знања о утицају светлости на карактер облика; Неговање визуелног опажања и доживљавања разноврсних облика; Развијање способности слободнијег изражавања сопствених идеја.	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу;	1. ОБЛИЦИ	Облици (светлост као услов за опажање облика); Визуелне карактеристике природних и вештачких облика; Дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...) Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).

Средства	Уџбеници, додатна литература, енциклопдије, часописи, припремљен дидактички материјал: линкови, презентације, илустрације, фотографије, слике, апликације, постери, филмови, музејски експонати, предмети из окружења, материјал и прибор за рад;
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, процена и самопроцена). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Оспособљавање ученика за схватање појма кретања; Оспособљавање за практично решавање замисли; упознавање с ликовним аспектима позоришне представе.	- упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; - повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; - пружи основне информације о одабраном музеју; - разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	2. ПРОСТОР	Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).

Средства	Уџбеници, додатна литература, енциклопдије, часописи, припремљен дидактички материјал: линкови, презентације, илустрације, фотографије, слике, апликације, постери, филмови, музејски експонати, предмети из окружења, материјал и прибор за рад;
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, процена и самопроцена). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Оспособљавање ученика да се служе знаковима за визуелно споразумевање; Стицање основног знања о развоју писма и његове важности за културу једног народа;	изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу;	3. СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Тумачење (neverбално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).

Средства	Уџбеници, додатна литература, енциклопдије, часописи, припремљен дидактички материјал: линкови, презентације, илустрације, фотографије, слике, апликације, постери, филмови, музејски експонати, предмети из окружења, материјал и прибор за рад;
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, процена и самопроцена). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Усмеравање пажње и схватање односа облика и функције, као и везе између садржаја и изражајних могућности одређеног медија; Развијање комбинаторике и способности стварања маштовитих решења.	Изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; - изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу;	4. ЛИКОВНЕ ИГРЕ	Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта).

Средства	Уџбеници, додатна литература, енциклопдије, часописи, припремљен дидактички материјал: линкови, презентације, илустрације, фотографије, слике, апликације, постери, филмови, музејски експонати, предмети из окружења, материјал и прибор за рад;
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање

Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, процена и самопроцена). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – ЛИКОВНА КУЛТУРА

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	истраживачки задаци о ликовним елементима, идвајање кључних појмова из садржаја ликовне културе, коришћење интернета – виртуелне посете галеријама и музејима	бољи успех ученика, самопроцена својих и радова других, ликовна збирка радова
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	илустровање дечијих права,	радови ученика истакнути у учioniци,
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	вредновање ликовних радова ученика – илустрације, метода самопроцене 3,2,1	анализа успеха, самопроцена (белешке),
4.	КОМУНИКАЦИЈА	планирање учешћа на ликовним конкурсима	план учешћа на конкурсима, резултати конкурса (сајт школе)
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	примена мера заштите радног простора на часовима, бонтон понашања у галеријама, музејима, уметничким догађајима	правилно коришћење прибора и материјала, разредни бонтон лепог понашања у установама културе
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	израда одељењске књиге о здрављу ђака другака (илустрације)	одељењска књига богато илустрована (галерија на сајту школе)
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	вашар стваралаштва поводом Нове године и Ускрса	предмети за прављени на часовима Ликовне културе и Ликовној секцији (фотографије)
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	анализа ситуације да од рециклажних материјала направе нове уотребне предмете, вредновање понуђених решења	функционално знање (радови ученика, листе за самопроцену)

9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	коришћење ИКТ у настави,	80% ученика уме да претражује и користи интернет (ППТ о познатим делима и виртуелним посетама установама културе)
10	САРАДЊА	тимски рад, улоге у тиму	Повећан проценат укључености свих ученика приликом реализације активности (фотографије, групни радови ученика, самопроцена – чек листе)
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење презентација, писање текста, новинарска секција	Настава је унапређена и модернизована увођењем дигиталних технологија, ученици користе дигиталне уређаје, радови ученика (ППТ, зидне новине, школски часопис, сајт школе)

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА разред: 2.

ЦИЉ наставе Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ЗАДАЦИ:

неговање способности извођења музике (певање/свирање);

стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;

подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање звука);

упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;

развијање критичког мишљења (исказивање осећања о музици која се изводи и слуша);

упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Годишњи број часова: 36, недељни број часова 1

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	14
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	6
Укупно:	3 теме	36

Тематска структура годишњег програма – наставни предмет МУЗИЧКА КУЛТУРА, 2. Разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Разликовање звучних боја (људски гласови,	објасни својим речима акустике о слушаном делу, особине тона,	1. СЛУШАЊЕ	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук-лик, музика-радња.

инструменти, звуци из окружења); Даљи рад на развијању меморије ученика; Стицање навике ученика на пажљиво слушање музике (што је услов за квалитетно доживљавање музичких дела); Препознавање музичких дела уметничког и народног стваралаштва.	доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; • разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; • издвоји основне музичке изражајне елементе; • препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; • повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима;	МУЗИКЕ	Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори) – звуци из природе и окружења. Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак-дуг), јачина (гласан-тих), висина (висок-дубок). Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика. Музичка прича. Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (цеде плејер, рачунар...).

Средства	Уџбеник, додатна литература, енциклопедије, постери, фотографије, слике, илустрације, краћи нотни текстови, ЦД са композицијама, апликације, материјали из непосредне околине, дидактички материјали,
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере стварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, извођење музике, посматрање, процена и самопроцена). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Певање песама по слуху и дање увођење у основе музичке писмености (бројалице; дечје песме; игре с певањем.) Усвајање	• изговара бројалице у ритму, уз покрет; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; • изводи уз покрет музичке и традиционалне игре;	2. ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Изговор бројалице у ритму уз покрет. Звучне ономатопеје и илустрације Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне

музичког речника у вези са певањем (супротности): дубок и висок тон; дужи и краћи тон; гласно и тихо; брзо и споро.	• примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; • повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; • повезује ритам са графичким приказом; • објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; • учествује у школским приредбама и манифестацијама;	песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (a^1 бела, $ха^1$ љубичаста боја). Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон.

Средства	Уџбеник, додатна литература, енциклопедије, постери, фотографије, слике, илустрације, краћи нотни текстови, ЦД са композицијама, апликације, материјали из непосредне околине, дидактички материјали,
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, извођење музике, посматрање, процена и самопроцена). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Ученици знају да певају по слуху; Препознати слушана вредна дела уметничке и народне музике; Правилно извођење музичке игре; Успешно свирати на	Направи дечје ритмичке инструменте; • осмисли покрете уз музику • осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; • осмисли одговор на музичко питање; • осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; • према литерарном садржају изабере од понуђених,	3. МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Креирање сопствених покрета уз музику. Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка.

дечјим музичким инструментима; Правилно извођење дечје, народне и уметничке музичке игре.	одговарајући музички садржај; • поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; • користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.		Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономотопеја и илустрација на краћи литерарни текст.

Средства	Уџбеник, додатна литература, енциклопедије, постери, фотографије, слике, илустрације, краћи нотни записи, краћи текстови, ЦД са композицијама, апликације, материјали из непосредне околине, дидактички материјали,
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, извођење музике, посматрање, процена и самопроцена). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – МУЗИЧКА КУЛТУРА

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	истраживачки задаци, идвајање кључних појмова из садржаја музичке културе, коришћење интернета за слушање музике	бољи успех ученика, самопроцена својих и знања других, ученици селектују познато од неознатог
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	„Исти смо, а различиту музику волимо“ – активност извођења и слушања музике, где ученици упознају право избора културе, субкултуре и традиције	неговати и афирмисање различитих култура и њихове традиционалне музике (илустрације доживљаја приликом слушања музике)
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	вредновање радова ученика – ритмички инструменти	анализа радова, самопроцена (белешке),
4.	КОМУНИКАЦИЈА	користити на одговарајући и креативан начин појмове везане за музичку уметност	ученик уме да изрази себе (своје мишљење, осећања, ставове, вредности и

			идентитете о слушаној музици) поштујући ставове других
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	израда правилника понашања у згради, кући, стану (време за музику) и ђачки бонтон за концерте и музичке догађаје	направљен кућни ред и музички бонтон (свеске ученика)
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	усвајање основних правила понашања приликом слушања музике у јавном превозу, дому, на улици	постер под називом „Заједно против буке“
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	хуманитарни концерт за наше другаре	учешће на хуманитарном концерту за наше другаре (аудио и видео снимак)
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	анализа ситуације приликом израде ритмичких инструмената, вредновање понуђених решења	функционално знање (радови ученика, листе за самопроцену)
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	музички квиз	бољи успех ученика, повећана љубав према вредним уметничким делима
10.	САРАДЊА	одељењски хор за приредбе поводом важних датума (договарање и заједнички одабир композиција)	Повећан проценат укључености свих ученика приликом реализације активности (фотографије, одељењски јавни наступ ученика, самопроцена – чек листе)
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	правилан одабир ИКТ уређаја за слушање музике	Настава је унапређена и модернизована увођењем дигиталних технологија, ученици користе дигиталне уређаје, музичко стваралаштво ученика (ППТ, сајт школе)

Наставни предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ, разред: 2.

ЦИЉ наставе и учења *физичког и здравственог васпитања* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ЗАДАЦИ:

подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;

развој и усавршавање моторичких способности;

стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;

усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја; формирање морално-вољних квалитета личности;

оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;

стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Годишњи број часова: 108, недељни број часова 3

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	реализује се на свим часовима
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	108 (обrade 66, остало 42)
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	реализује се на свим часовима
Укупно:	3 теме	108

Тематска структура годишњег програма – наставни предмет ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Унапређивање физичких вештина	примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања);	1. ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.

Средства	Додатна литература за физичко и здравствено васпитање, постери, фотографије, слике, илустрације, материјали из непосредне околине, справе и реквизити (лопте, вијаче, палице, обручи), обележивачи,...
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, мерење моторичких способности, процена и самопроцена физичких способности и вештина). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Унапређивање моторних вештина.		2. МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Ходање и трчање Скакања и прескакања Бацање и хватање

Научити основну терминологију вежбања. Усвојити и поштовати мере безбедности током вежбања. Научити и поштовати правила игре.	• правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; • комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; • одржава равнотежу у различитим кретањима; • разликује правилно од неправилног држања тела; • успостави правилно држање тела; • правилно дише током вежбања; • изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; • изведе дечји и народни плес; • користи основну терминологију вежбања; • поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; • поштује мере безбедности током вежбања; • одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; • поштује правила игре; • навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; • прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења;		Пузања, вишења, упори и пењања Вежбе на тлу Вежбе равнотеже Вежбе на тлу Плес и ритмика Полигони

Средства	Додатна литература за физичко и здравствено васпитање, постери, фотографије, слике, илустрације, материјали из непосредне околине, справе и реквизити (лопте, вијаче, палице, обручи), обележивачи,...
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, мерење моторичких способности, процена и самопроцена физичких способности и вештина). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Даље оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у	• уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; • уочава улогу делова тела у вежбању; • уочи промене у расту код себе и других; • препозна сопствено болесно стање и не вежба када је болестан;	3. ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња Основни термини у вежбању. Вежбамо безбедно. Чувам своје и туђе ствари.

свакодневним условима живота и рада; Даље стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.	• примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; • одржава личну хигијену; • учествује у одржавању простора у коме живи и борави; • наведе врсте намирница у исхрани; • препознаје везу вежбања и уноса воде; • повеже ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље; • препозна лепоту покрета у вежбању; • се придржава правила вежбања; • вреднује успех у вежбању;		Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада победим. Навијам пристојно. Здравствено васпитање Моје здравље и вежбање. Мишићи, зглобови и кости мога тела. Телесни развој.. Лична хигијена. Хигијена простора за вежбање. „Шарени-разноврси оброк” – правилна исхрана. Значај воде за организам и вежбање.

Средства	Додатна литература за физичко и здравствено васпитање, постери, фотографије, слике, илустрације, материјали из непосредне околине, справе и реквизити (лопте, вијаче, палице, обручи), обележивачи,...
Активности наставника	припремање, организовање, читање, објашњавање, разговор, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење, процењивање, одлучивање
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, мерење моторичких способности, процена и самопроцена физичких способности и вештина). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	учење моторичких радњи, стицање теоретских знања везаних за вежбање и здрав начин живота, као и за основе спортова и плесова	Повећана примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичења и сл.);
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-	-

3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	активности везане за допринос физичког вежбања лепшем и здравијем изгледу (ритмичке вежбе и кореографије)	Правилно извођење задатака (фотографије, снимци, извештаји).
4.	КОМУНИКАЦИЈА	активности везане за функционисање у групи и тимски рад, договор... (екипне и штафетне игре)	Извештаји о спортским постигнућима ученика (анализа успеха и такмичења).
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	активности које су везане за очување животне средине током вежбања...(полигон у природи, трим стаза);	Повећана одговорност ученика за простор у природи (чистији полигони и трим стазе).
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	континуиране активности за усвајање основних хигијенских навика, примена хигијенских мера пре, током и након вежбања, правилна исхрана (постери), здравствени картон	Већи број ученика уме да препозна и примењује физичку активност ради очувања здравља (85%)
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	јесењи и пролећни крос	Активно организовање и учествовање у спортским активностима (извештаји)
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	активности везане за брзо деловање у непознатим ситуацијама и решавање истих (вежба евакуација приликом пожара, земљотреса)	успешно реализована вежба евакуације (извештај)
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	табеле за мерење моторичких способности	евиденција о напретку ученика у развоју моторичких способности
10.	САРАДЊА	тимски спортови и штафетне игре (рад у групи и зависност успеха од сарадње појединаца у групи и заједничког деловања)	Евидентиран успех на спортским такмичењима (извештаји, фотографије, сајт школе)
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	увођење и примена дигиталних ресурса и апарата у спорту и физичком вежбању (пренос утакмице, мерење брзине дигиталним уређајима)	Повећано интересовање ученика за спорт и развој моторичких способности (табеле са резултатима мерења)

Наставни предмет: ДИГИТАЛНИ СВЕТ, разред: 2.

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

Задаци:

проширивање знања о различитим дигиталним уређајима,

упознавање намене и могућности дигиталних уређаја,

оспособљавање ученика да безбедно користе интернет садржаје у циљу заштите здравља.

стицање знања о правилима комуникације у дигиталном свету, а такође ће стећи прва знања о појмовима који ће их увести у свет програмирања.

Годишњи број часова: 36, недељни број часова 1

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми

1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	20
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	6
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	10
Укупно:	3 теме	36

Тематска структура годишњег програма – наставни предмет ДИГИТАЛНИ СВЕТ, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Научити коришћење дигиталне платформе и дигиталних уџбеника.	Упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; - користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/ законског заступника); - самостално користи дигиталне уџбенике за учење; - креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; - својим речима објасни појам покретне слике; - креира елементе покретне слике; - креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици;	1. ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Учење путем школске платформе за онлајн учење. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја. Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички рад који из умрежавања произилазе.

Средства	уџбеник, електронски уџбеник, додатна литература, слике, илустрације, апликације, материјали из непосредне околине и он лајн окружења, дидактички материјали;
Активности наставника	организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика
Активности ученика	активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад;
Начин провере остварености прописаних исхода	самопроцена, вршњачка процена, отворена питања, рубрике за идентификацију онога што зна и што жели да научи.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Научити и примењивати правила безбедног	Својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; - наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; - објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем	2. БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИ	Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја. Понашање на интернету – интернет бонтон. Остављање личних података при коришћењу дигиталних

коришћења дигиталних уређаја и интернета.	дигиталних уређаја; ● разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; ● реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримерним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; ● наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; ● организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја; ● предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину;	X УРЕЂАЈА	уређаја. Примерена реакција у случају контакта са непримерним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине.

Средства	учбеник, електронски учбеник, додатна литература, слике, илустрације, апликације, материјали из непосредне околине и он лајн окружења, дидактички материјали;
Активности наставника	организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика
Активности ученика	активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад;
Начин провере остварености прописаних исхода	самопроцена, вршњачка процена, отворена питања, рубрике за идентификацију онога што зна и што жели да научи.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Обучити ученике за креирање и коришћење једноставног рачунарског програма.	Својим речима објасни појам алгоритам; ● анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; ● креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; ● анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; ● уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); ● креира програм у визуелном програмском језику којим	3. АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику.

	управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја		Уочавање и исправљање грешака у програму.

Средства	учбеник, електронски учбеник, додатна литература, слике, илустрације, апликације, материјали из непосредне околине и он лајн окружења, дидактички материјали;
Активности наставника	организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика
Активности ученика	активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад;
Начин провере остварености прописаних исхода	самопроцена, вршњачка процена, отворена питања, рубрике за идентификацију онога што зна и што жели да научи.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Ред. Број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	он – лајн учење (дигитална учионица), коришћење презентационих алатки и сервиса и других уређаја ради подстицања учешћа свих ученика у процесу учења, употреба дигиталних учбеника;	активна дигитална учионица (снимак постављених задатака и ученичких одговора), ППТ ученика за реализацију наставних садржаја
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-	-
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	вредновање фотографија – ученичких радова насталих мобилним телефоном	галерија фотографија, одељењски албуми
4.	КОМУНИКАЦИЈА	правилна и безбедна примена технологије за комуникацију (мејл, чет, форуми, блогови) у циљу подршке размене идеја и информација између ученика	правилна и безбедна примена ИКТ-а за комуникацију (педагошка свеска)
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	разговор са ученицима о непримереној комуникацији (говор мржње, вређање, омаловажавање), као и о ризичној комуникацији на друштвеним мрежама	вођење педа
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	правила коришћења дигиталних уређаја	постер са правилима о безбедном коришћењу ИКТ-а
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И	-	-

.	ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ		
8	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Дабар такмичење	извештај о броју учесника и резултатима.
9	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	коришћење ИКТ у настави, графикона, табела	белешке у свесци ученика (задачи са графиконима и табелама), анализа успеха ученика (класификациони периоди)
10	САРАДЊА	тимски рад, улоге у тиму	тимски направљене презентације (база примера добре праксе)
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење презентација, писање текста, новинарска секција	настава унапређена и модернизована увођењем дигиталних технологија, ученици користе дигиталне уређаје, рдови ученика (ППТ, школске новине, постери, фотографије,...)

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ ЗА 2. РАЗРЕД

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, разред: 2.

Циљ наставе и учења програма *грађанско васпитање* је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Задаци:

- подстицање развоја самосвести, самопоштовања и уважавања других;
- оспособљавање ученика да препознају своја осећања и потребе и разумеју њихову међусобну повезаност, као и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге;
- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;
- развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације и вештина ненасилне, саосећајне комуникације;
- оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне, саосећајне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању у сукобима;
- развијање креативног изражавања;
- оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета;
- оспособљавање ученика да упознају и уважавају децја права и да активно учествују у њиховом остваривању;

- развијање и неговање основних људских вредности.

Годишњи број часова: 36, недељни број часова 1

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	ЉУДСКА ПРАВА	10
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	11
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	6
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	9
Укупно:	4 теме	36

Тематска структура годишњег програма – наставни предмет ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Усвојити кључне појмове: право, потреба, обавеза, одговорност; Оспособити ученике да препознају и своја и права других.	• разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; • успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; • искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге; • препозна и уважи осећања и потребе других; • наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дејим правима; • прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; • препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ;	1. ЉУДСКА ПРАВА	Групни идентитет Ко смо ми – сличности и разлике? Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...). Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња, узајамно подржавање, блискост. Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе у групи. Осећања Изражавање сопствених осећања. Осећања других, како их препознајемо и уважавамо. Веза осећања са мислима и понашањима. Потребе и права Моје потребе и потребе других. Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања. Веза са правима. Права детета Конвенција о дејим правима. Различити смо, али су нам права иста. Људска права важе свуда и за сваког. Кршење и заштита права Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права деце у одељењу и школи. Знам како и коме да се обратим за помоћ.

Средства	Уџбеник, електронски уџбеник, додатна литература, слике, илустрације, апликације, материјали из непосредне околине и он лајн окружења, дидактички материјали,
Активности наставника	Припрема, мотивише, чита, усмено излаже, приказује, показује, демонстрира, усмерава активности ученика, подстиче ученике на увиђање и повезивање садржаја, води разговор, прати, процењује;
Активности ученика	посматра, црта, пише, описује, прича, извештава, процењује, групише, прати, истражује, игра, глуми, самопроцењује
Начин провере остварености прописаних исхода	Самопроцена, вршњачка процена, отворена питања, рубрике за идентификацију онога што зна и што жели да научи.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Ученик зна и поштује правила групе (одељење, школа). Правилан начин решавања и посредовања у сукобима.	Договара се и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима; • наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; • разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа; • саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; • даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу;	2. ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	Школа као заједница Вредности школе као заједнице – равноправност, одговорност, солидарност, брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Правила у школи и њихова функција. Одговорности ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице. Односи у заједници Како радим сам, а како у групи? Шта у школи радимо заједно? У чему смо добри? У чему бисмо могли бити бољи? Како комуницирамо у групи? Насилна и ненасилна комуникација. Сукоби Узроци сукоба и шта са њима. Сукоб из угла оног другог. Посредовање у сукобу. Конструктивно решавање сукоба.

Средства	Уџбеник, електронски уџбеник, додатна литература, слике, илустрације, апликације, материјали из непосредне околине и он лајн окружења, дидактички материјали,
Активности наставника	Припрема, мотивише, чита, усмено излаже, приказује, показује, демонстрира, усмерава активности ученика, подстиче ученике на увиђање и повезивање садржаја, води разговор, прати, процењује;
Активности ученика	посматра, црта, пише, описује, прича, извештава, процењује, групише, прати, истражује, игра, глуми, самопроцењује
Начин провере остварености прописаних исхода	Самопроцена, вршњачка процена, отворена питања, рубрике за идентификацију онога што зна и што жели да научи.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Зна шта је безбедност ученика и понаша се у складу са Правилником о безбедности ученика.	- представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе; - понаша се у складу са Правилником о безбедности ученика; - наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; - препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступаприкоришћењу мобилног телефона и интернета;	3. ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	Безбедност ученика у школи Ученици имају право на заштиту и безбедност. Правилник школе о безбедности ученика. Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе – на излету и на настави у природи. Безбедност ученика је одговорност свих – запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе. Безбедно и небезбедно понашање на интернету. Одговорна употреба мобилног телефона.

Средства	Уџбеник, електронски уџбеник, додатна литература, слике, илустрације, апликације, материјали из непосредне околине и он лајн окружења, дидактички материјали,
Активности наставника	према, мотивише, чита, усмено излаже, приказује, показује, демонстрира, усмерава активности ученика, подстиче ике на увиђање и повезивање са садржајима, води разговор, прати, процењује;
Активности ученика	атра, црта, пише, описује, прича, извештава, процењује, групише, прати, истражује, игра, глуми, самопроцењује
Начин провере остварености прописаних исхода	Самопроцена, вршњачка процена, отворена питања, рубрике за идентификацију онога што зна и што жели да научи.

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Планирање и реализација одељенских акција. Оспособљавање ученика да промовишу свој рад и активизам.	Сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; - износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи; - учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси промоцији акције; - на једноставан начин вреднује	4. ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	Како учинити школу безбедним местом за све – планирање и извођење једноставне акције. Корац у планирању и извођењу акције. Избор теме / проблема / активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео-снимци фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или панона, објављивање прилога у школском листу.

	изведену акцију..		Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.

Средства	Уџбеник, електронски уџбеник, додатна литература, слике, илустрације, апликације, материјали из непосредне околине и он лајн окружења, дидактички материјали,
Активности наставника	Припрема, мотивише, чита, усмено излаже, приказује, показује, демонстрира, усмерава активности ученика, подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима, води разговор, прати, процењује;
Активности ученика	посматра, црта, пише, описује, прича, извештава, процењује, групише, прати, истражује, игра, глуми, самопроцењује
Начин провере остварености прописаних исхода	Самопроцена, вршњачка процена, отворена питања, рубрике за идентификацију онога што зна и што жели да научи.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Ред.Број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	истраживачки задаци, идвајање кључних појмова из садржаја, играње улога, симулације, одабрани текстови из књижевности (Школа, Девојчица са шибицама, ...	Бољи успех ученика (анализа успеха)
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	дечија недеља, конвенција о дечијим правима – садржај, гласање, хуманитарне акције	Велики број ученика познаје дечја права и одговорности, поштовање договорених правила (белешке, постер „Ја у школи“).
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	вредновање ликовних радова ученика – илустрације, апликације, постери за акције	Критички процењују свој рад (белешке ученика и наставника).
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Дијалог	Развија смисао за разумевање туђих потреба без агресивности. Слушање других док говоре (примена на другим часовима).
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	одељењска акција „Чувајмо природу“	Учешће већег броја ченика у акцијама (фотографије, самопроцене, евиденција). Уважавање мишљења других.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	усвајање основних хигијенских навика, стрип – осећања,	Ученици знају да савладају непријатне емоције (одељењски стрип осећања).
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	једноставна одељењска акција солидарности, вашар стваралаштва поводом Нове године и Ускрса	Извештаји о реализованим акцијама (класификационо)

8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	студије случаја, анализа ситуације, вредновање понуђених решења	Примена наученог и решавање проблема (смопроцена ученика, педагошка документација)...
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	коришћење ИКТ у настави, графикона, табела	Примери добре праксе (кратке презентације за представљање лемената садржаја)
10.	САРАДЊА	рад у групама, играње улога, вршњачка едукација	Ученици прихватају туђе ставове и мишљења. Слагање групе. Бољи успех свих ученика (белешке, самопроцена, анализа успеха) .
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење презентација, писање текста, демонстрација	направљене ППТ за одређене елементе садржаја (одељењска збирка примера добре праксе)

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Верска настава

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Општи циљ верске наставе:

- ученицима пружити основно знање о литургијским службама;
- омогућити ученицима да уоче да Црква не може да постоји без свих служби;
- омогућити ученицима да уоче да свако у Цркви има своју службу;
- омогућити ученицима да упознају који су основни делови храма;
- приближити ученицима појам Царства Божјег;
- указати на иконе као на посебну пројаву Царства Небеског;
- приближити ученицима појам светих.

Оперативни задаци и исходи:

- моћи на елементарном нивоу да препозна и именује литургијске предмете;
- уочити да је заједничка трпеза израз љубави;
- знати да је Литургија заједничка трпеза око које се окупљају чланови Цркве;
- уочити сличности елемената;
- знати да наброји основне делове храма;
- уочити да је унутрашњост храмова уређена за служење Литургије;
- знати да објасни ко су светитељи;
- испричати ко су и шта су све чинили светитељи које славимо;
- уочити да постоје светитељи и у данашње време;
- бити подстакнут на поштовање и правилан однос према храму и иконама;
- бити подстакнут да воли природу и друге људе;
- бити подстакнут да у свим људима види пријатеље Божје.

ЦИЉ: Ученицима пружити основно знање о литургијским службама.

Глобална структура програма на годишњем нивоу Наставни предмет: Верска настава , други разред

Годишњи фонд часова: 36, недељни фонд часова: 1

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Увод	1		1
2.	Моје место у Цркви	6	5	1
3.	Литургијске службе	6	5	1
4.	Живот у Цркви – лепота празника	5	4	1
5.	Трпеза Господња	5	4	1
6.	Света Литургија – прослава Васкрсења	6	4	2
7.	Икона – прозор у вечност	7	4	3
Укупно		36	26	10

Тематска структура годишњег програма – Верска настава, други разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
*Упознавање ученика и вероучитеља *Упознавање ученика са садржајима предмета и начином рада *Мотивисање ученика за похађање часова верске наставе.	*Моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 2. разреда основне школе; *Моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	I – УВОД	1. Упознавањем са садржајем програма и начином рада	*На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.	*У настави користимо таблу, технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику.	*Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика.

*Омогућити ученицима разумевање Крштења као уласка у Божју породицу омогућити ученицима да разликују појмове: Црква, храм, Литургија, заједница верујућих људи.	II *Моћи да разуме да је Црква Божија кућа у којој су људи најдрљажии гости. *Свако има своје место у Цркви *Моћи да препозна да неможемо једни бездругих, да смо јачи заједно. *Знати да нас љубав повезује са другима *Знати да се правилно осени крсним знаком	II - МОЈЕ МЕСТО У ЦРКВИ	2. Крштењем постајемо чланови Цркве 3. Црква - заједница (садржај н.ј. – народна приповетка: „Седам прUTOва“) 4. Храм - место окупљања (опис н.ј. - свака заједница има своје место окупљања) 5. Храм - место окупљања –утв. 6. Литургија – догађај Цркве (садржај н.ј. – из књиге Јеванђеље препричано за децу: „Прича о позванима на свадбу“) 7. Заједница радости (опис н.ј. - слобода у заједници - садржај н.ј. молитва Царе небески – Бог као Цар)	*Фронтални метод усменог излагања, метод разговора, метод показивања. *Цртани филм на задату тему *Наставник прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, организовањем учења мотивише и подстиче способности ученика; развија интересовања ученика.	* У настави користимо табу, технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику. *Дигиталне приче, песме. *Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема.	*Провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; разговор, посматрање *Посматрање понашања ученика; илустрације, рад натексту, препричавање, тематске дискусије.
*Ученицима пружити основно знање о литургијским службама. *Омогућити ученицима да уоче да Црква не може да постоји	*Уочити да је заједничка трпеза израз љубави; *Знати да је Литургија заједничка трпеза око које се окупљају чланови Цркве;	III - ЛИТУРГИЈСКЕ СЛУЖБЕ И ЊИХОВ СМИСАО	8. Народ Божји, различите службе (опис н.ј. – службе у свету и њихова важност) 9. Литургијске службе: Епископ, свештеник, ђакон и народ Божји	*Фронтални -метод усменог излагања, метод разговора *Илустративно-демонстративна *Катихета (вероучитељ) би требало стално да	*У настави користимо табу, технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику.	*Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;

без свих служби *Омогућити ученицима да уоче да свако у Цркви има своју службу.	*Учити сличности елемената; *Знати да наброји основне делове храма; *Учити да је унутрашњост храмова уређена за служење Литургије;		10. Многе службе, једна Црква 11. Многе службе, једна Црква – утв. 12. Епископ - слика Христова на Литургији 13. Ко су монаси?	има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. *Омогућити ученицима да уоче да свако у Цркви има своју службу; *Омогућити ученицима да упознају који су основни делови храма.	*штампани копирани материјал	
*Ученицима пружити основно знање о великим празницима Цркве *Указати ученицима да се празници прослављају литургијски – на заједничкој молитви ученицима *Пружити основно знање о важности	*Учити да је човек посредник између Бога и природе и да Бог са природом разговара преко човека; *Проширити своје знање о служењу.	IV - ЖИВОТ У ЦРКВИ - ЛЕПОТА ПРАЗНИКА	14. Богородица – мајка Христова (Ваведење и Благовести; молитва "Богородице Дјево") 15. Божић – Христос се роди! (обрада песме: „Витлејеме славни граде“) 16. Божић – Христос се роди! – утв. 17. Богојављење - Христос је Син Божји 18. Свети Сава и Свети Симеон	фронтални, - метод усмено излагања - метод разговора - метод показивања - метод цртања - интернет презентација, цртани филм о рођењу Исусовом и принца Растка. * Метода практичних радова *Свети Сава – великан народа,	*Штампани копирани материјал *Презентације и цртани филмови, песме.	*Ученички радови и продукти ученичких активности *Посматрање понашања ученика; илустрације и њихов рад и активност на часу. *Илустрације, рад на тексту.

личности Пресвете Богородице				Божији угодник, просветитељ, мировторац.		
*Пружити ученицима елементарно знање о Цркви као заједници сабраног Божјег народа. *Подстицати ученика лично учешће у животу Цркве *Објаснити важност Свете тајне Причешћа. *Пружити ученицима неопходно знање да у Литургији свет приносимо Богу. *Кроз Причешће остварује се наша заједница са Богом.	*Да се упозна са Литургијом као догађајем (заједничком трпезом) на којем се окупља Божја породица. *Препозна посну храну на трпези. *Моћи на елементарном нивоу да препозна и именује литургијске предмете;	V - ТРПЕЗА ГОСПОД ЊА	19. Литургија наш дар Богу 20. Литургијски предмети 20. Литургијски предмети – утв. 22. Причешће - храна за живот вечни 23. Слава у мојој породици	*Фронтални, метод усног излагања, метод разговора, метод показивања, метод цртања * Метода практичних радова	*Наставник демонстрира, илуструје и графички представља одређене личности појмове и догађаје *Припрема материјал подстиче ученике да постављају питања и активно се укључују у прави пп презентацију.	*Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића.
*Указати ученицима на величину Христове љубави према људима *Пружити ученицима елементарно знање о	*моћи на елементарном нивоу да препозна и именује литургијске предмете; *уочити да је човек посредник између Бога и	VI – СВЕТА ЛИТУРГИЈА - ПРОСЛАВА ВАСКРЕС ЕЊА	24. Христос је са нама у Литургији 25. Причешће у мом животу 26. Празнујемо Васкрсење Христово 27. Празнујемо Васкрсење Христово – утв. 28. Христово	*фронтални -метод усног излагања -метод разговора -метод показивања -метод цртања -илустративно-демонстративан -рад у пару, групи *Наставник прати,	* У настави користимо табу, технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику. *штампани	*Испитивањем ставова; разговор, посматрање *Усно испитивање; *Писмено испитивање;* Процењивањем реакције

Христовом страдању и васкрсењу. *Подстицати ученикена лично учешће у животу Цркве. пружити ученицима основ за разумевање Литургије као догађаја остварења наше заједнице са Богом.	природе и да Бог са природом разговара преко човека; *Учити да је човек сличан Богу. *Бити подстакнут даразвија љубав према Богу;		Васкрсење - наше васкрсење 29. Христово Васкрсење - наше васкрсење – утв	усмерава, вреднује, *Ученицима пружити основно знање о литургијским службама; *Омогућити ученицима да уоче да Црква не може да постоји без свих служби.	копирани материјал	ученика или прикупљањем коментара.
*Омогућити ученицима да упознају који су основни делови храма приближити ученицима појам Царства Божјег указати на иконе као на посебну пројаву Царства Небеског *Приближити ученицима појам светих *Установити обим разумевања и квалитет стечених знања у току школске године из Православног катихизиса.	*Знати да објасни ко су светитељи; *Испричати ко су и шта су све чинили светитељи које слаavimo; *Учити да постоје светитељи и у данашње време; *Бити подстакнут на поштовање и правилан однос према храму и иконама.	VII ИКОНА - ПРОЗОР У ВЕЧНОСТ	30. Православни храм (садржај н.ј. - основни делови храма) 31. Икона - прозор у Царство Божје 32. Икона - прозор у Царство Божје – утв. 33. Буди и ти иконописац 34. Буди и ти иконописац – утв. 35. Царство Божје у светима 36. Царство Божје у светима – утв	* Метода практичних радова. приближити ученицима појам Царства Божјег; *Указати на иконе као на посебну пројаву Царства Небеског; *Приближити ученицима појам светих.	*Едукативни филмови, приче. *Презентације	*Ученички радови и продукти ученичких активности *Процењивањем реакције ученика *Илустрације.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Наставни предмет: Верска настава, 2. разред

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Ученик треба да буде оспособљен и мотивисан да схвати значај учења; изабере одговарајуће методе; прати сопствени напредак током учења и усмерава учење у складу са намерама и циљем који има. Ученик стиче нова знања и вештине, примењујући претходно учење и ваншколско искуство. Развија свест и о стваралачкој природи учења. Истрајан је и превазилази тешкоће у учењу. • Има позитиван и одговоран однос према учењу.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Ученик разуме и прихвата значај принципа правде, слободе, солидарности, националне, верске, родне и етничке равноправности и одговорности – као темеља демократског друштва, активно учествујући у животу школе (одељенска заједница, вршњачки тим, ученички парламент и сл.) и заједница којима припада (нпр. породица, локална заједница) у складу са својим узрастом. Поштује и залаже се за поштовање дејчјих и људских и мањинских права, као и личног и националног достојанства. Упознаје себе, развија своје друштвене улоге и јача свој идентитет, лични интегритет, самосталност, самопоуздање и позитиван однос према другима.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	• Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета, итд.).
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Уочава чиниоце и понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине у широј околини и свакодневном животу; развија свест о положају човека у природи и његовој одговорности за стање животне средине и природе.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима; способан је да развије идеју, представи је, образложи и преговара у тиму о њеној реализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	• Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.

9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи податке из различитих извора и начине добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост и препознаје могуће грешке уз помоћ наставника.
10.	САРАДЊА	Ученик развија способност да у сарадњи са другима или да се као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Познаје основне карактеристике информационо-комуникационих технологија

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ - 2. РАЗРЕД

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/ тема/ садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
1. „Школа“	- схвата основни смисао текста; - одређује тему, време и место дешавања радње и идеје у тексту;	Српски језик: Обрада текстова „Школа“ Д. Лукић, „Тајна“, М. Антић	септембар 2 дана	- број планираних и реализованих тематски повезаних часова - продукти ученика (изложба радова, састави, илустрације и постери на тему „Школа“) - анализа успеха (педагошка документација) - научена Химна школе - повећан ниво укључености ученика у активности током часова (процена и самопроцена) - извештаји, - записници, - фотографије,
	препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења	Енглески језик: Школа и школски живот		
	реши текстуални задатак постављањем израза санајвише две рачунске операције и провери тачност решења;	Математика: Сабирање и одузимање, тематски задаци везани за школу, одељењску заједницу, школски прибор		
	- идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; - оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада;	Свет око нас: Школска заједница и Правила понашања у школи;		
	учествује у школским приредбама и манифестацијама;	Музичка култура: Школска химна		
	користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад;	Ликовна култура: Обликовање материјала „Мали помоћник у књигама“		
	комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу;	Физичко и здравствено васпитање: Култура вежбања и играња у школском дворишту;		

	• успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада • препозна и уважи осећања и потребе других;	Грађанско васпитања: Одељењска заједница		• зидне новине

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/ тема/ садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
2. Дечија недеља	разуме различите односе у тексту; изводи закључке у вези са садржином; проналази информације у тексту;	Српски језик: Текст „Свитац тражи пријатеље“	октобар 1 недеља	број планираних и реализованих тематски повезаних часова продукти ученика (изложба радова састави, илустрације и украси на тему „Дечија недеља“) анализа успеха (педагошка документација, портфолио ученика) научене песме „Здравица“ и „Другарство“ повећан ниво укључености ученика у активности током часова (процена и самопроцена) извештаји, записници, фотографије на сајту школе,
	искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин	Енглески језик: Конвенције понашања и опхођења		
	усмено сабира и одузима бројеве до 100; реша текстуални задатак постављањем израза санајвише две рачунске операције и провери тачност решења;	Математика: Сабирање и одузимање, тематски задаци везани за дечију игру		
	оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; се понаша тако да уважава различитости других људи;	Свет око нас: Права и обавезе		
	објасни својим речима утицај о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело;	Музичка култура: „Здравица“ и „Другарство“		
	изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела	Ликовна култура: Од природних облика до украса		
	комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; изведе дечији и народни плес;	Физичко и здравствено васпитање: Одељењска такмичења		
	наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дечијим правима;	Грађанско васпитања: Дечија права		

	прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ;			зидне новине, већа укљученост родитеља у рад школе,

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/ тема/ садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
3. „Јесења чаролија“	одређује тему, време и место дешавања радње и идеје у тексту; изводи закључке у вези са садржином; износи свој став.	Српски језик: Текст „ <i>Шума живот значи</i> “	новембар 3 дана	број планираних и реализованих тематски повезаних часова продукти ученика (изложба радова састави, илустрације и украси на тему „Јесен“) анализа успеха одређених наставних предмета (педагошка документација, портфолио ученика) научена песма „Јесења чаролија“, извођење музике и
	реша текстуални задатак постављањем израза санајвише две рачунске операције и провери тачност решења; прикаже мањи број података у табели и стубичастим дијаграмом;	Математика: Сабирање и одузимање, тематски задаци везани за јесење плодове		
	идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; повеже промене у природи и активности људи са годишњим добама;	Свет око нас: Годишња доба, Разноврсност биљака у окружењу		
	пева по слуху песме различитог садржаја и расположења;	Музичка култура: „Јесен“ и „Јесења чаролија“		
	користи материјал и прибор на	Ликовна култура: Једноставно – сложено,		

	безбедан и одговоран начин; идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу;	колаж од лишћа		пратња покретима повећан ниво укључености ученика у активности током часова (процена и самопроцена) извештаји, записници, фотографије на сајту школе, зидне новине, већа укљученост родитеља у рад школе,
	правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;	Физичко и здравствено васпитање: Ходање и трчање у природи		
	учити да је заједничка трпеза израз љубави учити сличност елемената Литургије и славе	Верска настава: Слава у мојој породици		
	учествује у изради плана једноставне акције; са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; доприноси промоцији акције; на једноставан начин вреднује изведену акцију..	Грађанско васпитања: Помозимо птицама – израда кућица		

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/ тема/ садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
4. „Празници“	пише писмо, честитку, рецепт, кратку поруку. пише велико слово на почетку реченице, при писању личних имена, имена животиња, назива градова, села, планина и река;	Српски језик: „ <i>Божих батини цртежи</i> “, „ <i>ЧикаМраз</i> “, „ <i>Свети Сава, отац и син</i> “, <i>Велико слово - празници</i>	децембар, јануар 3 дана	број планираних и реализованих тематски повезаних часова продукти ученика (изложба радова састави, илустрације и украси на тему „Нове године, Божиха и Школске славе Св.
	упути једноставне честитке	Енглески језик: Празници, прославе, обичаји и традиција		
	усмено множи и дели у оквиру прве стотине; реши текстуални задатак постављањем израза	Математика: Множење – тематски задаци		

	санајвише две рачунске операције и провери тачност решења;			Сава“) анализа успеха одређених наставних предмета (педагошка документација, портфолио ученика) научена химна Светом Сави и учешће у Светосавској приредби одељења повећан ниво укључености ученика у активности током часова (процена и самопроцена) извештаји, записници, фотографије на сајту школе, зидне новине, учешће на конкурсима поводом најлепше честитке.
	одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину;	Свет око нас: Породични и школски празници		
	учествује у школским приредбама и манифестацијама;	Музичка култура: „Трепти звезда“, „Анђели певају“, „Химна Светом Сави“ и „Свети Саво мудра главо“		
	разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	Ликовна култура: Споразумевање, Новогодишњи украси, Новогодишња честитка, Традиција украшавања одеће		
	наведе врсте намирница у исхрани; препознаје везу вежбања и уноса воде;	Физичко и здравствено васпитање: Правилна исхрана		
	пожелети да радо учествује у прослављању празника знати да је Свети Сава наш први архиепископ	Верска настава: Божић – Христос се роди, Свети Сава и Свети Симеон		
	креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици;	Дигитални свет: Честитке – правила слања порука мобилним телефоном		
	наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа;	Грађанско васпитање: Група којој припадамо - породица		
Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/ тема/ садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
5.	пише једноставним, потпуним реченицама на задату тему;	Српски језик: „Мајка Јову у ружи одила“, „Дохвати ми мама месец“, „Лепо је све што	март	број планираних и

Љубав и породица	саставља једноставан краћи наративни и дескриптивни текст;	<i>је мало</i>	1 дан	реализованих тематски повезаних часова продукти ученика (изложба радова састави, ликовни радови на тему „Љубав и мајка“, стрип) анализа успеха одређених наставних предмета (педагошка документација, портфолио ученика) научена песма „Какви су моји мама и тата“, извођење музике и пратња покретима повећан ниво укључености ученика у активности током часова (процена и самопроцена) извештаји, записници, фотографије на сајту школе, зидне новине, већа укљученост родитеља у рад школе,
	представи себе и другог	Енглески језик: Емоције – љубав према породици		
	- усмено множи и дели у оквиру прве стотине; - израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; - одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом;	Математика: Дељење - тематски задаци везани за маму и мамин дан		
	- идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима;	Свет око нас: Групе људи, родбина		
	- осмисли покрете уз музику - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст;	Музичка култура: „Какви су моји мама и тата“		
	изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли;	Ликовна култура: Ликовне игре „Бајка о изгубљеном прстену“		
	- одржава равнотежу у различитим кретањима; - изведе дечји и народни плес;	Физичко и здравствено васпитање: Полигон, Дечији плес		
	искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге;	Грађанско васпитање: Изражавање сопствених осећања		
	искаже своја осећања љубави према мајци, баки, кроз стваралачки рад (израда честитки)	ЧОС: Честитка за маму, баку-правимо честитку за маму или баку поводом осмог марта		
	Пожелети да стваралачки (кроз песму, молитву, цртеж) искаже своју љубав и поштовање према Богородици	Верска настава: Молитва „Богородице Дјево“		

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/ тема/ садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
6. Васкрс	- разликује основне и редне бројеве - правилно се усмено и писмено изражава;	Српски језик: Писање датума	април 2 дана	број планираних и реализованих тематски повезаних часова продукти ученика (изложба радова украси за Васкрс, илустрације и шарена јаја) анализа успеха одређених наставних предмета (педагошка документација, портфолио ученика) научена песма „Љубав је то“, извођење музике повећан ниво укључености ученика у активности током часова (процена и самопроцена, вршњачко учење) извештаји, записници, фотографије на сајту школе, зидне новине,
	реши текстуални задатак постављањем израза санајвише две рачунске операције и провери тачност решења;	Математика: Дељење, тематски задаци са пилићима, јајима		
	одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину;	Свет око нас: Календар		
	према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај;	Музичка култура: „Од Бога је речено“ и „Љубав је то“		
	пружи основне информације о одабраном музеју;	Ликовна култура: Музеј		
	- разликује правилно од неправилног држања тела; - успостави правилно држање тела; - изведе кретања, вежбе икратке саставе уз музичку пратњу;	Физичко и здравствено васпитање: Ритмички покрети са реквизитима		
	објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја;	Дигитални свет: Честитке мобилним телефонима		
	- проширити своја знања о Христовом Васкрсењу - Уочити да је Христово Васкрсење изузетан догађај у који је укључена читава природа	Верска настава: Празнујемо Васкрсење		
	- сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; - доприноси промоцији акције;	Грађанско васпитање: Хуманитарна акција – Ускршњи вашар стваралаштва		

				већа укљученост родитеља у рад школе, вашар стваралаштва хуманитарна донација

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/ тема/ садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
7. Упознај Србију	- пише велико слово на почетку реченице, при писању личних имена, имена животиња, назива градова, села, планина и река; - разликује врсте именица и глагола;	Српски језик: Писање великог слова у називима државе, града, села; Властите именице	мај 1 дан	број планираних и реализованих тематски повезаних часова продукти ученика (изложба ликовних радова, фотографија, састава) анализа успеха одређених наставних предмета (педагошка документација, портфолио ученика) научена песма „Најлепша је земља моја“, извођење музике повећан ниво укључености ученика у активности током часова (процена и самопроцена, вршњачко учење) извештаји, записници, фотографије на сајту школе, зидне новине, већа укљученост родитеља у реализацији амбијенталне наставе,
	препозна и именује жива бића, предмете и места из непосредног окружења;	Енглески језик: Србија – моја домовина		
	- одреди тип насеља на основу његових карактеристика; - примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином;	Свет око нас: Типови насеља		
	упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;	Ликовна култура: Посета музејима и установама културе		
	користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.	Музичка култура: „Најлепша је земља моја“		
	моћи да увиди и каже зашто приносимо дарове природе богу	Верска настава: „Божје старање“ - љубав према људима и природи, љубав према Богу		
	изведе дечји и народни плес;	Физичко и здравствено васпитање: Народно коло		

	препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступаприкоришћењу мобилног телефона и интернета;	Грађанско васпитања: Одговорна употреба мобилног телефона.		
	препознаје и примењује правила понашања у групи	ЧОС – правила понашања у групи		
	уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички);	Дигитални свет: ППТ - излет		

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/ тема/ садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
8. Свет око нас (оријентација у простору и времену)	препознаје описне придеве; правилно користи скраћенице у писању; уме да преприча краћи текст;	Српски језик: „Бајка о рибару и рибици“, <i>скраћенице, мерне јединице</i>	јун 1 дан	број планираних и реализованих тематски повезаних часова продукти ученика (изложба радова на тему „Мој сат“ и „Мој календар“) анализа успеха одређених наставних предмета (педагошка документација, портфолио ученика) научена песма „Шапутање“, извођење музике уз инструменталну пратњу повећан ниво укључености ученика у активности током часова (процена и самопроцена, вршњачко учење) извештаји, записници, фотографије на сајту школе, зидне новине, завршна приредба
	изрази одређену суму новца преко различитих апоена; чита и запише време са часовника; користи јединице за време у	Математика: Мерење и мере		
	пронађетражени објект у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката; забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена;	Свет око нас: Оријентација у простору		
	примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању;	Музичка култура: „Шапутање“		
	разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	Ликовна култура: Простор „Знам где мачка спава“		
	одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима	Физичко и здравствено васпитање: Бацање и хватање		

	у просторима за вежбање;	лоптице у простору		
	понаша се у складу са Правилником о безбедности ученика;	Грађанско васпитања: Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе – на излету и на настави у природи.		
	препознаје традиционалне празнике и обичаје	ЧОС: Празници некада и сада – представљамо представом како се некад празник славило, а како сада		

Тематско/интегративно планирање Наставни предмет: енглески језик

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Дечија недеља Ученици ће се упознати са Повељом УН о правима детета, разговараћемо на тему права деце , али и њихових обавеза , у оквиру породице и школе. Деца ће кроз ликовне и литерарне радове учествовати у активностима писања лепих речи, цртања онога што их чини срећним, разумеће своју улогу у оквиру породице и	Ученици ће знати која су њихова права и обавезе, препознаће своју улогу у оквиру породице и друштва, усвојиће вокабулар који се односи на тему, сарађиваће у пару или групи	српски језик- писање састава и лепих порука ликовна култура- цртање на тему „Шта ме чини срећним“ , графичко представљање права деце која гарантује Повеља УН музичка култура- певање дечијих песама на српском и енглеском језику свет око нас- разговор на тему „Моје потребе, моје жеље“ и „ Други и ја“	1.-5. октобар	Ученици су упознати са правима детета које им гарантује повеља УН, препознају своју улогу у породици и друштву о чему сведочи изложба литерарних и ликовних радова ученика, анкета

друштва .				
Holidays / Празници Ученици ће усвојити вокабулар везан за празнике и форме честитања, одгледаће цртани филм на тему Божића, правиће и писаће пригодне честитке, разговараће на тему прослављања празника у свом дому, упоређиваће обичаје у различитим културама, радиће у групи или пару на изради панона	Ученици ће знати називе празника који се прослављају код нас и у свету, разумеће и прихватиће културне разлике у прослављању ових празника, знаће шта симболизују ти празници и употребљаваће пригодне изразе честитања	српски језик- усмено излагање „Празник у мом дому“ ликовна култура- илустрација „Божић или Ускрс у мојој кући“, новогодишње честитке музичка култура – певање пригодних празничних песама свет око нас – календар празника	децембар, април	Ученици су развили толерантан однос према културним различитостима, изградили су позитиван однос према сопственој традицији, усвојили су форме честитања празника, заинтересовани су за тему и радо учествују у групним активностима Разговор, анкета, увид у рад.
Међународни дан породице Ученици ће усвојити називе чланова породице, разумеће зашто је важна здрава породица, усвојиће лепе речи које могу упутити члановима породице, нацртаће амблем своје породице, описаће чланове своје породице	Ученици ће усвојити називе чланова породице, разумеће зашто је важна здрава породица, усвојиће лепе речи које могу упутити члановима породице, сарађиваће у оквиру пара или групе	српски језик-описивање чланова породице ликовна култура- цртамо чланове породице, смишљамо амблем своје породице свет око нас- породица и родбина	8. - 15.5.	Разговор, анкета, ученички радови. Ученици схватају важност породице и своје улоге у њој, негују топле породичне односе, радо учествују у активностима везаним за ову тему

Тематско/интегративно планирање Наставни предмет: Верска настава, други разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
(Црква - заједница (садржај н.ј. –народна приповетка: „Седам прUTOва, Слава у мојој породици.	*Да се упозна са Литургијом као догађајем (заједничком трпезом) на којем се окупља Божја породица.	Српски језик и књижевност Свет око нас	Крај првог полугодишта	*Ученички радови. *Илустрације, рад натексту, бојанке.
Музичка култура (Празнујемо рођење Христово Божић – Христос се роди)	*Уочити да је заједничка трпеза израз љубави; да празници доносе срећу у наше животе.	Ликовна култура Музичка култура	Децембар	*Ученички радови. *Илустрације, рад натексту. *Учимо песме о Божићу.
Свети Сава	*Испричати ко су и шта су све чинили светитељи које славимо.	Српски језик и књижевност Музичка култура	Јануар	*Рад натексту. *Учимо песму о Светом Сави.
Буди и ти иконописац, Празнујемо Васкрсење Христово)	*Бити подстакнут на поштовање и правилан однос према храму и иконама.	Ликовна култура Свет око нас	Март и април	*Испитивањем ставова; *Ученички радови. *Илустрације, укашавање дрвених јаја. *Цртање икона крсне славе на картону.

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 3.РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: **ЦИЉ** наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

ЗАДАЦИ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Српски језик, 3. разред, годишњи фонд часова: 180, недељни фонд часова: 5

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Књижевност	78	45	33
2.	Језик (Грамматика и правопис)	60	27	33
3.	Језичка култура	42	6	36
Укупно	3 теме	180	78	102

Тематска структура годишњег програма – Српски језик, 3 разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
-поступно и систематично упознавање граматике српског језика; -упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика; -савладавање просте реченице (појам, главни делови); -стицање основних појмова о именицама, придевима и	-разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; -одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола.	Језик (Грамматика)	Именице: заједничке и властите; род и број именица. Глаголи: радња, стање, збивање; разликовање облика којима се означава садашњост, прошлост и будућност. Разликовање лица и броја глагола. Потврдни и одрични облик глагола. Придеви: род и број придева; описни и присвојни придеви. Реченица: појам реченице; врсте реченица по значењу: обавештајне, упитне, узвичне и заповедне; главни делови реченице - предикат и субјекат; речи које означавају место, време и начин вршења радње; потврдни и одрични облик реченице. Уочавање управног говора у тексту. Речи које значе нешто умањено и увећано. Речи истог облика, а различитог значења. Речи различитог облика, а истог или сличног значења.	*припремање,орган изовање,разговор,о бјашњавање,читање , писање,слушање,по сматрање,праћење, помагање,показивање,вођење,подстицање,предвиђање,проверавање,анализирање,закључивање,вредновање,саопштавање,иницирање,процењивање,одлучивање. *слушање, памћење,разговор,посматрање,анализирање,упоређивање, тражењеинформација,истраживање,препознавање,именовање,разликовање,читање,одговарање,писање,образлагање, замишљање,груписање,процењивање,сарађивање,играње. *методаразговора,интерактивноучење, амбијенталноучење	Уџбеник,припремљенматеријал(листић и..),свеске,текстовирачунар, видео бим,приручницизанаставникеуџбенике,информацијесаинтернета идругапомагајалапотребни	Праћењепостигнућаученика,успешнимиспитивањем ; Бележењепостигнућаученикаоценом; Усменеиписмене проверестепенау својеностизнања; Свескеученикаиниговипрактичнирадови; Применаинструментаприкупљањадатакаињиховопоређењесапрописанимисходима.

глаголима.				интегрисананастав а,методасамостално гуочавањаизакључи вања, демонстративнамет ода,илустративнаме тода,дијалошкамето да,практичанрад,ме тодапосматрања. *фронтални,групни , радупару,индивиду ални		
-поступно и систематично упознавање српског језика; -упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика.	-примењује основна правописна правила; - споји више реченица у краћу и дужу целину;	Језик (Правопис)	Обнављање и вежбе у примени правописних правила. Употреба великог слова у писању имена народа, вишечланих географских имена, празника, наслова књига, часописа и новина. Писање датума. Писање назива улица. Писање бројева словима. Писање речце НЕ уз глаголе, придеве и именице. Писање речце ЛИ. Азбука и абецеда – изговор напамет и уочавање примене у списковима ученика и сл. Интерпункцијски знак на крају обавештајних, упитних, узвичних и заповедних реченица. Писање сугласника ј у речима (отклањање грешака ако их	*припремање,организовање,разговор,објашњавање,читање, писање,слушање,по сматрање,праћење,помагање,показивање,вођење,подстицање,предвиђање,проверавање,анализирање,закључивање,вредновање,саопштавање,иницирање,процењивање,одлучивање. *слушање,памћење,разговор,по сматрање,анализирање,упоређивање,тражењеинформација,истраживање,препознавање,именовање,разликовање,читање,одговарање,писање,образлагање,	Уџбеник,припремљенматеријал(листић и..),свеске,текстовирачунар, видео бим,приручницизанаставнике,информацијесаинтернета идругапомага лапопотреби	Праћењепостигнућаученика,усменимиспитивањем; Бележењепостигнућаученикаоцењом; Усменеиписмене проверестепенау својеностизнања; Свескеученикаи њиховипрактични радови; Применаинструментаприкупљањадатакаињиховопоређењесапрописанимисходима.

			ученици чине) - између самогласника и - о / о - и; Писање скраћеница типа: бр., уч., стр., год. и скраћенице за мере.	замишљање, груписање, процењивање, сарађивање, играње. *методаразговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, методасамосталногучавањаизакључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања. *фронтални, групни, радупару, индивидуални		
-основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика.	- јасно и разговетно изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо	Језик (ортоепија)	Правилно изговарање гласова Ч, Ђ, Џ, Ћ и Х. Интонација реченице: тон и јачина гласа у изговарању реченице; Истицање речи у реченици (реченични акценат); Интонационо подешавање гласа у изговарању обавештајне, упитне, узвичне и заповедне реченице; Изговарање потврдног и одричног облика реченице; Значај брзине и паузе уговору.			
-	— чита са	Књижевност	Лирика	*Припрема, мотиви	Уџбеник, при	Праћење постигн

оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова; - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста; - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;	разумевањем различите текстове; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне		Григор Витез: Какве је боје поток Десанка Максимовић: Вожња Драган Лукић: Свакога дана Душан Васиљев: Зима Душан Костић: Септембар Бранислав Црнчевић: Љутито мече Љубивоје Ршумовић: Домовина се брани лепотом Милован Данојлић: Љубавна песма Ф.Г. Лорка: Луцкаста песма Химна Светом Сави Љубивоје Ршумовић: Аждаја своје чеду тепа Проза Ла Фонтен: Цврчак и мрав Народне приповетке: Свети Сава и сељак без среће, Свијету се не може угодити Народна бајка: Чардак ни на небу ни на земљи, Баш Челик Ијан Маџуан: Реч две о Питеру Езоп: Корњача и зец Бранко Ћопић: Изокренута прича Оскар Вајлд: Себични цин Светлана Велмар Јанковић: Златно јагње Бранко В. Радичевић: Прича о дечаку и Месецу Јохана Шпири: Хајди (одломак) Јасминка Петровић: Од читања се расте (читање у наставцима) Драмски текстови Душан Радовић: А зашто он вежба Јованка Јоргачевић: Никад два	ше, чита; усмено излаже; приказује, показује; демонстрира; - усмерава активност ученика - подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; - води разговор; * слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, користи дејчју штампу, решава ребусе, аутодиктат замишљање, откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење. * метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања изакључивања, демонстративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматра	премљен материјал (листић и..), свеске, текстови, аудио, видео бим, приручници, занавијесте, информације са интернета и друга помагала по потреби	уџа ученика, усменим испитивањем; Бележење постигнућа ученика оценом; Усмене и писмене провере степена усвојености знања; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

-развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; - навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); - поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама; - поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);	и негативне особине; – чита са разумевањем различите текстове; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; – разуме идеје књижевног дела; – уочи основне одлике народне бајке; – разликује народну од ауторске бајке; - представи главне особине јунака ; – уочи основне одлике народне епске песме; – уочи поређење у		добраЛаза Лазић: СуђењеАлександар Поповић: Лед се топи Епика Народна песма: Орање Марка Краљевића, Марко Краљевић и бег Костадин Бранко Стевановић: Занимање Марка Краљевића Домаћа лектира:Бранко Ћопић: Доживљаји мачка ТошеИзбор из поезије Душана Радовића (Замислите, Да ли ми верујете, Страшан лав, Кад је био мрак, Тужне ђачке исповести, Плави зец...)Браћа Грим: 3 бајке по избору Популарни и информативни текстови: Милутин Миланковић, Милева Марић Ајнштајн Избор из: књига, енциклопедија и часописа за децу Књижевни појмови Лирика: Ритам; наглашени и ненаглашени слогови; рима. Песничка слика као саставни чинилац композиције лирске песме. Поређење – препознавање стилског средства. Породичне народне лирске	ња. *фронтални,групни , радупару,индивидуални.		

	књижевном делу и разуме његову улогу; – разликује опис од приповедања у књижевном делу; – покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; – уочи хумор у књижевном делу; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – чита са разумевањем различите текстове; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – изводи драмске текстове.		песме, шаљива песма, родољубива песма - основна обележја. Епика: Фабула: повезаност догађаја с местом, временом и ликовима. Књижевни лик: изглед; говорна карактеризација књижевног лика; односи међу ликовима. Пишчев говор и говор ликов. Разговор, опис - на нивоу препознавања и именовања. Народна и ауторска бајка - препознавање. Драма: Радња у драми. Развој драмског сукоба. Драмски лик и глумац. Сценски простор - на нивоу препознавања и спонтаног увођења у свет драмске /сценске уметности. Радозналост			
- развијање смисла и способности за правилно,	– чита са разумевањем различите текстове;	Језичка култура	Препричавање садржине текстова, играних и анимираних филмова, позоришних представа,	*припремање, орган изовање, разговор, о бјашњавање, читање ,	Уџбеник, при премљенматеријал(листић и..), свеске, тек	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем ;

точно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза; - подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.).	– уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – изражајно рецитује песму и чита прозни текст; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; -извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости.		радијских и телевизијских емисија за децу - детаљно (опширно), по заједничком и индивидуалном плану; сажето препричавање по заједничком и самостално сачињеном плану за препричавање. Причање о доживљајима и догађајима, стварним и измишљеним (нарочито у функцији стварања погодне атмосфере за читање и тумачење текста). Причање према слици са целовитим догађајем по заједничком и самостално сачињеном плану. Причање по задатим речима. Настављање приче подстакнуто датим почетком. Описивање људи и природе: спољашња обележја особе која се описује (физички портрет), њене основне карактерне црте (духовни профил) и понашање у конкретним животним околностима (поступци, реакције, говор). Колективна и самостална посматрања природе (шетња, излети, посете, документарни филмови) на основу којих се увежбава описивање уочљивих и занимљивих појединости које су међусобно повезане. Самостално бирање мотива и издвајање детаља који	писање, слушање, по сматрање, праћење, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, процењивање, одлучивање; *слушање, памћење, разговор, посматрање, анализирање, упоређивање, тражење информација, истраживање, препознавање, откривање, именовање, разликовање, познавање, издвајање, читање, одговарање, писање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, сарађивање, препричавање, причање, описивање, стварање, извођење, играње; *методаразговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, методасамосталногучавањаизакључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан	стовирачунар, видео бим, приручници занаставника, е, информације са интернета и друга помага ла по потреби	Бележење постигнућа ученика оценом; Усмене и писмене провере степена својености знања; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

			ученика посебно заокупљају и подстичу на описивање - најчешће у писменом облику. Увежбавање планског приступа у описивању (заједнички и индивидуални планови/ подсетници за описивање). Извештавање - сажето информисање о себи (кратка аутобиографија).	рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживањем, слушањем и учењем, ученици стичу нова и проширују досадашња знања.	Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Радионицама, радом у групи, упознавањем туђих осећања.	Активно учествује у животу школе и заједнице тако што поштује друге учеснике као једнако вредне аутономне особе и њихова људска и мањинска права и тако што се супротставља различитим формама насиља и дискриминације.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик је упознат са културним наслеђем људске заједнице, има свест о вредности уметничких и културних дела и њиховог значаја за развој друштва	Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја културе, науке, уметности и технологије.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Описивањем, препричавањем, проширивањем ффонда речи	Активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Одговоран однос према околини подразумева познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи	азуме концепт здравог и безбедног окружења (вода, ваздух, земљиште) за живот људи и спреман је да се активно ангажује у заштити и унапређењу квалитета живота у заједници.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученик прикупља информације о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем	Познаје основне састојке хране и промене

		психофизичког здравља	које утичу на њен квалитет; разуме значај правилне исхране и адекватне прераде хране за очување здравља. • Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције. • Разуме значај лекова и правилног начина њихове употребе за очување здравља
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ		
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Ученик проналази/осмишљава делотворно решење за јасно или релативно јасно дефинисане проблемске ситуације за које не постоји очигледно решење, а које се јављају током учења и приликом учешћа у животу школе	Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Истраживањем, проналажењем различитих података и проверавањем њихове поузданости.	Уме да пореди различите изворе и начине добијања података, да процењује њихову поузданост и препозна могуће узроке грешке
10.	САРАДЊА	У процесу договарања уме да изрази своја осећања, уверења, ставове и предлоге. Подржава друге да изразе своје погледе, прихвата да су разлике у погледима предност групног рада и поштује друге који имају другачије погледе	Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавањем и остварењем у заједничких циљева. • Доприноси постизању у договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик користи расположива средства из области информационокомуникационих технологија (уређаје, софтверске производе, електронске комуникационе услуге и услуге које се користе путем електронских комуникација) на одговоран и критички начин	Уме да претражује, процењује релевантност и поузданост, анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства (уређаје, софтверске производе и електронске услуге)

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, 3.РАЗРЕД

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу, у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења. Кроз наставу страног језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика. У исто време, настава страног језика треба да подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

На крају трећег разреда ученик треба да препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику), разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова, даје основне информације о себи и свом окружењу, да описује у неколико реченица познату радњу или ситуацију. Ученик треба да са саговорницима размењује неколико основних исказа у вези са конкретном ситуацијом. Од ученика се такође очекује да поштујући правопис препишује, допуњава и пише речи и краће реченице у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем, да пише своје личне податке, изражава допадање или недопадање, описује своје и туђеспособности.

Глобална структура програма на годишњем нивоу Наставни предмет:

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК разред: **3.(трећи)**

годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	STARTER UNIT – HELLO (УВОДНА ТЕМА)	2
2.	ШКОЛА	9
3.	ЈА И МОЈИ ДРУГОВИ	11
4.	ПОРОДИЦА И БЛИСКО ОКРУЖЕЊЕ	11
5.	ПРАЗНИЦИ	2
6.	МОЈ ДОМ	9
7.	ИСХРАНА	13
8.	ОДЕЋА	9
9.	ОКРУЖЕЊЕ	6
Укупно		72

Тематска структура годишњег програма

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
	-ученици препознају и	Лични идентитет	-понављање поздрава и	Фронтални, индивидуални, рад у	Уџбеник, радна свеска,	Усмене вежбе, вежбе слушања, певање,

Усмено и писано изражавање прикладних поздрава, представљање себе.	именују ликове из уџбеника -знају да се представе, користе формалне и неформалне поздраве, разликују дане у недељи, бројеве и боје	Вербална и невербална комуникација Конвенције понашања и опхођења	представљање (Hello, I'm... what's your name?) -речи којима се именују боје, дани у недељи и бројеви до 10 (red, orange... / Monday, Tuesday... / one, two...)	пару, тимски рад Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, игровне активности, играње улога	приручник, ЦД, постери, флеш картице.	драматизација приче, читање и писање боја, бројева до 10, дана у недељи. Домаћи задаци. Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу.
Слушање налога и упутстава и реаговање на њих; давање једноставних упутстава (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично).	-ученици препознају и именују предмете у учионици -разумеју кратку причу -разговарају о предметима из учионице -разуме једноставна упутства и налоге и реагује на њих, чита и разуме кратке реченице о теми, разуме једноставне описе предмета из окружења, разуме једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадање, поседовање /	Школа Школа и школски живот	-школски простор, активности, излети -именовање предмета у учионици: book, pencil, ruler, pencil case... -језичка структура: What's this? – It's a ...	Фронтални, индивидуални, рад у пару, тимски рад Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, игровне активности, играње улога, рад на тексту	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром.	Усмене вежбе, вежбе слушања . Читање по улогама. Питања и одговори. Опис предмета са слике, домаћи задаци. Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.

	непоседовање и реагује на њих; тражи и даје једноставне исказе					
Слушање једноставних текстова у којима се неко представља; представљање себе и других особа, присутних и одсутних. Слушање једноставних текстова у којима се појављују информације о спољном изгледу, најједноставни-јим карактеристикама; давање и тражење кратких информација у вези са описом бића. Описивање радњи и способности у садашњости, постављање питања и одговарање на њих, усмено и писано, коришћењем најједноставни-јих језичких	-ученици препознају и именују придеве којима се описује коса, разумеју кратку причу која се односи на тему, питају, кажу и напишу шта неко има/нема, ученик употребљава присвојне придеве да изрази припадност, изражава допадање и недопадање, одговара на кратка питања о себи, употребљава показне заменице у комуникативном контексту, разуме упутства, употребљава модални глагол за изражавање способности, разликује називе геометријских облика, употребљава правилну и неправилну множину именица,	Ја и моји другови Млади - живот деце и омладине Спорт	-дружење, спорт -увежбавање придева за описивање косе и речи којима се именују облици -језичка структура- He's got/She's got/It's got... -способности у садашњости	Фронтални, тимски, индивидуални, рад у паровима; Методе: аудитивна, монологско-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода рада на тексту, играње улога, игровне активности	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, интернет садржаји	Усмене вежбе, вежбе слушања. Читање по улогама, питања и одговори, опис особе са слике,; певање песме, домаћи задаци, играње улога, игровне активности, писмена провера Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.

средстава.	описује бића, предмете и места из непосредног окружења, разуме једноставна упутства и налоге и реагује на њих, изражава догађаје и способности у садашњости, негује правилан однос према својој и туђој имовини, уме да искаже тренутну радњу, чита и разуме кратке текстове на изабрану тему и одговара на питања из текста					
Слушање једноставних исказа у вези са потребама, осетима, осећањима; саопштавање својих и туђих потреба, осета и осећања и (емпатично) реаговање на њих. Усмено и писано исказивање припадања/неприпадања и	-ученици препознају, именују и пишу речи које се односе на чланове породице; разумеју кратку причу, разумеју суштину и детаље описа слике који прочитају/чују, ученик употребљава саксонски генитив уз именице у једнини, користи учтиву фразу у обраћању, разуме кратку причу и	Породица и уже друштвено окружење Емоције-љубав према породици и друговима	-шира породица, суседи и пријатељи -кућни љубимци и обавезе према њима -језичка структура- Saxon Genitive	Фронтални, колективни, индивидуални, рад у паровима, радионичарски рад Методе: аудитивна, монологско-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода рада на тексту, игровне активности, играње улога	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, интернет садржаји.	Усмене вежбе, вежбе слушања. Читање по улогама, питања и одговори, цртање по диктату; певање песме, физичке активности које прате песму, играње улога. Домаћи задаци, пројекат. Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.

поседовања/ непоседовања користењем најједноставни- јих језичких средстава.	прати дешавања у њој, уме да одговори на питања у вези са темом, именује чланове уже и шире породице, уме да их представи другима, упоређује породични живот код нас и у енглеском говорном подручју					
Формирање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу. Слушање једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан; реаговање на упућену честитку и упућивање кратких пригодних честитки.	-ученици могу да честитају Божић, Нову годину и Ускрс на енглеском језику -певају песме -ученик уме да честита рођендан и да прими честитке, упознаје нове празнике и начин прослављања у страним земљама, упоређује са нашим обичајима и традицијом	Празници, прославе, обичаји и традиција Србија-моја домовина	-Божић, Нова година, Ускрс -ученици понављају изразе и речи које се односе на Божић, Нову годину и Ускрс	Фронтални, колективни, индивидуални, рад у паровима, радионичарски рад Методе: аудитивна, монолошко- дијалогска, илустративно- демонстративна, метода рада на тексту, игровне активности, играње улога	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, интернет садржаји.	Ученици пишу новогодишње и Божићне честитке, певају песме, дају коментаре о празницима које воле или не воле, играње улога, писмена провера., пројекат. Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.
Усмено и писано тражење и давање информација о	-ученици препознају, именују и пишу речи које се	Мој дом Становање- форме,	-обавезе у кући -именовање просторија у кући	Фронтални, тимски рад, индивидуални, рад у паровима,	Уџбеник, радна свеска, приручник,	Усмене вежбе, вежбе слушања . Гласно читање, писање,

положају у простору коришћењем једноставних језичких средстава.	односе на просторије -разумеју кратку причу -питају и одговарају где се неко/нешто налази -ученик уме да опише свој дом и окружење у пар реченица, , слуша и разуме где се шта налази у кући, чита и разуме кратак текст на задату тему, уме да писменим путем и кратким реченицама опише своју собу, изражава број и количину, познаје конвенције у писању двоцифрених бројева	навике	или стану -слушање и читање приче које се односи на тему -слушање описа слике и нумерисање просторија	радионичарски рад Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, рад на тесту, игровне активности, играње улога	ЦД, постер, флеш картице, дигитални уџбеник	кратка питања и одговори,играње улога, повезивање аудио записа и слика, кратки описи слика, језичке вежбе са глаголом <i>to be – is, are</i> , фонетске вежбе, пројекат. Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.
Слушање текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено и писано исказивање слагања/	- ученици препознају,именују и пишу речи којима се именује храна -разумеју кратку причу -питају,кажу и напишу шта неко воли/не воли Ученик уме да постави питања о допадању и	Исхрана и гастрономске навике Конвенције понашања и опхођења	-оброци,омиљена храна,здрава храна; -навике у исхрани у земљи чији се језик учи -речи којима се именује храна	Фронтални, тимски, индивидуални,рад у паровима, радионичарски рад Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, рад на тексту, игровне активности, играње	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, интернет садржаји, речник у сликама, дигитални уџбеник	Усмене вежбе, вежбе слушања . Гласно читање,писање, кратка питања и одговори, повезивање аудио записа и слика, разговор са ученицима о храни и пићу, шта воле или не воле, играње улога, игровне активности, писмена провера,

неслагања, допадања/недопадањакоришћењем једноставних језичких средстава. Усвајање конвенција у понашању и опхођењу.	недопадању, изражава допадање и недопадање, слуша, чита и разуме текст, разликује називе obroka и упознат је са нормама понашања за столом, изражава поседовање, уме да употреби императиве, усваја пожељне облике понашања као што је дељење ужине			улога		пројекат Домаћи задаци. Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.
Слушање једноставних описа бића, предмета и места у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим карактеристикама; давање кратких описа бића, предмета и места; тражење и давање информација у вези са описом бића, предмета и места.	-Ученик именује и описује одећу, изражава допадање и недопадање, употребљава присвојне придеве за мушки и женски род, изражава уобичајену радњу, разликује сва слова енглеског алфабета, мала и велика слова, слуша, чита и разуме текст на изабрану тему, уме да изрази уобичајену радњу, уме да одговори на питања о временским приликама	Одећа Мода и облачење Временске прилике	одевни предмети, прикладно одевање; -речи којима се именује одећа -језичка структура- Are these...? Yes, they are. No, they aren't.	Фронтални, тимски рад, индивидуални, рад у паровима, радионичарски рад Методе:аудитивна, монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, рад на тексту, играње улога, игровнеактивности	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, интернет садржаји, речник у сликама	Усмене вежбе, вежбе слушања . Гласно читање, писање, кратка питања и одговори, повезивање аудио записа и слика, језичке вежбе са присвојним придевима <i>his, her</i>, Коментари ученика о омиљеној одећи, играње улога, писмена провера Домаћи задаци. Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.

Слушање једноставних исказа у вези са хронолошким временом и метеоролошким приликама; усмено и писано тражење и давање информација о хронолошком времену и метеоролошким приликама.						
Слушање једноставних описа предмета и места у којима се појављују информације о појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких описа предмета и места; тражење и давање информација у вези са описом предмета и места.	-поставља једноставна питања и даје кратке одговоре о месту где станују -давање информација о установама у окружењу:биоскоп, позориште, пошта,музеј,банка ... -ученик разликује називе професија, изражава просторне односе и одговара на питања о просторним односима, именује животиње, описује их уз помоћ придева,уме да позове на заједничку	Окружење У граду Живи свет Слободно време	- установе у окружењу: биоскоп,позориште , пошта,музеј,банка ... -називи професија,просторн и односи , именовање животиња, интересовања и активности у слободно време -уобичајена радња, радња у тренутку говора	Фронтални, тимски , индивидуални,рад у паровима; Методе:аудитивна, монологско-дијалогска, илустративно-демонстративна, рад на тексту, игровне активности, играње улога	Уџбеник, радна свеска, приручник, ЦД, постери, флеш картице, ЦД ром, интернет садржаји, дигитални уџбеник.	Усмене вежбе, вежбе слушања . Гласно читање,писање, кратка питања и одговори, повезивање аудио записа и слика, разговор са ученицима о месту становања, играње улога. Домаћи задаци. Прилагођавање за ученике којима је потребна додатна подршка у учењу, анкета.

	активност и да реагује на позив (прихвати или одбије), слуша, чита и разуме текст, одговара на питања у односу на тему, изражава своја интересовања и активности у слободно време					

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Разликују битно од небитног (уз) помоћ наставника и нове информације повезује са оним што већ зна као и са личним искуством. Активно учествује на часу кроз рад на табли, учествовање у групним активностима, певање песама. Кроз диктате и лексичке вежбе показује ниво савладаности вокабулара	Ученик има позитиван однос према учењу. Ученик користе различите технике учења. Самостално или у сарадњи са другима истражује, открива и повезује стара и нова знања.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Кроз текстове које на часовима обрађујемо наставник учи децу која су њихова права и одговорности. Израда панча о правилима понашања у школи, толеранцији, културолошким разликама.. Наставник помаже развијању самосталности и самопоуздања код ученика.	Ученик поштује правила понашања. Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву. Негује своју културу и традицију уз уважавање и поштовање специфичности културе и традиције ВБ.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Неговање језичке културе кроз текстове које обрађујемо, дијалоге, штампу, књижевна дела. Илустрација обрађених садржаја кроз панче, цртеже групно, индивидуално или у пару.	Ученик развија своју креативност на уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

4.	КОМУНИКАЦИЈА	Наставник учи ученике да се јасно изразе (усмено и писмено) у одговарајућој ситуацији поштујући одговарајући регистар.	Ученик се изражава усмено и писмено у складу са карактеристикама ситуације.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученик се уз помоћ наставника укључује у еколошке акције чији је циљ очување животне средине и тако развија свест о вези свог стила живота и квалитета животне средине.	Ученици активно делују на очување животне средине у школи, породици, блиском окружењу, практикујући одрживост (штедња воде и енергије, разврставање отпада, рециклажа).
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Кроз ношење здраве ужине, редовно бављење спортом, одржавањем хигијене своје собе, школског дворишта ученик развија здраве животне стилове.	Ученици разликују добре и лоше навике и одговорно се понашају према свом здрављу.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Кроз учествовање на изради пројеката на теме које обрађујемо на редовним часовима ученици се сами организују у тимове, делегирају задужења и одговорности. Наставник уважава иницијативу појединца.	Ученик је спреман да учествује у тимским пројектима, способан да развије идеју, представи је и образложи, преговара у тиму о њеној реализацији.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Приликом решавања задатака на часу/код куће ученик користи стечена знања, користи помоћ другова, родитеља, наставника, дигиталних ресурса како би дошао до решења.	Ученик је способан да препозна проблем, рашчлани га, искористи своја стечена знања, направи стратегију и дође до решења.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Ученик проналази информације у различитим изворима (интернет, дигитални уџбеник, медији, библиотека) издваја их, разврстава и повезује их приликом израде домаћих, истраживачких, задатака, панорама, писања есеја	Ученик разуме да се до релевантних информација може доћи користећи различите изворе.
10.	САРАДЊА	Наставник подстиче рад у пару ради ефикаснијег вежбања говорних способности, задаје ученицима задатке који подразумевају тимски рад, међусобну сарадњу, поделу рада и сл.	Ученик активно учествује у раду групе или пара. Ученик је способан да сарађује са другима на реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник користи дигиталне ресурсе у настави кад год је то могуће. Ученик познаје уређаје и основе ИКТ(софтверске производе) и одговорно их користи за рад у школи.	Ученик се служи садржајима пронађеним на интернету за израду пројеката, презентација бринући о својој и туђој сигурности.

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ЗАДАЦИ НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ ЈЕСУ:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасноћу и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ: Ученици треба да:

- савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000;
- упознају римске цифре (Ди М) и принцип читања и писања бројева помоћу њих;
- успешно обављају све четири рачунске операције до 1000;
- упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;
- упознају зависност резултата од компонената операције;
- знају да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;

- знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова;
 - знају да решавају једноставније једначине у скупу бројева до 1000;
 - знају да одреде скуп решења неједначине;
 - упознају, правилно записују и упоређују разломке који имају исти именилац;
 - успешно решавају текстуалне задатке;
 - формирају представе о правој и полуправој;
 - уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао;
 - знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);
 - стичу представе о подударности фигура (преко модела и цртања);
 - знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;
- упознају мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (деценија, век, секунда).

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	БРОЈЕВИ	136	53	83
2.	ГЕОМЕТРИЈА	32	12	20
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	12	5	7
Укупно:	3 теме	180	70	110

Тематска структура годишњег програма

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Развијати појам броја, бројевног низа и поступака рачунања у оквиру блока бројева до 1000.	- прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; - прочита број записан римским	БРОЈЕВИ	Бројеви прве хиљаде Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак) Множење једноцифрених бројевима	*Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање,	учбеници, компјутер, пројектор, приручници за наставнике и друга расположива средства по потреби	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода

	цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); - изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000); - подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; - процени вредност израза са једном рачунском операцијом; - израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; - одреди десетице и стотине најближе датом броју; - реши једначину са једном рачунском		и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак) Зависност резултата од промене компоненат а Једначине облика: $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a = b$, $a \cdot x = b$ Неједначи не облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$ Римске цифре D, M. Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($1 \leq n \leq 10$) Упоредживање разломака са једнак	проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање *слушање, разговор, постављање питања, памћење, посматрање, истраживање, уочавање, одређивање, описивање, упоређивање, разликовање, именовање, груписање, замишљање, слагање, разлагање, цртање, бојење, писање, откривање, закључивање, образлагање, коришћење, сарађивање, процењивање, играње; *метода разговора,	(разговор, посматрање, десетоминут-не провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

	операцијом; - одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; - реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; -уочи делове целине изапишеразломк $\frac{m}{n}$ е облика $\frac{m}{n}$ ($n \leq 10$); - упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким имениоцима; - резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом. - уочи и речима опише		им имени оцима Децимални запис броја са једном децималом	интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		

	правилоза настајање бројевног низа; - чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграми сликовни дијаграм);					
Упознавање геометријских фигура у равни и њихових својстава, развој перцепције простора и просторног резоновања.	- црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; - конструише троугао и круг; - именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; - разликује врсте углова и цртање	ГЕОМЕТРИЈА	Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу) Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Круг, троугао и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника Цртање	*припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање *слушање, разговор,	учбеници, компјутер, пројектор, приручници за наставнике и друга расположива средства по потреби	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

	глов а; - одреди обим правоугао ника, квадрата и троугла,п рименом обрасца; - опише особине правоугаони каи квадрата; - преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатогу путс тва; - користи геометријск и прибор и софтверске алате за цртање;		паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.	постављање питања, памћење, посматрање, истраживање, уочавање, одређивање, описивање, упоређивање, разликовање, именовање, груписање, замишљање, слагање, разлагање, цртање, бојење, писање, откривање, закључивање, образлагање, коришћење, сарађивање, процењивање, играње; *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода,	

				практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		
У оквиру ове теме упознају се стандардне мерне јединице за мерење масе (kg, g, t), времена (деценија, век, секунд), дужине (mm, km) и запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). За усвајање основних знања о мерама и јединицама мере потребно је користити очигледна средства и давати ученицима да процењују и мере различите предмете из окружења. Упознавање са децималним записом броја, при чему се раде само случајеви записа са једним децималним местом.	- чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; - упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); - измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); - примењује концепт мерења у једноставним реалним	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење масе (kg, g, t). Мерење времена (деценија, век, секунд). Мерење дужине (mm, km). Мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). Мерење површине геометријских фигура задатом мером.	*припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање *слушање, разговор, постављање питања, памћење, посматрање, истраживање, уочавање, одређивање, описивање, упоређивање, разликовање, именовање, груписање,	удбеници, компјутер, пројектор, приручни-ци за наставнике и друга расположива средства по потреби	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

	ситуацијама.			замишљање, слагање,разлагање, цртање, бојење, писање, откривање, закључивање, образлагање, коришћење, сарађивање, процењивање, играње; *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару; индивидуални		

План активности за развој међупредметних компетенција ученика - Математика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација /критеријум успеха

1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- ученик у задатку одваја битно од небитног - ефикасно користи различите методе учења - у раду користи претходна знања и искуства -издвајање појмова из садржаја; - коришћење различитих извора информација (коришћење интернета у сврху стицања знања, књиге...) - активно учешће у постављању задатка и проналажењу решења - демонстрација неке нове технике учења на часу (математичке домине) - самостално састављање и решавање задатака	- усмени одговори - постигнућа на тесту, квизу, такмичењу,...
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- самостално и одговорно приступа задатку - промовише хуманост и позитивне вредности - поштује права људи,односе у заједници - одељењу, групи, тиму... - развија толеранцију	- задовољство ученика на часу - уважавање мишљења - тајни пријатељ - игра станице
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- креативно приступа теми - развија позитиван однос у тиму, групи, заједници - илустрација садржаја - вредновање и процена радова - избор најуспешније урађених школских и домаћих задатака	- избор најлепше и најуредније свеске - награда за најуспешније (диплома)
4.	КОМУНИКАЦИЈА	- саставља занимљиве задатаке - јасно се усмено и писмено изражава - анализа урађеног, домаћих задатака - уважава саговорника - изражава своје ставове, мишљења, осећања и вредности - негује културу дијалога	- уважавање мишљења - пожтовање саговорника - дебата - желим да знам, па зато питам,...
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- разумевање и спремност за ангажовање у заштити животне средине	- тематски пано -
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- уме да идентификује и активно представи своје вештине и способности	- плакат, тематски пано - Добре и лоше навике, одговорно се понашамо према свом здрављу

7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- примена стеченог знања у свакодневном животу	- изложба модела геометријских фигура, шеме, мапе ума, графикони
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- анализа ситуације (задатка) - рашчлањује и објашњава проблемску ситуацију - проналази могућа решења и упоређује их - вредновање понуђених решења	- посматрање, белешке, алгоритамско решење проблема
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- коришћење ИКТ- а у раду - цртежи, табеле, графикони - до потребних података долази користећи различите изворе информација - издваја битно од небитног	- табеле, дијаграми, шеме, графикони,...
10	САРАДЊА	- заједничко решавање задатака на интерактивном материјалу, - тимски рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу - изражава своје мишљење на позитиван,аргументован начин - уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност - конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе - активно слуша и поставља релевантна питања - ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе	- заједнички урађен задатак, излагање, дебата
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- прављење презентације - претраживање података - презентација урађеног	- урађена пп- презентација, - коришћење алата и прибора у дигиталном окружењу

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ПРИРОДА И ДРУШТВО

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

ЦИЉ: Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ЗАДАЦИ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА ПРИРОДА И ДРУШТВО СУ:

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање основних елемената логичког мишљења;

- очување природне дечје радозналости за појаве у окружењу и подстицање интересовања и способности за упознавање појава кроз активне истраживачке делатности;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у систем појмова из области природе и друштва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања и рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање свести о потреби и могућностима личног учешћа и доприноса у заштити животне средине и одрживом развоју.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- развијање техника сазнајног процеса: посматрање, уочавање, упоређивање, класификовање, именовање;
- формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;
- подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима;
- подстицање и развијање истраживачких активности деце; подстицање уочавања једноставних узрочно-последичних веза, појава и процеса, слободног исказивања својих запажања и предвиђања;
- решавање једноставних проблем-ситуација кроз огледе, самостално и у тиму;
- развијање одговорног односа према себи и окружењу и уважавање других;
- разумевање чињенице да је човек део природе и да својим поступцима утиче на природу, као и развијање способности препознавања човековог утицаја на здравље и животну средину.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ПРИРОДА И ДРУШТВО, трећи разред,**

Годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Природа, човек и друштво	38	23	15
2.	Оријентација у простору	4	3	1
3.	Оријентација у времену, прошлост	7	4	3
4.	Материјали	12	6	6
5.	Кретање	11	6	5
Укупно		72	42	30

Тематска структура годишњег програма –ПРИРОДА И ДРУШТВО, 3. разред

Циљ	Исходи	Наставнаобла	Садржај	Активности, методе,	Средства	Евалуациј

		ст/тема		начини и поступци остваривања програма		остваривања програма
Прво груписање сличних послова (којима се задовољавају животне потребе људи у крају) у делатности (пољопривреда, образовање, здравство и сл.).	-идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; -одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; -илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; -примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; -повеже различита занимања и делатности са потребама људи у коме живи; -повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; -примени правила безбедног понашања у саобраћају; -разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; -повеже температурне промене са променама запремине и кретања	ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО	Облици рељефа: узвишења (подножје, стране, обронци, врх), равнице и удубљења. Рељеф у мом крају. Површинске воде: река и њене притоке (лева и десна обала); бара и језеро. Површинске воде у мом крају. Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Производне и непроизводне делатности и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност. Значај и улога саобраћаја.	*припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање закључивање, образлагање, коришћење, сарађивање, процењивање, играње; *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални	учбеници, компјутер, пројектор, приручници за наставнике и друга расположива средства по потреби	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

	ваздуха; очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; -прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; -илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини; -примени поступке (мере) заштите од заразних болести;		Путнички, теретни и информациони саобраћај.Безбедно понашање ученика насаобраћајницама у крају. Опрема за безбедну вожњу ролера, тротинета и бицикла. Течно, гасовито и чврсто стање воде. Кружење воде у природи. Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха). Мерење температуре воде, ваздуха и тела. Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама: □ Копнене животне заједнице: шуме,			

			ливаде и пашњаци; □ Водене животне заједнице: баре, језера и реке. Култивисане животне заједнице: воћњаци, повртњаци, њиве и паркови. Значај и заштита земљишта и копнених животних заједница. Значај и заштита вода и водених животних заједница. Животне заједнице у мом крају и однос према њима.			
Оспособљавање ученика за оријентацију у простору и надовезује са на начине оријентисања из прва два разреда (оријентација у насељу помоћу карактеристичних објеката и адресе).	-се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; -описује пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; -идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије;	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ	Оријентација у простору помоћу компаса и оријентира Оријентација помоћу плана насеља Оријентација на географској карти Републике Србије (картографске боје и картографски	*припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање	учбеници, компјутер, пројектор, приручници за наставнике и друга расположива средства по потреби	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима;

			знаци) Оријентација у простору	*метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања;		инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне
Упознавање историјских извора истраживање тема из породичне и прошлости краја за које су заинтересовани.	-користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; -прикупи и представи податке о прошлости породице и краја;	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ, ПРОШЛОСТ	Временске одреднице, датум, година, деценија и век Садашњост, прошлост, будућност. Породична прошлост и прошлост краја Начин живота данас и у прошлости – занимања, одевање, исхрана, дечије игре Откривамо прошлост – историјски извори Откривамо прошлост Научили смо о прошлости и	*припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода,	учбеници, компјутер, пројектор, приручници за наставнике и друга расположива средства по потреби	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода примена инструмента

			временским одредницама Прошлост, временске одреднице	практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		
Уочавање повратних(истезањ е, савијање, ширење/скупљањеи спаравање, кондензовање, топљење/очвршћав ање) и неповратних (сагоревање, рђање) промена материјалау свакодневном животу и/или помоћу огледа.	-разликује повратне и неповратне промене материјала;уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина; -одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; -објасни како рециклажа помаже очувању природе; -изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; -сарађује са другима у групи на заједничким активностима; -представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др); повеже резултате рада са уложеним трудом.	МАТЕРИ- ЈАЛИ	Материјали - промена материјала Материјали - промена материјала Сличности и разлике међу течностима Вода и друге течности као растварачи Научили смо о течностима Топлотна проводљивост материјала Ваздух као топлотни изолатор Топлотна проводљивост материјала, ваздух као топлотни изолатор Рециклажа нам помаже да сачувамо природу Научили смо о рециклажи Вода, ваздух,	*припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални	учбеници, компјутер, пројектор, приручници за наставнике и друга распо- ложива средства по потреби	инструмен ти за проверава ње остваренос ти прописани х исхода (разговор, посматрањ е, десетомин утне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмен ата прикупља ња података и њихово поређење са прописани м исходима

			материјали			
Тема Кретање представља сегментокоме ученици имају богато искуство, а задатак наставника је да танесистематизован а, искуствена знања буду структурисана и освешћена и даомогуће ученику боље спознавање света који ихокружује.	-повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; -доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; -разлукју природне и вештачке изворе светлости; -повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости; -повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора;	КРЕТАЊЕ	Кретање. Кретање по путањи Утицај јачине деловања на пређено растојање тела Дејство Земљине теже - падање тела (утицај облика тела на брзину падања) Научили смо о кретању тела и утицају Земљине теже Извори светлости. Како настаје сенка - облик и величина сенке Светлост и сенка Кретање производи звук. Звук као информација. Заштита од буке Научили смо о звуку Кретање, светлост и звук.	*припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални	учбеници, компјутер, пројектор, приручници за наставнике и друга расположива средства по потреби	инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред.б рој	Назив опште међупредметне	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха

	компетенције		
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истрживачки задаци, издвајање појмова из садржаја, коришћење интернета, слушањем и учењем, ученици стичу нова и проширују досадашња знања.	Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Конвенција о дечјим правима-садржај, хуманитарне акције, гласање, радионицама, радом у групи.	Активно учествује у животу школе и заједнице тако што поштује друге учеснике, супродставља се различитим формама насиља и дискриминације.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Има свест о вредности уметничких и културних дела и њиховог значаја за развој друштва	Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја културе, науке, уметности и технологије.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Изражава своје ставове, мишљења, осећања на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.	Активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Дрво генерације, рециклажа, одговоран однос према околини непосредним доживљајем природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи.	Разуме концепт здравог и безбедног окружења (вода, ваздух, земљиште) за живот људи и спреман је да се активно ангажује у заштити и унапређењу квалитета живота у заједници
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Усвајање основних хигијенских правила и навика. Пирамида здраве исхране, прикупљање информација о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља	Познаје основне састојке хране и промене које утичу на њен квалитет; разуме значај правилне исхране и адекватне прераде хране за очување здравља. Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције. Разуме значај лекова и правилног начина њихове употребе за очување здравља
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Прављење компоста за ђубрење биљака, садимо младе саднице, узгајање воћа и поврћа.	Коришћење здравих намирница у исхрани, стицање радних навика и разумевање вредновања уложеног труда и рада.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Тимски рад, анализа ситуације, вредновање понуђених решења.	Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Прављење графикана праћењем временских промена током месеца, израда табела лоших утицаја на глобалне климатске промене. Истраживањем, проналажењем различитих података и проверавањем њихове поузданости.	Уме да пореди различите изворе и начине добијања података, да процењује њихову поузданост и препозна могуће узроке грешке
10.	САРАДЊА	Толеранција и уважавање сарадника у тимском и раду у пару. Подржава друге да изразе своје погледе, прихвата да су разлике у погледима предност групног рада и поштује	Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. Доприноси постизању

		друге који имају другачије погледе	договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Прављење презентације, рад у дигиталном уџбенику. Ученик користи расположива средства из области информационокомуникационих технологија на одговоран и критички начин	Уме да претражује, процењује релевантност и поузданост, анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства (уређаје, софтверске производе и електронске услуге)

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Ликовна култура

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе ликовне културе је да ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практичан рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Задачи: - настава Ликовне културе има за задатак да развија способности ученика за опажање облика, величина, светлина, боја положаја облика у природи.

- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење визуелног мишљења;

- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;

- стварање услова да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;

Развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;

- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;

- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;

- да ствара интерес и потребу за посећивањем изложби, музеја и чување културних добара;

- да осетљивост за ликовну и визуелну вредност коју стичу у настави, примењују у раду и животу;

- развијати сензибилитет и лепо писање;

Развијати моторичке способности ученика.

Глобална структура програма на годишњем нивоу наставни предмет: Ликовна култура, 3. разред,

Годишњи фонд часова: 72, недељни фонд часова: 2.

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Материјали	20.	8.	12.
2.	Споразумевање	20.	6.	14.
3.	Композиција	22.	5.	17.
4.	Простор	10.	4.	6.
Укупно		72	23	49

Тематска структура годишњег програма – Ликовна култура ,3. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Развијање креативних идеја, односно подстицати (мотивисати) визуелне уметнике (и ученике) да стварају.	- црта, слика и обликује разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; - разликује боје: основне и изведене, топле и хладне; - разликује замишљену текстуру од стварне текстуре; - зна шта је спонтана слика и како настаје; - преобликује, самостално или у сарадњи с другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; - повезује уметничко занимање и уметнички занат с одговарајућим продуктом; поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора.	МАТЕРИЈАЛИ	Уводни час, договор о начину рада. Употреба различитих материјала у ликовном стваралаштву. Својства материјала Цртачки материјали и технике Сликарски материјали и технике Природни и вештачки материјали. Правимо свој прибор и материјале за рад Вајарске технике и материјали. Вајање у глини Боје – примарне и секундарне. Правимо боје Уметнички занати и њихови производи. Правимо огрлице и привеске Рециклажом чувамо природу. Уметници рециклирају Од старог до новог (израда употребних предмета од	Сликање, вајање, лепљење, сецкање, цртање, бојење, разговор о појму лепог, правилно коришћење прибора за рад, Самостални ученички рад; - посматрање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање; *интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, индивидуални, групни, рад у пару	Блок Папири Папири у боји Колаж папир Маказе Лепак Фотографије Илустрације Књиге (приче, песме, текстови) Употребни предмети Графитне оловке Дрвене бојице Фломастери Уљани пастел Суви пастел Амбалажа Уметничка дела ЦД Уџбеник	Естетска анализа радова ученика, Изложба ликовних радова, прављење изложби, презентовање радова направљених вајањем (пластелин, глина), прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника

			материјала за рециклажу) Сликање без четкице Украшавамо јаја Компоновање: комбинујемо природне и вештачке материјале Колаж од природних материјала			
Циљ учења предложених садржаја је оспособљавање ученика за правилну, учтиву, добронамерну, ефектну и ефикасну комуникацију.	- поређи различите начине комуницирања од праисторије до данас; - обликује убедљиву поруку; - тумачи једноставне визуелне информације; - изражава исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; - користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; - протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; - разуме појмове симбол и знак; изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем	СПОРАЗ УМЕВАЊЕ	Илустрације за дечије књиге. Илуструјемо Хајди Споразумевање – говор тела. Читамо поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање Тумачење визуелних информација у природи Слика, текст, звук – реклама и билборд Плакат, позивница и честитка Слика и текст: обликовање новогодишњих честитки Одећа као начин споразумевања Знак и симбол. Грб мог одељења Портрет и аутопортрет. Упознајте уметника – Катарина Ивановић Пејзаж	Сликање, вајање, лепљење, сецкање, цртање, бојење, разговор о појму лепог, правилно коришћење прибора за рад, Самостални ученички рад; - посматрање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање; *интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања;	Блок Папири Папири у боји Колаж папир Маказе Лепак Фотографије Илустрације Књиге(при-че, песме, текстови) Употребни предмети Графитне оловке Дрвене бојице Фломастери Уљани пастел Суви пастел Амбалажа Уметничка дела ЦД Уџбеник	Естетска анализа радова ученика, Изложба ликовних радова, прављење изложби, презентовање радова направљених вајањем (пластелин, глина), прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника

				*фронтални, индивидуални, групни, рад у пару		
Организацију композиције примењивати у свим задацима и повезивати са осталим садржајима програма.	користи, у сарадњи с другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; - пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; - описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - гради линије различитих вредности комбинујући материјале; - гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; - наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/-ла жељени тон; - комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; - укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих	КОМПОЗИЦИЈА	- Композиција линија. Гратаж - Композиција боја - Текстура. Обликујемо текстуру урезивањем (у меки материјал) - Композиција облика - Орнамент. Моја шара (орнамент за вез, чарапе, прекривач, тепих...) Украшавам по својој жељи (обележивач за књигу, шољу, рам за породичну фотографију и сл.)	Сликање, вајање, лепљење, сецкање, цртање, бојење, разговор о појму лепог, правилно коришћење прибора за рад, Самостални ученички рад; - посматрање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање; *интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, индивидуални, групни, рад у пару	Блок Папири Папири у боји Колаж папир Маказе Лепак Фотографије Илустрације Књиге(при-че, песме, текстови) Употребни предмети Графитне оловке Дрвене бојице Фломастери Уљани пастел Суви пастел Амбалажа Уметничка дела ЦД Уџбеник	Естетска анализа радова ученика, Изложба ликовних радова, прављење изложби, презентовање радова направљених вајањем (пластелин, глина), прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника

	народа; ▪ објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; разматра, у групи, како је учио/-ла о облицима и где та знања примењује					
Ученици конпонују на основу памћења покрета и кретања, али напредни ученици могу да раде и по природи(моделу).	▪ исказе своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност; ▪ исказе своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно; ▪ разговара с вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; ▪ учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; разматра, у групи, шта и како је учио/-ла и где та знања може применити.	ПРОСТО Р	Облици у простору. Истражујемо и уређујемо свој простор У музеју. Постављамо нашу изложбу Споменици културе нашег краја. Скулптура у простору Приказивање покрета и кретања у уметничким делима Наша мала представа покрета у простору Простор и облици из маште Научили смо у трећем разреду. У сусрет лету...(техника по избору)	Сликање, вајање, лепљење, сецкање, цртање, бојење, разговор о појму лепог, правилно коришћење прибора за рад, Самостални ученички рад; - посматрање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање; *интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања;	Блок Папири Папири у боји Колаж папир Маказе Лепак Фотографије Илустрације Књиге(при-че, песме, текстови) Употребни предмети Графитне оловке Дрвене бојице Фломастери Уљани пастел Суви пастел Амбалажа Уметничка дела ЦД Уџбеник	Естетска анализа радова ученика, Изложба ликовних радова, прављење изложби, презентовање радова направљених вајањем (пластелин, глина), прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред.бро	Назив опште међупредметне	План активности наставе усмерене на развијање општих	Евалуација/критеријум успеха

j	компетенције	компетенција ученика	
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживачки задаци-користи разна средства,визуелне и техничке изворе информација за ликовно стваралаштво. Активно учешће у анализи и процени својих и других ликовних радова Демонстрира и објашњава нова сазнања користећи разне ресурсе..	Предлаже и користи нове технике и идеје у ликовним радовима. Процењује и анализира ,демонстрира свој и рад других ученика
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Активно учествује у животу школе.Критички и одговорно се односи према заједници у којој жииви.Разуме и спроводи људска права,различитости ,права и обавезе.	Активан,одговоран у организацији рад школе,као и у међуљудским односима.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Упознје културно наслеђе људске заједнице своје околине,информише се ,примењује знања кроз демонстрације истих на часовима,тематских панона истичући тако значај људског друштва.	Информише се путем различитих ресурса,пезентује,предлаже ,креативно их истиче .
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Користи различите изворе текстова ,ситуација,амбијенталних визуализација и преноси утиске,емоцију на ликовни рад.	Уме да повеже сличне и заједничке међупредметне теме као и очигледних ситуациа и представи их ликовним радовима.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Кроз учешће у животу школе,средине прикупља информације .организује изложбе,рециклира и апелује израдама плаката о значају који природа има за одржавање живота на Земљи.	Прикупља материјале,рециклира их.Разуме значај рециклаже и апелује израдом плаката за очување животне средине.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	У здравом телу ,здрав дух- Колико је боравак у природи важан за здравље.Храна и хигијена у свакодневном животу.(боравак у природи,амбијентална настава,пирамида исхране)	Бави се рекреативно спортом,има позитиван став и спреман да упути друге о важности боравка у природи.Организује разне игре спортским реквизитима.Води рачуна о хигијени иправилно се храни.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Рециклажа пастчних амбалажа-израда украса. Вајарство-израда рељефа од глине ,папира.	Креативно осмишљављава,и реализује идеје из области рециклаже ивајарства на задату тему.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Карактеризација ликова и ситуација-израда маски за сценско извђење.	Уме да на осову сазнанја из текстова и реалних животних ситуација направи маску за одређени лик дају ћи јој изглед карактера лика.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Помоћу паметних уређаја обилазимо значајне музеје и друге културне знаменитости Републике Србије.	Проналази слике,слајдове и текстове о важним културно историјским установама,знаменитостима и догађајима.
10.	САРАДЊА	Израда панона,изложби радова-сарадња са другим одељељима.	Сарађује са другим одељењима,учествујући у уређењу и обликовању простора ,дизајна

11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Самостално користи дигитализацију у проналажењу корисних информација ,представља свој рад и прослеђује на гоогл учионицу.	.ученичких радова,уважавајући различитости. Користи даабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Музичка култура

Циљ наставног предмета је:развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа .

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности
- стицање навика слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање музичког стваралаштва и изражавања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике)
- развијање критичког мишљења – исказивање осећања о музици која се изводи и слуша.

Оперативни задаци :

Ученици треба да :

- певају песме по слуху
- слушају вредна дела уметничке и народне музике
- изводе дечије, народне и уметничке игре
- свирају на дечјим музичким инструментима
- усвајају основе музичке писмености

Глобална структура програма на годишњем нивоу Наставни предмет: Музичка култура, III разред,

годишњи фонд часова: 36 , недељни фонд часова: 1

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Слушање музике	33		
2.	Извођење музике	30		
3.	Музичко стваралаштво	13		
Укупно			28	8

Тематска структура годишњег програма –Музичка култура, III разред

Циљ	Исходи	Наставна	Садржај	Активности, методе,	Средства	Евалуација

		област/тема		начини и поступци остваривања програма		остваривања програма
Усвајање елемената музичке писмености Оспособљавати ученике да уоче вредности и улогу музике у свакодневном животу Развијање осетљивости за музичке вредности Упознавање уметничке традиције и културе свога и других народа	- опише своја осећања у вези са слушањем музике; - наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; - разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације;	1. Слушање музике	Слушање вокално - инструменталних композиција за децу и кратких инструменталних композиција различитог садржаја и расположења као и музичких прича- Слушање народних песама и игара	Музичке радионице Вербално-аудитивна метода, слушање и извођење музике, музичка драматизација, Припрема свечаности и приредби, израда дечијих музичких инструмената	Дигитални уџбеник Пројектор Апликације Слике Инструмент учитеља Дечји ритмички инструменти (звечке, штапићи, бубањ, тријангл, чинели, даире) Презентације	Анализа и праћење музичког ангажовања, продукти активности, белешке, разговори, смотре и свечаности
Певање и свирање наменских песама као	примењује правилан начин држања тела и дисања при певању;	2.Извођење музике	Певање песама различитог садржаја и расположења,	Практично смислена Слушање Певање Интерактивна	Дигитални уџбеник Пројектор Апликације	слушање посматрање разговори белешке

звучна припрема за поставку музичке писмености Усвајање елемената музичке писмености Развијање интересовања за музику и музичко изражавање	- изговара бројалице у ритму, уз покрет; - пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са тонском висином; - комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; - свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; - поштује договорена правила понашања при извођењу музике; - коментарише своје и туђе извођење музике; - самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; - учествује у школским приредбама и манифестацијама;		традиционалне и уметничке музике које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика Певање и извођење музичких игара Певање једноставних модела и наменских песама као звучне припреме за поставку музичке писмености Свирање пратње за бројалице, песме, игре са различитим изворима звука Препознавање темпа, динамике различитих расположења на основу изражајних елемената	Разговор	Слике Инструмент учитеља Дечји ритмички инструменти (звечке, штапићи, бубањ, тријангл, чинели, даире))	аудио визуелни записи задовољство ученика на часу

Усвајање елемената музичке писмености Оспособљавати ученике да уоче вредности и улогу музике у свакодневном животу	- осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; - осмисли музички одговор на музичко питање; - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; - изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације.	3. Музичк о стварала штво	Опонашање звукова из непосредне околине спонтаном или договореном импровизацијом Креирање покрета уз музику коју певају или слушају Смишљање малих ритмичких целина помоћу различитих извора звука Импровизовање на различитим изворима звука	Музичке радионице Вербалноаудитивна метода, слушање и извођење музике, музичка драматизација, Припрема свечаности и приредби, израда дечијих музичких инструмената	Дигитални уџбеник Музичка збирка за други разред, Рачунар, Дечији музички инструменти, ЦД – плејер хармоника	Анализа и праћење музичког ангажовања, продукти активности, белешке, разговори, смотре и свечаности

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – МУЗИЧКА КУЛТУРА

Ред . број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	истраживачки задаци, идвајање кључних појмова из садржаја музичке културе, коришћење интернета за слушање музике	бољи успех ученика, самопроцена својих и знања других, ученици селекују познато од незнатог

2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	„Исти смо, а различиту музику волимо“ – активност извођења и слушања музике, где ученици упознају право избора културе, субкултуре и традиције	неговати и афирмисање различитих култура и њихове традиционалне музике (илустрације доживљаја приликом слушања музике)
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	вредновање радова ученика – ритмички инструменти	анализа радова, самопроцена (белешке),
4.	КОМУНИКАЦИЈА	користити на одговарајући и креативан начин појмове везане за музичку уметност	ученик уме да изрази себе (своје мишљење, осећања, ставове, вредности и идентитете о слушаној музици) поштујући ставове других
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	израда правилника понашања у згради, кући, стану (време за музику) и ђачки бонтон за концерте и музичке догађаје	направљен кућни ред и музички бонтон (свеске ученика)
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	усвајање основних правила понашања приликом слушања музике у јавном превозу, дому, на улици	постер под називом „Заједно против буке“
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	хуманитарни концерт за наше другаре	учешће на хуманитарном концерту за наше другаре (аудио и видео снимак)
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	анализа ситуације приликом израде ритмичких инструмената, вредновање понуђених решења	функционално знање (радови ученика, листе за самопроцену)
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	музички квиз	бољи успех ученика, повећана љубав према вредним уметничким делима
10.	САРАДЊА	одељењски хор за приредбе поводом важних датума (договарање и заједнички одабир композиција)	Повећан проценат укључености свих ученика приликом реализације активности (фотографије, одељењски јавни наступ ученика, самопроцена – чек листе)
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	правилан одабир ИКТ уређаја за слушање музике	Настава је унапређена и модернизована увођењем дигиталних технологија, ученици користе дигиталне уређаје, музичко стваралаштво ученика (ППТ, сајт школе)

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Физичко и здравствено васпитање

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно образовног подручја;
- развијање морално вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знање и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чување здравља и заштите природе и човекове средина;
- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности

ЦИЉ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Глобална структура програма на годишњем нивоу Наставни предмет: **Физичко и здравствено васпитање, 3. разред,**
годишњи фонд часова: 180 , недељни фонд часова: 3

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	На свим часовима
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕДИСЦИПЛИНЕ	108
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНАКУЛТУРА	На свим часовима
Укупно:	3 ТЕМЕ	108

Тематска структура годишњег програма – Физичко и здравствено васпитање, 3. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Континуирано развијање знања, вештина,	-примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбеобликовања); -правилно изводи вежбе, разноврсна природна и	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Основни садржаји Вежбе за развој снаге са ибез реквизита. Вежбе за развој покретљивости са ибез реквизита.	-вежбе обликовања; -вежбе за стицање и увежбавање моторичке информисаности;- елементарне игре; -вежбе и игре са елементима гимнастике;	медицинке, струњаче, козлић, гред, лопте, препреке	●Ниво ангажованост и (активност) и однос ученика према

ставова и вредности.	изведена кретања; -комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; -одржава равнотежу у различитим кретањима; -коригује сопствено држање тела на основу савета наставника; -правилно држителло; -правилно подиже, носи и спуштателло; -изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; -изведе дејчи и народни плес; -користи терминологију вежбања; -поштује правила понашања на вежбаљима; -поштује мере безбедности током вежбања; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; -примени правила игре; -навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; -прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; -уредно одлаже својствари пре и након вежбања и у	МОТОРИЧ КЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИП ИНЕ	Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. СПОРТСКА ГИМНАСТИКА Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови. Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе и вежбе променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди. ОСНОВЕ ТИМСКИХ, СПОРТСКИХ И ЕЛЕМЕНТАРНИХ ИГРА Између четири ватре Мини-рукомет. Футсал – „мали фудбал“. ПЛЕС И РИТМИКА Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Народно коло	-разговор; -демонстрација; -развијање физичких способности које се континуирано реализују у припремном делу часа; -развој снаге без реквизита и реквизитима, на справама и уз помоћ справа -развој покретљивости без реквизита и реквизитима и уз коришћење справа; -развој издржљивости; -трчање; -елементарне игре; -вежбање уз музику; -плес; -развој координације; -извођење координационих вежби у различитом ритму и променљивим условима; -развој брзине; -штафетне игре; -извођење вежби максималном брзином; -подстицање ученика на самостално вежбање; -учвршћивање правилног држањатеља; -активност у природи. -школица; -игре ластисом; -скокови с ноге наногу; -скок с једне ноге и доскок на исту ногу; -скокови одразом с једне ноге и	штапићи, колупови, чуњеви, тениске лоптице, обручи, шведски сандук и клупа, кошаркашке лопте, новине, пластичне флаше и рипстол. Обележивачи препрека, колупови, чуњеви, тениске лоптице, шведски сандук и клупа, струњаче, кошаркашке лопте, новине, пластичне флаше, аудио-визуелни и електронски медији, креда, модел метра, лоптице, ластис, ниска греди, кутије, мање гајбе, штоперница, конопач за надвлачење, медицинке, козлић, обручи, објекти непосредне	обавезама у Физичком и здравственом васпитању који обухвата: -вежбање у адекватној спортој опреми; -активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања; -вежбање и играње у слободно време. ●Приказ два комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита. ●Постигнућа у моторичким вештинама. ●Индивидуални напредак ученика. Индивидуални

другим ситуацијама; -правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима; -прати промене у тежини и висини код себе и других; -препозна здравствено стање када не треба да вежба; -примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; -уредно одржава простор у коме живи и борави; -користи здраве намирнице у исхрани; -повезује различита вежбања са њиховим	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	„Савила се бела лоза винова“. Народно коло из краја у којем се школа налази ПЛИВАЊЕ Прилагођавање на водену средину и основна обука пливања ПОЛИГОНИ Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.	доскок на обеносе; -скокови преко ниже препреке; -скок удаљ; -скок увис; -вежбе скакања и прескакања; -показивање исправљање и вежбање; -провлачење кроз окна шведског сандука, клупе и друге реквизите; -пењање и спуштање на различите справе и с различитих справа; -вишења: у вису лежећем, опруженим телом, помицање улево и удесно; -упор активни на тлу и на свим справама на којима се упор може извести; -ритмичко ходање и трчање променљивим ритмом, темпом, уз плесак и одговарајућу музичку пратњу; -кретање уз мењање положаја руку, ногу и тупа; -галопа напред и странце; -дечји поскок; -сачинити састав од научених елемената уз музичку пратњу; -основни ритмички покрети с реквизитима – вијача, трака, лопта, обруч; -полигони се састављају од усвојених вежби у складу са условима за извођење наставе; -комбиновани полигон са задацима уз коришћење справа и реквизита (провлачење, ношење,	околичне дрво, палице, вијаче, ластиш, школске торбе, конопци и штапићи.	и напредак сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом вредновања (оцењивања) узима се у обзир његов индивидуални и напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу

			ВЕЖБАЊА И ИГРАЊА Основна правила: Између четири ватре, Мини-рукомета и Футсала. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз). Породица и вежбање. Вежбање као део дневних активности. ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ Моје срце – пулс. Дисање и вежбање. Хигијена простора за вежбање. Значај воћа и поврћа у исхрани. Значај воде за организам и вежбање. Поступање у случају повреде.	котрљање, пењање, вишење, прескакање...). - разговор; -демонстрација; -активност у природи; -показивање, исправљање и вежбање; -ова наставна област реализује се кроз све друге наставне области и теме уз практичан рад; -основни термини у вежбању; -вежбам безбедно; -чувам своје и туђе ствари; -правила елементарних игара; -некад изгубим, а некада победим; -пристојно навијање; -формирање правилног односа према физичком вежбању и здрављу; -развијање и неговање другарства; -препознавање негативних , неприхватљивих облика понашања у игри и др. -моје здравље и вежбање; -мишићи, зглобови и кости; - телесни развој; -лична хигијена; -хигијена простора за вежбање; - „шарени -разноврсни оброк“; -правилна исхрана; -значај воде за организам и вежбање.	справе и реквизити	

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред.број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	техника трчања, терминологија вежбања	-вежбање у адекватној спортској опреми; -активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања; -вежбање и играње у слободно време -постигнућа у моторичким вештинама. -индивидуални напредак ученика. -коришћење терминологије вежбања
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	химна-почетак такмичења, правила понашања на просторима за вежбање	-ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у Физичком и здравственом васпитању који обухвата: -вежбање у адекватној спортској опреми; -активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања; -вежбање и играње у слободно време. - индивидуални напредак ученика. - придржава се правила вежбања
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	вредновање извођења покрета, вежби и кратких састава уз музичку пратњу лепота покрета у вежбању	-ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у Физичком и здравственом васпитању који обухвата: -вежбање у адекватној спортској опреми; -активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања; -вежбање и играње у слободно време. -постигнућа у моторичким вештинама. -индивидуални напредак ученика. -препознавање лепоте покрета у вежбању -извођење дечијег и народног плеса
4.	КОМУНИКАЦИЈА	навијање и бодрење учесника у игри на начин који никога не вређа понашање према осталим учесницима у игри	- прихватање победе и пораза као саставног дела игре и такмичења
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА	одговоран однос опхођења и руковања са реквизитима на просторима за вежбање	- уредно одлагање својих ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама

	ОКОЛИНИ		- поштовање правила понашања на вежбаљима - поштовање мера безбедности током вежбања
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	правилно дисање током вежбања хигијена простора за вежбање значај воде за организам и вежбање	- примењивање здравствено хигијенске мере пре, у току, након вежбања и у другим животним ситуацијама
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	узгајање воћа и поврћа	- коришћење здравих намирница у исхрани
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	поступање у случају повреде анализа ситуације, вредновање понуђених решења	- препознавање здравственог стање, када не треба да вежба - повезивање различитих вежбања са њиховим утицајем на здравље
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	коришћење графикана, табела	- ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у Физичком и здравственом васпитању - активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања; - индивидуални напредак ученика.
10.	САРАДЊА	тимски рад, подела улога у тиму	- Вредновање сопствених и туђих постигнућа у вежбању - примена правила игре - прихватање победе и пораза, као саставни део такмичења
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење презентација	- ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у Физичком и здравственом васпитању - активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања; - индивидуални напредак ученика.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Развој интелектуалних капацитета и знања ученика за правилно коришћење дигиталних уређаја.

Оспособљавање ученика за развијање креативности кроз видео записе, алгоритамски начин мишљења и правилно коришћење електронске поште

Глобална структура програма на годишњем нивоу Наставни предмет: **ДИГИТАЛНИ СВЕТ**, трећи разред,

годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. Бројтеме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Утврђвање
1	Дигитално друштво	22	13	9
2	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	7	5	2
3	Алгоритамски начин размишљања	7	5	2
Укупно		36	23	13

Тематска структура годишњег програма – ДИГИТАЛНИ СВЕТ, трећи разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци стварања програма	Средства	Евалуација остваривања програма

- оспособљавање ученика за алгоритамски начин мишљења - оспособљавање ученика за креирање и уређивање дигиталних фотографија - развијање креативности кроз креирање видео записа од низа фотографија – фотоколаж - развијање навика правилног коришћења електронске поште и система за текстуалну, аудио и видео комуникацију уз поштовање дигиталног правописа - оспособљавање ученика за одговорно понашање и безбедну и правилну комуникацију на интернету - оспособљавање ученика зарешавање логичких задатака уз примену одређених услова - развијање самопоуздања и сигурности приликом решавања логичких задатака - оспособљавање ученика за креирање и чување дигиталних фотографија и њихово уређење помоћу одговарајућег софтвера - оспособљавање ученика за поштовање правила комуникације на интернету и поштовање ауторских права - упознавање ученика са мерама заштите на интернету - упознавање ученика са наменом и начином коришћења система за текстуалну, аудио и видео комуникацију	- упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; - користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); - самостално користи дигиталне уџбенике за учење; - креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; - својим речима објасни појам покретне слике; - креира елементе покретне слике; - креира једностава графички дигитални материјал намењен познатој публици; - својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мрежи, укључујући интернет; - наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; - објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; - разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; - реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним	1. Дигитално друштво 2. Безбедно коришћење дигиталних уређаја 3. Алгоритамск и начин размишљања	- платформе за онлајн учење - креирање, чување, уређење дигиталне слике - анимиране слике, креирање анимације - дигитални уџбеници - понашање на интернету - заштита личних података - алгоритам-редослед корака - креирање једноставних програма - управљање дигиталним уређајима	дијалошка метода, демонстративна метода, метода читања и рада на тексту, игровна метода, илустративна метода, метода посматрања, практични радови, метода разговора, метода писаних радова	рачунар, дигитални уређаји, дигитални уџбеник, радна свеска, плакати	усмено испитивање, практични радови, петнаестоминутна провера

	особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; - наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; -организује сопствено учење у онлајн одружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја; - предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину; -својим речима објани појам алгоритам; -анализира једноставн познати поступак који садржи понављање одређених радњи и представи га алгоритамски; -креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; - уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); -креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.					

План активности за развој међупредметних компетенција ученика			
Ред.број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Ученик за упознавање и савладавање појмова користи различите изворе информација, примењује одговарајуће начине учења, самостално и у сарадњи са другима истражује.	Текстови, фотографије, видео записи
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Ученик прихвата принцип слободе, правде, солидарности кроз заједнички рад. Развија самопоуздање и позитиван однос према другима, понаша се хумано, поштује туђе одлуке приликом извршавања задатака.	Плакат
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик пише, црта изражавајући креативност. Показује позитиван однос према природи, културним добрима.	Писани радови, цртежи
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Ученик користи различите облике комуникација (усмену, писану, телефонску, интернет), слуша, договара се у групи и излаже на задату тему.	Фотографије, записи
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученик на интернету проналази законе о заштити животне средине. Спознаје везу између квалитета живота и животне средине, утицаја навика у одлагању отпада и потрошње ресурса, развија свест о положају човека.	Записи на интернету
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученик својим понашањем промовише здраве стилове живота. Истражује колико времена сме да проведе уз дигиталне уређаје, које се болести могу развити услед прекомерне употребе истих.	Писани радови и текстови на интернету
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Ученик даје предлоге, договара се, планира и врши истраживање. Учествоје у самосталним и тимским пројектима.	Тимски рад-план активности
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Ученик даје предлоге како би решио задати проблем. Прави стратегију решавања проблема користећи различите изворе информација. Проверава применљивост решења у пракси.	Стратегија

9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Ученик чита занимљиве текстове на интернету, користи знања и вештине из других предмета и различитих извора и начина добијања података. Податке селекује, обрађује, чува, презентује самостално и у групи.	Подаци са интернета
10.	САРАДЊА	Ученик активно учествује у раду групе, у рад укључује и родитеље. Препознаје своје место и улогу у групи. Одговорно и свесно извршава активности.	Извештај група
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик фотографише, снима и пребацује снимке у Вибер групу. Претражује, анализира и систематизује информације у електронском облику. Поштује приватност, уме да одабере одговарајуће средство и да га користи на одговоран и креативан начин.	Видео записи и фотографије

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ ЗА 3.РАЗРЕД

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, 3. разред

ЦИЉ наставе и учења програма Грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Задачи наставе Грађанског васпитања:

- олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције - успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима;
- подстицање развоја сазнања о себи, сопственим осећањима и потребама, свести о личном идентитету и особености, самопоштовања и самопоуздања;
- проширивање знања и умења за решавање индивидуалних проблема, учење техника за превладавање непријатних емоционалних стања; учење видова самопотврђивања без агресивности и уз уважавање других;
- подстицање социјалног сазнања, разумевања и прихватања међусобних разлика;
- подстицање групног рада, споразумевања и сарадње;
- развијање комуникативне способности и конструктивног разрешавања сукоба са вршњацима и одраслима;
- развијање креативног изражавања;
- упознавање ученика са дечијим правима;
- подстицање и оспособљавање за активну партиципацију у животу школе при чему је битно да све што ученици раде, раде из унутрашње, позитивне мотивације, а не због принуде и послушности засноване на страху

Годишњи фонд часова: 36 недељни фонд часова: 1

Ред. Број Теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	ЉУДСКА ПРАВА Сви различити, а сви равноправни	9
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Ја и други у локалној заједници	10
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Снага узајамне помоћи	7
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција солидарности у локалној заједници	10
Укупно:		36

Тематска структура годишњег програма

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Достићи исходе наведене у програму као што су <i>препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према особи или некој групи на основу неког њиховог личног својства или на</i>	- својим понашањем показује да прихвата различитост других; - препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства;	ЉУДСКА ПРАВА Сви различити, а сви равноправни	Различитост Живот у заједници у којој би сви људи били исти (по полу, узрасту, вери, националности, образовању, интересовању). Различитост као богатство једне друштвене заједнице. Отвореност и затвореност за различитости. Различитости у нашој локалној заједници. Равноправност мушкараца и жена Уважавање разлика уз једнака права, одговорности и	Интерактивне радионице Представљање покретом, цртежом Прављење беда, стрипа Игровне активности Искусствено учење кроз размену у групи Играње улога * интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, илустративно-демонстративна, интерактивна, илустративна метода, дијалогска метода, истраживачка, практичан рад, метода посматрања; * фронтални, индивидуални,	Уџбеник, потребан материјал, бојице, фломастери, текстови, фотографије, филмови, клипови	Радови ученика, паноеи, играчки

примеру препознаје упрошћено, поједностављено генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога или нечега. Ови исходи су врло важни јер подржавају развој осетљивост и ученика за различите видове неуважавања и непоштовања што је основ за постизање исхода програма у следећим разредима, а који имају за циљ даље неговање друштвене свести и одговорност и.	-се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама; -препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; -укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; -објасни разлику између саосећања, солидарности и и сажаљења на датом прилици; укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно	могућности. Дечаци и девојчице – сличности и разлике, иста права и могућности. Осетљиве друштвене групе Групе којима је услед специфичних разлика потребна додатна подршка како би имале исте шансе и могле равноправно да се укључе у живот заједнице и остваре своје потребе и права. Стереотипи и предрасуде Упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога (сви дечаци су, све девојчице су, сви Роми су). Негативно мишљење појединаца о некоме ко се не познаје довољно. Стереотипи и предрасуде као основ за дискриминацију. Дискриминација Неједнако поступање према особи или некој групи на основу неког њиховог личног својства	групни, рад у пару		

	приказивање некогана приказаним примерима; -наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце; -наведе шта би волео да има у својој локалној заједници што сада недостаје; -тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права; -наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави; -опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници; -пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и		(пол, узраст, вера, националност, образовање, инвалидитет), што за последицу има нарушавање њихових права и достојанства. Једнако поступање према неједнакима као вид дискриминације. Етикетирање, ружни надимци као вид дискриминације.			
Упознавањ е локалне заједнице и формирање критичког односа према њој, у смислу да промишљај у шта све недостаје или није довољно развијено како би она у штовећој мери задовољава ла потребе свих грађана који ту живе (више паркова, пешачких		ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Ја и други у локалној заједници	Локална заједница Место где грађани задовољавају највећи број својих потреба и остварују највећи број својих права. Потребе и права које деца задовољавају у локалној заједници – за образовањем, здравственом заштитом, одмором, игром, учествовањем у спортским, кулурним и уметничким активностима. Комуналне услуге Услуге од општег интереса за све грађане локалне заједнице – вода, превоз, путеви, паркинг, отпад, осветљење,	Интерактивне радионице Искусствено учење кроз размену у групи представљање покретом Цртање на задату тему Игровне активности Играње улога *интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, илустративно-демонстративна метода, истраживачка, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, индивидуални, групни, рад у пару.	Уџбеник, потребан материјал, бојице, фломастери, текстови, фотографије , филмови, клипови, посете установама локалне средине од општег интереса за све грађане	

прелаза, биоскоп, базен, тржни центар, да се ученици током целе школске године. Укључивање у различита дешавања у локалној заједници (традиционални вашари, посела, изложбе, дружења, смотре, фестивали, такмичења, сусрети...) и јачају везе са другим грађанима (старијим, болесним, друге вере, другенације...). играоница...).	прихвата да други могу имати другачије мишљење; -испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; -заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна помоћ, у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.		паркови, пијаци, димничари. Институције и организације Локалне заједнице у области образовања, културе, здравља, спорта и рекреације, очувања околине, безбедности, верске организације. Активност и допринос удружења грађана у локалној заједници. Наша локална заједница Брига наше локалне заједнице о потребама и правима својих грађана. Брига наше локалне заједнице о деци различитих својстава (пол, узраст, сиромаштво, здравље). Доступност садржаја у нашем окружењу слепим или глувим особама, родитељима са дечијим колицима или особама у инвалидским колицима (пешачки прелази, школа, дом здравља, продавница, превоз). Брига деце о својој локалној заједници – о отпаду, биљкама и			

			животињама, споменицима културе, уметничким делима, потрошњи воде, пружање помоћи онима којима је то потребно. Удружење грађана у нашем окружењу некад и сад.			
Организовање акције солидарност и у локалној заједници која захтева да ученици „изађу“ из школе, пронађу особе или групе којима је потребан неки вид помоћи и да осмисле на који начин ће исказати своју солидарност с њима. Као погодан мотив акција може се користити позната мисао		ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕН ОМ СВЕТУ Снагаузајамне помоћи	Солидарност Потреба узајамне бриге и одговорности међу људима. Лажна солидарност. Разлика између саосећања, сажаљења и солидарности. Примери акција солидарности у нашој локалној заједници (мобе, добровољно давање крви и хуманитарне акције за лечење болесних, СМС акције прикупљања новца). Ситуације у којима свакоме може бити потребна помоћ (болест, сиромаштво, ратови, поплаве, земљотреси, пожари, миграције). Медији као подршка солидарности. Волонтирање Добровољно ангажовање појединаца	Интерактивне радионица Представљање покретом, цртежом Прављење беца, стрипа Игровне активности Искусствено учење кроз размену у групу Играње улога *интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, илустративно-демонстративна, интерактивна, илустративна метода, дијалошка метода, истраживачка, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, индивидуални, групни, рад у пару	фотографије, филмови, клипови, посете установама локалне средине од општег интереса за све грађане	Радови ученика, панои, играчки, постери, волонтерске акције...

Душка Радовића: <i>„Наше мало може бити много онима који немају ни мало“.</i>			и група у пружању помоћи људима, животињама и биљкама. Мотиви волонтера – веровање у снагу узајамне помоћи, човекољубље и хуманост. Волонтерске акције ученика/ученица школе у локалној заједници (чишћење јавних површина, сађење биљака, помоћ старим људима, удомљавање напуштених кућних љубимаца). Активности волонтера Црвеног крста у нашој локалној заједници.			
Кроз различите активности и примере ојачати ученике да разликују саосећање, сажаљење и солидарност .		ГРАЂАНСК И АКТИВИЗА М Акција солидарности у локалној заједници	Планирање и извођење акције солидарности у локалној заједници Утврђивање коме је у заједници потребна помоћ. Одређивање циља акције. Припрема плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и	Избор теме (проблема) активности којом ћемо се бавити Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл. Прављење постера или паноа Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље	Уџбеник, потребан материјал	Изведене акције, презентације, панои, постери, фотографије, текстови у школском часопису, видео материјали...

			документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.	Искуствено учење кроз размену у групи *интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, илустративно-демонстративна, интерактивна, илустративна метода, дијалогска метода, истраживачка, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, индивидуални, групни, рад у пару		

Кључни појмови садржаја: равноправност, стереотипи и предрасуде, дискриминација, локална заједница, солидарност, волонтирање.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика – ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	истраживачки задаци, идвајање кључних појмова из садржаја, играње улога, симулације, одабрани текстови из књижевности (Школа, Девојчица са шибицама, ...	Бољи успех ученика (анализа успеха)
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	дечија недеља, конвенција о дечијим правима – садржај, гласање, хуманитарне акције	Велики број ученика познаје дечија права и одговорности, поштовање договорених правила (белешке, постер „Ја у школи“).
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	вредновање ликовних радова ученика – илустрације, апликације, постери за акције	Критички процењују свој рад (белешке ученика и наставника).
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Дијалог	Развија смисао за разумевање туђих потреба без агресивности. Слушање других док говоре

			(примена на другим часовима).
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	одељењска акција „Чувајмо природу“	Учешће већег броја ченика у акцијама (фотографије, самопроцене, евиденција). Уважавање мишљења других.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	усвајање основних хигијенских навика, стрип – осећања,	Ученици знају да савладају непријатне емоције (одељењски стрип осећања).
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	једноставна одељењска акција солидарности, вашар стваралаштва поводом Нове године и Ускрса	Извештаји о реализованим акцијама (класификационо)
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	студије случаја, анализа ситуације, вредновање понуђених решења	Примена наученог и решавање проблема (смопроцена ученика, педагошка документација)...
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	коришћење ИКТ у настави, графикона, табела	Примери добре праксе (кратке презентације за представљање лемената садржаја)
10.	САРАДЊА	рад у групама, играње улога, вршњачка едукација	Ученици прихватају туђе ставове и мишљења. Слагање групе. Бољи успех свих ученика (белешке, самопроцена, анализа успеха) .
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење презентација, писање текста, демонстрација	направљене ППТ за одређене елементе садржаја (одељењска збирка примера добре праксе)

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Верска настава

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Општи циљ верске наставе:

- ученицима пружити основ за разумевање да Бог ствара природу и човека јер жели да их воли и да буде са њима заједно.
- пружити ученицима елементарно знање о Богу као бићу заједнице;
- омогућити ученицима да увиде да је човек позван од Бога да брине о природи (екологија са православне тачке гледишта)
- упознати ученике са примерима изражавања љубави према природи.
- пружити основ за разумевање да се на Литургији остварује спасење човека и света.
- омогућити ученицима да схвате и доживе Цркву као заједницу сабраног Божјег народа;
- подстицати ученике на лично учешће у животу Цркве и практиковању врлина

Оперативни задаци и исходи:

- препознати да је Литургија захвалност Богу
- уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове.
- уочити да се наши дарови Хлеб и Вино представљају свет у малом
- увидети везу Литургије и спасења човека и света.
- знати да је Бог Света Тројица (Заједница);
- Проширити своја знања о значају Васкрсења.
- Препознати личну одговорност за творевину.
- Увидети да се загађењем наше околине загађује цео свет.
- Увидети да се на православним иконама стварања света и човека приказује зависност природе од човека.
- препознати представе које приказују догађаје везане за стварање света.
- знати да је Бог Отац створио свет из љубави;
- моћи да препозна да је наш живот Божји дар;
- развијати жељу да се брине о биљкама и животињама и целокупној природи;

ЦИЉ: Ученицима пружити основ за разумевање да Бог-Света Тројица ствара природу и човека из љубави

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Верска настава, први разред

Годишњи фонд часова: 36, недељни фонд часова: 1

Ред. бројтеме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Увод	1		1
2.	Бог ствара свет и човека	6	4	2
3.	Бог нас воли	9	5	4
4.	Заједница Бога и света кроз човека	5	4	1
5.	Литургија-преображени свет	8	5	3
6.	Човек и природа	7	5	2
7.				
Укупно		36	23	13

Тематска структура годишњег програма – Верска настава, трећи разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
*Упознавање ученика	I *Ученик ће усвојити основна	I – УВОД Свет је	1. Учимо о нашој вери уводни час	*Катихизација као литургијска делатност-	*У настави користимо таблу,	*Процењивањем реакције ученика

вероучитеља *Упознавање ученикаса садржајима предмета и начиномрада *Мотивисање ученикаса похађање часова верске наставе	сознања о темама које ће се обрађивати на настави Православногкати хизиса. *Бити подстакнут да активно учествује на часовима верске наставе.	створен за тебе ,чувај га!		заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.	технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику.	или прикупљањем коментара ученика.
Ученицимапру жити основ за разумевање да је Бог створио свет из љубави и да има заједницу са њим и да треба чувати и волети живи свет око себе.	II *Моћи да препозна неке елементе -библијске повести о стварању света и човека -моћи да препозна иконе на којима су представљени данистварања света и човека -библијске повести;моћи да препозна и да увиди да је свет скуп конкретних живих бића која су уједињена једна другима потребна и да она чине заједницу љубави	II – БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА	2. Свето Писмо нам сведочи о настанку света 3. Света некада уопште није било(1 и 2 дан стварања) 4. Сво је биље створено и Сунцем обасјано(САДРЖАЈ Н.13и 4 дан) 5. Све врви од живота(садржај н. 5 и 6 дан) 6.Створен сам да личим на Бога 7.Створен сам да личим на Бога-утв.	*Приче и слике које приказују стварање света и човека *може и причао „о данима стварања“) *садржаји у вези са живим светом ок,свом крају) *игровне активности *анимирани библијски филм за децу-„Рајски врт“	*Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученикена истраживачки и проблемски приступ садржајима тема.	*Провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; разговор, посматрање - усмено испитивање; - писмено испитивање; *посматрање понашања ученика; илустрације, рад натексту, препричавање,те матске дискусије.
*Пружити основ за	III - Знати да заједница са	III – БОГ НАС	8.Бог ствара свет из љубави	*Прича „Шишарка“или прича	*Едукативни филмови и видео,	*Процењивањем реакције ученика

упознавање односа који владају између човека и Бога *Знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет и човека *препознати да се Бог брине о свету и да наведе примере Божијег старања о свету	Богомпочива наслободи Увидети кроз своје креативне способности да је човек сличан Богу -Увидети да Бог жели да човек и свет постоје вечно, упознати садржај молитве Анђелу чувару -увидети да је Бог из љубави према свету послао Свог Сина да се роди као човек	ВОЛИ	9.Бог ствара свет из љубави-утв. 10.Бог „људи и природа 11.Бог „људи и природа –утв. 12.Свет не може без Бога 13.Бог се брине о свету 14.Бог се брине о свету-утв. 15.Божићни весници 16.Божићни весници-утв.	Себични цин –Оскар Вајлд(са правим крајем кад се појављује Христос...) -Прича Св.владике Николаја о томе како је Господ са Богородицом избавио пастира Давида из невоље(кад је заспао у пећини, а змија му легла на груди...)А цар Давид када је одрастао описао је Богородицу и Христа у псалму. -Љубавна песма – М.Данојлић(о маслачку и облачку) -Јављање Анђела Богородици и Јосифу,пастирима,мудрацима. --Песма „Анђели певају“ -Молитва Анђелу чувару	дигиталне приче, песме.	или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;
*Разумети причу о доласку Спаситеља у свет. *Указати ученицима да је послане Сина Божјег дар љубави Бога Оца свет *Пружити	*Код ученика ће се развити жеља да својом послушношћу изражава своју љубав Христово учење као „учење“ о љубави и праштању (на примерима из јеванђељских прича)	IV-ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА	17.Човек домаћин и свештеник у свету. 18.Свети Сава 19.Свети Сава брине о нама (опис подизања задужбина) 20.Радост служења (опис –прање ногу и Тајна Вечера) 21Радост служења-утв.	*Божићна песма: „Божић, Божић благи дан“ * Метода практичних радова *Свети Сава – остварени син Бога Оца (кроз љубави заједницу са Богом, свако од нас постаје као Свети Сава)	* Видео, дигиталне приче, цртани филмови, песме презентације.	*Ученички радови и продукти ученичких активности, *Процењивањем реакције ученика *Илустрације, рад на тексту.

ученицима елементарно знање о Светоме Сави.	*Препознати и разумети да је права љубав када јепоказујемо делима.					
пружити ученицима знање о томе да је Литургија захвалност Богу омогућити ученицима да схвате и доживе Цркву као заједницу сабраног Божјег народа подстицати ученикена лично учешће у животу Цркве	*Увидети везу Литургије и спасења човека и света *Знати да је Бог Отац створио свет из љубави *Да се упозна са Литургијом као догађајем (заједничком трпезом) на којем се окупља Божији народ Увидети шта за створену природу значи Христово Васкрсење. -усвојити мелодију и текст песме „Људи ликујте“	V – ЛИТУРГИ ЈА ПРЕОБРА ЖЕНИ СВЕТ	22. Наши дарови благодарности (опис – твар у Литургији) 23. Наши дарови благодарности - утв. 24. Литургија преображај света 25. Литургија- молитва за спасење човека и света 26. Васкрсење Лазарево 27. Васкрсење Христово 28. Васкрсење Христово - утв. 29. Васкрсење Христово - утв.	Твар у Литургији-хлеб и вино -Песма „како настаје Хлеб и Вино“-Лидија Поповић -Твар у Литургији- восак, тамјан, уље, вода, врба, бадњак, жито, јаје, гроз ђе... -Прича „Мудри чобанин“ -Библијска прича о васкрсењу Лазаревог. Казивање о женама мироносицама	*виртуелна библиотека, едукативни филмови и видео, дигиталне приче, песме презентације.	*Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;
*Препознати личну одговорност за творевину *Увидети да се загађењем наше околине загађује цео свет. *увидети да се на	*Усвојити садржај и мелодију песме „Знаш ли ко те љуби силно“ *Бити у могућности да опише појединости библијске повестио Стварању света	VI – ЧОВЕК И ПРИРОДА	30. Све чека на љубав човека 31. Чувамо дарове Божије љубави 32. Чувамо дарове Божије љубави - утв. 33. Стварање света у православној иконографији 34. Стварање света у православној	*Поучне приче : Свети Василије благосиља животиње“, Игуман и медвед . Свети Герсим Јордански и лав. Свети Елије и крокодил, Свети Серафим и медвед, Необична лађа *Метода практичних радова	* Видео, дигиталне приче, цртани филмови, песме презентације.	*Испитивањем ставова; разговор, посматрање *Усмено испитивање; *Писмено испитивање; *посматрање понашања ученика;

православним иконама стварања света и човека приказује зависност природе од човека.	*Препознати представе које приказују догађајхе везане за стварање света бити подстакнут да гледа на природу као на Божију творевину Ученици ће бити подстакнути да уреде школски простор изабраним радовима везаним за стварање и очување света.		иконографији-утв. 35.Икона света створеног за мене 36. Икона света створеног за мене.- утв.	*Песма „Радуј се“ и „Радосна песма“ *Прича о кућним љубимцима *израда стрипа *израда икона *филм о екологији		

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Наставни предмет: Верска настава, 3. разред

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	тумачење непознатих речи-коришћење различитих извора информација(речник,интернет...) -истраживачки задаци-издвајање појмова из садржаја; Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Ученик разуме и прихвата значај принципа правде, слободе, солидарности, националне, верске, родне и етничке равноправности и одговорности – као темеља демократског друштва, активно учествујући у животу школе (одељенска заједница, вршњачки тим, ученички парламент и сл.) и заједница којима припада (нпр. породица, локална заједница) у складу са својим узрастом. Поштује и залаже се за поштовање дејчјих и људских и мањинских права, као и личног и националног достојанства.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење тематског паноа-избор најлепших задатака -издвајање најлепших реченица из домаћих задатака • Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара.

4.	КОМУНИКАЦИЈА	Уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица. • Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	• Активно се укључује у друштвене акције у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и ка одрживом развоју.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	. Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	прелиставње часописа, књига енциклопедија...
10.	САРАДЊА	Тимски рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-претраживање (- фотографисање – па презентација урађеног... на пример)

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ -3. РАЗРЕД

Наставни предмет: Српски језик

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Септембарске боје	- препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст;	Ликовна култура Свет око нас Музичка култура	Једна недеља	Праћење постигнућа ученика, усмени испитивање м; Бележење постигнућа ученика оценом; Усмене и писмене провере степена усвојености знања; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

	-одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола.			
Зимска чаролија	-чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – споји више реченица у краћу и дужу целину; – препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости.	Ликовна култура Свет око нас Музичка култура	Једна недеља	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; Бележење постигнућа ученика оценом; Усмени и писмени проверени степена усвојености знања; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмента прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
Од принца до светитеља (Свети Сава)	– чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст;	Ликовна култура Свет око нас Музичка култура	Један дан	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; Бележење постигнућа ученика оценом; Усмени и писмени проверени степена усвојености знања; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмента прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
Домовина се брани лепотом	– чита са разумевањем различите текстове; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин;	Ликовна култура Свет око нас Музичка култура	Једна недеља	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; Бележење постигнућа ученика оценом; Усмени и писмени проверени степена усвојености знања; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмента прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
Сачувајмо природу	- јасно и разговетно изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин;	Свет око нас, Математика, Ликовна култура, Музичка	Једна недеља	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; Бележење постигнућа ученика оценом; Усмени и писмени проверени степена усвојености знања;

	– разликује опис од приповедања у књижевном делу; – чита са разумевањем различите текстове -извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости.	култура		Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмента прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Наставни предмет: Природа и друштво

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО Копнене животне заједнице: шуме, ливаде и пашњаци; Водене животне заједнице: баре, језера и реке.	-прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама -илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини;	1. Септембарске боје- српски језик	Септембар 2. недеља	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; Бележење постигнућа ученика оценом; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмента прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО Течно, гасовито и чврсто стање воде. Кружење воде у природи. Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха). Мерење температуре воде, ваздуха и тела.	-разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; -повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра;	2. Зимска чаролија- српски језик	Децембар, 2. недеља	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; Бележење постигнућа ученика оценом; Усмене и писмене провере степена усвојености знања; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмента прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
КРЕТАЊЕ Извори светлости. Како настаје сенка облик и величина сенке; Светлост и сенка	-разликује природне и вештачке изворе светлости; -повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости;	3. Домовина се брани лепотом- лепоте пролећа - - српски језик	Април, 1. недеља	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; Бележење постигнућа ученика оценом; Усмене и писмене провере степена усвојености знања; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмента прикупљања података

МАТЕРИЈАЛИ Рециклажа нам помаже да сачувамо природу Научили смо о рециклажи Вода, ваздух, материјали	-објасни како рециклажа помаже очувању природе; -изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; -сарађује са другима у групи на заједничким активностима;	4. Сачувајмо природу	Јун, 1. недеља	и њихово поређење са прописаним исходима. Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем;Бележење постигнућа ученика оценом; Усмене и писмене провере степена усвојености знања; Свеске ученика и њихови практични радови; Примена инструмента прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
ПРОШЛОСТ Значајни датуми наше прошлости	-користи временске одреднице (година, деценија, век)	Тематски дан: Од принца до светитеља (Свети Сава)	27. јануар	Прикупи и представи занимљиве податке о Светом Сави.

Наставни предмет: Ликовна култура

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Септембарске боје	Црта ,слика и обликује разноврсним прибором изражавајући замисли,утиске ,машту и памћење оодслушаног и запаженог. Користи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад.	Српски језик, Природа и друштво Музичка култура	Септембар(једна недеља)	Користећи текстове о јесени,слушајући музику и запажајући природу обликује јесење лишће,различитих облика. Израда паноя на задату тему: Септембарске боје.
Зимскаа чаролија	Гради линије различитих вредности,конбинујући материјале.Разликује змишљену текстуру од стварне.Разликује боје:основне и изведене,топле и хладне.Користи у сарадњи са другима одабране садржаје за стварање оригиналног визуелног ритма.	Музичка култура, Српски језик, Дигитални свет, Грађанско васпитање.	Децембар(једна недеља)	Израда Новогодишњих украса,честитки,ликовних радова. Израда паноя ,украшавање школског простора-изложба радова.
Домовина се брани	Опише ритам који уочава у	Српски језик,	Април(једна	Израда ликовних радова

лепотом-лепота пролећа.	природи,окружењу и уметничким делима. Изражава исту поруку писаном,вербалном невербалном ивизуелном комуникацијом. Пореди облике из природе,окружења и уметничких дела према задатим условима, Искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност.	Музичка култура,Грађанско васпитање, Природа и друштво, Физичко васпитање, Дигитални свет.	недеља)	,различитих тема(Игре у природи,Све се буди, Први весници пролећа)-под слоганом Лепота пролећа. Уређење хола школе међуодељенском изложбом.
Сачувајмо природу	Преобликује самостално или у сарадњи са другима амбалажу и предмете за рециклажу,мењајући им употребну функцију. Овезује уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом. Разуме симбол и знак.Разматра у групи,како је учио/-ла и где та знања може применит. Поштује инструкције за припремање ,коришћење ,одржавање и одлагање материјала и прибора.	Природа и друштво, Математика, Музичка култура.	Јун(једна недеља)	Израда цветова од пластичних флаша,картона,старог папира . Изложба радова : Најлепши букет.
Од принца до светитеља(Свети Сава)	Пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас, Обликује убедљиву поруку, Изрази одабране садржаје изразом лица,положајем тела,покретима ,сиком или кретањем, Укаже на сличности и разликекоје опажа у уметничким делима и традицији раазличитих народа, Искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.	Српски језик, Верска настава, Музичка култура, Природа и друштво.	Тематски дан 27.јануар.	Израда маски :Свети Сава-принци светитељ. Одељенска приредба-драматизација текста.

Наставни предмет: Музичка култура

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредмет но повезивање	Временска динамика	Евалуација /критеријум успеха
Слушање музике Извођење музике Ала ј' леп овај свет	опише своја осећања у вези са слушањем музике; пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења;	1.Септембарск е боје-српски језик	Септембар 2. Недеља	Анализа и праћење музичког ангажовања, продукти активности, белешке, разговори, смотре и свечаности
Слушање музике Извођење музике Музичко стваралаштво Зимске песме Празнична музика	- објасни својим речимаутиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; - пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења - осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу;	2. Зимска чаролија- српски језик	Децембар, 2. недеља	Слушање посматрање разговори Белешке аудио визуелни записи задовољство ученика на часу
Слушање музике Извођење музике Химна	- поштује договорена правила понашања при слушању музике; - примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; - учествује у школским приредбама и манифестацијама;	5.Од принца до светитеља (Свети Сава - српски језик	27. јануар	Анализа и праћење музичког ангажовања, продукти активности, белешке, разговори, смотре и свечаности
Слушање музике Извођење музике Музичко стваралаштво Пролеће, А. Вивалди Пролећне музичке игре	- опише своја осећања у вези са слушањем музике; - разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; - примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; - пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења;	3. Домовина се брани лепотом- лепоте пролећа - -српски језик	Април, 1. недеља	Слушање посматрање разговори белешке аудио визуелни записи задовољство ученика на часу
Слушање музике	опише своја осећања у вези са слушањем	4. Сачувајмо	Јун, 1. недеља	Слушање

Почетак лета	музике; - наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; - разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима;	природу – српски језик		посматрање разговори белешке аудио визуелни записи задовољство ученика на часу

Наставни предмет: Енглески језик, 3. разред

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска ди намика	Евалуација /критеријум успеха
Октобар, месец књиге и писане речи Ученици ће гледати и слушати кратке цртане/анимиране филмове из екранизованих познатих књижевних дела: Оливер Твист, Christmas Carol, Алиса у земљи чуда, Робинзон Крусо, Моби дик, Гуливерова путовања. Читаће скраћене верзије ових дела на српском и презентовати их кроз препричавање пред одељењем. Прављење плаката са ликовима и одломцима из ових књижевних дела.	На крају овог месеца ученици ће се упознати велике енглеске писце, сазнати битне карактеристике њихових најпопуларнијих књижевних дела. Развиће свест о постојању богате књижевне грађе на енглеском језику. Ликовно ће се изражавати кроз израду паноя, цртежа. Уз помоћ родитеља користиће доступне дигиталне ресурсе. Јачаће самопоуздање кроз увежбање ораторских вештина приликом усменог презентовања књига пред одељењем као и издвајање кључних момената из радње књиге приликом препричавања исте.	Српски језик- све активности се реализују у договору са учитељима Дигитални свет– Проналажење релевантних материјала на интернету Ликовно – израда цртежа, паноя	1. - 31.октобар	Ученици радо учествују у избору књига које ће презентовати. Укључују чланове своје породице или самостално извршавају своје задатке. Повезују нове информације са наученим градивом из других наставних предмета. Издвајају кључне појмове, разликују битно од небитног. Презентује обрађено без већих проблема.

Божих, Нова Година Обрада вокабулара везаног за ове празнике.Слушање божићних песама, гледање цртаних, анимираних филмова на ову тему.Израда укрштеница, осмосмерки, квизова, бојење украса, израда украса од различитих материјала, новогодишњих честитки.Писање писма Деда Мразу.	На крају ове теме ученици ће научити нов вокабулар везан за Божић и Нову Годину.Певаће божићне песме. Изразиће своју креативност кроз израду новогодишњих украса, честитки.Развијање свести о верским празницима, обичајима као и разликама код нас и у Великој Британији.Развијање толеранције према другим културама, навикама, традицији.	Музичка култура-певање песама Ликовна култура-израда честитки, прављење украса колаж техником Верска настава-Грађанско васпитање-уознавање различитих култура, обичаја, празника	31. децембар	Ученици радо певају песме и израђују украсе. Примењују научени покабулар за израду укрштеница, квизова... Имају изграђену свест о поштовању и очувању традиције и обичаја. Уважавају културолошке разлике.
Дан Светог Патрика Обрада вокабулара везаног за овај популаран празник, причање о животу и делу Светог Патрика, његовог значаја за Ирску.Израда паноя на тему овог празника и њихово презентовање. Гледање кратких цртаних или анимираних филмова, израда укрштеница, квизова, бојење на ову тему. Израда зеленог вилењака, детелине са четири листа од картона.	На крају ове теме ученици ће сазнати ко је био Свети Патрик и какав је био његов значај за ирску културу. Научиће нов вокабулар у вези са овим празником. Јачаће самопоуздање кроз увежбање ораторских вештина приликом усменог презентовања паноя. Ликовно ће се изражавати кроз израду паноя.	Ликовна култура-израда паноя Верска настава-Грађанско васпитање-уознавање различитих култура, обичаја, празника	17. март	Уважавају културолошке разлике. Повезују нове информације са наученим градивом из других наставних предмета.Ученици радо учествују у активностима везаним за ову тему.Укључују чланове своје породице или самостално извршавају своје задатке.Презентује обрађено без већих проблема.
Пролеће, Ускрс Обрада вокабулара везаног за пролеће и Ускрс.Слушање ускршњих песама, гледање кратких, анимираних филмова на ову тему.Израда укрштеница, осмосмерки, квизова, бојење украса, израда украса од различитих материјала.	На крају ове теме ученици ће научити нов вокабулар везан заУскрс и пролеће.Певаће ускршње песме. Изразиће своју креативност кроз израду ускршњих зека, шарених јаја.Развијање свести о верским празницима, обичајима као и разликама код нас и у Великој Британији.Развијање толеранције према другим културама, навикама, традицији.	Музичка култура-певање песама Ликовна култура-израда честитки, прављење украса колаж техником Верска настава-Грађанско васпитање-уознавање различитих култура, обичаја, празника		Ученици радо певају песме и израђују украсе.Имају изграђену свест о поштовању и очувању традиције и обичаја. Уважавају културолошке разлике.Примењују научени покабулар за израду укрштеница, квизова...

Светски дан поезије Деца ће уз помоћ наставика изабрати краће рецитације познатих енглеских песника/песникиња, брзалице, познате сонгове и научити их напамет а потом ће и рецитовати /певати на песничкој вечери овог дана. Илустровање песама на паноима, цртежима.	Циљ обележавања овог дана је промоција читања поезије у раном узрасту код деце. Деца ће се упознати са богатом песничком грађом у енглеској и српској књижевности. Уочиће разлике у учењу и рецитовању песама на енглеском и српском језику. У сарадњи са учитељима деца ће рецитовати и песме познатих српских аутора.	Српски језик-избор поезије за децу, изражајно рецитовање, вежбање правилног изговора гласова (фонетика) Музичка култура-певање сонгова Ликовна култура-израда цртежа, паноа	21.март	Ученици радо учествују у рецитовању пред публиком. Јачају самопоуздање кроз јавни наступ. Уочавају културолошке разлике између наше и поезије на енглеском језику.

Наставни предмет: Верска настава, трећи разред

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Бог ствара свет и човека/Сво биље је створено и сунцем обасјано	*Упознаће и сазнаће кроз створену природу и лепоту свога краја.	Природа и Друштво-Упознајмо наш крај Српски језик- Септембар у мом крају-Душан Костић	септембар	*Ученички радови. Илустрације, истражити које биљке расту у њиховом крају. Направити хербаријум
Божићни весници	*Усвојиће радост рођендана Христовог.	Ликовна култура Музичка култура.-Руковети (Стеван Стојановић М.)	Децембар	*Ученички радови. *Илустрације, рад натексту.
Свети Сава брине о нама. – Васкрсење Христово	*Разумеће да је посебан јер је био принц који је постао монах и кјои се непрестано брину о и брине о свом народу. -	Српски језик: приповетка: Свети Сава и сељк без среће Музичка култура Химна Светом Сави и у сусрет Васкрсу (Људи ликујте) Ликовна култура-украшавамо јаја	Јануар Април	*Рад натексту. *ликовни радови *певање
Наша брига о Божијој творевини - Све чека на љубав човека	*Пробудиће екологе у њима са жељом да овај наш свет учинимо лепшим, чистијим и бољим., да покажемо љубав према свима .	Природа и друштво: Животне заједнице у нашем крају и човеков однос према њима Српски језик- Себићни цин-Оскар Вајлд	Мај и јун	*Испитивањем ставова; посматрање понашања ученика

Наставни предмет: физичко и здравствено васпитање

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА(Култура вежбања и играња) Основни термини у вежбању - Вежбам безбедно - Чувам своје и туђе ствари - Правила елементарних игара - Некад изгубим, а некада победим - Навијам фер	- користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбалиштима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању;	1.Септембарске боје	Септембар	Правилно извођење Ниво ангажованости
МОТОРИЧ-КЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ (спортска гимнастика) -Игре на снегу. Вучење и гурање преко линије (	- правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;	2. Зимска чаролија	децембар	Правилно извођење Ниво ангажованости
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (Здравствено	- користи здраве намирнице у исхрани - препознаје воће и поврће које стиже у пролеће - схвата значај коришћења воћа и поврћа у исхрани	3. Домовина се брани лепотом-лепоте пролећа	април	Однос према здравим намирницама Ниво ангажованости

васпитање) Значај воћа и поврћа у исхрани				
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (култура вежбања и играња) Чување и одржавање материјалних добара	- уредно одржава простор у коме живи и борави	4. Сачувајмо природу	јун	Однос и опхођење према својој околини и простору живљења и боравка
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ (ритмика и плес) Народно коло из краја у којем се школа налази - Музичке игре	- изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе децји и народни плес; - правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;	Од принца до светитеља (Свети Сава)	тематски дан	Правилно извођење народног плеса

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 4. РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског рода и развијања интеркултуралности.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Српски језик, разред:4.**

Годишњи фонд часова: 180, недељни фонд часова: 5

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Број часова по теми	Обрада	Остало

1.	ЈЕЗИК	61	28	33
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	38	4	34
3.	КЊИЖЕВНОСТ	81	57	24
Укупно		180	89	91

Тематска структура годишњег програма – Српски језик, 4. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Развијати код способност читања књижевних текстова са разумевањем, подстицати љубав према читању, градити осећај за лепо и вредно, васпитавати укус и неговати истрајност у читању и доживљавању књижевног дела. Оспособљавати ученике да опишу доживљај прочитаних књижевних дела, изнесу мишљење о њима, да разумеју најразличитије особине и поступке ликова и донесу суд о њиховим поступцима и	-чита са разумевањем различите врсте текстова; -укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; -разликује књижевне врсте: Шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; -одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту;	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија 1. Шаљива народна песма Женидба врапца Подунавца 2. Војислав Илић: Јесен/Владислав Петковић Дис: Зима 3. Момчило Мошо Одаловић: Молитва за маму 4. Мирослав Антић: Космонаутска песма 5. Бранко Миљковић: Песма о цвету 6. Добрица Ерић: Завичај/Отаџбина је наша очевина/Момчило Мошо Одаловић: Птице косовчице 7. Мирослав Антић: Прва љубав/Најљубавнија песма/Алексије Марјановић: Љубав 8. Бранко Ћопић: Месец и његова бака/Десанка Максимовић: Пауково дело 9. Бранислав Црнчевић: Кад би мени дали један дан	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, показује; демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученикена увиђањем повезивањем садржајима; -водиразговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествујеу причању, користи дечју	Уџбеник, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике узџбенике, информације саинтернета идруга помагалапо потреби	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; усменеи писмене провере степена усвојености знања; свеске ученикаи њихови практични радови; примена инструмената прикупљања податакаи

особинама, као и о различитим догађајима у тексту. Јачати код ученика национални и културни идентитет, кроз упознавање своје књижевности и културе, као и књижевности и културе других народа. Развијати код ученика прва литерарно-естетска искуства и формирати ставове о делу које слушају или читају. Подстицати ученике да изнесе своје ставове и образложе их примерима из текста.	-именује позитивне и негативне особине ликова; -уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); -тумачи идеје књижевног дела; -препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; -уочи перонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; -разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; -преприча текст из различитих улога/перспектива; -уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...)		10. Владимир Андрић: Дај ми крила један круг 11. Народна песма Милош у Латинима 12. Народна песма Јетрвица адамско колело Проза 1. Народна прича о животињама: Међед, свиња и лисица 2. Народна приповетка: Најбоље задужбине 3. Народна приповетка: Ветар и сунце 4. Народна бајка: Пепељуга 5. Бранислав Нушић: Прва љубав (одломак из Аутобиографије) 6. Бранислав Црнчевић: Босоноги и небо 7. Гроздана Олујић: Стакларева љубав 8. Светлана Велмар Јанковић: Стефаново дрво 9. Лав Николајевич Толстој: Врабац и ласте/Два мраз 10. Драган Алексић: Позориште на небу 11. Весна Алексић: Детективско срце 12. Ханс Кристијан Андерсен: Ружно Паче – читање у наставцима Драмски текстови 1. Гвидо Тартаља: Подела улога 2. Љиљана Крстић: Кад пролеће дође 3. Дејан Алексић: Слава Научнопопуларни и информативни текстови	штампу решаваребусе, аутодиктатзмишљање, откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење, *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавањаи закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичанрад, метода посматрања; *фронтални, групни, раду		њихово поређењеса прописаним исходима

		(из књига, енциклопедија и часописа за децу) ● о нашим знаменитим књижевницама, сликаркама и научницама; ● о природним лепотама и културним знаменитостима Србије; ● о занимљивим пределима, народима, обичајима у свету ● бонтон. ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Милован Данојлић: Избор из поезије за децу 2. Драган Лукић: Избор из поезије за децу 3. Јасминка Петровић: О дугмету и срећи 4. Рене Гијо: Бела Грива 5. Ерик Најт: Леси се враћа кући 6. Александар Поповић: Пепељуга ДОПУНСКИ ИЗБОР (са наведеног списка или по сопственом избору бирају се три дела) 1. Избор драмских текстова за децу 2. Бранко В. Радичевић: Песме о мајци 3. Светлана Велмар Јанковић: Књига за Марка/Очаране наочаре 4. Горан Петровић: Разлике 5. Едмондо де Амичис: Срце 6. Јохана Шпири: Хајди 7. Михаел Енде: Бескрајна прича (одломак) 8. Астрид Линдгрен: Пипи Дуга	пару, индивидуални		

		Чарапа 9. Златко Васић: Чаробно путовање 10. Урош Петровић: Мартинина велика загонетна авантура 11. Гордана Тимотијевић: Сличице/Владимир из чудне приче 12. Угљеша Шајтинац: Чарна и Несвет 13. Момо Капор: Сања 14. Весна Алексић: Брљиво срце Књижевни појмови: – шаљива народна песма, – прича о животињама, – особине народне епске песме, – приповетка, – роман за децу, - персонификација, – опис природе и ликова, – приповедање у 1. и 3. лицу, – сукоб драмских лица.			

Овладавање ученика граматичким и правописним правилима стандардног српског језика која ће примењивати у писаној и говорној комуникацији.	– повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила; – правилно пише сва три модела управног говора.	ЈЕЗИК Граматика и правопис	Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. Појам предиката (глаголски предикат). Појам објекта (именице у функцији објекта). Прилошке одредбе за време, место и начин. Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта. Управни говор (трећи модел). Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. <i>Ружно Паче...</i>); устаљена и посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво).	*припремање, организовање, разговор, објашњавање, читање, писање, слушање, посматрање, *слушање, памћење, разговор, посматрање, анализирање, упоређивање, тражење информација, истраживање, препознавање, именовање, разликовање, читање, одговарање, писање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, сарађивање, играње; *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног	учбеник, припремљен материјал (листићи...), свеске, текстови рачунар, приручници за наставнике, узучбенике, информације са интернета идруга помагалапо потреби	праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; усменеи писмене провере степена усвојености знања; свеске ученикаи њихови практични радови. примена инструмената прикупљања податакаи њихово поређењеса прописаним исходима

			Речца <i>ли</i>; скраћени упитни облик <i>је ли</i> (<i>је л'</i>) према узрочном везнику <i>јер</i>. Предлог <i>са</i> уз заменице (нпр. <i>са мном</i>, <i>с њом</i> и сл.). Писање вишечланих бројева.	учавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања;		

Усавршавање језичког изражаја код ученика, односно развијање, богаћење и унапређивање њихове језичке способности. Подстицати ученике да препричавају, причају и описују и на сажет и на	– употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха;	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Основни облици усменог и писменог изражавања: препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. -Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); устаљени језички изрази. -Разгледница, честитка, писмо.	*припремање, организовање, разговор, објашњавање, читање, писање, слушање, посматрање, праћење, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање,	учбеник, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови рачунар, приручници за наставнике, узучбенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; усмене писмене провере степена усвојености знања;

опширан начин како усмено, тако и писмено	– изражајно рецитује песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и тексту и на основу њих изводи закључак; – учествује у предлагању садржаја и начину рада.		-Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе. -Говорне вежбе: рецитоване, изражајно читање, сценско приказивање драмског/драматизованог текста и сл. -Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица <i>Ви</i> из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца <i>ли</i>, предлог <i>са</i>, вишечлани бројеви). -Језичке вежбе: допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације. -Лексичко-семантичке вежбе: одређивање значења устаљених израза; састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су повезане са датом речју. -Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту.	саопштавање, иницирање, процењивање, одлучивање; *слушање, памћење, разговор, посматрање, анализирање, упоређивање, тражење информација, истраживање, препознавање, откривање, именовање, разликовање, познавање, издвајање, читање, одговарање, писање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, сарађивање, препричавање,причање, описивање, стварање, извођење, играње; *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног	свеске ученикаи њихови практични радови. примена инструмената прикупљања податакаи њихово поређењеса прописаним исходима

				уочавањаи закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичанрад, метода посматрања;		

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред.б рој	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/
1.	КОМПЕТЕНЦИ ЈА ЗА УЧЕЊЕ	-тумачење непознатих теч-коришћење различитих извора информација(речник,интернет...) -активно селектовање познатог од непознатог, битног од небитног у непознатом тексту; - издвајање појмова из садржаја-истраживачки задаци - самостално и у сарадњи са другима учествовање у анализи текста, замишљању тока догађаја, образлагању идеја и прављењу плана приче -активно учешће у проналажењу и постављању правила из граматике -самостално прављење тематског речника, писање песама и састава користећи различите изворе информација , откривањем и повезивањем нових знања -самостално планирање, организовање, спровођење и вредновање учења при изради домаћих задатака	-решење интерактивног теста, тематски речник
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСК ОМ ДРУШТВУ	-поштовање одлуке већине и уважавање мишљења мањине приликом одабира текста за драмско извођење, школску приредбу... -одговорно понашање и толерантно приликом извођења драмског текста -драматизација текста-избор најуспешнијих путем гласања - препознавање ситуација кршења/остваривања права детета и стереотипа у књижевним делима -неговање националне и културне баштине откривањем знаменитих личности	-сценско извођење драмског текста,рецитовање
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИ ЈА	-илустрација садржаја-вредновање и процена радова -прављење тематског паноа-избор најлепших задатака -издвајање најлепших реченица из домаћих задатака	-радови ученика(плакат, фотографије, зидне новине)

			-развијање стваралачких способности цртањем приче по сликама и прављењем стрипа; цртањем песничких слика из песама и издавањем наслова	
4.	КОМУНИКАЦИЈА		-изношење утисака и непосредног доживљаја слушаног текста пратећи излагање саговорника без упадица -анализирање текста, домаћих задатака-активан допринос развоју културе дијалога, уважавањем саговорника изражавајући мишљење на аргументован начин -састављање приче на задату тему-јасно усмено и писмено изражавање	- одељенски тематски пано, портфолио ученика
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ		— примери одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини у прочитаним текстовима; — информисање о стању животне средине и начинима њене заштите;	-презентација, радови ученика објављени у школском часопису и на сајту школе
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ		— сазнавање о здрављу прикупљањем информација из различитих извора	-усмени и писмени одговори
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ		-извођење драмског текста-учествовање у тимским пројектима -учествовање у изради одељенског часописа-постављање реалних циљева , планирање и проналажење начина за њихово остваривање	-учешће у пројектима, извештаји, скале процене пројектне активности, фотографије
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА		-карактеризација ликова, анализа проблемских ситуација у којима се они налазе -писање примера решавања проблема са другом или другарицом-планирање стратегије решавања проблема	-решавање проблема
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА		-прелиставање часописа, књига енциклопедија... -коришћење података из различитих извора ради разумевања појава и догађаја	-квиз знања
10.	САРАДЊА		-заједничко решавање и усаглашавање при изради задатака у интерактивном тексту-тимски рад -активно и конструктивно учествовање у играма, решавању укрштеница, осмосмерки, ребуса, асоцијација радом у пару,тиму -играње игара са паром из клупе или у групи постизањем договора о правилима заједничког рада и поштовањем правила заједничког рада уз критичку процену сопственог рада. -помоћ другу у учењу	-задаци за групни рад, радови слабијих ученика, самопроцена-чек листе
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА		-презентација малог одељенског часописа -претраживање и презентација урађеног на задату тему	-презентација, школски часопис,фотографије,

	JA	-систематизација, фотографисање и представљање одређене информације	зидне новине

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Број часова по теми
1.	HELLO ПОЗДРАВЉАЊЕ ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ: ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА	4
2.	PEOPLE ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/НЕПОСЕДОВАЊА	8
3.	HOUSES ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ ИЗРАЖАВАЊЕ ИНТЕРЕСОВАЊА И ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊА	9
4.	ANIMALS ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТИ У САДАШЊОСТИ ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА	8
5.	MY LIFE ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ РАЗУМЕВАЊЕ И ИСКАЗИВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА, НАЛОГА И УПОЗОРЕЊА	9
6.	SPORT ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТИ У ПРОШЛОСТИ И САДАШЊОСТИ ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ	8
7.	DETECTIVES ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА	9
8.	CELEBRATION ЧЕСТИТАЊЕ ПРАЗНИКА И ДРУГИХ ЗНАЧАЈНИХ ДОГАЂАЈА	8
9.	SCHOOL ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	9
Укупно		72

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу, у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења.

Кроз наставу страног језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацијским саговорницима других језика. У исто време, настава страног језика треба да подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Циљ наставе и учења страног језика у основном образовању и васпитању јесте да се ученику свајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и да стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

На крају четвртог разреда ученик треба да препознаје гласове (посебно оне којима нема у матерњем језику), разумје кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, разумје основна значења кратких писаних и илустрованих текстова, даје основне информације о себи и свом окружењу, да описује у неколико реченица познату радњу или ситуацију.

Ученик треба да са саговорницима размењује неколико основних исказа у вези са конкретном ситуацијом.

Од ученика се такође очекује да поштујући право писма преписује, допуњава и пише речи и краће реченице у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем, да пише своје личне податке, изражава допадање или непопадање, описује своје и туђе способности.

Наставни предмет: енглески језик, 4. разред, годишњи фонд часова: 72, недељни фонд часова: 2

Тематска структура годишњег програма – Енглески језик, 4. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
-Грађење и употреба императива. – Коришћење предлога са прилошким одредбама за време: on, in... (Интер)културн и садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, даања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.)	ПОЗДРАВЉАЊЕ, ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА	Nice to meet you again. Nice to meet you too. How are you today? I'm fine, thank you, and you? I'm very well, thanks./Not great./I'm OK. Good morning/afternoon/evening/night. Goodbye./Bye. See you (all) in 5 minutes/soon/later/tomorrow/on Monday/next week/in September/next year! Have a nice day/weekend/trip/holiday! Thanks, same to you! Welcome to our school/town/city! Личне заменице: I, you... Глагол to be – the Present Simple Tense Which/What school do you go to? I go to (school's name) Primary School. What's the name of your school? What year/grade are you in? I'm in year 4/the fourth grade. Which class are you in? I'm in class 41 /4a, and you? Who are they? What are their names? She's Dunja and he's Mateja. They are not in year four/the fourth grade. They're in year three/the third grade. This is our head teacher, Mrs Parsons. Who's that? It's Miss	Реаговање на усмени и писани импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично); усмено и писано изражавање прикладних поздрава.	Постер за причу, уџбеник, радна свеска, ЦД, приручник за наставнике, штампани материјал, фотографије. Постер за причу, уџбеник, радна свеска, ЦД, приручник за наставнике, штампани материјал, предмети из учионице, картице са сликом појма.	Постер за причу, уџбеник, радна свеска, ЦД, приручник за наставнике, штампани материјал, предмети из учионице, картице са сликом појма.

	- уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства	ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/НЕПОСЕДОВАЊА	Herbert, she's a P.E. teacher. Who's your class teacher? Who's the class monitor? Who's absent? Everybody's present. Meet new friend Dorian. He's from Greece. His father's Greek, but his mum's Serbian. He lives on an island. Where does your friend live? She's Montenegrin. She lives in the mountains. Do you live in a flat or a house? Peter's family are from the USA. His mum works in a restaurant. Where does his dad work? These are my aunt Slađana and her husband Zoran. They've got twin daughters. Those are my uncle Miodrag and his wife Ana. How many children have they got? They've got three sons. What are your cousins' names? How old are they? It's Marija's eleventh birthday today./She's 11 today. When's your birthday? It's in May/on 5th May/May 5th. Who's the winner of the competition? Who's the world skateboarding champion? Who are the characters in the story? Who are they? The boys'/girls'/children's names are... Tell me about your family/friends. Личне заменице: I, you... Присвојни придеви: my, your... Показне заменице: this/that, these/those. Have got	Слушање једноставнијих текстова у којима се неко представља; представљање себе и других особа, присутних и одсутних	Постерзапричу, уџбеник, радна свеска, ЦД, приручник, занаставнице, штампана материјала, предмети изучионице, картице, слике, компјутерски материјал.	Праћење ангажовања ученика, домаћи задаци, диктат, разговор са ученицима, интересовања и мотивација, планирање, прилагођавање за ученике са посебним потребама

	- успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи,	ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ ИЗРАЖАВАЊЕ ИНТЕРЕСОВАЊА И ДОПАДАЊА/НЕ ДОПАДАЊА	за изражавање поседовања. The Present Simple Tense. Питања са Who/What/Which/Where/When/How (old/many). Правилна множина именица: daughter-daughters, son-sons... Неправилна множина основних именица: child – children... Предлози са прилошким одредбама за место: from, in, on... Listen to the question! Listen and tick or cross. Put up your hand when you finish! Complete the sentence/dialogue/description. Describe your room/house. Make a project about your town. Let's take some photos of the new lab for our school website. E-mail the photos to the ICT teacher. Put the forks on the left side and knives and spoons on the right side of the plate. How many forks/knives/spoons? Place the teaspoon on the saucer. Put the candle inside the pumpkin! What's next? Look at my school report card! It's all 5s/As! Look at the shooting star! Make a wish! Don't sit down! Don't talk in class! Don't open the window – it's cold in here! Don't touch that – it's hot! Watch out! The floor is wet. Take off your shoes! Put on your trainers!	Слушање налога, упутстава и упозорења и реаговање на њих; давање једноставнијих налога, упутстава и упозорења (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично)	Праћење ангажовања ученика, домаћи задаци, диктат, разговор са ученицима, интересовања и мотивација, планирано прилагођавање за Праћење ангажовања ученика, домаћи задаци, диктат, разговор са ученицима, интересовања и мотивација, планирано прилагођавање за

	распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.)	ВРЕМЕНА РАЗУМЕВАЊЕ, ТРАЖЕЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИЈИХ УПУТСТАВА, НАЛОГА И УПОЗОРЕЊА ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА РАЗУМЕВАЊЕ И ИСКАЗИВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИЈИХ УПУТСТАВА, НАЛОГА И УПОЗОРЕЊА	Be quick! Let's practise! Just a second/moment/minute, please! Ready, steady, go! Time to eat, everyone! Ask the dinner/cleaning ladies. Come in! Come back! No way! Go away! Stop it! Leave me alone! Move over! Make way! Stop! We can't cross the road here! The traffic light is red! Say hello/goodbye! Say "Cheese"! Wave goodbye! Anyone else? Is that all? That's all for today! Императив. Питања са What/Which/Whose/How many/much... Правилна множина именица: book-books, notebook-notebooks... Множина именица које се заврша вају на -у, -о, f/fe: photo-photos, knife-knives... Употреба чланова приликом првог спомињања неког појма и са појмовима који су одређени контекстом. Бројеви 0–100. (Интер)културни садржаји:			ученике са посебним потребама Праћење ангажовања ученика, домаћи задаци, диктат, разговор са ученицима, интересовања и мотивација, планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама
Употреба/изоставање чланова приликом првог спомињања неког појма и са појмовима који су одређени контекстом, као и са називима игара/хобија/спортова.	разуме позив на заједничку активност и реагује на одговарајући начин; –	ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ РАЗУМЕВАЊЕ И ИСКАЗИВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИЈИХ УПУТСТАВА, НАЛОГА И	Look! There's a game on the playing field/in the playground! Come on, let's go and watch! Sorry, I can't, I don't have/haven't got time. Let's play hide and seek! I hate hide and seek, let's go swimming! How about rollerblading/riding bikes? Let's do eeny-meeny-miny-moe to decide! OK then! Are you coming to the swimming	Слушање једноставнијих позива на заједничку активност и реаговање на њих (позив на рођендан, игру, дружење...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност коришћењем	Постерзапричу, уџбеник, радна свеска, ЦД, приручник, занаставнице, штампани материјали, предмети изучион	

	упути позив на заједничку активност	УПОЗОРЕЊА ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТ И У ПРОШЛОСТИ И САДАШЊОСТИ ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ	pool with us? No, I'm not, I've got a cold. Can you join our team and play with us? Great! I love handball! Welcome to the team! Come with us!/Sorry, I can't play handball. I don't know the rules. Let's buy a present for Luka. What/How about a CD? That's a good/great idea! Let's make/write birthday/Mother's Day/New Year/Christmas cards! Императив Модални глагол can за изражавање предлога и способности. Have got. The Present Simple Tense. The Present Continuous Tense. What/How about. (Интер)културни садржаји: Прикладно позивање и прихватање/одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода	једноставнијих исказа.	ице, картицесасликомп ојма.	
Слушање једноставнијих исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање усменог и писаног одговора на исказану молбу	Слуша једноставније исказе којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање усменог и писаног одговора на исказану молбу коришћењем једноставнијих језичких	ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА	Can/May I have a whiteboard marker/pen, please? Yes, here you are/here it is. Thank you/Thanks. You're welcome. Can I sharpen my pencil? Of course you can. Excuse, teacher, can you repeat the last sentence, please? Can you spell that for me, please? Can/May I insert the disc? Can/May we sit down here? No, they are Nikola's and Ema's seats. Can I have my ball back? Sorry, it's those boys' ball. Can I touch the animals? No, you can't, it's	Слушање једноставнијих исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање усменог и писаног одговора на исказану молбу коришћењем једноставнијих језичких средстава; упућивање молби, исказивање захвалности и извињења.	Постерзапричу, уџбеник, раднасвеска, ЦД, приручникзанаства внике, штампаниматеријал, предметиизучион ице, картицесасликомп ојма.	Праћење ангажовања ученика, домаћи задаци, диктат, разговор са ученицима, интересовања и мотивација, планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама

коришћењем једноставнијих језичких средстава; упућивање молби, исказивање захвалности и извињења.	средстава; упућује молбе, исказује захвалност и извињења.		dangerous. Can you pass the salt, please? Can I have a slice of bread? Thanks a lot. Thank you for your help/everything. I'm sorry I'm late. Can you help me with these boxes, please? Oh sorry, I'm in a hurry. I'm late for my piano class. Модални глаголи за изражавање молбе: can/may. Саксонски генитив са именицама у једини/множини. (Интер)културни садржаји: Правила учтиве комуникације			
-Разликовање правилне и неправилне множине именица: '— Употреба саксонског генитива -Разликовање најзначајнијих празника	-честита празнике и друге значајне догађаје -да се захвали на честиткама	ЧЕСТИТАЊЕ ПРАЗНИКА И ДРУГИХ ЗНАЧАЈНИХ ДОГАЂАЈА	Best wishes for the New Year. I wish you a merry Christmas and many gifts from Santa Claus. Dear Family, I love you so much and that's why I'm sending this card. Happy Easter to you and your family. Hope you have a wonderful day! Happy Mother's Day! Happy Women's Day! Happy Saint Sava's Day! Happy teachers' Day! Happy April Fools' Day! Happy Halloween! Happy Holiday! We wish you a great school year! We wish you good teachers and new friends!	Слушање једноставнијих исказа којима се честитају празници и други значајни догађаји; реаговање на упућену честитку и упућивање кратких пригодних честитки	Постерзапричу, уџбеник, радна свеска, ЦД, приручник за наставнике, штампани материјали, предмети изучишце	

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Наставник негује лична интересовања ученика и даје им могућност	Ученици користе различите технике

		да сами изаберу активности (када је то могуће). Наставник указује ученицима на различите начине учења и складу са садржајем и циљевима.	учења и постижу резултате у учењу у складу са својим могућностима.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Наставник указује ученицима на важност поштовања устаљених правила понашања у школи (и у друштву), помаже развијању самосталности и самопоуздања код ученика, као и развијање позитивног односа према другима. Инсистира на међусобном поштовању и одговорном понашању. Учи ученике како да аргументовано заступају своје ставове уз уважавање туђег мишљења.	Ученици поштују правила понашања на часу. Ученици су самостални у раду. Ученици заступају своје ставове уз уважавање и поштовање мишљења других.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник помаже ученицима да препознају естетичке елементе у различитим контекстима, негује језичку културу, упознаје ученике са кутуром народа енглеског говорног подручја и подстиче стваралачке способности ученика	Ученици стичу знања о културној баштини других народа, и уче да поштују сопствено културно наслеђе.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Наставник инсистира да ученици саслушају другог и уважавају саговорника, учи их да изразе своје ставове на позитиван и аргументован начин, указује ученицима како да се адекватно изразе у одређеној ситуацији, усмено и писмено, у различитим друштвеним контекстима, користећи одговарајући регистар.	Ученици се изражавају прикладно у датој ситуацији (усмено и писмено), поштују саговорника и слушају говорника.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Наставник подиже свест ученика о дејству човека на природу и о неопходности очувања непосредне и шире околине.	Ученици брину о очувању животне средине у школи и породици, разумеју потребу за штедњом воде и енергије.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Наставник промовише здраве животне стилове, указује ученицима на штетност лоших навика у исхрани, истиче потребу за физичком активношћу.	Ученици разликују добре и лоше навике и одговорно се понашају према свом здрављу.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Наставник задаје пројекте који подразумевају тимски рад и траже од ученика да се сами организују како би успешно завршили задатак.	Ученик је спреман да учествује у тимском раду и тандем раду, уме да представи идеју и организује рад на њој.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Наставник подстиче ученике да повезују стечена знања из различитих предмета и свакодневног живота.	Ученици су способни да реше једноставнију проблемску ситуацију.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Наставник указује ученицима на важност коришћења информација из различитих извора, учи их да их користе у процесу учења и свакодневном животу.	Ученик уме да користи различите изворе података.

10.	САРАДЊА	Наставник подстиче рад у пару ради ефикаснијег вежбања говорних способности, задаје ученицима задатке који подразумевају тимски рад, међусобну сарадњу, размену мишљења, поделу рада и сл.	Ученик активно учествује у раду групе и пара.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник користи дигиталне ресурсе у настави кад год је то могуће, учи ученике како да на ефикасан начин користе модерне технологије, водећи притом рачуна о сопственој безбедности и одговорном понашању у виртуелном окружењу. Наставник охрабрује ученике да користе дигитални уџбеник.	Ученик је способан да користи одређена средства из области ИКТ-а, као што је дигитални уџбеник, ради ефикасног испуњавања школских и домаћих задатака.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

ЦИЉ:

Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Наставни предмет: **Математика** Разред : IV Годишњи фонд часова: 180 Недељни фонд часова:

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Број часова по теми	Обрада	Остало
1.	БРОЈЕВИ	134	53	81
2.	ГЕОМЕТРИЈА	13	5	8
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	33	11	22
Укупно:	3 теме	180	69	111

Тематска структура годишњег програма – Математика, 4.разред

Циљ	Исходи	Настав на област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Развијати појам броја, бројевног низа и поступака рачунања	прочита, запише и упореди природне	БРОЈЕВ И	Скуп природних бројева са нулом.	*Припремање, организовање, посматрање,	уџбеници, компјутер, пројектор,	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и

у оквиру блока бројева преко 1000. Треба да савладају: - читање и писање пр.бројева у дек. бр. систему; - упознају скуп пр. бројева и исте приказују тачкама бр.полуправе; - примењују својства рачунских операција при трансформисању израза и у случају рачун олакшица; - знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција; - знају да решавају једначине и неједначине у скупу природних бројева; - упознају разломке, њихово читање, писање и значење - успешно решавају текстуалне задатке.	бројеве и прикаже их на бројевној правој; одреди месну вредност цифре; изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; састави израз, израчуна вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција; реши једначине и неједначине и провери тачност решења; реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; процени вредност израза са једном рачунском операцијом; одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; прочита и запише $\frac{m}{n}$ разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$); упореди разломке $\frac{m}{n}$ облика $\frac{m}{n}$ са једнаким бројоцима или		Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу N_0. $\frac{m}{n}$ Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$). Упоредивање разломака са једнаким бројоцима. Једнакост разломака. Сабирање и одузимање разломака	праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање *Слушање, разговор, постављање питања, памћење, посматрање, истраживање, уочавање, одређивање, описивање, упоређивање, разликовање, именовање, груписање, замишљање, слагање, разлагање, цртање, бојење, писање, откривање, закључивање, образлагање, коришћење, сарађивање, процењивање, играње; *Метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у	приручни-ци за настав-нике и друга распо-ложива средства по потреби	показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминут-не провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

	имениоцима; сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима; запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; формира низ на основу упутства; реши задатак применом различитих начина представљања проблема;		са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.	пару, индивидуални		
Упознавање геометријских фигура у равни и њихових својстава; развој перцепције простора и просторног резоновања; цртање и прављење мреже квадра и коцке.	именује елементе и описује особине квадра и коцке; црта мреже и прави моделе квадра и коцке; препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна;	ГЕОМЕ ТРИЈА	Квадар и коцка	; *Метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; *Фронтални, групни, рад у пару, индивидуални	учбеници, компјутер, пројектор, приручни-ци за настав-нике и друга распо- ложива средства по потреби	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода ; примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са

						прописаним исходима
У оквиру ове теме упознају се стандардне мерне јединице за мерење површине (m^2 , dm^2 , cm^2 , mm^2 , km^2 , ha, a) и запремине (m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3). Стандардне мерне јединице за запремину треба повезати са јединицама за мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl), које су уведене у трећем разреду. Пожељно је поменуте везе илустровати пресипањем воде из боце од 1 l у коцку стране 1 dm. Упознавање се децималним записом броја са највише две децимале у контексту мерења дужине.	прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; израчуна површину квадрата и правоугаоника; израчуна површину и запремину квадра и коцке; реши проблемске задатке у контексту мерења.	МЕРЕЊ Е И МЕРЕ	Мерење површине (m^2 , dm^2 , cm^2 , mm^2 , km^2 , ha, a). Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадра и коцке. Мерење запремине (m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3). Запремина квадра и коцке.	*Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, слушање, праћење, иницирање, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање *Слушање, разговор, постављање питања, памћење, *Метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару; индивидуални	учбеници, компјутер, пројектор, приручни-ци за наставнике и друга расположива средства по потреби	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

Кључни појмови садржаја: природни бројеви, декадни систем, својства операција, израз, једначине и неједначине, разломци, децимални запис броја, коцка, квадар, површина и запремина

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Проблемски задаци Задаци на три нивоа сложености	Провере знања
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Поштовање дејих права Хуманитарна акција	Пано Учешће у хуманитарној акцији
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Моделовање облика	Модел геометријских тела Макета учионице
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Презентација садржаја	Усмени и писани одговори
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Рециклажа	Пано
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Пирамида исхране	Пано
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Постављање циљева Планирање ресурса	Успешност пројекта
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Вредновање понуђених решења	Решења проблема
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Графикони Табеле	Провере знања
10.	САРАДЊА	Тимски рад Улоге у тиму	Презентације тимова
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Куцање текста Користи ИКТ у учењу	Откуцан текст

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ПРИРОДА И ДРУШТВО

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

ЦИЉУчења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Наставни предмет: **Природа и друштво**, разред: **четврти**, годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **5**

Ред. бројтеме	Назив наставне теме/ области
1.	Природне и друштвене одлике Србије
2.	Човек – природно и друштвено биће
3.	Материјали
4.	Прошлост Србије

Тематска структура годишњег програма-Природа и друштво, 4.разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Циљ наведене теме је да ученик примени усвојену појмовну апаратуру на изучавање садржаја у оквиру територије Републике Србије.	-одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; – повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; – у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса;	Природне и друштвене одлике Србије	Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута. Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме. Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита. Национални паркови Србије. Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност). Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима). Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света)	– илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; – описивање – вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; – процењивање – самостално одмеравање; – груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; – праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; – бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; – практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; – експериментисање – намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; – истраживање – испитивање природних и друштвених феномена; – сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; – стварање – креативна продукција; – играње –	Уџбеник, радна свеска, приручник за учитеље, музички CD, колаж папиркарта Србије, пластелин материјали и средства	идентифика-ција ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

				дидактичке, едукативне и спонтане игре; – активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација		
континуитет упознавања ученика са људским телом, али и увођење нових димензија у разматрању човека. У том смислу, садржаји о човеку се разматрају кроз три димензије: – Човек – природно, друштвено и свесно биће.	повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; – планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу; – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку	Човек – природно и друштвено биће	Човек – природно, друштвено и свесно биће. Физичке промене у пубертету. Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји.	груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; – праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; – бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; – практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; – експериментисање – намерно модификоване активности, огледи које изводи самученик; – истраживање – испитивање природних и друштвених феномена; – сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; – стварање – креативна продукција; – играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; – активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација	Уџбеник, радна свеска, приручник за учитеље, музички CD, колаж папирпластелин и други материјали	инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
уочавање магнетних и електричних промена материјала које, з нису чулима тако непосредно доступне. Увођење у магнетна и електрична својства материјала,	– идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаривањем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; – наведе примере	Материјали	Смеше (течности, храна, земљиште, ваздух). Раздвајање састојака смеше (просејавање, одливање, цеђење, испаривање). Наелектрисавање предмета од различитих материјала.	посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом ради јасног запажања и уочавања света у окружењу (уочавање видљивих карактеристика); – илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног	Уџбеник, радна свеска, пластелин материјали и средства за извођење огледа	идентифика-ција ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за

разумевање суштине ових појава стичу прву слику о току електричне струје, деловима струјног кола (извор, проводник, потрошач електричне струје), као и о разлозима због којих се струјни каблови праве од метала, а облажу пластиком и/или гумом (проводници/изолатори електричне струје). Разумевање електричне проводљивости материјала представља основу за разумевање безбедносних ризика коришћења електричне струје	штедљивог коришћења електричне енергије; – наведе примере употребе магнета у свакодневном животу		Електрична проводљивост – проводници и изолатори. Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и својства које тада испољавају). Запаљиви материјали (ознаке за запаљиве материјале). Ваздух – кисеоник као чинилац сагоревања. Опасност и заштита од пожара.	окужења; – описивање – вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; – процењивање – самостално одмеравање; – груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; – праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; – бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; – практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; – експериментисање – намерно модификоване активности, огледи које изводи самученик; – истраживање – испитивање природних и друштвених феномена; – сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; – стварање – креативна продукција; – играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; – активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација		проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
сналажење ученика у времену и простору. Проналажењем информација из различитих историјских извора	– прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота	Прошлост Србије	Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота). Српска	посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом ради јасног запажања и уочавања света у окружењу (уочавање видљивих карактеристика); – илустровање појава и процеса из свакодневног живота –	Уџбеник, радна свеска, приручник за учитеље, музички CD Историјска карта Србије,	идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са

(писаних, материјалних или усмених) сагледавају се поједини догађаји и личности из прошлости и одређује се њихов редослед, првенствено помоћу ленте времена. Помоћу ленте времена прати се развој државе Србије само у најелементарнијим контурама (јачање, слабљење, нестајање, оживљавање модерне српске државе...), без оптерећивања ученика непотребном фактографијом.	људи кроз време користећи различите изворе информација; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.		држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота). Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора). Настанак и развој модерне српске државе (Први и Други српски устанак – узрок и ток; вође устанка; култура, начин живота). Србија у савремено доба (Први светски рат, настанак југословенске државе, Други светски рат, промена облика владавине, распад југословенске државе и осамостаљење Србије; култура, начин живота).	навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; – описивање – вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; – процењивање – самостално одмеравање; – груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; – праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; – бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; – практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; – експериментисање – намерно модификоване активности, огледи које изводи самученик; – истраживање – испитивање природних и друштвених феномена; – сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; – стварање – креативна продукција; – играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; – активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација		прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха

1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Коришћење интернета у истраживачке сврхе за израду паноа о ратовима на овим просторима и прошлости Србије.	Пано Немањићи и 1.и 2.Светски рат
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Права и обавезе ученика Рециклажом до мање смећа	Презентација ученика
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Повезујемо природну и културну баштину кроз историју и обичаје народа на овим просторима.	Лкпвни радови у ооквиру свеске из пид
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Поштовање и уважавање другара приликом усменог излагања и оспособљавање за самостално излагање презентација .	Самостално излагање радова усмено
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Рециклажом до чистије околине Брига о животињама	Сакупљање рециклажног материјала Кућица за птице
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Пирамида исхране Пубертет и промене у пубертету, разлика дечака и девојчица	Презентација power point Пано
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Обликовање материјала на разне начине Магнетна својства материјала	Размена и продаја предмета добијених различитим начинима обликовања Израда магнета и продаја у оквиру вашара
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Знање из предходних година из других предмета употребљавамо у историјском делу природе и друштва, проналазе нове и примењују старе информације-Немањићи	Илустрација лозе Немањића
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Дигитално су освешћени и примењују то знање у изради презентација	Power point
10	САРАДЊА	Групни пано без поделе задатака од стране наставника, самостална подела између ученика	Пано о Светском рату
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Куцање текста у wordu Дигитални уџбеници из Пид	Самостална израда презентација и текстуалних докумената

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ЗАДАЦИ НАСТАВЕ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ:

- настава Ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интерес. и потребу за посеђивањем изложби, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликов. и визуел. вредност. коју стичу у настави, примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- оспособљавати ученика да се служи средствима и техникама ликовно - визуелног изражавања који су доступни његовом узрасту;
- стварати услове за креативно опажање и тумачење предвиђених садржаја у првом разреду (облике и њихове квалитете, односе у видном пољу, светло и сенку, тактилност, цртани филм и стрип, разликовање појединих средина, дизајн, перформанс, преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем);
- мотивисати ученика да се слободно ликовно-визуелно изражава, својствено узрасту и индивидуалној способности и да маштовито представља свет око себе.

Годишњи фонд часова: 72, Недељни фонд часова: 2

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часовапотеме	Обрада	Остало
1.	Композиција	36	14	22
2.	Споразумевање	12	6	6
3.	Наслеђе	16	5	11
4.	Сцена	8	3	5
Укупно		72	28	44

Тематска структура годишњег програма – Ликовна култура, 4.разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини	Средства	Евалуацијаостваривањапрограма

				и поступциоствар ивањапрограма		
*Упознавање с композицијом као ликовном целином и основним елементима композиције: облик, линија, боја, текстура и светлина као и могућност њиховог комбиновања; * Упознавање с различитим ликовним техникама и карактеристикама различитих ликовних материјала, као и могућност њиховог комбиновања; *Усвајање знања о облику као саставном делу у композицији; * Разликовање дводимензионалних и тродимензионалних облика; * Уочавање симетрије и асиметрије облика; * Упознавање с текстуром као ликовним елементом који представља квалитет површине неког материјала, а може се опазити чуло вида и слухом; * Упознавање с различитим природним и вештачким материјалима и њиховим преобликовањем; * Утврђивање знања о текстури и врстама текстуре	*знашта је композиција у ликовној уметности; *уочи, препозна и именује различите ликовне елементе у уметничком делу и у свакодневном животу; *користи и примени различите ликовне технике и материјале приликом стварања ликовне композиције; * развије креативност кроз размишљање о комбиновању и правилном распореду ликовних елемената; * користи линију као основни ликовни елемент; * уочи и препозна различите линије на предметима и објектима из непосредне околине; * уочи и разликује линију хоризонта и линију додира две површине; * комбиновањем различитих линија и различитих материјала и техникама ствара ликовно дело; *користи одабрану уметничку форму и визуелну информацију као подстицај за стваралачки рад; *увиди карактеристике и могућности различитих	КОМПОЗИЦИЈА	-Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). -Положај елемената у композицији и – хоризонтални, вертикални, дијагонални. - Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпера, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали	Сликање, вајање, лепљење, сецкање, цртање, бојење, разговор о појму лепог, правилно коришћење прибора зарад, Самостални ученички рад; посматрање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање; *интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, методасамосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматра	Блок Папири Папири у боји Колаж папир Маказе Лепак Фотографије Илустрације Књиге (приче, песме, текстови) Употребни предмет Графитне оловке Дрвене бојице Фломастери Уљани пастели Суви пастел Амбалажа Уметничка дела ЦД Уџбеник	Естетска анализа радова ученика, Изложбаликовних радова, прављење изложби, презентовање радова направљених вајањем (пластелин, глина), прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, односпрема раду, односпрема себи, односпрема другима, разумевање, повезивање, оригиналност, организација композиције, вербално изражавање, употребатехника и средстава

и њихова примена; * Уочавање и разликовање сопствене и бачене сенке, стицање знања о контрасту, појаве велике разлике о светлини и утицају извор светлости на његову појаву; * Стицање знања о подели боја на основне и изведене и терцијалне и начинима њиховог добијања; * Стицање знања о бојама сунчевог спектра, хроматским и ахроматским бојама; * Стицање и примена знања о топлим и хладним бојама и стварању утиска простора; * Стицање знања о начину распоређивања ликовних елемената по одређеној замишљеној линији и усвајање појмова хоризонтална, вертикална и дијагонална композиција;	ликовних материјала; * схвати значај квалитета и годира ликовне технике ради решавања ликовног задатка; * примени стечена знања о линији у ликовној техници зграфито; * зна шта је облик и од којих се елементи састоје; * уочи и препозна контурну линију на облицима и предметима из непосредне околине; * уочи и разликује природне и вештачке облике у непосредној околини; * разликује дводимензионалне и тродимензионалне облике; * уочава симетрију и асиметрију облика; * развија креативност и осећај за лепо; * уочи и препозна текстуру на облицима и предметима из непосредне околине; * уочи и разликује природне и вештачке материјале и њихове карактеристике; * поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; * изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; * користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у			ња; * фронтални, индивидуални, групни, рад у пару		

	стваралачком раду; *примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; *учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; *разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.					
*Стицање знања о визуелном споразумевању о начину опажања, чулом вида уз помоћ ког се преносе поруке, информације, знања; преко слике, знака, текста; *Препознавање различитих облика визуелног споразумевања у природи; *Упознавање начина појединост ављивања цртежа знаковима арадиш то брже преношења порука; *Препознавање епиктограма као врсте сликовног писма; *Упознавање с појмом симбола и препознавање осећања појава, предмета или бићана симболима; *Упознавање с грбом као обележје народа, државе, града...	*разумезначај визуелног споразумевања путем ког се преносе поруке, информације, знања; *препознавање различите начине визуелног споразумевања у природи и непосредном окружењу; *користити различите видове визуелног споразумевања; *препознаје и користити различите врсте знакова; *користити упрошћене цртеже знаковима како би што брже пренео поруку; *уочи епиктограм као врсту сликовног писма на којем се упрошћеним сликовним знацима представљају целе реченице, догађаји или радње; *зна шта је симбол; *развиј креативност кроз размишљање о ликовном	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	-Хералдика – застава, грб, печат. -Пиктограми. -Споразумевање сликом.	Сликање, вајање, лепљење, сецкање, цртање, бојење, разговор о појму лепог, правилно коришћење прибора зарад, Самостални ученички рад; посматрање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање; *интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метод самосталног уочавања и	Блок Папири Папири у боји Колаж папир Маказе Лепак Фотографије Илустрације Књиге (приче, песме, текстови) Употребни предмети Графитне оловке Дрвене бојиче Фломастери Уљани пастели Суви пастел Амбалажа Уметничка дела ЦД	Естетска анализа радова ученика, Изложбени ликовних радова, прављење изложби, презентовање радова направљених вајањем (пластелин, глина), прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, односпрема раду, односпрема себи, односпрема другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употребна техника

оспоракумевањеликоуник ацијаможеостваритипомоћу слике; * Схватањепојматемеуметнич когдела; * Стицањезнањадасвакатемаза хтевакомпозицијуликовнихе лемената с чијимпажљивимраспоредом можепренетијаснапурука; * Упознавање с илустрацијомкаоначиномвиз уелногспоразумевања	представљањусимбола; * знаштајехералдика; *користи и примени стеченазнања у изради грба; *уочи и препозна елементеизкојихсе плакатсастоји; *користиодабрана уметничкадела ивизуелнеинформације каоподстицајзастваралачкирад; *тумачиједноставне знаке, симболе исадржајеуметничкихдела; *учествује у планирању и реализацијииковног пројектаили радионице; *разматра, у групи, шта и какојеучио/учила и гдетазнањаможеприменити.			закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошкаме да, практичанрад, методапоосматра ња; *фронтални, индивидуални, групни, рад у пару	Уџбеник	
*Упознавањеспоменикаприр одекаоделанашегнаслеђакој иморамовредновати и чувати и њиховодигиталноприказива ње; *Упознавањеисторијскогзна чајаспоменикакултуре; * Упознавањетврђава и археолошкихлокалитета у Србији; Упознавањесликарскетехни кемозаик; Упознавањесасрпскимманас тирима и њиховимзначајем у културномисторијскомнасле ђунашеземље; * Стицањезнања о фресци;	*индивидуалноизрадииковнирад иприменистеченазнањао јединству и доминанти; развијаеколошку свест о потреби упознавања, 'п0вредновања и чувања споменикаприроде; ☐ препозна и именује одређенеспоменике природеСрбије; ☐ стеченазнања о споменицимаприроде у Србијипримени креирањем мултимедијалне презентације; ☐ развијекреативност крозразмишљање о комбиновању и изради	НАСЛЕЂЕ	-Споменици природе и споменици културе у Србији. - Археолошк и локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. -Познати уметници и најзначајнија дела	Сликање, вајање, лепљење, сецкање, цртање, бојење, разговор о појму лепог, правилно коришћење приборазарад, Самостални ученичкирад; посматрање, опипавање, мерење објашњавање, цртање, сликање, обликовање, сечење, лепљење, савијање;	Блок Папири Папири у боји Колажпапи р Маказе Лепак Фотографије Илустрације Књиге(приче, песме, текстови) Употребнипредмети Графитнеол	Естетскаанализа радоваученика, Изложбаиковних радова, прављење изложби, презентовање радова направљених вајањем (пластелин, глина), прикупљање информацијаиз различитихизвора: свакодневна посматрања, активностначасу, односпремараду, односпремасеби, односпрема

* Упознавање са животом и делом значајних српских уметника	дигиталне збирке фотографија споменика природе Србије; ☐ знашта су спомени културе; ☐ уочи, препозна и именуј споменике културе у Србији; ☐ уочи на Гугл мапи, препознана фотографија и именуј етврђаве у нашој земљи; ☐ знашта је фреска; ☐ уочи шта се налази у првом, другом и трећем плану композиције уметничког дела; ☐ развијасвест о потреби упознавања, вредновања и чувања тековина нашег наслеђа; ☐ познаје живот и дело најпознатијих српских уметника; ☐ схвата значај посете музејима и другим установама од културног значаја; ☐ стечена знања о животу и делима српских уметника примени креирањем мултимедијалне презентације;			* интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошки метод а, практичан рад, метода посматрања; * фронтални, индивидуални, групни, рад у пару	овке Дрвене боје Це Фломастери Уљани пастел Суви пастел Амбалажа Уметничка дорада ЦД Уџбеник	другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника
* Упознавање појма који се односи на припрему и реализовање позоришне представе	знашта је сцена; ☐ знашта значај сценска уметност; ☐ препознаје и именује	СЦЕНА	- Сценографија за позориште	Самостални ученички рад; * интерактивно учење,	Блок Папири Папири у боји	Естетска анализа радова ученика, Изложбаликовних радова, прављење

ставе * Упознавање маском као важним реквизитом у позоришту * Упознавање техника папирмаше * Стицање знања о значају костима за извођење представе * Утврђивање стечених знања о сцени и сценском извођењу у позоришној представи * Утврђивање стечених знања о сценској уметности	елементе сценографије; ☐ знакови сценографа и колажа његовог аулога; ☐ уочава и схвата значај осветљења; ☐ знакови аулога дизајна осветла; ☐ уочава и схвата улогу специјалних ефеката на филму и позоришној представи; ☐ значење служе маске; ☐ познаје и користи технику папирмаше; ☐ зна шта је костим ☐ учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; ☐ разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.		е, филм и телевизију. - Елементи сценографије.	амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; * фронтални, индивидуални, групни, рад у пару	Колаж папир Маказе Лепак Фотографије Илустрације Књиге (приче, песме, текстови) Употребни предмети Графити Неолон Дрвене боје Фломастери Уљани пастели Суви пастил Амбалажа Уметничка дела	изложби, презентовање радова направљених вајањем (пластелин, глина), прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, односпрема раду, односпрема себи, односпрема другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Познавање ликовних елемената, техника и материјала Повезивање слике са одговарајућом ликовном техником Уче нове технике и елементе на основу претходно стечених искуства и знања Сами креирају сопствену слику на основу стечених знања о ликовним техникама и елементима	Практични радови ученика Разговор са ученицима
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Посматрају слике и фотографије старих српских средњовековних грађевина и уочавају детаље; анализирају и тумаче изглед грађевина (уочавају линије, текстуру...) Препознају ликовне технике које су се користиле у средњем веку	Практични радови ученика Разговор са ученицима

		Посматрају ликовна дела српских сликара, анализирају и тумаче (ликовне елементе, технике и материјале)	
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	препознавање естетичких елемената у ликовном стваралаштву, националној културној баштини препознавање и развијање стваралачке способности и креативност у ликовној уметности вредновање ликовних радова у групи	Практични радови ученика Разговор са ученицима
4.	КОМУНИКАЦИЈА	изражавање осећања, мишљења, ставова кроз ликовне радове	Практични радови ученика Разговор са ученицима
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	употреба рециклажних материјала у ликовним радовима	Практични радови ученика Разговор са ученицима
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Усвајање и примена основних хигијенских правила (чишћење ликовног прибора) представљање пирамиде исхране кроз ликовну уметност	Практични радови ученика Разговор са ученицима
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Креирање сцене, костима, сценографије за потребе позоришне представе	Практични радови ученика Разговор са ученицима
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Проналажење решења на основу претходно стечених знања и искуства при креирању ликовног рада	Практични радови ученика Разговор са ученицима
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	коришћење информација и података (ликовна уметничка дела, фотографије) из различитих извора	Практични радови ученика Разговор са ученицима
10.	САРАДЊА	радови у групама тимски рад уважавање туђих критика о сопственом раду као и изношење сопствених ставова и мишљења на основу посматрања и вредновања туђих радова	Практични радови ученика Разговор са ученицима
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	прављење презентација за потребе наставе ликовне културе коришћење ИКТ- а за приступ потребним информацијама и подацима, фотографијама, ликовним делима...	Практични радови ученика Разговор са ученицима

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

ЦИЉ учењаМузичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Наставни предмет: - **Музичка култура** Разред: 4. Годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова:**1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области
1.	Слушање музике
2.	Извођење музике

3.	Стварање музике
Укупно часова	36

Тематска структура годишњег програма- Музичка култура, 4. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Циљ учењаМузичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности,естетског сензибилитета и духа заједништва,као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – опише улогу музике у медијима; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Композиције различитог карактера. Елементи музичке изражајности (инструмент, глас, мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Вокална и инструментална музика (композиције домаћих и страних композитора). Дела фолклорне традиције српског и других народа. Музичка прича. Музика у служби других медија. Музички бонтон. Музика и здравље	*интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, индивидуални, групни, рад у пару стварање – креативна продукција; – *играње – дидактичке,	Маказе Лепак Фотографије Илустрације Књиге(приче, песме, текстови) Употребни предмети Уметничка дела ЦД Уџбеник Музички инструменти	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходимаПрикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу,

	једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају;			едукативне и спонтане игре; – активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација		однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, организација композиције, вербално изражавање
-Усвајање нових нота из Ц-дур лествице -Учење нових дечијих песама -Утврђивање правилног тактирања и свирање на дечијим инструментима -Усвајање нових музичких појмова (темпо, репетиција, лествица, дужина трајања ноте, ступањ, степен, полустепен...) -Оспособљавање за коришћење нових техничких уређаја за емитовање звука и слике -Доживљавање музичких дела -Препознавање слушаних композиција -Усвајање појма	– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације: учествује у школским приредбама и манифестацијама	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Музичке игре (дидактичке). Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху. Певање и свирање песама из нотног текста. Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима. Народни инструменти нашег и других народа. Музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим инструментима и	*интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, индивидуални, групни, рад у пару стварање – креативна продукција; –		идентифика-ција ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима; инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, годишња провера знања); примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна

народне песме и игре			на алтернативним изворима звука. Динамика (крешендо, декрешендо). Темпо (<i>Andante. Moderato. Allegro</i>). Боја (различити гласови и инструменти). Трајање (цела нота и пауза. нота четвртине са тачком). Савладавање тонске висине и солмизације у обиму ce^1-ce^2 . Тактирање у 3/4 и 4/4 такту. <i>Це-дур</i> лествица. Репетиција, прима и секунда волта.	*играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; – активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација		посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, организација композиције, вербално изражавање
	– поштује договорена правила понашања при слушању, стварању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење и стварање музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације:учествује у школским	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШ ТВО	Једноставна ритмичка и мелодијска пратња. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономотопеје и илустрације на краћи литерарни текст (учење у	*интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода		примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима,

	приредбама и манифестацијама		контексту). Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање мелодије на одабрани текст	посматрања; стварање – креативна продукција; – * игре; –мини-пројекат – осмишљавање и реализација		разумевање, повезивање, оригиналност, организација композиције, вербално изражавање

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Критички размишљапри анализи нотног текста и анализи композиције која се слуша; Користи претходна знања као подршку у учењу нових садржаја, приликом усвајања нових музичких појмова и свирањем на музичким инструментима; Уме да створи нешто ново на основу својих претходних стечених вештина и знања (музички дијалог, звучна прича, компоновање на основу датих мотива)	Кроз рад на задацима у уџбенику Музички диктат Певање песама Свирање песама на мелодијским, ударачким и дувачким инструментима извођење песме парлато и тактирањемж кроз анализу одслушане композиције одговарањем на питања
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Има осећање припадности држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена приликом слушања и анализирања националне химне „Боже правде“ Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције и тако доприноси интеркултуралности певањем и свирањем народних српских песама; упознавањем са српским композиторима, њиховим животом и стваралаштвом	Певањем народних песама и националне химне Свирањем народних песама на ударачким, мелодијским и дувачким инструментима Рад на задацима у уџбенику
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Уме да анализира и критички вреднује композиције које слуша, нотни текст песама које пева и свира	Рад на задацима у уџбенику Анализирањем одслушане композиције

			Познавањем и препознавањем музичких симбола
4.	КОМУНИКАЦИЈА	На одговарајући начин користи језик специфичне области, певањем и читањем парлато Уважава саговорника док изводи задату песму (певањем или свирањем) Изражава своје ставове мишљења и осећања током анализе претходно слушане композиције	Рад на задацима у уџбенику; Извођењем песама (певањем и свирањем на инструментима) Анализом одслушане композиције
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Разуме значај и користи могућности рециклирања	Радови ученика-инструменти од рециклираног материјала
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Усвајање основних хигијенских правила кроз музичке садржаје	Рад на задацима у уџбенику
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Вашар стваралаштва	Музички дијалог Компоновање склапањем датих мотива Музички телеграм Звучна прича
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Анализа ситуације, осмишљавање музичких дијалога, звучних прича, музичких телеграма у музичком стваралаштву Вредновање својих и туђих понуђених решења у музичком стваралаштву	Музички дијалог Компоновање склапањем датих мотива Музички телеграм Музичка прича
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Уме да чита, тумачи и анализира графички приказ песме (нотни текст), препознаје музичке симболе и примењује их при извођењу песама	Анализа нотног текста Читање парлато Разумевање музичких симбола и знакова
10.	САРАДЊА	Рад у групи, приликом креирања презентације о животу и делу српских и страних композитора Рад у пару при компоновању по датим мотивима	Рад на задатим задацима
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Уме да претражује податке и потребне информације са образовних сајтова Уз помоћ учитеља уме да креира дигиталну презентацију (о животу и делу одређеног композитора, музичким инструментима, музичким композицијама)	Претраживање интернета безбедно Самостално креирање презентације

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

- обезбеђивање подстицајног и окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;

- развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање Разред: **4. разред** Годишњи фонд часова: **108**, недељни фонд часова:

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	На свим часовима.
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	
	Атлетика	21
	Спортска гимнастика	32
	Основе тимских, спортских и елементарних игара – индивидуални елементи	37
	Плес и ритмика	13
	Полигон	4
	Пливање	1
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	
	Култура вежбања и играња	На свим часовима.
	Здравствено васпитање	На свим часовима.
Укупно:		108

Тематска структура годишњег програма – Физичко васпитање, 4.разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
-развијање физичких способности које се континуирано	-примени једноставне, општеприпремне вежбе (вежбеобликов	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Вежбе за развој снаге са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са	-вежбе обликовања; вежбе за стицање и увежбавање моторичке информисаности;- елементарне игре;	медицинке, струњаче, козлић, греда, лопте,	●Ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у

реализује у припремној фази часа (део главне фазе у складу са потребама и могућностима ученика и материјално-техничким условима за рад); – подстицање ученика на самостално вежбање; – правилно држања тела.	ања); -правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; -комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; -одржава равнотежу у различитим кретањима; -коригује сопствено држање тела на основу савета наставника; -правилно држителу; -правилно подиже, носи и спушта терет; -изведе кретања, вежбе и саставе уз		реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Национална батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. Моторичке вештине и игре у развоју моторичких способности	-вежбе и игре са елементима гимнастике; -разговор; -демонстрација; -развијање физичких способности које се континуирано реализују у припремном делу часа; -развој снаге без реквизита и средствима, на справама и уз помоћ справа -развој покретљивости без реквизита и средствима и уз коришћење справа; -развој издржљивости; -трчање; -елементарне игре; -вежбање уз музику; -плес; -развој координације; -извођење координационих вежби у различитом ритму и променљивим условима; -развој брзине; -штафетне игре; -извођење вежби максималном брзином; -подстицање ученика на самостално вежбање;	препреке штапићи, колутони, чуњеви, тениске лоптице, обручи, шведски сандук и клупа, кошаркашке лопте, новине, пластичне флаше и рипстол.	Физичком и здравственом васпитању који обухвата: -вежбање у адекватној спорској опреми; -активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања; -вежбање и играње у слободно време. ● Приказ два комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита. ● Постигнућа у моторичким вештинама. ● Индивидуални напредак ученика. Индивидуални напредак сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање.

	музичку пратњу; -изведе дечји и народни плес; -користи терминологију вежбања; -поштује правила понашања навежбалишта; -поштује мере безбедности током вежбања; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; -примени правила игре; -навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; -прихвати победу и пораз као саставни део игре и			-учвршћивање правилног држањатеља; -активност у природи.		Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом вредновања (оцењивања) узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.
Усавршавање моторичких вештина кроз континуирани процес без обзира на садржаје програма (техника ходања, трчања, примена научене игре итд).		МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТИ СПОРТСКОЕ ДИСЦИПЛИНЕ	АТЛЕТИКА Технике трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Тробој. СПОРТСКА ГИМНАСТИКА Основни садржаји Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови (прескок разношка). Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе са променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди. Проширени садржаји Вежбе на тлу: – летећи колут из места. – састав. ОСНОВЕ ТИМСКИХ, СПОРТСКИХ И ЕЛЕМЕНТАРНИХ ИГАРА	-вежбе обликовања; -вежбе за стицање и увежбавање моторичке информисаности; -елементарне игре; -вежбе и игре са елементима атлетике; -ритмичке вежбе и народни плесови; -вежбе и игре са елементима спортских игара (кошарка, одбојка, рукомет); -трчање уз правилно постављање стопала и правилан рад руку подизањем колена; -трчање преко препрека, трчање с променом ритма; -трчање с променом правца и смера, брзо трчање на 30 м са стартом из различитих почетних положаја; -елементарне игре с трчањем; -скакање преко вијача, палица и других	Обележивачи препрека, колотови, чуњеви, тениске лоптице, шведски сандук и клупа, струњаче, кошаркашке лопте, новине, пластичне флаше, аудио-визуелни и електронски медији, креда, модел метра, лоптице, ластиш, ниска греда, кутије, мање гајбе, штоперица, конопац за надвлачење, медицинке, козлић,	

	такмичења; -уредно одлаже својствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; -правилно изводи и контролише покрете у различитим мкретањима; -прати промене у тежини висини код себе и других; -препозна здравствено стање када не треба да вежба; -примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; -уредно одржава простор у коме живи		Мини–рукомет. Футсал –„мали фудбал”. Основни елементи кошарке и мини-кошарка. Основни елементи одбојке. Јацент ПЛЕС И РИТМИКА Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази ПЛИВАЊЕ Основна обука пливања. Скок на ноге. ПОЛИГОНИ Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима	реквизита поређаних на тлу једноножним и суножним одскоком; - школица; -игре ластишом; -скокови с ноге наногу; -скок с једне ноге и доскок на исту ногу; -скокови одразом с једне ноге и доскок на обеноге; -скокови преко нижепрепреке; -скок удаљ; -скок увис; -вежбе скакања и прескакања; -показивање исправљање и вежбање; -провлачење кроз окна шведског сандука, клупе и друге реквизите; -пењање и спуштање на различите справе и с различитих справа; -вишења: у вису лежећем, опруженим телом, помицање улево и удесно; -упор активни на тлу и на свим справама на којима се упор може извести; -ритмичко ходање	обручи, објекти непосредне околине дрво, палице, вијаче, ластиш, школске торбе, конопци и штапићи.	

	иборави; -користи здраве намирнице уисхрани; -повезује различита вежбања са њиховим утицајем наздравље; -препозна лепоту покрета у вежбању; -се придржаваправи ла вежбања; вреднује сопствена и туђа постигнућа увежбању.			и трчање променљивим ритмом, темпом, уз плесак и одговарајућу музичку пратњу; -кретање уз мењање положаја руку, ногу и трупa; -галоп напред и странце; - дечји поскок; -сачинити састав од научених елемената уз музичкупратњу; -основни ритмички покрети с реквизитима – вијача, трака, лопта, обруч; -полигони се састављају од усвојених вежби у складу сусловима за извођењенаставе; -комбиновани полигон са задацима уз коришћење справа и реквизита (провлачење, ношење, котрљање, пењање, вишење, прескакање...).		
Циљ ове области је формирање правилног		ФИЗИЧК А И ЗДРАВСТ ВЕНА КУЛТУР	КУЛТУРА ВЕЖБАЊА И ИГРАЊА Основна правила вежбања. Основна правила мини- –	-разговор; -демонстрација; -активност у природи; -показивање, исправљање и вежбање;	лопте, справе и реквизити	

односа према физичком вежбању и здрављу; развијање и неговање другарства; препознавање негативних – неприхватљивих облика понашања у игри и др.		A	рукомета, фудсала, кошарке, мини-кошарке и одбојке. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз, толеранција). Значај вежбања у породици. Вежбање у слободно време	-ова наставна област реализује се кроз све друге наставне области и теме уз практичан рад; -основни термини у вежбању; -вежбам безбедно; -чувам своје и туђе ствари; -правила елементарних игара; -некад изгубим, а некада победим; -пристојно навијање; -формирање правилног односа према физичком вежбању и здрављу; -развијање и неговање другарства;		

			ЗДРАВСТВЕ НО ВАСПИТАЊЕ Правилно држање тела и здравље. Значај вежбања за правила рада срца и плућа. Мишићи и зглобови тела. Хигијена простора за вежбање. Исхрана и вежбање. Значај лекарских прегледа за вежбање. Поступање у случају повреде (обавестити наставника и др.)	- препознавање негативних, неприхватљивих облика понашања у игри и др. - моје здравље и вежбање; - мишићи, зглобови и кости; - телесни развој; - лична хигијена; - хигијена простора за вежбање; - „шарени -разноврсни оброк“; - правилна исхрана; - значај воде за организам и вежбање.		

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ		
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Дечија недеља- спортске активности и међуодељенска такмичења.	Реализација спортских активности.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Извођење вежби обликовања, игара са елементима гимнастике, ритмичких вежби и народних плесова.	Правилно извођење вежби и плесова.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Анализа понашања са становишта потреба планирања решења; тимске игре и вежбања.	Активно слушање и активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Активности у природи (излет), одржавање хигијене простора за телесно вежбање, одлагање реквизита.	Реализација излета, одложени реквизити након телесног вежбања.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Усвајање основних хигијенских правила, важности физичког вежбања кроз извођење вежби обликовања и важности воде за организам и вежбање. Стицање знања о	Индивидуални напредак ученика у односу на претходна постигнућа, вежбање и играње у слободно време.

		правилној исхрани.	
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Активности у природи (Спортски дан - крос, Дечија недеља).	Реализација спортских активности.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Проналажење могућих решења за проблемске ситуације, стратегије у спортским такмичењима.	Тимски рад, уважавање потреба.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА		
10.	САРАДЊА	Тимске игре ,елементарне игре и такмичења. Поштовање правила игара, вежбање у пару и групи.	Активно учествовање на часовима Физичког здравственог васпитања.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Израда презентације на задату тему (Народно коло из нашег краја; Одбојка; Фудбал; Рукомет;).	Урађена презентација.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ пројектне наставе јестицање знања и оспособљавање ученика да знања примене у животу; решавање актуелних проблема из животног окружења; самостално коришћење различитих извора ради стицања нових знања; подстицање за истраживањем; истраживачко учење; развој интересовања за уметност, културу и демократију; развој комуникационих вештина.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: - **ПРОЈЕКТНА НАСТАВА** Разред: **4. разред**

Годишњи фонд часова: **36** , недељни фонд часова: **1**

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Чувамо здравље/ Ја против епидемије	6	1	5
2.	Знање је и знање дати	6	1	5
3.	Није шала није виц	6	1	5
4.	Туристички водич	6	1	5
5.	Спремамо се за пети разред	6	1	5
6.	Саветне поруке првацима	3	1	2
7.	Поносни смо	3		3
Укупно		36	6	30

Тематска структура годишњег програма -Пројектна настава, 4. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Оспособљавање и мотивисање ученика за примену мера заштите од заразних болести	По завршеном разреду ученик ће бити у стању да: Српски језик - укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; - препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; - прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; - учествује у предлагању садржаја и начина рада Математика - прочита, запише и упореди природне бројеве - запише резултат мерења дужине	1. Чувамо здравље/ Ја против епидемије	- приказ кратког филма - физичка дистанца - темељно праће руку - маска у епидемиолошким условима - креирање продуката пројекта и представљање млађима	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, повезује, - откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење, *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода,	припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике, узучбенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; свеске ученика и њихови практични радови; примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

	децималним бројем са највише две децимале - формира низ на основу упутства Природа и друштво - сарађује са другима у групи на заједничким активностима - повеже резултате рада са уложеним трудом - учествује у друштвено- корисним акцијама уз подршку одраслих Ликовна култура - користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин - користи различите технике и материјале - изражава одабраним материјалом и техникама своје идеје и емоције - учествује у планирању и			практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		

	реализацији ликовног пројекта - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити Музичка култура - пева по слуху - изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; Грађанско васпитање - изради план акције (подела улога, договор о роковима и начинима реализације); да је реализује, документује и вреднује					
Оспособљавање и мотивисање ученика да	- препознаје и именује знања и вештине које поседује	2. Знање је и знање дати	- креирање листе знања и вештина ученика - формирање	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, показује; демонстрира	-припремљен материјал (листићи..), свеске,	Праћење постигнућа ученика, усменим

схвате значај учења кроз међусобно подучавање различитим знањима и вештинама	- биће у стању да пружи и прими помоћ у подучавању и води евиденцију о томе на договорени начин - биће у стању да учествује у реализацији плана акције у складу с договором		парова - вођење дневника (који ће се састојати из описа садржаја и поступака ко-јима су помогли неком, као и опис врсте помоћи коју су примали од других; - након савладавања одређених знања или вештина, парови се мењају тако да свако има прилику да више пута буде и „наставник“ и „ученик“; -навођење знања и вештина стечених у претходној недељи („чему ме је научио друг...“); -бележење шта су и на који начин објашњавали другима и припремају презентације. Користе се дневници учења; - представљање наставних	-усмерава активности ученика -подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, повезује, - откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење, *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални	текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике, узучбенике, информације са интернета идруга помагала по потреби	испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; свеске ученика и њихови практични радови; примена инструмента прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

			средстава или подсетника с презентаци-јама за ученике других одељења, родитеље и наставнике.			
Мотивисање ученика за писање кроз израду збирке анегдота	- ученици ће знати разлику између вица и анегдоте -умети да припреме и реализују промоцију збирке анегдота	3. Није шала није виц	- писање вица - писање анегдота - прављење одељенске збирке анегдота - прављење илустрација за збирку.	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, повезује, - откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење, *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и	припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике узучбенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; свеске ученика и њихови практични радови; примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

				закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		
Оспособљавањ е ученика да повежу нова сазнања из природе и друштва са претходним искуством користећи интернет. Оспособљавањ е ученика за самооцењивањ е.	- ученик ће знати да користи податке из различитих извора и различите начине добивања података и да да изврши избор садржаја за презентацију уз дате спољашње критеријуме - умеће да презентује рад своје групе и да процени квалитет рада других група уз јасно дате критеријуме за процену.	4.Туристички водич	-прављење презентација о дестинацијама - презентовање дестинација пред одељењем	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, показује; демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, повезује, - откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење, *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење,	припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике узуџбенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	Праћење постигнућа ученика, усменим испитива- њем; бележење постигнућа ученика оценом; свеске ученика и њихови практични радови; примена инструмена- та прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

				интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		
Припремање ученика за прелазак с разредне наставе на предметну наставу	- ученик ће умети да препозна одређене проблемске ситуације и овладаће некима од решења за ситуације на које може наилазити у петом разреду	5. Спремамо се за пети разред	- излиставање питања везаних за тему - подела на групе и истаживање - „вежбање“ вештина потребних за пети разред	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, показује; демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, повезује, - откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење,	припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике, узубенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; свеске ученика и њихови практични радови; примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним

				*метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		исходима
Подстаћи ученике да буду благонаклони према другима кроз помоћ будућим првацима	Ученици ће умети да осмисле охрабрујућу поруку будућим првацима	6.Саветне поруке првацима	- осмишљавање и прављење порука и цртежа - израда стрипа	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, повезује, - откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање,	припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике узучбенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; свеске ученика и њихови практични радови; примена инструмената прикупљања података и

				разговор, посматрање, памћење, *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		њихово поређење са прописаним исходима
Представљање пројеката реализованих ове школске године	- ученици ће моћи да израде план презентације, припреме је и презентују пред аудиторијумом	7.Поносни смо	- планирање, прављење и приказивање презентације	*метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; јавни наступ *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални	припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике, узубенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; свеске ученика и њихови практични радови; примена инструмена-

						та прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. Број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-истраживачки задаци-издвајање појмова из садржаја; -коришћење различитих извора информација(речник, интернет...) – истраживање традиције и културе свог народа,	-бележење постигнућа ученика оценом; - практични радови
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	– критичко разматрање појаве прекомерне потрошње, – усвајање традиције и културе свог народа и интересовање и поштовање за друге културе и традиције;	- практични радови - примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-илустрација садржаја-вредновање и процена радова -прављење тематског панора	- вредновање и процена радова - практични радови
4.	КОМУНИКАЦИЈА	-састављање приче на задату тему-јасно усмено и писмено изражавање -анализа текста, домаћих задатака	-вредновање и процена радова
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	– критичко разматрање појаве бацања хране и расипања воде; – примери одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; – информисање о стању животне средине и начинима њене заштите;	- примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	– сазнавање о карактеристикама производа које купујемо читајући декларацију	- примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	– учествовање у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању	- вредновање и процена радова - практични радови
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	–истраживање како непознавање других култура утиче на	- примена инструмената прикупљања

		настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;	података и њихово поређење са прописаним исходима
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-прелиставње часописа, књига, енциклопедија... - прикупљање података са интернета	- примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
10.	САРАДЊА	-заједно решавање задатака у групи	- вредновање и процена радова - практични радови
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-прављење презентације	- примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима - вредновање и процена радова - практични радови

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ ЗА 4. РАЗРЕД

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Грађанско васпитање**, 4. разред,

Годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други на планети Земљи	11	7	4
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Култура и традиција	8	4	4
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Прекомерна потрошња	12	6	6
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Еколошка акција	5	1	4
Укупно		36	18	18

Тематска структура годишњег програма – Грађанско васпитање, 4. разреда

Циљ	Исходи	Наставна	Садржај	Активности, методе,	Средства	Евалуација

		област/тема		начини и поступци остваривања програма		остваривања програма
Подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.	- разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; - се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса; - образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите;	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други на планети Земљи	Планета Земља припада свима који на њој живе Узајамни утицај природе и човека. Потребе појединца и опште добро – задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација. Одговоран однос према свету у коме живимо – Мисли глобално делуј локално. Право на здраву животну средину Трећа генерација људских права. Вредности на којима почива – право на живот у здравој животној средини; право на одржив економски	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, показује; демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, повезује, - откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење, *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у	припремљен материјал (листићи.), свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике узубенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	Радови ученика, панои, игрокази, изведене акције, изложбе, презентације, фотографије

			развој; право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса; право на спречавање свих облика загађивања животне средине; право на доступност информација о стању животне средине.	пару, индивидуални		
Подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.	-аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; - наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; - образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Култура и традиција	Култура и традиција Материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице настало под утицајем свих народа који су ту живели и сада живе. Културни идентитет Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других. Мултикултуралнос	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, повезује, - откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење,	припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике, узубенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	Праћење постигнућа ученика, усменим испитивањем; бележење постигнућа ученика оценом; свеске ученика и њихови практични радови; примена инструмената прикупљања података и њихово

	сачувају свој језик, традицију, културу; • наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура; • дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;		Т и интеркултуралност Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима. Избеглице и мигранти Невољно кретање људи из једне у другу културну заједницу. Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет. Сусретање култура Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета.	*метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални		поређење са прописаним исходима
Подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и	– препознаје примере прекомерне потрошње;	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕН ОМ СВЕТУ Прекомерна потрошња	Потрошачко друштво Стварне потребе и прекомерна потрошња.	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, показује; демонстрира -усмерава активности ученика	припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови	Праћење постигнућа ученика, усменим испитива-

правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.	– препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; – критички разматра појаву бацања хране и расипања воде; – процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета;		Неравнотежа – гладни и жедни у свету у којем се храна баца а вода расипа. Амбалажа важнија од садржаја – гомилање отпада. Притисак произвођача – нови модели новог модела. Деца – омиљена циљна група произвођача. Медији и потрошачка култура Поруке медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама. Права потрошача Информације од значаја за потрошаче. Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача. Заштита потрошачких права.	-подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *слуша, посматра, прича, комуницира, читање, активно учествује у причању, повезује, - откривање, анализирање, упоређивање, тражење информација, слушање, разговор, посматрање, памћење, *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални	рачунар, видео бим, приручници за наставнике, узучбенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	њем; бележење постигнућа ученика оценом; свеске ученика и њихови практични радови; примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
Подстицање развоја личности која је одговорна	– испољи заинтересованос	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗА	Планирање и извођење еколошке акције	*Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; приказује, показује; демонстрира	припремљен материјал (листићи..),	Резултати остварене еколошке акције

према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.	т за сарадњу и учешће у групном раду; – учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.	М Еколошка акција	Одређивање циља и израда плана акције. Извођење и документовање акције. Промоција акције на нивоу школе. Вредновање акције.	-усмерава активности ученика -подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; -води разговор; *метода разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалошка метода, практичан рад, метода посматрања; *фронтални, групни, рад у пару, индивидуални	свеске, текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике узучбенике, информације са интернета и друга помагала по потреби	

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред.б рој	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-истраживачки задаци-издвајање појмова из садржаја; -коришћење различитих извора информација(речник, интернет...) – истраживање традиције и културе свог народа,	-бележење постигнућа ученика оценом; - практични радови
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	– критичко разматрање појавепрекомерне потрошње, – усвајање традиције и културе свог народа и интересовање и поштовање за друге културе и традиције;	- практични радови - примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима

3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-илустрација садржаја-вредновање и процена радова -прављење тематског панона	- вредновање и процена радова - практични радови
4.	КОМУНИКАЦИЈА	-састављање приче на задату тему-јасно усмено и писмено изражавање -анализа текста, домаћих задатака	-вредновање и процена радова
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	– критичко разматрање појаве бацања хране и расипања воде; – примери одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; – информисање о стању животне средине и начинима њене заштите;	- примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	– сазнавање о карактеристикама производа које купујемо читајући декларацију	- примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	– учествовање у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању	- вредновање и процена радова - практични радови
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	–истраживање како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;	- примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-прелиставње часописа, књига, енциклопедија... - прикупљање података са интернета	- примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима
10.	САРАДЊА	-заједно решавање задатака у групи	- вредновање и процена радова - практични радови
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-прављење презентације	- примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима - вредновање и процена радова - практични радови

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Ученици четвртог разреда треба да:

- уоче да конкретни људи као личности нису постојали пре него што су се

родили;

- спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност;
- уоче да је Бог створио свет као скуп конкретних врста;
- запазе да је Бог на крају свега створио човека као личност;
- уоче разлику између природе и личности код човека;
- уоче да се структура створеног света огледа у Литургији.

Наставни предмет: **Верска настава, разред: 4.**

Годишњи фонд часова 36: , недељни фонд часова 1

Ред.број теме	Назив теме	Часови обраде	Часови утврђивања	Укупно
1	Увод		1	1
2	Црква је наш избор	5	3	8
3	Христос нас све зове	6	2	8
4	Диван је Бог у светима својима	5	1	6
5	Значај врлинског живота	5	3	8
6	Са нама је Бог	3	2	5
УКУПНО		24	12	36

Тематска структура годишњег програма четвртог разреда

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
-Упознавањеученика са садржајемпредмета, планомипрограмоминачиномреализацијенаставеПравославног катихизиса;	стећи основне информације о темама које ће се обрађивати у настави Православног катихизиса током четвртог разреда уочити какво јењегово предзнање из градива обрађеног у претходном разреду школовања	УВОД Дружимо са Богом и светима– уводничас	-Упознавањеса садржајем програмаи начиномрада	-фронтални -м.усменог излагања	-табла и креда	-посматрање
-Пружитиученицима неопходнознањеда	уочити важност постојања	ЦРКВА ЈЕ НАШ	- Прича“Недостајати	-фронтални -метод усменог	-помоћна литература	-усмена провера знања

постојање светаима свој циљ—да постане Црква; -Развијање свести ученика да јесве створено да постоји у заједници са Богом; -Указати ученицима на значење речи Црква; -Развијање свести ученика да смо у Цркви позвани на живот у заједници.	заједнице уочити разлику између Цркве и сваке друге заједнице; уочити да је Црква слободна заједница у којој учествују само они који то желе; знати да се они који су у заједници са Христом називају хришћани и да је Црква њихова заједница; знати да се заједница Бога, људи и природе	ИЗБОР	“(за заједницу као основ живота) Т. Телехтон -Песма Св. Владике Николаја, „Заједничка рењеса небом“ -Одабрани одељци из књиге „Из Ја-града у Ти-град“ -Одломак из песме “Зимска идила” Војислава Илића“	излагања -метод разговора -метод показивања -метод цртања -илустративно-демонстративан,	-табла, креда -Светосавско звонце	
Омогућити ученицима да уоче да Христос зове све људе у заједницу са Њим; -Указати ученицима на значај вереза остварења заједнице са Богом; -Омогућити ученицима да се упознају са новозаветним сведочанством Христу и Апостолима	уочити да нас Христос позива у лични однос - заједницу љубави; увидети да су апостоли људи који су слични нама; уочити да је вера основ заједнице са Богом; увидети да су Апостоли позивали људе у заједницу љубави са Христом; разумети значај Христовог оваплоћења (рађања); Усвојити текст и мелодију песме „Звезда сезасја“ *бити подстакнут да доживети Христа као Личност која нама иде у сусрет.	ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ	- Прилагођена препричана новозаветна прича о Христовом позиву Апостола -Новозаветна прича о ап. Петру ка да тоне -О делима Апостола «Мали принц», А. С. Егзипери - одломци - Песма «Звезда сезасја»	-фронтални -метод усменог излагања -метод разговора -метод показивања -метод цртања -илустративно-демонстративан	-Свето Писмо -помоћна литература -песмарица -иконе	-усмена провера знања - провера знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;
Омогућити ученицима да уоче да су светитељи наши путеводитељи ка Царству Божијем; -Омогућити ученицима	знати какву важност Савине речи и дела имају за нас данас; уочити да је за	ДИВАН ЈЕ БОГУ СВЕ ТИМА СВОЈИМА	Прилагођена и препричана нека житија светих -	-фронтални -метод усменог излагања -метод разговора -метод показивања	-помоћна литература -песмарица -Јеванђеље за децу	процењивање реакција ученика или прикупљање коментара ученика путем

дауочезначај жељеза остваривањезаједнице са Богом; -Указатиученицимада је Литургија заједница свихсветихса Богом	остваривање јединства са Богом потребна искренажеља; знати да је Литургија начин на који сви остварујемо заједницу саБогом; препознати да у нашу заједницу са Богом уводимо све оне (и све оно) штоволимо бити подстакнут да следује светитељима Божјим и да буде добарчовек; бити подстакнут да препознаје љубав као највећуврлину.		ПричеизживотаСвет огаСаве -Приповест о Светом Сави, његовим делима идуховнимподвизи ма -Указатинанекеод најважнијих поукаиз књига којеје Свети Саванаписао (Житије Св. Симеона, Закономправило, Хиландарскитипик, Студеничкитипик, -Одломак из књиге Михајла Пупина,,Са пашњакадо научењака“ (одломаку коме сеговори о нашој верииСветомеСави) -Причао Закхеју препричанаи прилагођена - ПразникСретењеГо сподње -Св. ВладикаНиколај одломак из,,Небеске Литургије“	-метод цртања -илустративно-демонстративан	-слике -пројектор	анкетних листића;
-Омогућитиученицима да схватегрехкао промашај циља; -Пружитиученицима	увидети да се грех јавља као последица одсуства истинске љубави; уочити да је грех наш	ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКО Г ЖИВОТА	-Грехкао промашај циља - Последицепадаугре	-фронтални -метод усменог излагања -метод разговора	-Свето Писмо -помоћна литература -пројектор	- квиз испитивање

могућност дараумеју даје самољубљеизвор греха; -Омогућитиученицима дауочештасуврлине; -Указатиученицимада врлинепредстављају прихватањеБожје воље; -Пружитиученицима могућност дапримете даониуправљају својом вољоми праве личнеизборе	погрешан избор; увидети шта је самољубље и по чему се оно разликујеод љубави; увидети да без врлина нема љубави;		х -Обрадаодабраних поглављаиз књиге«Из Ти-градауНебески град» -Поукесветих: Григорије С. Петров ; - Вакршњапричадар ови доброг мудрацаХристу Спаситељу,„Четврти мудрац“; - СветиСпиридон(пр ича о смирењу); -СветиВасилије Острошки- (прича „Свечев лијек“); - ПоукевладикеНико лаја -Св. ЈустинЋелијски („Срнаизгубљеном рају“одломак из казивањабелихсрна)	-метод показивања -метод цртања -илустративно-демонстративан -интернет презентација -групни рад -цртани филм на задату тему	-хамер и бојице	
Пружитиученицима могућност дараумеју даје Цркваикона ЦарстваБожјијег и да смо саБогому најприснијојзаједници наСветој Литургији; -Омогућитиученицима дауочеразлику измеђуиконей неке другеуметничеслике	уочити да служењем Литургије постајемо учесници Царства Божијег и сједињујемо се са Богом; упознати садржајмолитве «Царе небески»; увидети да сам изглед православног храмаизображава јединство Неба иземље код ученика ће се	САНАМА ЈЕ БОГ	-Педесетница – рођенданЦркве; - МолитваЦаренебески; --Кроздломке из јеванђелскихтексто ва, допуњене фотографијама фресака, приказати домострој спасења	-фронтални -метод усменог излагања -метод разговора -метод показивања -метод цртања -илустративно-демонстративан -рад у пару,групи	-Јеванђеље за децу -помоћна литература -песмарица -картони и бојице	- проверазнањакојеуч еници усвајајуначасуи испитаивањем ставова;

илифотографије; - Омогућитиученицимада аизграде свест о томе даиконе сведоче будућеЦарствоБожијеу садашњем веку; -Установитиобими квалитет знањастечених утокушколскоггодине из Православног католичког.	развијатижеља за очувањемприроде; бити подстакнут дауреди школски простор најуспешнијимрадovima; бити подстакнут да инаредне године похађа часове Православногкатоличког; уочити у којој мери јенапредовао и савладао градиво					

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-тумачење непознатих речи-коришћење различитих извора информација(речник,интернет...) -истраживачки задаци-издвајање појмова из садржаја; Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује,открива и повезујенова знања;користи могућностиушколског учења ;негује и развија лична интересовања.	- квиз испитивање
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Ученик разуме и прихвата значај принципа правде,слободе,верске,родне и етничке равноправности и одговорности-као темеља демократског друштва,активно учествујући у животу школе(одељенска заједница, вршњачки тим,ученички парламент и сл.) и заједница којима припада(нпр. Породица, локална заједница, црквена заједница) у складу са својим узрастом..Поштује и залаже се за поштовање дечијих ,људских и мањинских права, као и личног и националногдостојанства.	Процењивањем реакцијеученика илиприкупљањемкоментара ученикапутем анкетних листића;
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-прављење тематског паноа-избор најлепших задатака и ликовних радова. –издвајање најлепших реченица из домаћих задатака	Проверознањакојеученици усвајајуначасуи испитаивањем ставова;

		-показује позитивни однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара.	
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица .Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност	-усмена провера знања
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	-Активно се укључује у друштвене акције у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и ка одрживом развоју.	-посматрање
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова	провера знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова;
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	/	/
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, учитеље, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.	Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних листића;
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Прелиставање часописа, књига, енциклопедија...	-посматрање
10.	САРАДЊА	Тимски рад у пару, у групи, вршњачка помоћ у учењу	- квиз испитивање
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-претраживање –(фотографисање, снимање и презентација урађеног)	-презентација

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ – 4. РАЗРЕД

Област/ тема	Исходи (на крају теме/модула/ месеца...)	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација /критеријум успеха

СЕПТЕ МБАРС КЕ СЛИКЕ	-чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове;разликује књижевне врсте; усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаног текста;Употреби основне облике усменог изражавања-описивање;прилагоди језички израз комуникативној ситуацији-формалној и неформалној;правилно структурира текст.	Српски језик Књижевност /„Ветар и Сунце“,народна приповетка Књижевност/„Јесен“,Војислав Илић Језичка култура /Септембарске слике (опис природе), говорна вежба	Седмица (септембар)	*Литерарни радови ученика у школском часопису, *ликовни радови од јесењег лишћа * радови ученика, *извођење композиција „Ласте“ , „Јесенска песма" и осмишљене мелодије на дати стих песме; петоминутно испитивање, решавање задатака у уџбенику *такмичења,извештаји,записници и,* Пано, сценско извођење
	сабере два вишецифрена броја у скупу N ; – решава текстуалне задатке са једном рачунском операцијом сабере вишецифрене бројеве у скупу N ; – примењује замену места сабирака и здруживање сабирака као олакшицу у рачунању; – решава текстуалне задатке са једном рачунском операцијом	Математика Бројеви// Сабирање у скупу N Бројеви/Замена места и здруживање сабирака		
	– илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према природи и животној средини(промене годишњих добаа)	Природа и друштво Низијске области у Србији(промене у јесен)		

	– повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима;	
	- зна шта је облик и од којих се елемената састоји и уме да препозна облик и елементе; уочи и препозна контурну линију на облицима и предметима из непосредне околине; уочи и разликује природне и вештачке облике у непосредној околини; уочи и препозна ликовне елементе на ликовном делу; индивидуално изради ликовни рад и практично примени стечена знања о облицима; разликује дводимензионалне и тродимензионалне облике; уочава симетрију и асиметрију облика; направи облик по моделу;	Ликовна култура Композиција/ „Јесење лишће“ Композиција/ „Јесењи плодови“
	- пева из нотног текста песме „Ласте“ и „Јесенску песму“; познаје познаје тон и ноту ЛА и правилно записује у линијском систему и познаје појмове: став, клавир, пијаниста, композитор, извођачи, музика капричо; свира на мелодијском инструменту из нотног текста композицију „Поигравање“ и зна правилно да тактира на четири; доживи музичко дело и уочи изражајна музичка средства заступљена у композицијама „Годишња доба“, став „Октобар“ Петра Иљича Чајковског, „Капричо бр. 9“ Никола Паганинија, „Прича“, Марка Тајчевића и „Козар“ Стевана Стојановића Мокрањца; примени изражајне музичке елементе; разликује инструменте по боји звука и узражајним могућностима као и вокалне, вокално –	Музичка култура Извођење, слушање музике /Јесенска песма Слушање музике /Композитори и извођачи Извођење, слушање музике, музичко стваралаштво / ЛА као Ласта

	инструменталне композиције; поштује договорена правила понашања приликом слушања музике; осмисли и изведе једноставну мелодију на дати стих песме.			
	-прихвата победу и пораз као саставни део игре и такмичења; -уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; -уредно одржава простор у којем живи и борави; -повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље;	Физичко и здравствено васпитање : Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине/ Атлетика- <i>Елементарне игре са трчањем</i> (На пример: „Ласте на жици“, „Берем, берем грожђе“) <i>Брзо трчање са стартом из различитих почетних положаја</i>		
	- образлаже важност чувања здравља	Пројектна настава Чувамо здравље – филм		
	– образлаже важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите;	Грађанско васпитање Узајамни утицај природе и човека. Потребе појединца и опште добро – задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација.		
	-увидети да је заједница основ живота -уочити да ученици воде бригу о себи и другим ученицима у школској заједници	Верска настава -Заједница је основ живота -- омогућити ученицима основ за разумевање човека као биће заједнице (школска, одељенска заједница)		
	-наведе годишња доба -опише јесен користећи изразе за временске прилике и боје -рецитује песмицу на енглеском језику	Енглески језик-рецитовање песмице -писање кратких састава -илустрација песме		
ЗИМСК Е ЧАРОЛ ИЈЕ	– напише новогодишњу честитку примењујући основна правописна правила; правилно пише називе празника; учествује у предлагању усадржаја и начина рада; чита текст поштујући интонацију стиха; разликује књижевне врсте: песму; уочи и издвоји основне елементе лирске песме; уочи основни тон песме.	Српски језик Језичка култура /Писање новогодишње/божићне честитке Књижевност /„Зима“, Владислав Петковић Дис	Седмица (децембар)	*радови ученика (честитке, писма), *правимо Снешка Белића, *кроз задатке у уџбенику, певање и свирање песама, разговор о слушаним

			композицијама, *правилно извођење, * збирка анегдота, * новогодишња представа, *хорско певање у разреду и на приредби, *панои
	помножи и подели вишецифрени број вишецифреним бројем; – одреди остатак при дељењу вишецифрених бројева; – решава текстуалне задатке са једном и две рачунске операц	Математика Бројеви/Множење и дељење вишецифрених бројева	
	– наведе облике рељефа; – прави разлику између низија и планина; – разликује планине према њиховим одликама; – препозна на географској карти облике рељефа.	Природа и друштво Рељеф Србије Брдско- планинска област Србије,промене зими	
	- зна шта је симбол; уочи, препозна и именује различита осећања, појаве, бића или предмете на цртежима (симболима); развије креативност кроз размишљање о ликовном представљању симбола (новогодишње жеље)	Ликовна култура Споразумевање /Новогодишње жеље	
	- доживи музичко дело и уочи изражајна средства заступљена у композицијама „Санкање“, „Игра шећерне виле“ П. И. Чајковског и „Божих, Божић“; пева по	Музичка култура Слушање музике, Музичко стваралаштво /Зима Слушање музике, извођење музике, музичко стваралаштво /На леду /Празничне радости	

	слушу песме „Ој дуледу дуледу“, „Срећна Нова година“ и пева и свира песму „Божих БОжих“; изводи покрете тела кроз музику; познаје појмове: балет, кореографија, кореограф, сценографија, оркестар, диригент, корона; уз помоћ одраслих користи нове техничке уређаје за емитовање звука и слике; опише своја осећања у вези са слушањем музике; поштује договорена правила при слушању музике.			
	-вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; -користи научена вежбања у рекреацији породице; -препозна лепоту покрета и кретања;	Физичко и здравствено васпитање Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине/ Спортска гимнастика- <i>Свећа и мост</i>		
	-уме да припреми и реализује промоцију збирке анегдота	Пројектна настава Писање анегдота		
	– аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; – наводи елементе традиције и културе свог народа и показује интересовање и поштовање за друге културе и традиције;	Грађанско васпитање Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других.		
	Учити да је Божић --најрадоснији празник за целу породицу и сваког човека	Верска настава -Божић-обрада песме „Божић, Божић благи дан“ слушање песме, осликавање и прављење честитки, украса, цртежа.,		
	-честита празнике и друге значајне догађаје -да се захвали на честиткама	Енглески језик: Happy New Year, -израда новогодишњих честитки -писање писма Деда Мразу		
ВРЕМЕ ПЛОВ	Тумачи идеје књижевног дела; преприча текст из различитих улога/перспектива; усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаног	Српски језик Књижевност / „Стефаново дрво“, Светлана Велмар Јанковић Језичка култура/ Опис књижевног лика	2 седмице (јануар)	*сценско извођење, *израда ленте

	књижевног текста; препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима. .	Књижевност /„Најбоље задужбине“, народна приповетка Књижевност /Свети Сава у причи и песми	времена, * радови ученика(пано, црт ежи), * разговор о слушаним композицијама; извођење датих песама; решавање задатака у уџбенику, * такмичење/извођење народног кола, * презентација, * сценско извођење-приредба
	користи сталност количника као олакшицу при рачунању у скупу N ; – решава текстуалне задатке са једном и две рачунске операције .	Математика Бројеви/Зависност количника од промене чланова	
	смести догађај на ленти времена; – користи временске одреднице (година, деценија, век) приликом описивања догађаја из прошлости; – развије позитиван однос према изучавању прошлости и позитиван однос према наставном предмету	Природа и друштво Сазнавање и представљање прошлости. Лента времена	

	- разуме поруку коју носи уметничко дело; уочи и препозна симболе уметничког дела; објасни значење симбола на уметничком делу; зна шта је плакат и уочи елементе из којих се плакат састоји; развије креативност кроз размишљање о комбиновању и распореду ликовних елеманата и представи свој доживљај на ликовном раду, приликом израде плаката; цртежом прикаже догађај из приче као и свој доживљај неког догађаја; користи и примени различите ликовне технике приликом израде плаката и стварања ликовне композиције; индивидуално изради ликовни рад и примени стечена знања;	Ликовна култура Споразумевање /Живот у средњовековној Србији Споразумевање / Представа о Светом Сави (цртање плаката за представу) Споразумевање /Илустрација приче
	- зна шта је химна (државна и црквена); доживи музичко дело и уочи изражајна музичка средства која су коришћена у композицијама „Боже правде“ и „Химна Светом Сави“; зна основне податке из биографије Стевана Стојановића Мокрањца; пева по слуху народне песме и развије вокалне способности кроз певање песама већег обима; познаје појмове народне песме, народне игре и народни инструменти; развије интересовање за народну традицију кроз извођење кола и слушање кола као и љубав и осећање припадности држави Србији и српској култури; поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.	Музичка култура Слушање музике, извођење музике /Химна (Стеван Стојановић Мокрањца) Слушање музике, извођење музике /Народна традиција Слушање музике, извођење музике /Народне игре и инструменти
	-повеже различита вежбања са његовим утицајем на здравље; -користи научена вежбања у рекреацији породице; -вреднује сопствена и туђа постигнућа у	Физичко и здравствено васпитање Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине/ Основе тимских, спортских и елементарних игара-<i>Јаџент – игра са упрошћеним правилима</i>

	вежбању; -поштује и примени правила игре; -одговорно се односи према справама, објектима и реквизитима; -препознаје лепоту покрета и кретања;	Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине/Плес и ритмика – <i>Народно коло Моравац</i>		
	- ученик ће знати да користи податке из различитих извора и различите начине добијања података и да изврши избор садржаја за презентацију уз дате спољашње критеријуме	Пројектна настава Прављење презентација о дестинацијама		
	– наводи примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура; – дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;	Грађанско васпитање Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета.		
	Бити подстакнут да доживи Светог Саву као учитеља хришћанских врлина. -моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вереи прослављања Бога и српских светитеља.	Верска настава -Свети Сава-путеводитељ у вечни живот .Ученицима омогућити колики је значај и улога Светог Саве као просветитеља и да је светосавље основ живота.Кроз текстове,музичку културу и ликовно стваралаштво омогућити ученицима упознавање величине светитељског лика Светог Саве.		
		Егнлески језик		

ЛЕПОТ А И МОЋ ПРИРО ДЕ	Чита са разумевањем различите врсте текстова поштујући интонацију; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; разликује књижевне врсте: песму, драмски текст; уочи супротстављеност лица у драмском тексту; употреби основне облике усменог изражавања-описивање.	Српски језик Књижевност /„Песма о цвету“, Бранко Миљковић Књижевност/„Кад пролеће дође“, Љиљана Крстић(драмски текст) Језичка култура /Пролеће у мом крају (опис природе), говорна вежба Књижевност /„Завичају“, Добрица Ерић Књижевност /„ „Птице косовчице“, Момчило Мошо Одаловић	2 седмице (март, април)	*изложба радова, пано *кућица за птице, *задаци у уџбенику; извођење песме; самостално извођење музичке игре, * такмичење/ извођење народног кола, * презентација, *посађено цвеће, * игра „пронађи јаје“
	прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине: mm², cm², dm², m², a, ha, km². именује елементе правоугаоника и квадрата; – црта правоугаоник и квадрат; – својим речима искаже особине правоугаоника и квадрата; – израчуна површину правоугаоника и квадрата применом обрасца. реша задатак помоћу једначине и провери тачност решења; – састави израз, израчуна вредност	Математика Мерење и мере/Јединице мере површине Геометрија/Површина правоугаоника и квадрата Бројеви/Изрази. Једначине		

бројевног израза и примени својства рачунских операција; – реши проблемски задатак помоћу једначине и бројевног израза.	
-објасни шта све спада у бригу о себи и на који начин помажемо другим људима, животињама и како брине о природи; – – на адекватан начин брине о животињама;	Природа и друштво Човек – природно и друштвено биће
- слика техником акварел; развија еколошку свест о потреби упознавања, вредновања и чувања споменика природе; примени стечена знања о композицији у ликовној уметности; користи и примени различите ликовне технике и материјале приликом стварања ликовне композиције	Ликовна култура Наслеђе /Бели локвањ Наслеђе /Наш парк
- познаје појмове: крешендо, декрешендо, мецопијано, мецофорте; певање песме „Птице се враћају“ из нотног текста; доживи музичко дело и уочи изражајна дела заступљена у композицији „Годишња доба“, став „Април“ Петра Иљича Чајковског	Музичка култура Слушање музике, извођење музике, музичко стваралаштво /Пролеће
-правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; -комбинује различите моторичке вештине у игри и свакодневном животу; -изведекретања, вежбе и саставеузмузичкупратњу; – изведедечји и народниплес;	Физичко и здравственоваспитање Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине/Плес и ритмика - <i>Народно коло из нашег краја</i> Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине/Основендимских, спортских и елементарнихигара- <i>Мини рукомет -вођење лопте</i>
- ученик ће умети да препозна одређене проблемске ситуације и овладаће неким од решења за ситуације на које може наилазити у петом разреду	Пројектна настава Спремамо се за пети разред
– препознаје примере прекомерне потрошње;	Грађанско васпитање Стварне потребе и прекомерна потрошња.

	– препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих;			
	Увидети да се грех јавља као последица одсуства љубави -уочити шта је самољубље,себичност и по чему се разликује од истинске љубави. Увидети да без врлина нема љубави	Верска настава -Врлинослов-Свети нас уче Омогућити ученицима да уоче како стећи врлине и на тај начин показати бригу о људима и природи. Радовати се свему створеном		
	Слуша једноставније исказе којима се честитају празници и други значајни догађаји; реагује на упућену честитку и упућује кратке пригодне честитке	Енглески језик -Happy Easter -рецитовање -певање ускршњих песмица		
СВЕТ У МОЈИМ ОЧИМА	Чита са разумевањем текст;Одређује тему, редослед догађаја у прочитаном тексту; образложи свој мишљење поштујући и другачије ставове;именује позитивне и негативне особине ликова;препознаје ситуације кршења/остваривања права детеа и стереотипе у књижевном делу;усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаног књижевног текста.	Српски језик Књижевност /Домаћа лектира: „Леси се враћа кући“, Ерик Најт	Седмица (мај, јун)	*позориште сенки, *пано о другарству, * радови ученика, *петоминутно испитивање о анимираном филму, *такмичење (крос,излет), *стрип, * учешће у изради плана акције, *снимани кратки

				видео записи, * пано са фотографијама, *писани састави
	прочита и запише разломке облика $\underline{m}$ ($m, n \leq 10$); -упореди разломке са једнаким бројиоцима или имениоцима	Математика Бројеви/Разломци		
	– разликује човека од других живих бића по физичким и менталним особинама и способностима; – примени начине бриге о себи, али и о другима; – – примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући различитости међу људима; – сарађује с другима у групним/заједничким активностима;	Природа и друштво Одговоран однос према себи, другима и природи		
	- зна шта је сцена; препозна и именује елементе сценографије; зна које сценограф и која је његова улога; уочава и схвата значај осветљења; зна која је улога дизајнера светла; уочава и схвата улогу специјалних ефеката на филму и позоришној представи; зна чему служе маске; познаје улогу предмета и боје у мењању изгледа лица глумца и истицању карактера улоге; познаје и користи технику папирмаше; зна шта је костим; зна шта је сценска уметност; користи термине који се односе на сценску уметност; развије креативност кроз сценско извођење представе.	Ликовна култура Сцена /Сценографија Сцена /Маске Сцена /Костими Сцена /Извођење представе		
	- доживи музичко дело и уочи изражајна музичка средства у слушаним композицијама и гледаним анимираним	Музичка култура Слушање музике, извођење музике /Музика у анимираним филмовима		

филмовима; прошири своје знање о појму анимације и анимираног филма; поштује договорена правила понашања при слушању музике.			
-изведекретања, вежбе и саставеузмузичкупратњу; – изведе дечји и народни плес; – поштује правила понашања на вежбалиштима; – одговорно сеодносипремаобјектима, справама и реквизитима; – поштује и примени правила игре; – навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа;	Физичко и здравствноваспитање Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине/Спортска гимнастика- <i>Одељенско такмичење на тлу</i> Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине/Плес и ритмика- <i>Музичке игре</i>		
-зна да испољи емпатију	Пројектна настава Саветне поруке првацима – осмишљавање и прављење порука и цртежа; израда стрипа		
– испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду;	Грађанско васпитање Израда плана акције		
-код ученика ће се развијатижеља за очувањемприроде;	Верска настава Васкрсење и Педесетница-анимирини библијски филм. Сценски ефекти и музика у филму.		
-опише физички изглед и карактерне особине свог пријатеља -изрази допадање/ недопадање	Енглески језик -Friends -описивање најбољег друга/другарице		

ДРУГИ ДЕО -
ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	5.раз.	6.раз.	7.разред		8.разред	
		нед/год	нед/год	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност језик ¹	5/180	4/144	4	144	4	136
2.	Српски језик као нематерњи језик ²			3	108	2	68
3.	Страни језик	2/72	2/72	2	72	2	68
4.	Ликовна култура	2/72	1/36	1	36	1	34
5.	Музичка култура	2/72	1/36	1	36	1	34
6.	Историја	1/36	2/72	2	72	2	68
7.	Географија	1/36	2/72	2	72	2	68
8.	Физика		2/72	2	72	2	68
9.	Математика	4/144	4/144	4	144	4	136
10.	Биологија	2/72	2/72	2	72	2	68
11.	Хемија			2	72	2	68
12.	Техника и технологија	2/72	2/72	2	72	2	68
13.	Информатика и рачунарство	1/36	1/36	1	36	1	34
14.	Физичко и здравствено васпитање	3/108	3/108	3	108	3	102
УКУПНО: А				28-31*	1008-1116*	28-30*	952-1020*
Ред. Број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ						
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање ³	1/36	1/36	1	36	1	34
2.	Други страни језик ⁴ - Француски језик	2/72	2/72	2	72	2	68

¹ Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине

²Реализује се у школама у којима у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине

³Ученик бира један од понуђених програма

3.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе ⁵			2	72	2	68
УКУПНО: Б				3-5*	108-180*	3-5*	102-170*
УКУПНО: А + Б				31-34*	1116-1224*	31-33*	1054-1122*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети

ОБЛИК ОБРАЗОВНО -ВАСПИТНОГ РАДА

1. Редовна настава 27-30 часова
2. Слободне наставне активности - 1 час недељно (Ученик обавезно бира једну Слободну наставну активност)
3. Допунска настава – 1 час недељно
4. Додатна настава – 1 час недељно

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА

1. Час одељењског старешине - 1 час недељно
2. Ваннаставне активности -1 час недељно
3. Екскурзија - до 2 дана годишње

САДРЖАЈ ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Програми наставе и учења 5-8. разреда садрже следеће податке: разред на који се програм односи, назив наставног предмета/програма или наставне активности, циљ и задатке програма, глобалну структуру програма датог предмета на годишњем нивоу, тематску структуру годишњег програма за дати предмет (циљ, исходи, наставна област/тема, садржај, наставна средства,

⁴Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса

⁵Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм, али није у обавези

активности, методе и технике остваривања програма, евалуација), план активности за развој међупредметних компетенција ученика у настави датог предмета и план тематске/интегративне наставе у датом разреду.

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљеви наставе и учења *српског језика и књижевности* јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **СРПСКИ ЈЕЗИК 5. разред**, годишњи фонд часова: **180**, недељни фонд часова: **5**

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
I		70	33	37

	ЈЕЗИК			
II	КЊИЖЕВНОСТ	70	40	30
III	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	40	8	32
Укупно		180	81	99

ТЕМАТСКА СТРУКТУРА ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА

ЦИЉ	ИСХОДИ	НАСТАВНА ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈ	АКТИВНОСТИ, МЕТОДЕ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	СРЕДСТВА	ЕВАУАЦИЈА ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Упознавање ученика са националном традицијом и неговање љубави према матерњем језику. Ученик разликује променљиве речи од непроменљивих. Развијање интелектуалне радозналости и критичког мишљења.	Ученик је у стању да: * изрази и тумачи идеје и мисли; * користи матерњи језик у писменом и усменом изражавању у складу са граматичким и правописним правилима; * разликује чињенице од интерпретације; * има свест о сопственој култури	МУДРОСТ ПРЕ СВЕГА (септембар) Језик Књижевност Језичка култура	Народна проза Дјевојка цара надмудрила Еро с онога свијета До Златног Расуденца Кратке фолклорне форме Именице и појам деклинације Непроменљиве врсте (прилози и	Остваривње ефикасности часова текстуалном, демонстративном и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Увођење дигиталних ресурса и звучне	Уџбеници и дигитални уџбеници, пројектор, рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, ,	Постигнућа ученика: заинтересованост за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају

			предлози)	читанке. Истраживачко, пројектно учење.	наставни листићи и додатна литература	повратну информацију о усвојенсти наставног садржаја.
Неговање љубави према матерњем језику. Ученици развојем маште и читањем развијају сопствени литерарни израз, упознати су са појмом деклинације и поштују норму српског књижевног језика. Развијање интелектуалне радозналости, маште и способности комуникације.	Ученик је у стању да: * изрази и тумачи идеје и мисли; * чита са разумевањем и препознаје основне одлике књижевног дела; * користи матерњи језик у писменом и усменом изражавању у складу са граматичким и правописним правилима; * разликује чињенице од интерпретације; * разуме значење и употребу падежа у српском књижевном језику;	ФАНТАСТ И-КА И АВАНТУРА (октобар) Језик Књижевност Језичка култура	Падежи Ауторска авантуристичка проза Љубуш о Тетиди Поход на Мјесец Хобит У царству гусара Зеленбабини дарови Радио драма Капетан Џон Пиплфокс Први школски писмени задатак	Остваривње ефикасности часова текстуалном, демонстративно м и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Драмско извођење. Увођење дигиталних ресурса и звучне читанке. Пројектна метода.	Уџбеници и дигитални уџбеници, пројектор, рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, , наставни листићи и додатна литература	Постигнућа ученика: заинтересованост за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају повратну информацију о усвојенсти наставног садржаја.

Схватање значаја породице и породичних односа, неговање љубави према матерњем језику. Познавање одлика народне лирике, анализирање и интерпретација драмског текста, препознавање именица и одређивање њихове врсте. Развијање способности правилног јавног говорења, правилна употреба падежног система српског књижевног језика.	Ученик је у стању да: * изрази и тумачи идеје и мисли; * препознаје основне одлике лирске народне песме. * разуме појаву именовања речи у српском књижевном језику и однос дате речи према осталим члановима реченице. Појам предиката у реченици.	ПОРОДИЦА (новембар) Језик Књижевност Језичка култура	Појам реченице и главни реченични чланови Ауторска проза и народна лирика са тематиком породичних односа Кирија Прва бразда Аги и Ема Народна лирска поезија	Остваривње ефикасности часова текстуалном, демонстративно и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Увођење дигиталних ресурса и звучне читанке. Истраживачко учење, јавни наступ, презентација.	Уџбеници и дигитални уџбеници, пројектор, рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, , наставни листићи и додатна литература	Постигнућа ученика: заинтересованост за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају повратну информацију о усвојенсти наставног садржаја.
Упознавање ученика са историјом и јунаштвом свог народа, неговање љубави према матерњем језику. Ученик уме да препозна одлике народне епике. Препознаје у реченици зависне реченичне чланове. Развијање интелектуалне радозналости и дивергентног мишљења.	Ученик је у стању да: * користи матерњи језик у писменом и усменом изражавању у складу са граматичким и правописним правилима; * препознаје стилска средства у књижевном делу. * схвати појам епске песме и основне одлике; * самостално закључује и анализира. * схвати историју свог народа кроз поступке	ХРАБРО СРЦЕ (децембар) Језик Књижевност Језичка култура	Зависни реченични чланови Народне епске песме о Немањинима и Мрњавчевићима Родољубива ауторска поезија Моја отаџбина Певам песму Приповетка (Месец над тепсијом) Други школски писмени задатак	Остваривње ефикасности часова текстуалном, демонстративно и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Увођење дигиталних ресурса и звучне читанке. Истраживачко учење, јавни	Уџбеници и дигитални уџбеници, пројектор, рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, , наставни листићи и додатна литература	Постигнућа ученика: заинтересованост за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају повратну информацију о усвојенсти наставног

	епских јунака преткосовског тематског круга и родољубиву ауторску лирику.			наступ, пројекат-представа.		садржаја.
Упознавање ученика са националном традицијом и неговање љубави према матерњем језику. Ученик уме да препозна одлике романа. Чита са разумевањем и повезује прочитано са визуелном перцепцијом. Правилна употреба великог слова код писања празника, схвата култ Светог Саве у народној књижевности. Правилно користи придеве и повезује их са облашћу књижевности. Развијање интелектуалне радозналости и дивергентног мишљења. Богаћење сопственог усменог и писменог израза.	Ученик је у стању да: * изрази и тумачи идеје и мисли; * повезује граматику и књижевност; * има свест о националној култури, традицији и обичајима; * препознаје придеве у реченици, схвата појам компарације, препознаје њихову врсту и повезује их са епитетом као стилском фигуром у књижевности. * научено примењује у пракси писменог и усменог изражавања.	ПРАЗНИЧН Е РАДОСТИ (јануар) Језик Књижевност Језичка култура	Придеви Књижевност Робинзон Крусо Зимско јутро Шала Свети Саво Посленичке народне песме Контролни задатак	Остваривње ефикасности часова текстуалном, демонстративно и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Увођење дигиталних ресурса и звучне читанке. Истраживачко учење, јавни наступ, пројекат-представа.	Уџбеници и дигитални уџбеници, пројектор, рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, , наставни листићи и додатна литература	Постигнућа ученика: заинтересованост за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају повратну информацију о усвојености наставног садржаја.
Упознавање ученика са лепотом и културом писмене комуникације. Унутарпредметним	Ученик је у стању да: * састави комуникативну реченицу у складу са	ПИСМО (фебруар)	Заменице Књижевност Дечак и пас Кад књиге буду у	Остваривње ефикасности часова текстуалном,	Уџбеници и дигитални уџбеници, пројектор,	Постигнућа Постигнућа ученика: заинтересованост

повезивањем правописних правила са формом писања писма ученици познају и користе правописну норму. Правилно користе заменице и препознају их у реченици. Негују лепоту неформалне и формалне, писане и дигиталне комуникације	граматичким и правописним законитостима. * разуме комуникативну функцију. * сврсисходно образлаже и аргументује. * уме да преприча, исприча и опише. * учествује у изради пројектног задатка са међупредметним повезивањем информатике и рачунарства и српског језика и књижевности.	Језик Књижевност Језичка култура	моди	демонстративно м и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Увођење дигиталних ресурса и звучне читанке. Истраживачко учење, јавни наступ, пројекат-представа, зидне новине.	рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, , наставни листићи и додатна литература	за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају повратну информацију о усвојенсти наставног садржаја.
Ученици схватају важност детињства, одрастања, солидарности и проблема у одрастању у каснијем животу. Упознавање са делима лепе књижевности и самостално анализирање и интерпретирање књижевног дела. Развијање интелектуалне радозналости и критичког мишљења.	Ученик је у стању да: * повезује књижевно дело са језичком стварношћу и ситуацијама из свакодневног окружења. * има свест о улози детињства у формирању личности.	ДЕТИЊСТВО О (март) Језик Књижевност Језичка култура	Бројеви Глаголи Роман (Хајдуци) Приповетке Чича Јордан Десетица Мостови Поезија за децу Драма у стиху (Биберче) Контролни задатак Трећи школски писмени задатак	Остваривње ефикасности часова текстуалном, демонстративно м и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Увођење дигиталних ресурса и звучне читанке. Истраживачко учење, јавни наступ, пројекат-	Уџбеници и дигитални уџбеници, пројектор, рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, , наставни листићи и додатна литература	Постигнућа ученика: заинтересованост за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају повратну информацију о усвојенсти наставног садржаја.

				представа, зидне новине.		
Ученици схватају важност очувања природе. Схвата важност читања и неговања говорне културе. Ученик уме да препозна одлике ауторске књижевности. Разуме структурну анализу лирске песме. Препознаје врсту строфе, риме и стиха. Развој дивергентног мишљења при самосталном анализирању књижевног дела. Познаје глаголе у реченици, повезује их са појмом предиката и реченице и схвата њихову улогу у комуникацији. Развијање дескриптивног осећаја и излагања.	Ученик је у стању да: * има осећај за дескрипцију природе која га окружује. * препознаје глаголе у реченици и њихову функцију и значење повезује успешно са осталим реченичним члановима. * разуме глаголски род и вид као граматичку појаву.	ПРИРОДА (април) Језик Књижевност Језичка култура	Глаголи Књижевност Шљива Маслачак Теорија књижевности	Остваривње ефикасности часова текстуалном, демонстративно и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Увођење дигиталних ресурса и звучне читанке. Истраживачко учење, јавни наступ, пројекат	Уџбеници и дигитални уџбеници, пројектор, рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, , наставни листићи и додатна литература	Постигнућа ученика: заинтересованост за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају повратну информацију о усвојености наставног садржаја.
Неговање културе читања. Самостално	Ученик је у стању да: * изрази и тумачи идеје и мисли;	КЊИГА И ЈА (мај)	Глаголи Лектира (Доживљаји Тома Сојера)	Остваривње ефикасности часова	Уџбеници и дигитални уџбеници,	Постигнућа ученика: заинтересованост

интерпретирање школске лектире, књиге и филма снимљеног по књизи. Познавање главних одлика романа. Разумевање фабуле и смисаоно препричавање. Правилна употреба основних глаголских облика и разумевање њиховог апсолутног и релативног значења. Схватање значаја читања за развијање сопственог усменог и писменог израза. Развијање интелектуалне радозналости и критичког мишљења.	* разликује чињенице од интерпретације; * преприча, опише, изнесе став о прочитаном делу. * полемише, анализира, критикује и дискутује. * употребљава обрађене глаголске облике у апсолутном и релативном значењу.	Језик Књижевност Језичка култура	Певам дању, певам ноћу Прича за лаку ноћ Контролни задатак Четврти школски писмени задатак	текстуалном, демонстративно м и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Увођење дигиталних ресурса и звучне читанке. Истраживачко учење, јавни наступ, учење у библиотеци.	пројектор, рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, , наставни листићи и додатна литература	за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају повратну информацију о усвојености наставног садржаја.
Неговање љубави према матерњем језику. Упознавање са појмом акцентуације и правилно истицање наглашеног слога. Правилна употреба матерњег језика, неговање лепоте говорења.	Ученик је у стању да: * систематизује школско градиво; * примени научено у пракси; * препозна наглашавање слога у речи; * процењује своје знање и самовреднује се.	ЛЕТО (јун) Језик Књижевност Језичка култура	Место акцента Облици приповедања Систематизација	Остваривње ефикасности часова текстуалном, демонстративно м и илустративном методом кроз индивидуални, фронтални и групни рад ученика. Увођење дигиталних ресурса и звучне читанке.	Уџбеници и дигитални уџбеници, пројектор, рачунар, електронски медији, изабрани материјали са интернета и друштвених мрежа, , наставни листићи и	Постигнућа ученика: заинтересованост за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, дају повратну информацију о

				Истраживачко учење, јавни наступ, пројекат.	додатна литература	усвојенсти наставног садржаја.

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Српски језик и књижевност, пети разред

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
МУДРОСТ ПРЕ СВЕГА	Ученик је у стању да: *изрази и тумачи идеје и мисли; користи матерњи језик у писменом и усменом изражавању; разликује чињенице од интерпретације; има свест о сопственој култури;	Интердисциплинарана настава и повезивање знања са различитим аспектима стварности из области народне књижевности: пројекат међупредметног повезивања - Изложба ликовних радова: <i>Како видим народну прозу</i> Ликовна култура и народна књижевност: Народна новела „Дјевојка цара надумудрила“; Народна шаљива прича „Еро с онога свијета“; Народна бајка „До Златног Расуденца“	Месечни ниво – септембар.	Ниво остварености исхода оба предмета, продукти ученичких активности, развој међупредметних компетенција ученика
ФАНТА- СТИКА И АВАНТУРА	*изрази и тумачи идеје и мисли; чита са разумевањем и препознаје основне одлике књижевног дела; користи матерњи језик у писменом и усменом изражавању у складу са граматичким и правописним правилима; разликује историјске чињенице о Старој Грчкој од митске приче у	Историја: наставна јединица Најстарији период грчке историје са митском причом „Љубуш о Тетиди“, Љубивоја Ршумовића. ликовн култура		- заинтересованост за пројекат, активно учешће у раду, разумевање садржаја и функционалности пројекта, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, продукти рада

	ауторској књижевности			ученика
ПРАЗНИЧНЕ РАДОСТИ	*изрази и тумачи идеје и мисли; користи матерњи језик у писменом и усменом изражавању; разликује чињенице од интерпретације, има свест о сопственој култури; вреднује важност стварања	Техника и технологија: наставне јединице Поступци прераде и обраде коже и Поступци прераде и обраде дрвета са наставним јединицама Народне лирске песме о раду (последичке песме) и Један стари занат (писмена вежба) верска настава грађанско васпитање музичка култура Назив стваралачког пројекта: <i>Ја, стари занатлија</i>		- заинтересованост за пројекат, повратна информација о усвојености садржаја путем међупредметног повезивања, продукти рада ученика, постигнућа ученика
ЛЕТО	Ученик је устању да: тимски учествује у наставним активностима, повезује имена аутора са њиховим делима, препозна основне књижевно-теоријске појмове, повеже илустрацију са делом, препозна писца на основу фотографије, користи квиз као наставно методичко средство приликом усвајања градива	Повезивање информатике и рачунарства: наставна јединица Квиз (Представљање резултата пројектног задатка) са наставном јединицом Квиз из књижевности (аутори и дела, књижевнотеоријски појмови). Пројекат: квиз <i>Путевима књижевности –међуразредно такмичење</i>	Период реализације - јун	- заинтересованост за пројекат, повратна информација о усвојености садржаја путем међупредметног повезивања, продукти рада ученика, постигнућа ученика

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Поступним постављањем виших циљева и рокова, а у складу са могућностима ученика, остварују се пројектни индивидуални и групни задаци којима се ученик оспособљава да квалитетно планира и управља временом и информацијама. Коришћењем дигиталних и информационих технологија остварује се међупредметна повезаност наставе информатике и рачунарства и наставе српског језика и књижевности. Период реализације – октобар.	Постигнућа ученика
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Увођење литерарних и есејских задатака писмене и усмене комуникације ученик развија дивергентно мишљење и у стању је да износи личне закључке и идеје, али да уважава туђе мишљење уз свест о различитостима, што се повезује са наставом грађанског васпитања. Школска дебата на задату тему. Период реализације – новембар.	Постигнућа ученика, активно учешће у животу и раду школе
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Како видим оно што читам. Дела лепе књижевности ученик визуализује и изражава својим ликовним радом. Ликовни конкурс. Период реализације – март.	Продукти рада ученика на часовима и ваннаставним активностима
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Наставне јединице из области развоја и богаћења лексике ученици међупредметним повезивањем са изборним предметом Српски језик са елементима националне културе реализују пројекат лексикона и речника. Период реализације – прво полугодиште.	Постигнућа ученика, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, комуникација и сарадња са другим ученицима и запосленима, атмосфера на часу.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Пројекат излета, реализација часова у природи (Ботаничка башта, Мали Дунав, Зоолошки врт). Повезивање са наставом биологије. Период реализације - мај/јун. Повезаност са предметом Техника и технологија, наставна јединица Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине).	Понашање у учионици и ван ње, поштовање правила понашања, показана иницијатива и учешће у активностима заштите и очувања животне средине...
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Литерарни конкурс на задату тему „Чувам здравље – штитим и себе и друге”	Ученички продукти, ниво учешћа у активностима који се односе на

			дату тему.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Повезивање школске лектире „ <i>Робинзон Крусо</i> ”, <i>Данијел Дефо</i> са предметом Техника и технологија, наставна јединица <i>Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета-сечење, резање, спајање, лепљење и заштита</i> . Пројекат: Изложба макета. Период реализације – фебруар.	Степен иницијативе и учешћау активностима.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Драмски пројекат са циљем борбе против насиља у сарадњи са школским тимом и драмском секцијом. Период реализације – март/април.	Приступ проблему, поступци у решавању проблем ситуације, начин решавања проблема.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Повезивање са предметом Техника и технологија, наставна јединица Интернет претрага и приступ онлајн ресурсима.	Коришћење различитих извора података, умеће коришћења различитих врста података и информација у различитим облицима (шеме, табеле, графикони, мапе, електронски, штампани, дигитални...).
10.	САРАДЊА	Наставном јединицом <i>Приказ књиге по избору</i> (166. час) остварује се сарадња са библиотеком.	Понашање у тимском и групном раду, активности сарадње са другим ученицима и запосленима, поштовање правила комуникације и сарадње, уважавања других, консензус....
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Повезаношћу са наставом информатике и рачунарства коришћењем комуникационих дигиталних технологија пројекат информатичке писмености и комуникације на глобалним интернет мрежама.	Коришћење дигиталних технологија у сврху учења и напредовања, познавање правила дигиталне комуникације, коришћење дигиталних извора података, учешће у изради пројеката уз помоћ дигиталних ресурса.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Настава енглеског језика у основној школи има за циљ да развије интелектуалне и сазнајне способности ученика, да припреми за даље школовање, као и да утиче на формирање позитивног става према језичким, културним и друштвеним различитостима међу народима, што треба да допринесе и поштовању сопственог језика, културе и традиције.

Настава енглеског језика у петом разреду наставља се и тематски и садржајно на знања из страног језика која су ученици стекли у претходним разредима. Градиво је подељено у тематске целине које се баве темама интересантним за узраст ученика као што су школско окружење, породица, путовања, интернет, музика и сл.

На крају петог разреда ученик треба да уме да пружи основне информације о себи и да затражи исте од других, да упоређује особе и ентитете, да их броји и пружа информације о њиховом редоследу (разликује бројиве од небројивих именица, правилну и неправилну множину). Ученик на крају петог разреда може да изрази садашњу радњу било ону која описује уобичајена дешавања (Present Simple Tense) или радњу у тренутку говора (Present Continuous Tense). Ученик уме да опише прошлу радњу (Past Simple Tense) и да употреби тачан облик најчешћих неправилних глагола, као и да изрази планове за блиску будућност (going to). У наставу страног језика у петом разреду уводе се елементи културе и цивилизације, уче се најзаступљеније фразе, као и одређене традиције везане за енглеско говорно подручје које се упоређују са културом и обичајима у нашој земљи.

Од ученика се очекује да на крају петог разреда има довољно знања да може да оствари једноставну и кратку комуникацију (било усмену или писану) са особама са енглеског говорног подручја, да буде отворен и мотивисан за даље учење енглеског језика, као и да разуме предности и употребну вредност стеченог знања из овог страног језика. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, 5. разред ,

Годишњи фонд часова: 72, Недељни фонд часова: 2

Ред. број	Наставна област/ тема/ /целина	Број часова
1.	Упознавање (Лични идентитет)	4
2.	Fun - Забава (слободно време – забава, разонода, хобији)	7
3.	I'm hungry.- Исхрана (Исхрана и гастрономске навике)	11

4.	Stories- Приче (Временско искуство и доживљај времена)	8
5.	Cities- Градови (путовања)	7
6.	Explore -Истраживање (геограске особености)	9
7.	Space -Свемир (наука и истраживања)	10
8.	Music- Музика (уметност)	6
9.	Friends-Пријатељи (међуљудски односи)	10
	Укупно:	72

Тематска структура годишњег програма – Енглески језик, пети разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту; описивање способности у садашњости; описивање живих бића, предмета и места и положаја у простору	- разумеју краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве, отпоздраве, поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују способности у садашњости;	Упознавање Introduction	Vocabulary- members of a family, sports, body parts, computer words, dates To be, Have got, Can / Could	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни и тимски облик рада, Методе: показивање, монолошка, дијалогска, рад са књигом и метода практичних активности	учбеник, радна свеска, Teacher's book, CD, фотографије постери, штампани материјал	Иницијални тест, Диктат, Разговор са ученицима, Домаћи задаци, Разумевање прочитаног, Коментари (свиђа ми се- не свиђа ми се), Интересовања и мотивација,

	- размене информације које се односе на способности; - опишу сталне способности у садашњости користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставнији опис живих бића, предмета и места и положаја у простору и опишу их користећи једноставнија језичка средства;					Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама
Описивање догађаја у садашњости; давање информација о себи и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту; изражавање хронолошког времена (сати и минути, дани у недељи, датуми); изражавање допадања/недопадања; описивање и честитање празника и рођендана.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - опишу сталне, уобичајене радње/активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења о хронолошком времену у ширем комуникативном контексту; - опишу дневни / недељни распоред активности; - разумеју и реагују наједноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју једноставније текстове у којима се описују тренутне радње;	Забава Fun	Vocabulary- free time activities, frequency adverbs Present Simple Tense, Present Continuous Tense	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни и тимски облик рада, Методе: показивање, монолошка, дијалогска, рад са књигом и метода практичних активности	учбеник, радна свеска, Teacher's book, CD, фотографије постери, штампани материјал	Диктат, Разговор са ученицима, Тест, Домаћи задаци, Разумевање прочитаног, Коментари (свиђа ми се- не свиђа ми се), Интересовања и мотивација, Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама
- Набрајање врста хране, именовање воћа и поврћа - Исказивање потреба, осета и осећања;	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и	Исхрана I'm Hungry	Food Countable and Uncountable nouns Some and	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни и тимски облик рада, Методе: показивање,	учбеник, радна свеска, Teacher's book, CD, фотографије	Диктат, Разговор са ученицима, Домаћи задаци, Разумевање прочитаног,

изражавање присуства одсуства нечега; изражавање допадања/недопадања, молби, захтева, захвалности, исказивањеколичина и цена; изражавање упутства за припрему јела	осећањима; - изразе, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставне исказе који се односе на присуство/одсуство нечега и реагују на њих; - изразе присуство/одсуство нечега;		any Much/man y/a lot of	монолошка, дијалогска, рад са књигом и метода практичних активности	постери, учбеник, радна свеска, Teacher's book	Коментари (свиђа ми се- не свиђа ми се), Интересовања и мотивација, Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама
Описивање догађаја и способности у прошлости; изражавање присуства/одсуства нечега; Употреба прилошких одредби за време које се односе на прошлост	- разумеју краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размене информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл.	Приче Stories	- Time expressions - was/were - Past simple: regular and irregular verbs	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни и тимски облик рада, Методe: показивање, монолошка, дијалогска, рад са књигом и метода практичних активности	учбеник, радна свеска, Teacher'sboo k, CD, фотографије постери, штампани материјал	Диктат,Тест, Разговор са ученицима, Домаћи задаци, Разумевање прочитаног, Коментари (свиђа ми се- не свиђа ми се), Интересовања и мотивација, Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама
-Употреба прилошких одредби за место -Именовање националности -Упоредивање и описивање бића и појмова коришћењем компаратива и суперлатива - Примена правила грађења множине именица	- разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опису их користећи једноставна језичка средства; - упореде и опишу карактеристике живих бића, појаваи места, користећипридеве у компаративу и суперлативу; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења	Градови Cities	Place adjectives, Nationality names, Comparison of One Syllable and More Syllable Adjectives, Irregular Comparison	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни и тимски облик рада, Методe: показивање, монолошка, дијалогска, рад са књигом и метода практичних активности	учбеник, радна свеска, Teacher's book, CD, фотографије постери, штампани материјал	Диктат, Разговор са ученицима, Домаћи задаци, Разумевање прочитаног, Коментари (свиђа ми се- не свиђа ми се), Интересовања и мотивација, Планирано прилагођавање за

- Препознавање и примена именица које имају неправилне облике множине.	метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту;		of Adjectives, Plural of nouns, Irregular Plural of nouns			ученике са посебним потребама
- Набрајање и описивање географских појмова - Постављање питања - Бројеви до 1000 - Изражавање намера, жеља и планова у блиској будућности - Предлози за изражавање кретања	- разумеју и користе бројеве до 1000 - разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју жеље планове и намере и реагују на њих; - размене једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; - саопште шта они или неко други желе, планирају, намеравају; - разумеју једноставније предлоге и одговоре на њих; - упуте једноставан предлог; - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање; - затраже и упуте једноставно формулисане предлоге;	Истраживање Explore!	Geographic al terms, Numbers from 100 to 1000, Going to, Prepositions of movement	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни и тимски облик рада, Методe: показивање, монолошка, дијалoшка, рад са књигом и метода практичних активности	учбеник, радна свеска, Teacher's book, CD, фотографије постери, штампани материјал	Диктат, Тест, Разговор са ученицима, Домаћи задаци, Разумевање прочитаног, Коментари (свиђа ми се- не свиђа ми се), Интересовања и мотивација, Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама
- Именовање и описивање појмова који се односе на свемир - Упућивање молби - Изражавање забрана и наредби - Употреба одређеног и	- разумеју и формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - питају и кажу шта неко има / нема и чије је нешто; - разумеју, реагују и упуте	Свемир Space	Space vocabulary, Have to (must/mustn't) Will / won't,	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни и тимски облик рада, Методe: показивање, монолошка,	учбеник, радна свеска, Teacher's book, CD, фотографије постери,	Диктат, Разговор са ученицима, Домаћи задаци, Разумевање прочитаног, Коментари (свиђа ми

неодређеног члана - Употреба глагола у будућем времену	једноставне молбе; - могу да разумеју и изразе наредбе и забране - уоче разлику и употребљавају одређени и неодређени члан - разумеју и користе изразе везане за свемир - употребљавају глаголе у будућем времену		Possessive Pronouns, Saxon genitive, Articles a/an/the	дијалошка, рад са књигом и метода практичних активности	штампани материјал	се- не свиђа ми се), Интересовања и мотивација, Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама
- Именовање и описивање музичких инструмената и муз.жанрова - употреба садашњег перфекта - исказивање искустава из прошлости - уочавање разлика у употреби простог прошлог времена и садашњег перфекта	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - изражавају допадање и недопадање - именују музичке инструменте - препознају и разликују музичке жанрове - разумеју разлику у употреби простог прошлог времена и садашњег перфекта.	Музика Music	Musical instruments, Present Perfect Tense, Present Perfect vs Past Simple	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни и тимски облик рада, Методе: показивање, монолошка, дијалошка, рад са књигом и метода практичних активности	учбеник, радна свеска, Teacher's book, CD, фотографије постери, штампани материјал	Диктат, Завршни тест, Разговор са ученицима, Домаћи задаци, Разумевање прочитаног, Коментари (свиђа ми се- не свиђа ми се), Интересовања и мотивација, Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама
- Описивање пријатеља	- разликују и употребљавају	Пријатељи	Personality	Фронтални,	учбеник,	Диктат, Завршни тест,

- Увођење описивања карактера. - Употреба придева, глагола и времена у писаној и вербалној комуникацији. - Конверзација и писање о историјским личностима. - Обнављање целокупног градива петог разреда.	- придеве који описују особине од придева који изражавају осећања - разумеју једноставно формулисане предлоге и реагују на њих; - затраже и упуте једноставно формулисане предлоге; - траже или дају савет - употребљавају препозиционе глаголе - разликују придеве који описују особине од придева који описују осећања	Friends	adjectives, Adjectives in –ed and –ing (<i>interesting</i> - <i>interested</i>). Phrasal verbs , Should, Present Continuous for future	индивидуални, рад у пару, групни и тимски облик рада, Методе: показивање, монолошка, дијалогска, рад са књигом и метода практичних активности	радна свеска, Teacher's book, CD, фотографије постери, штампани материјал	Разговор са ученицима, Домаћи задаци, Разумевање прочитаног, Коментари (свиђа ми се- не свиђа ми се), Интересовања и мотивација, Планирано прилагођавање за ученике са посебним потребама

ТЕМАТСКО / ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ

Наставни предмет: Енглески језик, 5. разред

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха

ДАН ЈЕЗИКА, 26.септембар - У сарадњи са наставницима српског и француског језика ученици раде у групама истраживање и записивање народних умотворина- пословице, загонетке, изреке, афоризми и сл.на сва три језика . Од прикупљеног материјала праве паное, банере, презентације, видео-клипове. Истражују сличности и разлике између британске и америчке варијанте енглеског језика и осмишљавају квиз за све ученике. Радови ће бити објављени на сајту школе.	- Ученици ће стећи јасну слику о важности језика за очување културе, традиције, историје једног народа. Ученици истражују и бирају релевантне информације и користе их за даље учење. - Ученици користе различите дигиталне ресурсе и развијају своју креативност и друге вештине кроз активности израде паное, ликовних илустрација, израдом материјала за сајт школе, квиз за ученике и сл.	- Француски језик, српски језик – теме које ће бити заступљене ће бити дефинисане на почетку сваке шк.године. - Информатика и рачунарство – прављење презентација и видео клипова, претраживање интернета - Географија – мапа света, државе енглеског и француског говорног подручја - Ликовна култура – осликавање лога и банера	19. - 26. септембар	Ученици су заинтересовани за дате активности, активно учествују у реализацији пројекта, прате радове других ученика и међусобно сарађују. Сами долазе до важних информација и уз помоћ наставника праве одабир. Ученици су мотивисани да науче више и схватају важност учења страних језика.

Светски дан здравља, 7.4. - Целокупне активности ученика посвећене су промовисању здраве хране и здравих стилова живота. Ученици ће бити подељени у две групе које ће се бавити истраживањем и прикупљањем разних материјала (слике, савети нутрициониста, филмови/видео клипови и сл). Једна група ће се бавити темом здраве хране и здравих животних навика. Друга група ће се бавити темом нездраве хране и нездравих животних навика. Активности: израда менија за здраву ужину, панои са порукама у холу школе, трибина са ПП презентацијом на дату тему, промоција физичких активности и вежбања.	- Циљ активности је подизање свести ученика о значају исхране и физичких активности за очување здравља. Ученици ће на крају пројекта имати конкретна сазнања о томе шта је здраво или нездраво за њих, како променити своје лоше навике, брзу храну и активно учествовати у развијању здравих навика и здравих стилова живота. Своје активности ученици ће креативно изразити у складу са својим интересовањима (литерарна, ликовна, дигитална форма).	-Биологија- здрава и нездрава храна, значај здраве исхране и здрави стилови живота. - Ликовна култура- израда паноя, цртежа - Информатика и рачунарство- прављење презентација и претраживање интернета - Физичко и здравствено васпитање- физичке активности, спортови, вежбе за очување кондиције и здравља. -Техника и технологија- практични рад (припрема штанда за конзумирање здраве хране у холу школе).	Од 1.4. – 7.4.	Ученици показују интересовање за тему, активно учествују у истраживању и сами доносе одлуке које ће утицати на очување њиховог здравља и здравих стилова живота. Код ученика се развија предузимљивост и осећај личне одговорности за своје здравље.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха

1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Наставник охрабрује ученике да користе различите изворе информација, да се према њима критички односе, да разликују битно од небитног, да нове информације повезују са оним што већ знају као и са личним искуством. Наставник негује лична интересовања ученика и даје им могућност да сами изаберу активности (када је то могуће). Наставник указује ученицима на различите начине учења и складу са садржајем и циљевима.	Ученици критички користе различите изворе информација. Ученици користе различите технике учења
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Наставник указује ученицима на важност поштовања устањених правила понашања у школи (и у друштву), помаже развијању самосталности и самопоуздања код ученика, као и развијање позитивног односа према другима. Инсистира на међусобном поштовању и одговорном понашању. Учи ученике како да аргументовано заступају своје ставове уз уважавање туђег мишљења.	Ученици поштују правила понашања. Ученици имају самосталност у раду. Ученици заступају своје ставове уз уважавање и поштовање мишљења других
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник помаже ученицима да препознају естетичке елементе у различитим контекстима, негује језичку културу, упознаје ученике са културом народа енглеског говорног подручја и подстиче стваралачке способности ученика.	Ученици стичу знања о културној баштини других народа, и уче да поштују сопствено културно наслеђе
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Наставник инсистира да ученици саслушају другог и уважавају саговорника, учи их да изразе своје ставове на позитиван и аргументован начин, указује ученицима како да се адекватно изразе у одређеној ситуацији, усмено и писмено, у различитим друштвеним контекстима, користећи одговарајући регистар.	Ученици се изражавају прикладно датој ситуацији (усмено и писмено).
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Наставник подиже свест ученика о дејству човека на природу и о неопходности очувања непосредне и шире околине и укључује их у еко-пројекте на нивоу школе.	Ученици активно делују на очување животне средине у школи, породицу, блиском окружењу, практикујући одрживост (штедња воде и енергије, разврставање отпада, рециклажа).
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Наставник промовише здраве животне стилове, указује ученицима на штетност лоших навика у исхрани, опасност од различитих врста зависности, у складу са ситуацијом.	Ученици разликују добре и лоше навике и одговорно се понашају према свом здрављу.

7.	ПРЕДУЗИМЉИ-ВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕ-ТНИШТВУ	Наставник задаје пројекте који подразумевају тимски рад и траже од ученика да се сами организују како би успешно завршили задатак.	Ученик је спреман да учествује у тимским пројектима, способан да развије идеју, представи је и образложи, преговара у тиму о њеној реализацији.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Наставник подстиче ученике да повезују стечена знања из различитих предмета и свакодневног живота, да при решавању проблема ситуацију сагледа из различитих углова, уважава опречна мишљења, да тражи помоћ вршњака/родитеља/наставника уколико му је потребна, анализира потенцијална решења и њихове последице.	Ученици су способни да реше проблемску ситуацију, користећи сазнања из различитих извора, самостално или сарађујући са другима.
9.	РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Наставник указује ученицима на важност коришћења информација из различитих извора, учи их како да протумаче информације приказане на различите начине, процене њихову поузданост и користи их у процесу учења и свакодневном животу.	Ученик уме да препозна поуздане изворе података и да их користи у школи и свакодневном животу, користи различите изворе података, презентује податке у различитим форматима.
10.	САРАДЊА	Наставник подстиче рад у пару ради ефикаснијег вежбања говорних способности, задаје ученицима задатке који подразумевају тимски рад, међусобну сарадњу, размену мишљења, поделу рада и сл.	Ученик активно учествује у раду групе или пара. Ученик је способан да сарађује са другима на реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник користи дигиталне ресурсе у настави кад год је то могуће, учи ученике како да на ефикасан начин користе модерне технологије, водећи притом рачуна о сопственој безбедности и одговорном понашању у виртуелном окружењу. Наставник охрабрује ученике да користе образовне ресурсе доступне на интернету и да препознају поуздане изворе информација.	Ученик је способан да користи одређена средства из области ИКТ-а, истражују на интернету и представи резултате свог рада у дигиталном облику.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и

одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Историја, 5. разред**, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Основи проучавања прошлости	6	3	3
2.	Праисторија	3	1	2
3.	Стари исток	4	2	2
4.	Античка Грчка	12	6	6
5.	Антички Рим	11	6	5
Укупно		36	18	18

ТЕМАТСКА СТРУКТУРА ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА

Циљ	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- увођење ученика у предмет; - упознавање ученика са основним временским одредницама, - упознавање ученика са различитим начинима рачунања времена у прошлости и садашњости; - упознавање ученика са периодима прошлости и историјским периодима и њиховим хронолошким и просторним оквирима; - упознавање ученика са врстама историјских извора и установама у којима се чувају .	- ученик ће умети и знати да разликује основне временскеодреднице (годину, деценију, век, - миленијум, еру); - лоцира одређенувременскуод редницу на временској ленти; - разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; - разврста историјске изворе премањиховој основној подели; - повеже врсте историјских извора саустановама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека).	Основи проучавања прошлости	Појам прошлости и историја као наука опрошлости људског друштва. Хронологија – рачунање времена. Подела прошлости и периодизација историје. Историјски извори – дефиниција, основна подела и установе у којима се чувају.	- монолошко-дијалошка метода, - текстуална метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, уџбеничким текстовима), - илустративно - демонстративна метода (израда паноа, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте - илустрације - историјски извори и литература -документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици (значајне грађевине, установе културе и образовања)	- писмена провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (есеј, презентација, пано...)
- упознавање	- ученик ће моћи,	Праисто-	Основне одлике	- монолошко-дијалошка	- историјске	- писмена провера

ученика са основним карактеристикама праисторијског периода и хронолошким и просторним оквирима овог доба;	знати и умети данаведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; - разликује основне одлике каменог и металног доба.	рија	праисторије (начин живота људи, проналасци). Подела праисторије (камено, метално доба). Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).	метода, - текстуална метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, уџбеничким текстовима), - илустративно - демонстративна метода (израда паноа, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	карте - илустрације - историјски извори и литература - документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици (значајне грађевине, установе културе и образовања)	знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (есеј, презентација, пано...)
- упознавање ученика са основним карактеристикама Старог истока; - Развијање вештине кретања кроз простор и време Старог истока; - упознавање ученика са основним одликама државног и друштвеног уређења цивилизација Старог истока; - стицање знања о основним одликама	- ученик ће моћи, знати и умети далоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; - користи историјску карту - наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; - идентификује основна обележја значај религије у	Стари исток	Појам Старог истока – географске одлике, најзначајније цивилизације (Месопотамија, Египат, Јудеја, Феникија). Друштвени односи и државно уређење у цивилизацијама Старог истока. Основне одлике привреде и свакодневни живот – обичаји, занимања, култура исхране и становања. Култура и историјско наслеђе народа Старог	- монолошко-дијалогска метода, - текстуална метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, уџбеничким текстовима), - илустративно - демонстративна метода (израда паноа, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални,	- историјске карте - илустрације - историјски извори и литература - документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици (значајне грађевине,	- писмена провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (есеј, презентација, пано...)

културе народа Старог истока.	цивилизацијама Старог истока; - смести историјску појаву, догађај и личност уодговарајући миленијум или век; - изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; - визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајући мисторијским периодом;		истока – религија (монотеизам и политеизам), писмо, књижевност, уметност, наука, цивилизацијске тековине (математика, архитектура, календар, иригациони систем, саобраћајна средства, медицина, закони...).	фронтални, групни и рад у пару	установе културе и образовања)	
- стицање и развијање знања о историји Старе Грчке (одређивање просторног и хронолошког оквира); - упознавање ученика са основним одликама државног и друштвеног уређења грчких полиса; - упознавање ученика са привредним, научним и културним	- ученик ће моћи, знати и умети да опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; - лоцира на историјској карти државе античке Грчке; - приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; - идентификује узроке	Античка Грчка	Појам античке Грчке – географске одлике. Најстарији период грчке историје (Критска и Микенска цивилизација). Грчки митови (појам, примери) и хомерски епови. Колонизација и основне одлике привреде. Полиси – Спарта и Атина Грчко-персијски ратови. Пелопонески рат – узроци и последице. Култура и свакодневни живот	- монолошко-дијалошка метода, - текстуална метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, уџбеничким текстовима), - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални,	- историјске карте - илустрације - историјски извори и литература -документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно- историјски споменици(знач ајне грађевине, установе	- писмена провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (есеј, презентација, пано...)

достигнућа античке Грчке и Хеленистичког доба и њиховог утицаја на савремени свет; - стицање знања о личностима које су обележиле античку Грчку; - развијање свести о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњости;	и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; - истражи основна обележја и значај религије старих Грка; - наведе значај и последице освајања Александра Великог; - илуструје примерима важност утицаја античке Грчке на савремени свет;		Хеленистичко доба и његова култура. Најистакнутије личности: Дракон, Перикле, Филип II, Аристотел, Архимед... Историјско наслеђе	фронтални, групни и рад у пару	културе и образовања)	
- стицање и развијање знања о историји Старог Рима (одређивање просторног и хронолошког оквира); - упознавање ученика са основним одликама државног и друштвеног уређења римске државе; - развијање истраживачког духа и критичког односа према прошлости.	- ученик ће моћи, знати и умети да наведе основне разлике између античке римске републике и царства; разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; - истражи основна обележја и значај религије античког Рима; - наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства;	Антички Рим	Појам античког Рима – географске одлике и периодизација. Оснивање Рима (легенда). Структура друштва и уређење Римске републике. Ширење Римске државе Рим у доба царства – принципат и доминат. Пад Западног римског царства Најистакнутије личности: Ханибал, Цицерон, Јулије Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики... Историјско наслеђе	- монолошко-дијалогска метода, - текстуална метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, уџбеничким текстовима), - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте - илустрације - историјски извори и литература - документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици (значајне грађевине, установе културе и образовања)	- писмена провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (есеј, презентација, пано...)

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Историја

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
- Основи проучавања прошлости	- ученик ће умети и знати да разликује основне временске одреднице - разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости, разврста историјске изворе према њиховој основној подели	Математика - основне операције Ликовна култура - визуелни историјски извори Српски језик - писани и усмени историјски извори, препричавање, анализа	септембар	Усмена и писана провера, презентација
- Праисторија	- ученик ће знати и умети данаведете главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи праисторији; - разликује основне одлике каменог и металног доба	- Ликовна култура - израда скулптура из праисторије - Географија - Биљни и животињски свет - Биологија - Порекло и разноврсност живота - Техника и технологија - Саобраћај (откриће точка) Информатика и рачунарство - Дигитална писменост (претраживање на интернету)	Октобар новембар	Усмена и писана провера Анализа ученичких радова
- Стари исток	- ученик ће знати и умети да лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; наведе најважније одлике државног друштвеног уређења цивилизација Старог истока; илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет;	Географија - употреба карте Грађанско васпитање - Држава и друштво Српски језик - изражавање и граматичка писменост Информатика и рачунарство - Дигитална писменост (претраживање на интернету) Верска настава - религије	Новембар децембар	Усмена и писана провера Израда и анализа панова
- Античка Грчка	- ученик ће знати и умети да опише особености природних услова и географског положаја	Српски језик - Античка дела на тлу Србије Географија - географска карта	Јануар	- Радови ученика -

	античке Грчке -приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине	Грађанско васпитање - Држава и друштво Информатика и рачунарство - Дигитална писменост (претраживање на интернету) Физичко васпитање - Олимпијске игре	Фебруар Март Април	презентација, есеј, пано, усмена и писана провера
- Антички Рим	- ученик ће моћи, знати и умети да лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; - наведе основне разлике између античке и римске републике и царства; - разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; - истражи основна обележја и значај религије античког Рима	Грађанско васпитање - Држава и друштво Информатика и рачунарство - Дигитална писменост (претраживање на интернету) Географија - географска карта Верска настава - Хришћанство	Април Мај Јун	- Радови ученика - презентација, есеј, пано - усмена и писана провера

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1. КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- упућивање ученика на различите начине и технике учења - истраживачки задаци - издвајање најважнијих појмова из наставних јединица - анализом историјских извора развој критичког мишљења - метода кључних речи	- усменим и писаним путем ученик ће показати основна и посебна историјска знања и да разуме и критички посматра историјске и савремене догађаје уз употребу историјских извора - домаћи задаци
2. ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- израда паноя	- усменим и писаним путем
3. ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- анализа фотографија и аудио визуелних историјских извора - израда тематског паноя	- представљање паноя- изложба - усменим путем

4. КОМУНИКАЦИЈА	- анализа занимљивих текстова, домаћих задатака и историјских извора - дијалогска метода - јасно усмено и писано изражавање на часовима утврђивање градива	- усменим и писаним путем
5. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- вршњачко вредновање и самовредновање	- разговор након спроведене активности
6. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- есеј - истраживачки задаци са циљем упоређивања свакодневног живота некада и сада (акценат на исхрани, здрављу, наталитету, морталитету, спорту итд.)	- разговор - изложба радова - домаћи задаци
7. ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- радови ученика (израда тематских паноа и магнета и продаја на ђачком вашару) - ликовна представа дате теме	- изложба радова - разговор
8. РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- израда и решавање асоцијација	- усменим и писаним путем
9. РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- упућивање ученика на различите изворе информација - неговање критичког односа према лако доступним информацијама (интернет) кроз рад са образовним порталима	- разговор - есеј
10. САРАДЊА	- тимски рад, рад у пару, квиз, чешће у изради пројеката - вршњачка помоћ у учењу, учење по моделу	- вредновање коначног ученичког продукта (пројекат, пано, презентација)
11. ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- претраживање на интернету и коришћење дигиталне библиотеке - kahoot квиз	- разговор - есеј

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ : Циљ наставе географије је усвајање знања о природно географским и друштвено географским објектима појавама и процесима и њиховим међусобним везама у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Задаци наставе географије су вишеструки. Њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према светским и националним вредностима и достигнућима. Настава географије треба да допринесе картографском описмењавању, употреби географских карата и др.извора информација у процесу учења и истраживања у свакодневном животу. Ученици треба да разумеју узрочно-последичне повезаности појава и процеса у геог.омотачу, развијају естетска опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ГЕОГРАФИЈА – 5.разед**, Годишњи фонд часова: **36**,недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1	Човек и географија	1
2.	Васиона	4
3.	Облик Земље	3
4.	Земљина кретања	3
5.	Унутрашња грађа Земље и рељеф	10
6.	Ваздушни омотач Земље	5
7.	Воде на Земљи	7
8.	Биљни и животињски свет	3
Укупно		36

Тематска структура годишњег програма – Географија, 5. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Увођење ученика у предмет, упознавање ученика	Повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком На примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека Разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима на Земљи	Човек и географија	предмет проучавања подела и значај географије	- фронтални - м.усмоног излагања - метод разговора - илустративан	- уџбеник - карта света - нема карта	посматрање
Информисати ученике о основним особинама небеских тела,сунчевом систему,облику и величини Земље, распореду континената и океана	Разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља Објасни и повеже структуру Сунчевог система и положаја Земље у њему Разликује небеска тела и наводи карактеристике Одреди положај Месеца у односу на Земљу	Васиона	- васиона, - Сазвежђа,млечни пут, - Сунчев систем,сателити,Месец, - Облик и величина Земље	- фронтални - метод усмоног излагања - метод разговора - метод показивања - метод цртања - илустративно-демонстративан презентације	уџбеник - карта света - физичко-географски глобус -индукциони глобус - нема карта	посматрање - праћење ангажовања ученика - усмена провера знања - тест
Да ученици стекну основна знања о облику и величини Земље, распореду континената и океана	Помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику Помоћу карте опише распоред копна и мора на Земљи и наведе називе	Облик Земље	Облик и димензија Земље, распоред копна и мора на Земљи Сила Земљине теже, глобус, екватор, полови	фронтални - усмено излагање - разговора, (дијалогска) - илустративно-демо презентације	- физичко-географски глобус -индукциони глобус - нема карта	- праћење ангажовања ученика - усмена провера знања - тест

	континентата и океана Примерима објасни деловање Земљине теже					
Да ученици стекну основна знања о земљиним кретањима и последицама истих	Разликује и објасни Земљина кретања и последице Повеже смер ротације са сменом дана и ноћи Повеже револуцију са сменом годишњих доба и топлотних појасева	Земљина кретања	Ротација Револуција Последице	фронтални - усмено излагање - разговора, (дијалогска) - илустративно-демонстративни - метод експерим - показивања - цртања	- уџбеник - карта света - глобус - батеријска лампа - телуријум - карта часовних зона	посматрање - укључивање ученика у експерименте - белешке - домаћи задаци - писмена провера знања
Да ученици схвате унутрашњу грађу Земље и разумеју данашњи распоред копна и мора и изглед рељефа	Разликује деловање унутрашњих сила Разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље Наведе спољашње силе Помоћу карте опише начине и последице кретања литосферних плоча Разликује хипоцентар и епицентар Опише процес вулканске ерупције Разликује основне типове стена Објашњава настанак планина и низија Разликује ерозивне и акумулативне процесе Наводе примере деловања човека на рељеф	Унутрашња грађа и рељеф Земље	стене, литосферне плоче, настанак планина и котлина, спољашње силе	- фронтални - усмено излагање дијалогска - илустративно-демонстративни - метод експеримента - показивања - цртања Презентације Рад у пару Израда модела	макета вулкана - нема карта - календар (маказе, лепак..) - макета вулкана	- посматрање - укључивање ученика у експерименте - белешке - домаћи задаци - писмена провера знања
Да ученици стекну основна знања о	Опише структуру атмосфере	Ваздушни омотач	састав атмосфере време и типови,	фронтални	Уџбеник Карта света	посматрање - укључивање

структури атмосфере, стекну основна знања о клими, времену, метеоролошким елементима - разумеју потребу очувања и заштите атмосфере	Наводе временске промене које се дешавају у тропосфери Разликује појам времена од климе Наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе Наведе примере утицаја човека на загађење атмосфере Наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека	Земље	клима, загађивање атмосфере	- усмено излагање - разговора, (дијалогска) - илустративно-демонстративни - метод експеримента - показивања - цртања Израда временске прогнозе Презентације	Карта Европе Нема карта	ученика у експерименте - белешке - домаћи задаци - писмена провера знања
Да ученици стекну осн. знања о хидросфери, слаткој и сланој води и њиховим хемијским особинама, кретању, загађености, обалама, разлици о изгледу острва и полуострва, да знају шта су заливи, мореузи	Уочава и разликује на географској карти океане, мора, заливе Наведе и опише својства морске воде Разликује речну мрежу и речни систем Наведе и опише елементе реке Разликује типове језерских басена Наведе поступке које ће предузети за време поплава Наведе примере утицаја човека на загађење вода	Воде на Земљи	Светско море и његова хоризонтална подела, својства морске воде (салинитет, температура, боја, провидност), кретање морске воде Воде на копну – подземне воде, реке, језера, ледници Човек и вода – поплаве и бујице, заштита вода од загађења	фронтални - усмено излагање - разговора, (дијалогска) - илустративно-демонстративни - метод експеримента - показивања - цртања	уџбеник - карта света - глобус	посматрање - укључивање ученика у експерименте - белешке - домаћи задаци - писмена провера знања
Да ученици стекну осн. знања о распореду биљних и животињских заједница на Земљи	Помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи Помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан живи свет	Биљни и животињски свет	Распрострањеност биљног и животињског света на Земљи Угроженост и заштита живог света	- фронтални - усмено излагање - разговора, (дијалогска) - илустративно-демонстративни - метод експеримента	- уџбеник - карта света - глобус	посматрање - укључивање ученика у експерименте - белешке - домаћи задаци

	у њима Опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста Наведе примере за заштиту живог света на Земљи			- показивања - цртања		- писмена провера знања

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
1. Васиона	– наведе врсту и значај васионских тела – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора из литературе о небеским телима	Српски језик и књижевност - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста Информатика и рачунарство - израда презентација	септембар	- усмена и писана анализа провера - анализа презентације
2. Облик Земље	– препозна облик Земље и њена кретања – употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу литературе	Информатика - израда презентација, обрада видео записа и звука Ликовна култура - уређивање слика у Microsoft Office Picture Manager или неком другом програму	Септембар, октобар, новембар, децембар	- Усмена и писана провера - анализа и вредновање презентације - евалуација паноа
3. Унутрашња грађа и рељеф Земље	– наведе специфичности различитих облика рељефа -уочава утицај и улогу разорних последица	Ликовна култура – израда унутрашње грађе Земље Информатика - израда презентација, обрада видео записа и звука	Јануар, фебруар, март, април	- радови ученика- изложба - презентација, есеј, пано - усмена и писана

	природних појава			провера
4. Ваздушни омотач Земље	- уочава специфичности различитих типова климе у свету – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања, користећи ИКТ; – уочава промене атмосфери и клими данас	Биологија – последице загађења атмосфере, киселе кише	Мај, јун	- Радови ученика - презентација, есеј, пано - усмена и писана проверка

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- упућивање ученика на различите начине и технике учења - истраживачки задаци - издвајање најважнијих појмова из наставних јединица - анализом географских извора развој критичког мишљења - помодоро - техника учења (коришћење тајмера помоћу кога се учење на часу разбија на одређене временске интервале) у циљу боље организације времена у току процеса учења - мемо технике учења - метода кључних речи	- усменим и писаним путем - домаћи задаци
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- израда презентације	- усменим и писаним путем
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- израда модела Сунчевог система - израда тематског паноя	- представљање паноя-изложба - усменим путем
4.	КОМУНИКАЦИЈА	- анализа занимљивих текстова, домаћих задатака - дијалошка метода изражавања свог мишљења, ставова и осећања - јасно усмено и писано изражавање на часовима утврђивање градива	- усменим и писаним путем
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- вршњачко вредновање и самовредновање	- разговор након спроведене активности
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- есеј	- разговор - изложба радова
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- радови ученика (израда тематских паноя и магнета и продаја на ђачком вашару) - ликовна представа дате теме	- изложба радова - разговор

8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- укрштене речи - израда и решавање асоцијација - читање графикона и табела	- усменим и писаним путем
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- упућивање ученика на различите изворе информација - неговање критичког односа према лако доступним информацијама (интернет) кроз рад са образовним порталима	- разговор - есеј
10.	САРАДЊА	- тимски рад, рад у пару, квиз, учешће у изради пројеката - вршњачка помоћ у учењу, учење по моделу	- вредновање коначног ученичког продукта
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- израда мимова (вирални садржај у облику слике са додатим текстом) - израда презентације, претраживање, kahoot квиз - facebook у настави - израда профила значајних историјских личности	- ученички продукти и примена у датој ситуацији - разговор

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: БИОЛОГИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем. Акценат наставе биологије у петом разреду је на разумевању концепта разноврсности живог света и његовог значаја за природу и човека, значаја процеса који карактеришу живот и односа који се успостављају у природи. То би требало да буде добра основа за даље учење биологије и осталих предмета из природне групе и развој научног и критичког приступа биолошким феноменима.

Наставни предмет: **БИОЛОГИЈА, ПЕТИ (5) разред**, годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Број часова по теми	Обрада	Остало
1	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	34	16	18
2	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	11	5	6

3	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	7	3	4
4	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	12	4	8
5	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	8	4	4
Укупно		72	32	40

Тематска структура годишњег програма за 5. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
-Упознају са појмом ћелије као основне јединице грађе свих живих бића, њеним основним деловима - Да разликују једноћелијске и више -ћелијске организме, -Упознају заједничке особине живих бића и групишу их према	– истражује особине живих бића према упутствима наставника; – групише жива бића према њиховим заједничким особинама; – одабира видљиве особине важне за класификацију живих бића	ПОРЕКЛО И РАЗНО-ВРСНОСТ ЖИВОТА	Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића Једноћелијски и вишећелијски организми. Основе класификације: главни карактери и особине важне за класификацију. Исхрана. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост.	Истраживачким радом ученика, кроз групни рад и рад у паровима користећи експерименталну и методу практичних радова, као и демонстративно – илустративну и методу упознати ученике са: 1) ћелијом где ће ученици кроз вежбу самостално, користећи лупу посматрати крупне ћелије које су им доступне сходно окружењу у коме се школа налази. 2) Особинама живих бића која су заједничка за сва жива бића кроз огледе- Особине које се не могу обрадити огледом, могу се	- лупа - природни материјали (паренхим поморанце, икра рибе, јаја водоземаца, кишна глиста, доступне биљке...) - свећа - интерактивни материјали - прибор за цртање - (микроскоп)	- дневници, - проблемски задаци, - експерименти, - истраживачки пројекти, - тестови, - извештаји, - усмено испитивање, - есеји, - контролне вежбе, - самоевалуација, - вршњачко оцењив

задатом критеријуму.			Покретљивост – кретање. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.	обрадити кроз истраживачки рад. 3) Класификацијом живих бића коју би ученици након истраживања заједничких особина, требало самостално да изводе према задатом критеријуму. Све што ученици посматрају или истражују би требало да прикажу цртеж омина њему обележе кључне детаље и да направе речник основних појмова.		ање, - практичне вежбе.
- Повежу и уоче условље-ност грађе живих бића са животном средином у којој се налазе и усвоје термин адаптације	- идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, -једноставним цртежом прикаже биолошког бјекте које посматра и истражује и означи кључне детаље	ЈЕДИ-НСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Живот у воденој и копненој средини – изглед, прилагођеност и начин живота. Живот у води – изглед, прилагођеност и на начин живота. Живот на копну – изглед, прилагођеност и на начин живота. Живот под земљом – изглед, прилагођеност и на начин живота	Истраживачким радом ученици упознају: 1) спољашње особине живих бића из непосредног окружења и 2) њихов однос са условима средине у којој живе За организме који се не налазе у непосредном окружењу или за оне за које су ученици заинтересовани, одговорити им према њиховим образовним потребама. Резултате истраживања искористити за увођење новог појма – прилагођеност (адаптација). Часове утврђивања и часове вежбања организовати као радионичарски рад описивања и цртања животних форми на карактеристичним примерима.	- природни материјал из непосредног окружења (жаба, комарац, вилин коњиц, шкољка, рак, пас, мачка, мрав, љубичица, ровац, кишна глиста...) - влажни препарати - фотографије, скице, слике - интерактивни материјали - прибор за цртање	- тестови, - извештаји, - усмено испитивање, - есеји, - контролне вежбе, - самовалација, - вршњачко оцењивање, - објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, - задаци са означавањем, - задаци вишеструког избора, - спаривање појмова.

-Упознају на који се начин родитељске особине преносе на потомке и схвате разлику између бесполог и полног размножавања, -Схвате да се особине развијају под утицајем наследних фактора и под утицајем животних услова, -Уоче како животни стил сваког од нас утиче на наше особине.	– прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте и изводи једноставне закључке; – разликујенаследне и ненаследне особине на моделима из свакодневног живота; – поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора, – користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполог размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће свакејединке. Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију	Кроз ученичко истраживање варијабилности унутар једне врсте ученици се упознају са појмом наследног материјала кроз: - пренос особина са родитеља на потомке размножавањем, - разлике бесполог и полног размножавања у погледу наслеђивања особина и - разликовање наследних и ненаследних утицаја у развићу особина јединки. Истраживање треба да започне постављањем хипотезе која ће бити огледом испитана. Ученици могу користити ИКТ за прикупљање, обраду података и представљање резултата истраживања или огледа, када се ученици оспособе за њено коришћење на часовима информатике и рачунарства и технике и технологије. Резултате и закључак приказују табеларно и графички.	-природни материјал (резнице, пелцери, листови афричке љубичице, плодови воћа и поврћа на пијаци, кућни љубимци...) -рачунар, интернет, табеле	- истраживачки радови, -есеји, -решавање проблема, -експерименти, - истраживачки пројекти, - тестови, - писмене вежбе, - извештаји, - усмено испитивање, - посматрање, - самоевалуација, - вршњачко оцењивање, - практичне вежбе.
-Развију осећање одговорности за заштиту природе и биолошке разноврсности,	– доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи;	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину.	Наставну тему реализовати кроз групни рад и теренску наставу ванучионице у природном окружењу (школском дворишту или на неком другом терену), где би ученици проучавали жива бића,	-природни материјал (биљни и животињски организми у непосредном окружењу)	-дискусија на часу, - проблемски задаци, - есеји, -дебате, - истраживачки

као и свест о властитом положају у природи и потреби одрживог развоја.	– направи разлику између одговорно гине одговорног односа, – доприноси заштити природе у окружењу, – илуструје примерима деловање људина природу и процењује последице таквих дејстава		Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци . Значај врста за човека .	прикупљали податке, осмишљавали и реализовали еколошке пројекте. Пројекте могу да осмисле на почетку школске године, да их реализују током читаве године, а на часовима предвиђеним за ову област да представе резултате.	- различит материјал у зависности од пројеката које ученици осмисле (нпр.кућице за птице...) -прибор за цртање	радови и пројекти - извештаји, - усмено испитивање, - посматрање, - контролне вежбе, - самоевалуација, - вршњачко оцењивање, -практичне вежбе.
-Усвоје и примењују основне чињенице о здравој исхрани,Прихвата промене у и на телу у пубертету и схвате последице ступања у преране сексуалне односе.	– идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напици. Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.	Кроз радионице, презентације и практичан рад ученици се упућују у основне чињенице о здравој исхрани (ужина спремљена код куће), води као најздравијем пићу, штетности енергетских пића и дуванског дима. Промене у и на телу, као последице пубертета, повезати са потребом одржавања личне хигијене и хигијене животног простора и опасностима од ступања у преране сексуалне односе. Часове реализовати у присуству стручњака или одвести ученике у одговарајуће установе.	- намирнице за припрему здраве ужине (воће, поврће) -вода, посуде за храну, чаше, (блендер) - компјутерска презентација (интерактивни материјали) - медицинске брошуре	- објективни тестови, - дискусија на часу, - симулације. -дебате, -тестови, - усмено испитивање, - самоевалуација, - вршњачко оцењивање, - практичне вежбе.

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Биологија

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
СВЕТСКИ ДАН ЗАШТИТЕ БИЉАКА, 18.мај Наставници ће на часовима редовне наставе радити са ученицима на изради дигиталног хербаријума који ће симболично обележити 18.мај. Ученици ће добити списак биљака које је потребно фотографисати, а затим за сваку фотографију забележити место и време када је биљка усликана. Након прикупљеног материјала, приступају изради презентације у сарадњи са наставницима информатике и истраживању података које треба да садржи хербаријум. На крају пројекта ученици презентују своје хербаријуме, али и научене податке о врстама које су истраживали. Најбољи радови ће бити презентовани на сајту „Мали биолози“ и сајту школе.	Циљ активности је подизање свести ученика о угроженим биљним врстама и едукација о врстама које се налазе у нашем окружењу и које захтевају одговорно понашање. Кроз израду дигиталног хербаријума скреће се пажња на проблем нестајања врста које морамо сачувати, а ученици се едукују о врстама које нас окружују, уче да их препознају и процене њихов значај за природу и човека. Пројекат укључује и коришћење знања из информатике, али истраживање на интернету што омогућава ученицима да на креативан и практичан начин дођу до нових сазнања.	Тим за уређење школе и школског дворишта Тима за развој међупредметних компетенција и предузетништва Информатика и рачунарство – прављење презентација, едитовање фотографија, претраживање интернета Физичко и здравствено васпитање- рекреација и боравак у природи	Мај, јун	Ученици показују интересовање за тему, активно учествују у свим активностима пројекта чији је крајњи резултат видљив. Препознају врсте у свом окружењу, свесни су значаја биљних врста и степена угрожености многих.
Живи свет Дунава Активности: Припремање материјала за истраживање различитих врста које се могу наћи у Дунаву и око њега. Посета Огледном добру „ Мали Дунав“	По завршетку пројекта ученици ће бити упознати са биљним и животињским врстама које живе у Дунаву.Препознавање врсте које су видели и знаће да испричају оно што су пронашли о датим врстама. Током израде презентација, користиће знања из	Ликовна култура Информатика и рачунарство Физичко и здравствено васпитање	Мај	Ученици су заинтересовани за тему, активно учествују у свим активностима пројекта чији су крајњи резултат презентације и

у Радмиловцу Пољопривредног факултета у Београду. Обилазак јавног акваријума са дунавским врстама риба. Обилазак зоолошког врта са воденим птицама. Обилазак водене ботаничке баште. Гледање филмова о животу у води и око воде. Претраживање интернет страница о врстама које живе у Дунаву. Презентација резултата	информатике и рачунарства, примењиваће и технике из ликовне културе за цртање панона			ликовни радови. Препознају врсте у свом окружењу, свесни су значаја биодиверзитета.
Светски дан науке, 10. новембар Познати биолози и њихова открића Активности: Посета научном институту „Винча“ Припремање материјала о познатим биолозима и њиховим открићима Презентација резултата	Ученици ће бити упознати са условима у којима се обављају научна истраживања. Упознаће научне раднике и моћи да им поставе питања о њиховом раду. Научиће да изведу једноставан експеримент и прикажу резултате. Организоваће изложбу радова о научницима о којима су писали своје радове	Физика Хемија Ликовна култура Информатика и рачунарство	Октобар и новембар	Ученици учествују у изради експеримента, проналазе текстове о истакнутим научницима и праве презентације које на крају излажу
Чулно-нервни систем животиња / чуло вида Грађа ока, типови очног сочива, кратковидост, далековидост. У сарадњи са наставницом физике анализирају примере одбијања и преламања светлости	Ученици схватају како очно сочиво усмерава светлосне зраке ка жутој мрљи и шта се дешава када зраци не стигну до ње или оду иза ње. Ученици ће применом знања из физике одредити која сочива се користе у случају кратковидости или далековидости. Знаће да ураде једноставне задатке и пронађу где се све користе сочива.	Физика Ликовна култура Информатија и рачунарство	Септембар/ октобар	Активности ученика и продукти тих активности.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- Истраживачки задаци- одвајање битног од небитног, издвајање појмова из садржаја; објашњавање непознатих појмова коришћењем различитих извора активно учествовање у часу, постављање питања; - Кроз израду асоцијација, слагалица и квизова показује ниво усвојености појмова из одговарајуће области;	Ученик је мотивисан да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима садржајем и условима рада;
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- Израда панора на различите теме; - Уважавање различитог мишљења кроз дискусију на постављени задатак или проблем;	Ученик примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору;
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- Илустрација обрађене наставне теме; - Израда тематског панора индивидуално или у групи;	Ученик препознаје и развија сопствене стваралачке способности и развија креативност и у областима изван уметничких;
4.	КОМУНИКАЦИЈА	- Јасно изражавање свог мишљења на позитиван и аргументован начин;	Ученик познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета...)
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- Наставник развија свест код ученика о важности очувања животне средине и које последице са собом носи неодговоран однос према истој. Учи ученике да рационално користе природне ресурсе и брину о живим бићима у својој околини. Укључује их у друштвене акције у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине.	Ученици схватају колико је важно да чувају своју околину, воде бригу о животињама и биљкама из свог окружења. Организовање радионица са темом очувања животне средине, изложби, сађење биљака у школским и кућним двориштима, прављење хранилица за птице и друго.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- Наставник промовише здраве стилове живота, упућује ученике на здраву исхрану, али и физичку активност. Указује ученицима на опасности од различитих врста зависности.	Ученици праве таблице здраве исхране, презентације и панор о здравим стиливима живота; учествују у предавањима о штетности дуванског дима, алкохола и дроге.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА	- Наставник оспособљава ученике да препознају сопствене могућности, самостално доносе одлуке о изборима будућег образовања, занимања и професионалне оријентације. Учи их да истакну своје добре особине везане за обављање радних задатака, да своје идеје претворе у активност.	Ученик препознаје своје предности и могућности у односу на будуће образовање и професију. Спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима. Зна да постави реалне циљеве и на

	ПРЕДУЗЕТНИ-ШТВУ	Подстиче ученике да реализују унапред осмишљене идеје кроз самосталне и тимске пројекте у школи и локалној заједници, тако што ће их развити, представити, образложити и преговарати у тиму о њеној реализацији. Оспособљава их да користе CV и мотивационо писмо да опишу своје компетенције, жеље и очекивања.	основу датих могућности уме да планира и пронађе начине њиховог остваривања.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Наставник упућује ученике да примењују знања из различити предмета, искуства стечена изван школе и све стечене способности у неким новим ситуацијама са којима се сусрећу. Оспособљава ученике да користи књиге и друге изворе информација у решавању проблемских ситуација.	Ученик препознаје проблем, рапчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава односе и везе између њих. Планира стратегију решавања проблема - зна коме ће се обратити за савет и консултацију.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈА	Наставник указује ученицима на важност коришћења информација из различитих извора (библиотека, медији, интернет, часописи...), учи их како да протумаче информације приказане на различите начине, процене њихову поузданост и користи их у процесу учења и свакодневном животу. Наставник оспособљава ученике да чита и тумачи податке представљене текстом, бројевима, дијаграмима, графицима, табелама и различитим визуелним формама.	Ученик уме да препозна поуздане изворе података, да разликује релевантне од ирелевантних чињеница и користи их у школи и свакодневном животу. Користи различите изворе података, презентује податке у различитим форматима укључујући и ИКТ.
10.	САРАДЊА	Наставник подстиче рад у пару или групи ради ефикаснијег вежбања говорних способности и развијања међусобне сарадње, поштовања, толеранције, равноправности и солидарности. Подстиче ученике на преузимање одговорности за заједничке активности, подстиче ученике на договор, изражавање мишљења, ставова, осећања предлога итд.	Ученик активно учествује у раду групе или пара. Ученик је способан да сарађује са другима на реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник користи дигиталне ресурсе у настави кад год је то могуће, учи ученике како да на ефикасан начин користе модерне технологије, водећи притом рачуна о сопственој безбедности и одговорном понашању у виртуелном окружењу. Наставник охрабрује ученике да користе образовне ресурсе доступне на интернету и да препознају поуздане изворе информација. Такође, наставник усмерава ученике на коришћење дигиталних платформи са едукативним садржајима (различите едукативне игре као помоћ у учењу и вежбању) и обучава ученике за израду истих.	Ученик је способан да користи одређена средства из области ИКТ-а ради ефикасног испуњавања задатака у образовању и свакодневном животу. Ученици истражују на интернету и умеју да представе резултате свог рада у дигиталном облику, кроз израду различитих презентација, квивова, аудио и видео записа и сл.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: **ЦИЉ** наставе и учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **МАТЕМАТИКА**, пети разред, годишњи фонд часова: **144**, недељни фонд часова: **4**

Ред. број Теме	Називнаставнетеме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало (Утврђивање)
1.	Природни бројеви и дељивост	26	9	17
2.	Скупови	7	4	3
3.	Основни појмови геометрије	18	8	10
4.	Разломци	56	29	27
5.	Угао	19	8	11
6.	Осна симетрија	10	4	6
7.	Писмени (и контролни) задаци	8	0	8
Укупно		144	62	82

Тематска структура годишњег програма – Математика, пети разред

Циљ	Исходи	Наставна об- ласт/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма

Ученици треба да усвоје знања:- примену својства рачунских операција, - знају да читају, састављају и израчунавају бројевне изразе; - знају да решавају једначине и неједначине у скупу природних бројева; - правила	Ученик је у стању да: - израчуна вредност једноставнијег бројевног изрази и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу N); – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу N); – примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; – разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; – одреди и примени НЗС и НЗД; – изводи скуповне операције уније,	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	Скуп природних бројева N и скуп N_0. Основна својства операција у скупу N_0 Површина фигура Иницијални тест провера знања Дељивост у скупу N_0 Дељивост у скупу N_0 Дељивост бројевима 2 и 5 и декадним јединицама Дељивост бројевима 4 и 25 Дељивост декадним јединицама и бројевима 2, 4, 5 и 25 Дељивост бројевима 3 и 9 Дељивост бројевима 3 и 9 Примена правила дељивости Прости и сложени бројеви Растављање бројева на просте чинице Прости и сложени бројеви Растављање бројева на просте чинице	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презентације	Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода). Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих

дељивости са 2, 5, 10, 100, 25, 4, 3, 9 у скупу природних бројева - правила дељивости у скупу природних бројева и да умеју да их примене у текстуалним задацима; -шта су то прости и сложени бројеви, која је разлика између њих; -растављање бројеве на прости чиниоце; Ученици треба да саладају: -решавање једноставнијих задатке из живота где се	пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; – правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу; Ученик ће бити у стању да:- израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу N); – примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; – разликује прости и сложене бројеве и растави број на прости чиниоце; – одреди и примени НЗС и НЗД; – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	Својства дељивости Својства дељивости Дељивост Највећи заједнички делилац Највећи заједнички делилац Најмањи заједнички садржалац Најмањи заједнички садржалац НЗС, НЗД и примена дељивости Дељивост	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презентације	извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода). Процена нивоа

примењује дељивост; - шта је НЗС и НЗД два броја; -да израчунају НЗС и НЗД три или више природна броја користећи правила дељивости која смо радили; Ученици треба да савладају: -шта је скуп, како се обележава скуп; -да умеју да нацртају Венов	правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; – правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу Ученик ће бити у стању да:- израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу N); – примени правила дељивости – разликује просте и сложене бројеве и – одреди и примени НЗС и НЗД;	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	Скуп, обележавање скупа. Венов дијаграм Празан скуп Једнакост скупова. Подскуп Скупови Пресек и унија скупова Разлика скупова	Дијалогска Монологска Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панони Презентације	на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода). Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на

дијаграм за скупове; -шта је подскуп; -када су два скупа једнака; -шта је празан скуп; -шта је пресек а шта разлика скупова; -одређивање пресека и уније скупова и да их примене у једноставнијим проблемима;		И СКУПОВИ	Скупови и скуповне операције Скупови и скуповне операције Први писмени задатак		Уџбеник Збирка Панои Презентације	часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода).
Ученици треба да саладају: -међусобни положај тачака и правих у равни; -да препознају и нацртају паралелне	Ученик ће бити у стању да: – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; – правилно користи	УГАО	Појам угла Угао, врсте углова Централни угао и кружни лук Централни угао. Једнакост углова Други писмени задатак	Дијалогска Монологска Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем		Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на

праве; -да правилно користе геометријски прибор; -да умеју да измере дужину дужи и практично користе јединице за мерење дужине; -да умеју да одреде дужину изломљене линије; -појам круга и нацртају круг и елементе круга (центар, полупречник, кружни лук, тетива); Ученици треба да саладају: - да одреде положај другог круга у односу	речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу; Ученик ће бити у стању да: – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; Ученик ће бити у стању да: - анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; – опише основне		Исправак другог писменог задатка Упоредивање углова Упоредивање углова Сабирање и одузимање углова Сабирање и одузимање углова Мерење углова Сабирање и одузимање углова – коришћење мере угла Мерење, сабирање и одузимање углова Суседни и упоредни углови – угао између две праве Суседни и упоредни углови – угао између две праве Тачка, права и раван Тачка и права, односи припадања и распореда Однос правих у равни. Паралелност правих Једнакост дужи. Мерење	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презентације	часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода). Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на

на дати круг; -да пренесу неку дуж,и да надовежу дужи; -пресликавање централном симетријом разних фигура; -шта су централносиметричне фигуре; -препознавање паралелограм; -појам вектора и да умеју да пресликају једноставне фигуре транслацијом; Ученици треба да савладају: -шта је угао, делови угла, врсте углова; -шта је централни угао и да упореде два угла	појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; – нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; – упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; – преслика дати геометријски објект централном симетријом и транслацијом, – правилно користити геометријски прибор; Ученик ће бити у стању да: - анализира односе		дужи Једнакост дужи. Мерење дужи Изломљена линија Изломљена линија Кружница, круг, кружилук и тетива Узајамни положај кружнице и праве Кружница и круг Преношење и надовезивање дужи Преношење дужи Централна симетрија. Паралелограм Примена централнесиметрије Централна симетрија Вектор и транслација Вектор и транслација утврђивање Основни геометријски појмови		часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода). Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање

конструктивни м путем; -сабирање и одузимање углова конструктивни м путем; -да препознају упоредне и унакрсне углове; -да одреде угао између две праве; - да конструишу нормалне праве и да умеју да конструишу прав угао; - како да измере угао уз помоћ угломера; Ученици треба да саладају: - да нацртају угао уз помоћ угломера ако је	датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; – опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; – нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; – упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; – преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом, – правилно користи геометријски прибор;	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	Углови на трансверзали Углови на трансверзали и углови са паралелним крацима Транслација и углови Појам разломка Проширивање и скраћивање разломака Упоредивање разломака Представљање разломака на бројевној полуправи Децимални запис разломка Заокругљивање бројева Упоредивање децималних бројева Превођење децималног записа у разломак Превођење разломака у децималан запис Разломци Сабирање и одузимање разломака једнаких	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презентације	информација из различитих извора Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода).

дата мера тог угла; -да рачунским путем одреде збир или разлику два угла ако су њихове мере дате у степенима, минутама и секундама; -разлику између суседних и упоредних углова; - да израчунају комплементни и суплементни угао за дати угао чије су мере дате; -особине углова са паралелним крацима и њихову примену; Ученици треба		РАЗЛОМЦИ	именилаца Сабирање и одузимање разломака различитих именилаца Сабирање и одузимање децималних бројева .Бројевни изрази, својства операције сабирања Бројевни изрази са сабирањем и одузимањем разломака и децималних бројева (примена) Једначине са непознатим сабирком, умањеником или умањеоцем Трећи писмени задатак Неједначине Неједначине са непознатим сабирком, умањеником или умањеоцем Једначине и неједначине 1 – примена Једначине и неједначине 2 – примена Множење и дељење децималног броја декадном	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Табла Креда Уџбеник Збирка Панои Презентације	Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода.

да саладају: - да реше једноставне задатке применом основних особина паралелограма - разлику између правих, неправих разломка и да на бројевној полуправи одреде тачку која одговара датом разломку; - да изразе неправу разломке у облику мешовитог броја и обрнуто; - да разломке скрате или прошире, да препознају једнаке разломке;	и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; – нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; – измери дати угао и нацрта угао задате мере; – упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно, – реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова); Ученик ће бити у стању да: – идентификује врсте	РАЗЛОМЦИ	јединицом Множење децималних бројева Дељење децималног броја природним бројем Дељење децималних бројева Множење и дељење децималних бројева Множење разломака Дељење разломака Својства множења разломака, бројевни изрази Бројевни изрази – 1. део Бројевни изрази – 2. Део Једначине са непознатим чиниоцем, дељеником или делиоцем Сложеније једначине Неједначине са непознатим чиниоцем, дељеником или делиоцем Примена једначина и неједначина Аритметичка средина			Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода. Процена нивоа на коме се

Ученици треба да саладају: - да од два разломка утврде да ли су једнаки, а ако нису, који је већи; - разлику између децималног разломка и децималног броја; - да одреде кончан или периодичан децимални запис разломка; - да одереде приближну вредност броја; Ученици треба да саладају: - да правилно упореде децималне бројеве; - да децимални	и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; – нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; – измери дати угао и нацрта угао задате мере; – упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно, – реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова); Ученик ће бити у		Размера		Уџбеник Збирка Панои Презента ције	ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода. Процена нивоа на коме се

број са коначно много децимала сведу на облик разломка и обрнуто; -да разломак сведу на облик децималног записа; -да умеју да сабирају и одузимају разломке са једнаким именицима и са различитим именицима; -да умеју да реше практичан пробелм коришћењем разломака; -да науче да правилно да сабирају и одузимају децималне бројеве;	стању да: – прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке и децималне бројеве и преводи их из једног записа у други; – одреди месну вредностцифре у запису децималног броја, – заокругли број и процени грешку заокругљивања; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;			Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презента ције	ученик налази Прикупљање информација из различитих извора свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање

Ученици треба да савладају: -да израчунају вредност бројевног израза са разломцима и децималним бројевима; - да реше једноставнији проблем из живота користећи разломке и децималне бројеве; -да реше бројевене изразе са сабирањем и доузимањем разломака и децималних бројева; - како се решавају једначине санепознатимс абирком, умањеникомил	– одреди проценат дате величине; – примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; – примени аритметичку средину датих бројева; – сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер – прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке и децималне бројеве и преводи их из једног записа у други; – одреди месну вредностцифре у запису децималног броја, – израчуна вредност једноставнијег	РАЗЛОМЦИ		Дијалошка Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода. Процена нивоа на коме се ученик налази Прикупљање информација из различитих извора рад, рад у групи, тестови напредак у остваривању исхода

иумањоцем са разломцима и децималним бројевима; Ученици треба да саладају: -множење и дељење два разломка; -шта је оса симетрије ; -осном симетријом да знају да прецртају једноставнију фигуру користећи геометријски прибор;	бројевног израза и реши једноставну линеарну ј – сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби - бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину - идентификује осно- симетричну фигуру и одреди њену осу симетрије - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор;	ОСНА СИМЕ- ТРИЈА	Примери осне симетрије и симетричне тачке Симетричност двеју фигура у односу на праву Осна симетричност фигуре Симетрала дужи утврђивање Симетрала угла Примена симетрале дужи и симетрале угла Четврти писмени задатак	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презента ција Уџбеник Збирка Панои Презента ције	

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска ди- намика	Евалуација остварива- ња програма /критеријум успеха
Основни појмови геометрије/Фра- ктали	-анализира односе датих геометријских објеката -уочава фрактале у свом окружењу	-ликовна култура(облици), и биологија(биљке и људски органи- крвоток и плућа)	8 часова	-направљене честитке за разне поводе,фотографије фрактала из природе
Осна симетрија/ Обележавање Дана математике 14.3.2022.	-ученици уочавају ,цртају и фотографишу осносиметричне фигуре из окружења	-ликовна култура,ТИТ и информатика и рачунарство,биологија	8 часова	-фотографије одраза осносиметричних фигура у води и природи

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживачки задаци- одвајање битног од небитног, издвајање појмова из садржаја; Код конструктивних задатака развијање прецизности, поступности, систематичности. Упорност и сталоженост код израде задатака.	Активно учествовање у часу, постављање питања/ Ученик уме да самостално организује и спроводи учење, примењује одговарајуће начине учења у складу са садржајем и условима рада.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У	Прикупљање и обрада података на различите теме, њихова	Квантитет и квалитет учествовања ученика у дискусијама./ Ученик примењује процедуре демократског друштва у

ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	интерпретација; Уважавање различитог мишљења кроз дискусију на постављени задатак или проблем;	одлучивању и избору.
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Препознавање, фотографисање неких геометријских облика у свету око нас (грађевине, биљке и сл.)	Приказ фотографија и интерпретација/Ученик уме да крајевно и естетски размишља како у својој околини тако и у домену математике.
КОМУНИКАЦИЈА	Уважавање различитог мишљења, јасно изражавање свог мишљења, учествовање у дискусијама о различитим начинима решавања проблема на конструктиван и аргументован начин.	Праћење активности на часу/ Ученик познаје различите облике комуникације и користи их на позитиван начин
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Прикупљање и обрада података о загађивању, али и очувању околине. Приликом израде пројекта или задатака користи економично папир, анкете ради електронски,	Однос ученика према начину реализовања различитих пројеката/
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Прикупљање података и њихова интерпретација у вези са очувањем и унапређењем здравља. Израда задатака који се баве темом односа према здрављу (тематски задаци у вези са спортом, здравим рецептима, индексу телесне масе и сл.)	Активност у изради задатака, идејама о формирању истих./ Ученик познаје теме у вези са очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Тимски пројекти који се баве изразом, презентовањем. Решавање тематских задатака који се баве изразом и продајом неког производа, времену израде, начину израчунавања трошкова производње, зараде и сл.	Учесовање у тимским пројектима, детаљно израђен план и програм за производњу и пласман производа/ Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	У свим темама кроз групни рад и рад у пару ученик препознаје проблем, осмишљава алгоритам решавања проблема и успешно реализује, а и проверава.	Ангажовање ученика/ Ученик ангажује своје личне капацитете и користи све ресурсе који су му на располагању да дође до решења проблема.
РАД С ПОДАЦИМА И	Користи дигитални уџбеник, интернет за прикупљање података,	Активно учествовање у прикупљању обради и презентовању података/Ученик разуме значај коришћења података

ИНФОРМАЦИЈАМА	дигиталне платформе и програме за њихову обраду и приказивање.	доступних у књигама различитим медијима или добијених истраживањем.
САРАДЊА	Групни рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу, рад путем платформи за учење.	Групни пројекти, активности на часу/Ученик је способан да се у сарадњи са другима ангажује на решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- Коришћење информационо-комуникационих технологијау сврху обраде података, презентације истих, коришћења платформи у сврху истраживања, учења, тестирања.	Приказ рада на часу, праћење активности путем платформи./Ученик зна да одабере одговарајуће ИКТ средство и одговорно га користи.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА 5. РАЗРЕД

Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Наставни предмет техника и технологија намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Техника и технологија, 5. разред**, годишњи фонд часова: **72** , недељни фонд часова: **2**

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Животно и радно окружење	6	5	1
2.	Саобраћај	14	8	6
3.	Техничка и дигитална писменост	16	6	10
4.	Ресурси и производња	20	10	10
5.	Конструкторско моделовање	16	1	15
Укупно		72	30	42

Тематска структура годишњег програма – наставни предмет: техника и технологија, 5. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај (наставна јединица)	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- Стицање сазнања о значају технике и технологије за развој друштва и животног окружења. -Разумевање организације рада у кабинету и сазнања о мерама заштите на раду. -Ученици знају да наведу значај ИКТ уређаја и уређаја у домаћинству, знају да их користе и објасне њихов начин рада.	-зна да опише улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање -разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју - наводи занимања у области технике и технологије -процењује сопствена интересовања у области технике и технологије -организује радно окружење у кабинету -правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу	Животно и радно окружење	1. Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења 2. Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије 3. Правила понашања и рада у кабинету обрада 4. Организација радног места у кабинету и примена мера заштита на раду обрада 5-6. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу	- Фронтални облика рада - Индивидуални облик рада - Метода рада путем разговора; - ИКТ метода	- Уџбеник - Цртежи - Часописи - Мултимедија - Таблет рачунар - Десктоп рачунар - Мобилни телефон	- Кроз усмени облик - Кроз графички приказ;
- Проширивање знања из области саобраћаја; значај, функција и подела саобраћаја; основни елементи саобраћајног система. - Проширивање знања из области саобраћаја: ученици знају поделу	-процени како би изгледао живот људи без саобраћаја -класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени -наводи професије у подручју рада саобраћај -направи везу између савременог саобраћаја и	Саобраћај	7. Улога, значај и историјски развој саобраћаја 8. Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени 9. Професије у подручју рада саобраћаја 10-11.	- Фронтални - Индивидуални - Разговор - Демонстрација - Вежбе	- Уџбеник - Технички цртежи - Модели - Полигон - Бицикл	- Кроз самостални рад на решавању саобраћајних ситуација

саобраћаја, разумеју значај саобраћаја у савременом свету и знају да примене знање о саобраћајним средствима. - Проширивање знања из области саобраћаја: професије рада у подручју саобраћаја, коришћење информационих технологија у саобраћају. - Проширивање знања из области саобраћаја: саобраћајна правила и прописи, јачање свести о придржавању правила и прописа у саобраћају. - Проширивање знања из области саобраћаја: саобраћајна правила и прописи за бициклисте и пешаке. -Проширивање знања из области саобраћаја: саобраћајна правила и прописи, јачање свести о придржавању правила и прописа у саобраћају. .	коришћења информационих технологија -анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла -разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила -аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник -повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика -показује поштовање према другим учесницима у саобраћају -одговорно се понаша као путник у возилу -користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима		Употреба информационих технологија у савременом саобраћају 12-13. Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања 14. Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон 15-16. Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон 17-18. Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају 19-20. Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима			
-Ученици уче да техничко цртање представља основ графичке	- исправно користи -прибор за техничко цртање -самостално црта (паралелне праве, нормале на дату праву,	Техничка и дигитална писменост	21. Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троугаоници, шестар)	- Фронтални - Индивидуални	- Уџбеник - Рачунар - Таблет рачунар	- Кроз практичан рад на рачунару

комуникације. - Обрада формата папира, дефинисање оквира и саставнице - Размера; Типови и дебљине линија; Геометријско цртање – елементи котирања - Ученици знају да нацртају цртеж према димензијама. - Савладавање информатичких термина и практична примена информационог знања. - Ученици знају да користе основне алате у програму GIMP за дигиталну обраду слика - Ученици знају да примењују основне алате за обраду текста. - Ученици знају да користе рачунаре у претрази онлајн ресурса.	цртање углова помоћу лењира и троуглова, геометријске слике) -самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет -правилно чита технички цртеж -преноси податке између ИКТ уређаја -преузима одговорност за рад -примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару -користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима -користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима -представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер		22. Формати цртежа (A3, A4). Размера обрада/вежба 23. Типови и дебљине линија (пуна дебела линија, пуна танка линија, пуна танка линија извучена слободном руком, испрекидана танка линија, црта тачка црта танка линија) 24. Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троугаоника) 25. Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троугаоника) 26-27. Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број – вредност) 28-29. Цртање техничког цртежа са елементима (типови линија, размера и котирање) 30. Пренос података између ИКТ уређаја	- Демонстративни - Мултимедија - Рад у групама - Рад у пару	- Мобилни телефон	- Кроз разговор - Увидом у графичку вежбу

			(рачунар, таблет, смартфон, дигитални фотоапарат) 31-32. Апликација за дигиталну обраду слике. Операција подешавања осветљености и контраста слике, издвајање дела слике 33. Креирање документа у програму за обраду текста 34-35. Форматирање текста, уметање слике и графике 36. Интернет претрага и приступ онлајн ресурсима			
- Ученици знају да наведу појмове природних ресурса - Ученици знају да наведу значај природних материјала - Ученици знају да примене разне начине обраде материјала. - Ученици израђују модел једноставног производа	--зна да наброји и наведе основне разлике извора енергије -наводи начине коришћења обновљивих извора енергије -наводи начине штедње енергије и зна да објасни разлоге штедње енергије -наводи разлоге потребе управљања отпадом -повезује својства природних материјала са применом -објасни технологије прераде и обраде дрвета -објасни производњу папира, текстила и коже -уме да објасни алгоритам „од идеје до реализације“ -зна да објасни начине обраде дрвета, папира, текстила и	Ресурси и производња	37. Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали 38. Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине) 39-40. Врсте, својства и примена природних материјала 41-42. Технологија прераде и обраде дрвета 43-44. Технологија прераде и обраде дрвета 45. Технологија прераде и обраде коже 46. Текстилна технологија 47-48. Технологија производње папира 49-50. Поступци ручне обраде и спајања	-Фронтални облик рада -Разговор - Рад у паровима - Индивидуални облик рада - Рад у групи - Метода рада на тексту - Интерактивне методе	- Уџбеник - Технички цртеж - Материјали из природе - Алати (чекић, различите врсте тестера, резбарски лук, различите врсте турпија, столарска стега)	- Кроз практичан рад на моделима - Усмени облик

	коже -уме да направи редослед радних операција -сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета -правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) -направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом -самостално израђује једноставан модел -самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе -планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова		папира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање) 51-52. Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање) 53-54. Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање наведених материјала – маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега 55-56. Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање наведених материјала – маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега			

Након лекције ученик ће моћи да: самостално пронађе информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ уређаје и Интернет сервисе, одабере материјале и алате за израду предмета/модела, мери, обележава и оцртава предмет/модел, ручно израђује једноставан предмет/модел користећи одабрани материјал и алате, представи реализовану идеју и др. -Након часа ученици ће, користећи се упутством и материјалом за конструкторско моделовање, бити оспособљени за самостално реализовање пројекта који се састоји од израде техничке документације и модела или макете – према сопственом избору. - Ученици знају да представе производ.	- самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе - планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова - самостално црта скицу и технички цртеж предмета - одабира материјале и алате за израду предмета/модела - мери и обележава предмет/модел - ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате - активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима - пружи помоћ у раду другим ученицима - ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате - активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима - пружи помоћ у раду другим ученицима	Конструкторско моделовање	57-58. Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата 59-60. Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата 61-62. Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата 63-64. Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата 65-66. Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата 67-68. Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или	- Индивидуални рад - Рад у паровима - Фронтални рад - Истраживачке методе у виду пројектног рада који се може обавити у корелацији са другим предметима, а у сарадњи са предметним наставником .	Конструкторски комплети - Уџбеник	- Кроз усмени облик - Кроз графички приказ - Кроз вредновање практичног рада

	- користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења - самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ - процењује остварен резултат и развија предлог унапређења		дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата 69-70. Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа 71-72. Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа			

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Техника и технологија, 5.разред

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација /критеријум успеха
1. Животно и радно окружење	- описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање; • разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју; • наводи занимања у области технике и технологије; • процењује сопствена интересовања у области технике и технологије; • организује радно окружење у кабинету; • правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и	Свет око нас , (Појам, улога и значај технике и технологије, Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије) - компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - ЧОС (Правила понашања и рада у кабинету) - Биологија (Настава у кабинету и примена мера заштите на раду) - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу Информатика и рачунарство (Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу) - дигитална компетенција рад са подацима и информацијама - У оквиру области Животно и радно окружење посебно развијати међупредметне компетенције – Одговоран однос према околини	На часовима, током септембра месеца	- посматрање усвојености градива у вези са улогом технике и технологије, подручја човековог рада, области и занимања у области технике и технологије - белешке наставника; - задовољство ученика на часу;

2. Саобраћај	- процени како би изгледао живот људи без саобраћаја - класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени - наводи професије у подручју рада саобраћаја - направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија - разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила - правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају - користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима -аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник - повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика - одговорно се понаша као путник у Возилу - показује поштовање према другим учесницима у саобраћају - анализира симулирану саобраћајну ситуацију	- Свет око нас, (Улога, значај и историјски развојсаобраћаја.Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава Професије и подручја рада у саобраћају. Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања. Правила и прописи кретања пешака, бициклиста и дечијих возила у саобраћају. Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају. Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима) - компетенција за учење -одговорно учешће у демократском друштву Биологија -одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу Информатика и рачунарство (Употреба информационих технологија у савременом саобраћају. Правила и прописи кретања пешака,возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају –рачунарска симулација и саобраћајни полигон) -дигитална компетенција рад са подацима и информацијама Физичко и здравствено васпитање (Практично увежбавање спретности вожње бицикла и познавања саобраћајних прописа на саобраћајном полигону.) -одговоран однос према околини -одговоран однос према здрављу У оквиру области Саобраћај посебно развијати међупредметну компетенцију – Одговоран однос према здрављу	На часовима, током септембра и октобра месеца	- усвојености градива у вези са саобраћајем - практична примена саобраћајног полигона на саобраћајној секцији - праћење ангажовања ученика и степена савладаности програма за симулацију рада саобраћајних симулација - праћење ангажовања ученика - белешке наставника; - задовољство ученика на часу;
3. Техничка и дигитална писменост	- изабере и правилно користи основни прибор за техничко цртање - примени различите врсте линија на техничком цртежу - препозна различите формате папира (цртежа); - користи техничко писмо при изради техничких цртежа; - самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет - правилно котира једноставан предмет на техничком цртежу;	Ликовна култура (Прибор за техничко цртање.Формати цртежа (А3, А4). Размера обрада/вежба. Типови и дебљине линија Геометријско цртање.) - естетичка компетенција -комуникација -одговоран однос према околини -одговоран однос према здрављу -предузимљивост и оријентација ка предузетништву	На часовима током октобра, новембра и децембра месеца	- посматрање усвојености градива у вези са техничким цртањем - праћење ангажовања ученика и степена савладаности области техничка

	- нацрта једноставан предмет у одговарајућој размери - самостално црта различите геометријске облике и технички цртеж (склопни и детаљни) једноставног предмета - правилно користи прибор за техничко цртање повезује и преноси податке између ИКТ уређаја; - схвати неопходност поседовања дигиталне писмености - користи интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима - преузима одговорност за рад - представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер	Информатика и рачунарство (Пренос података између ИКТ уређаја. Дигитална обрада слике. Креирање документа у програму за обраду текста.Интернет претрага и приступ online ресурсима.) -рад са подацима и информацијама Математика (Размера.Геометријско цртање. Означавање мера на техничком цртежу.) -решавање проблема -сарадња -дигитална компетенција У оквиру области Техничка и дигитална писменост посебно развијатимеђупредметне компетенције – Дигиталну, Рад са подацима и информацијама и Комуникација.		писменост кроз графичке радове -усвојености градива у вези са компонентама ИКТ уређаја и њиховом практичном применом
4. Ресурси и производња	повезује својства природних материјала са применом - класификује природне ресурсе на Земљи - схвати значај рационалног коришћења и штедње енергије -објасни начин производње и технологију прераде и обраде дрвета, папира, текстила и коже - примени лако обрадиве материјале (дрво, папир, текстил и кожу) сходно њиховим својствима - препозна и правилно користи алат и прибор за ручну обраду и спајање папира, текстила, коже и дрвета и правилно га користи - познаје улогу и важност рециклаже - користи програм за обраду текста за креирање документа планираног производа - направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом - самостално израђује једноставан Модел	Свет око нас (Природни ресурси на Земљи. Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине) Врсте, својства и примена природних материјала. Технологија обраде материјала.) -компетенција за учење -одговорно учешће удемократском друштву Ликовна култура (Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета, сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање). Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање папира) Биологија (Рециклажа материјала и заштитаживотне средине.) -естетичка компетенција -комуникација - одговоран однос према околини -одговоран однос према здрављу -предузимљивост и оријентација капредузетништву У оквиру области Ресурси и производња посебно развијати међупредметну компетенцију – Естетичка, Одговоран однос према околини и Компетенција за учење.	На часовима, током децембра, јануара, фебруара и марта месеца	-посматрање усвојености градива у вези са природним ресурсима на земљи, врсте и примене материјала. -праћење усвојености знања у вештина када је у питању коришћење алата и прибора, поступака ручне обраде, спајање.. - белешке наставника; - задовољство ученика на часу;

5. Конструкторско моделовање	самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе - одабира материјале и алате за израду предмета/модела - мери и обележава предмет/модел - ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате - користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ - показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха - планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова - активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима - пружи помоћ у раду другим ученицима - процењује остварен резултат и развија предлог унапређења	Пројектна настава (Увод у предузетништво. Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата) - компетенција за учења - одговорно учешће у демократском друштву Ликовна култура (Израда предмета ручном обрадом од различитих материјала.) - естетичка компетенција - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентацијака предузетништву Информатика и рачунарство (Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа кроз презентације) - рад са подацима и - информацијама Математика (Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа) - решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција Српски језик и књижевност (Рад на пројектном задатку. Робинсон Крусо - макете) У оквиру области Конструкторско моделовање посебно развијати међупредметне компетенције – Предузетништво, Решавање проблема, Сарадња, Дигиталну и Комуникација.	На часовима, током априла, маја и јуна месеца	- посматрање усвојености градива у вези са вештинама које поседује из техничке и дигиталне писмености, а које може употребити за самосталну израду модела . - праћење ангажовања ученика на изради пројекта, посебно уколико ученик сарађује са групом - белешке наставника; - задовољство ученика на часу;

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Коришћење ефикасних метода учења који су у функцији примењивог знања Коришћење различитих метода рада на часу Стављање у разнолике проблемске ситуације на часовима уз међупредметно повезивање садржаја Поштовање и прилагођавање терминологије узрасту ученика и степену њихове свести и разумевања Коришћење самооцењивања и вршњачке процене на часовима провере	-уочава структуру градива, уме да разликује битно од мање битног и небитног, као и да то искористи у сродним садржајима и свакодневном животу - ефикасно користи различите методе учења - разликује чињенице од ставова, уверавања и мишљења, уме да се сналази и повезује различита сазнања из других предмета да би решио конкретну ситуацију - труди се да објективно процени свој рад и рад вршњака
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМО-КРАТСКОМ ДРУШТВУ	Организација еколошких акција, саобраћајне секције	-промовише позитивне вредности друштва у различитим еколошким и саобраћајним активностима и свакодневним понашањем
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Истицање значаја естетике приликом израде пројеката/модела	- препознаје естетичке елементе и води се њима приликом израде пројеката
КОМУНИКАЦИЈА	Инсистирање на јасном и тачном изражавању на језику технике, користећи стручну терминологију Коришћење различитих облика комуникације (цртежи, слике, усмено, писано, невербално, путем рачунара и интернета) Подстицање критичког мишљења и конструктивне комуникације	-уме јасно, тачно, конкретно, прецизно, да искаже одређени садржај, усмено, писмено и техничким цртежом - познаје различите облике комуникације и њихове одлике - изражава своје ставове и мишљења на позитиван и аргументован начин
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученици се на часовима подстичу на активности које подстичу одрживост: штедња воде, енергије, рециклажа, разврставање отпада кроз међупредметно повезивање садржаја предмета који ће допринети снажнијем подстицају и ангажовању ученика Организовање акција које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине са акцентом на међупредметно повезивање сродних предмета чији се садржаји могу увезати и бити у функцији акције и спознаје код ученика као крајњег циља акција	-разуме и спреман је да се ангажује у заштити природе и природних ресурса - анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине -истражује могућности смањења трошкова енергије у домаћинству. -ученик спознаје везу између квалитета животне средине и квалитета свог живота
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Упознавање са саобраћајним средствима и њихов утицај на здравље људи Поштовање принципа безбедности на раду	- повеже саобраћајна средства са здрављем људи - наводи заштитну опрему неопходну за обављање различитих послова - изради производ у складу са принципима безбедности на

		раду
ПРЕДУ-ЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУ-ЗЕТНИШТВУ	Израда индивидуалних и тимских пројеката на одређену тему –представљање одређене идеје и реализација исте по обавезном плану рада а остали по плану и договору са Тимом за међупредметне компетенције и предузетништво Омогућавање ученицима да исказују властите креативне способности, да траже и налазе сопствена техничка решења и да се доказују у раду Одређивање оквирне цене трошкова и вредности израђеног модела Креирање рекламе за израђени производ	- показује иницијативу у раду - учествује у акцији стварања производа водећи се алгоритмом „од идеје до реализације“ - учествује у промоцији производа
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Ученик примењује знање из различитих предмета, искуство стечено изван школе, интелектуалне, емоционалне и социјалне способности у проналажењу одговора/решења у за њега новим ситуацијама које се јављају током учења, као и у свакодневном животу. Оспособљен је да у циљу решавања проблемских ситуација селективно и сврсисходно користи књиге и друге изворе информација, алате, помоћ наставника, ученика и других особа из школског и ваншколског окружења. Ученик је мотивисан да реши проблемску ситуацију, истрајава у решавању, проналази/осмишљава решење проблемских ситуација, процењује тачност решења и начин решавања.	-Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе и односе између њих -Планира стратегију решавања проблема -Решава проблем према планираној стратегији самостално или консултујући друге особе -Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈА МА	Упознавање о правилној употреби информација и различитим начинима коришћења и тумачења података у савременом свакодневном животу Упознавање са начином графичког представљања података, њиховог тумачења и коришћењу и примени у свакодневном животу кроз логичне примере Подстицање на коришћење ИКТ приликом учења	-схвата да је за разумевање догађаја и доношење исправних одлука потребно имати поуздане податке и правилно их повезивати употребљавати -користи табеларни и графички приказ и цртеже и уме да их чита и тумачи - користи ИКТ за чување, презентацију и основну обрада података
САРАДЊА	Коришћење групног облика рада/рада у пару ради развијања сарадничких односа између ученика Израда пројеката прављење паноа или ПП презентације као завршне активности пројекта	-активно и конструктивно учествује у раду групе /пара. - поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи/пару. -ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе/пара
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Подстицање на креативно и одговорно коришћење ИКТ у свакодневним активностима Упознавање са различитим средствима из области информационо- комуникационих технологија као и начином њихове употребе у различитим садржајима	-приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ-а и користи на одговарајући начин и за одређени садржај

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе и учења физичког и здравственог је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота.

Глобална структура програма на годишњем нивоу: Физичко и здравствено васпитање, 5. разред, недељни фонд: 3, годишњи фонд: 108

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ		
Редни број	Наставна област	Тема
1.	Физичке способности	
2.	Моторичке вештине спорт и спортске дисциплине	Атлетика, Спортска гимнастика, Тимске и спортске игре (рукомет), Плес и ритмика, Пливање
3.	Физичка и здравствена култура	- Физичко вежбање и спорт - Здравствено васпитање
ОФА (ОБАВЕЗНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ)		
1.	Физичке способности	
2.	Моторичке вештине спорт и спортске дисциплине	- Тимске и спортске игре (мали фудбал) - Друге активности по избору стручног већа

Тематска структура годишњег програма – Физичко и здравствено васпитање, 5. разред

ОБЛАСТ/ ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Физичке способности	- примени једноставне комплексе простих и опште-припремних вежби, изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак	- Вежба за развој снаге - Вежбе за развој покретљивости - Вежбе за развој аеробне издржљивости - Вежба за развој брзине - Вежбе за развој координације - Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)

Моторичке вештине спортске дисциплине	Атлетика	- комбинује и користи досегнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу; доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама	Техника истрајног трчања Истрајно трчање – припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г) Препоручени садржаји Техника штафетног трчања Скок у даљ Бацања кугле 2kg Бацање „вортекса Тробој	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)
	Спор-тска гимна-стика	- одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела	Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у пару	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)

	Гимнастика	– користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици	Вежбе на тлу (напредне варијанте) Висока греда Трамбол на Прескок Коњсa хватаљкама Вежбе у упору (сложенији састав) Вежбе у вису (сложенији састав);	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)

	Основе тимских и спортских игара	– користи елементе технике у игри – примењује основна правила рукомета у игри – учествује на унутародељенским такмичењима	Рукомет/минирукомет: Основни елементи технике и правила; вођење лопте, хватања и додавања лопте, шутирања на гол, финтирање, Принципи индивидуалне одбране Основна правила рукомета/мини рукомета Спортски полигон Напредни елементи технике, тактике и правила игре: - хватања котрљајућих лопти, - дриблинг, - шутирања нагол, - финтирање, - основни принципи колективне одбране.	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, претка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)
	Плес и ритмика	– изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу – игра народно коло – изведе кретања у различитом ритму – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	Покрети уз ритам и уз музичку пратњу Ритмичка вежба без реквизита Скокови кроз вијачу Народно коло „Моравац“ Народно коло из краја у којем се школа налази Основни кораци друшвених плесова Вежбе са обручем Вежбе са лоптом	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, претка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу,

			Сложенији скокови кроз вијачу			учествовање у разговору и дискусији)

	Пливање	– контролише и одржава тело у води – преплива 25m слободном техником – скочи у воду на ноге – поштује правила понашањаа у воденој средини	Предвежбе у обучавању пливања Игре у води Самопомоћ у води Пливање једном техником Роњењеу дужину	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вија че, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)

Физичка и здравствена култура (реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	Физичко вежбање и спорт	– објасни својим речима сврху и значај вежбања – користи основну терминологију вежбања – поштује правила понашања у/и просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама – примени мере безбедности током вежбања – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање – примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама – прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом“ – примењује научено у физичком и здравственом васпитању у анредним ситуацијама	Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/мини рукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању „Ферплеј”(навијање, победа, пораз, решавање конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности	Вербална и невербална метода демонстрације	Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази.

	Здравствено васпитање	– наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље – разликује здраве и нездраве начине исхране – направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника. – примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања – препозна врсту повреде – правилно реагује у случају повреде – чува животну средину током вежбања	Физичка активност, вежбање и здравље Основни принципи вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања Лична и колективна хигијена пре и после вежбања Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: - значај прве помоћи, - врсте повреда. Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, претка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наст. предмет и тема /садржај/ област)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
РИТАМ	Ученик зна да препозна шта је ритам, као врсту ритма и схвата значај ритма у спортским активностима	ЛИКОВНА КУЛТУРА	Током првог и другог полугодишта у складу	Прикупљање информација из различитих извора

Врсте ритма			са плановима стручних већа која обрађују исту тему	(свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталнирад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ Слушање/доживљај ритма телом	Ученик зна да препозна шта је ритам, као врсту ритма и схвата значај ритма у спортским активностима, наручито током народних и друштвених плесова	МУЗИЧКА КУЛТУРА		
ЧОВЕК И МУЗИКА/ Порекло плеса: коло/групни плес	Ученик зна да препозна порекло народних и друштвених плесова , упознат је и са историјатом плесова	МУЗИЧКА КУЛТУРА		
ЧОВЕК И МУЗИКА Елементи музичког тока: покрет, ритам	Ученик зна да препозна шта је ритам , као врсту ритма и схвата значај ритма у спортским активностима, наручито током народних и друштвених плесова	МУЗИЧКА КУЛТУРА		
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ / Музика инспирисана фолклором	Ученик зна под термином фолклор спада целокупно народно стваралаштво (игре и музика)	МУЗИЧКА КУЛТУРА		
ВОДЕ НА ЗЕМЉИ/ Човек и вода	Ученик схвата значај коришћења воде (хидратације) током физичке активности, као и потребу коришћења воде у зависности од климатских услова	ГЕОГРАФИЈА		
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА / Дисање	Ученик увиђа промену у начину дисања током различитих интезитета физичке активности, постаје свестан значаја физичке активности за развој органа за дисање	БИОЛОГИЈА		
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА / Раст и развој. Дужина живота	Ученик је свестан утицаја физичке активности на раст и развој, као и свог напретка у раст и развоју током школске године	БИОЛОГИЈА		
УГАО/ врсте углова	Зна да постави цело тело или део тела под одређеним углом , ради безбеднијег и ефикаснијег рада	МАТЕМАТИКА		

ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ /Поузданост информација на интернету	Ученик зна да провери поузданост информација на интернету, везане за значај, интезитет и правилност вежби и спортских техника	ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учењаликовне културеј е да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

Задаци- разумевање и усвајање нових појмова из области ликовног обликовања и визуелне комуникације, стицање нових и проширивању постојећих искустава из области ликовне културе и овладавање одређеним техничким вештинама које су неопходне за ликовно обликовање. Развијање омогућавајућих и подстицајних способности ученика у областима: визуелног опажања, доживљавања уметности, природе и друштва, сазнавања – разумевања уметничких појава и облика и обликовног и креативног мишљења ученик. Општи васпитни задаци се односе на процесе: култивисања личности ученика (развијањем способности за визуелну перцепцију– визуелно опажање и развијање способности за доживљавање и разумевање бројних облика и појава у ликовној култури), сазревања и обогаћивања личности (ликовно стваралачким радом и доживљавањем уметничких дела), омогућавања напредовања ка независности и индивидуалности ученика (систематичним и поступним развијањем њиховог обликовног и креативног мишљења), упознавања ученика са уметничким делима прошлости и са делима савремене уметности, мотивисања ученика за учествовање у културном и уметничком животу школе, места у коме живе, афирмисања националног и културног идентитета народа уз уважавање културних вредности других народа.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА – 5. разред**, годишњи фонд часова: **72** , недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало

1.	РИТАМ	22	10	12
2.	ЛИНИЈА	20	8	12
3.	ОБЛИК	24	12	12
4.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	6	3	3
Укупно		72		

Тематска структура годишњег програма – ликовна култура, 5. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
1. разумевање и усвајање нових појмова из области ликовног обликовања и визуелне комуникације, 2. стицање нових и проширивање постојећих искустава из области ликовне културе 3. овладавање	- Описује ритам који уочава у природи,окужењу уметничким делима, пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма, гради правилан,неправилни слободан визуелни ритам спонтано или са одређеном намером, користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма, разматрау групи како је учио/ла о ритму и где та знања може применити, направи самостално импровизовани	РИТАМ	Поступци за безбедно и одговорно коришћење и одржавање прибора и радне површине; Ритам у природи (смена дана и обданице,смена годишњих доба таласи, падавине.); Ритам у простору; Ритам у структури (грађи) облика. Ритам у текстури природних и вештачких материјала; Врсте ритма. Правилан и неправилан ритам. Слободан и спонтани	-Фронтални, -Индивидуални, -Вербални, -Илустративно-демонстративни, - Практични рад.	Визуелна-репродукције, Часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет Стручна литература Текстуална (уџбеник) Дигитална – интернет	Естетским Процењивањем ликовних радова, Анализом, Упоредивањем Између траженог и постигнутог Усменом провером стеченог знања (кратка питања, исказивање утиска, учешће у дискусији, откривање и изражавање

одређеним техничким вештинама које су неопходне за ликовно обликовање 4. култивисање личности ученика 5. сазревање и обогаћивање личности 6. омогућавање напредовања ка независности и индивидуалност и ученика 7. упознавање ученика са уметничким делима прошлости и са делима савремене уметности 8. Мотивисање ученика за учествовање у културном и уметничком животу школе, места у коме живе...	прибор од одабраног материјала		ритам. Функције ритма- понављање боја, линија и облика да би се достигла динамичност или ред. Утисак који различите врсте ритма остављају на посматрача. Ритам као принцип компоновања у делима ликовних уметности. Ритам у другим врстама уметности. Примена визуелног ритма у свакодневном животу. Различити ритмови као подстицај за стваралачки рад; Уметничко наслеђе- значај праисторијског наслеђа на простору Србије и у свету			мисли, закључака, анализа и синтеза опаженог..) Израдом и презентовањем самосталних практичних радова
- разумевање и усвајање нових	Описује линије које уочава у природи окружењу и	ЛИНИЈА	Врсте линија и изражајна својства линија.	-Фронтални, -Индиви-	Визуелна-репродукције,	Естетским Процењива-њем

појмова из области ликовног обликовања и визуелне комуникације, - стицање нових и проширивању постојећих искустава из области ликовне културе и - овладавање одређеним техничким вештинама које су неопходне за ликовно обликовање - култивисања личности ученика - сазревања и обогаћивања личности - омогућавања напредовања ка независности и индивидуалност и ученика - упознавања ученика са уметничким делима	уметничким делима - гради линије различитих вредности комбинујућиматеријал, угао и притисак прибора материјала - користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа - црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли,машту, утиске и памћење опаженог - разматра у групи како учио у групи о изражајним својствима линија и где се та знања примењују - исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизација утицао на развој уметности		Изражајна својства линија у односу на прибор, материјал, притисак и угао под којим се држи прибор/материјал. Савремена средства за цртање. Својства линије у апликативном програму за цртање. Цртање светлом; Уметнички, аматерски, дечји, схематски и технички цртеж, научне илустрације. Врсте уметничког цртежа. Занимања у којима је неопходна вештина слободоручног цртања; Поступци грађења цртежа додавањем и одузимањем линија. Лавирици цртеж. Линеарни цртеж. Цртеж у боји; Текстура (ликовни елемент). Поступци грађења текстуре линијама. Ритам линија. Различити садржаји као подстицаји за рад; Читање- декодирање цртежа, стрипа, карикатуре,	дуални, -Вербални, -Илустративно- - Демонстративни, -Практични рад.	Часописи, уџбеник, дечији Ликовни радови, интернет Стручна литература) Текстуална (уџбеник) Дигитална - интернет	ликовних радова, Анализом, Упоредивањем Између траженог и постигнутог Усменом провером стеченог знања(кратка питања,исказивање утиска. ,учешће у дискусији,откривање и изражавање мисли,закључака,анализа и синтеза опаженог..) Израдом и презентовањем самосталних практичних радова

прошлости и са делима савремене уметности - мотивисања ученика за учествовање у културном и уметничком животу школе, места у коме живе...			графита, рекламних порука...; Уметничко наслеђе-значај наслеђа првих цивилизација			
-разумевање и усвајање нових појмова из области ликовног обликовања и визуелне комуникације - стицање нових и проширивању постојећих искустава из области ликовне културе и - овладавање одређеним техничким вештинама које су неопходне за ликовно обликовање - култивисања	Ученици ће умети да препознају дводимензионалне и тродимензионалне облике, геометријске облике и користе их у изради својих радова, имаће знања о облицима, положају и осталим својствима и то ће примењивати у техникама цртања, знаће да примене знања о орнаменту и разумеће значај уметничког наслеђа, умеће да на практичном примеру покажу знања о истом.	ОБЛИК	Дводимензионални и тродимензионални облици. Правилни геометријски облици у природи и у ликовној уметности. Неправилни облици, Облик-својства, величина, боја, реална и имагинарна функција. Карактеристични детаљи и својства по којим је облик препознатљив. Светлост и облик. Изглед облика из различитих углова. Стилизовање облика. Статични облици. Кретање облика; Распоред облика у простору и дејство на посматрача. Положај облика у равни. Преклапање, прожимање, додиривање облика; Поступци грађења	-Фронтални, -Индивидуални, -Вербални, -Илустративно- - Демонстративни, -Практични рад.	Визуелна (ре-продукције, часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет, стручна литература) Текстуална (уџбеник) Дигитална – интернет	Естетским процењивањем ликовних радова, анализом, упоређивањем између траженог и постигнутог Усменом провером стеченог знања (кратка питања, исказивање утиска. учешће у дискусији, откривање и изражавање мисли, закључака, а нализа и синтеза опаженог..)

личности ученика-сазревања и обогаћивања личности - омогућавања напредовања ка независности и индивидуалност и ученика - упознавања ученика са уметничким делима прошлости и са делима савремене уметности - мотивисања ученика за учествовање у културном и уметничком животу школе, места у коме живе...			апстрактних и фантастичних облика; Лумино објекти. ЛеД технологија у савременој уметности; Обликовање простора светлом ; Обликовање (дизајн) употребних предмета. Преобликовање материјала и предмета за рециклажу; Орнамент Уметничко наслеђе. Значајни римски споменици на тлу Србије.			
- стицање нових и проширивање постојећих искустава из области ликовне културе и овладавање одређеним техничким	Пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас - обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму , линији, облику, материјалу - изражава исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕ-ВАЊЕ	Различите врсте комуникације од праисторије до данас; Невербална комуникација-читање информација ;израз лица и карактеристичан положај тела; Читање визуелних информација (декодирање);	-Фронтални, -Индивидуални, -Вербални, -Илустративно- -Демонстративни, -Практични рад.	Визуелна-репродукције, Часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет Стручна литература	Естетским Процењивањем ликовних радова, Анализом, Упоређивањем Између траженог и постигнутог Усменом провером стеченог знања (кратка питања,

вештинама које су неопходне за ликовно обликовање - омогућавање напредовања ка независности и индивидуалност и ученика - упознавања ученика са уметничким делима прошлости и са делима савремене уметности - мотивисања ученика за учествовање у културном и уметничком животу школе, места у коме живе...	- тумачи једноставне визуелне информације - објашњава зашто је наслеђе културе важно		Визуелно изражавње; Уметничко наслеђе- значај наслеђа за туризам и за познавање сопственог порекла		Текстуална (удбеник) Дигитална - интернет	исказивање утиска, учешће у дискусији, откривање и изражавање мисли, закључака, анализа и синтеза опаженог..) Израдом и презентовањем самосталних практичних радова

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
РИТАМ	Ученик уме да опише ритам који уочава у природи, искаже мишљење о развоју цивилизације и уметности, пореди облике из природе и уметничких дела.	Музичка култура- различити ритмови као подстицај за стваралачки рад- звуци из природе, музика, плес. Историја- уметничко наслеђе- праисторија на простору Србије и у свету. Биологија- ритам у природи (дан-ноћ, годишња доба, таласи, падавине...)	Септембар Октобар Новембар	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
ЛИНИЈА	Ученик може да опише линије које уочава у природи, окружењу, уметничком делу. Гради линије различитих вредности комбинујући материјале и технике. Користи текстове и друге садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа. Пореди различите начине комуницирања од прошлости до данас.	Техника и технологија- врсте линија и врсте цртежа, савремена средства за цртање Српски језик- текст, писмо, стрип, карикатура, порука Историја – прве цивилизације Месопотамија, Египат	Новембар Децембар Јануар	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
ОБЛИК	Ученик прави разлику између дводимензионалних и тродимензионалних облика и простора, уочава однос величина, повезује знања из математике са ликовним радом. Гради апстрактне и фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад. Схвата значај културно-	Математика- дводимензионални и тродимензионални облици, геометријске фигуре и тела, величина облика... Српски језик и књижевност- бајке, митови, легенде, фантастична бића и апстрактни појмови, имагинација, симболи и алегорије... Историја- старе цивилизације- Рим, етно култура	Фебруар Март Април	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз

	историјског наслеђа, упознаје старе цивилизације, има одговоран однос према природи и окружењу.	Србије. Биологија- рециклажа , очување животне средине- обликовање и преобликовање.		ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕ-ВАЊЕ	Ученик је у стању да обликује поруку и искаже став о важним питањима у друштву у свакодневном животу, брине о екологији, околини, здрављу, културном наслеђу...	Информатика- различите врсте комуникације, визуелно споразумевање, невербална комуникација, знак, симбол, лого, пиктограм...	Мај Јун	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Кроз стваралачки рад ученик стиче нова знања и вештине, развијаће своје способности кроз истраживање, одабир мотива и креирање нових идеја, превазилажење проблема у ликовном раду. Кроз индивидуалан или групни рад открива и повезује нова знања, негује и развија лична интересовања. Кроз анализу ликовних радова развија критички однос, вреднује, разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.	Лични и професионални развој појединца превасходно почива на његовој способности да управља процесом учења.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Кроз различите ликовне теме и конкурсе, израде паноя , ученик размишља о принципима правде, слободе, солидарности, националне , верске и родне равноправности. Израдом радова за паное и Винчанско писмо активно учествује у животу школе.	Ученик је способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву...

ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Кроз ликовни рад и усвајања знања из историје уметности ученик ће развијати естетичке компетенције, разумеће значај уметности и културе у друштву, показати позитиван став према културној баштини. Развиће знања о уметничким занимањима	Ученик је упознат са културним наслеђем људске заједнице, има свест о вредности уметничких и културних дела и њиховог значаја за развој друштва.
КОМУНИКАЦИЈА	Кроз област визуелно споразумевање ученик учи, сазнаје, примењује, анализира различите врсте комуникације. Кроз групни рад прилагођава начин и средства комуникације карактеристикама ситуације. У комуникацији уме да изрази мишљење, осећања и ставове и да представи своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин поштујући и уважавајући другог. На часовима ликовне културе ученик упознаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета, итд.). Кроз анализу ликовних радова ученик учи да уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.	Ученик влада различитим модалитетима комуникације и користи их на сврсисходан и конструктиван начин када комуницира у приватном, јавном, образовном и професионалном контексту.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Кроз област и теме везане за екологију и рециклажу, преобликовање употребних предмета ученик стиче знања и развија свест о дејству људских активности на животну средину и природу; усваја ставове о неопходности очувања непосредне и шире околине и развија способности активног деловања ради очувања средине у школи, непосредној околини и породици. Познаје људске активности и начин на који оне могу да угрозе или унапреде околину, живи свет и природу у окружењу.	Одговоран однос према околини подразумева познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи...
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Кроз ликовни рад ученик користи знања, вештине и усваја ставове ради очувања и унапређивања психофизичког здравља. Одржавањем хигијене у учионици показује одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова. Својим понашањем, као појединац и део различитих група и заједница, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота.	Ученик прикупља информације о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Организовање продајних изложби радова , израдом мурала , учешће у изради винчанског писма, учешће у пројектима : спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима; способан је да развије идеју, представи је, образложи и преговара у тиму о њеној реализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге. Реализује унапред осмишљене идеје и учествује у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице к стиче знања о	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима, укључујући различите интерперсоналне вештине...

	карактеристикама одређених послова и радних места, разуме свет рада и пословања из перспективе друштва и спреман је на волонтерски рад и покретање хуманитарних акција.	
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију и уочава везе и односе између њих у светлу преходно стечених знања у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства, планира редосед активности, избор извора информација, средстава и опреме коју ће користити	Ученик ангажује своје индивидуалне капацитете и друге ресурсе који му стоје на располагању селективно и сврсисходно их користи, истрајава у решавању проблема..
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи интернет, уџбеник, литературу из библиотеке, репродукције, израда паноа, користи знања и вештине из различитих предмета да представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудио-визуелне форме. Ученик користи и самостално проналази различите изворе информација и података, (библиотеке, медије, интернет, институције, личну комуникацију, итд.),	Ученик разуме значај коришћења поузданих података за рад, доношење одлука и свакодневни живот.
САРАДЊА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе, рад на заједничким пројетима У процесу договарања , уме да изрази своја осећања, уверења, ставове и предлоге. Подржава друге да изразе своје погледе, прихвата да су разлике у погледима предност групног рада и поштује друге који имају другачије погледе. У сарадњи са другима залаже се да се одлуке доносе заједнички на основу аргумената и прихваћених правила заједничког рада. • Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.	Ученик је способан да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик у ликовном раду користи интернет, прави презентације Ученик је способан да користи одређена средства из области информационо-комуникационих технологија (уређаје, софтверске производе и сервисе из области електронских комуникација). Познаје основне карактеристике информационо-комуникационих технологија. Уме да одабере одговарајуће ИКТ средство и да га користи на одговоран и креативан начин у свакодневним активностима (учење и креативан рад; сарадња; комуникација; решавање проблема; организација, обрада, размена и презентација информација).	Ученик је способан да користи расположива средства из области информационо комуникационих технологија на одговоран и критички начин...

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Развијање интересовања за музичку културу, развијање музикалности и креативности, неговање смисла за заједничко музицирање у свим облицима васпитно- образовног рада са ученицима, упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Музичка култура, разред: пети, годишњи фонд часова: 72 недељни фонд часова: 2

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Човек и музика	10
2.	Музички инструменти	8
3.	Слушање музике	12
4.	Извођење музике	40
5.	Музичко стваралаштво	2
Укупно		72

Тематска структура годишњег програма – музичка култура, пети разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Упознавање са музиком прошлости, извођење музике прошлости	Препознавање музике прошлости и савремене музике	Човек и музика	Праисторијска музика Античка музика	Слушање, певање и опажање праисторијске музике, Демонстрација, Дијалог	Плејер, дискови, инструменти	Слушање, уочавање карактеристика музике праисторије, Закључивање важних елемената музике
Развијање интересовања за музичке инструменте	Упознавање и разликовање инструмената	Музички инструменти	Жичани Дувачки и ударачки инструменти	Прављење инструмената, демонстрација, Дијалог, Слушање, опонашање инструмената	Плејер, дискови, инструменти	Препознавање основних карактеристика и физичких карактеристика инструмената
Упознавање муз.дела, звука симфонијског оркестра, рад на доживљају музике	Ученик може да препозна инструменте, Извођачки састав, изражајне елементе	Слушање музике	Композиције уметничке и народне музике	Активно слушање музике, у целини или по деловима, Дијалог, Монолог, Ликовна илустрација	Плејер, дискови, инструменти	Препознавање и разликовање дела стилски другачијих
Упознавање са дечијим народним и уметничким песмама кроз	Ученик може да изведе дечије песме певањем или свирањем	Извођење музике	Етно песме, Дечије песме И примери из литературе	Извођење ритма и мелодија, демонстрација, учење по слуху и по нотама	Плејер, дискови, инструменти	Координација ритма и мелодије

извођење						
Развијање креативности, и стваралачких потенцијала код ученика, рад на развоју ритмичког изражавања	Ученици стварају мелодију на задати текст, стварају текст на задату мелодију, импровизују мелодију и ритам на задату мелодију	Музичко стваралаштво	Песме за свирање и певање	Читање текста, дијалог, монолог, извођење музике	Плејер, дискови, инструменти	Креирање стваралачког потенцијала кроз смишљање текста и мелодије

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Област/ тема	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
У сусрет Дану школе	Наведе начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво, литерарни рад, ликоовни рад и кореографију	Музичка култура - Песме о Николи Тесли Српски језик - литерарни радови Ликовна култура - ликовни радови Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покрета на песме	Прва недеља октобра	Иницирање процеса мишљења и јавни наступи на школској приредби
У сусрет Новој години	Наведе начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво, литерарни рад, ликоовни рад и кореографију	Музичка култура - Песме о Новој години, празницима Српски језик - литерарни радови Ликовна култура - ликовни радови Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покрета на песме	Последња недеља у децембру	Активирање свесне активности, фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења и јавни наступи
У сусрет Светом Сави	Наведе начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво, литерарни рад, ликоовни рад и духовне песме	Музичка култура - Песме о Светом Сави Српски језик - литерарни радови	Последња недеља у јануару	Активирање свесне активности, фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења и јавни

		Ликовна култура - ликовни радови Верска настава - духовне песме у Православној цркви		наступи
У сусрет Осмом марту	Наведе начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и историске податке	Музичка култура - Песме о мајци Српски језик - литерарни рад ови Ликовна култура - ликовни радови Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покрета на песму о Осмом марту	Прва недеља у марту	Активирање свесне активности,фокусирање пажње ученика,иницирање процеса мишљења ,јавни наступи

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Ученици кроз извођење музике одређених песама и слушањем музике уче како да имају одговоран однос према учењу.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Певањем националних песама о правди, толеранцији, слободи као и активним учествовањем на различитим манифестацијама развијају поштовање дечијих и људских права.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Деца препознају уметничка дела највећих копмозитора и на тај начин стварају љубав према уметничкој музици.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Кроз различите музичке стилове и жанрове , уче да изразе своје мишљење ,осећања и ставове а да уваже и мишњење које је супротно од њиховог.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученици кроз музичко стваралаштво дечијих песама уче да имају одговоран однос према здрављу и околини.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученици кроз музичко стваралаштво дечијих песама уче да имају одговоран однос према здрављу и околини.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА	Кроз моућност учествовања на различитим манифестацијама и школским приредбама ученици препознају идеју да је претворе у	Активност ученика, пажња,

	ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	активност.	дискусија, критичко мишљење
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Упознавањем ученика са тешким животима највећих композитора, ученици износе своје мишљење и дискутују о проблемима који су могли да се реше.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Кроз истраживачки рад ученици уче да препознају њихову поузданост уз помоћ наставника. Разликују јавне и приватне податке и користе правила чувања приватности података.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
10	САРАДЊА	Ученици кроз заједничко извођење музике у дуету, терцету, групи певача или хорском извођењу међусобно сарђују и труде се да једни другима помогну.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученицима су доступни различити музички програми за компоновање савремене популарне музике.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Информатика и рачунарство - 5. разред**, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	ИКТ	9	7	2

2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	5	4	1
3.	РАЧУНАРСТВО	16	12	4
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	6	0	6
УКУПНО		36	23	13

Тематска структура годишњег програма- наставни предмет: информатика и рачунарство, 5. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- упознавање ученика са применом рачунара и дигиталних уређаја у различитим областима људске делатности; – развијање креативности и функционализација знања – оспособљавање ученика да бира и примени најприкладнију технологију - упознавање ученика са графичким радним окружењем оперативног система; - упознавање ученика са организацијом дискова, датотека и директоријума; - оспособљавање ученика за подешавање околине за рад на српском језику; - оспособљавање ученика за инсталацијом	Ученик ће бити у стању да: – наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу – правилно користи ИКТ уређаје – именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја – прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса – прилагоди радно окружење кроз основна подешавања – креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – креира текстуални документ и примени	ИКТ	Предмет изучавања информатике и рачунарства. ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера. Подешавање радног окружења. Организација података. Рад са сликама. Рад са текстом, мултимедијом, презентацијама.	Кроз демонстрацију и личну активност ученика, скренути пажњу на правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом. Кроз конкретне примере објаснити појам датотеке и неопходност организације датотека у рачунару: чување и проналажење, премештање Увежбати чување и штампање документа, Снимање звука и видео-записа. Применити основне алате за уређивање и обликовање садржаја. Користити већ креиране звучне и видео записе. Прилагодити тип датотеке изабраном програму. Кроз разговор са ученицима и кроз примере развити појам добре презентације и начине представљања . Методе: дијалогска, демонстративна, рад у паровима, рад у групи, учење по моделу, хеуристички разговор, метода рада на тексту, истраживачке методе, метода индивидуалног приступа, ИКТ методе, интерактивне методе...	цртеж, слика, дијаграм, мултимедијална презентација наставни CD-ови, филм, видео прилози са интернета или из колекције наставника/-це, штампани програмирани материјали, школска табла рачунарски систем, пројектор с пројекционим платном,	- Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности - Продукти ученичких активности - белешке и домаћи задаци - задовољство ученика на часу - Разговори - Евалуациони тестови и анкете -мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање) - Квизови -Тестове знања

додатних уређаја и програма; - оспособљавање ученика за производњу дигиталних садржаја - оспособљавање ученика за управљање информацијама	основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа – креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – сачува и организује податке – разликује основне типове датотека				мрежна опрема, интернет-конекција, флеш меморија, ЦД, ДВД, скенер, штампач	Анализа и упоређивање између траженог и постигнутог, Усмено проверавање стеченог знања Израда и презентовање самосталних и задатих практичних радова/пројеката
- формирање ставова одговорне комуникације и сарадње у дигиталном окружењу – развијање свести о опасностима и ризицима при коришћењу интернета; -упознавање ученика како да одлажу дигитални отпад -упознавање ученика са правилима о ауторским правима дигиталних садржаја; - упознавање ученика	– реагује исправно када дође у небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; – доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине – разликује безбедно од небезбедног понашања на	Дигитална писменост	Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин. Правила безбедног рада на интернету. Претраживање интернета, одабир резултата и преузимање садржаја.	Демонстрирати функције антивирусног програма и заштитног зида. Анализирати са ученицима од каквог су материјала направљени ИКТ уређаји. Проверити са ученицима њихова досадашња искуства у коришћењу веб-прегледача (читача, браузерa). Упознати ученике са правилима понашања на интернету (енг. Нетикететте). Квизови, радионице, повезивање знања из различитих области. Планирање времена. Методе: дијалогска, демонстративна, рад у паровима, рад у групи, учење по моделу, хеуристички разговор, метода рада на тексту, истраживачке методе, метода индивидуалног приступа, ИКТ	Слика мултимедијала презентација, наставни CD-ови, филм, видео прилози са интернета или из колекције наставника/-це, штампани програмирани материјали, рачунарски систем, пројектор, с пројекционим платном, мрежна	- Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности - Продукти ученичких активности - белешке и домаћи задаци - задовољство ученика на часу - Разговори

са последицама неадекватног коришћења дигиталних технологија и садржаја	интернету – приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај -информацијама на интернету приступи критички – спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету – разуме значај ауторских права – препознаје ризи зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем – рационално управља временом		Заштита приватности личних података. Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом.	методе, интерактивне	опрема, интернет конекција, флеш меморија, ЦД, ДВД, скенер, фотоапарат, штампач	- Евалуациони тестови и анкете -мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање) - Квизови -Тестове знања - Анализа и упоређивање - између траженог и постигнутог, - Усмено проверавање стеченог знања (кратка питања, учешће у дискусији) - Израда и презентовање самосталних и задатих практичних радова/пројеката
-развијање алгоритамског начина размишљања и његове примене – развијање логичког мишљења и креативности	-изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке – схвати	Рачунарство	Увод у логику и скупове: унија, пресек, разлика, речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, „ако...онда”.	Увести појмове: програм и програмирање. Одабрати пример игрице за анализу (портал http://www.code.org/www.code.org). Истицати да се кроз учење програмирања и алгоритама, развијају стратегије за решавања животних проблема. У настави користити примере и практичан рад ученика као базичне активности учења.	дијаграм, графикон, аудиоснимци, мултимедијала презентација, наставни CD-ови филм, видео прилози,	- Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности - Продукти ученичких

– развијање техника програмирања кроз анализирање примера и самостално решавање базичних алгоритамских проблема -оспособљавање ученика за креирање једноставних рачунарских програм за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења	математичко-логички смисао речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, израза „ако...онда” – зна алгоритме аритметике и интерпретира их алгоритамски – наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема – креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу – сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби – користи математичке операторе за израчунавања – објасни сценарио и алгоритам пројекта – анализира и дискутује програм – проналази и отклања грешке у програму		Увод у алгоритме аритметике: писмено сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам. Увод у тему програмирања. Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање. Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом. Програм – категорије, блокови наредби, инструкције. Програмске структуре (линијска, циклична, разграната).	Методe: дијалoшка, демонстративна, рад у паровима, рад у групи, учење по моделу, хеуристички разговор, метода рада на тексту, истраживачке методе, метода индивидуалног приступа, ИКТ методе, интерактивне методе...	рачунарски систем, пројектор с пројекционим платном, мрежна опрема, интернет конекција, флеш меморија, ЦД, ДВД, скенер, фотоапарат, камера, слушалице са звучницима,	активности - белешке и домаћи задаци - задовољство ученика на часу - Разговори - Евалуациони тестови и анкете -мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање) - Квизови -Тестове знања - Анализа и упоређивање - између траженог и постигнутог, - Усмено проверавање стеченог знања (кратка питања, учешће у дискусији..) - Израда и презентовање самосталних и задатих практичних радова/пројеката

-развијање интересовања за примену рачунара и дигиталних уређаја у свакодневном животу и раду; -подстицање креативног рада на рачунару и другим дигиталним уређајима;	– има вештине тимског рада – одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта – наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка – вреднује своју улогу у групи /тиму, – поставља резултат свог рада на интернет уз помоћ наставника	Пројектна настава	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима. Представљање резултата пројектног задатка.	Реализација програма кроз активности које развијају вештине одлучивања, рада у тиму, анализе, истраживања, презентовања резултата, вредновања и самовредновања. Пројектни задаци подразумевају корелацију и садржајима у области других наставних предмета. Методе: дијалогска, демонстративна, рад у паровима, рад у групи, учење по моделу, хеуристички разговор, метода рада на тексту, истраживачке методе, метода индивидуалног приступа, ИКТ методе, интерактивне методе...	дијаграм, графикон, аудиоснимци, мултимедијала презентација, наставни CD-ови, филм, видео прилози рачунарски систем, пројектор с пројекционим платном, мрежна опрема, интернет конекција, флеш меморија, ЦД, ДВД, скенер,	- Посматрање атмосфере, ангажованости, самосталности и кооперативности Продукти ученичких активности, белешке и домаћи задаци. Евалуациони тестови и анкете, вршњачко оцењивање Квизови Тестове знања. Усмено проверавање стеченог знања

Област/ тема	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
ИКТ	– креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)	Српскијезик -Уношење и уређивање текста, Уређивање пасуса (параграфа); Уметање листе;Листе/набрајање; Правописна и граматичка правила; Синтакса	март	-Анализа и упоређивање између траженог и постигнутог, -Израда и презентовање

	сараднички)			самосталних и задатих практичних радова/пројеката
ИКТ	- зна да примени основне команде у одабраном програму на основу њиховог визуелног изгледа и значења енглеских речи	Енглески језик -Учење значења команди: Cut, Copy, Paste...	-јануар, фебруар, март,-април, мај, -јун	-Квизови -Тестове зна
ИКТ	- креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)	Ликовна култура - Уређивање слика: подешавање величине слике, боја, осветљености, монтирање слике, прављењ колажа; израда слике у програму за цртање	фебруар	-Израда и презентовање самосталних и задатих практичних радова/пројеката
ИКТ	– примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа	Музичка култура - израда звучних и видео записа; уређивање звучних и видео записа	април	-Израда и презентовање самосталних и задатих практичних радова/пројеката
Дигитална писменост	-доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине – препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем – рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету	Биологија: Заштита здравља, Заштита животне средине, Ризик зависности од технологије и управљање временом.	мај	-Квизови -Тестове зна -Усмено проверавање стеченог знања (кратка питања, учешће у дискусији..)

	— разликује безбедно од небезбедног понашања на интернету и реагује правилно у небезбедним ситуацијама- реагује исправно када дође у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета – спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету – разуме значај ауторских права	Грађанско васпитање -Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин; -Правила безбедног рада на интернету; -Заштита приватности личних података		
Програм ирање	-изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке– схвати математичко-логички смисао речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, израза „ако...онда”– зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) -користи математичке операторе за израчунавања – сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби за исцртавање облика	Математика -скуповне операције - израчунавање вредности бројевних израза -дељибост бројева -одређивање аритметичке средине -процентни рачун - Исцртавање круга, квадрата и правоугаоника и других многоуглова- Прављење апликација за решавање математичких проблема, на пример површине и обима квадрата и правоугаоника	септембар, октобар, новембар, децембар	-Израда и презентовање самосталних и задатих практичних радова/пројеката
Програм ирање	- зна да примени основне команде у одабраном програмском језику на основу значења енглеских речи	Енглески језик-Учење значења службених речи; If ...Then, Repeat, My variable, Random Forever, Say, Move, Go to, Turn... -Учење значења оператора: and, or, not	септембар, октобар, новембар, децембар	-Квизови-Тестове зна - Усмено проверавање стеченог знања (кратка питања, учешће у дискусији)

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредмет	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција	Евалуација/критеријум успеха

не компетенције	ученика	
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- У настави се користе различите методе и облици рада за решавање задатака/проблема -Реализовати наставу тако да ученици себи постављају циљеве у учењу -Током реализовања наставе ученици могу да користе доступне изворе знања -Реализовати наставу тако да ученици уче да користе повратну информацију приликом решавања проблема и унапреде учење - Осмислити примере за реализацију наставе које различитим методама и облицима рада обезбеђују ефикасно стицање знања и развој способности и вештина примене наученог у свакодневном животу-Спецификовати списак повезаних наставних садржаја из више наставних области, као и из различитих наставних предмета-Провере знања током наставе треба да се временски и садржајно усаглашава -Настава треба да омогући сарадњу међу ученицима, поштоање договореног (рад у пару, групама и тимовима)-За сваку активност ученика давати потпуну разумљиву информацију о њиховом раду (детаљно образложити, похвалити напредовање ученика -Настава треба да подстиче ученике да објективно процењују своја знања и напредак кроз самовалуацију, као и објективно процењују знања других ученика)	- иницијално испитивање могућности и интересовања ученика -самовалуација радова -вршњачко оцењивање– Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам (кроз иницијалне упитнике) <u>Критеријуми успеха</u> :Ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим. Ученик препознаје и продукује аргументацију за одређену тезу, разликује аргументе према снази и релевантности. Ученик уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- Настава треба да подстиче ученике да прихвате и поштује друге као аутономне и једнако вредне особе. Својим активностима у заједници доприноси заштити и неговању људских и мањинских права, хуманистичких вредности и основних демократских вредности и принципа. -Настава треба да омогући ученику да користи право избора културе, субкултуре и традиције које ће неговати и афирмисати, поштујући право других да негују и афирмишу другачије културе, субкултуре и традиције. Поштује равноправност различитих заједница и њихових традиција и идентитета.-Настава треба да подстиче ученика да се удружује са другима како би ангажовано, толерантно, аргументовано и критички заступали одређене ставове, интересе и реализовали одређене иницијативе..	Ученик активно учествује у животу школе и заједнице Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога. Има осећање припадности одређеним заједницама. Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције и тако доприноси духу интеркултуралности. Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима.
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- Користити сваку прилику на часу за развој естетичке компетенције кроз анализу, пример или примену (креацију) одређених материјала, форми и облика рада.	Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја културе, науке, уметности и технологије. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства.

		Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела која су представници различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца.
КОМУНИКАЦИЈА	-Настава треба да омогући ученику да користи на одговарајући и креативан начин појмове, језик и стил комуникације у школи и ван ње. -Настава треба да омогући ученику да у комуникацији са другима уме да изрази себе (своје мишљење, осећања, ставове, вредности и идентитете) и да оствари своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин поштујући и уважавајући другог. -Настава треба да омогући ученику да критички процењује садржај и начин комуникације у различитим комуникативним ситуацијама. -Настава треба да омогући ученику да развије свест о значају позитивне и конструктивне комуникације и активно доприноси неговању културе дијалога у заједницама којима припада.	Ученик познаје специфичне карактеристике различитих модалитета комуникације (усмена и писана, непосредна и посредована комуникација, нпр. телефоном, преко интернета). Ученик уме јасно да искаже одређени садржај, усмено и писано, и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације. Ученик уважава саговорника. У ситуацији комуникације, изражава своје ставове, мишљења, осећања, вредности и идентитете на позитиван, конструктиван и аргументован начин уважавајући ставове и аргументе других.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	-Настава треба код ученика да развија одговоран однос према околини, познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи. -Настава треба ученику да омогући да спозна како људске активности могу да унапреде или угрозе животну средину и одржив развој. -Настава треба да иницира активности које ученику омогућују да се укључи у активности усмерене ка очувању окружења у којем живи, ради и учи.	Разуме концепт здравог и безбедног окружења (вода, ваздух, земљиште) за живот људи и спреман је да се активно ангажује у заштити и унапређењу квалитета живота у заједници. Процењује ризике и користи од употребе неких супстанци по околину и здравље људи и одговорно поступа са њима. Увиђа предности и недостатке коришћења различитих извора енергије. Разуме значај и користи могућности рециклирања.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- Настава треба да иницира и укључи ученике у прикупљање информација о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља. -Настава код ученика треба да развија свест о свим димензија здравља (физичко, ментално, социјално, емоционално здравље). -Настава треба ученику да омогући да сазна факторе који доприносе здрављу или га угрожавају. -Настава треба да укључи ученика у манифестације о здрављу, да личним примером, као појединац и део различитих група и заједница, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота.	Разуме значај правилне исхране и адекватне прераде хране за очување здравља. Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције. Разуме значај лекова и њихову употребу. Познаје могуће последице коришћења никотина, алкохола и других психоактивних супстанци. Уме да пружи прву помоћ.
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА	-У оквиру наставе, ученик се учи организационим вештинама и способностима, укључујући различите интерперсоналне вештине, као и	Ученик разуме важност личне активације и показује иницијативу у упознавању са карактеристикама

А КА ПРЕДУЗЕТНИ ШТВУ	организацију простора, управљање временом и новцем. --Настава треба да подстиче ученика да осмишљава пројекте у складу са унапред постављеним захтевима. -Настава треба ученику да омогући да се упозна са карактеристикама одређених послова и радних места, као и волонтерски га ангажује за стицање радног искуства.	тржишта рада. Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине Уме да искаже и заступа своје идеје, и да утиче на друге, кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта. Зна да комуницира; уме да преговара; спреман је да обавља праксу или волонтира поштујући договоре.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	-Настава треба да ангажује индивидуалне капацитете код ученика у циљу препознавања, анализе, решења и вредновања решења проблема или проблем-ситуације. На часовима користити метод решавања проблема, пројектно учење, истраживачко и интерактивно учење.	Ученик анализира проблем, проналази могућа решења проблемске ситуације, упоређује различита могућа решења и бира најбоље могуће решење, припрема примену изабраног решења, прати његову примену и решава проблемску ситуацију (сам или уз помоћ других). Ученик вреднује примену датог решењаи формулише препоруке.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-Настава се реализује тако да ученик разуме значај коришћења поузданих података за рад, доношење одлука и свакодневни живот. -Настава се реализује тако да ученик може да користи знања и вештине из различитих предмета да представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудиовизуелне форме, користи различите изворе информација и података (библиотеке, медије, интернет, личну комуникацију, итд.) и критички разматра њихову поузданост и ваљаност. - Настава омогућава ученику да ефикасно проналази, селекује и интегрише релевантне информације из различитих извора.	Ученик уме да пореди различите изворе и начине добијања података, користи табеларни и графички приказ података (чита, тумачи и примењује), користи информационе технологије за чување, презентацију и основну обраду података. Зна основна правила о приватности и чувању података и информација.
САРАДЊА	-Настава треба да омогући ученку да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката. -Настава трба да омогући ученку да активно, аргументовано и конструктивно доприноси раду групе.-Настава треба да омогући ученицима да у процесу договарања уме да изрази своја осећања, уверења, ставове и предлоге. Подржава друге да изразе своје погледеи поштује различитост.У сарадњи са другима залаже се да се одлуке доносе заједнички на основу аргумената и прихваћених правила заједничког рада.	Ученик конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева, постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада. Поштује саговорнике и сараднике и дискусију заснива на аргументима. Учествоје у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе/тима.

ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-Настава омогућује ученика да користи расположива средства из области ИКТ на одговоран и критички начин ради ефикасног испуњавања постављених циљева и задатака у свакодневном животу, школовању и будућем послу. - Настава омогућује ученику да препозна основне карактеристике расположивих ИКТи могућности њихове примене у свакодневном животу- Настава омогућава ученику да одабере одговарајуће ИКТ средство, имајући у виду сврху постављених циљева и задатака и да га користи на одговоран и креативан начин у активностима које ради тога спроводи, а да истовремено приступ решавању проблема прилагоди могућностима технологије. -Настава омогућује ученику да схвати ризик који преузима приликом коришћења ИКТ-а за сопствену и туђу сигурност и добробит, а одговорним поступањем себе и друге штити од нежељених последица	Ученик уме да претражује, процењује релевантност и поузданост, анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа ИКТ средства.Помоћу ИКТ уме да представи, организује, структурира и форматира информације користећи на ефикасан начин могућности датог ИКТ средства. Приликом решавања проблема уме да одабере одговарајућа ИКТ средства, као и да прилагоди начин решавања проблема могућностима тих ИКТ средстава. Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу. Препознаје ризике и опасности при коришћењу ИКТ и у односу на то одговорно поступа.

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учења француског језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења француског језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу. Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења.

Задаци наставе француског језика су:

Оспособљавање ученика да на француском језику поздрави и отпоздрави, представи се, одговори на питања личне природе, успостави контакт (нпр. при сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у), иницира упознавање, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано, попуњава формулар основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дејчи часопис, налепница за пртљаг, чланска карта и слично),

-разуме упутства, налоге и правила понашања, разуме, упућује и прихвата /одбија позив на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности, извињења (позив на рођендан, журку, на игру, у биоскоп...), упућује кратку пригодну честитку у усменом и писаном облику, даје једноставни, усмени и писани одговоа на исказану молбу или захтев, изражава и прихвата захвалност у усменом и писаном облику,

-даје кратки усмени и писани опис живих бића, предмета, места и појава, описује шта уме или не уме да уради, уобичајене активности, исказује потребе и осећања, тражи и пружа обавештења о оријентацији у простору, описује простор, тражи и даје обавештења о хронолошком и метеоролошком времену, изражава припадање, неприпадање, поседовање, непоседовање, тражи мишљење и усмено и писано изражава допадање, недопадање, изражава количину и бројеве до 100. Разуме и чита краће текстове с једноставним исказима, саставља поруку и списак.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК - 5. разред, годишњи фонд часова: 72, недељни фонд часова: 2

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Број часова по теми	Обрада	Остало
1.	Поздрављање	2	2	
2.	Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и и тражење основних информација о другима	11	10	1
3.	Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	10	4	6
4.	Исказивање правила понашања	1	1	
5.	Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности	5	5	
6.	Исказивање молбе, захтева и захвалности	4	4	
7.	Честитање	2	2	
8.	Описивање живих бића, предмета, места и појава	5	3	2
9.	Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности	5	5	
10.	Исказивање потреба, осета и осећања	1	1	
11.	Исказивање просторних односа и величина	5	5	
12.	Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	4	4	

13.	Изражавање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања	1	1	
14.	Изражавање допадања/ недопадања	1	1	
15.	Изражавање количине и бројева	6	6	
16.	Тест	6		6
17.	Писмени задатак	3		3
Укупно часова	72	72	54	18

Наставни предмет: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК, ТЕМАТСКА СТРУКТУРА ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА 5. РАЗРЕД

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Усвајање најједноставнијих језичких средстава за поздрављање и отпоздрављање	Ученик уме да у усменој и писаној форми поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства	Поздрављање	- Формално и неформално поздрављање - Питање интонацијом - Устаљена правила учтивости Salut! Tu vas bien? Bonjour, ça va? Ça va, merci! Bonsoir! Bonne nuit! Bonjour, Monsieur. Au revoir, Madame. A demain. A bientôt.	Реаговање на усмени или писани импулс саговорника и иницирање упознавања; успостављање контакта (при сусрету, у имејлу, СМС-у) Вежбе слушања Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, геста и исказа. Рад у пару, групи, мини-дијалог, игра улога, симулације, "уљеза", осмосмерке, укрштене речи;	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД.	Мини-тест. Састављање мини дијалога, игра по улогама, симулација комуникативне ситуације. Писање смс поруке.
Усвајање језичких средстава за иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа	Ученик уме да у усменој и писаној форми - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих	Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и тражење основних информација о другима	- Ненаглашене личне заменице у функцији субјекта. - Наглашене личне заменице (moi, toi) - Присвојни придеви (mon/ ma, ton/ ta, son/ sa). - Упитне речи (comment, quel/ quelle). - Основни бројеви 1-100. - Презент глагола avoir и être и глагола прве групе. - Формално и неформално представљање, Je m'appelle Milica. Je suis Serbe. J'habite à Kragujevac.	Вежбе слушања Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом именовање наслова. Рад у пару, групи, израда паноа, презентација, постера, картица, сликовног речника, језичког портфолија. Певање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака.	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД,	Игра по улогама, симулација комуникативне ситуације, мини-тест. Оцењивање језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена

			Tu t'appelles comment? Comment allez-vous? Tu habites où? J'ai onze ans. Et toi, tu as quel âge? C'est mon copain /ma soeur / mon père. Il s'appelle Zoran.	Игре: осмосмерке, „вешала“, „глувих телефона“, писање заједничког текста (непосредно и виртуелно). Пројекти индивидуални и групни. Пројектна настава коришћење ИКТ поступци активне методе комуникативни приступ програм Месеца франкофоније излагања ученика	фломастери , панои и картице-продукти ученика, пројектор...	правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци. Усмено излагање, дијалози, истраживање, самовалуација, језички портфолио, пројектни задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање упутстава и налога и реаговање на њих	Ученик разуме упутства и налоге и реагује на њих	Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	- Императив фреквентних глагола. Блиско будуће време -Сложени перфект - Поштовање основних норми учтивости, песме. Qui est absent? Qui n'est pas là? Vous comprenez? C'est clair? Je ne comprends pas. Vous pouvez répéter, s'il vous plait? Ecoutez! Répondez! Lisez! Regardez! Dessinez! Vous allez écouter un dialogue. Ouvrez / fermez vos livres. Levez la main. Prenez vos cahiers. Dépêchez-vous! Très bien! C'est parfait! Vous avez fini? J'ai fini. J'ai fait mon devoir. Pardon, Madame, je suis en retard.	Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих. Слушање и реаговање на команде. Вежбе слушања Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом, именовање наслова. -осмосмерке, игра „вешала“, „глувих телефона“. Пројекти индивидуални и групни. - повезивање гласова и групе слова; - замењивање речи цртежом или сликом; - повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД, фломастери , пројектор...	мини-тест Оцењивање језичких вештина усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци. Усмено излагање, дијалози, истраживање, самовалуација, језички портфолио,

						пројектни задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реаговање на њих	Ученик разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње	Исказивање правила понашања	- Именице. -Негација ne pas + инфинитив -Униперсоналне конструкције (il est...) - Понашање на јавним местима, значење симбола. Silence. Il est interdit de faire du bruit. Entrée libre. Ne pas nourrir les animaux.	Слушање и читање једноставних исказа у вези са правилима понашања. Вежбе слушања, певање, рад у паровима, цртање, илустровање, израда домаћих задатака, израда картица, сликовног речника, паноа, игра „глувих телефона“	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД, фломастери панои-продукти ученика, пројектор...	Оцењивање језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање позиваи реаговање на њега и упућивање позива на заједничку активност	Ученик разуме позив и реагује на њега; Ученик је у стању да упути позив на заједничку активност;	Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности	- Лична заменица on. - Садашње време неправилних глагола (aller, venir, pouvoir) -Заповедни начин -Питање интонацијом .-Негација (ne/ n'... pas).- Прикладно прихватање и одбијање позива, рођендани прослава рођендана, игре. On va au cinéma? Viens chez moi après l'école. Tu veux jouer avec moi? Oui, super! Désolé, je ne peux pas. Je t'invite à mon anniversaire.	Слушање и читање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих, усмено или писано; упућивање и прихватање /одбијање позива на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности, извињења. Вежбе слушања, рад у паровима, цртање, превођење,	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД,	Игра по улогама, симулација комуникатив не ситуације, мини-тест. Оцењивање језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа,

				илустровање, израда домаћих задатака	фломастери , панои- продукти ученика, пројектор...	ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање кратке и једноставне молбе и захтева и реаговање на њих, упућивање кратке и једноставне молбе и захтева, исказивање и прихватање захвалности	Ученик - разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упућује кратке и једноставне молбе и захтеве; - исказује и прихвата захвалност на једноставан начин;	Исказивање молбе, захтева и захвалности	-Питање <i>sa est-ce que</i> . - Инверзија (у устаљеним изразима). -Кондиционал учтивости (<i>tu portais...</i>). -Правила учтиве комуникације. <i>Est-ce que je peux sortir? Tu pourrais me prêter ton portable, s'il te plaît? Tu me donnes ton numéro de téléphone? Voilà. Merci! Je t'en prie.</i> <i>Cher Pierre, peux-tu me rendre mon livre de français demain?</i>	Слушање и читање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог и писаног одговора на исказану молбу или захтев; изражавање и прихватање захвалности у усменом и писаном облику. Вежбе слушања, рад у паровима, превођење, израда домаћих задатака, игра „глувих телефона“, симулација комуникативне ситуације	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД, фломастери , пројектор...	мини-тест Оцењивање језичких вештина , усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање, упућивање честитки и одговара на њих	Ученик - разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упућује једноставне честитке;	Честитање	- Придеви (<i>bon, bonne</i>). - Узвичне реченице -Предлози (<i>à</i>) -Најзначајнији празници и начин обележавања <i>Bon anniversaire! Bonne année! Bonne fête! Joyeux Noël! Bravo, très bien! Merci, à toi / à vous aussi!</i>	Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан.; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање кратких пригодних честитки у усменом и писаном облику. Вежбе слушања, певање, цртање, превођење,	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео	Игра по улогама, симулација комуникатив не ситуације. Оцењивање језичких вештина (читање, слушање, говор и писање честитке), усвојеност

				илустровање, израда домаћих задатака, израда картица, сликовног речника, осмосмерке, игра „вешала“, „глувих телефона“	снимци са ДВД, фломастери, картице-продукти ученика, пројектор...	лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање описа живих бића, предмета, места и појава и описивање истих једноставним језичким средствима;	Ученик - разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - описује жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;	Описивање живих бића, предмета, места и појава	-Описни придеви. -Род придева (petit/ petite, grand/grande, blond/ blonde beau/ bel/ belle). -Конструкција за изражавање припадања (de + именица). -Присвојни придеви (mon/ ma, ton/ ta). -Презентативи (c'est/ ce sont...). -Култура становања, однос према живој и неживој природи. Ma meilleure amie s'appelle Ivana : Elle est petite et blonde. Elle aime le sport. Le chien de mon voisin est grand et noir. Mon école est grande. Ma classe est claire. Bruxelles est la capitale de la Belgique. C'est une belle ville.	Слушање и читање краћих једноставних описа. Вежбе слушања, рад у паровима, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака, израда картица, сликовног речника, осмосмерке, игра „вешала“, „глувих телефона“, писање заједничког текста, пројекти индивидуални и групни. Цртање по диктату.	Предмети у учионици, школски прибор. Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД, фломастери, картице-продукти ученика, пројектор...	Цртање по диктату. мини тест. Оцењивање језичких вештина (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци. Усмено излагање, дијалози, истраживање,

						самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање једноставних исказа о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реаговање на њих; - описивање и планирање уобичајених и тренутних активности кратким једноставним језичким средствима; - описивање шта уме/не уме да (у)ради;	Ученик - разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; - описује и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - описује шта уме/не уме да (у)ради;	9.Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности	- Одређени члан (le, la, l' les). - Садашње време фреквентних правилних глагола (rentrer, déjeuner, jouer, commencer) и неправилних глагола (aller, sortir). -Презент глагола être. - Предлози (à, de, avec). - Прилози за време (toujours, souvent). -Радно време, разонода, живот породице. Je vais à l'école à huit heures. Il rentre de l'école à quatre heures. Je déjeune avec mes grands-parents le dimanche. Après l'école il joue au basket. Je sors toujours avec mes amis. A quelle heure commence le film? Le mercredi je vais à la piscine.	Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активно-стима, плановима и способностима у породичној и школској средини. Вежбе слушања, рад у паровима, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака, распореда часова, израда картица, сликовног речника, осмосмерке, игра „вешала“, „глувих телефона“, писање заједничког текста, пројекти индивидуални и групни.	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД, фломастери, картице, распоред часова-продукти ученика, пројектор...	мини тест. Оцењивање језичких вештина, домаћи задаци. Усмено излагање, дијалози, истраживање, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање свакодневних исказа у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и	Ученик - разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изражава основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;	Исказивање потреба, осета и осећања	- Кондиционал учтивости (je voudrais) -Негација (ne/ n'... pas).- Презент глагола avoir.- Мимика и гестикулација; употреба емотикона. Je voudrais du jus d'orange. J'ai faim / soif / sommeil / chaud / froid. Brrrr!!!	Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима осећањима; саопштавање потреба и осета и предлагање решења у вези с њима; усмено и писано исказивање својих осећања и (емпатично)	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са	Оцењивање језичких вештина (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и

реаговање на њих; - изражавање основних потреба, осета и осећања кратким и једноставним језичким средствима;			Non, merci, je n'ai pas faim. Je suis contente. J'ai peur. Il est malade. Pourquoi est-il triste?	реаговање на туђа. Вежбе слушања, рад у паровима, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака, презентације, израда картица, сликовног речника, игра „вешала“, „глувих телефона“ Усмено излагање, дијалози, језички портфолио, пројектни задаци.	интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД, фломастери, картице-продукти ученика, пројектор...	језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци.Самое валуација.
Усвајање језичких средстава за разумевање једноставних обавештења о простору и оријентацији у простору и реаговање на њих; - тражење и пружање кратких и једноставних обавештења о оријентацији у простору;	Ученик - разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; - описује непосредни простор у којем се креће;	Исказивање просторних односа и величина	-Неодређени члан (un, une, des). -Предлози (dans, sous, sur, devant, derrière). -Прилози за место (ici, là, à côté). -Јавни простор, култура становања Il y a un petit chat dans la rue. Il est sous la voiture. Je vais le mettre sur la fenêtre. La chaise est devant / derrière la table. Ma rue est longue. Cette place est grande. La pharmacie est à côté, première rue à gauche.	Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу / оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп). Вежбе слушања, рад у паровима, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака, израда картица,	План града, кварта, нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД, фломастери, картице-продукти ученика, пројектор...	Оцењивање језичких вештина (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци. Усмено излагање, дијалози,

				сликовног речника, осмосмерке, игра „вешала“, „глувих телефона“, писање заједничког текста, пројекти индивидуални и групни...		истраживање, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање једноставних обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реаговање на њих; - тражење и давање кратких и једноставних обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;	Ученик - разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих; - тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;	Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	-Униперсонални глаголи и конструкције (il est..., il fait...). -Бројеви 1- 20. -Презент неправилних глагола (être, aller, faire). - Сложени перфект фреквентних глагола. - Блиско будуће време фреквентних глагола. - Парцијално питање са упитним речима (quel/ quelle). - Клима, разговор о времену, географске дестинације. Quelle heure est-il ? Il est six heures. Hier, je suis allée à la bibliothèque. Demain, je vais aller au cirque. Quel temps fait-il chez toi ? Il pleut. Il fait beau. Il neige.	Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време, дан, месец или део дана или на метеоролошко време; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама. Вежбе слушања, рад у паровима, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака, израда картица, сликовног речника, паноа за учионицу, осмосмерке, игра „вешала“, „глувих телефона“, писање заједничког текста, пројекти индивидуални и групни.	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД, фломастери, сат, картице-продукти ученика, пројектор...	Игра по улогама, симулација комуникативне ситуације, мини-тест. Оцењивање језичких вештина, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци. Усмено излагање, дијалози, истраживање, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци.
Усвајање језичких средстава за разумевање једноставних	Ученик - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање	Изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања	-Конструкција за исказивање припадања (à moi, à toi, à qui). -Присвојни придеви (mon/ ma, ton/ ta, son/ sa). –Негација (ne/ n'... pas).	Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадањ	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из	Игра по улогама, симулација комуникативне ситуације,

исказа којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реаговање на њих; - тражење и давање једноставних исказа којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање;	и реагује на њих; - тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадањ/неприпадање, поседовање/непоседовање		- Породица и пријатељи, однос према животињама, кућни љубимци. C'est à moi. Ce n'est pas mon cartable. C'est le livre de Sophie. C'est ta robe? A qui est ce stylo? J'ai deux frères. Je n'ai pas de soeur.	а и поседовања / непоседовања и реаговање на њих; усмено и писано, исказивање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања Вежбе слушања, рад у паровима, превођење, допуњавање стрипа, презентације, израда картица, сликовног речника, паноа за учионицу, симулације.	учбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног учбеника, видео снимци са ДВД, фломастери, картице-продукти ученика, пројектор... Истраживање, језички портфолио, пројектни задаци.	мини-тест. Оцењивање језичких вештина (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, домаћи задаци. Самоевалуација.
Усвајање језичких средстава за разумевање једноставних исказа за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реаговање на њих; - тражење мишљења и изражавање допадања/недопадања	Ученик - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	Изражавање допадања/недопадања	- Именице. - Одређени члан (le, la, l', les). - Презент фреквентних глагола - Конструкција са инфинитивом (j'aime dessiner). - Негација (ne/ n'... pas). - Уметност (књижевност за младе, стрип, филм, музика...), храна, спорт. D'accord. Je suis d'accord. Je ne suis pas d'accord. Vous êtes d'accord? J'aime le chocolat / la musique / les voyages. J'aime dessiner / chanter / lire.	Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање допадања / недопадања и реаговање на њих; усмено и писано исказивање слагања / неслагања, допадања / недопадања. Вежбе слушања, рад у паровима, певање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака, презентације, израда	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из учбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног учбеника, видео снимци са ДВД,	Игра по улогама, симулација комуникативне ситуације, мини-тест. Усмено излагање, дијалози, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци.

дања једноставним језичким средствима;			Je n'aime pas ce sport. Ma matière préférée est le sport.	картица, сликовног речника, осмосмерке, игра „вешала“, „глувих телефона“, писање заједничког текста	фломастери, пројектор...	
Усвајање језичких средстава за разумевање једноставних израза који се односе на количину (број особа, животиња и предмета приликом куповине и сл.) и реагује на њих; - тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; - уме да изрази присуство и одсуство некога или нечега;	Ученик - разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета приликом куповине и сл.) и реагује на њих; - тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; - уме да изрази присуство и одсуство некога или нечега;	Изражавање количине и бројева	- Основни бројеви 1–100 - Прилози (beaucoup, peu, moins, plus) -Временска одредница il y a. -Упитне речи (combien). - Друштвено окружење, путовања Dans ma classe il y a 25 élèves. Je voudrais un kilo de pommes, s’il vous plait. Combien coûte cette trousse? Il y a beaucoup de chats dans ce jardin.	Слушање и читање једноставних исказа који садрже информације у вези са количином и бројевима; усмено и писано коришћење једноставних исказа са бројевима до 100. Вежбе слушања, рад у паровима, бројање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака, презентације, израда картица, сликовног речника, осмосмерке, „глувих телефона“, лото, бинго...	Нумере са ЦД, илустрације и текстови из уџбеника, задаци из радне свеске, садржаји са интернета и дигиталног уџбеника, видео снимци са ДВД, фломастери, пројектор...	Мини тест, бинго, лото, сабирање, одузимање, цртање по диктату, игра по улогама, језички портфолио, пројектни задаци.
Писмена провера усвојености граматичких садржаја и нивоа језичких компетенција	Писмена провера усвојености граматичких садржаја и нивоа језичких компетенција	Тест	Обрађени садржаји области 1-15 припремљени за евалуацију	Израда задатака за припрему, вежбе слушања и разумевања текста, израда домаћих задатака	Задаци за израду, речник, интернет...	Разговор
Писмена провера усвојености	Писмена провера усвојености граматичких	Писмени задатак	Обрађени садржаји области 1-15 припремљени за	Израда задатака за припрему, вежбе	Задаци за израду, уџбе	Разговор

граматичких садржаја и нивоа језичких компетенција	садржаја и нивоа језичких компетенција		евалуацију	слушања и разумевања текста, израда домаћих задатака	-ник, радна свеска, речник, интернет...	

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Времен ска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Поздрављање	Ученик уме да у усменој и писаној форми поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства	Поздрављање – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	Септембар	Игра по улогама, симулација комуникативне ситуације
Представљање себе и других;	Ученик уме да у усменој и писаној форми - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих	Поздрављање и представљање себе и других и тражење / давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК Заменице – личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици – СРПСКИ ЈЕЗИК	Прво полугодишт е	Усмено излагање. Процена језичких вештина , усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа
Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	Ученик разуме упутства и налоге и реагује на њих	Разумевање и давање упутстава– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	Током године	мини тест, примена правописа, истраживање, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци.
Исказивање правила понашања	Ученик разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње	Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК ГВ- правила понашања у саобраћају, ЧОС-правила понашања на часу	Октобар	Оцењивање језичких вештина , усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа
Позив и реаговање	Ученик разуме позив и реагује на њега;	Позив и реаговање на позив за учешће у	Октобар,	Усмено излагање. ,

на позив за учешће у заједничкој активности	Ученик је у стању да упути позив на заједничку активност;	заједничкој активности– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	новембар, децембар	усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа
Исказивање молбе, захтева и захвалности	Ученик - разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упућује кратке и једноставне молбе и захтеве; - исказује и прихвата захвалност на једноставан начин;	Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, и захвалности– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	Јануар, април, мај	Примена одређених облика комуникације и правописа у писаном изражавању
Честитање	Ученик - разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упућује једноставне честитке;	Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК Техничко - прављење корпица за васкршња јаја Ликовно - прављење новогодишње честитке	Новембар, јануар	Оцењивање језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа
Описивање живих бића, предмета, места и појава	Ученик - разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - описује жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;	Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК Придеви; род, број. Слагање придева са именицом у роду, броју. – СРПСКИ ЈЕЗИК	Током године	Оцењивање језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа
Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности	Ученик - разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; - описује и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - описује шта уме/не уме да (у)ради;	Описивање догађаја и способности у садашњости– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК Слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду, презент (презентска основа) – СРПСКИ ЈЕЗИК	Октобар, децембар, фебруар	Оцењивање језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа
Исказивање потреба, осета и осећања	Ученик - разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изражава основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;	Исказивање потреба, осета и осећања– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	Март	Оцењивање језичких вештина , усвојеност лексичких садржаја, примена

				правописа
Исказивање просторних односа и величина	Ученик:- разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; - описује непосредни простор у којем се креће;	Исказивање просторних односа и величина– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 2.Прилошке одредбе за место – СРПСКИ ЈЕЗИК- предлози	Април, јун	Оцењивање језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја
Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	Ученик - разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих; - тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;	Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИКПрилошке одредбе за време – СРПСКИ ЈЕЗИК	Октобар, мај, јун	Оцењивање језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа
Изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања	Ученик - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; - тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадањ /неприпадање, поседовање/непоседовање;	Изражавање припадања и поседовања– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 2. Заменице – личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици – СРПСКИ ЈЕЗИК-присвојни придеви	Децембар	Усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа
Изражавање допадања/недопадања	Ученик - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагањиаи реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	Изражавање интересовања, допадања и недопадања– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	Октобар	Оцењивање језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа
Изражавање количине и бројева	Ученик - разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; - тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; - уме да изрази присуство и одсуство некога или нечега;	Изражавање количине, бројева и цена– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК Бројеви: главни и редни бројеви. – СРПСКИ ЈЕЗИК МАТЕМАТИКА-сабирање, геометријски облици ГЕОГРАФИЈА-путовања: Француска, Мадагаскар, Брисел	Октобар, новембар, јануар, март	Оцењивање језичких вештина усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа

Наставни предмет: Француски језик

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција	Евалуација/критеријум успеха

међупредметне компетенције	ученика	
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Вођење граматичке свеске и блока са глаголима од стране ученика. Подвлачење и истицање најбитнијих садржаја, прављење шема и илустрација. Истраживачки рад на интернету и писање кратких састава на обрађене теме (представљање себе, друга, школског прибора, своје одеће, породице, насеља, града, писање честитке, позивнице). Организовање избора за најквалитетнију свеску на крају године.	Показује способност да управља процесом учења. Ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управљањем. Активно конструише знање; уочава структуру градива, активно селекује познато од непознатог, битно од небитног; уме да резимира и елаборира основне идеје. Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу изна како да их превазиђе.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Правила понашања на часу, међусобно слушање, интерактивне активности (осмишљавање и погађање божићног поклона, загонетки), рад у паровима (симулација комуникативних ситуација и дијалога упознавања, представљања) и тимски рад на пројектима: Ma carte d'invitation - Ученици осмишљавају, праве и упућују једни другима позивнице и честитке, захваљују се и пишу одговаре на позивнице које су примили. Презентују радове и праве пано за учионицу. Ma ville - Ученици се представљају и представљају одабране делове града у коме живе. Презентују радове и праве пано за учионицу. Европски дан језика, 26. септембар. Презентација о Европском дану језика, језички квиз и пано са заставама европских земаља и натписима на различитим језицима.	Ученик је способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву. Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције и тако доприноси духу интеркултуралности. Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога.
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Илустрације и презентације радова у оквиру пројеката. Прављење Божићне и новогодишње честитке и рођенданске позивнице. Вођење уредне граматичке свеске и блока са глаголима од стране ученика. Прављење сликовних речника.	Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства
КОМУНИКАЦИЈА	Писање кратких састава на обрађене теме и излагање усмено (представљање себе, друга, школског прибора, своје одеће, породице, насеља, града, писање честитке, позивнице), интерактивне активности (осмишљавање и погађање божићног поклона, загонетки), рад у паровима (симулација комуникативних ситуација и дијалога упознавања, представљања, телефонског разговора, честитања), писање кратког текста за блог, кратког мејла, позивнице, честитке.	Користи наодговарајући и креативан начин појмове, језик и стил комуникације. Ученик познаје специфичне карактеристике различитих модалитета комуникације (усмена и писана, непосредна и посредована комуникација, нпр. телефоном, преко интернета).
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Учећи школски прибор и предмете који се налазе у учионици осврнути се на канту и њену улогу. Учећи о бојама, облицима и материјалима, осврнути се на појам рециклаже. Учећи о местима у граду, осврнути се на проблем загађења.	Увиђа значаја који природа има за одржавање живота на Земљи; разумемеђузависност живог света, природних ресурса и климатских услова за одржање живота; активно учествује у неговању здравих заједница. Ученик познаје како људске активности могу да унапреде или

		угрозе животну средину и одржив развој.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Учећи о деловима тела и боловима, као и о активностима и спортовима, осврнути се на промовисање здравља, заштите здравља и здравих стилова живота.	Свестан је свих димензија здравља (физичко, ментално, социјално, емоционално здравље). Својим понашањем, као појединац и део различитих група и заједница, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота.
ПРЕДУЗИ- МЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕ- ТНИШТВУ	Учећи о школским предметима, активностима у слободно време, спортовима и инструментима, кроз писмено и усмено представљање онога што ученици воле да раде и у чему су добри, ученици идентификују и представљају своје способности и вештине, а приликом презентације пројеката развијају вештине јавног говора и заступања својих идеја.	Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине. Уме да искаже и заступа своје идеје, и да утиче на друге, кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Кроз граматичке вежбе, припреме за писмене задатке и тестове, решавања задатака на крају лекција и у радним свескама (сналажење у граду, коришћење мапе, тражење и давање информације о местима у граду) ученици ангажују своје индивидуалне капацитете и друге ресурсе који им стоје на располагању селективно и сврсисходно их користе, истрајавајући у решавању проблема.	Ученик ангажује своје индивидуалне капацитете и друге ресурсе који му стоје на располагању селективно и сврсисходно их користи, истрајава у решавању проблема. Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације прекорелевантних критеријума, уме да објасни шта су предности и слабе странеразличитих решења и да се определи за боље решење.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИ- ЈАМА	Ученици добијају задатак да пронађу у школској библиотеци полицу са књигама на француском, запишу најзанимљивије наслове и кажу који би одабрали да прочитају и зашто. На интернету добијају задатак да пронађу и послушају задате песмице за учење најфреквентнијих глагола. Учећи о бројевима, годиштима, важним датумима, данима у недељи, месецима, годишњим добрима, писање адресе, сналажење у граду, сати, старне света, професије, нације, ученик користи знања и вештине изразличитих предмета да представи, прочита и протумачи податке.	Користи знања и вештине изразличитих предмета да представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудиовизуелне форме. Ученик користи различите изворе информација и података (библиотеке, медије, интернет, личну комуникацију, итд.) и критички разматра њихову поузданост и валианост.
САРАДЊА	Ученици се, кроз сарадњу са другима, ангажују у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада наодговоран, истрајан и креативан начин учествујући у интерактивним активностима (осмишљавање и погађање божићног поклона, загонетки), раду у паровима (симулација комуникативних ситуација и дијалога упознавања, представљања, телефонског разговора, честитања), у раду на пројектима: Ma carte d'invitation - Ученици осмишљавају, праве и упућују једни другима позивнице и честитке, захваљују се и пишу одговаре на позивнице које су примили. Презентују радове и праве пано за учионицу. Ma ville - Ученици се представљају и представљају одабране делове града у коме живе. Презентују радове и праве пано за учионицу. Европски дан језика, 26. септембар. Презентација о Европском дану језика, језички квиз и пано са заставама европских земаља и натписима на различитим језицима.	Ученик је способан да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује назаједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката. Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада наодговоран, истрајан и креативан начин.

ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Постављањедодатног материјала у гугл учионици, укључивањем у ванредне онлајн часове, стимулисањем ученика да користе претраживач и остале гугл алате, да укључе компјутер у својој учионици и пројектор, да пронађу и припреме садржаје коришћене на часу, да пронађу и послушају обрађену песмицу на Јутјубу и да реше задатак на Wordwall-у.	Ученик користи материјале постављене у гугл учионици, присуствује онлајн часовима, користи претраживач и остале гугл алате. Приликом коришћења ИКТ-а свестан је ризика за сопствену и туђу сигурност и добробит и одговорним поступањем себе и друге штити од нежељених последица.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Упознати ученике са основним елементима религије и културе старог века. Упознати ученике са паганским религијама. Упознати Развити код ученика свест о Богу као личности која се открива човеку. Пружити ученицима знање да Бог из љубави ствара свет да би му дао вечнопостојање; Оспособити ученике за разумевање посебности улоге човека у свету, као споне између Бога и света. Објаснити ученицима повест о првородном греху и његовим последицама; Указати ученицима на начин на који се Бог стара о свету и човеку од Адама до Ноја; Пробудити ученицима осећај одговорности за свет који их окружује. Упознати ученике са старозаветним личностима и:

- догађајима
- Указати ученицима на везу између старозаветних личности и Христа
- Указати ученицима на повезаност Пасхе и Христа
- Указати ученицима на етичку вредност старозаветних списа
- Развијање свести ученика о старању Божјем за свет кроз библијску историју;
- Објаснити ученицима околности у којима је Бог дао Закон преко Мојсија;
- Пружити ученицима основно знање о томе да се кроз заповести Божје остварује заједница између Бога и људи;
- Пружити ученицима основ за разумевање да су Десет Божјих заповести водич и припрема за Христове заповести љубави
- Упознати ученике са појмом „обећане земље“ и њеним значајем за
- „изабрани народ Божији“
- Објаснити ученицима значај старозаветне Скиније и Храма
- Упознати ученике са појмом „обећане земље“ и њеним значајем за
- „изабрани народ Божији“
- Указати ученицима на улогу старозаветних царева и пророка
- Указати ученицима на лепоту Давидових псалама
- Објаснити ученицима појам Месије
- Предочити ученицима специфичности
- библијског текста и омогућити им да доживе његову сликовитост

Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Верска настава, 5. разред**, годишњи фонд часова: **36** , недељни фонд часова: **1**

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Увод	1		1
2.	Религија и култура старог света	3	2	1
3.	Откривење свет Библије	4	3	1
4.	Стварање света и човека	6	4	2
5.	Старозаветна историја спасења	8	5	3
Укупно		36	23	13

Тематска структура годишњег програма – Верска настава, пети разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Упознавање ученикаса садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном школовању.	Ученик ће моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног Катихизиса током 5 разреда основне школе -моћиће да уочи какво је његово предзнање из Упознавање ученикаса садржајем предмета, планом и начином реализације наставе Православног катихизиса;	I – УВОД	Упознавање са садржајем и начином рада - Процес сазнавања као дело целе личности: чула, разум, слободна воља, искуство- Личносно познање, упознавање кроз љубав	- Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. Настава се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријска настава (34 часова) - практична настава (2 часа) Место реализације наставе у учионици и у цркви – учешћем у литургијском сабрању	- Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема.	* Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика.

Упознати ученике са основним елементима религије и културе старог века и са паганским митовима и легендама о вечном животу. Припремити ученике за сусрет са Откровењем Истинитог Бога .	II Моћи ће да именује неке политеистичке религије -Моћи ће да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века	II РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА	2. Религија и култура старог света 3. Религија и култура старог света –утв. 4. Човек тражи Бога	-Наставник прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, организовањем учења мотивише и подстиче способности ученика; упућује ученике да користе литературу организује групе ученика и њихова задужења.	* Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученикена истраживачки и проблемски приступ садржајима тема.	* Провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; разговор, посматрање - усмено испитивање; - писмено испитивање; * посматрање понашања ученика; илустрације, рад натексту, препричавање, тематске дискусије.

Упознати Развити код ученика свест о Богу као личности која сеоткрива човеку Упознати Развити код ученика свест о Богу као личности која сеоткрива човеку	III – Да ученици схвате и разумеју Богочовека Христа као Бога о коме се причало и пре него што је рођен у телу човека -да схате да се све како је речено и догодило и да је записано у Светом Писму -моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру -моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка -моћи да разликује Стари и Нови Завет -бити подстакнут да се према Библији односи као према Светој књизи	III – ОТКРИВЕЊЕ, СВЕТ БИБЛИЈЕ	Божје Откровење, Свето Писмо (настанак, подела) Стварање човека Прародитељски грех Човек изван рајског врта	- Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе *наставник прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, организовањем учења мотивише и подстиче способности ученика; развија интересовања ученика; * У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.	* Едукативни филмови и видео, дигиталне приче, песме.	* Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;

Оспособити ученике за разумевање посебности улоге човека у свету, као споне између Бога и света. Објаснити ученицима повест о првородном греху и његовим последицама; Указати ученицима на начин на који се Бог стара о свету и човеку од Адама до Ноја; Пробудити у ученицима осећај одговорности за свет који их окружује.	*моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота. - моћи да преприча библијску причу о постању- моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле - моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан - бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; - моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; - моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом, - бити подстакнут на послушност као израз љубави према Богу;	IV – СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА	Стварање света Стварање човека Прародитељски грех Човек изван рајског врта	критички посматрају филм и активно учествују у дискусији о Авраму, износи своја осећања и мишљење усмено и писмено, препричавају приче из библије, одговарају на питања у вези са градивом из предходне лекције подстиче ученике да дају аргументе и образлажу своје ставове о Аврамовој жртви	* Видео, дигиталне приче, цртани филмови, песме презентације. Наставник чита Свето писмо и тумачи - демонстрира, илуструје и графички представља одређене личности појмове и догађаје- припрема материјал подстиче ученике да постављају питања и активно се укључују прави пп презентацију.	* Ученички радови и продукти ученичких активности, * Процењивањем реакције ученика * Илустрације, рад натексту.

Упознати ученике са старозаветним личностима и догађајима Указати ученицима на везу између старозаветних личности, Пасхе и Христа Указати ученицима на етичку вредност старозаветних списа Развијање свести ученика о старању Божјем за свет кроз библијску историју;	* моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја - моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом - моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта - моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести - моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији	V – СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА	Аврам и Божији позив Исак и његови синови Праведни Јосиф Мојсије Пасха Васкрс	* упознају се са првом црквом активно раде у групама самостално пишу саставе на задату тему	* У настави користимо технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику. * штампани копирани материјал * виртуелна библиотека, едукативни филмови и видео, дигиталне приче, песме	* Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;

Пружити ученицима основ за разумевање да су Десет Божјих заповести водич и припрема за Христове заповести љубави	- моћи да преприча библијски опис давања Десет Божјих заповести Мојсију; - моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; - моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу - бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу	VI – ЗАКОН БОЖИЈИ	На гори Синају Десет Божјих заповести Закон Божији као педагог за Христа	дискутују и активно учествују у састављању општих правила у школи, на улици итд.... повезују хришћанске принципе са начином живота самостално користе литературу за децу *филм 10 божијих заповести *праћење активности ученика *подстиче дискусије међу ученицима *кратке провере знања ученика *планира рад по групама *упућује ученике на коришћење литературе, Библије, молитвеника и житија светих *Подстиче ученике на толеранцију	* штампани копирани материјал, приче о којима дискусујемо на часу.	* Испитивањем ставова; разговор, посматрање * Усмено испитивање; * Писмено испитивање; * посматрање понашања ученика;

Упознати ученике са појмом „обећане земље“ и њеним значајем за „изабрани народ Божији“ Објаснити ученицима значај старозаветне Скиније и Храма Указати ученицима на улогу старозаветних царева и пророка, лепоту Давидових псалама Објаснити ученицима појам Месије и специфичност и библијског текста и омогућити им да доживе његову сликовитост	- моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана, именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи, уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства, знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију, да наведе неке од старозаветних пророка - да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије- увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига - моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 5. разреду.	VII – МЕСИЈАНСКА НАДА	„Земља меда и млека“ Цар Давид Соломон и јерусалимски храм Псалми Давидови Старозаветни пророци Месијанска нада	* У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. Примере из градива повезује са сопственим искуством и свакодневним животом упознаје ученике са појмом “обећане земље” и њеним значајем за „изабрани народ“ * указује ученицима на улогу старозаветних царева и пророка; предочава ученицима специфичности библијског текста и омогућава им да доживе његову сликовитост	* виртуелна библиотека, едукативни филмови и видео, дигиталне приче, песме.	* Ученички радови и продукти ученичких активности * Процењивањем реакције ученика * Илустрације, рад натексту.

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Верска настава, пети разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Религија и култура старог света	Моћи ће да именује неке политеистичкерелигије. моћи да наведе неке од карактеристикаполитеистичких религија и културе старогвека	Српски језик Историја	Септембар	*Ученички радови. *Илустрације, рад натексту.
Откривење свет Библије	Моћи ће да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и новуеру;моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка моћи да разликује Стари и Нови Завет, подстакнут да се односи према Библији бити као светојкњизи;	Историја	Октобар	*Ученички радови. *Илустрације, рад натексту.
Стварање света и човека	Моћи ће да преприча библијску причу о постању, моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан, уч. развијају осећај личне одговорности према природи; наводе неке од последица првородног греха по човека и природу; препричава неку од библијских прича до Аврама; повезује причу о Нојевој барци са Црквом	Биологија-особине живих бића и разноврсност живог света Географија-географска карта, Васиона , земља	Новембар, Децембар	*Рад на тексту.
Старозаветна историја спасења	моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности идогађаја, уочи везу старозаветних праотаца и патријараха саХристом, исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта моћи да извуче моралну поукуиз библијскихприповести	Историја- Праисторија, Стари век	Децембар Јануар Фебруар	*Испитивањем ставова; *посматрање понашања ученика

	моћи да препозна личности старозаветне и догађаје управославној иконографији.			
Закон Божији	Бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.	Историја	Фебруар Март април	*Испитивањем ставова; *посматрање понашања ученика
Месијанска нада	моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана, именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи, уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства, знати да је цар Давидиспевао Псалме у славу Божију, наведе неке од старозаветних пророка, уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије	Историја Ликовна култура	Април Мај јун	*Ученички радови. *Илустрације, рад на тексту.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Наставни предмет: Верска настава, 5. разред

Ред. Број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживачки задаци, издвајање појмова из садржаја Тумачење непознатих речи-коришћење различитих извора информација	мотивација и постигнућа ученика
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Драматизација текста, избор најуспешнијих путем гласања-права људи, односи у заједници, одељењу, породици. Поређење са односима у црквеној заједници	понашање ученика у одељењу
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Илустрација садржаја- вредновање и процена радова Прављење тематског панорама- избор најлепших радова	начин анализе уметничког дела, став према естетским вредностима одређених садржаја

4.	КОМУНИКАЦИЈА	Састављање приче на задату тему Анализа текста, домаћих задатака	начин комуникације и поштовање правила комуникације
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Анализа текстова на тему екологија са православног становишта, одговоран однос према Божијој творевини Прављење паноя	понашање у односу на очување околине
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Користити наставне садржаје у циљу подстицања здравих животних стилова код ученика	понашање и став према здрављу и здравим животним навикама
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Извођење драмског текста	идеје, иницијативе ученика
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Карактеризација библијских ликова , анализа ситуација у којима се налазе	примена наученог у проблем ситуацијама
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Прелиставање часописа, књига, Библије за децу	коришћење и тумачење податак и информација
10.	САРАДЊА	Заједничко решавање задатака у интерактивном тексту Тимски рад, рад у пару	вештине тимског рада и сарадња са ученицима и запосленима
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Презентације, претраживања	коришћење дигиталних ресурса у циљу учења

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ наставе грађанског васпитања је тежња да ученик изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, упозна и схвати односе у заједници, препозна проблеме у истој и развије вештине за решавање проблема и покретања иницијативе за реализацију акција и пројектних активности.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Грађанско васпитање**, 5.разред, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Људска права (Права детета)	11	7	4
2.	Демократско друштво(Школа као заједница)	6	3	3
3.	Процеси у савременом свету(сукоби и насиља)	10	10	/
4.	Грађански активизам	9	1	8
Укупно		36		

Тематска структура годишњег програма – грађанско васпитање, 5. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма

-да ученици постану свесни својих права, разумеју их и да их примене у датим околностима, као и стицање и препознавање својих обавеза вођени оствареним правима	разликује жеље од потреба инаведе примере везе између потреба и људских права; - препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њиховаправа; - учествује у доношењу правила рада групе поштује их; - наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права; - наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права; - поштује права и потребеученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи; - препозна ситуације кршења својих права и права других; - идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја;	1 Људска права	Заједница културно различитих група Културна разноликост у форми мултикултуралности и нтеркултуралности. Припадници националних мањина у Србијизаштита права и слобода припадника националних мањина. Дечија права Недеља дечијих права	играње улога, студије случаја, дебате дискусије, пројекти, истраживања, промоције	Приручник за наставнике, штампани и видео материјали	Продукти рада ученика, реализовани пројекти и акције
-стицање и примена знања о функционисању демократског друштва и животу у заједници	поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоушколе; поступа у складу са моралним вредностима грађанскогпоштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе; поступа у складу са моралним вредностима грађанског	2.Демократско друштво (школа као заједница)	Родна равноправност и једнака могућност за све Препреке у родној равноправности Родно засноване разлике Одговорноост државе, организација цивилног друштва и појединца за постизање родне равноправности		Приручник за наставнике штампани и видео материјали	Продукти рада ученика, реализовани пројекти и акције
-реаговање на насилна понашања унутар заједнице -реашавање сукоба -ненасилна комуникација	- препозна и анализирасличности и разлике између ученика у групи; прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу; - наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа, дискриминације,	3. Процеси у савременом свету (сукоби и асиље)	Врсте насиља Манипулација путем медија (одлагање информације, скретање пажње, побуђивање емоција, стварање осећаја кривице, неговање некултуре....)	играње улога, студије случаја, дебате дискусије, пројекти, истраживања, промоције	Приручник за наставнике ГВ штампани и видео материјали	Продукти рада ученика, реализовани пројекти и акције

	нетолеранције по различитим основама; - проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита;					
- развијање компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, вештине израде пројекта	- препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе; - идентификује проблеме у својој школи; - прикупља податке о проблему користећи различите изворе информација; - осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; - активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада	4. Грађански активизам	-Писање сценарија -поделе задатака Снимање Монтажа /презентација Евалуација	играње улога, студије случаја, дебат дискусије, пројекти, истраживања, промоције	Приручник за наставнике ГВ штампан и видео материјали	Продукти рада ученика, реализовани пројекти и акције

Тематско/интегративно планирање

Наставни предмет: Грађанско васпитање

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум
Дечија права(Светски дан дечијих права)	Ученик је у стању да: спозна, разуме и усвоји своја права у заједници, школи, породици, друштву...	Међуповезаност предмета: -наставна тема: <i>Породица (српски језик и књижевност)</i> <i>Породични односи:</i> -Кирија -Прва брезда -Народна лирска поезија	Октобар	Постигнућа наставника: Јасно истицање циљева, давање упутстава и објашњавање. Постигнућа ученика: Заинтересовани за час, јасно учествују у задатим темама и радионицама
Толеранција (Дан толеранције)- Школа као заједница	Ученик усваја толерантно понашање, спознаје нетолеранцију и дискриминацију и својим знањем и ставовима на адекватан начин реагује уз примену толерантних ставова и разговора	Интегративна међуповезаност предмета: -Празничне радости(српски језик и књижевност) -Техника и технологија(поступци прераде и обраде дрвета)- наставне јединице које се користе за радионице где ученици кроз рад и материјал украшавају учионице и хол школе. -Рециклажа, заштита животне средине	Новембар/ децембар	Постигнућа наставника: -постигнућа ученика: Заинтересованост за радионице и рад на тему дана Толеранције и обележавања истог, активно ућествовање и подела међусобних послова.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-остварују се пројекти и индивидуални и групни пројекти у којима се ученик оспособљава за квалитетно планирање и обављање временом и информацијама.	-истицање јасних(кључних појмова) и реализација -активно учествовање на часовима и заинтересованост
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-ученик усваја дивергентно мишљење и у стању је да лично износи своје мишљење.	-јасно излагање и приказивање добрих/лоших примера -разлика и препознавање обрађених појмова од стране ученика, заинтересованост и сарадња.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-ученик визуелизује и ствара својим радом кроз радионице.	-сарадња у раду наставник/ученик -међусобан рад
4.	КОМУНИКАЦИЈА	-међупредметна повезаност са Српским језиком и књижевност,ликовна култура, техника и технологија...	-јасно, правилно учење комуникације -ученичка сарадња кроз радионице
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	-реализација часова у природи, Повезивање са предметом <техника и технологија-наставна јединица(управљање отпадом-рециклажа, заштита животне средине)	-давање примера одговорности према средини у којој живимо -заинтересованост ученика у циљу очувања животне средине, активно учешће
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	-настава у природи, међуповезаност предмета. Физичко и здравствено васпитање(спортске активности у природи)	-усвајање и примена здравих навика у заједници, школи, другарима и у породици.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	-поступци личне обраде папира, пластике, рециклираног материјала, коже, дрвета, сечења...међуповезаност са предметом техника и технологија(наставна јединица:обрада дрвета, рециклажа)....у циљу изложбе ученичких радова	-рад на часовима радионица, рад у групама и отварање заједничких пројеката у сарадњи са наставником.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	-пројекти у циљу борбе против насиља у сарадњи са школама кроз драмске секције	-јасне смернице и принципи за решавање проблема -активно учешће ученика у решавању проблема
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-повезивање са предметима Техника и технологија на тему- Интернет претрага и приступање онлајн ресурсима;	- правилно коришћење и употреба информација са којима ученици

		-информатика и рачунарство- на тему-Интернет на иле	раполажу у сфери интернета.
10	САРАДЊА	-на тему: Насиље оставрују се сарадње са предметом информатика и рачунарство и <Техника и технологија. >Међусобна повезаност.	-постизање жеље међу ученицима да међусобно сарађују и деле своје идеје.
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-повезаност информатике и рачунарства,коришћење дигиталних комуникација, пројекат информатичке писмености, и комуникације на глобалним информатичким мрежама.	-правилна употреба интернетаа, ненасилна виртуелна комуникација -правилно коришћење истих.

7.3. СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ: ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ :

Циљ учења слободне наставне активности Цртање, вајање и сликање је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.

Ова настава такође:

- Омогућава и подстиче развој спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе ;
- Омогућава савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума;
- Омогућава упознавање основних елемената и законитости ликовног језика;
- развијање способности и осетљивости за опажање квалитета свих ликовних елемената:линија,боја,облика;
- упознавање,коришћење,креативно изражавање кроз ликовне технике и средства ради бољег упознавања њихових ликовних и визуелних својстава;
- развија способности за визуелно памћење и мишљење
- развија осетљивости за ликовне и визуелне вредности које се могу применити у раду и животу;
- развија моторичке способности за лепо писање;
- подстиче интересовања за посећивање музеја,изложби и чување културних добара и естетског изгледа средине;
- развија способности за препознавање основних својстава традиционалне,модерне и савремене уметности;
- омогућава разумевање и препознавање вредности изражених у делима различитих подручја уметности;

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Цртање, сликање, вајање- 5. разред, годишњи фонд часова: 36, недељни фонд часова: 1

Ред. број	Наставна област/ тема/ /целина	Број часова
1.	ЦРТАЊЕ	12
2.	СЛИКАЊЕ	12
3.	ВАЈАЊЕ	12
	Укупно	36

Тематска структура годишњег програма - Наставни редмет: Цртање, сликање, вајање 5. разред

Циљеви	Исходи	Наставна област	Садржај	Активности, методе, облици ,начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација
Ученици треба да прошире искуства ликовног изражавања и да развију ликовно-естетски сензибилитет за ритам, линију текстуралне вредности површине, композицију и простор ,односе величина. -Развијање свести о разноврсности и богатству линеарно-графичког изражавања. -Развијање моторичких способности ученика и кроз коришћење различитих ликовних средстава.- Проширивање сазнања и искуства у коришћењу средстава и материјала цртачког изражавања и обликовања -Оспособљавање ученика да опажају и представљају ,подстицање маште и спонтаности ,развој креативног мишљења	– црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – црта према задатом моделу; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући	ЦРТАЊЕ	Својства линија. Врсте цртежа. Цртачке технике	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративни о- Демонстративни Практични рад и радионица	Визуелна(репродукције, Часописи,уџбеник,дечији Ликовни радови,интернет Стручна литература) Текстуална (уџбеник)	Естетским Процењивањем ликовних радова, Анализом, Упоређивањем Између траженог и постигнутог, Усменом провером стеченог знања (кратка питања,исказивање утиска..) учешће у дискусији,откривање и изражавање мисли,закључака,анализа и синтеза опаженог..) Израдом и презентовањем самосталних и практичних радова

	најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор;					
Развијање ликовно-естетског сензибилитета за ритмичко компоновање боја, мрља, облика - Проширивање и усвајање знања о бојама (примарним, секундарним и терцијарним), хроматским и ахроматским бојама светлини, сликарским техникама и њихова примена - Подстицање за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика, светло-тамно, облик-боја, простор-композиција - Упознавање и оспособљавање за коришћење сликарских материјала и подлога, техника - Развијање осећаја за коришћење материјала зависно од идеје. Развијање		СЛИКА ЊЕ	Примарне, секундарне и терцијарне боје. Локални тон. Сликарске технике.	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративни, Демонстративни, Практични рад и радионица	Визуелна (репродукције, Часописи, уџбеник, дечији Ликовни радови, интернет Стручна литература) Текстуална (уџбеник)	Естетским Процењивањем ликовних радова, Анализом, Упоређивањем Између траженог и постигнутог, Усменом провером стеченог знања (кратка питања, исказивање утиска..) учешће у дискусији, откривање и изражавање мисли, закључака, анализа и синтеза опаженог..) Израдом и презентовањем самосталних и практичних радова

визуелних искустава за боју и њено коришћење -Ученици треба да посматрају и естетски доживљавају дела ликовне уметности						
Упознавање са вајарским материјалима, алатима, процесом рада -Упознавање са основним тродимензионалним облицима и оспособљавање за тродимензионално обликовање -Волумен и простор -Упознавање са функцијом пластике у архитектури, ентеријеру, декоративном скулптуром, орнаментом, ситна пластика, накит, рециклажа -Оспособљавање за коришћење ликовно техничких средстава за приказивање тродимензионалне форме кроз слободно компоновање Развој способности за практично извођење замишљених идеја кроз	Познаје и примењује у раду различите вајарске технике, обликовањем и додавањем, одузимањем, пуне масе, дубљење, средства и врсте материјала и алата за рад Познаје својства текстура, тактилног форме, тродимензионално обликовање у простору и примењује их у практичном раду Показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа при вајању ситне пластике, мањих рељефа, орнамената, употребних предмета, знаменитих пластике у архитектури, ентеријеру, екстеријеру и свакодневном животу Обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком и преобликује их дајући им нову употребну вредност Познаје појам примењене уметности и широко поље	ВАЈАЊЕ	Својства облика. Стилизовање облика. Вајарске технике	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративни, Демонстративни, Практични рад и радионица	Визуелна (репродукције, Часописи, уџбеник, дечији Ликовни радови, интернет Стручна литература) Текстуална (уџбеник) Мануелна (разноврсни алати, предмети, материјали, калупи, машине-)	Естетским Процењивањем ликовних радова, Анализом, Упоредивањем Између траженог и постигнутог, Усменом провером стеченог знања (кратка питања, исказивање утиска, учешће у дискусији, откривање и изражавање мисли, закључака, анализа и синтеза опаженог..) Израдом и презентовањем самосталних и практичних радова

широки избор савремених ликовних средстава и медијума и искуства из области примењених уметности -Развој сензибилитета за пројектовање и декорисање употребних предмета.-Развијање естетских критеријума и вредности и примена у савременом животу	занимања из ове области Разуме појам културног наслеђа различити епоха ,активно тумачи уметничка остварења и доживљава их,прерађује,допуњује и процењује на свој начин Процењује свој рад и радове других исказујући свој утисак Објашњава зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе					

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Цртање, сликање, вајање- 5. разред

Област/ тема	Исходи	Међупредметно повезивање	Временск а динамика	Евалуација остваривањ а програма
ЦРТАЊЕ	Гради линије различитих вредности комбинујући цртачке материјале,угао и притисак прибора Користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа Црта разноврсним прибором и материјалом замисли,машту,утиске и памћење опаженог Разматра у групи о изражајним својствима линија и анализира их у умет, делима и опажа у окружењу Упореджује,анализира,показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа текстура компоњујући	Математика-тачка, линија	Септембар	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички
		Техника и технологија- врсте линија и врсте цртежа, савремена средства за цртање		

	ритмичке целине у простору и односе величина;процењује,наводи примере,посматра и уочава,упоређује и анализира предмете ,бића и појаве сопствени рад и радове других;разуме контекст културног наслеђа и његов значај • Примењује знања о лепом писању за оригиналне идеје и различите методе у самосталном ликовном раду • Машта ,осмишљава и ствара оригинална,креативна решења у ликовном раду • Примењује стечена знања у решавању проблемских задатака	Биологија- линије у природи(текстура,структура,контура) Математика-облици површински и тродимензионални,величина и однос, величина,симетрија и асиметрија	Октобар Новембар	портфолио, примена претходно стеченог знања.
		Техничко образовање-цртање површинских и тродимензионалних облика		
		Биологија-природни облици(биљке и животиње,људска фигура),микросвет и облици под микроскопом		
		Географија-облици у природи,макросвет,космос		
СЛИКАЊЕ	• Именује,описује различите сликарске материјале подлоге,објашњавапоступке рада • Примењује стечена знања у решавању проблемских задатака при компоновању боја и облика • Гради апстрактне,реалне или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад • Слика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио жељени тон • Експериментише и истражује изражајне могућности сликарских материјала и подлога и ањихово коришћење у компоновању обogaћивањем скале	Физика-природна и вештачка светлост	Децембар Јануар Фебруар март	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно
		- Техничко образовање-светлост и сенке на тродимензионалним облицима		
		- Географија-светло и сенке у природи		
		- Историја-симболика кроз историју(уметничка дела, споменици, архитектура...)		
		- Српски језик и књижевност- бајке, митови, легенде, фантастична бића и		

	појединих боја и њиховог композиционог односа увођењем у бојене вредности процесом рада по природи или замишљањем и маштањем ● Објашњава зашто је културно наслеђе важно	апстрактни појмови, имагинација, симболи и алегорије...		стеченог знања.
		- Верска настава-верски симболи		
		- Грађанско васпитање-визуелно споразумевање у свакодневном животу - Музичка култура- различити ритмови као подстицај за стваралачки рад- звуци из природе, музика,плес.		
		- Физичко васпитање-људска - фигура у симболици,приказивање тела у покрету, здрав однос према спорту		
ВАЈАЊЕ	● Познаје и примењује у раду различите вајарске технике, обликовање додавањем и одузимањем, пуне масе ,дубљење, средства и врсте материјала и алата за рад ● Познаје својства текстура, тактилност форме, тродимензионално обликовање у простору и примењује их у практичном раду ● Показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа при вајању ситне пластике, мањих рељефа, орнамената, употребних предмета, зна применуситне пластикеу архитектури,ентеријеру,екстеријеру и свакодневном животу ● Обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком и преобликује их дајући им нову употребну вредност	- Биологија-текстура на природним облицима	март Април, мај, јун	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
		- Географија-текстура и облици у природи		
		- Техничко образовање-текстуре на вештачким материјалима ,конструисање жицом и др.рец.материјалима		
		- Математика-величина и однос величина, маса и волумена,тродимензионални облици,		
		- Техничко образовање-величина и однос величина		
		- Техничко-материјали и врсте материјала		

	- Користи у свом раду рециклиране материјале и преобликовањем ствара уметничке инсталације, скулптуре, упот. предмете - Познаје појам проиमेњене уметности и широко поље занимања из ове области - Разуме појам културног наслеђа различити епоха, активно тумачи уметничка остварења и доживљава их, прерађује, допуњује и процењује на свој начин - Процењује свој рад и радове других исказујући свој утисак	- Историја-културно наслеђе неолитске Винче - Биологија- рециклажа, очување животне средине- обликовање и преобликовање.		
		- Историја- употребни предмети од праисторије до данас, ситна пластика, накит, декоративни предмети (примењена уметност)		

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Кроз стваралачки рад ученик стиче нова знања и вештине, развијаће своје способности кроз истраживање, одабир мотива и креирање нових идеја, превазилажење проблема у ликовном раду. Кроз индивидуалан или групни рад открива и повезује нова знања, негује и развија лична интересовања. Кроз анализу ликовних радова развија критички однос, вреднује, разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.	Лични и професионални развој појединца превасходно почива на његовој способности да управља процесом учења.
	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Кроз различите ликовне теме и конкурсе, израде паноя, ученик размишља о принципима правде, слободе, солидарности, националне, верске и родне равноправности. Израдом радова за паное и Винчанско писмо активно учествује у животу школе.	Ученик је способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву...
	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Кроз ликовни рад и усвајања знања из историје уметности ученик ће развијати естетичке компетенције, разумеће значај уметности и културе у друштву, показати позитиван став према културној баштини. Развиће знања о уметничким занимањима	Ученик је упознат са културним наслеђем људске заједнице, има свест о вредности уметничких и културних дела и њиховог значаја за развој друштва.

	КОМУНИКАЦИЈА	Кроз област визуелно споразумевање ученик учи, сазнаје, примењује, анализира различите врсте комуникације. Кроз групни рад прилагођава начин и средства комуникације карактеристикама ситуације. У комуникацији уме да изрази мишљење, осећања и ставове и да представи своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин поштујући и уважавајући другог. На часовима ликовне културе ученик упознаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета, итд.). Кроз анализу ликовних радова ученик учи да уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.	Ученик влада различитим модалитетима комуникације и користи их на сврсисходан и конструктиван начин када комуницира у приватном, јавном, образовном и професионалном контексту.
	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Кроз област и теме везане за екологију и рециклажу, преобликовање употребних предмета ученик стиче знања и развија свест о дејству људских активности на животну средину и природу; усваја ставове о неопходности очувања непосредне и шире околине и развија способности активног деловања ради очувања средине у школи, непосредној околини и породици. Познаје људске активности и начин на који оне могу да угрозе или унапреде околину, живи свет и природу у окружењу.	Одговоран однос према околини подразумева познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи...
	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Кроз ликовни рад ученик користи знања, вештине и усваја ставове ради очувања и унапређивања психофизичког здравља . Одржавањем хигијене у учионици показује Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова. Својим понашањем, као појединац и део различитих група и заједница, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота.	Ученик прикупља информације о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Организовање продајних изложби радова , израдом мурала , учешће у изради Винчанског писма, учешће у пројектима : спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима; способан је да развије идеју, представи је, образложи и преговара у тиму о њеној реализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге. Реализује унапред осмишљене идеје и учествује у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице к стиче знања о карактеристикама одређених послова и радних места, разуме свет рада и пословања из перспективе друштва и спреман је на волонтерски рад и покретање хуманитарних акција.	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима, укључујући различите интерперсоналне вештине...
	РЕШАВАЊЕ	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе... Препознаје	Ученик ангажује своје индивидуалне

	ПРОБЛЕМА	проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе и односе између њих у светлу претходно стечених знања у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства, планира редослед активности, избор извора информација, средстава/опreme коју ће ко• Планира стратегију решавања проблема (претпоставља решења, ристити, са ким ће сарађивати, са ким ће се консултовати). Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством. Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.	капацитете и друге ресурсе који му стоје на располагању селективно и сврсисходно их користи, истрајава у решавању проблема..
	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи интернет, уџбеник, литературу из библиотеке, репродукције, израда паноа, користи знања и вештине из различитих предмета да представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудио-визуелне форме. Ученик користи и самостално проналази различите изворе информација и података, (библиотеке, медије, интернет, институције, личну комуникацију, итд.),	Ученик разуме значај коришћења поузданих података за рад, доношење одлука и свакодневни живот.
	САРАДЊА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе, рад на заједничким пројетима У процесу договарања, уме да изрази своја осећања, уверења, ставове и предлоге. Подржава друге да изразе своје погледе, прихвата да су разлике у погледима предност групног рада и поштује друге који имају другачије погледе. У сарадњи са другима залаже се да се одлуке доносе заједнички на основу аргумената и прихваћених правила заједничког рада. • Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.	Ученик је способан да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик у ликовном раду користи интернет, прави презентације Ученик је способан да користи одређена средства из области информационо-комуникационих технологија (уређаје, софтверске производе и сервисе из области електронских комуникација). Познаје основне карактеристике информационо-комуникационих технологија. Уме да одабере одговарајуће ИКТ средство и да га користи на одговоран и креативан начин у свакодневним активностима (учење и креативан рад; сарадња; комуникација; решавање проблема; организација, обрада, размена и презентација информација).	Ученик је способан да користи расположива средства из области информационо комуникационих технологија на одговоран и критички начин...

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ: ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Ученици ће бити оспособљени да овладају знањима, развију вештине и формирају ставове који ће им омогућити да боље разумеју различите животне ситуације и изазове, повећају капацитет да на одговоран начин брину о себи, другима и околини и понашају се у складу са културом безбедности. Општи циљ слободне наставне активности *Животне вештине* је стицање знања, вештина и ставова неопходних за унапређење квалитета живота у подручјима здравља, школовања и рада, друштвених односа, уобичајених животних ситуација, као и безбедности у ванредним животним ситуацијама.

Оперативни задаци

- Ученик треба да:
- кроз већи број примера, који манифестују ситуације из свакодневног живота, разликује чињенице од претпоставки и неистина, да долази самостално до закључака на основу проверених података, да посматра ствари из различитих перспектива уважавајући контекст, да има увид у однос део-целина, да доводи у везу узрок и последицу и да има увид у ток сопственог мишљења;
 - усвоји критички начин размишљања и доноси одлуке уважавајући контекст ситуације, процену последица и најбољи интерес за себе, друге и околину;
 - развије организационе вештине, уме да систематично прикупља, класификује и чува потребне информације, одређује приоритете у раду, ефикасно управља временом, поштује рокове, планира (краткорочно и дугорочно) свој рад, поштује процедуре, има иницијативу у решавању проблема, уредно води евиденцију о свом раду;
 - уме да јасно изрази сопствене мисли и осећања, са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин;
 - развије асертиван начин комуникације како би умео да се бори за своја права и интересе на начин који друге не угрожава;
 - препознаје опасности и адекватно реагује, разликује ризично од превентивног и безбедног поступања пре, током и након елементарне непогоде;
 - усвоји вештине за деловање пре, током и након што се несрећа догоди и да науче које институције и организације служе грађанима у заштити безбедности (Ватрогасци спасиоци, Полиција, Војска, Црвени крст, Цивилна заштита и друга удружења и организације од интереса за заштиту и спасавање).
 - уме да процени сопствене могућности и ограничења у решавању проблема и потражи одговарајућу помоћ кад процени да ситуација превазилази његове могућности;
 - увиђа везу заштите животне средине са климатским променама и културом безбедности;
 - разликује безбедно, небезбедно и ризично понашање у саобраћају и примењује мере заштите приликом вожње различитим превозним средствима;

Наставни предмет: **Животне вештине, 5. и 6. разред**, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Вештине значајне за учење, рад и друштвени живот	18
2.	Вештине значајне за изградњу културе безбедности	18
Укупно	2	36

Тематска структура годишњег програма - Животне вештине, 5. и 6. разред

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Вештине значајне за учење, рад и друштвени живот	- Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука - Организационе вештине и вештине управљања временом - Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса	- Ученик на одговоран начин брине о себи и околини и помаже другима у невољи; - Ученик проналази релевантне и поуздане изворе информација од значаја за сналажење у свакодневним и ванредним животним ситуацијама; - Ученик критички промишља и доноси одлуке уважавајући контекст ситуације, процену последица и најбољи интерес за себе, друге и околину; - Ученик уме да јасно изрази сопствене мисли и осећања, са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин; - Ученик уме да сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин; - Ученик организује своје свакодневне активности на продуктиван начин;	18
2.	Вештине значајне за изградњу културе безбедности	- Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа - Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности. - Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС - експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи) - План комуникације и евакуације у случају несреће - Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови - Безбедност на води - Прва помоћ	- Ученик уме да препозна опасности и адекватно реагује; - Ученик разликује ризично од превентивног и безбедног поступања пре, током и након елементарне непогоде; - Ученик тумачи знакове опасности, посебно ЕОР и поступа у складу са упутствима надлежних служби; - Ученик уме да процени сопствене могућности и ограничења у решавању проблема и потражи одговарајућу помоћ кад процени да ситуација превазилази његове могућности; - Ученик повезује информације од релевантних институција са потенцијалним ризицима и правилним реаговањем у кризним ситуацијама; - Ученик уме да образложи значај солидарности са људима у невољи; - Ученик аргументује значај културе безбедности и пружања прве помоћи;	18

			- Ученик исказује афирмативни став о људима који су активисти Црвеног крста; - Ученик уме да наведе које надлежан за одређене ванредне ситуације и симулира позив хитним службама; - Ученик доводи у везу заштиту животне средине са климатским променама и културом безбедности; - Ученик разликује безбедно, небезбедно и ризично понашање у саобраћају и примењује мере заштите приликом вожње различитим превозним средствима; - Ученик зна правила којих се треба придржавати у комуникацији током несреће, наведе садржај торбе за случај несреће, поступа према плану евакуације и комуникације; - Ученик уме да наброји и објасни мере за ублажавање и смањења ризика од земљотреса, пожара, поплава и екстремних метеоролошких услова; - Ученик разликује безбедна од небезбедних купалишта, објасни улогу спасиоца, поступа у складу са правилима понашања на купалиштима и демонстрира поступак самопомоћи у случају грча мишића у води; - Ученик уме да наведе принципе и демонстрира пружање прве помоћи на изабраном примеру.	

Корелација са другим наставним предметима

Наставна област /тема	Наставна област/тема/садржај и назив наставног предмета
Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука	Грађанско васпитање
Организационе вештине и вештине управљања временом	Грађанско васпитање
Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса	Грађанско васпитање
Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа	Техника и технологија (безбедност у саобраћају), Географија (земљотреси, поплаве, климатски услови)

Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности.	Географија (климатски услови)
Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС - експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи)	Техника и технологија (безбедност у саобраћају)
План комуникације и евакуације у случају несреће	Физичко и здравствено васпитање
Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови	Географија (земљотреси, поплаве, климатски и метеоролошки услови)
Безбедност на води	Физичко и здравствено васпитање
Прва помоћ	Биологија (прва помоћ)

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ: ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљ учења слободне наставне активности је да ученици стекну знања, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја.

Разред: пети или шести

Годишњи фонд часова: 36 Недељни фонд часова: 1

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ По завршетку програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја
Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према	– препознаје проблем, планира стратегију решавања и решава проблем примењујући знања и вештине стечене у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства. – прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником; – користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања; – вреднује утицај својих навика у заштити животне средине и биодиверзитета; – активно учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и биодиверзитета; – повеже значај очувања животне средине и биодиверзитета са бригом о	УПОЗНАЈ ЖИВИ СВЕТ СВОЈЕ ОКОЛИНЕ Биодиверзитет и његов значај. Истраживање биодиверзитета непосредне околине. Мапирање врста. ЗНАЧАЈ ЖИВОГ СВЕТА ЗА ЧОВЕКА Лековите биљке. Самоникле јестиве биљке. Зачинске биљке Аутохтоне расе и сорте. Значај биљног покривача. Утицај климатских промена на живи свет. ПОМОЗИМО ДА ПРЕЖИВЕ Угроженост врста. Значај опрашивача. Утицај пестицида на живи свет.

околини	сопственом и колективном здрављу;	ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ
Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;	Природни ресурси. Рационална употреба енергије. Рационална употреба воде.
Естетичка компетенција	– аргументује своје ставове према еко-култури и култури свакодневног живљења; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању задатог циља; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи;	Понашање у природи. Заштићене природне вредности. Позитиван и негативан утицај човека на животну средину.

Програм наставе и учења слободне наставне активности „Чувари природе” намењен је ученицима петог или шестог разреда. – Сврха програма је да ученици стекну кључне компетенције из области очувања животне средине и биодиверзитета, како би разумели узроке и последице различитих природних феномена и промена под дејством човека и предложили сврсисходне, алтернативне начине деловања и понашања.

Примери активности: – Употреба апликација за мобилне телефоне за препознавање биљака и животиња као на пример “Pl@ntNET plant identification” (CIRAD, Фр) и “BirdNET bird sound identification” (Cornell university, САД) на енглеском или „Птице на длану” (Друштво за заштиту и проучавање птица Србије) на српском. Све три апликације су бесплатне и доступне преко GooglePlay платформе, односно на <https://identify.plantnet.org/>, <https://birdnet.cornell.edu/>, <https://pticesrbije.rs/aplikacija/>.

– Израда онлајн хербаријума и инсектаријума или израда сајтова и група на друштвеним мрежама који популаришу живи свет окружења.

– Истраживање биодиверзитета своје околине – истраживање на терену, мапирање врста животиња (уочавање врста и њихових трагова у природи), мапирање дрвенастих (аутохтоних и алохтоних) и карактеристичних зељастих врста биљака, присуства гљива [Напомена: не треба захтевати од ученика да беру биљке, нити да праве збирке инсеката и сл., већ да само прибележе, фотографишу или на други начин документују присуство одређене врсте у сопственом окружењу и од прикупљеног материјала направе постер презентацију или презентацију у одговарајућем доступном софтверу (нпр. PowerPoint)].

– Гајење лековитог и/или зачинског биља (у башти, саксији).

– Теренски рад са циљем упознавања самониклих јестивих биљака и израда јеловника у који су укључене те биљке.

[Напомена: ове активности изводити искључиво уз присуство наставника, родитеља или особа са искуством обучених за рад са гљивама и биљкама].

– Истраживање аутохтоних раса животиња и сорти биљака локалног подручја.

– Значај биљног покривача (огледи: спирање земљишта (линк: <https://www.youtube.com/watch?v=im4HVXMG168>), температура ваздуха и земљишта – поређење температуре изнад бетона и зелених површина (линк: https://miro.medium.com/max/720/0*9_kYVZLbTK3c2n1I)).

- Пројекат: Помозимо птицама/опрашивачима/јежевима... да преживе

- Башта без инсектицида: шта су и како делују инсектициди, утицај на здравље човека, утицај на пчеле, истраживање о природним непријатељима инсеката, о биљним репелентима.
- Шта угрожава птице грабљивице – сагледавање проблема, истраживање, израда информативне рекламе или лифлета за јавност...
- Зелене међе: истраживање: да ли постоје, предности и мане, зашто их је све мање.
- Како засадити дрво? (комплетан поступак – одабир места, врсте, припрема, садња, нега).
- Израда графикана и сликовних паноа и презентација (нпр.PowerPoint) о рационалној употреби енергије и воде у мом домаћинству, школи.
- Израда бонтона понашања у природи (онлајн, пано, презентација, свеска).
- Формирање еко-патроле.
- Заштићене природне вредности моје околине (истраживање, посета, дозвољене активности у зонама заштите...).
- Која подручја или елементе природе моје околине треба заштитити (истраживање и предлози ученика, дискусија, утврђивање приоритета, израда презентације о предложеном подручју или добру, презентовање).
- Примери позитивног и негативног утицаја човека на животну средину у мојој околини – истраживање на терену, приказ примера са образложењима, вршњачка едукација, едукација ученика млађих разреда од стране старијих ученика.

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ: ХОР И ОРКЕСТАР

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Развијање слуха, развијање и неговање способности за извођење музике

Наставни предмет: **Хор и оркестар-пети разред**, годишњи фонд часова:**36**, недељни фонд часова:**1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области
1.	Певање
2	Свирање
3	Кореографија
Укупно	36

Тематска структура годишњег програма

Наставна област	Садржај	Исходи, циљеви и задаци	Активности, методе, облици ,начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација
Певање	Етно-песме Уметничке песме Забавне песме World Music Традиционалне песме	- ученик може да пева уз тактирање (на неком од Орфових инструмената) једноставније музичке примере у С-дуру, Г-дуру и а-молу до 16 тактова. -Зна да пева неко дело из српске фолклорне баштине, забавну и уметничку песму	Свирање, Певање, Метода учења песме по слуху, Демонстрација; Вежбе дусања, распевавања, вокализе		
Свирање	Етно-песме Уметничке песме Забавне песме World Music Традиционалне песме	- ученик може да свира (на неком од Орфових инструмената) једноставније музичке примере у С-дуру до 16 тактова. Зна да свира неко дело из српске фолклорне баштине,Ученик свира композиције уметничке музике сложенијег ритма и мелодије	Свирање, Певање, Метода учења песме по слуху, Демонстрација		
Кореографија	Етно-песме Уметничке песме Забавне песме World Music Традиционалне песме	Ученик може да прати покретима ритма, да осмисли покрете и игра популарне и народне игре	Слушање музике уз играње, тапшање, бројалице		

Исходи/ очекивања

Наставни предмет: Музичка култура

Област	Исходи
Певање	-пева и свира самостално и у групи -искаже своја осећања у току извођења музике -учествује у школским приредбама и манифестацијама
Свирање	-пева и свира самостално и у групи -искаже своја осећања у току извођења музике -учествује у школским приредбама и манифестацијама
Кореографија	-Изражава се покретима за време слушања музике , -вербализује свој доживљај музике -илуструје примере коришћења плесова и муике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву) -понаша се у складу музичког бонтона

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задачи наставе српског језика: развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује, поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика, упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика, уочавање разлике између месног говора и књижевног језика, увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног, изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима), оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних

жанрова, упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Српски језик – 6. разред**, годишњи фонд часова: **144**, недељни фонд часова: **4**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација
1.	Језик	49	15	20	6	4	4
2.	Језичка култура	34	9	15	6	2	2
3.	Књижевност	61	31	20	5	4	1
Укупно		144	55	55	17	10	7

Тематска структура годишњег програма – Српски језик, 6. разред

Циљеви	Исходи	Наставна област / тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- Развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује, - Описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског, књижевног језика, - Поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика, - - Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком , - Уочавање разлике између месног говора и књижевног језика - Развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности - Развијање осећања за богаћење речника, језичког и стилског	Разликује граматичке категорије рода, броја и падежа, Употребљава падежне облике у складу са нормом, Употребљава глаголске облике у складу са нормом, Разликује реченичне чланове, Доследно примењује правописну норму у употреби малог и великог слова, састављеног и растављеног писања речи, инетерпункцијских знакова Користи правопис (школско издање) Правилно изговара речи, водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице, Говори јасно	Језик	Сложенице, Префикси; примери именица, придева и глагола насталих префиксацијом. Атрибутска и предикатска функција именица и придева. Самогласници и сугласници; слоготворно <i>p</i>. Подела речи на слоге. Подела сугласника по месту изговора и по звучности. Гласовне промене и алтернације Придевске заменице Грађење и значења глаголских облика: аорист, футур II; имперфекат; плусквамперфекат; императив; потенцијал; трпни глаголски придев, глаголски прилози. Прости и сложени глаголски облици. Лични и нелични глаголски облици. Реченица: комуникативна реченица и предикатска реченица. Независне и зависне предикатске реченице. Правопис Писање одричних заменица уз предлоге. Писање заменица у обраћању: <i>Ви, Ваи</i>; имена васионских тела - једночланих и вишечланих глаголских облика које ученици често погрешно пишу). Интерпункција после узвика. Растављање речи на крају реда. Коришћење Правописа (школско издање).	Методе: <i>монолошка, дијалошка, дискусија</i> Решавање проблема Рад на тексту – писани и графички радови (коришћење уџбеника и литературе, програмираног материјала, текстова, илустрације, цртежи, дијаграми, графикони, самостални писани радови ученика, контролне вежбе, тестови, реферати...) Демонстративна – приказивање модела, схема, филмова, разне пројекције Игровне активности Истраживачки рад ученика	Уџбеник Радна свеска Панои Постери Грамати-ке Текстови	Посма-трање Разговори Белешке Продукти активности ученика Тестови Домаћи задаци

израза - Увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи у складу са врстом текста	поштујући књижевнојезичку норму.		Ортоепија - Вежбе у изговарању дугоузлазног и дугосилазног акцента.Интонација везана за изговор узвика.			
Упознавање, доживљавање и оспособљавање ученика да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине. - развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности - развијање усменог и писменог изражавања, богаћење речника, језичког и стилског израза - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова - поступно, систематично и доследно	Разликује књижевни и некњижевни текст, Разликује карактеристике народне и уметничке прозе, Одређује књижевни род дела и књижевну врсту, Разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији, анализира елементе композиције лирске песме, епског дела у стиху и прози; драмског дела. Разликује појам песника и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца. Илустрuje особине ликова примерима из текста, Вреднује поступке ликова и аргументовано	Књи- жевно ст	Лирика - Народна песма: <i>Највећа је жалост за братом</i> Породичненародне лирске песме (избор) Обичајне народне лирске песме - свадбене (избор) Ђура Јакшић : <i>Вече</i> ; Војислав Илић: <i>Свети Сава</i> ; Алекса Шантић: <i>Моја отаџбина</i> ; Милан Ракић: <i>Наслеђе</i> ; Јован Дучић: <i>Село</i> ; Вељко Петровић: <i>Ратар</i> ; Десанка Максимовић: <i>Опореклу</i> ; Мирослав Антић: <i>Плава звезда</i> ; Добрица Ерић: <i>Чудесни свитац</i> ; Стеван Раичковић: <i>Хвала сунцу, земљи, трави</i> Милован Данојлић: <i>Шљива</i> ; Сергеј Јесењин: <i>Бреза</i> ; Рабиндранат Тагоре: <i>Папирни</i> <i>бродови</i> или једна песма по избору из <i>Градинара</i> Епика Народна песма: <i>Смрт</i> <i>мајке Југовића</i> ; Епске народне песме о Косовском боју (избор); Народна песма: <i>Марко Краљевић</i> <i>укида свадбарину</i> ; Епске народне песме о Марку Краљевићу (избор); Народна приповетка: <i>Мала вила</i> ; Бранислав Нушић: <i>Аутобиографија</i> ; Петар Кочић: <i>Јаблан</i> ; Светозар Ђоровић: <i>Богојављенска ноћ</i> (одломак); Исидора Секулић: <i>Буре</i> (одломак); Иво Андрић: <i>Аска и вук</i> ; Бранко Ћопић: <i>Чудесна справа</i> ; Стеван Раичковић: <i>Бајка о</i> <i>дечаку и Месецу</i> , Гроздана Олујић: <i>Златопрста или Седефнаружа</i> (избор); Светлана Велмар-Јанковић: <i>Улица Филипа</i>	Методe: <i>монолошка, дијалошка, дискусија</i> Решавање проблема Рад на тексту – писани и графички радови (коришћење учбеника и литературе, програмираног материјала, текстова, илустрације, цртежи, дијаграми, графикони, самостални писани радови ученика, контролне вежбе, тестови, реферати...) Демонстративна – приказивање модела, схема, филмова, разне пројекције Игровне активности Истраживачки рад ученика	Уџбеник Лектира Панои Постери Текстови	Посма- трање Разговори Белешке Продукти активности ученика Домаћи задаци Писмени задаци

оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста	износи ставове. Напредује у стицању читалачких компетенција, Упоредије књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.	<i>Вишњића</i> (одломак), Вилијем Саројан: <i>Лето лепог белца</i>; Антон Павлович Чехов: <i>Вањка</i> Драма - Коста Трифковић: <i>Избирачица</i>; Бранислав Нушић: <i>Анафалета</i> и Петар Кочић: <i>Јазавац пред судом</i> Допунски избор - Б. Топић: <i>Орлови рано лете</i>; Данило Киш: <i>Вереници</i>; Слободан Селенић: <i>Очеви и оци</i> (одломак); Владимир Андрић: <i>Пустолов</i>(избор); Џек Лондон: <i>Зов дивљине</i>; Ференц Молнар: <i>Дечаци</i><i>Павлове улице</i>; Хенрик Сјенкјевич: <i>Кроз пустињу и прашуму</i>; Реј Бредбери: <i>Маслачково вино</i> (избор); Ефраим Кишон: <i>Код куће је најгоре</i> (избор); Анђела Нанети: <i>Мој дека је био трешња</i> (одломак); Ијан Мекјуан: <i>Сањар</i> (избор) Научнопопуларни и информативни текстови: Вук Стефановић Караџић: <i>Живот и обичаји народа српског</i> (избор); Милутин Миланковић: <i>Кроз васиону и векове</i> (одломак); Веселин Чајкановић: <i>Студије из српске религије и фолклора</i> (избор); М. Иљин: <i>Причестварима</i> (избор); Владимир Хулпах: <i>Легенде о европским градовима</i> (избор); Избор из књига, енциклопедија и часописа за децу. Књижевно теоријски појмови - Лирика - <i>Строфа</i> , <i>Ритам</i>, <i>Рима</i>, <i>Језичко-стилска изражајна средства</i>: контраст, хипербола, градација, <i>Врсте ауторске и народне лирске песме</i>; Епика - <i>Тема и кључни мотиви, Фабула, Карактеризација, Биографија и аутобиографија, Роман</i> , <i>Предање</i>; Драма <i>Комедија, Хумористичко, иронично и сатирично у комедији. Карактеризација ликова у комедији. Монолог и дијалог у драми.</i> Функционални појмови: Ученици се подстичу да разумеју, усвоје и примењују		

			функционалне појмове; Читање Читање и казивање по улогама, Увежбавање брзог читања у себи с провером разумевања прочитаног непознатог текста.			
Оспособљавање ученика да користи стандардни матерњи језик, ефикасно комуницира у усменом и писаном облику у различите сврхе; развијање свести о значају вишејезичности у савременој вишекултурној заједници; - разумевање повезаности различитих научних дисциплина упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу	Одређује књижевни род дела и књижевну врсту, Разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији, анализира елементе композиције Књижевног дела Савладавање мелодије; правилно изговарање гласова, речи, стихова; вежбање интонације, темпа, паузе, Развијање навике рецитованја прочитаних стихова, Развијање љубави према поезији.	Је-зичка култура	Основни облици усменог и писменог изражавања- Изборно препричавање: динамичне и статичне појаве у природи. Препричавање <i>с</i> променом гледишта, Уочавање структуре и композиције приче, Описивање спољашњег и унутрашњег простора. <i>Портретисање особа</i> из непосредне околине, <i>Извештавање</i> о догађају Усмена и писмена вежбања- <i>Ортоепске вежбе:</i> Слушање и казивање, Снимање казивања и читања; анализа снимка и вредновање. <i>Лексичке и семантичке вежбе:</i> семантичка функција узлазне интонације; именовање осећања и особина; Некњижевне речи и туђице. <i>Синтаксичке и стилске вежбе:</i> Богаћење речника. Сажимање текста уз појачање информативности. Вежбе у запажању; уочавање значајних појединости. Синтаксичко-стилске вежбе <i>Стваралачко препричавање текста</i> са променом гледишта. <i>Причање</i> о догађајима и доживљајима са коришћењем елемената композиционе форме. Вежбање у хронолошком и ретроспективном причању. <i>Портретисање</i> особе из непосредне околине ученика. <i>Извештавање:</i> кратак писмени извештај о школској акцији. Писање службеног и приватног писма.	Методе: <i>монолошка, дијалошка, дискусија</i> Решавање проблема Рад на тексту – писани и графички радови (коришћење уџбеника и литературе, програмираног материјала, текстова, илустрације, цртежи, дијаграми, графикони, самостални писани радови ученика, контролне вежбе, тестови, реферати...) Демонстративна – приказивање модела, схема, филмова, разне пројекције Игровне активности Истраживачки рад ученика	Лектира Панои Постери	Разговори Белешке Продукти активности ученика Домаћи задаци

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Српски језик, 6. разред

Област / тема	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
Језик	Страни језици: ученик разликује врсте речи у страним језицима; разликује начине грађења глаголских облика у српском језику и страним језицима; разликује категорију поређења придева у српском и страним језицима; препознаје активно и пасивно стање; Верска настава: ученици знају којим језиком су писане богослужбене књиге. Географија: на основу усвојених знања о подели европских и словенских језика, словенској писмености и развоју српског језика ученици просторно лоцирају поједине групе језика	Страни језици (врсте речи, систем заменица, компарација придева, глаголски облици, актив и пасив и др.). Веронаука: црквенословенски језик. Географија: подела европских и словенских језика и место српског језика у заједници словенских	У току школске године	Ученик уме да препозна одговарајуће језичке категорије у страним језицима. Ученик има свест о значају црквенословенског језика за писање верских књига као првог вида књижевноуметничког писаног изражавања. Ученици просторно лоцирају државе у којима се говоре словенски језици
Књижевност	Историја: ученици разликују историјске чињенице и виђење епског народног песника у вези са личношћу Светог Саве, Косовском битком, ликом Марка Краљевића. Паве разлику између историјског виђења и народног памћења и веровања; доживљаје ликова из романа „Орлови рано лете“ Бранка Ћопића стављају у историјски контекст. Географија: ученици просторно локализују место одигравања Косовске битке, места рођења и смрти Марка Краљевића и Светог Саве. Ликовна култура: на основу прочитаних дескриптивних песама ученици могу да опишу речима или насликају пејзаж; Музичка култура: ученици знају да су обредне лирске народне песме биле певане и праћене игром.	Историја: Свети Сава, Косовски бој, Марко Краљевић, Други светски рат Географија: топоними који се помињу у књижевним делима Историја и географија заједно: временско – просторна локализација текста (време и место догађања радње) Ликовна култура: пејзаж, портрет, ентеријер и екстеријер, дескрипција као начин уметничког изражавања, песнички мотиви и слике – визуелно доживљавање Музичка култура: аудитивни доживљај уметничког дела	У току школске године	Ученици су у стању да временски и просторно локализују догађаје и личности из обрађених књижевних дела и да их повежу са историјским чињеницама. Ученици су у стању да уоче ликовну као и музичку естетику обрађених књижевних дела.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕ-ТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Наставник на часу користи различите методе рада -Ученици упознати са различитим техникама и методама учења као и њиховој примени на конкретним садржајима предмета. Стављање у разнолике проблемске ситуације на часовима уз обавезно међупредметно повезивање садржаја конкретних и за проблем актуелног предмета Наставник на почетку сваког тромесечја упознаје ученике са исходима и стандардима из одређених области које ће се радити у том тромесечју како би ученици унапред били припремљени и знали шта морају савладати за одређену област коју буду учили. На часу провере користи се самооцењивање и вршњачке процене.	Ученик: Ефикасно користи различите методе учења и примењује их у садржајима различитих предмета и свакодневним ситуацијама. Разликује чињенице од ставова, уверења и мишљења, уме да се сналази и повезује различита сазнања из других предмета да би решио конкретну ситуацију. Труди се да у што већој мери објективно процени како свој тако и степен вршњачке савладаности градива
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРА-ТСКОМ ДРУШТВУ	Приликом обраде наставних јединица из књижевности разматрају се питања на тему различитости, толеранције, демократских вредности и равноправности, а кроз увезивање садржаја из грађанског васпитања, тема из ЧОС-а, историје.	Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву а првенствено у школској средини. Зна дечија и основна људска права и одговорности, уме да препозна кршење и способан је да их аргументовано брани. Промовише позитивне вредности друштва.
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕ-ТЕНЦИЈА	Истицање значаја културе, културног односа према себи и другима, уметности и естетичке компетенције-развој креативног и стваралачког мишљења и одговорног односа према разним пољима живота.	Ученик препознаје естетичке елементе у различитим контекстима .Показује позитиван однос према сопственој култури и култури других заједница у свом и ширем окружењу.
КОМУНИ-КАЦИЈА	Ученик се упознаје са различитим стиливима комуницирања и умеју да их препознају у различитим ситуацијама, упознају	Ученик познаје и труди се да правилно користи усмену и писмену комуникацију, као и комуникацију путем интернета и телефона.Уме јасно, тачно, конкретно,

	правила комуникације и труде се да их примењују. Ученици се подстичу да слободно изразе свој став, подстиче се критичко мишљење и конструктивна комуникација.	прецизно, културно и асертивно да искаже одређени садржај, усмено и писмено. Уважава саговорника, активно слуша, асертивно комуницира и негује културу дијалога. Изражава своје ставове, мишљења, осећања и вредности на позитиван и аргументован начин.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученицима се указује на везу између квалитета животне средине и квалитета живота људи који у њој живе. Ученици се на часовима подстичу на активности које подстичу одрживост: штедња воде, енергије, рециклажа, разврставање отпада кроз међупредметно повезивање садржаја предмета који ће допринети снажнијем подстицају и ангажовању ученика	Ученик разуме и спреман је да се ангажује у заштити природе и природних ресурса. Ученик спознаје везу између квалитета животне средине и квалитета свог живота.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученици се упознају са темом одговорног односа према здрављу	Познаје и примењује правила и принципе здраве исхране. Познаје заразне болести, болести зависности и мере превенције. Познаје здраве стилове живота, промовише их
ПРЕ-ДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Кроз учтиве форме обраћања ученици се припремају за израду своје биографије и мотивационог писма у којима описују своје компетенције, жеље, очекивања...	Ученик препознаје сопствене предности и своје могућности у односу на будуће образовање и професионалну оријентацију
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Симулација разних проблемских ситуација (играње улога) на часовима. Употреба разних интерактивних метода на часу којим се развија критичко и аналитичко мишљење ширина и слобода развоја критичког и аналитичког мишљења, као и повезивање са ситуацијама из свакодневног живота.	Ученик уме да препозна одређену проблемску ситуацију и наброји различите начине и аргументе за њено решавање, као и да направи правилан избор могућег решења.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Упознавање ученика о правилној употреби информација и различитим начинима коришћења и тумачења података у савременом свакодневном животу. У зависности од садржаја који се обрађује на часу, ученици се подстичу да користе ИКТ	Користи табеларни и графички приказ и уме да их чита и тумачи у различитим ситуацијама на разним предметима и свакодневном животу. Користи ИКТ и зна предности и мане употребе ИКТ-а.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

ЦИЉ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Настава енглеског језика у шестом разреду наставља се и тематски и садржајно на знања из страног језика која су ученици стекли у претходним разредима. Градиво је подељено у тематске целине које се баве темама интересантним за узраст ученика као што су свакодневни живот, путовања, мода, видови комуникације и сл.

Ученик треба да разуме и користи (усмено и писмено) обрађену лексику и граматичке структуре, тј. буде способан да оствари комуникацију везану за уобичајене ситуације из свакодневног живота. Настава енглеског језика треба да код ученика пробуди радозналост, истраживачки дух и отвореност ка другим језицима и културама.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Енглески језик - 6. разред **Годишњи фонд часова:** 72 **Недељни фонд часова:** 2

Редни број теме	Наставна област / тема	Број часова
1.	Добродошли у Откриће 101! Welcome to Discovery 101!	4
2.	Новац Money	8
3.	Сналажење у новој средини Out and About	9
4.	Пази се! Be careful!	10

5.	Временски детективи Time Detectives	7
6.	Свакодневни живот Everyday Life	8
7.	Мода Fashion	8
8.	Видови комуникације Crazy Communication	9
9.	Наш свет Our World	9
Укупно		72

Тематска структура годишњег програма – Енглески језик, 6. разред

Циљ	Исходи По завршеној теми ученик је у стању да:	Наставна област / тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- Описивање радњи у садашњости - Описивање радњи у прошлости - Изражавање допадања и недопадања	- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости - изрази допадање / недопадање - разуме једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји у прошлости - размени појединачне информације и /или неколико информација у низу које се односе на догађаје из садашњости или прошлости	Добродошли у Откриће 101! Welcome to Discovery 101!	Present Simple Tense Frequency adverbs Past Simple Tense	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна, метода практичних активности, игровне активности. Комуникативни, функционални и структурални приступ Ученички пројекти	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална, визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина, флеш-картице) Аудио-визуелна (CD Rom)	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака
- Исказивање жеља, интересовања, потреба и осећања - Изражавање количине, бројева и цена	- разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену - пита и саопшти колико нечега има/нема,- пита/каже/израчуна колико нешто кошта - изрази допадање и	Новац Money	Present Tenses State Verbs Countable/uncountable nouns Plural of nouns How much/How many?	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна,	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална, визуелна средства (фотографије, постери, исечци из	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене

- Изражавање допадања и недопадања	недопадање уз једноставно образложење - разуме / упути уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих		Quantifiers Some-, any-, every-, no- Vocabulary: money, simple maths	игровне активности и метода практичних активности. Комуникативни, функционални и структурални приступ Ученички пројекти	новина, флеш-картице) Аудио-визуелна (CD Rom)	провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака
- Описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања) - Изношење предлога и савета, упућивање позива за учествовање у заједничкој активности и реаговање на њих	- разуме и размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, намерама, плановима и предвиђањима - саопшти шта он/она или неко други планира - разуме / упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе	Сналажење у новој средини Out and About	Present Continuous for the future Predictions with will/won't Word building Going to –for the future Vocabulary: Transport verbs	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна, игре и метода практичних активности. Комуникативни, функционални и структурални приступ Ученички пројекти, решавање проблема, истраживање	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална (учбеник и радна свеска, штампани материјал), визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина, флеш-картице) Аудио-визуелна (CD Rom)	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака
- Поздрављање и представљање себе и других и давање основних информација	- разуме једноставније текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе - опише у неколико краћих исказа догађај из	Пази се! Be careful!	Present Perfect vs Past Simple Present Perfect with for / since / just / already / yet Vocabulary: injuries and	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна и	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална (учбеник и радна свеска, штампани материјал),	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене

о себи и другима - Описивање радњи у прошлости	прошлости - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости		illnesses; extreme sports; phrases with do, make and have	метода практичних активности. Комуникативни, функционални и структурални приступ Ученички пројекти: прикупљање, анализа и излагање података (усмено и писмено) из уџбеника, речника, са интернета итд.	визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина, флеш-картице) Аудио-визуелна (CD Rom)	провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака
- Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања - Описивање радњи у прошлости	- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, стања и збивања - разуме једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји у прошлости - опише неки историјски догађај, историјску личност, и сл.	Временски детективи Time Detectives	Past Continuous Past Continuous vs Past Simple Used to for the past habits Vocabulary: describing objects, adverbs of manner, famous places	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна и метода практичних активности. Комуникативни и структурални приступ Ученички пројекти Тумачење слика, вежбе слушања, решавање проблема, играње улога	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална, визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина, флеш-картице) Аудио-визуелна (CD Rom)	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака
- Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења,	- разуме и примени/саопшти једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и	Свакодневни живот Everyday Life	Verbs: be allowed to / let / make; have to / should / must ;	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка,	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална (уџбеник и	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и

честитања и захвалности - Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза - Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања	реагује на њих - размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту - разуме једноставне текстове у којима се описују способности		can / could Vocabulary: describing jobs, negative prefixes (un-,im-,dis-)	дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна и метода практичних активности. Комуникативни и структурални приступ Ученички пројекти Тумачење слика, вежбе слушања, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација знања и информација	радна свеска, штампани материјал), визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина, флеш-картице) Аудио-визуелна (CD Rom)	разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака
- Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања - Разумевање и давање упутстава	- опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства - разуме и следи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота	Мода Fashion	Comparison of adjectives (As..as-comparison, Less/the least) Vocabulary: fashion, describing clothes	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна и метода практичних активности. Комуникативни и структурални приступ Ученички пројекти: прикупљање, анализа и излагање података (усмено и писмено) из	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална (учбеник и радна свеска, штампани материјал), визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина, флеш-картице) Аудио-визуелна (CD	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака

- Описивање радњи у садашњости - Исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору - Изражавање припадања и поседовања	- разуме и опише једноставнија питања која се односе на положај бића и предмета у простору и правац кретања и одговори на њих - разуме и формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност	Наш свет Our World	Zero Conditional First conditional Tense Review Saxon Genitive Vocabulary: things on the beach, environment	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна и метода практичних активности. Комуникативни, функционални и структурални приступ Ученички пројекти Тумачење слика, вежбе слушања, решавање проблема, играње улога	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална (учбеник и радна свеска, штампани материјал), визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина, флеш-картице) Аудио-визуелна (CD Rom)	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ

Наставни предмет: Енглески језик, 6. разред

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
ДАН ЈЕЗИКА, 26.септембар У холу школе организоваће се три штанда посвећена француском, енглеском и српском језику на којима ће бити изложени садржаји на енглеском, српском	Кроз пројектне активности, биће упознати са значајем матерњег језика који је основна јединица свакодневне међуљудске комуникације.	Француски и српски језик – теме које ће бити заступљене ће бити дефинисане на почетку сваке шк.године. Информатика и рачунарство –	19. - 26. септембар	Ученици активно учествују у реализацији пројекта, прате радове других

и француском језику. Сваки штанд ће такође имати и своје паное и друге дечије радове. Биће организовано и такмичење ученика у коришћењу речника за млађе и старије ученике. Све активности испратиће и аудио-визуелне материјали на дате теме (паное, презентације, видео клипове, квизове).	Имаће прилику да истражују и науче да одаберу релевантне информације, да осмисле начин на који ће их искористити, као и да их јасно изложе, креативно се изразе користећи притом различите дигиталне ресурсе.	прављење презентација и видео клипова, претраживање интернета Географија – мапа света, државе енглеског и француског говорног подручја Ликовно – осликавање лога и банера;		ученика/одељења. Ученици су мотивисани да науче више и схватају важност учења страних језика.
СВЕТСКИ ДАН ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, 5. јун Очистимо школу, акција у локалној средини. У настави ће користити и кратке филмове /видео клипове на ту тему. Образиће кључне термине везане за екологију на енглеском језику. Заинтересовани ученици / одељења ће помоћи у уређењу школског дворишта (организовати акцију чишћења, одржавања/садње биљака). Биће урађени панои са кратким порукама о томе како можемо помоћи очувању животне средине (штеди воду, угаси светло, рециклирај итд). Ученици ће истраживати о еколошким проблемима и иновативним решењима у Србији и у свету и приказати их путем видео презентације. Биће осмишљене акције рециклаже у школи.	Ученици ће на крају пројекта активније учествовати у очувању животне средине, научиће о важности сортирања отпада и рециклажи. Ученици се креативно изражавају на њима близак начин (литерарна, ликовна, дигитална форма).	Тим за уређење школе и школског дворишта Биологија – еколошки проблеми Техника и технологија – обновљиви извори енергије, практични рад (прављење кутија за одлагање папира), рециклажа материјала Ликовно - цртеж Информатика и рачунарство – прављење презентација, претраживање интернета Физичко и здравствено в.- боравак на отвореном, уређење дворишта Пројекат покрива област школског програма који се односи на програм заштите животне средине;	Прва недеља јуна месеца.	Ученици показују интересовање за тему, активно учествују у организованим активностима, усвајају нове обрасце понашања како би помогли у очувању животне средине. Код ученика се развија предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

СТОП ВРШЊАЧКОМ НАСИЉУ Ученици ће уз помоћ и подршку наставника припремити кратак сценарио по коме ће снимити кратак филм на Енглеском језику на тему превенције вршњачког насиља. Филм ће бити објављен на сајту школе. Одабрани ученици посећиваће ЧОС млађих ученика као и одељења у којима постоји поремећена клима и значајни проблеми у комуникацији и промовисаће филм у циљу превенције вршњачког насиља.	Ученици умеју да нађу релевантне информације на дату тему, да их усмено изложе и представе битне информације у дигиталној форми.	Информатика и рачунарство – снимање и монтирањекратког филма; Претраживање интернета; Пројекат покрива област школског програма који се односи на програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања; ;	новембар	Ученици примењују савладану лексику и информатичке вештине при изради пројекта. Јавно излажу своје радове, вежбајући на тај начин јавни наступ и градећи самопоуздање.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕ-НЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Наставник охрабрује ученике да користе и бирају различите методе учења. Наставник негује лична интересовања ученика и даје им могућност да сами изаберу активности (када је то могуће). Наставник охрабрује ученике да самостално управљају процесом учења тако што ће користити различите изворе информација.	Ученици умеју да планирају време за учење. Ученици критички користе различите изворе информација. Ученици су способни да користе различите технике учења.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Наставник указује ученицима на важност поштовања устаљених правила понашања у школи (и у друштву), помаже развијању самосталности и самопоуздања код ученика, као и развијање позитивног односа према другима. Инсистира на међусобном поштовању и одговорном понашању. Учи ученике како да аргументовано заступају своје ставове уз уважавање туђег мишљења.	Ученици поштују правила понашања. Ученици имају самосталност у раду. Ученици заступају своје ставове уз уважавање и поштовање мишљења других.
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕ-ТЕНЦИЈА	Наставник стимулише ученика да самостално израђују и естетски уређују паное и презентације. уознаје ученике са клатуром народе енглеског говорног подручја и подстиче стваралачке способности ученика кроз израду различитих презентација.	Ученици стичу знања о културној баштини других народа, и уче да поштују сопствено културно наслеђе.

КОМУНИ-КАЦИЈА	Наставник инсистира да ученици саслушају другог и уважавају саговорника, учи их да изразе своје ставове на позитиван и аргументован начин, указује ученицима како да се адекватно изразе у одређеној ситуацији, усмено и писмено, у различитим друштвеним контекстима, користећи одговарајући регистар.	Ученици се изражавају прикладно датој ситуацији (усмено и писмено).
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Наставник подиже свест ученика о дејству човека на природу и о неопходности очувања непосредне и шире околине и укључује их у еко-пројекте на нивоу школе.	Ученици активно делују на очување животне средине у школи, породицу, блиском окружењу, практикујући одрживост (штедња воде и енергије, разврставање отпада, рециклажа).
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Наставник промовише здраве животне стилове, указује ученицима на штетност лоших навика у исхрани, опасност од различитих врста зависности, у складу са ситуацијом	Ученици разликују добре и лоше навике и одговорно се понашају према свом здрављу.
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Наставник развија предузетнички дух код ученика кроз израду практичних радова који ће бити изложени у холу школе или објављени на сајту школе. Наставник задаје пројекте који подразумевају тимски рад и траже од ученика да се сами организују како би успешно завршили задатак.	Ученик је спреман да учествује у тимским пројектима, способан да развије идеју, представи је и образложи, преговара у тиму о њеној реализацији.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Наставник подстиче ученике да повезују стечена знања из различитих предмета и свакодневног живота, да при решавању проблема ситуацију сагледа из различитих углова, уважава опречна мишљења, да тражи помоћ вршњака/родитеља/наставника уколико му је потребна, анализира потенцијална решења и њихове последице.	Ученици су способни да реше проблемску ситуацију, користећи сазнања из различитих извора, самостално или сарађујући са другима.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Наставник указује ученицима на важност коришћења информација из различитих извора, учи их како да протумаче информације приказане на различите начине, процене њихову поузданост и користи их у процесу учења и свакодневном животу.	Ученик уме да препозна поуздане изворе података и да их користи у школи и свакодневном животу, користи различите изворе података, презентује податке у различитим форматима.

САРАДЊА	Наставник подстиче рад у пару ради ефикаснијег вежбања говорних способности, задаје ученицима задатке који подразумевају тимски рад, међусобну сарадњу, размену мишљења, поделу рада и сл.	Ученик активно учествује у раду групе или пара. Ученик је способан да сарађује са другима на реализацији заједничких пројеката.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник користи дигиталне ресурсе у настави кад год је то могуће, учи ученике како да на ефикасан начин користе модерне технологије, водећи притом рачуна о сопственој безбедности и одговорном понашању у виртуелном окружењу. Наставник охрабрује ученике да користе образовне ресурсе доступне на интернету и да препознају поуздане изворе информација.	Ученик је способан да користи одређена средства из области ИКТ-а ради ефикасног испуњавања задатака у образовању и свакодневном животу. Ученици истражују на интернету и умеју да представе резултате свог рада у дигиталном облику, кроз израду различитих презентација, квизова, аудио и видео записа и сл.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Задачи наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Историја, 6. разред**, годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Основи проучавања прошлости	3	2	1
2.	Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	15	9	6
3.	Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	29	17	12
4.	Европа, свет и српске земље у раном новом веку (прединдустријско доба)	25	15	10
Укупно		72	43	29

Тематска структура годишњег програма – Историја, 6. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
– Упознавање ученика са основним карактеристикама историјских периода средњег и раног новог века и просторним оквирима овог доба; Упознавање ученика са историјским изворима на основу којих се проучава средњи и рани нови век	- образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; - пореди историјске појаве; - повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); - разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; - илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у свременом друштву.	Основи проучавања прошлости	Основне одлике периода средњег и новог века (појмови средњи век, нови век, прединдустријско доба, хронолошки и просторни оквири) Историјски извори за историју средњег века и раног новог века и њихова сазнајна вредност	- монолошко-дијалогска метода, - рад на тексту (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, уџбеничким текстовима), - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода -истраживачки рад и писање историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте - илустрације - историјски извори и литература - документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици(значајне грађевине, установе културе и образовања)	- писмена провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (есеј, презентација, пано...)
– Упознавање ученика са појмом Велика сеоба народа, узроцима и	- наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у раном средњем веку; - сагледа значај и улогу	Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи (германска и словенска племена, Бугари, Мађари,	- монолошко-дијалогска метода, - текстуална метода (рад на изворним, књижевним и научним	- историјске карте - илустрације - историјски	- писмена провера знања у трајању од 15 минута

последикама ове појаве, укључујући и сеобу Словена; – Развијање вештине кретања кроз простор и време – Европа и Средоземље од V до XII века; – Стицање знања о хришћанској цркви и њеној улози у друштву и држави средњег века; – Стицање знања о првим српским државама; – Разумевање процеса покрштавања и развоја културе;	истакнутих личности у датом историјском контексту; - на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку;- разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у раном средњем веку; - разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; - илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег века у свременом друштву; - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог - повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом ; - учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.		Викинзи) Најзначајније државе раног средњег века (Франачка држава, Византијско царство, Арабљани) Религија у раном средњем веку (христијанизација и хришћанска црква, Велики раскол, ислам) Феудално друштво (структура, друштвене категорије, вазални односи) Српске земље и Балканско полуострво (досељавање Срба и Хрвата, односи са староседеоцима и суседима, формирање српских земаља, христијанизација, ширење писмености) Истакнуте личности: Јустинијан, Карло Велики, кнез Властимир, цар Симеон, Јован Владимир, Василије II, краљ Михаило, Тирило и Методије	историјским текстовима, уџбеничким текстовима), - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	извори и литература - документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици(значајне грађевине, установе културе и образовања)	- усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (есеј, презентација, панорама...)
– Упознавање ученика са средњовековним монархијама	- наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у позном средњем веку;	Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем	Државно уређење Сустрети и прожимања цивилизација и народа (хришћанство, ислам,	- монолошко-дијалогска метода, - текстуална метода (рад на изворним,	- историјске карте - илустрације	- писмена провера знања у трајању од

у Европи; – Стицање и развијање знања о српским државама у позном средњем веку; – Упознавање ученика са пореклом и државом Турака Османлија и последицама османлијских освајања; – Уочавање значаја појаве средњовековних градова – Упознавање са основним одликама средњовековне културе у Србији Стицање знања о личностима које су обележиле позни средњи век у националној и општој историји.	- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; - изводи закључак о значају српске средњовековне државности;- пореди положај и начин живота жена и мушкараца- разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у позном средњем веку; - разликује легенде и митове - образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду позног средњег века; - илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; користи ИКТ - повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом ;	веку	јудаизам, Крсташки ратови, најзначајнији путописци и њихова путовања) Српске земље и суседи Свакодневни живот у Европи и српским земљама Опште одлике средњовековне културе (верски карактер културе, витешка култура, културне области, школе и универзитети, проналасци, писана и визуелна култура код Срба, легенде) Истакнуте личности: Фридрих Барбароса, Ричард Лавље Срце, Саладин, Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, краљ Милутин, Стефан Душан, кнез Лазар и кнегиња Милица, Твртко I Котроманић, Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ, султанија Мара, Ђурађ Кастриот Скендербег, Балшићи,	књижевним и научним историјским текстовима, уџбеничким текстовима), - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјски извори и литература - документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици(значајне грађевине, установе културе и образовања)	15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (есеј, презентација, пано...)

			Црнојевићи, Мехмед II Освајач			
- Упознавање ученика са значењем појма <i>нови век</i> - са научним, технолошким и географским открићима која су обележила почетак новог века; - с културним и верским променама у Европи почетком новог века; - са основним одликама апсолутистичких монархија; - са основним одликама државног и друштвеног уређења Османског царства, са значајем и последицама османлијских ратова и освајања у периоду од 16.	- на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском; - сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; - на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном новом веку; - разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у раном новом веку; - образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду раног новог века; - илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; - разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; - илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина раног новог века у свременом друштву; - користећи ИКТ презентује	Европа, свет и српске земље у раном новом веку (прединдустијско о доба)	Прединдустијско доба Велика географска открића и колонизација Опште одлике културе раног новог века Реформација и противреформација Појава апсолутистичких монархија Врхунац моћи Османског царства Живот Срба под османском, хаџбуршком и млетачком влашћу (обнова Пећке патријаршије, мењање верског и културног идентитета – исламизација, покатоличавање, унијаћење, учешће у ратовима, отпори и сеобе, положај и привилегије, Војна крајина) Истакнуте личности: Јохан Гутенберг, Изабела Кастиљска, Кристифор Колумбо, Фернандо Магелан, Леонардо да Винчи,	- монолошко-дијалогска метода, - текстуална метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, уџбеничким текстовима), - илустративно - демонстративна метода (израда паноа, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте - илустрације - историјски извори и литература - документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици(з начајне грађевине, установе културе и образовања)	- писмена провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (есеј, презентација, пано...)

до 18. века - са положајем српског народа под османлијском, млетачком и хабзбуршком влашћу у периоду од 16. до 18. века.	резултате истраживања - учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.		Микеланђело Буонароти, Николо Макијавели, Никола Коперник, Исак Њутн, Мартин Лутер, Карло V и Филип II Хабзбуршки, Елизабета I, Вилијам Шекспир, Луј XIV, Сулејман Величанствени, Мехмед- паша Соколовић, Арсеније III Црнојевић, Арсеније IV Јовановић			

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
1. Основи проучавања прошлости	- разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе.	Географија - повезаност историјских догађаја и појава са просторним одредницама; структура становништва Европе Верска настава - манастири као наслеђе средњег века	Прво тримесечје (септембар)	- Вођење евиденције о напредовању и активности ученика; - Вредновање и оцењивање ђачких резултата и постигнућа
2. Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем	- на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском ; - на историјској карти лоцира правце миграција и	Географија - повезаност историјских догађаја и појава са просторним одредницама (простор сеоба и држава раног средњег века); структура	Прво тримесечје (септембар,	- Евиденција о знању, напредовању и активности ученика; - Посматрање

веку	простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем веку; - изводи закључак о значају српске средњовековне државности; - разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем веку; - илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; - користећи ИКТ, самостално или у групи, реализује истраживање; - учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.	становништва Европе Верска настава - ширење хришћанства и утицај цркве на живот у средњем веку, покрштавање Јужних Словена Ликовна култура: Византијска уметност, Исламска уметност Српски језик - појава писма међу Јужним Словенима (глагољица и ћирилица), развој различитих словенских језика (српски језик) Музичка култура - световна музика средњег века-трубадури, духовна музика у Европи и Србији ср.века	октобар)	ученичког учешћа у раду, закључивања и одговарања на постављена питања; - Вредновање и оцењивање ђачких резултата и постигнућа
3. Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	- наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем веку; - на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском ; - сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; - изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; - пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем веку; - на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; - разликује споменике различитих епоха, са	Географија - повезаност историјских догађаја и појава са просторним одредницама - простор држава позног средњег века: Република Француска, Уједињено Краљевство, Република Немачка, Руска федерација, Република Србија; Насеља; Југозападна Азија – Турска Верска настава - Крсташки ратови, утицај цркве на живот у средњем веку, црквено осамостаљивање (Свети Сава) Техника и технологија - византијски, романски и готски стил у архитектури Српски језик - средњовековна култура Срба, В. Илић - Свети Сава, М. Ракић - Симонида, епске народне песме Косовског циклуса, народне епске песме о Марку Краљевићу, Косовска легенда Ликовна култура – средњовековна	Друго и треће тромесечје (од новембра до априла)	- Вођење евиденције о знању, напредовању и активности ученика; - Посматрање ученичког учешћа у раду, закључивања и одговарања на постављена питања; - Вредновање и оцењивање ђачких резултата и постигнућа (усмена и писана провера, анализа и вредновање презентације)

	посебним освртом на оне у локалној средини; - илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег века у савременом друштву; - користећи ИКТ реализује истраживање.	уметност, осликавање манастира, Српска уметност 12-13.века Музичка култура - Химна Светом Сави Информатика - израда презентација		
4. Европа, свет и српске земље у раном новом веку (прединдустријско доба)	- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; - идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; - изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; - пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; - образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; - идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; - илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; - користећи ИКТ реализује истраживање; - повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом.	Географија - повезаност историјских догађаја и појава са просторним одредницама: Основни подаци о континентима: Америка, Азија, Африка; Велика географска открића (упознавање планете Земље) Српски језик - С.Митров Љубиша – Кањош Мацедоновић, Епске песме о хајдучима и ускоцима, Ј. Веселиновић - Хајдук Станко, Доситеј Обрадовић - Живот и прикљученије Верска настава – Пећка патријаршија, настанак протестантизма Техника и технологија - технички проналасци и научна открића на почетку новог века Ликовна култура – хуманизам и ренесанса Грађанско васпитање - стицање знања о развоју грађанских слобода и права Информатика - израда презентација	Четврто тромесечје	- Вођење евиденције о знању, напредовању и активности ученика; - Посматрање ученичког учешћа у раду, закључивања и одговарања на постављена питања; - Вредновање и оцењивање ђачких резултата и постигнућа (усмена и писана провера, анализа и вредновање презентације)

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- упућивање ученика на различите начине и технике учења - истраживачки задаци - издвајање најважнијих појмова из наставних јединица - анализа историјских извора са циљем развоја критичког мишљења	- усменим и писаним путем ученик ће показати основна и посебна историјска знања, као и да разуме и критички посматра историјске и савремене догађаје - домаћи задаци
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- активности ученика у животу школе и заједнице – хуманитарне и сл.	- разговор након спроведене активности
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- анализа фотографија и аудио визуелних историјских извора - израда тематског паноя	- усменим путем ученик ће показати да вреднује допринос културе у развоју друштва - представљање паноя
4.	КОМУНИКАЦИЈА	- анализа историјских извора, занимљивих текстова, домаћих задатака... - дијалогском методом изражава своје мишљење, ставове и осећања уважавајући саговорника	- усмено и писано
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- активност ученика у заштити и очувању околине	- разговор након спроведене активности
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- истраживачки задаци са циљем упоређивања свакодневног живота некада и сада (акценат на исхрани, здрављу, наталитету, морталитету итд.)	- разговор - изложба радова - домаћи задаци
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕ-	- радови ученика (израда тематских паноя и различитих предмета) - ликовна представа дате теме	- изложба радова

	ТНИШТВУ		
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- укрштене речи - израда и решавање асоцијација - читање графикана и табела - карактеризација историјских личности и анализа ситуација у којима се они налазе	- усмено и писано
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- упућивање ученика на различите изворе информација - неговање критичког односа према лако доступним информацијама (интернет) кроз рад са образовним порталима	- разговор
10.	САРАДЊА	- рад у групи - рад у пару - учешће у изради пројеката - вршњачка помоћ у учењу	- вредновање коначног ученичког продукта (пројекат, пано, презентација, есеј)
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- израда мимова (вирални садржај у облику слике са додатим текстом) - израда презентације - претраживање	- вредновање коначног ученичког продукта (пројекат, пано, презентација) - разговор

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе географије је усвајање знања о природно географским и друштвено географским објектима појавама и процесима и њиховим међусобним везама у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту у улози наше државе у свету.

Задачи наставе географије су вишеструки. Њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према светским и националним вредностима и достигнућима. Настава географије треба да допринесе картографском описмењавању, употреби географских карата и др. извора информација у процесу учења и истраживања у свакодневном животу. Ученици треба да разумеју узрочно-последичне повезаности појава и процеса у геог. омотачу, развијају естетска опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Географија, 6. разред**, годишњи фонд часова: **72** , недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Друштвена географија	3	2	1
2.	Географска карта	10	6	4
3.	Становништво	10	6	4
4.	Насеља	10	5	5
5.	Привреда	12	7	5
6.	Држава и интеграциони процеси	12	6	6
7.	Географија Европе	15	7	8

Тематска структура годишњег програма – Географија, 6. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Оспособљавање ученика да разумеју географске појмове и процесе и њихово међусобно деловање	- успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса – дефинише предмет пручавања друштвене географије – подели друштвену географију	Друштвена географија	- Физичка и друштвена географија – упознавање са уџбеником - Друштвена географија – предмет пручавања и подела	монолошка, дијалогска, илустративно-демонстративна	уџбеник за 6. разред основне школе	постигнућа ученика и продукти рада ученика

Научити ученике шта је географска карта, картографија, њеном значају и примени кроз историју. Научити који су елементи карте, разлику између географске и картографске мреже, размер. Усвајање знања о представљању рељефа на карти.	- илуструје уз помоћ карте - доводи у везу дигиталну картографију са првобитним праисторијским цртежима - анализира, користи и тумачи географску карту -самостално одређује географску ширину и дужину задатих тачака и угаона растојања у односу на екватор и гринички меридијан -одређује географске координате -повезује друге науке са картографијом -исказује естетске вредности и ликовно се изражава - стиче представу о изгледу рељефа на основу географске карте -доводи у везу оријентацију у природи са оријентацијом на географској карти -користи природне начине оријентације -користи инструменте за оријентацију у простору	Географска карта	- Појам географске карте и њен развој кроз историју - Елементи карте - Картографска и географска мрежа - Методе за представљање рељефа на карти - Оријентација у простору - анализира географску карту	монолошка, дијалогска, илустративно-демонстративна	учбеник за 6. разред основне школе – фичичко-географска карта света -атлас	постигнућа ученика и продукти рада ученика
Усвајање основних појмова о становништву, природном	- доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора - изводи закључке о густини	Становништво	- Основни појмови о становништву; број и распоред становништва на Земљи - Природно кретање становнишва	монолошка, дијалогска, илустративно-демонстративна текст метода	учбеник за 6. разред основне школе – фичичко-	постигнућа ученика и продукти рада ученика

кретању, механичком кретању и структури становништва.	насељености и броју становника - користи више различитих доступних извора информација - изводи законитости о утицају природних и друштвених фактора на становништво - анализира демографске показатеље - анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група - утврђује разлоге који изазивају трајне миграције - доводи у везу структуре становништва са факторима који на њих утичу		- Миграције - Структуре становништва – биолошка - Структуре становништва: друштвено-економска - Савремени демографски процеси у Србији и свету		географска карта света - атлас, графикони	
Усвајање нових знања о настанку, размештају, положају, типовима насељима, урбанизацији и селу	- анализира географски положај насеља - базира демографска знања на основима пројектне наставе - објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету - анализира и користи различите изворе информација - наводе природне факторе који утичу на размештај и	Насеља	- Појам и настанак првих насеља - Географски размештај и положај насеља - Типови насеља и урбанизација - Унутрашња структура града и односи са околним простором - Село и рурални процеси	монолошка, дијалогска, илустративно-демонстративна текст метода	учбеник за 6. разред основне школе – физичко-географска карта света - атлас, фотографије насеља	постигнућа ученика и продукти рада ученика

	положај насеља -доведе у везу типове насеља, урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима -наводи фазе развоја градова кроз историју					
Упознати ученике са основним појмовима, поделом, појавама и процесима у привреди.Стиц ање основних знања о пољопривреди, индустрији, саобраћају и туризму и њиховом утицају на животну средину.Важно ст кварталног сектора	– објашњава важност привреде за живот човека – уз помоћ географске карте анализира природне и друштвене фактора на привредне делатности – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине – самостално анализира природне и друштвене факторе који утичу на привреду, издваја развијене и неразвијене регионе у свету, – сврстава занимања и професије у одговарајуће привредне секторе – користећи географска знања предлажу мере за побољшање пољопривре, индустрије, туризма и ефикасности саобраћаја -самостално објашњава који је значај ванпривредних делатности за државу и друштво	Привреда	- Привреда, привредне делатности, развој и подела - Пољопривреда и географски простор - Индустрија и географски простор -Саобраћај, туризам и географски простор - Ванпривредне делатности - Развијени и неразвијени региони и државе у свету - Концепт одрживог развоја	монолошка, дијалогска, илустративно- демонстративна текст метода	учбеник за 6. разред основне школе – фичичко- географска карта света - атлас, фотографије	постигнућа ученика и продукти рада ученика

	- пројектује примену концепта одрживог развоја на савремене токове човечанства					
Дефинисати појам државе, упознати са настанком првих држава и географским положајем државе. Усвајање знања о важности државних граница, облику и величини државе. Стицање знања о облику владавине и главном граду.	– дефинише појам државе и објасни политичко-географску структуру државе – наведе врсте и одреди географски положа, границе мвеличину одређене државе — објасни политичко-географску структуру државе – одређује државе према облику владавине – дефинише функције главног града – на немој карти исцртава политичко- географску карту Европе после Другог светског рата – схвата односе снага у свету кроз војне савезе и организације – објашњава начине и разлоге територијалних спорова и дефинише појам територијални интегритет – распознаје најважније европске и светске међународне организације	Држава и интеграциони процеси	- Појам, настанак и географски положај државе - Величина државе и функције државних граница - Облик владавине и главни град - Политичко-географска карта света и Европе после Другог светског рата - Територијлни интегритет и спорови - Интеграциони процеси	монолошка, дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивнa	учбеник за 6. разред основне школе – фичичко-географска карта света, карта Европе -атлас	постигнућа ученика и продукти рада ученика

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
Друштвена географија	-успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса –дефинише предмет пручавања друштвене географије - подели друштвену географију	Биологија, историја	септембар	постигнућа ученика и продукти рада ученика
Географска карта	-илуструје уз помоћ карте -објашњава значај географске карте -анализира примену географске карте -чита, анализира, тумачи, изводи закључке из географске карте -примењује употребу карте у стицању географских знања - -самостално одређује географску ширину и дужину задатих тачака и угаона растојања у односу на екватор и гринички меридијан -одређује географске координате одређених задатих насеља -повезује друге науке и наставне предмете са картографијом -исказује естетске вредности и ликовно се изражава - стиче представу о изгледу рељефа на основу приказа на географској карти -користи природне начине оријентације -користи инструменте за оријентацију у простору	Историја, математика, информатика и рачунарство, ликовна култура	Септембар октобар	постигнућа ученика и продукти рада ученика
Становништво	- доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора -успоставља везе између природних и друштвених фактора , појава и процеса -користи више различитих доступних извора информација -анализира демографске показатеље -анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних , етничких и културних група -утврђује природно-географске и друштвено-економске разлоге који изазивају трајне миграције	Математика, биологија, информатика и рачунарство	Октобар новембар	постигнућа ученика и продукти рада ученика

Насеља	анализира географски положај насеља -базира демографска знања на основима пројектне наставе -објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету -успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса -анализира и користи различите доступне изворе информација -наводе историјске параметре који су имали утицај на генезу и размештај насеља -наводи фазе развоја градова кроз историју - анализира и користи различите доступне изворе информација	Историја, информатика и рачунарство, биологија	Новембар децембар	постигнућа ученика и продукти рада ученика
Привреда	– објашњава важност привреде за живот човека – успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине – самостално анализира природне и друштвене факторе и њихов утицај на привреду – користећи географска знања предлажу мере за побољшање пољопривреде, индустрије, туризма и ефикасности саобраћаја -наводи разлоге који утичу на различиту економску развијеност држава и региона света. — пројектује примену концепта одрживог развоја на савремене токове човечанства	Биологија, историја, техника итехнологија	Децембар јануар фебруар март	постигнућа ученика и продукти рада ученика
Држава и интеграциони процеси	– дефинише појам државе и објасни политичко-географску структуру државе – покаже испред карте државу и њене границе и одређује географски положај одређене државе у Европи и свету – одређује државе према облику владавине и дефинише функције главног града – самостално исцртава политичко-географску карту Европе после Другог светског рата – схвата односе снага у свету кроз војне савезе и организације – објашњава начине и разлоге територијалних спорова и тражи решења за спорове уз уважавање међународних стандарда – дефинише појам територијални интегритет и распознаје најважније европске и светске међународне организације – дефинише интересе које имају државе учеснице интеграционих процеса	Историја, грађанско васпитање, ликовна култура	Март април мај	постигнућа ученика и продукти рада ученика
Географија	– објасни како се издвајају географске регије	Историја,	Мај	постигнућа

Европе	– илуструје уз помоћ карте – примењује општа географска (физичка и друштвена) знања у оквиру регионалних проучавања Европе – користити више доступних различитих извора информација – имати развијену свест о неопходности заштите од поплава – познаје структуре становништва Европе – одређује европске ресурсе самостално на карти Европе – анализира, чит и тумачи општегеографске и тематске карте и – одређује европске ресурсе самостално на карти Европе на карти јасно знати да одреди регије Европе – познавати основне карактеристике сваке Европске регије и критеријуме регионалне поделе – знати који народи живе у свакој регији Европе -навести разлике између регија	биологија, математика, информатика и рачунарство, ликовна култура	јун	ученика и продукти рада ученика

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: БИОЛОГИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем. Наведени прописани циљеви наставе биологије подразумевају да ученици/ученице:

Упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма. Повежу грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма. Одреди положај органа човека и њихову улогу. Користе лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата. Направе разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише. Истраже утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода.

Идентификују примере природне и вештачке селекције у окружењу.

- Повежу еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом,
- Групишу organisme према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи,
- Одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама,
- Одржавају личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција,
- Доведу у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци,
- Збрину површинске озледе коже, укажу прву помоћ и затраже лекарску помоћ кад процене да је потребна.

Наставни предмет: **БИОЛОГИЈА, ШЕСТИ (6) разред,**

Годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Број часова по теми	Обрада	Остало
1	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	36	15	21
2	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	16	8	8
3	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	6	3	3
4	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	6	3	3
5	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	8	4	4
Укупно		72	33	39

Тематска структура годишњег програма за 6. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Упознају грађу једноћелијских организама, гљива, биљака, животиња и људског тела Упознају се са појмом колонија. Прошире знање о основним животним функцијама. Упознају детаљнију грађу ћелије и уоче разлику између бактеријске, биљне и животиљске ћелије. Упознају процесе као што су ћелијско дисање и фотосинтеза.	– Упореди грађу бактерија, биљака и животиња нивоу ћелија и организма. - Повежу грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма. - Одреди положај органа човека и њихову улогу. - Прикажу цртежом/ моделом основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама. -Користе прибор и школски микроскоп - Хумано поступа према организмима које истражује.	ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Грађа живих бића Грађа људског тела.Једноћелијски организми – бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања, Откриће ћелије и микроскопа. Основна грађа ћелије Разлике између бактеријске, и биљне и животињске ћелије. Ћелијско дисање, стварање енергије, фотосинтеза	Ученичко истраживање сличности и разлика грађе и функционисања живих бића. Обрађивати примере из непосредног окружења (парк, школско двориште). Направити разлику између „удруживања ћелија у колоније“и правих вишећелијских организама код којих постоје ткива. Фотосинтезу- користити пример Организми (једноћелијски облик) обрадити на примеру: модрозелена бактерија, амеба и ћелија квасца.	- плакати (људско тело, биљка, животиња, гљива,...) - квиз - природни материјали - лабораторијски прибор и посуђе - микроскоп -микроскопски препарати - едукативни филмови - прибор за цртање	дневници, проблемски задаци, експерименти, истраживачки пројекти, тестови, извештаји, усмено испитивање, есеји, контролне вежбе, самоевалуација вршњачко оцењивање, практичне вежбе.
Упознају	Направе разлику	ЖИВОТ У	Популација, станиште,	Обрада може бити праћена	- цртежи	тестови,

основне еколошке појмове и односе исхране. Упознају еколошке факторе и њихов значај. Упознају начине угрожавања живих бића као и последице угрожавања и мере заштите.	између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише. Размотре односе између чланова једне популације и односе између различитих популација на примерима. Илуструју примерима међусобни утицај живих бића и утицај живих бића и животне средине. Упознају различите облике загађења животне средине	ЕКО-СИСТЕМУ	екосистем, еколошке нише, адаптације, животне форме, трофички односи – ланци исхране. Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. Угрожавање живих бића и њихова заштита.	радионичарским, односно групним радом. Теме обрадити уз вежбе теренског типа. Антропогени фактори Негативан ефекат антропогеног фактора проучити на пшеници израслој у оптималним условима, коју би заливали нпр. сирћетом, раствором детерцента, уљем - оглед.	екосистема - скица дворишта - пшеница, песак, црница, сирће, раствор детерцента, уље - прибор за цртање	извештаји, усмено испитивање, есеји, контролне вежбе, самоевалуација, вршњачко оцењивање, објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова.
Упознају грађу наследног материјала и преносење истог. Како се преносе наследне особине и утицај спољашње средине на то. Упознају појам природног и вештачког одабирања и	– Истраже утицај средине на испољавање особина, Идентификују примере природне и вештачке селекције у окружењу. Повежу еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Наследни материјал (ДНК, гени). Телесне и полне ћелије. Пренос наследног материјала. Наследне особине (веза између гена и особина, утицај спољашње средине). Индивидуална варијабилност. Природна селекција на одабраним примерима. Вештачка селекција. Значај гајених биљака и припитомљених	Увести појмове- ген и ДНК. Варијабилност организама у популацији повезати са механизмом природне селекције Ученици налазе примере о деловању природне селекције. У оквиру обраде вештачке селекције, ученици истражују које су биљке и животиње људи почели припитомљавати у прошлости и због чега. Табеларно и графички приказати примере природне и вештачке селекције кроз обраду	- слике биљака и животиња - табеларни и графички приказ - рачунар - интернет - прибор за цртање	есеји, експерименти, истраживачки пројекти, тестови, извештаји, усмено испитивање, - посматрање, - самоевалуација, - вршњачко оцењивање, - практичне вежбе.

њихов значај.			животиња за човека.	са обавезним извођењем закључака.		
Утврде како је постао живот на Земљи и ток биолошке еволуције. Усвоје значење појма „дрво живота“. Сагледају разлике у грађи организама са једром и без једра	Групишу организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи. Одредите положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика.	ПОРЕКЛО И РАЗНО-ВРСНОСТ ЖИВОТА	Постанак живота на Земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећеличности). „Дрво живота“ (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). Организми без једра. Организми са једром. Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота“	При груписању живог света, треба користити заједничко порекло, принцип сродности и сличности. Положај основних група организама на „дрвету живота“ приказати моделом, илустрацијом. Издвојити гране у складу са наставним садржајем	-природни материјал (биљни и животњски организми у непосредном окружењу) - слика „ дрво живота“ -прибор за цртање	дискусија на часу, проблемски задаци, есеји, извештаји, усмено испитивање, - посматрање, - контролне вежбе, - самоевалуа-ција, - вршњачко оцењивање, - практичне вежбе.
Развију свест о болестима које преносе бактерије и животиње као и могућностима њиховог лечења. Сагледају врсте повреда и могућност пружања прве помоћи. Прошире своја знања о болестима	Прикупе податке о радовима научника о здрављу Брину о хигијени Збрину површинске озледе коже. Повежу утицај загађене животне средине и људско здравље, брину о заштити животне средине. Повежу понашање људи и психоактивне супстанце Користе ИКТ и	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. Бактерије и антибиотици. Пuteви преношења заразних болести. Повреде и прва помоћ: повреде коже, убоди инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница, топлотни удар. Превенција и понашање у складу са климатским	Прикупљање података о радовима истакнутих научника. Ученицима истаћи чињенице о: антибиотцима, начинима на који се људи могу заразити бактеријама изазивачима болести. ситуацијама када треба да се обрате лекару, алкохолиаму најчешћој болести зависности.	- радови истакнутих научника, - средстава за пружање прве помоћи -медицинске брошуре - интернет презентације - рачунар	- објективни тестови, - дискусија на часу, - симулације. - дебате, - тестови, - усмено испитивање, - самоевалуа-ција, - вршњачко оцењивање, - практичне вежбе.

зависности и њиховим последицама.	другу опрему у истраживању Табеларно и графички представе податке и изведу закључке. Примене знање		параметрима. Последице болести зависности – алкохолизам.			

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ

Наставни предмет: Биологија

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
СВЕТСКИ ДАН ЗАШТИТЕ БИЉАКА, 18.мај Израда дигиталног хербаријума који ће обележити 18.мај. Израда презентације у сарадњи са наставницима информатике. На крају пројекта ученици презентују своје хербаријуме, али и научене податке о врстама које су истраживали. Радови ће бити презентовани на сајту „Мали биолози“ и сајту школе.	Циљ активности је подизање свести ученика о угроженим биљним врстама и које које захтевају одговорно понашање. Кроз израду дигиталног хербаријума скреће се пажња на проблем нестајања врста које морамо сачувати, а ученици уче да их препознају и процене њихов значај за природу и човека. Коришћење знања из информатике омогућава ученицима да на креативан и практичан начин дођу до нових сазнања.	Тим за уређење школе и школског дворишта Тима за развој међупредметних компетенција и предузетништва Информатика и рачунарство – прављење презентација, едитовање фотографија, претраживање интернета Физичко и здравствено васпитање- рекреација и боравак у природи	Мај, јун	Ученици показују интересовање за тему, активно учествују у свим активностима пројекта чији је крајњи резултат видљив. Препознају врсте у свом окружењу, свесни су значаја биљних врста и степена угрожености многих.
Живи свет Дунава Активности: Припремање материјала за истраживање.Посета Огледном добру „ Мали Дунав“у Радмиловцу Пољопривредног	Циљ пројекта је упознавање биодиверзитета Дунава По завршетку пројекта ученици ће бити упознати са биљним и животињским врстама које живе у Дунаву Током израде	Ликовна култура Информатика и рачунарство Физичко и здравствено	Мај	Учешће ученика у активностима пројекта и израда презентације и ликовних радова. Знања о врстама у окружењу

факултета у Београду.Обилазак јавног акваријума са дунавским врстама риба, зоолошког врта са воденим птицама и водене ботаничке баште. Гледање филмова о животу у води и претраживање интернет страница о живом свету Дунава. Презентација резултата	презентација, користиће знања из информатике и рачунарства, примењиваће и технике из ликовне културе за цртање панора	васпитање		и свест о значају биодиверзитета.
Светски дан науке, 10. новембар- Познати биолози и њихова открића Активности: Посета научном институту „Винча“ Припремање материјала о познатим биолозима и њиховим открићима Презентација резултата	Циљ пројекта је упознавање са научним радом и животима најистакнутијих биолога и других научник.Сусрет ученика са условима у којима се обављају научна истраживања, научним радницима и разговор са њима Извођење једноставних експеримената. Изложба радова	Физика Хемија Ликовна култура Информатика и рачунарство	Октобар и новембар	Ученици учествују у изради експеримента, проналазе текстове о истакнутим научницима и праве презентације које на крају излажу
Чулно-нервни систем животиња / чуло вида Грађа ока, типови очног сочива, кратковидост, далековидост. У сарадњи са наставником физике анализирају примере одбијања и преламања светлости	Ученици схватају како очно сочиво усмерава светлосне зраке ка жутој мрљи и шта се дешава када зраци не стигну до ње или оду иза ње. Ученици ће применом знања из физике одредити која сочива се користе у случају кратковидости или далековидости. Знаће да ураде једноставне задатке и пронађу где се све користе сочива.	Физика Ликовна култура Информатија и рачунарство	Септембар/ октобар	Активности ученика и продукти тих активности.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха

1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- Истраживачки задаци- одвајање битног од небитног, издвајање појмова из садржаја; објашњавање непознатих појмова коришћењем различитих извора активно учествовање у часу, постављање питања; - Кроз израду асоцијација, слагалица и квизова показује ниво усвојености појмова из одговарајуће области;	Ученик је мотивисан да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима садржајем и условима рада;
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- Израда панора на различите теме; - Уважавање различитог мишљења кроз дискусију на постављени задатак или проблем;	Ученик примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору;
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- Илустрација обрађене наставне теме; - Израда тематског панора индивидуално или у групи;	Ученик препознаје и развија сопствене стваралачке способности и развија креативност и у областима изван уметничких;
4.	КОМУНИКАЦИЈА	- Јасно изражавање свог мишљења на позитиван и аргументован начин;	Ученик познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета...)
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Наставник развија свест код ученика о важности очувања животне средине и које последице са собом носи неодговоран однос према истој. Учи ученике да рационално користе природне ресурсе и брину о живим бићима у својој околини. Укључује их у друштвене акције у школи и заједници које су усмерене на заштиту, обнови и унапређењу животне средине.	Ученици схватају колико је важно да чувају своју околину, воде бригу о животињама и биљкама из свог окружења. Организовање радионица са темом очувања животне средине, изложби, сађење биљака у школским и кућним двориштима, прављење хранилишта за птице и друго.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Наставник промовише здраве стилове живота, упућује ученике на здраву исхрану, али и физичку активност. Указује ученицима на опасности од различитих врста зависности.	Ученици праве таблице здраве исхране, презентације и панораме о здравим стиловима живота; Учествују у предавањима о штетности дуванског дима, алкохола и дроге.
7.	ПРЕДУЗИМЉИ- ВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕ-	Наставник оспособљава ученике да препознају сопствене могућности, самостално доносе одлуке о изборима будућег образовања, занимања и професионалне оријентације. Учи их да истакну своје добре особине везане за обављање радних задатака, да своје идеје претворе у активност. Подстиче	Ученик препознаје своје предности и могућности у односу на будуће образовање и професију. Спреман је да учествује у самосталним и тимским

	ТНИШТВУ	ученике да реализују унапред осмишљене идеје кроз самосталне и тимске пројекте у школи и локалној заједници, тако што ће их развити, представити, образложити и преговарати у тиму о њеној реализацији. Оспособљава их да користе CV и мотивационо писмо да опишу своје компетенције, жеље и очекивања.	пројектима. Зна да постави реалне циљеве и на основу датих могућности уме да планира и пронађе начине њиховог остваривања.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Наставник упућује ученике да примењују знања из различити предмета, искуства стечена изван школе и све стечене способности у неким новим ситуацијама са којима се сусрећу. Оспособљава ученике да користи књиге и друге изворе информација у решавању проблемских ситуација.	Ученик препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава односе и везе између њих. Планира стратегију решавања проблема - зна коме ће се обратити за савет и консултацију.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Наставник указује ученицима на важност коришћења информација из различитих извора(библиотека, медији, интернет, часописи...), учи их како да протумаче информације приказане на различите начине, процене њихову поузданост и користи их у процесу учења и свакодневном животу. Наставник оспособљава ученике да чита и тумачи податке представљене текстом, бројевима, дијаграмима, графицима, табелама и различитим визуелним формама.	Ученик уме да препозна поуздане изворе података, да разликује релевантне од ирелевантних чињеница и користи их у школи и свакодневном животу. Користи различите изворе података, презентује податке у различитим форматима укључујући и ИКТ.
10.	САРАДЊА	Наставник подстиче рад у пару или групи ради ефикаснијег вежбања говорних способности и развијања међусобне сарадње, поштовања, толеранције, равноправности и солидарности. Подстиче ученике на преузимање одговорности за заједничке активности, подстиче ученике на договор, изражавање мишљења, ставова, осећања предлога итд.	Ученик активно учествује у раду групе или пара. Ученик је способан да сарађује са другима на реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник користи дигиталне ресурсе у настави кад год је то могуће, учи ученике како да на ефикасан начин користе модерне технологије, водећи притом рачуна о сопственој безбедности и одговорном понашању у виртуелном окружењу. Наставник охрабрује ученике да користе образовне ресурсе доступне на интернету и да препознају поуздане изворе информација. Такође, наставник усмерава ученике на коришћење дигиталних платформи са едукативним садржајима (различите едукативне игре као помоћ у учењу и вежбању) и обучава ученике за израду истих.	Ученик је способан да користи одређена средства из области ИКТ-а ради ефикасног испуњавања задатака у образовању и свакодневном животу. Ученици истражују на интернету и умеју да представе резултате свог рада у дигиталном облику, кроз израду различитих презентација, квизова, аудио и видео записа и сл.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

ЦИЉ наставе математике у основној школи јесте да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појмова и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **математика, шестиразред**, годишњи фонд часова: **144**, недељни фонд часова: **4**

Ред. број теме	Називнаставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Утврђивање	Провера	Систематиза ција	Остало
1.	Увод	1					1
2.	Цели бројеви	22	9	10	2	1	
3.	Троугао	29	13	14	1	1	
4.	Рационални бројеви - 1. део	24	9	12	1	2	
5.	Четвороугао	20	12	6	1	1	
6.	Рационални бројеви – 2. део	28	14	12	1	1	
7.	Површина четвороугла и троугла	12	5	6	-	1	
8.	Писмени задаци	8		4	4		
Укупно		144	62	64	10	7	1

Тематска структура годишњег програма – МАТЕМАТИКА, ШЕСТИ разред

Циљ	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуациј аоства ривања програ ма
Циљ учења целих бројева је да ученик стекне знање у решавању проблема из свакодневног живота и да даље развија критичко мишљење	Прочита, запише, уреди и представи на бројевној правој целе бројеве. Одреди супротан број и апсолутну вредност броја. Прорачуна вредност једноставног бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу целих бројева. Реши једноставан проблем из свакодневног живота, користи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину	Цели бројеви	Скуп целих бројева (Z). Супротан број. Апсолутна вредност целог броја. Приказ целих бројева на бројевној правој. Упоредивање целих бројева. Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства. Изрази са целим бројевима.	Дијалогска метода Метода практичних радова и решавања проблема	Уџбеник Збирка Тестови Пројектор са рачунаром и електронск ом интерактив ном таблом	Контро лна вежба, усмена провера знања
Да ученик развија основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања	Класификује троуглове на основу њихових својстава, конструише углове и користи их даље у конструкцији троуглова, уочи одговарајуће елементе подударних троуглова, успостави везу између углова и страница троуглова.	Троугао	Појам троугла. Елементи троугла. Углови троугла. Однос између страница и углова. Врсте троуглова према страницама. Врсте троуглова према угловима. Конструкције неких углова. Основне конструкције троуглова. Ставови подударности. Конструкција описане и уписане кржнице.	Дијалогска метода Метода илустрованих радова Метода демонстрације Метода практичних радова	Уџбеник Збирка Тестови Геометријс ки прибор Пројектор са рачунаром и електронск ом интерактив ном таблом Слике, дијаграми,	Писмени задатак, контрол на вежба, усмена провера знања

и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота					графикони	
Циљ учења рационалних бројева је да ученици у свакодневном животу могу да их примене као способност комуникације изражавања математичким језиком и писмом.	Прочита, запише, уреди и представи на бројевној правој рационалне бројеве. Одреди супротан број, апсолутну вредност броја и реципрочну вредност броја. Прорачуна вредност једноставног бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева. реши једноставан проблем из свакодневног живота, користи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину.	Рационални бројеви – 1. део	Скуп рационалних бројева (Q). Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоредивање рационалних бројева. Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства. Изрази са рационалним бројевима. Једначине и неједначине.	Дијалогска метода Метода практичних радова	Уџбеник Збирка Тестови Пројектор са рачунаром и електронском интерактивном таблом	Писмени задатак, Контролна вежба, усмена провера знања
Ученик развија основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и	Класификује четвороуглове на основу њихових својстава, израчунава углове четвороугла, примени конструкцију углова на конструкцију четвороугла	Четвороугао	Појам четвороугла. Углови четвороугла. Врсте четвороугла. Конструкција четвороугла. Вектори. Операције са векторима.	Дијалогска метода Метода илустрованих радова Метода демонстрације Метода практичних радова	Уџбеник Збирка Тестови Геометријски прибор Пројектор са рачунаром и електронском интерактивном таблом	Контрол на вежба, усмена провера знања

примени стечена знања						
Циљ учења рационалних бројева је да ученици у свакодневном животу могу да их примене као способност комуникације изражавања математичким језиком и писмом. Знања стечена моћи ће да примене у свакодневном животу.	Прочита, запише, уреди и представи на бројевној правој рационалне бројеве.Одреди супротан број, апсолутну вредност броја и реципрочну вредност броја.Прорачуна вредност једноставног бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева.Реши једноставан проблем из свакодневног живота, користи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину. Примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама. Приказује податке зависних величина у координатном систему и тумачи податке приказане табеларно или графички.	Рационални бројеви – 2. део	Координатни систем. Приказ података у координатном систему. Приказ зависности међу величинама. Размера, пропорција и проценат. Директна и обрнута пропорционалност.	Дијалогска метода Метода илустрованих радова Метода читања и рада на тексту Метода практичних радова	Уџбеник Збирка Тестови Геометријски прибор Пројектор са рачунаром и електро-нском интерактивном таблом Слике, дијаграми, графикони	Писмени задатак, усмена провера знања
Циљ је да ученик помоћу стеченог знања о површини различитих фигура може са лакоћом да реши проблем.	Направи разлику између различитих мера за површину. Сложене фигуре разложе помоћу познатих фигура (квадрат, троугао) и на тај начин одреде њихову површину. Примене знање из површине у свакодневном животу (површина њиве, тапета на зидовима, плочица у купатилу...)	Површина троугла и четвороугла	Површина равних фигура. Јединице мере за дужину и површину. Једнакост површи. Површина паралелограма. Површина троугла. Површина трапеза. Површина четвороуглова са нормалним дијагоналама.	Дијалогска метода Метода илустрованих радова Метода демонстрације Метода читања и рада на тексту Метода практичних радова	Тестови Геометријски прибор Пројектор са рачунаром и електро-нском интерактивном таблом	Писмени задатак, усмена провера знања

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/модула/месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Троугао/ конструкција троуглова	Ученик ће бити у стању да прецизно конструира троуглове на основу задатих података у циљу постављања кровне конструкције.	Техника и технологија Област: Грађевинска техника Тема: Техничка и дигитална писменост Садржај: Графичко представљање грађевинских објеката	Месец дана	Групни рад на часу, пројекат
Површина троуглова и четвороуглова/ Површина троуглова и четвороуглова/ Израчунавање површине троуглова и четвороуглова	Ученик ће бити у стању да од једноставних геометријских фигура склапа сложене фигуре и на тај начин развија своју креативност, моторику, математичку логику, апстрактно мишљење и композицију боја.	Техника и технологија Област: Грађевинска техника и пољопривредна техника Тема: Конструкторско моделовање Садржај: Израда макета у грађевинарству и пољопривреди Ликовна култура: Област: Ритам Тема: Орнамент Садржај: Израда шара на ћилимима Информатика и рачунарство Област: Програмирање Тема: Пајтон Садржај: Израчунавања површине и обима геометријских фигура	Месец дана	Групни рад на часу, пројекат

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживачки задаци-одвајање битног од небитног,издвајање појмова из садржаја; Код конструктивних задатака развијање прецизности, поступности, систематичности. Упорност и сталоженост код израде задатака.	Активно учествовање у часу,постављање питања/ Ученик уме да самостално организује и спроводи учење, примењује одговарајуће начине учења у складу са садржајем и условима рада.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Прикупљање и обрада података на различите теме, њихова интерпретација; Уважавање различитог мишљења кроз дискусију на постављени задатак или проблем;	Квантитет и квалитет учествовања ученика у дискусијама./ Ученик примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору.
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Препознавање, фотографисање неких геометријских облика у свету око нас(грађевине, биљке и сл.);	Приказ фотографија и интерпретација/Ученик уме да креативно и естетски размишља како у својој околини тако и у домену математике.
КОМУНИКАЦИЈА	Уважавање различитог мишљења, јасно изражавање свог мишљења, учествовање у дискусијама о различитим начинима решавања проблема на конструктиван и аргументован начин.	Праћење активности на часу/ Ученик познаје различите облике комуникације и користи их на позитиван начин
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Прикупљање и обрада података о загађивању, али и очувању околине. Приликом израде пројекта или задатака користи економично папир, анкете ради електронски,	Однос ученика према начину реализовања различитих пројеката/ Ученик уме да процени и вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Прикупљање података и њихова интерпретација у вези са очувањем и унапређењем здравља. Израда задатака који се баве темом односа према здрављу (тематски задаци у вези са спортом, здравим рецептима, индексу телесне масе и сл.)	Активност у изради задатака, идејама о формирању истих./ Ученик познаје теме у вези са очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
ПРЕДУЗИМЉИВОС	Тимски пројекти који се баве израдом, презентовањем. Решавање	Учесвовање у тимским пројектима, детаљно израђен

Т И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИ- ШТВУ	тематских задатака који се баве израдом и продајом неког производа, времену израде, начину израчунавања трошкова производње, зараде и сл.	план и програм за производњу и пласман производа/ Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи органи-зационим вештинама и способностима.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	У свим темама кроз групни рад и рад у пару ученик препознаје проблем, осмишљава алгоритам решавања проблема и успешно реализује, а и проверава.	Ангажовање ученика/ Ученик ангажује своје личне капацитете и користи све ресурсе који су му на располагању да дође до решења проблема.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи дигитални уџбеник, интернет за прикупљање података, дигиталне платформе и програме за њихову обраду и приказивање.	Активно учествовање у прикупљању. обради и презентовању података/Ученик разуме значај коришћења података доступних у књигама различитим медијима или добијених истраживањем.
САРАДЊА	Групни рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу, рад путем платформи за учење.	Групни пројекти, активности на часу/Ученик је способан да се у сарадњи са другима ангажује на решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Коришћење информационо-комуникационих технологија у сврху обраде података, презентације истих, коришћења платформи у сврху истраживања, учења, тестирања.	Приказ рада на часу, праћење активности путем платформи./Ученик зна да одабере одговарајуће ИКТ средство и одговорно га користи.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: **ЦИЉ** учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основне научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

ЗАДАЦИ наставе физике су: стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике, сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани. Развијање функционалне писмености, упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици, разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона,

развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, развијање радозалости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине, јасног и прецизног изражавања -развијање логичког и апстрактног мишљења

-схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења

-решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја

-развијање способности за примену знања из физике

-схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине

-развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи

-развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ФИЗИКА, 6 разред**, годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Увод	4	4	0
2.	Кретање	13	6	7
3.	Сила	15	7	8
4.	Мерење	14	6	8
5.	Маса и густина	13	5	8
6.	Притисак	13	5	8
Укупно		72	31	41

Тематска структура годишњег програма – ФИЗИКА, 6. разред

Исходи	Наставна област /тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
По завршетку теме ученик ће бити у стању да: -препозна различите физичке појаве -разликује физичку појаву од физичког тела Разуме шта је експеримент и како се изводи	Увод у физику	Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...) Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота) Демонстрациони огледи: - како савити млаз воде? - Мехури од сапунице икају облик сфере, зашто? - Када настаје електрично пражњење? - Направи дугу. - Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу. - Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...)	Дијалошка Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални.	Уџбеник Збирка Панои Презентације	
Ученик: зна шта је механичко кретање и - разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине - одређује средњу брзину - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке. - изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама SI система. -разликује основне и	Кретање	-Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. -Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. -Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерно праволинијског кретања. -Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина. -Демонстрациони огледи: -Кретање куглице по Галилејевом жљебу -кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално постављену дугу провидну цев са течномшћу. -Лабораторијске вежбе: 1.Одређивање средње брзине променљивог кретања тела	Дијалошка Монолошка Илустративна Пројекат Фронтални, групни, индивидуални, тандем Практични радови	Уџбеник Збирка Панои Презентације Галилејев жљеб	Свакодневна посматрања, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, тест, оствареност исхода „вршњачко оцењивање, самоевалуација пројекти и истраживачки радови

изведене ф.в.		помоћу стаклене цеви са мехуром			
По завршетку теме ученик: демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и то примењује у свакодневном животу. - демонстрира појаву деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета. - разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела. - изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће	Сила	- Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. - Узајамно деловање два тела која нису нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца. - Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. - Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже. - Демонстрациони огледи: -Истезање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котрљању. Слободно падање. - Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. - Привлачење и одбијање магнета.	Дијалогска Монолошка Илустративна Истраживачка Фронтални, групни, индивидуални, тандем Практични радови	Уџбеник Збирка Панои Презента ције Динамом етар, опруга, магнети	-Иницијална процена - Свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тест, оствареност исхода ,квиз, вршњачко оцењивање, усмено одговарање, самоевалуација, пројекти и истраживачки радови

јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега). - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке.					
По завршетку теме ученик: изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система(SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто - процењује тачност мерења - ученик мери време, дужину и запремину, одређује површину и запремину. - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке. - одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења.	Мерење	-Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. -Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење. -Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима. -Демонстрациони огледи: -мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник, хронометар). -Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични и нструменти) -Лабораторијске вежбе: 1. Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом. 2. мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре. 3. мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. 4. мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози.	Дијалогска Монолошка Илустративна Истраживачка Пројекат Фронтални, групни, индивидуални, тандем Практични радови	Уџбеник Збирка Панои Презента ције Метрска трака, мен зура, штоп ерица, ваг а, милиме тарски папир, ам перметар	Иницијална процена - Свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тест, оствареност исхода ,квиз, вршњачко оцењивање, усмено одговарање, самоевалуација , пројекти и истраживачки радови

По завршетку теме ученик: повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације). - демонстрира појаву инерције тела. - мери масу и запремину тела и на основу мерених вредности одређује густину. - мери тежину тела, решава квалитативне, квантитативне задатке везане за густину. - изражава физичке величине у одговарајућим јединицама SI система, разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто	Маса густина	- Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). - Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. - Маса и тежина као различити појмови. - Мерење масе тела вагом. - Густина тела. Средња густина тела. - Одређивање густине чврстих тела. - одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. - Демонстрациони огледи: - Илустровање инертности тела. - Судари двеју кугли (а) исте величине, истог материјала, (б) различите величине, истог материјала, (в) исте величине, различитог материјала. - Мерење масе вагом. - Течности различитих густина у истом суду - „течни сендвич“. - Суво грождје у газираној води. - Мандарина са кором и без коре у води. - Лабораторијске вежбе: 1. Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. 2. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. 3. калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром.	Дијалошка Монолошка Илустративна Пројекат Фронтални, групни, индивидуални, тандем Практични радови	Уџбеник Збирка Панои Презентације Вага, мензура, динамометар	Иницијална процена - Свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тест, оствареност исхода, квиз, вршњачко оцењивање, самоевалуација, пројекти и истраживачки радови

По завршетку теме ученик: разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене -познаје примену хидростатичког притиска (принцип рада водовода, фонтане). - мери тежину тела, одређује површину и на основу измерених вредности зна да одреди притисак чврстих тела. - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке везане за притисак. - изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама SI система и правилно их користи	Притисак	-Притисак чврстих тела. -Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. -Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. -Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. -Демонстрациони огледи: -зависност притиска чврстих тела од величине додирне површине и од тежине тела. -стаклена цев са покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска. -преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови). -Хидраулична преса (нпр. Два медицинска инјекциона шприца различитих попречних пресека спојена силиконским цревом). -Огледи који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може „видети“ како свећа може да гори под водом). -Огледи који илуструју деловање атмосферског притиска. -Лабораторијске вежбе: 1.Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде.	Дијалошка Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Практични радови	Уџбеник Збирка Панои Презентације Спојени судови Барометар	-Свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тест, оствареност исхода, квиз, вршњачко оцењивање, самоевалуација, пројекти и истраживачки радови

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ФИЗИКА 6. РАЗРЕД

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
Мерење/ Мерила и мерни инструменти, директно и индиректно мерење (мерење)	По завршетку теме: - ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система(SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто(користи префиксе микро, мили, кило, мега) - ученик процењује вредност најмањег подеока код мерних	Физичко и здравствено васпитање – Скок у вис и скок у даљ	Друго полугодиште	-практични задаци, - усмена и писмена провера знања - прикупљање информација из различитих

дужине и времена)	инструмената(односно тачност мерења) - ученик мери време, дужину и запремину, одређује површину и запремину. - ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке. - ученик одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења.			извора: посматрања и мерења, активност на часу самостални рад, рад у групи

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживачки задаци- одвајање битног од небитног,издвајање појмова из садржаја; објашњавање непознатих појмова коришћењем различитих извора; активно учествовање на часу,постављање питања; Кроз израду асоцијација,слагалица и квизова показује ниво усвојености појмова из одговарајуће области;	Свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталнирад, рад у групи, тестови, Ученик је мотивисан да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење;примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима садржајем и условима рада;
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Посета Институту Винча, фестивалу науке, ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира асертивно и ненасилно посебно у растућој разноликости друштава и решавању сукоба Уважавање различитог мишљења кроз дискусију на постављени задатак или проблем; Израда паноя на различите теме;	Прикупљањеминформација из различитих извора Ученик примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору;
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Израда радова у PowerPoint програму; Остваривање исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовноваспитним процесом на свим нивоима образовања и васпитања, кроз све облике, начине и садржаје рада. - Илустрација обрађене наставне теме; - Израда тематског паноя индивидуално или у групи;	Прикупљање информација из различитих извора Ученик препознаје и развија сопствене стваралачке способности и развија креативност и у областима изван уметничких;
КОМУНИКАЦИЈА	Групни рад, сарадња и комуникација током израде радова на различите теме;	Прикупљање

	ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице; јасно изражавање свог мишљења на позитиван и аргументован начин;	информација из различитих извора
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини Активно укључивање у школске акције које повезују физику и друге науке, водећи рачуна о томе какав утицај имају на квалитет живота ученика у школи;	свакодневна посматрања Процењује и вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини Одржавањем хигијене учионице показује одговоран однос према здрављу и практикује здраве животне стилове.	Ученик прикупља информације о темама у вези са очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
ПРЕДУЗИМЉИ- ВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕ-ДУЗЕТНИШТВУ	Учествују у изради Винчанског писма кроз разне квизове, асоцијације и осмосмерке. Такође учествовање у тимским пројектима и уређењу школе појмовима из физике.	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Примењује математичко мишљење и знање у циљу решавања низа проблема у свакодневним ситуацијама Кроз групни рад и рад у пару ученик препознаје проблем, и заједничким снагама долази до најбољег решења, уважавајући мишљење и став сваког члана групе.	Ученик ангажује своје личне капацитете и користи све ресурсе који су му на располагању да дође до решења проблема.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМА- ЦИЈАМА	Поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије Користи дигитални уџбеник, литературу из библиотеке, израђује постере и паное користећи вештине из различитих предмета (презентације).	Прикупљање података Ученик разуме значај коришћења података доступних на интернету.
САРАДЊА	Групни рад – израда радова на различите теме; ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице Групни рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу.	Ученик је способан да се у сарадњи са другима ангажује на решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Израда радова на разне теме у форми презентације у PowerPoint програму; - поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије - Познаје основне информационо-комуникационе технологије и	Ученик је способан да користи расположива средства из области ИКТ на одговоран начин.

уређаје. Зна да одабере одговарајуће ИКТ средство и да на прави начин представи и повеже информације.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Наставни предмет техника и технологија намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја. **Циљ** учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Техника и технологија, 6. разред** годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Животно и радно окружење	6
2.	Саобраћај	8
3.	Техничка и дигитална писменост	18
4.	Ресурси и производња	20
5.	Конструкторско моделовање	20
Укупно:		72

Тематска структура годишњег програма – Техника и технологија, 6. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- Упознати ученике са достигнућима архитектуре кроз векове и увести их у начине и методе за пројектовање и изградњу грађевинских објеката	-упознавање са развојем и значајем грађевинарства и урбанизма – препознаје и анализира савремене културе становања - класификује кућне инсталације -повезује развој и значај грађевинарства и урбанизма - разуме начин функционисања и примене кућних инсталација - разуме просторно и урбанистичко планирање	1. Животно и радно окружење	Значај и развој грађевинарства. Просторно и урбанистичко планирање. Култура становања у: урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, уређење стамбеног простора. Кућне инсталације.	- Користити медије за интерактивно учење - Користити рачунарске мапе за одређивање положаја грађевинских објеката у односу на околину. -Посматрање и анализе примера -Обезбедити ако је могуће створити услове за ситуационо учење кроз компјутерску симулацију, Анализирају планове одговарајућих инсталација, користити скицеи цртеже	Прибор за цртање, илустрације, стручна литература, презентације	Кроз увид у рад дати примедбе и оцену Активност на часу Усмено излагање Показивање иницијативе
Оспособљење ученика за разликовање саобраћајних система и упознавање са различитим грађевинским објектима у саобраћају	-класификује врсте саобраћајних објеката- повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају - повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и	2. Саобраћај	Саобраћајни системи. Саобраћајни објекти. Управљање саобраћајном сигнализацијом. Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.	- Пример, симулација - Уз помоћ мултимедијалних примера објаснити како се управља саобраћајем коришћењем ИКТ и колико такво управљање утиче на безбедност путника и робе. - За реализацију садржаја користити мултимедије,	- Прибор за техничко цртање - Стручна литература - Презентација на рачунару	- Кроз увид у рад ученика, разговор, графички приказ дати објашњење и оцену

	безбедношћу путника и робе -познаје и демонстрира правилно и безбедно понашање у саобраћају			саобраћајне полигоне, вежбати практично понашање у саобраћају у оквиру школе.		
- Употребити стечена знања из области техничког цртања приликом приказивања једноставних рачунарских цртежа	- скицира просторни изглед грађевинског објекта - чита и црта грађевински технички цртеж - користи рачунарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката - самостално креира дигиталну презентацију и представља је	3. Техничка и дигитална писменост	Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у грађевинарству. Техничко цртање помоћу рачунара. Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација.	- Рад у рачунарској апликацији за техничко цртање -Израда мини-пројеката стана и представљање - Користити дигиталне презентације Дискусија, вршњачко учење и евалуација	- Прибор за техничко цртање - Стручна литература - Презентација на рачунару	- Кроз увид у рад ученика, разговор, графички приказ дати објашњење и оцену
- Упознати ученика са конвенционалним и савременим грађевинским материјалима као и са начинима њихове обраде	- препознаје основне грађевинске материјале - препознаје грађевинске и пољопривредне машине и алате - описује занимања у области грађевинарства пољопривреде -повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину -повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије -повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране	4. Ресурси и производња	Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала. Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди. Организација рада у грађевинарству и пољопривреди. Обновљиви извори енергије и мере зарационално и безбедно коришћењем топлотне енергије. Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди изаштита животне средине. Моделовање машина и	Коришћење примера, модела, повезивање са свакодневним животом. Истраживачко учење, пројектно учење уз коришћење ИКТ. Практичан рад ученика, израда презентација, модела, макета на теме грађевинских и пољопривредних материјала, алата, рециклаже, обновљивих извора енергије и заштите на раду	- Прибор за техничко цртање, - Конструкторски комплет - Материјал - Прибор и алат за обраду	Кроз увид у графички приказ и практичан рад дати објашњење и вредновати резултате рада Рад у тиму Праћење практичног рада Активност на часу Показивање иницијатив

	-израђује модел грађевинске и пољопривредне машине -реализује активност која указује на важност рециклаже - образлаже на примеру коришћење обновљивих извора енергије		уређаја уграђевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије.			е
- Развијање психомоторних способности ученика - Развијање предузетничког духа код ученика	-уз помоћ наставника, или успешнијих ученика у тиму, израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине и безбедно изводи радне операције - самостално креира планску документацију користећи програм за обраду текста -припрема и организује радно окружење -самостално израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата, машина у складу са принципима безбедности на раду - учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење	5. Конструкторско моделовање	Израда техничке документације. Израда макете/ модела уграђевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије. Представљање идеје, поступка израде и решења производа. Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова. Представљање производа и креирање дигиталне презентације.	- Ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине. -Ученици (самостално и т у тиму) користе податке из различитих извора, користе ИКТ, израђују макету/модел. Ученици успостављају критеријуме за вредновање, процењују свој рад и рад других и предлажу унапређење постојеће макете/модела. - У свим сегментима наставе у овој области, код ученика треба развијати предузетнички дух проценом употребљивости и оправданости реализованих решења	- Прибор за техничко цртање - Материјал, алат и прибор за обраду материјала	- Кроз увид у техничку документацију, кроз вредновање готовог производа, кроз активност на часу, рад у тиму, показивање иницијативе

Тематско/интегративно планирање, наставни предмет: Техника и технологија

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
- Производња и ресурси - Обилазак фабрике за рециклажу грађевинског отпада, производњу топлотне и електричне енергије у Винчи. Ученици ће видети оно што су учили из ове области (материјале, алате, машине...) и кроз организацију рада на градилишту упознаће различита занимања и мере заштите на раду. Користиће знања о коришћењу ИКТ ће урадити извештај/репортажу о посети (презентације, видео клипове) и презентовати их у оквиру редовне наставе и ваннаставних активности.	- ученици ће стечена теоријска знања знати да препознају и примене кроз практичан рад и у свакодневном животу - познају улогу и важност рециклаже - схвате значај рационалног коришћења енергије - практично примене знања у коришћењу ИКТ - увиде значај повезивања градива из различитих предмета	Географија - фактори размештаја индустрије и утицај на животну околину Физика - Паскалов закон и његова примена Биологија - живот у екосистему- еколошки фактори и облици загађења животне средине Информатика - ИКТ, дигитална писменост, истраживачки пројекат- процена успешности пројекта	Април-мај	-учешће у организованим активностима -праћење заинтересованости ученика током обиласка, сарадње у групи - евиденција наставника о активностима ученика - начин прикупљања податак и извештавање о посети

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-упућивање ученика на различите начине и технике учења -учење по моделу путем визуелизације, јер ће боље запамтити и применити оно што виде -употребом нових вештина да би својим знањем нешто постигли -наставник охрабрује ученике да користе различите изворе информација, да се према њима критички односе, да разликују битно од небитног, да нове информације повезују са оним што већ знају као и са личним искуством.	- уочава структуру градива, уме да разликује битно од мање битног и небитног, као и да то користи у учењу - критички користи различите изворе информација - врши евалуацију процеса учења

ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-указивање на одговорно и толерантно понашање у друштву -промовисање еколошке свести	-кроз свакодневно понашање
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-важност критичког односа према употреби и злоупотреби природе -осетљивост према еко култури -стваралачко мишљење и понашање појединца и групе	- препознаје естетичке елементе и води се њима приликом израде пројеката
КОМУНИКАЦИЈА	- инсистирање на јасном и тачном изражавању на језику технике, користећи стручну терминологију -коришћење различитих облика комуникације (цртежи, слике, усмено, писано, невербално, путем рачунара и интернета) -подстицање критичког мишљења и конструктивне комуникације	- уме јасно да искаже одређени садржај, усмено, писмено и техничким цртежом - користи различите облике комуникације - изражава своје ставове и мишљења на позитиван и аргументован начин
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- путем пројекта ученици се упућују на активности које подстичу одрживост: штедња воде, енергије, рециклажа, разврставање отпада кроз међупредметно повезивање садржаја предмета који ће допринети снажнијем подстицају и ангажовању ученика	- разуме и спреман је да се ангажује у заштити природе и природних ресурса - спознаје везу између квалитета животне средине и живота људи
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	-указати на примењивање мера заштите на раду, избегавање опасних ситуација	- наводи заштитну опрему неопходну за обављање различитих послова
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	-представљање одређене идеје, пројекта, и реализација по обавезном плану рада -омогућавање ученицима да исказују властите креативне способности, да траже и налазе сопствена техничка решења и да се доказују у раду	-показује иницијативу у раду -учествује у акцији стварања производа водећи се алгоритмом „од идеје до реализације“
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- примењује знање из различитих предмета, искуство стечено изван школе, интелектуалне, емоционалне и социјалне способности у проналажењу одговора/решења у за њега новим ситуацијама које се јављају током учења, као и у свакодневном животу	- препознаје и анализира проблем - планира и примењује стратегију решавања проблема, вреднује и користи стечена знања у новим ситуацијама.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- подстицање на коришћење ИКТ приликом учења	- користи ИКТ за чување, презентацију и основну обрада података

САРАДЊА	-коришћење групног облика рада/рада у пару ради развијања сарадничких односа између ученика -израда пројеката прављење паноа или ПП презентације као завршне активности пројекта	- ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе/пара
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-подстицање на креативно и одговорно коришћење ИКТ у свакодневним активностима	- уме да одабере средство ИКТ-а и користи га на одговарајући начин

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе и учења *физичког и здравственог васпитања* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савремени условима живота и рада.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Физичко и здравствено васпитање, 6. разред** годишњи фонд часова: **126 часова (72 часа + 54 обавезне физичке активности)**, недељни фонд часова: **3 часа**

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ		
Редни број	Наставна област	Тема
1.	Физичке способности	
2.	Моторичке вештине спорт и спортске дисциплине	Атлетика ; Спортска гимнастика; Тимске и спортске игре (кошарка); Плес и ритмика; Пливање; Полигони
3.	Физичка и здравствена култура	Физичко вежбање и спорт; Здравствено васпитање
ОФА (ОБАВЕЗНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ)		
1.	Физичке способности	
2.	Моторичке вештине спорт и спортске дисциплине	Тимске и спортске игре(рукомет); Друге активности по избору стручног већа

Тематска структура годишњег програма – Физичко и здравствено васпитање, 6. разред

ИСХОДИ Позавршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
– примени комплексе простих опште припремних вежби у већем обиму и интензитету у самосталном вежбању; – користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; –упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст;	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	- Вежбе за развој снаге. - Вежбе за развој покретљивости. - Вежбе за развој аеробне издржљивости. - Вежбе за развој брзине. - Вежбе за развојкоординације. - Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. - Техника штафетног трчања. - Скок у даљ. - Бацања кугле 2 kg. - Истрајно трчање –припрема за крос. - Скок увис (опкорачна техника). - Бацање вортекс-а“. Проширени садржаји- Тробој	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, претка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање и информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)
- примени досегнути ниво усвојене технике кретањау игри,спорту и свакодневном животу;	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	- Техника штафетног трчања. - Скок у даљ - Бацања кугле 2 kg	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, претка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер,	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање и информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу,

					Лаптоп, Дневник рада	учествовање у разговору и дискусији)
– разликује атлетске дисциплине; – развија своје моторичке способност и применом вежбања из атлетике; – одржава равнотежу у различитим кретањима – схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој; - изведе елементе кошаркашке технике; - примени основна правила кошарке; - користи елементе кошарке у игри; - примени основне елементе тактике у одбрани и нападу; - учествује на унутародељенским такмичењима; - изведе кретања у различитом ритму; - игра народно коло; - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Истрајно трчање – припрема за крос. Скок увис (опкорачна техника). Бацање „вортекс-а“. Проширени садржаји Тробој Основни садржаји Вежбе на тлу	Прескоци и скокови. Вежбе у у пару. Вежбе у вису. Греда. Гимнастички полигон. Проширени садржаји Вежбе на тлу (напредне варијанте). Висока греда. Трамболина. Прескок. Коњска хватаљкама. Вежбеу у пару (сложенији састав). Вежбе у вису (сложенији састав).	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање и информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)
- изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - контролише покрете и одржава тело у води; - преплива 25m	Основе тимских спортских игара	Основи садржаји: Кошарка: Основни елементи, технике и правила: - кретање у основном ставу у одбрани, - контрола лопте у месту и кретању, - вођење лопте, - дриблинг,		Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка,	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање и информација из различитих

техником краула и леђног краула; - процени своје способности и вештине у води; - скочиу воду на главу; - поштује правила понашања у води, и око водене средине; - објасни својим речима значај примењених вежби; - процени ниво сопствене дневне физичке активности;		- хватања и додавања лопте, - шутирања, - принципи индивидуалне одбране, - откривање и покривање (срадња играча), - основна правила кошарке. Проширени садржаји - Напредни елементи технике, тактике и правила игре: - дриблинг (сложеније варијанте), - финтирање. - Основни принципи колективне одбране и напада.		и појединачни	струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)
	Плес и ритмика	Основи садржаји Вежбе са вијачом. Народно коло „Моравац“. Народно коло из краја у којем се школа налази. Проширени садржаји Састав са обручем. Састав са лоптом. Кратки састав са вијачом. Енглески валцер.		Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање и информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)
	Пливање	Основни садржаји Пред вежбе у обучавању технике пливања. Техника краула. Техника пливања леђног краула. Одржавање на води ради самопомоћи. Проширен исадржаји Роњење у дужину 5-10 m.				
	Полигони	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима				
- примени основне елементе тактике у		Физичко вежбање и спорт	Основни садржаји Основна правила	Вербална и невербална	лопте, голови, кошеви, вага за	Процена нивоа на коме се

одбрани и нападу; - учествује на унутародељенским такмичењима; - изведе кретања у различитом ритму;	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕ- НА КУЛТУРА		вежбања. Основна правила Кошарке и правила Рукомета. Понашање према осталим субјекатима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање	метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	ученик налази. Прикупљање и информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)
– процени лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; – подстиче породицу на потребу примене редовне физичке активности; – повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – примени препоручени дневни ритам рада, исхране и одмора; – користи здраве намирнице у исхрани; – користи само препоручене додатке исхрани; – примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; – правилно реагује након	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕ- НА КУЛТУРА	Здравствено васпитање	- Поступци ученика након повреда (тражење помоћи). Вежбање и играње у различитим временским условима (упутства за игру и вежбање на отвореном простору). Чување околине на отвореним просторима и забраним за вежбање.	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар, сунђери, маркети, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица, вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање и информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)

повреда; – чува животну средину током вежбања; – препозна последице конзумирања дувана.						

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе.	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.	
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.	
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, квалитетна исхрана).- Уме да пружи прву помоћ.	
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора а то су јачи имуни систем као и генерално боље стање организма	
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“)	
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.	
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује	
10.	САРАДЊА	Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик користи дигиталне уређаје (паметан сат, интернет, паметан телефон) тако да то унапређује његов начин вежбања а самим тим живота	

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
Концепт одрживог развоја	Ученик добија информацију да ће својим деловањем (више кретања, вожња бицикла) физичком активношћу утицати на свој развој, као и развој друштва	Географија - привреда	Током првог и другог полугодия	Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
Кретање у свакодневном животу, релативност кретања	Ученик увиђа који су то природни облици кретања: трчање, ходање, скакање, бацање и др.	Физика – кретање		
Путања, пређени пут и време	Кроз практичне примере кретања тела делова тела, кретања са лоптом увиђа однос путање, пређеног пута и времена	Физика – кретање		
Брзина	Кроз наставне садржаје ученик се на практичним примерима увиђа појам брзине тела, као и брзине делова тела. Схвата значај Брзине као једне од моторичких особина човека.	Физика- кретање		
Узајамно деловање два тела у непосредном додиру	Ученик увиђа , схвата кроз практичне примере који се реализују на часу, како он делује на неко тело (куглу, ворткс, лопту) и како то тело делује на њега	Физика – сила		
Мерење масе тела вагом	Ученик зна користи и записује добијене вредности	Физика - мерење		
Директно и индиректно мерење (мерење дужине и времена)	Мерењем моторичких способности на почетку и крају школске године ученик на практичном примеру увиђа појам мерења дужине и времена, које наставник релизује метром или штоперицом. (скок у даљ, шатл ран тест, трчање 4*10 м)	Физика - мерње		

Исхрана и варење	Ученик схвата значај правилне исхране , потребних нутријената за свој развој и развој физичких способности, као и распоред и састав оброка пре и после физичке активности	Биологија – јединство грађе и функције као основе живота		
Дисање	Ученик увиђа промену у начину дисања током различитих интезитета физичке активности, постаје свестан значаја физичке активности за развој органа за дисање	Биологија – јединство грађе и функције као основе живота		
Сајтови претраживачи	Ученик је обучен да коришћењем сајтова за претрагу се додатно информише о бенефитима физичке активности као техникама разних спортских грана.	Информатика и рачунарство – дигитална писменост		
Процена квалитета и поузданости извора на интернету	Ученик зна да разликује поуздане од непроверених и непоузданих информација везаних за тренинг и физичку активност	Информатика и рачунарство – дигитална писменост		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ,да се оспособе да решавају задатке и проблеме у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са карактером овог предмета.

Задаци образовно васпитног рада у настави ликовне културе састоје се у стварању разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе ликовне културе сврха, циљеви,и задаци образовања,као и циљеви наставе предмета ликовна култура буду у пуној мери реализовани развијању ученикове способност за:- коришћење свих ликовних елемената- ликовни стваралачки рад- коришћење различитих материјала и медијума- усвајање естетских критеријума за критичко мишљење- доживљавање ликовних уметничких дела у оквиру културне баштине за препознавање савремених кретања у уметности свог и других народа - визуелну перцепцију и аперцепцију- критичко мишљење- оплемењивање животног и радног простора-активно стваралачко деловање у културном и уметничком животу средине - активно естетско унапређивање своје околине и очување природе и баштине завичаја - неговање укупних људских достигнућа- будућа занимања,професионалну оријентацију.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА, 6. разред**, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. Бројтеме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	БОЈА И СВЕТЛИНА	16	7	9
2.	КОМУНИКАЦИЈА	4	2	2
3.	ТЕКСТУРА	8	4	4
4.	УОБРАЗИЉА	4	2	2
5.	ПРОСТОР	4	2	2
Укупно		36	17	19

Тематска структура годишњег програма – ЛИКОВНА КУЛТУРА 6. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- Циљ наставе је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини. Развијање омогућавајућих и подстицајних способности ученика у областима: визуелног опажања, доживљавања уметности, природе и друштва, сазнавања – разумевања уметничких појава и облика и обликовног и креативног мишљења ученика.	По завршетку активности ученик ће бити у стању да: познаје различите сликарске материјале и технике;користи изражајна својства комплементарних боја у ликовном раду;разматра сам и са другима шта и како је учио и где та знања може применити;изражава своје замисли одабраном ликовном техником;примени стечена знања и доживљена искуства на новим задацима;истражује односе ликовних елемената;разуме улогу боја у свакодневном животу и њихово деловање на човека;експериментише и користи ликовна својства различитих тонова боја;изражава своје замисли одабраном ликовном техником;Опише естетски доживљај простора и дизајна употребних предмета; повезује карактеристичан експонат и одговарајући музеј.	БОЈА БОЈА И СВЕТЛИНА	Својства и врсте боје; Односи међу бојама; Дејство боја на посматрача; Ликовне технике и материјали; Уметничко наслеђе: Ранохришћанска и византијска уметност; Научили смо; Светлост и сенка; Светло – тамни контрасти; Дејство светлости на боју и карактер облика; Ликовне технике и материјали: Графика и штампа; Уметничко наслеђе: Романика и Готика; Научили смо	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно-Демонстративни, Практични рад	Визуелна-репродукције, часописи,уџбеник,дечији ликовни радови,интернет стручна литература -интернет	Естетским проценивањем ликовних радова. Усменом провером стеченог знања (питања, исказивање утиска. учешће у дискусији ,откривање и изражава ње мисли,закључака,анализа и синтеза опаженог. .)

Развијање омогућавајућих и подстицајних способности ученика у областима: визуелног опажања, доживљавања уметности, природе и друштва, сазнавања – разумевања уметничких појава и облика и обликовног и креативног мишљења ученика, коришћење (кодирање и декодирање) визуелних порука у ликовном раду и свакодневном животу.	- разуме садржај визуелних порука и улогу визуелне комуникације у свакодневном животу ликовном техником; разликује врсте визуелних порука и њихове намене. - перцепира поруке које се преносе визуелним путем; кодира и декодира визуелне информације. - идентификује теме у одабраним уметничким делима и уочава циљеве једноставних визуелних порука. - уочава веб дизајн у окружењу и тумачи; развија перцепцију за поруке које се преносе визуелним путем; - изражава своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; - идентификује теме у одабраним уметничким делима и уочава циљева једноставних визуелних порука;	КОМУНИКАЦИЈА	Теме и мотиви у уметности; Улога уметности у свакодневном животу; Ликовне технике и материјали: Калиграфија и типографија Уметничко наслеђе: Српска средњовековна уметност	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно-Демонстративни, Практични рад	Визуелна-репродукције, часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет стручна литература-интернет	Естетским проценивањем ликовних радова Усменом провером стеченог знања (кратка питања, исказивање утиска. учешће у дискусији ,откривање и изражавање мисли, закључака ,анализа и синтеза опаженог. .)
Циљ наставе и учења ликовне културе је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за	-уочава и разликује површине и текстуре; -описује тактилни доживљај; -користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; -прави разноврсне текстуре линијама материјалом по	ТЕКСТУРА	Врсте текстура; Текстуре у природи; Текстуре у уметничким делима; Материјали и текстура ; Ликовне технике и материјали: Фротаж, гратаж, зграфито;	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно-Демонстративни, Практични рад	Визуелна-репродукције, часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет	Усменом провером стеченог знања (кратка питања, исказивање утиска.

комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу. Развијање омогућавајућих и подстицајних способности ученика у областима: визуелног опажања, доживљавања уметности, природе и друштва, сазнавања – разумевања уметничких појава и облика.	избору или у апликативном програму; - користи изражајна средства боје у изради текстуре; - прави различите текстуре на тродимензионалном облику; - користи усвојене информације у стварању ликовног дела; - разматра са другима шта је учио и како то да представи визуелном поруком;		Уметничко наслеђе : Исламска уметност		стручна литература-интернет	учешће у дискусији ,закључак а,анализа и синтеза опаженог. .) Процена ученичких радова
Циљ наставе и учења ликовне културе је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа, разумевање и усвајање нових појмова из области ликовног обликовања и визуелне комуникације, стицање нових и проширивању постојећих искустава из области ликовне културе и овладавање техничким вештинама које су	- идентификује теме у одабраним уметничким делима и разуме значај маште и способности имажинације. - изрази своје замисли одабраном ликовном техником.	УОБРА- ЗИЈА	Машта, снови, митови у уметности Реални облици у нереалним односима Трансформација облика Необична уметничка остварења. Ликовне технике и материјали: Фото – колаж, папир маше. Уметничко наслеђе: Ренесанса у земљама северне Европе	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно-Демонстративни, Практични рад	Визуелна-репродукције, часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет стручна литература-интернет	Усменом провером стеченог знања. Процена радова ученика.

неопходне за ликовно обликовање.						
Циљ је да ученик развије стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад. Развијање омогућавајућих и подстицајних способности ученика у областима: визуелног опажања, доживљавања уметности, природе и друштва	- описује естетски доживљај простора; -обликује простор у коме живи користећи стечена знања из дизајна; -обликује самостално, или у сарадњи с другима употребне предмете; -постави изложбу радова; -користи информације за стваралачки рад;	ПРОСТОР	Амбијент и обликовање простора; Архитектура; Дизајн ентеријера и намештаја; Ликовне технике и материјали: Витраж; Уметничко наслеђе: Ренесанса Пројектни задатак	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно-Демонстративни, Практични рад	Визуелна-репродукције, часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет стручна литература и интернет	Усменом провером стеченог знања Процена ученичких радова

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА - 6 (шести) разред**

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
БОЈА И СВЕТЛИНА	- користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; -познаје различите сликарске материјале и технике; -користи изражајна својства боја у ликовном раду, истражује односе ликовних елемената; -разуме улогу боја у свакодневном животу и њихово деловање на човека; разуме утицај светлости на изглед предмета;	Физика -сунчева светлост , преламање, како видимо боје, светло-тамни односи, утицај светла и боје на тела; Биологија - боје у природи, како видимо боје; Техника и технологија : графика, штампа, сликање на текстилу Историја : Ранохришћанска и византијска уметност, Романика и Готика Информатика - коришћење информација са интернета	Септембар Октобар Новембар Децембар	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.

КОМУНИКАЦИЈА	- разуме садржај визуелних порука и улогу визуелне комуникације у свакодневном животу ликовном техником; - разликује врсте визуелних порука и њихове намене, перцепира поруке које се преносе визуелним путем; - кодира и декодира визуелне информације, идентификује теме у одабраним уметничким делима и уочава циљеве једноставних визуелних порука - уочава веб дизајн у окружењу и тумачи, развија перцепцију за поруке које се преносе визуелним путем; - изражава својезамисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; - разликује врсте визуелних порука и њихове намене, идентификује теме у одабраним уметничким делима и уочава циљева једноставних визуелних порука	Српски језик- симболи, алегорија, илустрације, лепо писање, калиграфија; Техника и технологија- комуникација у саобраћају и свакодневном животу; Историја- Српска средњовековна уметност; Информатика- дигитална писменост, пиктограми, комуникација путем медија...	Јануар Фебруар	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
ТЕКСТУРА	- уочава и разликује површине и текстуре; описује тактилни доживљај; уочава различите текстуре у делима природе и човека; - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; прави разноврсне текстуре на различитим подлогама или облицима; - прави разноврсне текстуре линијама материјалом по избору или у апликативном програму;	Техника и технологија- текстуре у окружењу на материјалима у цртежу; Историја-Исламска уметност, арабеске , орнаменти; Информатика- коришћење информација са интернета , дигитални цртеж	Март Април	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
УОБРАЗИЈА	- идентификује теме у одабраним уметничким делима и разуме значај маште и способности имагинације, - изрази своје замисли одабраном ликовном техником. Користи литерарни садржај као инспирацију за ликовни рад.	Српски језик – илустровање бајки, народних прича, митова легенди... Историја- Ренесанса, митови, легенде... Веронаука- фантастични и надреални прикази у Библији	Мај	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.

ПРОСТОР	- описује естетски доживљај простора; - обликује простор у коме живи користећи стечена знања из дизајна; - обликује самостално, или у сарадњи с другима употребне предмете; - постави изложбу радова; - користи информације за стваралачки рад;	Техника и технологија - архитектура, тродимензионални облици и простор; дизајн ентеријера, намештаја Информатика - планирање простора у дигиталним програмима, графички дизајн Историја - Ренесанса	Јун	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред.број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Кроз стваралачки рад ученик стиче нова знања и вештине, развијаће своје способности кроз истраживање, одабир мотива и креирање нових идеја, превазилажење проблема у ликовном раду. Кроз индивидуалан или групни рад открива и повезује нова знања, негује и развија лична интересовања. Кроз анализу ликовних радова развија критички однос, вреднује, разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.	Лични и професионални развој појединца превасходно почива на његовој способности да управља процесом учења.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Кроз различите ликовне теме и конкурсе, израде паноя, ученик размишља о принципима правде, слободе, солидарности, националне, верске и родне равноправности. Израдом радова за паное и Винчанско писмо активно учествује у животу школе.	Ученик је способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву...
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Кроз ликовни рад и усвајања знања из историје уметности ученик ће развијати естетичке компетенције, разумеће значај уметности и културе у друштву, показати позитиван став према културној баштини. Развиће знања о уметничким занимањима	Ученик је упознат са културним наслеђем људске заједнице, има свест о вредности уметничких и културних дела и њиховог значаја за развој друштва.

4.	КОМУНИКАЦИЈА	Кроз област визуелно споразумевање ученик учи, сазнаје, примењује, анализира различите врсте комуникације. Кроз групни рад прилагођава начин и средства комуникације карактеристикама ситуације. На часовима ликовне културе ученик упознаје различите облике комуникације и њихове одлике. Кроз анализу ликовних радова ученик учи да уважава саговорника, изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.	користи их на сврсисходан и конструктиван начин када комуницира у приватном, јавном, образовном и професионалном контексту.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Кроз област и теме везане за екологију и рециклажу, преобликовање употребних предмета ученик стиче знања и развија свест о дејству људских активности на животну средину и природу; усваја ставове о неопходности очувања непосредне и шире околине и развија способности активног деловања ради очувања средине у школи, непосредној околини и породици. Познаје људске активности и начин на који оне могу да угрозе или унапреде околину, живи свет и природу у окружењу.	Одговоран однос према околини подразумева познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи...
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Кроз ликовни рад ученик користи знања, вештине и усваја ставове ради очувања и унапређивања психофизичког здравља. Одржавањем хигијене у учионици показује Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова. Својим понашањем, као појединац и део различитих група и заједница, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота.	Ученик прикупља информације о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Организовање продајних изложби радова , израдом мурала , учешће у изради винчанског писма, учешће у пројектима : • спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима; способан је да развије идеју, представи је, образложи и преговара у тиму о њеној реализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге. Реализује унапред осмишљене идеје и учествује у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице к стиче знања о карактеристикама одређених послова и радних места, разуме свет рада и пословања из перспективе друштва и спреман је на волонтерски рад и покретање хуманитарних акција.	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима, укључујући различите интерперсоналне вештине...

8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе... • Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе и односе између њих у светлу претходно стечених знања у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства, планира редослед активности, избор извора информација, средстава/опreme коју ће ко • Планира стратегију решавања проблема (претпоставља решења, ристити, са ким ће сарађивати, са ким ће се консултовати).Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством.Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.	Ученик ангажује своје индивидуалне капацитете и друге ресурсе који му стоје на располагању селективно и сврсисходно их користи, истрајава у решавању проблема.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи интернет, уџбеник, литературу из библиотеке, репродукције, израда паноа, користи знања и вештине из различитих предмета да представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудио-визуелне форме. Ученик користи и самостално проналази различите изворе информација и података, (библиотеке, медије, интернет, институције, личну комуникацију, итд.),	Ученик разуме значај коришћења поузданих података за рад, доношење одлука и свакодневни живот.
10.	САРАДЊА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе, рад на заједничким пројетима У процесу договарања, уме да изрази своја осећања, уверења, ставове и предлоге. Подржава друге да изразе своје погледе, прихвата да су разлике у погледима предност групног рада и поштује друге који имају другачије погледе. У сарадњи са другима залаже се да се одлуке доносе заједнички на основу аргумената и прихваћених правила заједничког рада. • Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.	Ученик је способан да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик у ликовном раду користи интернет, прави презентације Ученик је способан да користи одређена средства из области информационо- комуникационих технологија (уређаје, софтверске производе и сервисе из области електронских	Ученик је способан да користи расположива средства из области информационо комуникационих технологија на одговоран и критички начин...

		комуникација). Познаје основне карактеристике информационо-комуникационих технологија. Уме да одабере одговарајуће ИКТ средство и да га користи на одговоран и креативан начин у свакодневним активностима (учење и креативан рад; сарадња; комуникација; решавање проблема; организација, обрада, размена и презентација информација).	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе музичке културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да:

- упознају музичке културе путем обраде тема повезаних са музиком различитих епоха;
- развију музикалност и креативност;
- негују смисао за заједничко и индивидуално музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Музичка култура**, разред: **шести**, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Човек и музика	5
2.	Музички инструменти	5
3.	Слушање музике	10
4.	Извођење музике	16
Укупно		36

Тематска структура годишњег програма – музичка култура, 6. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Упознавање са музиком прошлости, извођење музике прошлости	Препознавање музике прошлости и савремене музике	Човек и музика	Средњи век Ренесанса	Опажање средњовековне музике(духовне и световне) и музике ренесансе. Демонстрација, Дијалог	Плејер, дискови, инструменти	Слушање, уочавање карактеристика музике средњег века и ренесансе, Закључивање важних елемената музике
Развијање интересовања за музичке инструменте	Упознавање и разликовање инструмената са жицама (гудачких и трзалачких)	Музички инструменти	Жичани инструменти -гудачки -трзалачки	Прављење инструмената, демонстрација, Дијалог, Слушање, опонашање инструмената	Плејер, дискови, инструменти	Препознавање основних карактеристика и физичких карактеристика инструмената
Упознавање муз.дела, звука симфонијског оркестра,рад на	Ученик може да препозна инструменте, Извођачки састав, изражајне елементе	Слушање музике	Композиције уметничке и народне музике	Активно слушање музике, у целини или по деловима, Дијалог, Монолог, Ликовна	Плејер, дискови, инструменти	Препознавање и разликовање дела

доживљају музике				илустрација		стилски другачијих
Упознавање са дечијим народним и уметничким песмама кроз извођење	Ученик може да изведе дечије песме певањем или свирањем	Извођење музике	Етно песме, Дечије песме И примери из литературе	Извођење ритма и мелодија, демонстрација, учење по слуху и по нотама	Плејер, дискови, инструменти	Координација ритма и мелодије

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
У сусрет Дану школе	- Наведите начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и кореографију	Музичка култура - Песме о Николи Тесли Српски језик - литерарни рад на тему Никола Тесла Ликовна култура - ликовни рад на тему Никола Тесла Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покрета на песму Никола Тесла	Прва недеља октобра	Активирање свесне активности,фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења и јавни наступи на школској приредби
У сусрет Новој години	- Наведите начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и кореографију	Музичка култура - Песме о Новој години Српски језик - литерарни рад на тему Нова година	Последња недеља у децембру	Активирање свесне активности,фокусирање пажње ученика,иницирање процеса мишљења и

		Ликовна култура - ликовни рад на тему Нова година Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покркрета на песму Нова година		јавни наступи
У сусрет Светом Сави	- Наведите начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и духовне песме	Музичка култура - Песме о Светом Сави Српски језик - литерарни рад на тему Свети Сава Ликовна култура - ликовни рад на тему Свети Сава Верска настава - духовне песме у Православној цркви	Последња недеља у јануару	Активирање свесне активности,фокусирање пажње ученика,иницирање процеса мишљења и јавни наступи
У сусрет Осмом марту	- Наведите начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и историске податке	Музичка култура - Песме о мајци Српски језик - литерарни рад на тему Осми март Ликовна култура - ликовни рад на тему Осми март Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покркрета на песму о Осмом марту	Прва недеља у марту	Активирање свесне активности,фокусирање пажње ученика,иницирање процеса мишљења ,јавни наступи

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Ученици кроз извођење музике одређених песама и слушањем	Активност ученика, пажња,

		музике уче како да имају одговоран однос према учењу.	дискусија , критичко мишљење
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Певањем националних песама о правди , толеранцији, слободи као и активним учествовањем на различитим манифестацијама развијају поштовање дечијих и људских права.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Деца препознају уметничка дела највећих композитора и на тај начин стварају љубав према уметничкој музици.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Кроз различите музичке стилове и жанрове ,уче да изразе своје мишљење ,осећања и ставове а да уваже и мишљење које је супротно од њиховог.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученици кроз музичко стваралаштво дечијих песама уче да имају одговоран однос према здрављу и околини.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученици кроз музичко стваралаштво дечијих песама уче да имају одговоран однос према здрављу и околини.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Кроз моућност учествовања на различитим манифестацијама и школским приредбама ученици препознају идеју да је претворе у активност.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Упознавањем ученика са тешким животима највећих композитора ,ученици износе своје мишљење и дискутују о проблемима који су могли да се реше.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Кроз истраживачки рад ученици уче да препознају њихову поузданост уз помоћ наставника.Разликују јавне и приватне податке и користе правила чувања приватности података.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
10	САРАДЊА	Ученици кроз заједничко извођење музике у дуету ,терцету ,групи певача или хорском извођењу међусобно сарађују и труде се да једни другима помогну .	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученицима су доступни различити музички програми за компоновање савремене популарне музике.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Наставни предмет: **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО - 6. разред**, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. чсова по теми	Обрада	Остало
1.	ИКТ	10	6	4
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	4	3	1
3.	РАЧУНАРСТВО	15	11	4
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	7	0	7
УКУПНО		36	20	16

Тематска структура годишњег програма за шести разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација оствари-вања програма
- оспособљавање ученика да примене различите рачунарске, информационе и комуникационе технологије – развијање креативности и функционализација знања – оспособљавање ученика да бира и примени најприкладнију технологију у изради задатка	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – правилно користи ИКТ уређаје; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје; – самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; – уређује мултимедијалну презентацију; - чува и организује податке локално и у облаку	ИКТ	Дигитални уређаји и кориснички програми. Управљање дигиталним документима. Рад са сликама. Рад са текстом. Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.	Оспособити ученике да подешавају радно окружење изабраног текст-процесора Рад са презентацијом. Практичан рад ученика. Методе: дијалогска, демонстративна, учење по моделу, хеуристички разговор, истраживачке методе ИКТ методе, интерактивне методе... рад у паровима, рад у групи	цртеж, слика, дијаграм, мултимедијална презентација, наставни CD-ови, филм, видео прилози, штампани програмирани материјали, мрежна опрема, интернет-конекција, флеш меморија, ЦД, ДВД	Продукти рада ученика активно - посматрање, белешке -атмосфера на часу -тест, квиз и анкета - вршњачко оцењивање
- развијање информатичких знања, вештина и ставова неопходних за самосталну, одговорну и примерену употребу рачунара у процесу учења, рада и комуникације – развијање свести о	– разликује основне интернет сервисе; – примењује поступке и правила за безбедно понашање на мрежи; - правилно користи Интернет, – објасни поступак заштите дигиталног производа	Дигитална писменост	Употреба ИКТ уређаја Интернет сервиси Правила безбедног рада на Интернету Претраживање Интернета, одабир резултата	Рад са презентацијом. Практичан рад ученика (пројекат, израда презентације), коришћење интернета у сврху учења. Методе: дијалогска, демонстративна, учење по моделу, хеуристички разговор, истраживачке методе ИКТ методе,	цртеж, слика, дијаграм, мултимедијална презентација, наставни CD-ови, филм, видео прилози, штампани програмирани материјали,	Продукти рада ученика активно - посматрање, белешке -атмосфера на часу -тест, квиз и анкета

опасностима и ризицима при коришћењу интернета и заштити података	одговарајућом ЦЦ лиценцом; - објасни поступак прикупљања података		и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података и ауторских права.	интерактивне методе... рад у паровима, рад у групи	мрежна опрема, интернет-конекција, флеш меморија, ЦД, ДВД	- вршњачко оцењивање
-развијање алгоритамског начина размишљања и његове примене у решавању проблема из свакодневног живота – развијање логичког мишљења и креативности – развијање техника програмирања кроз анализирање примера и самостално решавање базичних алгоритамских проблема	- користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; – користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; – разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); – проналази и отклања грешке у програму;	Рачунарство	Основе изабраног програмског језика и аритметичких операција. Уграђене функције. Ниске (стрингови). Структуре података. Гранање. Понављање. Основни алгоритми.	Ученицима приказати формирање променљиве текстуалног типа и дефинисање помоћних функција. Методе: дијалошка, демонстративна, учење по моделу, хеуристички разговор, истраживачке методе ИКТ методе (Робота), интерактивне методе. Рад у паровима, рад у групи	цртеж, слика, дијаграм, мултимедијална презентација, наставни CD-ови, филм, видео прилози, штампани програмирани материјали, пројектор, интернет-конекција, флеш меморија, ЦД, ДВД	Продукти рада ученика активно - посматрање,бе лешке -атмосфера на часу -тест,квиз и анкета - вршњачко оцењивање
- оспособљавање ученика да планирају стратегију решавања проблема и користе расположива средства у решавању истог; - развијање	– сарађује са осталим члановима групе у свим активностима; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и	Пројектна настава	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног	Пројекат _ теоријски приступ (фазе и кораци) и практична реализација пројекта и представљање резултата Наставник модерира, обезбеђује услове за реализацију и	цртеж, слика, дијаграм, мултимедијална презентација, наставни CD-ови, филм, видео прилози,	Продукти рада ученика активно - посматрање,бе лешке -атмосфера

креативности и оспособљавање за креативно изражавање применом рачунарске, информационе и комуникационе технологије	сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје; – вреднује процес и резултате пројектних активности.		здатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатка.	евалуацију задатака Пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета.	штампани програмирани материјали, пројектор, интернет-конекција, флеш меморија, ЦД, ДВД	на часу -тест,квиз и анкета - вршњачко оцењивање

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
ИКТ	На крају наставне теме ученик је у стању да: – правилно користи ИКТ уређаје у креирању табеле, слике, аудио и видео записа и мултимедијалну презентацију; – чува и организује податке локално и у облаку; – одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу;	Српски језик (нпр. Уређивање пасуса (параграфа); Уметање листе (набрајање) Правописна и граматичка правила, Синтакса Енглески језик (нпр. Учење значења речи Cut, Copy, Paste) Ликовна култура (уређивање слика у Microsoft Office Picture Manager или неком другом програму) Музичка култура (нпр. Преслушавање песама у неком од програма за слушање музике)	Прво полугодиште	Посматрање ангажованости и кооперативности Продукти ученичких активности Евалуациони тестови и анкете Квизови
Рачунарство	– креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; – користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима и користи нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; – разложи сложени проблем на	Енглески језик (нпр. Учење значења речи Cut, Copy, Paste... Repeat, If ...Then, Else) Математика (Прављење апликација за решавање математичких проблема)	Прво и друго полугодиште	Посматрање ангажованости и кооперативности Продукти ученичких активности Евалуациони тестови и анкете

	једноставније целине (потпрограме); – проналази и отклања грешке у програму;			Квизови
Дигитална писменост	- приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; - користи ИКТ у изради задатка; – објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника;	Географија (нпр. пронаћи на интернету заставе, грбове и друга обележја земаља света)	Прво полугодиште	Посматрање ангажованости и кооперативности Продукти ученичких активности Евалуациони тестови и анкете Квизови
Пројектна настава	– сарађује са осталим члановима групе у свим активностима; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; – вреднује процес и резултате пројектних активности	Биологија (нпр.направити пројекат на тему „Дигитални хербаријум“ или „Животињски свет“)	У току школске године	Посматрање активности и кооперативности Продукти ученичких активности Евалуациони тестови и анкете Квизови

План активности за развој међупредметних компетенција

Назив опште компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-Коришћење разноврсних метода рада у настави. -Прилагођавање наставних активности способностима и интересовањима групе и појединца	Ученик активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-Мотивисати ученике да учествују у једној од школских акција хуманитарног или другог карактера	Ученик се понаша одговорно и промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима и свакодневним понашањем
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-Указивање на важност да школски радови буду увек јасни и прегледни и урађени према већ дефинисаним правилима за дату област	Ученик препознаје важност естетике приликом израде школских радова, али и у свакодневном животу

КОМУНИКАЦИЈА	- Инсистирање на јасном и тачном изражавању - Коришћење различитих облика комуникације - Подстицање критичког мишљења и конструктивне комуникације	Ученик уме јасно, тачно, конкретно, прецизно да искаже одређени садржај, усмено или писмено Познаје различите облике комуникације Изражава своје ставове и мишљења на позитиван и аргументован начин
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	-Указивање на потребу да простор у којем живимо и радимо буде чист и одржаван	Ученик води рачуна о чистоћи радног простора и околине која га окружује
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- Указивање на правилну употребу рачунара, начин седења	Ученик примењује правила правилног седења испред рачунара, у школи, али и код куће
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- Упознавање са различитим занимањима са коришћењем информатичких знања	Ученик показује иницијативу у упознавању са карактеристикама тржишта рада. Уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- Упознавање ученика са алгоритамским начином размишљања и различитим алгоритмима и правилима за решавање проблема	Ученик успешно разлаже задати проблем на делове и проналази решење задатог проблема
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- Упознавање ученика са различитим начинима прикупљања, коришћења, обраде, презентовања података коришћењем ИКТ	Уме да користи информационе технологије за чување, презентацију и обраду података
САРАДЊА	- Подстицати рад ученика у групама, на заједничким пројектима- Подстицати рад ученика у пару, на тај начин што би ученици различитих способности били упарени и упућени једни на друге у циљу постизања што бољих резултата	Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе. Успоставља и поштује договор у тиму.. Активно слуша и поставља релевантна питања. Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-Упознавање са различитим ИКТ уређајима и начинима примене истих у свакодневном животу - Подстицање на креативно и одговорно коришћење ИКТ свакодневно	- Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у раду, у слободном времену и комуницирању

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте – развијање сазнајних и интелектуалних способност ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Кроз наставу страног језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Наставни предмет: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК - 6. разред, годишњи фонд часова: 72, недељни фонд часова: 2,

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Unité 1 Le passe- temps	9
2.	Unité 2 L’habit ne fais pas le moine	12
3.	Unité 3 Interdit aux parents	11
4.	Unité 4 Les gourmets	13
5.	Unité 5 Quand on aime, on ne compte pas	15
6.	Unité 6 Enquête sur la police scientifique	12
укупно		72

Тематска структура годишњег програма – Француски језик, 6. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Употреба сажетог члана као и наведених глагола у описивањуведеног слободног времена	Ученик уме да примени сажети члан користећи наведене глаголе при описивању свог слободног времена, такође разуме културу квалитетноведеног слободног времена	Unité 1 Le passe- temps	Les articles contractés avec à et de Faire, jouer, venir , aller + l'article contracté	Кроз вежбања и пројекат-анкета о слободном времену, ученици увежбавају употребу наведеног градива	Уџбеник, радна свеска, анкета	Ученици умеју да на основном и средњем нивоу опишу своје слободно време користећи и сажети члан
Употреба придева при описивању себе и других	Ученик уме да опише себе/неког другог користећи разне врсте придева а водећи рачуна о роду и броју	Unité 2 L'habit ne fait pas le moine	Les adjectifs – démonstratifs, possessifs, interrogatifs. Le genre et nombre des adjectifs	Кроз вежбања и пројекат о одевању- груписање према стилу облачења, ученици увежбавају употребу наведеног градива	Уџбеник, радна свеска, анкета	Ученици умеју да опишу свој стил одевања користећи и разне врсте придева
Употреба упитног облика и негације	Ученик уме да користи упитни облик и негацију у	Unité 3 Interdit aux	Les trois formes de l'interrogation, la négation	Кроз вежбања и пројекат-анкета о уређењу личног	Уџбеник, радна	Ученици умеју да

	говору и писању	parents		простора, ученици увежбавају употребу наведеног градива	свеска,анкета	користе упитни облик и негацију
Употреба партитивног члана при навођењу намирница као и количине и учесталости	Ученик уме да користи партитивни члан уз одређене глаголе и намирнице,као и да изрази количину и учесталост	Unité 4 Les gourmets	L'article partitif La quantité, la négation Toujours, jamais, quelquefois La nourriture	Кроз вежбања и пројекат- књига рецепата, ученици увежбавају употребу наведеног градива	Уџбеник,радна свеска, свеска рецепата	Ученици умеју да користе партитив ни члан,преп ознају намирниц е и њихову количину
Употреба компарације при поређењу цена и квалитета производа, као и прошлог времена	Ученик уме да користи компарацију при поређењу цена и квалитета производа, као и прошло време	Unité 5 Quand on aime, on ne compte pas	Le comparatif , le passé composé avec avoir	Кроз вежбања и пројекат- анкета о томе како ученици троше свој џепарац, ученици увежбавају употребу наведеног градива	Уџбеник, радна свеска, анкета	Ученици умеју да користе и примењуј у компарат ив и прошло време
Употреба прошлог времена у писаној и усменој форми	Ученик уме да примени знање стечено о прошлом времену у писменој и усменој форми	Unité 6 Enquête sur la police scientifique	le passé composé avec être	Кроз вежбања и пројекат- осмисли полицијску причу, ученици увежбавају употребу наведеног градива	Уџбеник, радна свеска, свеска	Ученици умеју да користе прошло време

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Unité 1 Le passe-temps	Ученик уме да примени сажети члан користећи наведене глаголе при описивању свог слободног времена, такође разуме културу квалитетно проведеног слободног времена	Међупредметна повезаност са предметом физичко и здравствено васпитање- квалитетно проведено слободно време, здрави стилови живота	Током целог септембра	Ученици умеју да користе сажети члан. Оцењен је усмени одговор
Unité 2 L'habit ne fait pas le moine	Ученик уме да опише себе/неког другог користећи разне врсте придева а водећи рачуна о роду и броју	Међупредметна повезаност са предметом српски језик и граматика	Током целог октобра	Ученици умеју да опишу себе или неког другог користећи разне врсте придева. Контролна вежба
Unité 3 Interdit aux parents	Ученик уме да користи упитни облик и негацију у говору и писању	Међупредметна повезаност са предметом српски језик и граматика	Током новембра и децембра	Ученик уме да користи упитни облик и негацију. Писмени задатак
Unité 4 Les gourmets	Ученик уме да користи партитивни члан уз одређене глаголе и намирнице, као и да изрази количину и учесталост	Међупредметна повезаност са предметом српски језик и граматика	Током јануара и фебруара	Ученик уме да користи партитивни члан. Контролна вежба
Unité 5 Quand on aime, on ne compte pas	Ученик уме да користи компарацију при поређењу цена и квалитета производа, као и прошло време	Међупредметна повезаност са предметом српски језик и граматика	Током марта и априла	Ученик уме да користи компарацију при поређењу цена и квалитета производа, као и прошло време.
Unité 6 Enquête sur la police scientifique	Ученик уме да примени знање стечено о прошлом времену у писменој и усменој форми	Међупредметна повезаност са предметом српски језик и граматика	Током маја и јуна	Ученик уме да користи прошло време.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Савладавање нових наставних јединица као и употреба истог у вербалној и писаној форми	Писмени и усмени одговори као резултат адекватно изложеног градива
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Упознавање ученика са формом анкете као средством за изражавање мишљења као и уважавање туђих ставова	Пројекти
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Неговање односа ученика према лепом, уметности	Пројекти
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Развијање комуникативних компетенција кроз понуђене лекције	Усмени одговори
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Усвајање еколошки освешћених ставова о сопственом и глобалном окружењу	Усмени одговори
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Развијање и усвајање здравих стилова живота	Усмени одговори
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Организовање распродаје непотребних ствари (L'argentdepocheetdébrouille) као допуна свог џепарца	Пројекти
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Организовање распродаје непотребних ствари (L'argentdepocheetdébrouille) као допуна свог џепарца или хуманитарна распродаја	Пројекти
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Истраживање путем интернета о подацима неопходним за израду анкете или књиге рецепата	Пројекти
10.	САРАДЊА	Међусобна сарадња у групним пројектима	Пројекти
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Истраживање путем интернета о подацима неопходним за израду анкете или књиге рецепата	Пројекти

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ верске наставе у шестом разреду јесте да покаже да је Син Божији постао нови Адам преко кога се остварује јединство створене природе и Бога. У контексту догађаја везаних за Христа треба ученицима скренути пажњу на слободу, како Бога, тако и човека, као кључног елемента у остварењу јединства Бога и створене природе у коме створена природа превазилази смрт. Треба нагласити, такође, да се у случају Христа слобода човека у односу на Бога изражава као вера у Бога Оца и његово обећање, односно као љубав према Богу Оцу која кроз Литургију чини присутним у историји оно што нам је Бог обећао да ће се десити на крају, а то је Царство Божије. Ученици ће бити упознати са основним знањем о новозаветним списима (настанак, подела, функција, аутори...) и подстакнути на развијање толеранције према људима различитих верских убеђења.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Верска настава, 6. разред**, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Увод	1		1
2.	Припрема света за долазак Сина Божијег	5	3	2
3.	Увод у Нови Завет	5	3	2
4.	Богочовек Исус Христос	17	12	5
5.	Црква Духа Светог	8	5	3
Укупно		36	23	13

Тематска структура годишњег програма – Верска настава, шести разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и начином реализације наставе Православног катихизиса; Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном школовању.	Ученик ће моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног Катихизиса током 6 разреда основне школе -моћиће да уочи какво је његово предзнање из градива које је савладао у предходном разреду Православног катихизиса;	I – УВОД	Упознавање са садржајем и начином рада	Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. - Настава се реализује кроз следеће облике наставе- Теоријска настава-35 часова Практична настава-1 час	- Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема.	* Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика.

-Упознати ученике са културно-историјским приликама у Палестини пред Христово рођење -Указати ученицима на старозаветна пророштва везана за долазак Спаситеља-Месије -Објаснити ученицима улогу Св Јована , Претече -Развити свест код ученика о значају покајања и врлинског живота с	* моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе - моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштва - моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа - моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;	II Припрема света за долазак Сина Божијег	- Историјске околности пред долазак Исуса Христа Старозаветна пророштва о доласку Месије Св Јован Претеча	-Наставник прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, организовањем учења мотивише и подстиче способности ученика; упућује ученике да користе литературу организује групе ученика и њихова задужења.	*Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема.	* Провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; разговор, посматрање - усмено испитивање; - писмено испитивање; *посматрање понашања ученика; илустрације, рад натексту, препричавање, тематске дискусије.

-Упознати ученике са настанком Новозаветних књига -Објаснити ученицима кључне новозаветне појмове -Пружити ученицима основ за разумевање смисла новозаветних догађаја -Подстаћи ученике да самостално читају св Писмо	III – Да ученици схвате и разумеју Богочовека Христа као Бога о коме се причало и пре него што је рођен у телу човека --моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру -моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка -моћи да разликује Стари и Нови Завет -бити подстакнут да се према Библији односи као према Светој књизи	III – Увод у Нови завет	-Нови Завет је испуњење сарог Завета -Новозаветни списи -Јеванђелисти	- Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе *наставник прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, организовањем учења мотивише и подстиче способности ученика; развија интересовања ученика; - часове би требало осмислити да допринесу међусобном упознавању ученика са циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима група располаже	* Едукативни филмови и видео, дигиталне приче, песме.	* Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;

Пружити ученицима знање о личности Пресвете Богородице, поимању хришћанске слободе, о јеванђелским казивањима о Господу Исусу Христу -Објаснити ученицима разлог оваплоћења Сина Божијег -Подстаћи ученике да увиде љубав Божију кроз христове заповести о љубави и тумачење одељака из Беседе на гори-Подстаћи ученике да живе по Јеванђељу	* моћи да преприча догађај Благовести и препозна да је то почетак спасења, да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе,, да преприча неке догађаје из живота пресвете Богородице и повеже их са богородичиним празницима -моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог -моћи да преприча библијски опис христовог Крштења , поста и кушања -моћи да препозна да су христова чуда израз Божије љубави према људима -моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим -моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове личности	IV – БОГОЧОВЕК ИСУС ХРИСТОС	-Пресвета Богородица, Благовести -Богородичини празници -Рођење христово -Христос је Богочовек -Крштење Христово -христова чуда -Новозаветне заповести и Беседа на гори -Христос, Пут истина и живот -Лазарева Субота и Цвети -Тајна Вечера-прва Литургија -Страдање Христово -Васкрсење Христово	-Реализација програм се одвија по принципима савремене активне наставе, која подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема - Наставни садржаји с реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу разноврсних метода, облика рада и наставних средстава	* У настави користимо презентације, филмове, музику. * штампани копирани материјал * виртуелна библиотека, едукативни филмови и видео, дигиталне приче, песме	* Ученички радови и продукти ученичких активности, * Процењивањем реакције ученика * Илустрације, рад натексту.

Објаснити значај догађаја Вазнесења и Педесетнице, особености сведочења вере у раној Цркви -подстаћи ученике на толеранцију према припадницима других вероисповести	- моћи да преприча догађај Вазнесења и педесетнице -Моћи да каже да је силаском Св Духа на Апосоле рођена Црква христова, именује Апостоле - да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени мучеништва - да објасни значај Миланског Едикта -моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитог верског убеђења	V – ЦРКВА ДУХА СВЕТОГ	-Вазнесење и Педесетница -Црква у Јерусалиму -Павле Апостол незнабожаца -Прогони хришћана -Св цар Константин и крштење царства		*виртуелна библиотека, едукативни филмови и видео, дигиталне приче, песме.	*Испитивањем ставова; разговор, посматрање *Усмено испитивање; *Писмено испитивање; *посматрање понашања ученика;

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Верска настава, шести разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредм етно повезивањ е	Временск а динамика	Евалуација остваривања програма
Припрема света за долазак Сина Божијег	Моћи да препозна да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом. Препознаје живот Св Јована Крститеља и каже да је он прпредио народ за долазак Христа. Моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом	Српски језик Историја	Септембар Октобар	*Ученички радови. *Илустрације, рад натексту.
Увод у Нови Завет	Моћи да уочи да је доласком Исуса Христа Бог склопио нови савез са људима. Моћи да пронађе одређени библијски одљак. Моћи да именује Јеванђелисте. Бити подстакнут на читање Св Писма	Историја	Октобар Новембар	*Ученички радови. *Илустрације, рад натексту.
Богочовек Исус христос	Моћи да препозна богородичино прихватање Божије воље као израз слободе, да преприча библијски опис рођења, крштења и страдања Христовог, да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице, да преприча библијски опис тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна литургију и да кроз тумачење Тропара Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио Васкрсење	Историја Ликовна култура	Новембар, Децембар Јануар Фебруар	*Рад натексту.
Црква духа Светог	Моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице, да уочи да су у римском царству хришћани били гоњени и наведе примере, да објасни значај доношења Миланског едикта и да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења	Историја Ликовна култура	Март Април Мај Јун	* Испитивањем ставова; * посматрање понашања ученика

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ учења програма Грађанског васпитања је да учења изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљивих за потребе појединца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске предности-

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Грађанско васпитање, 6. разред**, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Људска права	8
2.	Демократско друштво	9
3.	Процеси у савременом свету	9
4. Укупно:	Грађански активизам	10

Тематска структура годишњег програма – ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, 6.разред

Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; - препозна своје потребе и потребе других и да их уважава; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; - наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права; - поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи; - идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја; - учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака и евалуацији ефеката	Дечија права (Права детета) Демократско друштво	Права и одговорности Посебна група права: слобода да и припадајуће одговорности, заштита од и припадајуће одговорности. Право на очување личног, породичног, националног, културног и верског идентитета и припадајуће одговорности. Право на квалитетно образовање и једнаке Инклузивно образовање Демократско друштво – појам, карактеристике и партиципација грађана Грађанин. Дете као грађанин. Процедуре којима се регулише живот у заједници: Власт. Нивои и гране власти. Лествица партиципације Партиципација ученика Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона	Грађанско васпитање пружа изузетну могућност за неговање саморефлексије (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстицање саморегулације процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања и планирања како да се остваре.	Приручник за наставнике - уџбеник - материјали са интернета	Продукти рада ученика, учешће у дискусији, праћење понашања ученика, изграђених ставова и вредности у школи и ван ње.

-поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе; - поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва; - исказе свој став о значају правила у функционисању заједнице; - наводи начине демократског одлучивања; - препозна одговорност одраслих у заштити права деце; - објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; - реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ; - препознаје ситуације интернет насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ;	Процеси у савременом свету	Правилно коришћење интернета и мобилног телефона. Утицај друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца. Опасности у коришћењу интернета и мобилног телефона - интернет насиље. Интернет насиље и Конвенција о правима детета. Седам златних правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука. Реаговање у ситуацијама интернет насиља. Одговорности ученика и школе.	Грађанско васпитање пружа изузетну могућност за неговање саморефлексије (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстицање саморегулације процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања и планирања како да се остваре	-бирани садржаји са интернета, видео материјали, ппт Приручник за наставнике ГВ	Продукти рада ученика, учешће у дискусији, праћење понашања ученика, изграђених ставова и вредности у школи и ван ње.
- препознаје примере грађанског активизма у својој школи; - идентификује проблеме у својој школи; - прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике; - осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; - активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин);	Грађански активизам	Планирање и извођење истраживања ставова и/или понашања ученика у школи о употреби/злоупотреби интернета и мобилних телефона. Ставови и понашање. Избор теме, узорка и инструмента истраживања. Спровођење истраживања. Обрада података. Тумачење резултата. Припрема и презентација добијених резултата. Евалуација истраживања	Грађанско васпитање пружа изузетну могућност за неговање саморефлексије и подстицање саморегулације процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања и планирања како да се остваре	бирани садржаји са интернета, видео материјали, ппт Приручник за наставнике ГВ	Продукти рада ученика, учешће у дискусији, праћење понашања ученика, праћење активности ученика

ТЕМАТСКО /ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временс ка динамик а	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
1. Дечија права	Способност деце да остваре своја права,заштите се од свих облика насиља,експлоатације и злостављања- - оснаживање деце и њихових породица да остварују своја права	Интердисциплирана настава и повезивање знања из области права детета, пројекат међупредметног повезивања - Српски језик и књижевност: Народна новела „Дјевојка цара надумудрила“; Народна шаљива прича „Еро с онога свијета“ Народна бајка	Месечни ниво- се- птембар	Постигнућа ученика: заинтересованост за час, активно учешће у раду, разумевање садржаја часа, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања, схвата важност међупредметног повезивања.
2. Демократско друштво	- развој стваралачких способности и креативности код ученика, оспособљавање за решавање проблема у заједници у којој се налазимо.	Историја: наставна јединица Најстарији период грчке историје са митском причом „Љубуш о Тетиди“, Љубивоја Ршумовића- српски језик и књижевност-решавање сукоба у прошлости и кроз поезију	Новембар	Постигнућа ученика: заинтересованост за пројекат, активно учешће у раду, разумевање садржаја и функционалности пројекта, образлагање доласка до решења, коришћење доступних извора знања
3.Савремени процеси у свету	- способност ученика у решавању сукоба, реаговања на прави начин и правилно коришћење интернета	Историја, техника технологија, информатика и рачунарство	друго полу- годиште	- понашање ученика (решавање сукоба, интернет)

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1. КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Дигитална компетенција -културолошка освешћеност и изражавање	-унапређење и квалитет учења
2. ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-друштвена и грађанска компетенција	-унапређење и квалитет учења
3. ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-естетичку вредност не везује само за уметност већ и за друге садржаје природне или биологистичке, социолошке (деловање ученика на природу...)	Унапређење и квалитет учења
4. КОМУНИКАЦИЈА	Ученик комуницира на сврсисходан и конструктиван начин у приватном, јавном и образовном контексту, уме да изрази ставове, мишљења и осећања. Уме да искаже своја циљева на позитиван, конструктиван и аргументован начин.	Унапређење и квалитет учења
5. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	ученик развија свест о дејству људских активности на животну средину и природу; усваја ставове о неопходности очувања непосредне и шире околине-	Унапређење и квалитет учења
6. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученик користи знања и вештине и усваја ставове ради очувања психовизичког здравља- Одговоран однос према здрављу укључује развијане свести о важности сопственог здравља и безбедности знања о основним чиниоцима који утичу на здравље.	Унапређење и квалитет учења
7. ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Ученик препознаје могућности у школи за заједницу, даје иницијативу и претвара их у активности. Покреће и спремно прихвата промене, преузима одговорност, показује иницијативу.	Унапређење и квалитет учења
8. РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Примењује знање из различитих предмета и искуства стечена изван школе, интелектуалне, емоционалне и социјалне способности у проналажењу решења.	Унапређење и квалитет учења
9. РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Ученик користи знања и вештине из различитих предмета како би прочитао, протумачио и представио податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудио*-визуелне форме.	Унапређење и квалитет учења
10. САРАДЊА	Ученик развија способности да у сарадњи са другима или да се као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији различитих пројеката-	Унапређење и квалитет учења
11. ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА		

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ учења слободне наставне активности Цртање, вајање и сликање је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.

Задачи: -развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената, -стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства, -развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење, -развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу, -подстицање интересовања и стварање потребе за посећивањем музеја, изложби, као и чување културних добара и естетског изгледа средине у којој живе и раде, -развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање; -стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве, -омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности; -развијање способности за препознавање основних својстава, традиционалне, модерне и савремене уметности.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Цртање, сликање, вајање- 6.разред, годишњи фонд часова: 36, недељни фонд часова: 1

Ред. број	Наставна област/ тема/ /целина	Број часова
1.	ЦРТАЊЕ	12
2.	СЛИКАЊЕ	12
3.	ВАЈАЊЕ	12
	УКУПНО	36

Тематска структура годишњег програма, Наставни редмет: Цртање, сликање, вајање 6. разред

Циљеви	Исходи	Наставна област	Садржај	Активности, методе, облици ,начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација
Развијање ликовно-естетског сензибилитета за слободан ритам, линију, светлину, масу и волумен -Усаглашавање доживљаја,ликовног знања и техничког поступка -Упознавање са појмом графика и графичким материјалима - Проширивање искуства и примене перспективе, пропорције, величине - Развијање естетског критеријума	Ученик: – црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада; – учествује у активностима које	1. ЦРТАЊЕ	Својства линија. Врсте цртежа. Цртачке технике	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно-Демонстративни Практични рад и радионица	Визуелна (репродукције, Часописи,уџбеник,дечији Ликовни радови,интернет Стручна литература) Текстуална (уџбеник)	Естетским Процењивањем ликовних радова, Анализом, Упоређивањем Између траженог и постигнутог, учешће у дискусији,откривање и изражавање мисли,закључака, анализа и синтеза опаженог..) Израдом и презентовањем самосталних и практичних радова

- Проширивање осетљивости за боју - проширивање палете колорита,кретање боје мешањем,топло-хладне односе,локалне боје,контрасте -Перцепција хроматских и ахроматских боја Сликање реалних облике у простору користећи боје Експериментише и истражује изражајне могућности боја, материјала и подлога процесом рада у природи или замишљањем и маштањем	доприносе добробити школе и локалне заједнице	2. СЛИКАЊЕ	Примарне, секундарне и терцијарне боје. Локални тон. Сликарске технике.	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно-Демонстративни, Практични рад и радионица	Визуелна(репродукције, Часописи,уџбеник,дечији Ликовни радови,интернет Стручна литература) Текстуална (уџбеник)	Естетска процена и анализа ликовних радова Усменом провером стеченог знања(кратка питања,исказивање утиска..) ,учешће у дискусији,откривање и изражавање мисли,закључака,анализа и синтеза опаженог..) Израдом и презентовањем самосталних и практичних радова
-Упознавање основних својстава вајања, керамике, историје керамике, области	Познаје и примењује у раду различите вајарске технике Познаје својства текстура,тродимензионално обликовање у простору и примењује их у практичном раду Обликује (вајање, керамика, ситна		Својства облика. Стилизовање облика.	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно-Демонстративни, Практични рад и радионица	Визуелна(репродукције, Часописи,уџбеник,дечији Ликовни радови,интернет	Естетска процена и анализа ликовних радова Усменом провером Израдом и презентовањем самосталних и практичних радова

примењене уметности -Примена стеченог искуства кроз самосталан рад - Оспособљавање ученика да опажају и представљају текстуру,тактил не вредности површине и облика и форме -Упознавање ученика са репродукцијама и делима из области примењених умет. – вајања,керамике ,ситне пластике накита, декоративних предмета -Развијање укуса и смисла за лични естетски суд и процену на основу компарације ученичких радова	пластика,накит) препозна-тљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком и преобликује их дајући им нову употребну вредност Познаје појам проиमेњене уметности и широко поље занимања из ове области Разуме појам културног наслеђа различити епоха, активно тумачи уметничка остварења и доживљава их, прерађује,допуњује и процењује на свој начин Процењује свој рад и радове других исказујући свој утисак Зна појам и значај дизајна	3. ВАЈАЊЕ	Вајарске технике		Стручна литература) Текстуална (уџбеник) Мануелна(разн оверсни алати,предмети ,материјали ,калупи,машине-)	

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Цртање, сликање, вајање- 6. разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/модула/месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временск а динамика	Евалуација остваривањ а програма /критеријум успеха
ЦРТАЊЕ	Познаје и користи тачку, линију и смер, композије слободне ритмичке композиције Истражује и открива законитости света облика светло тамних односа простора и композиција и експериментише у ликовном изражавању користећи различите цртачке технике <u>Машта, осмишљава ствара оригинална, креативна решења у ликовном раду</u> • <u>Примењује</u> стечена знања у решавању <u>проблемских задатака</u> • Користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа. • Познаје основе графичке технике ,поступке штампе играф.материјале изводи их кроз прак.рад • Представља основне тродим.облике и ритм.целине у простору	- Математика-тачка,линија	Септембар Октобар Новембар	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
		Техника и технологија- врсте линија и врсте цртежа, савремена средства за цртање		
		Биологија- линије у природи(текстура,структура,контура) Математика-облици површински и тродимензионални, величина и однос, величина,симетрија и асиметрија		
		Техничко образовање-цртање површинских и тродимензионалних облика		
		Биологија-природни облици(биљке и животиње,људска фигура), микросвет и облици под микроскопом		

		Географија-облици у природи,макросвет,космос		
СЛИКАЊЕ	Познаје законитости света боја ,хроматске и ахроматске боје топле и хладне боје контрасте и хармонију,јарке чисте и замућене боје опажа разликује,препознаје и тумачи их уочава у окружењу и анализира у умет.делима • Примењује стечена знања о законитостима света боја у решавању проблемских задатака кроз практ.рад. • Експериментише и истражује изражајне могућност сликарских техника обогаћивањем скале појединих боја и њиховог композиционог односа увођењем у бојене вредности процесом рада по природи.	- Физика-природна и вештачка светлост - Физика-преламање светлости кроз призму,хроматске и ахроматске боје	Децембар Јануар Фебруар март	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
		- Географија-боје у природи		
		- Биологија- боје у природи,комплементарни однос,топле и хладне боје		
		- Историја-симболика кроз историју (уметничка дела, споменици, архитектура...) - Техничко и технологија- конструкције инсталације у простору,филм		
		- Српски језик и књижевност- бајке, митови, легенде, фантастична бића и апстрактни појмови, имагинација, симболи и алегорије...		
		- Верска настава-верски симболи - Историја- старе цивилизације- Рим, Грчка, Египат, Месопотамија, етно култура Србије		
		- Грађанско васпитање-визуелно споразумевање у свакодневном животу - Музичка култура- различити ритмови као подстицај за стваралачки рад- звуци из природе, музика,плес.		
		- Физичко васпитање- људска - фигура у симболици, приказивање тела у покрету ,		

		здрав однос према спорту		
ВАЈАЊЕ	Познаје и примењује у раду различите вајарске технике обликовање додавањем и одузимањем,пуне масе ,дубљењем и одливањем,средства и ,материјале , глину гипс и алате за рад Познаје својства текстура.тактилноост форме,чврсте меке, као и конвексно конкавне форме тродимензионално обликовање уи примењује их у практичном раду - Показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа при вајању и моделовању геометријских неправилних форми Познају појам примењене уметности и познаје дела културног наслеђа места у коме живи и увиђа његов значај - Показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа при вајању ситне пластике, мањих рељефа, орнамената, употребних предмета... - Користи у свом раду рециклиране материјале и преобликовањем стварауметничкеинсталације,скулптуре, упот.предмете - Разуме појам културног наслеђа различитих епоха и активно тумачи уметничка остварења.Процењује свој рад и радове других исказујући свој утисак. Разуме значај дизајна	- Биологија-текстура на природним облицима	март Април, мај, јун	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
		Географија-текстура и облици у природи		
		Техничко образовање- текстуре на вештачким материјалима, конструисање жицом и др.рец.материјалима		
		- Математика- величина и однос величина, маса и волумена,тродимензионални облици,		
		- Техничко образовање- величина и однос величина		
		- Техничко-материјали и врсте материјала		
		- Историја-културно наслеђе неолитске Винче Историја-старе цивилизације- Рим, Грчка, Египат, Месопотамија, етно култура Србије. - Биологија- рециклажа, очување животне средине- обликовање и преобликовање.		
		- Историја-употребни предмети од праисторије до данас,ситна пластика,накит,декоративни предмети(примењена уметност)		

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Кроз стваралачки рад ученик стиче нова знања и вештине, развијаће своје способности кроз истраживање, одабир мотива и креирање нових идеја, превазилажење проблема у ликовном раду. Кроз индивидуалан или групни рад открива и повезује нова знања, негује и развија лична интересовања. Кроз анализу ликовних радова развија критички однос, вреднује, разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.	Лични и професионални развој појединца превасходно почива на његовој способности да управља процесом учења.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Кроз различите ликовне теме и конкурсе, израде паноя , ученик размишља о принципима правде, слободе, солидарности, националне, верске и родне равноправности. Израдом радова за паное и Винчанско писмо активно учествује у животу школе.	Ученик је способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву...
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Кроз ликовни рад и усвајања знања из историје уметности ученик ће развијати естетичке компетенције, разумеће значај уметности и културе у друштву, показати позитиван став према културној баштини. Развиће знања о уметничким занимањима	Ученик је упознат са културним наслеђем људске заједнице, има свест о вредности уметничких и културних дела и њиховог значаја за развој друштва.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Кроз област визуелно споразумевање ученик учи , сазнаје, примењује, анализира различите врсте комуникације. Кроз групни рад прилагођава начин и средства комуникације карактеристикама ситуације. . У комуникацији уме да изрази мишљење, осећања и ставове и да представи своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин поштујући и уважавајући другог. На часовима ликовне културе ученик упознаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета, итд.). Кроз анализу ликовних радова ученик учи да уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову	Ученик влада различитим модалитетима комуникације и користи их на сврсисходан и конструктиван начин када комуницира у приватном, јавном, образовном и професионалном контексту.

		личност, изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.	
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Кроз област и теме везане за екологију и рециклажу, преобликовање употребних предмета ученик стиче знања и развија свест о дејству људских активности на животну средину и природу; усваја ставове о неопходности очувања непосредне и шире околине и развија способности активног деловања ради очувања средине у школи, непосредној околини и породици. Познаје људске активности и начин на који оне могу да угрозе или унапреде околину, живи свет и природу у окружењу.	Одговоран однос према околини подразумева познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи...
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Кроз ликовни рад ученик користи знања, вештине и усваја ставове ради очувања и унапређивања психофизичког здравља. Одржавањем хигијене у учионици показује Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова. Својим понашањем, као појединац и део различитих група и заједница, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота.	Ученик прикупља информације о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Организовање продајних изложби радова, израдом мурала, учешће у изради Винчанског писма, учешће у пројектима : • спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима; способан је да развије идеју, представи је, образложи и преговара у тиму о њеној реализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге. Реализује унапред осмишљене идеје и учествује у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице к стиче знања о карактеристикама одређених послова и радних места, разуме свет рада и пословања из перспективе друштва и спреман је на волонтерски рад и покретање хуманитарних акција.	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима, укључујући различите интерперсоналне вештине...
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе...	Ученик ангажује своје индивидуалне капацитете и друге ресурсе који му стоје на

		• Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе и односе између њих у светлу претходно стечених знања у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства, планира редослед активности, избор извора информација, средстава/опреме коју ће користити, са ким ће сарађивати, са ким ће се консултовати). Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством. Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.	располагању селективно и сврсисходно их користи, истрајава у решавању проблема.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи интернет, уџбеник, литературу из библиотеке, репродукције, израда паноа, користи знања и вештине из различитих предмета да представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудио-визуелне форме. Ученик користи и самостално проналази различите изворе информација и података, (библиотеке, медије, интернет, институције, личну комуникацију, итд.),	Ученик разуме значај коришћења поузданих података за рад, доношење одлука и свакодневни живот.
10.	САРАДЊА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе, рад на заједничким пројетима У процесу договарања , уме да изрази своја осећања, уверења, ставове и предлоге. Подржава друге да изразе своје погледе, прихвата да су разлике у погледима предност групног рада и поштује друге који имају другачије погледе. У сарадњи са другима залаже се да се одлуке доносе заједнички на основу аргумената и прихваћених правила заједничког рада. • Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.	Ученик је способан да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик у ликовном раду користи интернет, прави презентације Ученик је способан да користи одређена средства из области информационо- комуникационих	Ученик је способан да користи расположива средства из области информационо комуникационих технологија на одговоран

		технологија (уређаје, софтверске производе и сервисе из области електронских комуникација). Познаје основне карактеристике информационо-комуникационих технологија. Уме да одабере одговарајуће ИКТ средство и да га користи на одговоран и креативан начин у свакодневним активностима (учење и креативан рад; сарадња; комуникација; решавање проблема; организација, обрада, размена и презентација информација).	и критички начин...

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: МЕРЕЊЕ У ПРИРОДИ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Ученици ће бити оспособљени да користе мерне инструменте у сврху мерења различитих појава у природи; да упознају примену силе, Њутнове законе, полугу и примену полуге у природи, да направе глуву собу, да графички прикажу добијене резултате мерења; да упознају свемир и микросвет користећи различите инструменте; да примене огледала у науци, да се упознају са проводницима и изолаторима у природи; да направе струјно коло по узору на Николу Теслу. Општи циљ слободне наставне активности *Мерења у природи* јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање природних појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о природним појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду. **Остали циљеви и задаци наставе Мерења у природи су:**- развијање функционалне писмености; - разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона; - развијање способности за активно стицање знања о природним појавама кроз истраживање; - развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања;- развијање логичког и апстрактног мишљења;- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења - развијање способности за примену знања из физике, математике и сродних наука; - схватање повезаности природних појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине; - развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи; - развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Наставни предмет: **Мерење у природи, 6, 7. и 8. разред**; годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Мерење и мерни инструменти	8
2.	Сила, полуга, звук	7
3.	Кретање	4
4.	Илузија и огледала	5
5.	Проводљивост у природи	5
6.	Брилијантан ум Николе Тесле	7
Укупно		36

Тематска структура годишњег програма - Мерење у природи, 6, 7.и 8. разред

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Мерење и мерни инструменти	-Мерење као начин упознавања стварности -Мерења и мерни инструменти -Средња вредност и грешке мерења - Мерење своје брзине кретања на путу од куће до школе -Упоредивање брзине кретања (пешак, бициклиста)	-Ученик зна да одреди дужину неке путање, као и да одреди средњу вредност више измерених дужина - Ученик препознаје различите врсте мерних инструмената и уме да их употреби, као и да упоређи брзине кретања различитих објеката	8
2.	Сила, полуга, звук	- Силе око нас - Односи међу појавама (сила, тежина, маса) - Уочи Први Њутнов закон у природи - Бука и заштита од буке - Како направити глуву собу - Други Њутнов закон - Препознај полугу у свакодневном животу - Цртање различитих врста полуге	-Ученик уме да измери масу помоћу различитих типова вага (дигитална) и тежину помоћу динамометра. - Ученик познаје материјале који се користе за звучну изолацију просторија- уме да их наброји и препозна - Ученик разликује различите врсте полуга	7
3.	Кретање	- Уочи различите врсте кретања - Цртање кретања у природи -Мерење своје брзине кретања на путу од куће до школе -Упоредивање брзине кретања (пешак, бициклиста) - Различите врсте мерења- поређење - Прављење сопственог часовника	- Ученик уме да изврши различите врсте кретања и да их графички прикаже - Ученик графички приказује и уочава примену полуге у свакодневном животу	4
4.	Илузија и огледала	- Илузија - Светлост и тама (сенка и полусенка) - Упознај свемир (дурбин, телескоп) - Упознај микросвет (лупа, микроскоп) - Оптика (огледала)	- Ученик уме да користи лупу, али и да користи и распознаје делове микроскопа	5

5.	Проводљивост у природи	- Направи свој замрзивач - Скупљање и ширење тела (примери) - Временска прогноза (температура, атмосферски притисак) - Електричне појаве у природи - Проводници и изолатори - Лимун као батерија	- Ученик познаје појаве у природи као што су наелектрисање и електрична струја - Ученик зна јасну разлику између проводника и изолатора и уме да наведе примере	5
6.	Бриљантан ум Николе Тесле	- Никола Тесла- живот у Србији - Никола Тесла- светлост у Америци - Тесла и Едисон - Направи струјно коло - Направимо електромагнет - Музеј Николе Тесле - Природа- физика на делу	- Ученик уме да уради практичан рад на тему израде струјног кола и електромагнета, коришћењем конструкторских комплета за технику и технологију - Ученик зна биографију Николе Тесле и његов пут развоја и науке	7
Укупно:				36

Корелација са другим наставним предметима

Наставна област /тема	Наставна област/тема/садржај и назив наставног предмета
Мерење и мерни инструменти	математика, физика, техника и технологија (мерење, средња вредност, аритметичка средина), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података)
Сила, полуга, звук	математика, физика, техника и технологија (сила, рачунске операције, примена полуге, таласи, фреквенција, јачина, резонанција), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података), српски језик и књижевност (фонетика, особине гласова)
Кретање	математика, физика, техника и технологија (брзина кретања, путања, време, убрзање, мерење времена), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података)
Илузија и огледала	математика, физика, техника и технологија (свемир, сфера, микросвет, оптичке илузије, оса симетрије, сочиво,

	жижа, фотографија), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података, обрада фотографије), географија (инструменти, дурбин, телескоп, лупа, бусола), биологија (микросвет, микроскоп, лупа)
Проводљивост у природи	математика, физика, техника и технологија (електричне појаве у природи, електрицитет, проводници, изолатори, батерије, акумулатори, руде), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података)
Бриљантан ум Николе Тесле	математика, физика, техника и технологија, историја, географија, српски језик и књижевност (Теслин живот у Србији и Америци, струјно коло, електромагнет, Теслини проналасци, Тесла и Едисон), информатика и рачунарство (интернет, обрада података)

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Ученици ће бити оспособљени да овладају знањима, развију вештине и формирају ставове који ће им омогућити да боље разумеју различите животне ситуације и изазове, повећају капацитет да на одговоран начин брину о себи, другима и околини и понашају се у складу са културом безбедности. Општи циљ слободне наставне активности *Животне вештине* је стицање знања, вештина и ставова неопходних за унапређење квалитета живота у подручјима здравља, школовања и рада, друштвених односа, уобичајених животних ситуација, као и безбедности у ванредним животним ситуацијама.

Наставни предмет: **Животне вештине, 5. и 6. разред**; Годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Вештине значајне за учење, рад и друштвени живот	18
2.	Вештине значајне за изградњу културе безбедности	18
Укупно	2	36

Тематска структура годишњег програма - Животне вештине, 5. и 6. разред

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Вештине значајне за учење, рад и друштвени живот	- Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука - Организационе вештине и вештине управљања временом - Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса	- Ученик на одговоран начин брине о себи и околини и помаже другима у невољи; - Ученик проналази релевантне и поуздане изворе информација од значаја за сналажење у свакодневним и ванредним животним ситуацијама; - Ученик критички промишља и доноси одлуке уважавајући контекст ситуације, процену последица и најбољи интерес за себе, друге и околину; - Ученик уме да јасно изрази сопствене мисли и осећања, са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин; - Ученик уме да сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин; - Ученик организује своје свакодневне активности на продуктиван начин;	18
2.	Вештине значајне за изградњу културе безбедности	- Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа - Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности. - Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС - експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи) - План комуникације и евакуације у случају несреће - Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови - Безбедност на води	- Ученик уме да препозна опасности и адекватно реагује; - Ученик разликује ризично од превентивног и безбедног поступања пре, током и након елементарне непогоде; - Ученик тумачи знакове опасности, посебно ЕОР и поступа у складу са упутствима надлежних служби; - Ученик уме да процени сопствене могућности и ограничења у решавању проблема и потражи одговарајућу помоћ кад процени да ситуација превазилази његове могућности; - Ученик повезује информације од релевантних институција са потенцијалним ризицима и правилним реаговањем у кризним ситуацијама; - Ученик уме да образложи значај солидарности са људима у невољи; - Ученик аргументује значај културе безбедности и пружања прве помоћи; - Ученик исказује афирмативни став о људима који су	18

		- Прва помоћ	активисти Црвеног крста; - Ученик уме да наведе које надлежан за одређене ванредне ситуације и симулира позив хитним службама; - Ученик доводи у везу заштиту животне средине са климатским променама и културом безбедности; - Ученик разликује безбедно, небезбедно и ризично понашање у саобраћају и примењује мере заштите приликом вожње различитим превозним средствима; - Ученик зна правила којих се треба придржавати у комуникацији током несреће, наведе садржај торбе за случај несреће, поступа према плану евакуације и комуникације; - Ученик уме да наброји и објасни мере за ублажавање и смањења ризика од земљотреса, пожара, поплава и екстремних метеоролошких услова; - Ученик разликује безбедна од небезбедних купалишта, објасни улогу спасиоца, поступа у складу са правилима понашања на купалиштима и демонстрира поступак самопомоћи у случају грча мишића у води; - Ученик уме да наведе принципе и демонстрира пружање прве помоћи на изабраном примеру.	
Укупно:				36

Корелација са другим наставним предметима

Наставна област /тема	Наставна област/тема/садржај и назив наставног предмета
Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука	Грађанско васпитање
Организационе вештине и вештине управљања временом	Грађанско васпитање
Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса	Грађанско васпитање

Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа	Техника и технологија (безбедност у саобраћају), Географија (земљотреси, поплаве, климатски услови)
Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности.	Географија (климатски услови)
Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС - експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи)	Техника и технологија (безбедност у саобраћају)
План комуникације и евакуације у случају несреће	Физичко и здравствено васпитање
Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови	Географија (земљотреси, поплаве, климатски и метеоролошки услови)
Безбедност на води	Физичко и здравствено васпитање
Прва помоћ	Биологија (прва помоћ)

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљ учења слободне наставне активности је да ученици стекну знања, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја.

Разред: пети или шести

Годишњи фонд часова: 36 Недељни фонд часова: 1

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ По завршетку програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја
Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у	– препознаје проблем, планира стратегију решавања и решава проблем примењујући знања и вештине стечене у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства. – прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником; – користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања; – вреднује утицај својих навика у заштити животне средине и	УПОЗНАЈ ЖИВИ СВЕТ СВОЈЕ ОКОЛИНЕ Биодиверзитет и његов значај. живање биодиверзитета непосредне околине. Мапирање врста. ЗНАЧАЈ ЖИВОГ СВЕТА ЗА ЧОВЕКА Лековите биљке. Самоникле јестиве биљке. Зачинске биљке Аутохтоне расе и сорте. Значај биљног покривача. Утицај климатских промена на живи свет.

демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Естетичка компетенција	биодиверзитета; – активно учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и биодиверзитета; – повеже значај очувања животне средине и биодиверзитета са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу; – аргументује своје ставове према еко-култури и култури свакодневног живљења; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању задатог циља; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи; – критички се односи према употреби и злоупотреби природе.	ПОМОЗИМО ДА ПРЕЖИВЕ Угроженост врста. Значај опрашивача. Утицај пестицида на живи свет. ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ Природни ресурси. Рационална употреба енергије. Рационална употреба воде. Понашање у природи. Заштићене природне вредности. Позитиван и негативан утицај човека на животну средину.

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ

Циљ учења слободне наставне активности *Медијска писменост* је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.

Разред: Пети или шести, **Годишњи фонд часова:**36

Опште међупредметне компетенције	Исходи	Теме
Компетенција за целоживотно	идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији –	ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује,
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика,
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика,
- уочавање разлике између месног говора и књижевног језика,
- увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног, изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима),
- оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова,
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу,
- поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста,
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељенске, школске, месне),
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм),
- усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности,

- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне уметности, као и других уметничких остварења,
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује,
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање часописа за децу и емисија за децу на радију и телевизији,
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво,
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.),
- васпитање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Српски језик –7. разред**, год. фонд:**144** , недељни фонд: **4**

Ред. број	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација
1.	Језик	49	15	20	6	4	4
2.	Језичка култура	34	9	15	6	2	2
3.	Књижевност	61	31	20	5	4	1
Укупно		144	55	55	17	10	7

Тематска структура годишњег програма – Српски језик, 7.разред

Циљеви	Исходи	Наставна област / тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- Развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује, - Описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског, књижевног језика, - Поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика, -Упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика, - Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима, његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца), - Уочавање разлике	- Разликуј е граматичке категорије рода, броја и падежа, - Употребљава падежне облике у складу са нормом, - Употребљава глаголске облике у складу са нормом, - Разликуј е реченичне чланове, - Доследно примењује правописну норму у употреби малог и великог слова, састављеног и растављеног писања речи, инетерпункцијских знакова - Користи правопис (школско издање)	Језик	Граматика: - Обнављање, проверавање и систематизовање знања. - Непроменљиве врсте речи-прилози и предлози. - Непроменљиве врсте речи-везници, узвици, речце. - Глаголски облици обрађени у претходним разредима. - Глаголски облици-Футур Други - Глаголски облици-Императив - Глаголски облици- Глаголски рилог садашњи и глаголски прилог прошли. - Глаголски облици- Радни глаголски придев и трпни глаголски придев. - Глаголски облици-Систематизација - Реченични чланови; Сложен глаголски предикат; Логички и граматички субјекат. - Синтагма-Именичка, придевска, глаголска. - Конгруенција-слагање предиката са субјектом, слагање именског дела	Стваралачка Вербалне методе: - монолошка - - дијалогска - - дискусија Решавање проблема - Рад на тексту – писани и графички радови (коришћење уџбеника и литературе, програмираног материјала, текстова, илустрације, цртежи, дијаграми, графикони, самостални писани радови ученика, контролне вежбе,	Уџбеник Радна свеска Панои Постери Свеске Граматике Текстови	Посматрање Разговори Белешке Продукти активности ученика Тестови Домаћи задаци

између месног говора и књижевног језика - Развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности - Развијање смисла и способности за правилно течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање - Развијање осећања за богаћење речника, језичког и стилског израза - Увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног, изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима).	• Правилн о изговара речи, водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице, • Говори јасно поштујући књижевнојезичк у норму.		предиката са субјектом. 13. Конруенција- слагање атрибута са именицом у оквиру именичке синтагме. 14. Напоредни односи међу реченичним члановима. 15. Зависносложена реченица-изричне, односне, месне, временске, последишне, поредбене, односне, намерне, условне и узрочне, допусне. 16. Дугосилазни ии дугоузлазни акценат. 1. Правопис Проверавање, понављање и увежбавање правописних правила обрађених у претходним разредима (писањеречце <i>ли</i> уз глаголе, <i>не</i> уз глаголе, именице и придеве; <i>нај</i> уз придеве; употреба великог слова и др.). Писање одричних заменица уз предлоге. Писање заменица у обраћању: <i>Ви, Ваш</i>. Писање имена васионских тела - једночланих и вишечланих. Писање глаголских облика које ученици често погрешно пишу (радни глаголски придев, аорист, потенцијал, перфекат, футур II). Интерпункција после узвика.	тестови, реферати...) • Демонстративна – приказивање модела, схема, филмова, разне пројекције • Игровне активности – стваралачке, уметничке, драмске, логичке и друге игре • Истраживачк и рад ученика – увођење • ученика у поступак научног истраживања на сопственом истраживачко м пројекту • Комбиновани рад – истовремено коришћење различитих		

			Растављање речи на крају реда. Навикавање ученика на коришћење Правописа (школско издање). 10.Ортоепија Проверавање и увежбавање садржаја из претходних разреда (правилан изговор гласова, разликовање дугих и кратких акцената, интонација реченице). Вежбе у изговарању дугоулазног и дугосилазног акцента. Интонација везана за изговор узвика.	метода		
Упознавање, доживљавање и оспособљавање ученика да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине. - развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности - развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза - оспособљавање за самостално читање, доживљавање,	Разликује књижевни и некњижевни текст, упоређује одлике, Разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке прозе, Одређује књижевни род дела и књижевну врсту, Разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији, анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих), епског дела у	Књижевност	Лирика 1. Рабидранат Тагоре: Папирни бродови 2. Десанка Максимовић- Крвава бајка 3. Милан Ракић- Божур 4. Владилсав Петковић Дис- Међу својима 5. Милутин Бојић- Плава гробница 6. Јован Јовановић Змај- Јутутунска јухахаха 7. Јован Дучић – Подне 8. Стеван Раићковић- После кише 9. Мирослав Антић- Плави чуперак (избор) 10. Вислава Шимборска- Облаци Епика 1. Епске народне песме покосовског	Вербалне методе: • <i>Монолошка</i> - предавање, приповедање, описивање, образлагање и објашњење, • <i>Дијалoшка</i> - уобичајена вербална комуникација са ученицима, • <i>Дискусија</i> - полемика, дебата или распарава, постављање питања и супротстављање	Уџбеник Лектира Свеска Панои Постери Фломастери Текстови	Посматрање Разговори Белешке Продукти активности ученика Домаћи задаци Писмени задаци

разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста	стиху и прози (делови фабуле-поглавље, епизода, стих); драмског дела (чин, сцена, појава), драмског дела (чин, сцена, појава), Разликује појам песника и појам и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца, Обради тему, главне и споредне мотиве Илуструје особине ликова примерима из текста, Вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове, Напредује у стицању читалачких компетенција, Упореджује књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.		тематског круга-Смрт војводе Пријезде и Смрт војводе Кајице, Диоба Јакшића - Епске народне песме о хајдуцима-Мали Радојица. Старина Новак и кнез Богосав - Епске народне песме о ускоцима-Ропство Јанковић Стојана, Иво Сенковић и ага од Рибника - Дневник Ане Франк - Градмир Стојковић- Хајдук у Брограду - Михајло Пупин- Са пашњака до научењака - Алфонс Доде-Последњи час - Ефраим Кишон-Еолска харфа - Душан Ковачевић- Свемирски змај - Народна бајка-Међедовић - Стефан Митров Љубиша-Кањош Мацедоновић - Свети Сава- Житије Светог Симеона - Радоје Домановић-Вођа - А.П.Чехов-Чиновникова смрт - Ј.С.Поповић- Покондирена тиква - Душан Радовић-Афоризми - Кратке народне умотворине - Пеђа Милосављевић- Потера за пејзажима - Антоан де Сент Егзипери- Мали	мишљења аргументима. Решавање проблема Рад на тексту- - писани и графички радови (коришћење уџбеника и литературе, програмираног материјала, - текстова, илустрације, цртежи, дијаграми, графикони, самостални писани радови ученика, контролне вежбе, тестови, реферати...) - Демонстратив на -приказивање модела, схема, филмова, разне пројекциј - Истраживачк и рад ученика - увођење ученика у поступак научног	

			принц 20. Иво Андрић- Јелена, жена које нема Драма 1. Бранислав Нушић- Власт 2. Ј.С.Поповић-Покондирена тиква Допунски избор 1. Антоније Исаковић- Кашика 2. Љубомир Симовић- Бој на Косову 3. Бранко Ћопић – Доживљаји Николетине Бурсаћа 4. Бора Станковић- Наш Божић 5. Тургењев- Шума и степа 6. Афонс Доде-Писма из моје ветрењаче- 7. Г.Олујић-Звезда у чијим је грудима нешто куцало 8. Иво Андрић- Немири 9. М.Павић- Руски хрт Научнопопуларни и информативни текстови: 1. Вук Стефановић Караџић: <i>Живот и обичаји народа српског</i> (избор) 2. Милутин Миланковић: <i>Кроз васиону и векове</i> (одломак) 3. Веселин Чајкановић: <i>Студије из српске религије</i>	истраживања на сопственом истраживачком пројекту, • Комбиновани рад - истовремено коришћење различитих метода.		

			<i>и фолклора</i> (избор) 4. М. Иљин: <i>Причеостварима</i> (избор) 5. Владимир Хулпах: <i>Легенде о европским градовима</i> (избор) 6. Избор из књига, енциклопедија и часописа за децу. Књижевнотеоријски појмови 1. Лирика <i>Врсте строфа</i>: стих (моностих); двостих (дистих); тростих (терцет), четворостих (катрен), <i>Ритам</i>: брз и спор ритам; темпо; интонација и пауза; нагласак речи и ритам, <i>Рима</i>- врсте: мушка, женска, средња (дактилска; парна, укрштена, обгрљена, нагомилана и испрекидана); улога риме у обликовању стиха, <i>Језичко-стилска изражајна средства</i>: контраст, хипербола, градација, <i>Врсте ауторске и народне лирске песме</i>: родољубива, социјална песма; обичајне и породичне народне лирске песме. Епика <i>Основна тема и кључни мотиви, Фабула</i>: покретачи фабуле; заустављање фабуле; ретроспективни редослед догађаја, <i>Карактеризација</i>: социолошка, психолошка; портрет: спољашњи и унутрашњи, <i>Биографија и аутобиографија, Роман</i> - пустоловни, историјски и научно-фантастични, <i>Предање. Драма Комедија</i> - основне одлике. <i>Хумористичко, иронично и сатирично у комедији. Карактеризација ликова у комедији. Монолог и дијалог у драми.</i> Функционални појмови			

			Ученици се подстичу да разумеју, усвоје и у одговарајућим говорним и наставним ситуацијама примењују следеће функционалне појмове: чежња, наслућивање, сумња, запрепашћење; савесност,предострожност, хуманост, достојанство; објективно, субјективно, посредно, непосредно, драматично; запажање, образлагање,аргументовано доказивање, анализа, синтеза, упоређивање; детаљ, атмосфера, перспектива. Читање Усклађивање читања с природом неуметничког и уметничког текста. Даље упућивање ученика на проучавање обрађеног и необрађеног текста ради изражајног читања , Казивање напамет научених различитих врста текстова у прози и стиху. Читање и казивање по улогама, Увежбавање читања у себи према прецизним, унапред постављеним задацима,			
Оспособљавање ученика да користи стандардни матерњи језик, ефикасно комуницира у усменом и писаном облику у различите сврхе развијање свести о значају вишејезичности у савременој вишекултурној заједници; - разумевање повезаности различитих научних дисциплина упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих	Одређује књижевни род дела и књижевну врсту, Разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији, анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих), епског дела у стиху и прози (делови фабуле- казивање стихова обрађених	Језичка култура	Основни облици усменог и писменог изражавања Препричавање са истицањем карактеристика лика у књижевном тексту, филму, позоришној представи, Изборно препричавање: динамичне и статичне појаве у природи. Препричавање с променом гледишта, Уочавање структуре приче грађене ретроспективно, Причање са коришћењем елемената композиционе форме (увод, ток радње, градација, место и обим кулминације у излагању, завршетак), Уочавање карактеристика хронолошког и ретроспективног причања, Описивање спољашњег и унутрашњег простора (екстеријера и ентеријера) по заједничком и по и самосталном сачињеном плану. Описивање динамичких и статичких појава у природи; прожимање и смењивање статичких и	Вербалне методе: • <i>Монолошка</i> - • <i>Дијалошка</i> - • <i>Дискусија</i> - • Рад на тексту — писани и графичкирадови (коришћењеуџбеника и литературе, програмираногматеријала, текстова, илустрације, цртежи, дијаграми, графикони,	Лектира Свеска Панои Постери	Разговори Белешке Продукти активности ученика Домаћи задаци

енциклопедија и часописа за децу - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста	песама, Савладавање мелодије; правилно изговарање гласова, речи, стихова; вежбање интонације, темпа, паузе, Развијање навике рецитованја прочитаних стихова, Развијање љубави према поезији.		динамичких слика и сцена у описивању и приповедању, <i>Портретисање особа</i> из непосредне околине на основу анализе књижевних портрета и портрета личности из научно-популарне литературе, <i>Извештавање</i>: кратак извештај о школској акцији, свечаности, друштвеној акцији у селу или граду и сл. Усмена и писмена вежбања <i>Ортоепске вежбе</i>: 1.Проверавање и увежбавање садржаја из претходних разреда, Слушање звучних записа; казивање напамет научених лирских и епских текстова, 2. Снимање казивања и читања; анализа снимка и вредновање. <i>Лексичке и семантичке вежбе</i>: 1. Разликовање облика по дужини изговора; семантичка функција узлазне интонације; именовање осећања и људских особина; један предмет - мноштво особина; значења речи приближних облика, 2. Некњижевне речи и туђице - њихова замена језичким стандардом. <i>Синтаксичке и стилске вежбе</i>:	самостални писани радови ученика контролне вежбе, тестови, реферати...), - Демонстративна –Игровне активности – стваралачке, уметничке, драмске, логичке и друге игре, - Истраживачк и рад ученика– увођење ученика у поступак - научног истраживања на сопственом истраживачком пројекту, - Комбиновани рад – истовремено коришћење различитих метода.		

			1. Ситуациони подстицаји за богаћење речника и тражење погодног израза; одређивање синтагмом и зависном реченицом, 2. Сажимање текста уз појачање информативности. 3. Вежбе у запажању; уочавање значајних појединости. 4. Синтаксичко-стилске вежбе с различитим распоредом речи у реченици <i>Стваралачко препричавање текста са променом гледишта. Причање о догађајима и доживљајима са коришћењем елемената композиционе форме - по самостално сачињеном плану. Вежбање у хронолошком и ретроспективном причању. Портретисање особе из непосредне околине ученика - по самостално сачињеном плану. Извештавање: кратак писмени извештај о школској акцији. Увежбавање технике у изради писменог састава. Писање службеног и приватног писма.</i>			

Тематско/интегративно планирање

Наставни предмет: Српски језик, 7. разред

Област/ тема	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма

Језик	Страни језици: на основу усвојених знања из српског језика ученик разликује врсте речи у страним језицима; разликује начине грађења глаголских облика у српском језику и страним језицима; разликује категорију поређења придева у српском и страним језицима; препознаје активно и пасивно стање; Веронаука: на основу усвојених знања о словенској писмености и развоју српског језика ученици знају којим језиком су писане богослужбене књиге. Географија: на основу усвојених знања о подели европских и словенских језика, словенској писмености и развоју српског језика ученици просторно лоцирају поједине групе језика.	Страни језици :(врсте речи, систем заменица, компарација придева, глаголски облици, актив и пасив и др.) Веронаука: црквенословенски језик Географија: подела европских и словенских језика и место српског језика у заједници словенских	У току школске године.	На основу знања усвојених из матерњег језика, ученик уме да препозна одговарајуће језичке категорије у страним језицима. Ученик има свест о значају црквенословенског језика за писање верских књига као првог вида књижевноуметничког писаног изражавања. Ученици просторно лоцирају државе у којима се говоре словенски језици.
Књижевност	Историја: ученици разликују историјске чињенице и виђење епског народног песника у вези са личношћу Светог Саве, Косовском битком, ликом Марка Краљевића. Праве разлику између историјског виђења и народног памћења и веровања; доживљаје ликова из романа „Орлови рано лете“ Бранка Ћопића стављају у историјски контекст. Географија: ученици просторно локализују место одигравања Косовске битке, места рођења и смрти Марка Краљевића и Светог Саве. Ликовна култура: на основу прочитаних дескриптивних песама ученици могу да опишу речима или насликају пејзаж; Музичка култура: ученици знају да су обредне лирске народне песме биле певане и праћене игром.	Историја: Свети Сава, Косовски бој, Марко Краљевић, Други светски рат Географија: топоними који се помињу у књижевним делима Историја и географија заједно: временско – просторна локализација текста (време и место догађања радње) Ликовна култура: пејзаж, портрет, ентеријер и екстеријер, дескрипција као начин уметничког изражавања, песнички мотиви и слике – визуелно доживљавање Музичка култура: аудитивни доживљај уметничког дела	У току школске године.	Ученици су у стању да временски и просторно локализују догађаје и личности из обрађених књижевних дела и да их повежу са историјским чињеницама. Ученици су у стању да уоче ликовну као и музичку естетику обрађених књижевних дела.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
12.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Наставник користи ефикасне методе учења који су у функцији примењивог знања како у садржају предмета, тако и у свакодневном животу. Наставник на часу користи различите методе рада -Ученици упознати са различитим техникама и методама учења као и њиховој примени на конкретним садржајима предмета. Стављање у разнолике проблемске ситуације на часовима уз обавезно међупредметно повезивање садржаја конкретних и за проблем актуелног предмета Наставник на почетку сваког тромесечја упознаје ученике са исходима и стандардима из одређених области које ће се радити у том тромесечју како би ученици унапред били припремљени и знали шта морају савладати за одређену област коју буду учили. При томе се прилагођава терминологијае узрасту ученика и степену њихове свести и разумевања истих. На часу провере користи се самооцењивање и вршњачке процене	Ученик уочава структуру градива, уме да разликује битно од мање битног и небитног, као и да то исто користи у сродним садржајима различитих предмета и свакодневном животу. Ефикасно користи различите методе учења и примењује их у садржајима различитих предмета и свакодневним ситуацијама. Разликује чињенице од ставова, уверења и мишљења, уме да се сналази и повезује различита сазнања из других предмета да би решио конкретну ситуацију. Ученици познају унапред већину исхода/стандарда који се од њих очекују да савладају и самим тим се боље и лакше припремају за наставу, са мање разочарења дочекују оцену јер боље процењују своју спремност када унапред познају исходе и стандарде за одређене области које уче. Труди се да у што већој мери објективно процени како свој тако и степен вршњачке савладаности градива уз претходно познавање и исхода/стандарда које је требало да испуни за одређену оцену.
13.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Приликом обраде наставних јединица из књижевности разматрају се питања на тему различитости, толеранције, демократских вредности и равноправности, а кроз увезивање садржаја из грађанског васпитања, тема из ЧОС-а, историје.	Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву а првенствено у школској средини. Зна дечија и основна људска права и одговорности, уме да препозна кршење и способан је да их аргументовано брани. Промовише позитивне

			вредности друштва.
14.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Истицање значаја културе, културног односа према себи и другима, уметности и естетичке компетенције-развој креативног и стваралачког мишљења и одговорног односа према разним пољима живота.	Ученик препознаје естетичке елементе у различитим контекстима и повезује их у различитим садржајима предмета као и у свакодневном животу. Показује позитиван однос према сопственој култури и култури других заједница у свом и ширем окружењу.
15.	КОМУНИКАЦИЈА	Ученик се упознаје са различитим стиливима комуницирања и уме да их препозна у различитим. Инсистирање на јасном и тачном изражавању васпитања. Ученици се упознају са различитим облицима комуницирања и активног слушања. Ученици се подстичу да слободно изразе свој став, подстиче се критичко мишљење и конструктивна комуникација.	Ученик познаје и труди се да правилно користи усмену и писмену комуникацију, као и комуникацију путем интернета и телефона. Уме јасно, тачно, конкретно, прецизно, културно и асертивно да исказе одређени садржај, усмено и писмено. Уважава саговорника, активно слуша, асертивно комуницира и негује културу дијалога.
16.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученицима се указује на везу између квалитета животне средине и квалитета живота људи који у њој живе. Ученици се на часовима подстичу на активности које подстичу одрживост: штедња воде, енергије, рециклажа, разврставање отпада кроз међупредметно повезивање садржаја предмета који ће допринети снажнијем подстицају и ангажовању ученика	Ученик разуме и спреман је да се ангажује у заштити природе и природних ресурса. Ученик спознаје везу између квалитета животне средине и квалитета свог живота.
17.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученици се упознају са темом одговорног односа према здрављу.	Познаје и примењује правила и принципе здраве исхране. Познаје заразне болести, болести зависности и мере превенције. Познаје здраве стилове живота, промовише их.
18.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Кроз учтиве форме обраћања ученици се припремају за израду своје биографије и мотивационог писма у којима описују своје компетенције, жеље, очекивања...	Ученик препознаје сопствене предности и своје могућности у односу на будуће образовање и професионалну оријентацију
19.	РЕШАВАЊЕ	Симулација разних проблемских ситуација (играње улога) на часовима. Употреба	Ученик уме да препозна одређену проблемску

	ПРОБЛЕМА	разних интерактивних метода на часу којим се развија критичко и аналитичко мишљење ширина и слобода развоја критичког и аналитичког мишљења, као и повезивање са ситуацијама из свакодневног живота.	ситуацију и наброји различите начине и аргументе за њено решавање. Ученик уме да упоређује различита могућа решења.
20.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Упознавање ученика о правилној употреби информација и различитим начинима коришћења и тумачења података у савременом свакодневном животу а кроз повезивање како садржаја предмета тако и кроз примере из свакодневног живота. У зависности од садржаја који се обрађује на часу, ученици се подстичу да користе ИКТ приликом учења	Користи табеларни и графички приказ и уме да их чита и тумачи у различитим ситуацијама на разним предметима и свакодневном животу. Користи ИКТ за чување, презентацију и основну обрада података.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу. Градиво је подељено у тематске целине које се баве темама интересантним за узраст ученика као што су свакодневни живот, путовања, мода, видови комуникације, дигитални медији и сл. Ученик треба да разуме и користи (усмено и писмено) обрађену лексику и граматичке структуре, тј. буде способан да оствари комуникацију везану за уобичајене ситуације из свакодневног живота. Настава енглеског језика треба да код ученика пробуди радозналост, жељу за истраживањем и усвајањем нових знања и отвореност ка другим језицима и културама.

Наставни предмет: Енглески језик- седми разред, годишњи фонд часова: 72, недељни фонд часова: 2

Редни број теме	Наставна област / тема	Број часова
1.	Teen life Медији и лични идентитет (1.Лични идентитет 26. Медији, масмедији, интернет и друштвене мреже)	9

2.	World-Famous Путовања (22. Путовања)	14
3.	Have you ever...? Живот у иностранству, образовање и васпитање (27. Живот у иностранству, контакти са странцима, ксенофобија 8. Школа, школски живот, школски ситем, образовање и васпитање)	9
4.	A Taste of Adventure Професионални живот и међуљудски односи (9. Професионални живот – изабрана/будућа струка, планови везани за будуће занимање 13. Емоције, љубав, партнерски и други међуљудски односи)	8
5.	Get the Message across Видови комуникације (25. Вербална и невербална комуникација, конвенције понашања и опхођења)	14
6.	Making a Difference Очување животне средине, брига о другима (6. Живи свет – природа, љубимци, очување животне средине, еколошка свест 18. Етички принципи; ставови, стереотипи, предрасуде, толеранција и емпатија; брига о другоме)	9
7.	A Material World Мода и куповина (23. Мода и облачење)	9

* У загради су наведени пуни називи тематских области у настави страних језика за основну школу – други циклус које су дате у Правлнику о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања.

Тематска структура годишњег програма – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, 7. разред

Циљ (комуникативне функције)	Исходи По завршеној теми ученик је у стању да:	Наставна област / тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Поздрављање; Представљање и	- поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи	Teen Life!	Present Simple Present	Фронтални, индивидуални, рад у	Аудитивна средства,	Усмено изражавање,

тражење/ давање информација о себи и другима; изражавање припадања и поседовања описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања, радњи у садашњости и прошлости.	једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне природе; - разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости и прошлости;	Медији и лични идентитет	Continuous Past Simple, used to Comparison of Adjectives and Adverbs Vocabulary: personality adjectives, sports, music, the digital world	пару, групни рад Методе: монолошка, дијалошка, текстуална, илустративно- демонстративна и метода практичних активности. Ученички пројекти, решавање проблема , играње улога	текстуална , визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина) Аудио- визуелна (CD Rom) Дигитални садржаји	читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Ангажовање ученика, израда домаћих задатака и пројеката Анализа плана и реализације
Описивање будућих радњи (намера, предвиђања); описивање чињеница, и могућности у садашњости; разумевање и давање упутстава; исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору.	- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и размени једноставније исказе у вези са њима; - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; - разуме једноставније текстове који се односе на оријентацију у простору; - пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота	World- Famous Школски живот и путовања	Relative Pronouns Future Simple, be going to, time clauses Zero and First Conditional Countable and Uncount. Nouns Indefinite Pronouns Prepositions of Place and Movement Vocabulary: school trips, numbers	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалошка, текстуална, илустративно- демонстративна и метода практичних активности. Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација знања и информација.	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална (уџбеник и радна свеска, штампани материјал), визуелна средства Аудио- визуелна (CD Rom) Дигитални садржаји	Усмено изражавање Диктат, писмене провере знања Ангажовање, израда домаћих задатака и пројеката Анализа плана и реализације

Описивање радњи у прошлости; изражавање допадања и недопадања; описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања.	- размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење	Have you ever...? Живот у иностранству, образовање и васпитање	Present Perfect, Past Simple, Pronouns, Vocabulary: phrasal verbs, stative verbs	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна и метода практичних активности. Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација знања и информација.	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална (учбеник и радна свеска, штампани материјал), визуелна средства Аудио-визуелна (CD Rom) Дигитални и садржаји	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Ангажовање, израда домаћих задатака и пројеката Анализа плана и реализације
Описивање радњи у прошлости; описивање појава; исказивање мишљења, допадања/недопадања; изражавање молби и извињења.	- опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разуме и упуту уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; - честита, захвали се и извини користећи једноставнија језичка	A Taste of Adventure Професионални живот међуљудски односи	Past Simple Past Continuous Question tags Vocabulary: jobs, ed/ing adjectives, camping, apologising	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, текстуална, илустративно-демонстративна и метода практичних активности. Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација знања и информација.	Аудитивна средства, текстуална, визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина) Аудио-визуелна (CD Rom) Дигитални садржаји	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Активност ученика, израда домаћих задатака и пројеката

						Анализа плана и реализације
Исказивање жеља, интересовања, потреба, осета и осећања; изражавање способности у садашњости и прошлости; изрицање обавеза и забрана, правила понашања.	- изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; - разуме и размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе, у школи и на јавном месту.	Get the Message across Видови комуникације	Articles Word-building Modal verbs Vocabulary: gestures, modern communication, negative prefixes	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалошка, текстуална, илустративно-демонстративна и метода практичних активности. Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација знања и информација.	Аудитивна средства, текстуална, визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина) Аудио-визуелна (CD Rom) Дигитални садржаји	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака, пројеката Анализа плана и реализације
Изношење предлога и савета, упућивање позива на заједничку активност; разумевање и давање упутстава, описивање	- разуме и упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; - разуме и размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости и прошлости; -	Making a Difference Очување животне средине, брига о другима	Passive Voice Should Imperative Vocabulary: helping others, asking for /giving advice, food and cooking, asking for /offering help	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалошка, текстуална, илустративно-демонстративна и метода практичних активности. Ученички пројекти, решавање проблема, играње	Аудитивна средства, текстуална, визуелна средства (фотографије, постери, исечци из новина) Аудио-визуелна (CD	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања, пројекти

догађаја у садашњости и прошлости.	разуме и следи једноставнија упутства из свакодневног живота			улога	Rom) Дигитални садржаји	Анализа плана и реализације
Изражавање количине, димензија и цена; описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања, изражавање мишљења.	- разуме и размени информације у вези са количином, димензијама и ценама - разуме једноставније текстове, опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства - износи мишљење, изрази слагање / неслагање и даје кратко образложење.	A Material World Мода и куповина	Reported Speech Infinitive Gerund Vocabulary: clothes, money and shopping, describing objects, agreeing and disagreeing	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: дијалогска, текстуална, илустративно - демонстративна, практичан рад, пројекти, решавање проблема, играње улога	Аудитивна средства, текстуална, визуелна средства Аудио-визуелна (CD Rom) Дигитални садржаји	Усмено изражавање - Диктат, писмене провере знања, пројекти Анализа плана и реализације

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Наставник охрабрује ученике да користе различите изворе информација, да се према њима критички односе, да разликују битно од небитног, да нове информације повезују са оним што већ знају као и са личним искуством. Наставник негује лична интересовања ученика. Наставник указује ученицима на различите начине учења и складу са садржајем и цињевима	Ученици критички користе различите изворе информација. Ученици користе различите технике учења.

2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Наставник указује ученицима на важност поштовања правила понашања у школи (и у друштву), помаже развијању самосталности и самопоуздања код ученика, као и развијање позитивног односа према другима. Инсистира на међусобном поштовању и одговорном понашању. Учи ученике како да аргументовано заступају своје ставове уз уважавање туђег мишљења.	Ученици поштују правила понашања. Ученици имају самосталност у раду. Ученици заступају своје ставове уз уважавање и поштовање мишљења других.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник помаже ученицима да препознају естетичке елементе у различитим контекстима, негује језичку културу, упознаје ученике са клатуром народе енглеског говорног подручја и подстиче стваралачке способности ученика.	Ученици стичу знања о културној баштини других народа, и уче да поштују сопствено културно наслеђе.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Наставник инсистира да ученици саслушају другог и уважавају саговорника, учи их да изразе своје ставове на позитиван и аргументован начин, указује ученицима како да се адекватно изразжавају усмено и писмено, користећи одговарајући облик и језик комуникације.	Ученици поштују правила комуникације при изражавању у датој ситуацији.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Наставник подиже свест ученика о дејству човека на природу и о неопходности очувања непосредне и шире околине и укључује их у еко-пројекте на нивоу школе.	Ученици брину о животној средини у школи и блиском окружењу, практикујући одрживост (штедња воде и енергије, разврставање отпада, рециклажа).
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Наставник промовише здраве животне стилове, указује ученицима на штетност лоших навика у исхрани, опасност од различитих врста зависности, у складу са ситуацијом.	Ученици разликују добре и лоше навике и одговорно се понашају према свом здрављу.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Наставник задаје пројекте који подразумевају тимски рад и траже од ученика да се сами организују како би успешно завршили задатак.	Ученик је спреман да учествује у тимским пројектима, способан да развије идеју, представи је и образложи, преговара.

8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Наставник подстиче ученике да повезују стечена знања из различитих предмета и свакодневног живота, да при решавању проблема ситуацију сагледа из различитих углова, уважава опречна мишљења, да тражи помоћ вршњака/родитеља/наставника уколико му је потребна, анализира потенцијална решења и њихове последице.	Ученици су способни да реше проблемску ситуацију, користећи сазнања из различитих извора, самостално или сарађујући са другима.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Наставник указује ученицима на важност коришћења информација из различитих извора, учи их како да протумаче информације приказане на различите начине, процене њихову поузданост и користи их у процесу учења и свакодневном животу.	Ученик уме да препозна поуздане изворе података и да их користи у школи и свакодневном животу, користи различите изворе података и презентује их у различитим форматима.
10.	САРАДЊА	Наставник подстиче рад у пару ради ефикаснијег вежбања говорних способности, задаје ученицима задатке који подразумевају тимски рад, међусобну сарадњу, размену мишљења, поделу рада и сл.	Ученик активно учествује у раду групе или пара. Ученик је способан да сарађује са другима на реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник користи дигиталне ресурсе у настави кад год је то могуће, учи ученике како да на ефикасан начин користе модерне технологије, водећи притом рачуна о сопственој безбедности и одговорном понашању у виртуелном окружењу. Наставник охрабрује ученике да користе образовне ресурсе доступне на интернету и да препознају поуздане изворе информација.	Ученик је способан да користи одређена ИКТ средства за учење и свакодневни живот. користи интернет за израду различитих презентација, квизова, аудио и видео записа и сл

ТЕМАТСКО / ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ

Наставни предмет: Енглески језик, 7. разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
ДАН ЈЕЗИКА, 26. септембар Ученици ће осликати лого и банер и на мапи света обојити говорно подручје језика који се уче у нашој школи, урадиће кратке тематске квизове и аудио-визуелне материјале за рад на часу и учење. Радови ће бити објављени на сајту школе /школском часопису.	Ученици ће имати јаснију слику о величини енглеског и француског говорног подручја, истраживаће различите изворе података користећи и дигиталне ресурсе и креативно ће се изражавати кроз израду квизова, панорама, ликовних радова и аудио-визуелног материјала.	Француски језик – теме ће бити дефинисане на почетку сваке шк. године. Информатика и рачунарство – прављење презентација и видео клипова, претраживање интернета Географија – мапа света, државе енглеског и француског говорног подручја Ликовно – осликавање логоа и банера	19. - 26. септембар	Ученици су заинтересовани за дате активности, активно учествују у реализацији пројекта, прате радове других ученика/одељења и мотивисани су да уче схватајући важност учења страних језика.
ДАН ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ, 22. април Обрадиће се кључни термини везани за екологију на енглеском језику, користиће и филмове /видео клипове на ту тему. Ученици / одељења ће помоћи у уређењу школског дворишта (организовати акцију чишћења, одржавања/садње биљака), урадиће панораме са кратким порукама о томе како можемо помоћи очувању животне средине (штеди воду, угаси светло, рециклирајте).Истраживаће еколошке проблеме у Србији и свету, решења за њих, а резултате ће представити на начин који одаберу. Заинтересована одељења ће направити кутије за одлагање папира у својој учионици. У школи ће бити одређена места за одлагање пластичних флаша.	Циљ активности је подизање свести ученика о значају очувања животне средине. Ученици ће на крају пројекта активније учествовати у очувању животне средине и рециклажи.Истраживаће о актуелним еколошким проблемима и маштовитим решењима и акцијама у циљу очувања животне средине. Ученици се креативно изражавају на њима близак начин. Сарадња са локалним предузећима.	Тим за уређење школе и школског дворишта Биологија – еколошки проблеми Техника и технологија – обновљиви извори енергије, практични рад (прављење кутија за одлагање папира), рециклажа материјала Ликовно - цртеж Информатика и рачунарство – прављење презентација, претраживање интернета Физичко и здравствено в.- боравак на отвореном, уређење дворишта	месец април	Ученици показују интересовање за тему, активно учествују у организованим активностима, усвајају нове обрасце понашања како би помогли у очувању животне средине.

ПУТОВАЊА Ученици ће урадити презентацију о граду или држави по избору. Презентација укључује израду дигиталне презентације и усмено излагање пред одељењем. Може бити урађена индивидуално, у пару, тиму.	Ученици умеју да нађу релевантне информације на дату тему, да их усмено изложе и представе битне информације у дигиталној форми.	Информатика и рачунарство – прављење презентација, претраживање интернета Географија – државе и градови	јануар/ фебруар	Ученици примењују савладану лексику и информатичке вештине при изради пројекта.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне разумевања савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи. Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Историја, 7. разред**, годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Основи проучавања прошлости	3	2	1
2.	Европа, свет и српски народ на почетку индустријског доба (до средине 19. века)	26	15	11
3.	Европа, свет и српски народ у другој половини 19. века	18	10	8

4.	Европа, свет и српски народ на почетку 20. века	25	13	12
Укупно		72	40	32

Тематска структура годишњег програма – Историја, 7. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- Упознавање ученика са значењем појма <i>нови век</i> и хронолошким и просторним оквирима овог доба, са револуцијама и научним и техничким открићима која су унапредила друштвени развој и са историјским изворима за проучавање овог историјског периода	- наведе врсту и значај историјских извора за изучавање историје новог века; – доводи у везу и наведе узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања	1. ОСНОВИ ПРО-УЧАВАЊА ПРО-ШЛОСТИ	- Одлике периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата - Историјски извори за изучавање периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата (материјални, писани, аудио и визуелни).	- монолошко-дијалошка метода, - рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте - илустрације - музејски експонати - културно-историјски споменици, установе-дигитални уџбеник - отворени образовни ресурси	- писмена провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика - презентације

- стицање знања о развоју грађанских слобода и права током новог века -развијање истраживачке радозналости и критичког односа према историјским изворима -стицање знања о борби српског народа за ослобођење -стицање знања о знаменитим личностима националне историје н.в. - коришћење историјске карте - упознавање културних и научно-техн. достигнућа Срба у првој половини 19. века	– препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава; – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена и лоцира простор насељен Србима и њиховим суседима у новом веку; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца и припадника постојећих друштвених слојева, у новом веку; – пореди различите историјске изворе и класификује их; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и	2. ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине 19. века)	- Индустијска револуција - Америчка револуција - Француска револуција – проглашење републике (политичке револуције; појмови уставности и поделе власти, Декларација о правима човека и грађанина, укидање феудализма). - Наполеонови ратови - Доба Свете алијансе (Наполеонова владавина, ратови, тековине, Бечки конгрес). - Источно питање и балкански народи. - Први српски устанак 1804 – 1813. - Први српски устанак – уређење државе - Други српски устанак и стицање аутономије - Владавина уставобранитеља (Српска револуција 1804–1835., ток Првог и Другог српског устанка, последице и значај, развој модерне српске државе, аутономија Кнежевине Србије). - Црна Гора у доба владичанства . - Срби под хабзбуршком и османском влашћу у првој половини 19. века. Истакнуте личности; вожд Карађорђе, кнез Милош, кнегиња Љубица, Доситеј Обрадовић, Вук	- монолошко-дијалогска метода, -рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, уџбеничким текстовима, - илустративно - демонстративна метода (израда паноа, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	историјске карте илустрације историјски извори и литература документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици - дигитални уџбеник - отворени образовни ресурси	- писмена провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика - презентације - пројекат

	културних тековина новог века у савременом друштву; – користи ИКТ; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом ; – учествује у школским активностима везаних за развој културе сећања.		Карацић, прота Матеја Ненадовић, Петар I и Петар II Петровић Његош, Сава Текелија, митрополит Стефан Стратимировић.			
– Стицање знања о стварању модерних европских држава; – Разумевање значаја културних и научно-техничких достигнућа у другој половини 19. века; – Стицање знања о успостављању независности и развоју модерних српских држава; – Упознавање ученика са положајем српског народа под турском и хабзбуршком влашћу у другој половини 19. века;	- наведе најзначајније последице настанка и развоја нових држава у Европи у 19. веку; - сагледа и наведе значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; - уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – пореди информације– реализује истраживање и презентује га, користи ИКТ;	3. ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ 19. ВЕКА	Револуције у другој половини 19. века, стварање модерне Италије и Немачке, територијално ширење и развој САД, грађански рат у САД. Промене у привреди, култури и друштву у другој половини 19. века. Развој модерне српске државе (стицање независности, политички живот, унутрашња и спољна политика, Мајски преврат). Стварање Црне Горе и добијање независности, положај Срба под аустроугарском и османском влашћу. Истакнуте личности: Михаило Обреновић Милан Обреновић, Александар Обреновић, Јован Ристић, Никола Пашић, Драгутин	- монолошко-дијалошка метода, - рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, - илустративно - демонстративна метода (израда паноа, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте - илустрације - историјски извори и литература документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици(значајне грађевине, установе културе и образовања) - дигитални	- писмена провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика (презентације, есеји)

			Димитријевић Апис, Никола Петровић, Светозар Милетић.		уџбеници - отворени образовни ресурси	
– Стицање знања о најважнијим одликама периода с почетка 20. века у свету и на српском и југословенском простору; о историји Првог светског рата; о знаменитим личностима овог периода у општој и националној историји; – Разумевање узрока и последица најважнијих историјских појава овог периода; -Разумевање да национална историја представља саставни део опште историје; – Развијање свести о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњости; – Овладавање вештине коришћења историјске карте; – Развијање истраживачког духа	-сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; - уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; -идентификује историјске споменике у локалној средини и	4. ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД НА ПОЧЕТКУ 20. ВЕКА	Међународни односи и кризе на почетку 20. века. Култура, наука и свакодневни живот (примена научних достигнућа, положај жена). Истакнуте личности: Алберт Ајнштајн, Пјер и Марија Кири, Сигмунд Фројд, Михајло Пупин, Никола Тесла, Хенри Форд, Вилхелм II, Николај II Романов, Вудро Вилсон. Краљевина Србија и њено окружење. Истакнуте личности: краљ Петар и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, Надежда Петровић, Арчибалд Рајс, Никола Петровић. Велики рат (узроци и повод, савезништва и фронтови, Србија и Црна Гора у рату; ток и последице рата; аспекти рата – технологија рата, пропаганда, губици и жртве, глад и епидемије; човек у рату – живот у позадини и на фронту; живот под окупацијом и у избеглиштву; Велики рат у сећању). Истакнуте личности: Вилхелм II, Николај II Романов, Вудро Вилсон, краљ Петар и престолонаследник Александар	- монолошко-дијалошка метода, - рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима, - илустративно - демонстративна метода (израда паноа, Power Point презентација), - истраживачка метода - метода писаних историјских радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте - илустрације - историјски извори и литература - документарни и играни видео и дигитални материјали - музејски експонати - културно-историјски споменици(значајне грађевине, установе културе и образовања) - дигитални уџбеник - отворени образовни ресурси	- писана провера знања у трајању од 15 минута - усмена и писана провера знања - активност и рад на часу - радови ученика - презентације ученика - есеј - пано

и критичког односа према прошлости.	учествује у школским активностима везаних за развој културе сећања.		Карађорђевић, Надежда Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић.			

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
1. ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	– наведе врсту и значај историјских извора за изучавање историје новог века; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе.	Српски језик и књижевност -поступно, систематично и до-следно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста Информатика и рачунарство - израда презентација	септембар	- усмена и писана анализа провера - анализа презентације
2. ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине 19. века)	– препозн историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних	Географија - Северна Америка (опште географске одлике) Техничко и информатичко образовање - Машине и механизми Српски језик - Доситеј Обрадовић: Живот и прикљученија (одломак), Хајдук Станко, Вук Стефановић Караџић: Живот и обичаји народа српског - Обичаји о различитим празницима Информатика - израда презентација,	Септембар, октобар, новембар, децембар	- Усмена и писана провера - анализа и вредновање презентације - евалуација паноа

	историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва;	обрада видео записа и звука Ликовна култура - уређивање слика у Microsoft Office Picture Manager или неком другом програму Верска настава- Српска црква кроз векове Грађанско васпитање - Држава и власт, грађанин		
3. ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ 19. ВЕКА	– наведе најзначајније последице настанка и развоја нових држава у Европи у 19. веку; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости;	Грађанско васпитање - Држава и власт, грађанин Информатика - израда презентација, обрада видео записа и звука Географија - Северна Америка (опште географске одлике), географска карта Европе Српски језик - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста Биологија - Чарлс Дарвин, теорија еволуције, појава нових лекова и вакцина Техника и технологија - технички проналасци и научна открића у другој половини 19. века	Јануар, фебруар, март, април	- радови ученика- изложба - презентација, есеј, пано - усмена и писана провера
4. ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД НА ПОЧЕТК У 20. ВЕКА	– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – уочава историјске промене, поређењем	Географија - Африка, Азија, колонизација Српски језик и књижевност - развијање културе усменог изражавања, Дневник Ане Франк, Милутин Бојовић „Плава гробница” Грађанско васпитање - Држава и власт, грађанске слободе и права, борба жена за право гласа, политичке и државне институције Физика – Никола Тесла, наизменична	Мај, јун	- Радови ученика - презентација, есеј, пано - усмена и писана провера

	политичке карте савременог света са историјским картама других епоха;	вишефазна струја, Алберт Ајнштајн Информатика - израда презентација и обрада фотографија		

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- упућивање ученика на различите начине и технике учења - истраживачки задаци - издвајање најважнијих појмова из наставних јединица; - анализом историјских извора развој критичког мишљења - помодоро - техника учења (коришћење тајмера помоћу кога се учење на часу разбија на одређене временске интервале) у циљу боље организације времена у току процеса учења - мемо технике учења - метода кључних речи	- усменим и писаним путем ученик ће показати основна и посебна историјска знања и да разуме и критички посматра историјске и савремене догађаје уз употребу историјских извора - домаћи задаци
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- израда презентације	- усменим и писаним путем
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- анализа фотографија и аудио визуелних историјских извора - израда тематског паноя	- представљање паноя- изложба - усменим путем
КОМУНИКАЦИЈА	- анализа занимљивих текстова, домаћих задатака и историјских извора - дијалогска метода изражавања свог мишљења, ставова и осећања - јасно усмено и писано изражавање на часовима утврђивање градива	- усменим и писаним путем
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- вршњачко вредновање и самовредновање	- разговор након спроведене активности
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- есеј - истраживачки задаци са циљем упоређивања свакодневног живота некада и сада (акценат на исхрани, здрављу, наталитету, морталитету, спорту итд.)	- разговор - изложба радова - домаћи задаци
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- радови ученика (израда тематских паноя и магнета и продаја на ђачком вашару) - ликовна представа дате теме	- изложба радова - разговор
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- укрштене речи - израда и решавање асоцијација - читање графикона и табела - карактеризација историјских личности и анализа ситуација у којима се они налазе	- усменим и писаним путем
РАД С ПОДАЦИМА И	- упућивање ученика на различите изворе информација	- разговор

ИНФОРМАЦИЈАМА	- неговање критичког односа према лако доступним информацијама (интернет) кроз рад са образовним порталима	- есеј
САРАДЊА	- тимски рад- рад у пару – квиз - учешће у изради пројеката вршњачка помоћ у учењу - учење по моделу	- вредновање коначног ученичког продукта (пројекат, пано, презентација)
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- израда мимова (вирални садржај у облику слике са додатим текстом) - израда презентације – претраживање - kahoot квиз - facebook у настави - израда профила значајних историјских личности	- вредновање коначног ученичког продукта (пројекат, пано, презентација) - разговор

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Упознавање ученика са положајем, границама, величинама континента, развијање логичког мишљења, вештине уочавања и закључивања, побуђивање интересовања и радозналости, развијање вештине комуникације. Усвајање основних знања о природногеографским и друштвеноекономских одлика континентата (Европа, Азија, Африка, Северна Америка, Јужна Америка, Аустралија и Океанија, Поларне области)

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Географија: 7 разред, Годишњи фонд часова: 72; недељни фонд часова: 2

Редни број теме	Назив наставне теме/области	Број часова по теми	Обрада	Остало
1.	Регија и регионална географија	2	1	1
2.	Регионална географија Европе	7	5	2
3.	Географске регије Европе	13	8	5
4.	Азија	16	11	5
5.	Африка	13	7	6
6.	С.Америка	6	4	2

7.	Ј.Америка	7	4	3
8.	Аустралија	5	3	2
9.	Поларне области	3	2	1

Тематска структура годишњег програма-Географија

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација
- Ученик уме да објасни појам регионална географија и процес регионализације и разликује појмове типове географских регија;	- уз помоћ карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже раличите начине издавања регија	Регија и регионална географија	- Регија и регионална географија	-метод усеног излагања -метод цртања -илустративан	текстови са научним садржајем, презентације, видео материјал, географске карте, ИКТ.	посматрање
-Ученик ће на крају школске године бити у стању да покаже државе Јужне и Средње Ебропе и да зна њихове главне градове, објасни значај регије и да зна које групе народа насељавају Јужну и Средњу Европу.	-Ученик уме да покаже границе Јужне Европе на карти,објасни значај регије,именује државе које припадају Јужној Европи и прикаже групе народа које је насељавају -Ученик уме да наброји чланице бивше СФРЈ,одреди географски положај свих држава чланица и њихових главних градова и уме да наведе природне одлике свих држава -Ученик уме да одреди географски положај Грчке, Шпаније, Италије, покаже границе, објасни значај регије, прикаже групе народа које је насељавају	Географске регије Европе	Јужна Европа, Државе Јужне Европе настале распадом СФРЈ Јужна Европа и Државе Јужне Европе настале распадом СФРЈ, Република Грчка и Република Италија, Краљевина Шпанија,	-метод показивања -метод цртања -рад у пару,рад у групи -презентација -панои	Карта Европе Текстови са научним садржајем - неме карте	-Усмена провера знања -провера знања на немој карти

-На крају године ученик ће бити у стању да покаже на географској карти државе Средње, Западне и Источне Европе -да зна главне градове, веће реке, планине и климу регије као и да покаже групе народа које је насељавају	-Ученик уме да одреди географски положај Немачке, наведе главни град, веће реке и планине, типове климе -Ученик уме да прикаже границе Западне Европе на карти, објасни значај регије, именује државе које припадају Западној Европи и прикаже групе народа које је насељавају -Ученик уме да одреди географски положај Француске, наведе главни град, веће реке и планине као и типове климе -Ученик уме да објасни географски положај Велике Британије, Краљевине Норвешке и Руске Федерације, наведе главне градове, веће реке и планине, главне градове -Ученик уме да именује чланице Европске Уније и наведе циљеве	Географске регије Европе	Средња Европа и Савезна Република Немачка, Западна Европа, Република Француска и Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске Северна Европа и Краљевина Норвешка, Источна Европа; Руска Федерација Европска унија	-метод показивања -метод цртања -рад у пару, рад у групи -презентација -панои	Карта Европе Текстови са научним садржајем -неме карте	Усмена провера знања -провера на немој карти
-На крају године ученик ће бити у стању да покаже границе пружања континента, најзначајније природне карактеристике, да наведе расељуди и народе, пољопривредне културе и природна богатства	-Ученик уме да одреди географски положај Азије и границе континента и наведе природне карактеристике Азије (рељеф, климу, водотокове...) - Ученик уме да анализира карту густине насељености, именује породице народа и покаже државе на карти. Зна природна богатства, пољопривредне културе и гране индустрије	Азија	Азија - географске одлике, Југозападна Азија, Јужна Азија, Југоисточна Азија, Централна Азија, Источна Азија	-метод показивања -метод цртања -рад у пару, рад у групи -презентација -панои -енциклопедија	Карта Азије Текстови са научним садржајем -неме карте	-усмена провера знања -провера на немој карти
- На крају године ученик ће бити у стању да покаже границе Африке и именује највеће острво, планине,	-Ученик уме да одреди ггранице континента Африке, природне одлике - заливе, острва, полуострва, планине, висоравни, пустиње,	Африка	Африка- Природне одлике, Африке -Демографске,	-метод показивања -метод разговора	Карта Африке Текстови са научним	- усмена провера знања -провера

највиши врх, пустиње и висоравни Африке - зна да наведе расе и народе који живе у Африци и народе - староседеоце - Да наведе да је Африка најтоплији континент, њена природна и рудна богатства, да прецизира гране привреде, успех у извозу и др.	климатске типове, реке, језера, да објасни појам оаза, сахел, шот и вади, именује породице народа и прикаже њихов размештај на територији континента и уме да наведе развијене земље Африке, пољопривредне културе, природна богатства, извоз...		друшвене, привредне и политичке одлике Африке Сахарска Африка и афрички медитеран - Подсахарска Африка- природне и друштвене одлике	- практичан рад ученика - панои - енциклопедија	садржајем - неме карте	знања на немој карти - тест
- Усвајање, повезивање и примена знања од стране ученика о континенту Северна Америка (Англоамерика - САД, Канада) - природне и друштвене одлике, народи који ту живе, природна богатствима и привреда	- Ученик уме да одреди географски положај и границе Северне Америке да покаже развијене земље Северне Америке; наведе природне и друштвене одлике, именује породице народа, староседеоце континента	Северна Америка	- Северна Америка- природне одлике - Друштвене одлике Англоамерике- политичка подела и привреда	- метод разговора, демонстрације - израда паноа, презентација	Карта Северне Америке Текстови са научним садржајем - неме карте	- усмена провера знања - провера знања на немој карти
- Усвајање, повезивање и примена знања од стране ученика о континенту Јужна Америка- природне и друштвене одлике (покаже заливе острва, Анде, висоравни (Бразилску и Гвајанску) пустињу Атакама, типове климе, најдужу реку на свету (Амазон) , народи који ту живе, природна богатствима и	- Ученик уме да одреди географски положај, границе и природне одлике Јужне Америке; да објасни појам конквистадори, појам љаноси и кампоси, именује породице народа, староседеоци Инке (држава Перу), именује високоразвијене земље, покаже љаносе, кампосе и селвасе	Јужна Америка	Друшвене одлике Средње Америке - Јужна Америка- природне, друштвене, демографске, привредне и политичке одлике	- метод разговора - метод показивања, илустрације - израда паноа - презентација	Карта Јужне Америке Текстови са научним садржајем - неме карте	- усмена провера знања - провера знања на немој карти - тест

привреда						
-Усвајање, повезивање и примена знања од стране ученика о Аустралији и Океанији - природне и друштвене одлике, народи који ту живе, природна богатствима и привреда, биљни и животињски свет	-Ученик уме да објасни географски положај, границе пружања континента и природне одлике -Уме да објасни појам крк, да именује староседеоце континента, да објасни географски положај Океаније и да наведе веће архипелаге и острва оја му припадају, зна да је најдужа река Мари са притокама Дарлинг и Маранбици Да је највеће Ерово језеро, ко је открио континент, привредна и рудна богатства, биљни и њивотињски свет	Аустралија и Океанија	-Аустралија -Природне одлике - Друштвене одлике Аустралије и географске одлике Океаније	-метод разговора -метод показивања, илустрације-- панои -презентација	Карта Аустралије Текстови са научним садржајем -неме карте	усмена провера знања -провера знања на немој карти
-Ученик ће бити у стању да покаже поларне области -да зна да се на Арктику налази северни пол а на Антарктику јужни пол -да је највеће острво Грендланд -да ту живе Ескимима, Лапонци -да је најхладнији и најветровитији континент - да не постоје стална насеља	-Ученик уме да одреди географски положај Арктика и Антарктика, да именује истраживаче који су допринели открићу поларних области, наведе облике рељефа, наведе државе које полажу право на истраживање Антарктика и континенте који представљају део северне поларне области	Поларне области	-Арктик -Антарктик -Арктик и Антарктик	дијалогска метода, демонстративно - илустративна -панои -презентација	Географски атлас Текстови са научним садржајем -неме карте	усмена провера знања -провера знања на немој карти

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Географија

Област/тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
1. Географске	-Ученик уме да покаже границе Јужне Европе на карти, објасни значај регије, именује државе које припадају Јужној Европи и прикаже групе народа које је насељавају и уме да	Историја- Француска	Октобар Март	Усмена провера

одлике Европе	наброји чланице бивше СФРЈ, одреди географски положај свих држава чланица и њихових главних градова и уме да наведе природне одлике свих држава -Ученик уме да одреди географски положај Грчке, Шпаније, Италије -Ученик уме да покаже границе Средње Европе,објасни значај регије,именује државе, прикаже групе народа које је насељавају, одреди географски положај Немачке,наведе главни град, веће реке и планине, типове климе -Ученик уме да прикаже границе Западне Европе на карти,објасни значај регије, именује државе које припадају Западној Европи и прикаже групе народа које је насељавају и одреди географски положај Француске, Велике Британије, Краљевине Норвешке и Руске Федерације наведе главни град,веће реке и планине као и типове климе -Ученик уме да именује чланице Европске Уније и наведе циљеве	револуција-проглашење републике Историја-Уједињење Италије и уједињење Немачке Биологија- царство биљака и животиња	Децембар	знања
2. Северна Америка	Ученик уме да одреди географски положај Северне Америке, границе пружања и уме да објасни регионалну поделу и наведе природне карактеристике, именује породице народа и староседеоце континента -Ученик уме да покаже развијене земље Северне Америке	Историја-Америчка револуција Биологија-царство биљака и животиња	Мај	Усмена провера знања

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Редни број	Назив опште компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	Компетенција за учење	-Истраживачки задаци-одвајање битног од небитног, издвајање појмова из садржаја -објашњавање непознатих појмова коришћењем различитих извора -Активно учествовање у часу, постављање питања; -Кроз израду асоцијација, слагалица, квивова показује ниво усвојености појмова из одговарајуће области	Ученик је мотивисан да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење, примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима и условима рада
2.	Одговорно учешће у демократском друштву	-Израда панона на различите теме -Уважавање различитог мишљења кроз дискусију на постављени задатак или проблем	Ученик примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору
3.	Естетичка компетенција	Илустрација обрађене наставне теме - Израда тематског панона индивидуално или у групи	Ученик препознаје и развија сопствене стваралачке способности и развија креативност и у областима изван уметничких
4.	Комуникација	- Јасно изражавање свог мишљења на позитиван и аргументован начин	Ученик познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну,

			телефоном, путем интернета)
5.	Одговоран однос према околини	Активно укључивање у школске акције које повезују физику и друге науке, водећи рачуна о томе какав утицај имају на квалитет живота ученика у школи	Процењује и вреднује утицај свијих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада
6.	Одговоран однос према здрављу	Одржавањем хигијене учионице показује одговоран однос према здрављу и практикује здраве животне стилове	Ученик прикупља информације о темама у вези са очувањем и унапређењем психофизичког здравља
7.	Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Учествује у изрдаи Винчаског писма кроз разне квизове, асоцијације. Такође учествовање у тимским пројектимаи уређењу школе појмовима из физике	Кроз образовање за предузетништво ,ученик се учи организационим вештинама и способностима
8.	Решавање проблема	Кроз групни рад и рад у пару ученик препознаје проблем и заједничким снагама долази до најбољег решења, уважавајући мишљење и став сваког члана групе	Ученик ангажује своје личне капацитете и користи све ресурсе који су му на располагању да дође до решења проблема
9.	Рад с подацима и информацијама	Користи дигитални уџбеник, литетаруру из библиотеке, израђује постере и паное користећи вештине из различитих предмета	Ученик разуме значај коришћења података доступних на интернету
10.	Сарадња	Групни рад,рад у пару, вршњачка помоћ при учењу	Ученик је способан да се у сарадњи са другима ангажује на решавању проблема или реализацији заједничких пројеката
11.	Дигитална компетенција	Познаје основне информационе-комуникационе технологије и уређаје. Зна да одабере одговарајуће ИКТ средтво и да на прави начин представи и повеже информације	Ученик је способан да користи расположива средства из области ИКТ на одговарајући начин.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: БИОЛОГИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Биологија, седми разред**, годишњи фонд часова: **72** , недељни фонд часова: **2**

Ред. број Теме	Називнаставнетеме/ области	Бр. часовапотеме
1.	Наслеђивање и еволуција	8
2.	Јединство грађе и функције као основа живота	31
3.	Порекло и разноврсност живота	6
4.	Живот у екосистему	11
5.	Човек и здравље	16
Укупно:		72

Тематска структура годишњег програма – Биологија, седми разред

Циљ	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Утврде улогу једра у деоби ћелије, типове деобе ћелије. Грађу ДНК и гена. Да усвоје Менделова правила наслеђивања, познају крвне групе, појам трансфузије и трансплантације. Упознати се са наследним болестима. Уочити разлику између једнополних и двополних организама као и значај полног размножавања	– прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; - упореди бесполно и полно размножавање; – идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; – одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; – шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу;	НАСЛЕ- ЂИВАЊЕ И ЕВО-ЛУЦИЈА	Улога и значај једра у метаболизму ћелије. Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија). ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип) Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација. Наслеђивање пола. Наследне болести. Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. Једнополни и двополни организми. Значај и улога полног размножавања	Активност усменог излагања и увођења нових појмова, дискусија, илустрација (приказ, шема, цртеж, аудио-видео материјал), метод истраживања, решавања проблема	- шеме митозе и мејозе - табеларни и графички приказ - рачунар - интернет	истраживачки радови, есеји, решавање проблема, експерименти, истраживачки пројекти, тестови, писмене вежбе, - извештаји, усмено испитивање, посматрање, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе
Усвојити појмове симетрија, цефализација и сегментација код биљака и животиња.	– одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; – упореди	ЈЕ-ДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУ- НКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИ- ВОТА	Основни принципи организације живих бића. Појам симетрије – типични примери код једноћелијских и вишећелијских организама; биолошки	Акценат треба ставити на ученичко истраживање основних сличности и разлика спољашње и унутрашње грађе и функционисања различитих живих бића. За	- плакати (људско тело, биљка, животиња, гљива,...) - квиз - природни	дневници, проблемски задаци, експерименти, истраживачки пројекти, тестови,

Упознати типове ћелија, грађу и улогу виших нивоа телесне организације и уочити грађу неких представника биљака, гљива и животиња.	организме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају животне процесе; – користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;		значај. Симетрија, цефализација и сегментација код животиња. Присуство/одсуство биљних органа, (симетрија и сегментација код биљака). Ћелије са специфичном функцијом. Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма. Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња	упоредни преглед спољашње грађе човека и других животиња и биљака, треба обрађивати примере из непосредног окружења (парк, школско двориште,...). Коришћење примера, модела, приказа, пројектне активности	материјали - лабораторијски прибор и посуђе - микроскоп - микроскопски препарати - едукативни филмови	извештаји, усмено испитивање, есеји, контролне вежбе, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе
Усвојити појам биномне номенклатуре и уочити разноврсност живота кроз систематске категорије.	– разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева; – повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила;	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура). Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе. Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).	Требало би обрадити улогу ћелија без једра и ћелија са једром у појави вишећелијности. При разврставању и груписању живог света, треба користити филогенетски приступ, односно заједничко порекло, принцип сродности и сличности.	-природни материјал (биљни и животињски организми у непосредном окружењу)	дискусија на часу, проблемски задаци, есеји, дебате, истраживачки радови и пројекти извештаји, усмено испитивање, посматрање, контролне вежбе, самоевалуација, -

						вршњачко оцењивање, практичне вежбе.
Уочити састав и структуру популације, разумети шта је природни прираштај и миграције. Разликовати абиотичке и биотичке факторе. Разумети шта чини мрежу ланца исхране и значење појма конвергенције и дивергенције.	– идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; – илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; – упореди прикупљене податке о изабраној врсти; – повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; – анализира разлике на примерима конвергенције и дивергенције; – идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; – предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима;	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције). Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације). Мреже исхране. Животне области. Конвергенција и дивергенција животних форми. Заштита природе. Заштита биодиверзитета.	Обрада може бити праћена радионичарским, односно групним радом уз цртеже и друге материјале и вежбе теренског типа. Приликом обраде абиотичких фактора пажњу треба усмерити на њихов утицај на раст и развиће. Антропогени фактор треба обрадити кроз различите облике загађења	- цртежи популација и мрежа ланца исхране	тестови, извештаји, усмено испитивање, есеји, контролне вежбе, самоевалуација, вршњачко оцењивање, - задаци различите врсте и сложености

Усвојити знања о грађи вируса, као и болестима које су изазване вирусима. Научити шта је имунитет, а шта вакцине, шта је пулс и крвни притисак и како се мере. Усвојити начине правилне исхране и припремање и чување намирница. Утврдити и научити да примењују здраве животне навике.	– анализира задати јеловник; – идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома; – планира време за рад, одмор и рекреацију; – доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; – аргументује предности вакцинације; – примени поступке збрињавања лакших облика крварења; – расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Примери наследних болести. Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима. Имунитет, вакцине. Пулс и крвни притисак. Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад). Исхрана и поремећаји у исхрани. Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном. Промене у адолесценцији. Здрави стилови живота Болести зависности – последице.	Препоручује се истраживачки рад ученика на теме здравог начина живота, имунитета и изазивачима болести. Посебно треба обратити пажњу на вакцине, препознавање ситуације када треба да се обрате лекару, болести зависности, пружање прве помоћи...	- радови који истичу здрав начин живота - шема грађе вируса - средсва за пружање прве помоћи - медицинске брошуре - интернет презентације	тестови, дискусија на часу, симулације. дебате, тестови, усмено испитивање, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе.

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Биологија

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/модула/месеца..)	Међупредметно повезивање	Вре менс ка дина	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха

			мик а	
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА Раст и покрети биљака	Циљ је да ученици знају да су биљке причвршћене за подлогу и да се активно не крећу, али да могу да изведу неке привидне покрете услед деловања неке дражи. Израда презентација, извођење огледа, вежби.	Физика- Сила,Сила Земљине теже и тежина тела	фебр уар	Ученици показују интересовање за тему, активно учествују у свим активностима, учествују у изради експеримената.
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ Животне области- типови биома и распрострањеност биљног и животињског света	Циљ је да ученици знају све типове биома, њихове карактеристике како у еколошком тако и у географском смислу. Израда презентација, фотографија, претраживање интернета.	Географија – континенти,	мај	Ученици су заинтересовани за тему, праве презентације које на крају излажу.
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ Здрави стилови	Циљ активности је подизање свести ученика о здравом начину живота - здрава исхрана, последице нездраве исхране, сан, учење и памћење и утицај рекреације и боравка у природи на функцију организма, здравог сна, ефикаснијег учења и памћења. и колико ће такав начин живота учинити њихов живот квалитетнијим.	Физичко и здравствено васпитање – рекреација и боравак у природи	јун	Ученици показују интересовање за тему, активно учествују у свим активностима пројекта чији је крајњи резултат видљив.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:МАТЕМАТИКА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе математике у основној школи јесте да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појмова и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу: да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу; стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за

успешно настављање образовања и укључивање у рад; да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења; да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост и способност изражавања математичким језиком; да ученици усвоје основна чињенична знања и математичке операције, као и прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама, да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад, допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика, као и коришћење разноврсних извора знања.

Наставни предмет: **Математика, седми разред**, годишњи фонд часова: **144** , недељни фонд часова: **4**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Реални бројеви	21	8	13
2.	Питагорина теорема	19	6	13
3.	Цели алгебарски изрази	48	19	29
4.	Многоугао	21	9	12
5.	Круг	18	7	11
6.	Обрада података	5	2	3
7.	Писмени задаци и тестирање	12	0	12
УКУПНО		144	51	93

Тематска структура годишњег програма Математике за седми разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Ученик треба да: -усвоји појам степена реалног броја и квадратни корен, основна својства и рачунске операције с ирационалним и реалним бројевима, одређује приближну вредност и апсолутну грешку, црта графике директне пропорционалности и усвоје примену продужене пропорције	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: -израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; -одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; -одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; -нацрта график функције $y=kx$, $k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$; -примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама;	Реални бројеви	Квадарт рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a$, $a \geq 0$, постојање ирационалних бројева (нпр.решавање једначине $x^2 = 2$). Реални бројеви и бројевна права. Квадратни корен, једнакост. Децимални запис реалног броја,приближна вредност реалног броја,апсолутна грешка.Основна својства операција с реалним бројевима. Функција директне пропорционалности $y= kx$, $k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$. Продужена пропорција.	Дијалошка Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презентације	Прикупљање информација из различитих извора (активност на часу, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
-усвоји примену П. теореме на квадрат, правоуга-	-примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима;	Питагори на теорема	Питагорина теорема (директна и обрнута). Важније примене Питагорине теореме.	Дијалошка Монолошка Илустративна	Уџбеник Збирка Панои Презентаци	

оник, троугао, паралелограм, делтоид, трапез -знапримену Питагорине т. у конструкти- вним задацима			Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројевима $\sqrt{2}, \sqrt{3}, \sqrt{5}$, итд. Растојање између две тачке у координатном систему.	Фронтални, групни, индивидуа- лни, тандем	је	
-усвоји рачунске операције с степенима -примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома -усвоји растављање монома, бинома, тринома, полинома на чиниоце -изводи операције с полиномима и решава једначине применом трансфо_ рмације полинома	-трансформише збир,разлику и производ полинома; -примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; -растави полином на чиниоце(користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); -примени трансформације полинома на решавање једначина;	Цели алгебарск и изрази	Први део: Степен чији је изложилац природан број;степен декадне Јединице чоји је изложилац цео број; операције са степенима; степен производа, количника и степена. Други део: Алгебарски изрази. Полиноми и операције (мономи,сређени облик,тран сформације збира,разлике и производа полинома у сређен облик полинома), Квадрат бинома и разлика квадрата. Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата. Примене.	Дијалогска Монолошка Илустратив на Фронтални,г рупни, индивидуал ни, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презентаци је	Прикупљањ е информациј а из различитих извора (активност на часу, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
-усвоји појам страница, угао, дијагонала многоугла и примењује обрасце у решавању	-примени својства страница,углова и дијагонала многоугла; -израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву	Многоугао	Појам многоугла. Врсте многоуглова. Збир углова многоугла. Број дијагонала многоугла. Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције). Обим и	Дијалогска Монолошка Илустратив на	Уџбеник Збирка Панои Презентаци је	Прикупљањ е информациј а из различитих

задатака -примењује обрасце за површину многоугла -усвоји појмове ортоцентар и тежиште троугла -усвоји примену ставова подударности у доказним и конструктивним задацима	једнакост; -конструира ортоцентар и тежиште троугла; -примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима;		површина многоугла. Тежишна дуж троугла. Ортоцентар и тежиште троугла. Сложеније примене ставова подударности.	Фронтални, групни, индивидуални, тандем		извора (активност на часу, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
-усвоји појмове централни и периферијски угао круга примењује обрасце за обим и површину круга и његових делова -применом ротације пресликава дати геометријски објекти	-примени својства централног и периферијског угла у кругу; -израчуна обим и површину круга и његових делова; -преслика дати геометријски објекат ротацијом;	Круг	Централни и периферијски угао у кругу. Обим круга .Број π . Дужина кружног лука. Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. Ротација.	Дијалогска Монологска Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презентације	Прикупљање информација из различитих извора.
-усваја обрасце за средњу вредност, медијану и мод-	-одређује средњу вредност ,медијану и мод	Обрада података	Средња вредност, медијана и мод.	Дијалогска Монологска Илустративна Фронтални и групни, индивидуални	Уџбеник Збирка Панои Презентације	Прикупљање информација из различитих извора

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Многоугао	Ученик уме да уочи врсте многоуглова у свету око себе, представи га и уочи све његове особине.	Ликовна култура, Биологија, Информатика/ Pygame, Inkscape	У току обраде теме многоугла код уводног часа теме и код нас.једнице правилних многоуглова	Презентација
Обрада података	Ученик зна да прикупља податке анкетирањем, израчунава аритметичку средину и медијану и интерпретира. Сарађује са другим ученицима из групе обрађујући податке на задату тему.	Информатика и рачунарство/ ИКТ/ Дељени документи Ученик зна да прикупља податке анкетирањем онлајн упитницима, и интерпретира. Сарађује са другим ученицима из групе у дељеном онлајн документу обрађујући податке на задату тему.	4 часа, јун	Дељени документ у коме се прати рад свих ученика у току пројекта. Презентација која приказује добијене резултате.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1. КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживачки задаци-одвајање битног од небитног,издвајање појмова из садржаја; Код конструктивних задатака развијање прецизности, поступности, систематичности. Упорност и	Активно учествовање у часу, постављање питања/ Ученик уме да самостално организује и спроводи учење, примењује одговарајуће начине учења у складу са садржајем и условима рада.

	сталоженост код израде задатака.	
2. ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Прикупљање и обрада података на различите теме, њихова интерпретација; - Уважавање различитог мишљења кроз дискусију на постављени задатак или проблем	Квантитет и квалитет учествовања ученика у дискусијама./ Ученик примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору.
3. ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Препознавање, фотографисање неких геометријских облика у свету око нас (грађевине, биљке и сл.)	Приказ фотографија и интерпретација/Ученик уме да крајевито и естетски размишља како у својој околини тако и у домену математике.
4. КОМУНИКАЦИЈА	- Уважавање различитог мишљења, јасно изражавање свог мишљења, учествовање у дискусијама о различитим начинима решавања проблема на конструктиван и аргументован начин.	Праћење активности на часу/ Ученик познаје различите облике комуникације и користи их на позитиван начин
5. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- Прикупљање и обрада података о загађивању, али и очувању околине. Приликом израде пројекта или задатака користи економично папир, анкете ради електронски,	Однос ученика према начину реализовања различитих пројеката/ Ученик уме да процени и вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада
6. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- Прикупљање података и њихова интерпретација у вези са очувањем и унапређењем здравља. Израда задатака који се баве темом односа према здрављу (тематски задаци у вези са спортом, здравим рецептима, индексу телесне масе и сл.)	Активност у изради задатака, идејама о формирању истих/Ученик познаје теме у вези са очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
7. ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- Тимски пројекти који се баве изградом, презентовањем. Решавање тематских задатака који се баве изградом и продајом неког производа, времену израде, начину израчунавања трошкова производње, зараде и сл.	Учесовање у тимским пројектима, детаљно израђен план и програм за производњу и пласман производа/ Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи органи-зационим вештинама и способностима.
8. РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- У свим темама кроз групни рад и рад у пару ученик препознаје проблем, осмишљава алгоритам решавања проблема и успешно реализује, а и проверава.	Ангажовање ученика/ Ученик ангажује своје личне капацитете и користи све ресурсе који су му на располагању да дође до решења проблема.
9. РАД С ПОДАЦИМА И	- Користи дигитални уџбеник,интернет за прикупљање	Активно учествовање у прикупљању. обради и

ИНФОРМАЦИЈАМА	података, дигиталне платформе и програме за њихову обраду и приказивање.	презентовању података/Ученик разуме значај коришћења података доступних у књигама различитим медијима или добијених истраживањем.
10. САРАДЊА	- Групни рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу, рад путем платформи за учење.	Групни пројекти, активности на часу/Ученик је способан да се у сарадњи са другима ангажује на решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
11. ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- Коришћење информационо-комуникационих технологијау сврху обраде података, презентације истих, коришћења платформи у сврху истраживања, учења, тестирања.	Приказ рада на часу, праћење активности путем платформи./Ученик зна да одабере одговарајуће ИКТ средство и одговорно га користи.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Циљ учења физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основне научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задачи наставе физике су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике, развијање функционалне писмености, упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици, разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона, развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
- развијање радозалости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања
- развијање логичког и апстрактног мишљења
- схватање смисла и метода остваривања експериментаи значаја мерења
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја
- развијање способности за примену знања из физике
- схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине

- развијањерадних навика и склоности ка изучавању наука о природи
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној орјентацији

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ФИЗИКА, 7разред**, годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Сила и кретање	25	10	15
2.	Кретање под дејством силе теже. Силе трења	12	6	6
3.	Равнотежа тела	11	6	5
4.	Механички рад и енергија	14	6	8
5.	Топлотне појаве	10	4	6
Укупно		72	32	40

Тематска структура годишњег програма – ФИЗИКА, 7. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- упознавање ученика са предметом проучавања физике у седмом разреду, - усвојити појмове тренутне и средње брзине, убрзаног и успореног кретања, - пробудити радозналост и интересовање код ученика, - развити вештину коришћења и интерпретације табеларног и графичког приказа, коришћења прибора и инструмената - оспособити ученике да Трећи Њутнов закон користе на нивоу примене, - разликовати силу акције и реакције, - увести векторе и скаларе као појмове, - развијање способности оцењивања и самооцењивања	– разликује скаларне и векторске физичке величине – користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички – анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем – примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења	Сила и кретање	Обнављање градива 6. разреда Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. Динамичко мерење силе. Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интезитет, правац и смер брзине и убрзања. Тренутна и средња брзина тела. Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању и графичко представљање. Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. Лабораторијске вежбе: Одређивање сталног убезања при кретању куглице низ жљеб. Провера Другог Њутновог закона помоћу покретног тела (колица) или помоћу Атвудове машине.	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Лабораторијске вежбе Демонстрациони огледи	Уџбеник Збирка Панои Презентације	Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
- да ученици препознају гравитациону силу, знају да се тела крећу убрзано у пољу	– користи и анализира резултате мерења и приказује их табеларно и	Кретање тела под дејством	Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед. Слободно падање тела, бестежинско	Дијалогска Монолошка Илустративна	Уџбеник Збирка Панои	Прикупљање информација

Земљине теже, - развијање свести о значају Галилејског и Њутновиг огледа за даљи развој науке, - развијање манипулативне вештина, - унапређивање знања о механичком кретању, дефинисање коефицијента трења, - примењивање знања о трењу у свакодневном животу , - разликовање силе трења клизања, котрљања и мировања, - решавање једноставних проблема и задатака.	графички – анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем – покаже од чега зависи сила трења и процени како се може променити њено деловање – демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења на примерима из окружења – самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике и објасни резултате експеримента	силе теже. Сила трења	стање. Хитац навише и хитац наниже. Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела. Лабораторијске вежбе: Одређивање убрзања тела које слободно пада. Одређивање коефицијента трења клизања.	Фронтални, групни, индивидуални, тандем Лабораторијске вежбе Демонстрациони огледи	Презентације	а из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
- упознавање ученика са садржајем наставне теме, - да ученик зна који су услови за равнотежу тела, да се тело у равнотежи креће по инерцији, да разликује врсте равнотеже, препозна у ком положају је дато тело стабилно, да примени услове равнотеже, да разликује ротационо од транслаторно кретања, упознавање са применом полуге као просте машине, усвојање појма силе потиска, демонстрирање	– покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења – наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу – прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води	Равнотежа тела	Деловање две силе на тело дуж истог правца. Појам и врсте равнотеже тела. Полуга, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена. Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела. Лабораторијска вежба: Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона.	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Лабораторијске вежбе Демонстрациони огледи	Уџбеник Збирка Панои Презентације Модел	Прикупљање информација из различитих извора (активност на часу, учествовање у дискусији, самостални рад, рад у групи,

Архимедовог закона - оспособити ученике да на основу односа силе потиска и тежине тела одреде положај тела						тестови, напредак у остваривању исхода).
- упознавање ученика са појмом рада у физици, силе као узрока вршења рада, силе трења и рада при подизању терета, уочавање зависности рад од врсте додирне површине, да ученици разумеју повезаност кретања са силом и енергијом, да знају да кинетичка енергија зависи од брзине, да ученици препознају када тела поседују потенцијалну енергију, врсте потцијне енергије, да знају од чега зависи гравитациона потенцијална енергија, однос рада и енергије, појам снаге и појмове корисна и уложена снага (користан и уложен рад)	– повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и силе трења – разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом – демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке	Рад, снага и енергија	Механички рад. Рад силе теже и силе трења. Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија тела. Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. Закон о одржању механичке енергије. Снага. Коефицијент корисног дејства. Лабораторијске вежбе: Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама. Провера закона одржања механичке енергије (Максвелов точак)	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Лабораторијске вежбе Демонстрациони огледи	Уџбеник Збирка Панови Презентације Модели	Прикупљање информација из различитих извора (активност, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
Усвајање знања о топлоти, последицама загревања и хлађења воде у природи, линеарно и запреминско ширење тела, научити ученике да разликују појмове топлота и температура, оспособити их да користе основне јединице за температуру, да мере	– разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго – анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања	Топлотне појаве	Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре. Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. Честијни састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање. Унутрашња енергија и температура. Лабораторијска вежба: Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Лабораторијске вежбе Демонстрацио	Уџбеник Збирка Панови Презентације Модели	Подаци из различитих извора (активност, учествовање у разговору и дискусији, самостални

температуру и да прерачунавају температурне вредности из једне у другу температурни скалу, усвоје појмове: количина топлоте и специфична топлота, топлотна размена и равнотежа, начину преношења топлоте и глобалним загревањем планете; пробудити интересовање и радозналост код ученика и упознати их са неким од начина примене знања из физике.	или хлађења – наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења.		равнотеже	ни огледи		рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ФИЗИКА 7. РАЗРЕД

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација /критеријум успеха
Механички рад и енергија/ Кинетичка и потенцијална енергија	– разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом – демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења – решава квалитативне и квантитативне задатке	Физичко и здравствено васпитање – Атлетика, спринтерско и штафетно трчање	Друго полугодиште	практични задаци, активност на часу, оствареност исхода

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживачки задаци-одвајање битног од небитног, издвајање појмова из садржаја;	Ученик је мотивисан да самостално планира, организује, спроводи и

	објашњавање непознатих појмова коришћењем различитих извора активно учествовање на часу, постављање питања; Кроз израду асоцијација, слагалица и квизова показује ниво усвојености појмова из одговарајуће области;	вреднује учење; примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима садржајем и условима рада;
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Посета Институту Винча, фестивалу науке, ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира асертивно и ненасилно посебно у растућој разноликости друштава и решавању сукоба. Уважавање различитог мишљења кроз дискусију на постављени задатак или проблем. Израда панорама на различите теме;	Ученик примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору;
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Израда радова у PowerPoint програму. Илустрација обрађене наставне теме. Израда тематског панорама индивидуално или у групи.	Ученик препознаје и развија сопствене стваралачке способности и развија креативност и у областима изван уметничких;
КОМУНИКАЦИЈА	- Групни рад, сарадња и комуникација током израде радова на различите теме; - ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице; - јасно изражавање свог мишљења на позитиван и аргументован начин;	Ученик познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета...)
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини - Активно укључивање у школске акције које повезују физику и друге науке, водећи рачуна о томе какав утицај имају на квалитет живота ученика у школи;	Процењује и вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини - Одржавањем хигијене учионице показује одговоран однос према здрављу и практикује здраве животне стилове.	Ученик прикупља информације о темама у вези са очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И	Учествују у изради Винчанског писма кроз разне квизове, асоцијације и осмосмерке. Такође	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи

ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВ У	учествовање у тимским пројектима и уређењу школе појмовима из физике.	органи-зационим вештинама и способностима.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Примењује математичко мишљење и знање у циљу решавања низа проблема у свакодневним ситуацијама - Кроз групни рад и рад у пару ученик препознаје проблем,и заједничким снагама долази до најбољег решења,уважавајући мишљење и став сваког члана групе.	Ученик ангажује своје личне капацитете и користи све ресурсе који су му на располагању да дође до решења проблема.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије - Користи дигитални уџбеник, литературу из библиотеке,израђује постере и паное користећи вештине из различитих предмета(презентације).	Ученик разуме значај коришћења података доступних на интернету.
САРАДЊА	- Групни рад – израда радова на различите теме; ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице - Групни рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу.	Ученик је способан да се у сарадњи са другима ангажује на решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Израда радова на разне теме у форми презентације у PowerPoint програму. Поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије Познаје основне информационо-комуникационе технологије и уређаје.Зна даодбере одговарајуће ИКТ средство и да на прави начин представи и повеже информације.	Ученик је способан да користи расположива средства из области ИКТ на одговоран начин.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ХЕМИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе хемије је да сви ученици стекну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа; да се оспособе да решавају проблеме и задатке у непознатим ситуацијама;да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима;развијање писмености,способности за извођење једноставнијих

хемијских истраживања логичког и апстрактног мишљења; свести о важности одговорног односа према животној средини; развијање позитивног става према учењу хемије и даљој професионалној оријентацији, разумевања промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија и закона.

Задаци наставе хемије: омогућити ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод којим се у хемији долази до сазнања; омогућити ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, као и у развоју различитих технологија и друштва; оспособити ученике да се користе хемијским језиком, да знају хемијску терминологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских појмова и створити наставне ситуације у којима ће ученици до сазнања долазити развијањем експерименталних вештина.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Хемија, 7. разред, годишњи фонд часова: 72, недељни фонд часова: 2

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	3	2	1
2.	Хемијска лабораторија	6	4	2
3.	Атом и хемијски елементи	10	6	4
4.	Молекули елемената и једињења. Јони и јонска једињења	8	5	3
5.	Хомогене и хетерогене смеше	13	8	5
6.	Хемијске реакције и хемијске једначине	6	3	3
7.	Израчунавања у хемији	10	5	5
8.	Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли	16	8	8
Укупно:		72	41	31

Тематска структура годишњег програма – Хемија, 7. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства
Схватање и разумевање хемије као природне науке која објашњава промене у природи	Идентификација и објашњавање појмова и повезивање хемије са другим наукама и принципима одрживог развоја	Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	Предмет изучавања хемије и њена примена. Супстанца. Врсте супстанци :хемијски елементи, хемијска једињења и смеше	Доминира метода демонстрационих огледа	Лабораторијско посуђе и прибор
Разумевање и овладавање основним операцијама лабораторијске технике	Разумевање појма атома и његове структуре	Хемија као експериментална наука и хемијска лабораторија	Хемијска лабораторија. Експеримент Лабораторијско посуђе и прибор Мерење у хемијској лабораторији Физичка и хемијска својства супстанци	Метода демонстрационих огледа Метода лабораторијских вежби	Лабораторијско посуђе и прибор
Развијање свести о важности знања о структури атома и условљености положаја елемената у ПСЕ	Разумевање грађе атома, структуре електронског омотача, коришћење података из таблице Периодног система елемената	Атоми и хемијски елементи	Атоми хемијских елемената Хемијски симболи Грађа атома Периодни систем елемената Племенити гасови	Метода демонстрационих огледа Метода лабораторијских вежби	Лабораторијски прибор и посуђе

Развијање логичког и апстрактног мишљења	Разумевање начина повезивања хемијских веза у молекулима	Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	Ковалентна веза Атомска и молекулска кристална решетка Јонска веза и јонска кристална решетка Валенца. Хемијске формуле и називи	Метода демонстрационих огледа Метода лабораторијских вежби	Лабо- раторијски прибор и посуђе
Извођење закључака о зависности растворљивости супстанци од природе растварача и постављање хипотеза	Разумевање разлика састава смеша, распознавање разлика. Испитивање и описивање хемијских својстава раствора	Хомогене и хетерогене смеше	Смеше Хомогене смеше у природи. Вода и ваздух Растварање и растворљивост Масени процентни састав смеша Раздвајање састојака смеша	Метод демонстрационих огледа Метод лабораторијских вежби	Лабо- раторијско посуђе и прибор

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ХЕМИЈА

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	Идентификовање и објашњавање појмова који повезују хемију са другим наукама и различитим прогесијама	Физика, Мерење, Маса и запремина, Историја	Септембар	Оствареност исхода

Хемија као експериментална наука и хемијска лабораторија	Правилно руковање лабораторијским посуђем и прибором и супстанцама и показивање одговорног односа према здрављу и животној средини	Биологија, Лабораторијско посуђе и прибор, Физика, Лабораторијско посуђе и прибор	Септембар	Оствареност исхода
Атоми и хемијски елементи	Објашњење основних разлика између елемената и једињења и препознавање примера елемената и једињења у свакодневном животу	Физика, Структура атома, Електронски омотач	Октобар	Оствареност исхода
Молекули елемената једињења.	Објашњење хемијских веза и њихова важност у успостављању молекула	Физика, Структура атома, Грађа атома	Новембар	Оствареност исхода
Хомогене и хетерогене смеше	Разликовање хомогених и хетерогених смеша и навођење примера из свакодневног живота	Биологија, Екологија вода, Хемија додатна настава, Колоидни раствори	Децембар	Оствареност исхода
Израчунавања у хемији	Израчунавање и објашњавање у хемији на основу хемијских закона	Математика, Процентни састав	Март	Оствареност исхода

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Развијање свести о стваралачкој природи учења, позитиван однос према учењу, примена одговарајућих начина учења	Тест
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Разумевање и прихватање значаја принципа правде и слободе, самопоуздање и позитиван однос према другима	Уважавање мишљења већине
3.	ЕСТЕТИЧКА	Показивање позитивног односа према сопственој култури и култури других заједница	Веб презентације

	КОМПЕТЕНЦИЈА	и разумевање њихове вредности	
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Комуникација на сврсисходан и конструктиван начин,прилагођавање начина комуникације њеним карактеристикама	Веб презентације
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Стицање знања развијање свести о дејству људских активности на животну средину,усвајање ставова о неопходности очувања непосредне и шире околине	Предавање о одговорном односу према животној средини,развоју еколошке свести
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Коришћење знања и вештина и усвајање ставова ради унапређивања психофизичког здравља,развијање свести о важности сопственог здравља	Пано о биолошки важним органским једињењима
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Покретање и спремно прихватање промена, преузимање одговорности,показивање иницијативе и јасне оријентације ка постизању успеха,реализација унапред осмишљених идеја,учествовање у пројектима локалне заједнице,стицање знања о карактеристикама одређених послова	Трибина о научном сагледавању развоја нових технологија, тражење релевантних информација и развој друштва уопште
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Примењивање знања из различитих предмета,искуство стечено изван школе,интелектуалне, емоционалне и социјалне способности у проналажењу одговора	Аналитичко и критичко размишљање
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Планирање редоследа активности,избор извора информација,средстава и опреме за коришћење,решавање проблема планираном стратегијом,проверавањеприменљивости решења у пракси	Веб презентација
10	САРАДЊА	Допринос решавању разлика у мишљењу и ставовима	Веб презентација
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Препознавање предности,ризика и опасности по себе и друге и одговорно коришћење ИКТ-а	Интернет филм

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Ученици треба да знају да комуницирају на језику технике, користећи стручну терминологију и технички цртеж, да користе рачунар у обради информација, да знају да одаберу одговарајући материјал на основу његових својстава, да

компонују елементе из области машинства у једноставније функционалне целине, да примењују одговарајуће поступке обраде материјала, да примењују личну заштиту при раду, да знају мере заштите за обнову и унапређење животног окружења.

Наставни предмет *техника и технологија* намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја. Програм наставе и учења за седми разред оријентисан је на остваривање исхода.

ЦИЉ: Циљ учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **техника и технологија, 7. разред**, годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Животно и радно окружење	6	4	2
2.	Саобраћај	6	4	2
3.	Техничка и дигитална писменост	18	10	8
4.	Ресурси и производња	24	20	4
5.	Конструкторско моделовање	18	1	17
Укупно		72	39	33

Тематска структура годишњег програма – Техника и технологија, 7. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности , методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Ученик је:Оспособљен да повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; да, истражи, открије и препозна предности и недостатке убрзаног развоја технике и технологије, утицај њиховог дизајна на постизање комфора, безбедности при раду и очување здравља; изгради свест о неопходности очувања животне средине при коришћењу технике и технологије. - Оспособљен да препозна могућности уштеде енергије у домаћинству и уочи подручја човековог рада и производње, послове и занимања у области машинске технике.	-повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; – анализира да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са очувањем животне средине; – истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству	I Животно и радно окружење	Појам, улога и развој машина и механизма Потрошња енергије у домаћинству Утицај дизајна и правилне употребе Техничких средстава на здравље људи Утицај дизајна и употребе тех. средстава на здравље људи. Професије у области производних техника и технологија	Вербална, демонстративна, графичка метода.	Стручна литература, рачунар	- посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности - ниво остварености исхода - самопроцена
-Упознат са машинама спољашњег и унутрашњег транспорта и њиховим главним карактеристикама; са погонским, преносним, управљачким и кочионим подсистемима код возила	Ученик ће бити у стању да: – разликује врсте транспортних машина; – повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; – провери техничку исправност	II Саобраћај	Машине спољашњег и унутрашњег транспорта Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни,	Вербална метода Демонстративна, Илустративна, метода	- Уџбеник стручна литература, рачунар и бицикл.	- кроз графички приказ - посматрање ангажов

друмског саобраћаја. - Схватио значај исправности наведених подсистема код возила друмског саобраћаја и оспособљен да самостално провери и подеси техничку исправност бицикла.	бицикла; – демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;		управљачки, кочиони) Технички исправан бицикл/ мопед – безбедно учешће у саобраћају			аносткоо перативности - самопроцена -процена усвојених вештина
- Оспособљен да самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; да користи рачунарске апликације у оквиру CAD технологије; да управља моделима користећи рачунар и самостално користи ИКТ уређаје. -Упознат са појмом и улогом интерфејса; са могућностима употребе 3D штампе у изради модела и макета; улогом основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја. Схвата значај и улогу рачунарске технике.	- Самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; – користи CAD технологију; – управља моделима користећи рачунар; – објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја;	III Техничка и дигитална писменост	Специфичности техничких цртежа у машинству (упрошћавање и пресеци) Ортогонално и просторно приказивање предмета Коришћење и функција програма за CAD Техничко цртање помоћу рачунара Компоненте ИКТ уређаја. Употреба 3D штампе у изради модела и макета Коришћење рачунарске технике и интерфејса Вештачка интелигенција	Вербална метода Демонстративна метода Графичка метода Практичан рад	-Уџбеник, стручна литература, рачунар, прибор за ТЦ и примена осталих ИКТ уређаји	кроз графички и приказ - посматрање - белешке, разговор и - самопроцена -увидом у техничке цртеже
-Упознат са значајем рационалног коришћења расположивих ресурса и	- Препознавање основних физичких, хемијских и технолошких својстава и избор одговарајућег материјала, -	IV Ресурси и производња	Рационално коришћење ресурса, очување и заштита	Вербална метода Демонстрат	- Уџбеник ,стручна литература	- кроз усмени облик

принципима очувања животне средине, са предностима роботизације производних процеса; савременим производним машинама у машинској индустрији.. -Оспособљен да идентификује материјале који се користе у машинству њихову примену; користи прибор за мерење, правилно и безбедно користи алате и машине за обраду метала; објасни улогу одређених елемената машина и механизма на примеру и класификује погонске машине – моторе и њихову примену. Има основна знања о конструкцији робота	Упознавање и коришћење мерних инструмената за мерење, -Разумевање технолошких процеса као и правилно употребљавање прибора, алата и машина при обликовању и адекватна примена мера заштите. -Упознавање основних појмова и принципа машинских елемената		животне средине Материјали у машинству Мерење и контрола Технологија обраде метала у машинству Елементи машина и механизма Производне машине Погонске машине Појам, врсте, намена и конструкција робота Моделовање погонских машина и/или школског мини робота	ивна, Илустративна метода Пројектна метода	и рачунар, модели	- посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности - белешке, разговор и - самопроцена
- Развијање психомоторних способности ученика - Развијање предузетничког духа код ученика -Оспособљен да самостално представи свој производ у оквиру маркетинга.	Самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; – изради производ у складу са принципима безбедности на раду; – тимски представи идеју, поступак израде и производ; – креира рекламу за израђен производ;	V Конструкторско моделовање	Рад на пројектном задатку Прикупљање података, идеја, дефинисање задатка и израда техничке документације Коришћење електронске кореспонденције Одређивање цене трошкова и вредности урађеног модела	Вербална метода Демонстративна метода Гrafичка метода Практичан рад, пројектни задаци	Материјал, алат и прибор за обраду материјала	активност и продукт и рада ученика оствареност исхода

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ

Наставни предмет: Техника и технологија

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Врем енска дина мика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
1. Животно и радно окружење	- повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; - повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; - анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; - истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; - повеже занимања у области производних техника и технологија са сопственим интересовањем;	Историја (Одлике периода од Индустријске револуције до завршетка Првог светског рата) Физика (Трансформација енергије- Закон о одржању механичке енергије) Физичко и здравствено васпитање (Вежбе истезања) Биологија (Еколошки фактори; Човек и здравље)	На часов има	Оствареност исхода Изградио свест о очувању животне средине. Професионална оријентација -, занимања и послови у области машинске технике. електротехнике и мехатронике.
2. Саобраћај	- разликује врсте транспортних машина; - повеже подсистеме код возила друског саобраћаја са њиховом улогом; - провери техничку исправност бицикла; - демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;	Физика (6. разред- Паскалов закон; Снага. Коефицијент корисног дејства;)	На часов има	Оствареност исхода, провера знања, практичан рад ученика
3. Техничка и дигитална писменост	- самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; - користи CAD технологију за креирање техничке документације; - образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; - управља моделима користећи рачунар; - објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја; - објасни улогу и значај вештачке интелигенције и примену у свакодневном животу	Информатика и рачунарство (ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ) Математика (Питагорина теорема; Растојање између две тачке у координатном систему; Круг) Ликовно (Перспектива)	На часов има	Оствареност исхода• практичан рад ученика и продукти тог рада, провере знања.
4. Ресурси и производња	- аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; - идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; - користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о	Хемија (Легуре, хемијска својства) Физика (Динамичко мерење силе. Мерење силе динамометром ; Полука. Момент силе; Механички рад. Рад силе; Механичка енергија, рад и снага)	На часов има	оствареност исхода, тимски рад, активност ученика и сарадња, практичан рад и продукти ученичких

	прецизности мерења; • врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; • објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру; • образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; • објасни основе конструкције робота; • класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом;	Математика (Мере)		активности
5. Конструкторско моделовање	• самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; • изради производ у складу са принципима безбедности на раду; • тимски представи идеју, поступак израде и производ; • креира рекламу за израђен производ; • врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; • процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.)	Математика (Обрада података; Узорак, нумеричка и процентуална расподела, графички приказ података) Информатика и рачунарство (Рад са текстом; Интернет; Рад са дељеним документима) Ликовно (Стилизовање; Композиција облика) Српски језик и књижевност (Говор-изражавање, комуникација)	На часовима	Оствареност исхода, активност ученика, вештине тимског рада, самоевалуација, продукти ученичких активности

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Коришћење ефикасних метода учења који су у функцији примењивог знања Коришћење различитих метода рада на часу Стављање у разнолике проблемске ситуације на часовима уз међупредметно повезивање садржаја Коришћење самооцењивања и вршњачке процене на часовима провере	- уочава структуру градива - ефикасно користи различите методе учења - разликује чињенице од ставова, уверавања и мишљења, уме да се сналази и повезује различита сазнања из других предмета да би решио конкретну ситуацију
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У	Организација еколошких акција	-промовише позитивне вредности друштва у различитим еколошким активностима и

ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ		свакодневним понашањем
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Истицање значаја естетике приликом израде пројеката/модела	- препознаје естетичке елементе
КОМУНИКАЦИЈА	Инсистирање на јасном и тачном изражавању на језику технике, користећи стручну терминологију Коришћење различитих облика комуникације (цртежи, слике, усмено, писано, невербално, путем рачунара и интернета) Подстицање критичког мишљења и конструктивне комуникације	-уме јасно, тачно, конкретно, прецизно, да искаже одређени садржај, усмено, писмено и техничким цртежом - познаје различите облике комуникације и њихове одлике - изражава своје ставове и мишљења аргументовано и с уважавањем туђих ставова и мишљења
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Промовисање одрживости: штедња воде, енергије, рециклажа, разврставање отпада	-разуме и спреман је да се ангажује у заштити природе и природних ресурса -истражује могућности смањења трошкова енергије у домаћинству.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Упознавање са ергономијом и утицајем употребе машина на здравље људи Поштовање принципа безбедности на раду	-повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; -изради производ у складу са принципима безбедности на раду
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Израда индивидуалних и тимских пројеката на одређену тему – представљање одређене идеје и реализација Одређивање оквирне цене трошкова и вредности израђеног модела Креирање рекламе за израђени производ	-показује иницијативу у раду -учествује у акцији стварања производа водећи се алгоритмом „од идеје до реализације“ -учествује у промоцији производа
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Симулација разних проблемских ситуација	-Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе и односе између њих
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Упознавање о правилној употреби информација и различитим начинима коришћења и тумачења података у савременом свакодневном животу Упознавање са начином графичког представљања података, њиховог тумачења и коришћењу у свакодневном животу кроз логичне примере Подстицање на коришћење ИКТ приликом учења	-користи табеларни и графички приказ и цртеже и уме да их чита и тумачи - користи ИКТ за чување, презентацију и основну обрада података
САРАДЊА	Коришћење групног облика рада/рада у пару ради развијања сарадничких	-активно и конструктивно учествује у раду групе

	односа између ученика.Израда пројеката прављење паноа или ПП презентације	/пара. - поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи/пару. -ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе/пара
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Подстицање на креативно и одговорно коришћење ИКТ у свакодневним активностима .Упознавање са различитим средствима из области информационо- комуникационих технологија као и начином њихове употребе у различитим садржајима	- приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ-а и користи на одговарајући начин и за одређени садржај

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке спосонности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Физичко и здравствено васпитање, 7. разред, годишњи фонд часова: 108**

Редни број	Наставна област	Тема
1.	Физичке способности	

2.	Моторичке вештине спорт и спортске дисциплине	Атлетика Спортска гимнастика • Основе тимских и спортских игара: одбојка, фудбал, рукомет, кошарка, активност по избору • Плес и ритмика • Пливање и ватерполо • Полигони
3.	Физичка и здравствена култура	Физичко вежбање и спорт Здравствено васпитање

Тематска структура годишњег програма наставе Физичког и здравственог васпитања за 7. разред

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Област/тема	Садржаји	Активности, методе, начини и попуцци остваривања програма	Средства	Евалуација остварива- ња програма

примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању; упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст; примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу; развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике и гимнастике; одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; изведе елементе	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Основни садржаји Вежбе (развој снаге, гipкости, аеробне издржљивости, брзине и координације). Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.		Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар,, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)
	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Атлетика	Основни садржаји Техника спринтерског трчања. Истрајно трчање – припрема за крос. Техника штафетног трчања. Скок удаљ. Бацања кугле.Скок увис Бацање „вортекс-а“. Проширени садржаји Скок увис (леђна техника) Тробој	Вербална и невербална метода демонстрације Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар,, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	

одбојкашке технике; примени основна правила одбојке; користи елементе технике у игри; примени основне тактичке елементе спротских игара; учествује на унутародељенским такмичењима; изведе кретања у различитом ритму; игра народно коло и основне кораке плеса из народне традиције других култура; изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; преплива 25 m техником краула, леђног краула и прсном техником; -поштује правила понашања у води, и око водене средине; уочи ризичне ситуације у води и око ње; -процени ниво сопствене дневне физичке активности; примени мере безбедности у вежбању у школи и		Спортска гимнастика	Основни садржаји: Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Трамполина Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкама Греда Проширени садржаји: На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби	Вербална и невербална метода демонстрациј е Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар,, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљањ е информациј а из различитих извора (свакодневн а посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији)
		Тимске и спортске игре	Одбојка: Основни елементи технике, тактике и правила игре; Футсал: Игра уз примену правила Рукомет: Игра уз примену правила Кошарка: Сложенији елементи технике, тактике и правила игре Активност по избору	Вербална и невербална метода демонстрациј е Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар,, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	
		Плес и ритмика	Основни садржаји Вежбе са вијачом, обручем, лоптом. Народна коло „Моравац“ . Народна коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер.	Вербална и невербална метода демонстрациј е	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар,, пиштаљка,	

ван ње; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; -решава конфликте на друштвено прихватљив начин;прихвати победу и пораз; пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; повеже значај вежбања за одређене професије; вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; подстиче породицу на редовно вежбање; повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; -користи здраве			Проширени садржаји Састав са обручем, лоптом и вијачом. Основни кораци rock n roll	Фронтални, групни у пару и појединачни	струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	
		Пливањеи ватерполо	Основни садржаји Пливање Техника краула. Техника прсног пливања. Одржавање на води на разне начине и самопомоћ. Роњење у дужину до 10 m. Пливање 25 m одабраном техником на време. Проширени садржаји Мешовито пливање (две технике) Ватерполо Пливање са лоптом Хватање и додавање Шут на гол Проширени садржаји Пливање Мешовито пливање. Игре у води. Ватерполо Основни елементи тактике и игра.	Вербална и невербална метода демонстрациј е Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар,, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	
		Полигони	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима	Вербална и невербална метода демонстрациј е Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне масе, метар,, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Физичко вежбање и спорт	Основни садржаји Основна подела вежби Функција скелетно-мишићног система.	Вербална и невербална метода	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне	

намирнице у исхрани; -примењује здравствено- хигијенске мере у вежбању; правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; чува животну средину током вежбања; препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака; води рачуна о репродуктивним огранима приликом вежбања.		Здравствено васпитање	Основна правила Одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама.. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање. Планирање вежбања.	демонстрациј е Фронтални, групни у пару и појединачни	маса, метар,, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	
			Основни садржаји: Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио- респираторни систем. Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине) у исхрани. Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања. Прва помоћ након површинских повреда (посекотина и одеротина). Вежбање у различитим временским условима. Чување окоLINE при вежбању. Последице конзумирања дувана и алкохола. Додаци исхрани – суплементи. Вежбање и менструални циклус. Значај заштите репродуктивних органа приликом вежбања.	Вербална и невербална метода демонстрациј е Фронтални, групни у пару и појединачни	лопте, голови, кошеви, вага за мерење телесне маса, метар,, пиштаљка, струњаче, притка вратила, штоперица,вијаче, обручи, палице, ЦД плејер, Лаптоп, Дневник рада	

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе.	Прикупљање информација из различитих извора(свакодневна посматрања,активност на часу,учествовање у разговорима, дискусијама, самостални рад,рад у групи,тестови, напредак у остваривању исхода).
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.	
КОМУНИКАЦИЈА	Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.	
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, квалитетна исхрана).-Уме да пружи прву помоћ.	
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора а то су јачи имуни систем као и генерално боље стање организма	
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаче стране“)	
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.	
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује	
САРАДЊА	Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик користи дигиталне уређаје (паметан сат, интернет, паметан телефон) тако да то унапређује његов начин вежбања а самим тим живота	

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Појам убрзања	Ученик увиђа кроз практичне примере кретања тела, делова тела и реквизита шта је појма убрзања	Физика / СИЛА И КРЕТАЊЕ	Током првог и другог полугодишта	Прикупљање информација из различитих извора (посматрања, активност, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања, Други Њутнов закон	Ученик увиђа кроз практичне примере кретања тела, делова тела и реквизита односе између масе тела, силе и убрзања	Физика / СИЛА И КРЕТАЊЕ		
Топлота	Ученик увиђа кроз практичне примере како његово тело регулише на повећање топлоте , као и појаве настале настојањем тела да одржава оптималну телесну топлоту	Физика / ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ		
Правила наслеђивања	Ученик упознат са чињеницом да наслеђе има важну улогу у остваривању спортских резултата (грађа и састав тела, висина, брзина)	Биологија НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују, да се оспособе да решавају задатке и проблеме у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са карактером овог предмета.

Задаци: Задаци образовно васпитног рада у настави ликовне културе састоје се у стварању разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе ликовне културе сврха, циљеви, и задаци образовања, као и циљеви наставе предмета ликовна култура буду у пуној мери реализовани развијању ученикове способност за:- коришћење свих ликовних елемената- ликовни стваралачки рад- коришћење различитих материјала и медијума- усвајање естетских критеријума за критичко мишљење-доживљавање ликовних уметничких дела у оквиру културне баштине за препознавање савремених кретања у уметности свог и других народа - визуелну перцепцију и аперцепцију- критичко мишљење- оплемењивање животног и радног простора- активно стваралачко деловање у културном и уметничком животу средине - активно естетско унапређивање своје околине и очување природе и баштине завичаја - неговање укупних људских достигнућа- будућа занимања, професионалну оријентацију.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ликовна култура, 7 (седми) разред**, годишњи фонд часова: **36** , недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	19	15	4
2.	КОМУНИКАЦИЈА	13	6	7
3.	УМЕТНОСТ ОКО НАС	4	3	1
Укупно		36	24	12

Тематска структура годишњег програма – ликовна култура, 7. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- стицање теоретских знања из теорије ликовне уметности, различитих подручја ликовних уметности и технологије ликовних материјала; • ликовно описмењавање кроз усвајање основа ликовног језика; • унапређивање ликовног језика (ликовни елементи и њихови односи) кроз самосталан практични ра	-користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; - изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имажинацију; - обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; -користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; - разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура -учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију; - разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	Простор и композиција; Ритам, стилизација, орнамент и арабеска; Пропорција; Перспектива;	Фронтални, Индивидуални Вербални Илустративно-Демонстративни Практични рад	Визуелна - репродукције, часописи, дечији ликовни радови, интернет стручна литература - интернет	Процена ликовних радова, анализом Усменом провером стеченог знања (питања,исказивање утиска, учешће у дискусији, откривање и изражавање мисли,закључака,анализа и синтеза
оспособљавање за самостално истраживање медија, процеса и техника у новим технологијама, упознавање и разумевање	уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; -учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију; - прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне	КОМУНИКАЦИЈА	Теме и мотиви у уметности; Фотографија; Уметност модерног доба; Сцена- покрет, игра, звук;	Фронтални, Индивидуални Вербални, Илустративно-Демонстративни, Практични	Визуелна - репродукције часописи, дечији ликовни радови, интернет	Естетским процењивањем ликовних радова Усменом провером стеченог знања,

уметничких, занатских и процеса примењене уметности, као и процеса рада; • оспособљавање ученика за примену стечених знања и вештина у свакодневном животу и будућим занимањима.	информације; -представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно;		Анимација; Реализам и инпресионизам;	рад	стручна литература - интернет	откривање и изражавање мисли, закључака, анализа и синтеза
формирање естетских критеријума ученика и оспособљавање за самосталну анализу и естетско процењивање, самоевалуацију и евалуацију; разумевање културе свог друштва и друштвене заједнице, групе; • стицање теоретских знања из теорије ликовне уметности, ликовно описмењавање кроз усвајање основа ликовног језика и примену кроз самосталан практични рад;	-прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; -представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе; - разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима	УМЕ-ТНОСТ ОКО НАС	Уметност и технологија; Уметничка занимања, продукти, пројекти... Рециклажа Уметност у Србији у 19.веку и почетком 20 века	Фронтални, Индивидуални Вербални, Илустративно-Демонстративни Практични рад	Визуелна-репродукције, часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет стручна литература	Процењивањем и анализом ликовних радова Усменом провером стеченог знања, исказивање утиска, учешће у дискусији, откривање и изражавање мисли, закључака, анализа и синтеза

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА – 7 РАЗРЕД

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временс ка динами ка	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	–користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; –изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; –обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; –користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад;	Техника и технологија - простор, равнотежа, материјали, перспектива Историја - Барок, Рококо, Исламска уметност- арабеска Српски језик - повезивање тема и инспирација са књижевним садржајима	Септембар Октобар Новембар Децембар Јануар	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.
КОМУНИКАЦИЈА	–разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; –уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; –учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;	Информатика - фотографија, анимација, дигитални програми за цртање, комуникација ,медији Музичка култура - обједињавање покрета, игре, звука, слике, хепенинг Српски језик - поруке, симболи, алегорије , илустрације Историја - модерно доба, реализам, ипресионизам Техника и технологија - фотографија, штампа	Фебруар Март Април	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио
УМЕТНОСТ ОКО НАС	– прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; –представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; –предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе;	Биологија - екологија, рециклажа, очување природе, уметност и природа.. Техника и технологија - уметничка занимања, примењена уметност , дизајн Информатика - Интернет, графички дизајн, дигитални медији и уметност Историја - Србија 19- 20 век Верска настава - манастири у Србији	Мај Јун	Праћење и саветовање ученика у току рада, питања, поређење са другим радовима, праћење кроз ученички портфолио, примена претходно стеченог знања.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред.број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Кроз стваралачки рад ученик стиче нова знања и вештине, развијаће своје способности кроз истраживање, одабир мотива и креирање нових идеја, превазилажење проблема у ликовном раду. Кроз индивидуалан или групни рад открива и повезује нова знања, негује и развија лична интересовања. Кроз анализу ликовних радова развија критички однос, вреднује, разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.	Лични и професионални развој појединца превасходно почива на његовој способности да управља процесом учења.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Кроз различите ликовне теме и конкурсе, израде паноя , ученик размишља о принципима правде, слободе, солидарности, националне, верске и родне равноправности. Израдом радова за паное и Винчанско писмо активно учествује у животу школе.	Ученик је способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву...
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Кроз ликовни рад и усвајања знања из историје уметности ученик ће развијати естетичке компетенције, разумеће значај уметности и културе у друштву, показате позитиван став према културној баштини. Развиће знања о уметничким занимањима	Ученик је упознат са културним наслеђем људске заједнице, има свест о вредности уметничких и културних дела и њиховог значаја за развој друштва.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Кроз област визуелно споразумевање ученик учи, сазнаје, примењује, анализира различите врсте комуникације. Кроз групни рад прилагођава начин и средства комуникације карактеристикама ситуације. У комуникацији уме да изрази мишљење, осећања и ставове и да представи своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин поштујући и уважавајући другог. На часовима ликовне културе ученик упознаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета, итд.). Кроз анализу ликовних радова ученик учи да уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.	Ученик влада различитим модалитетима комуникације и користи их на сврсисходан и конструктиван начин када комуницира у приватном, јавном, образовном и професионалном контексту.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Кроз област и теме везане за екологију и рециклажу, преобликовање употребних предмета ученик стиче знања и развија свест о дејству људских активности на животну средину и природу; усваја ставове о неопходности	Одговоран однос према околини подразумева познавање и непосредан доживљај природе;

		очувања непосредне и шире околине и развија способности активног деловања ради очувања средине у школи, непосредној околини и породици. Познаје људске активности и начин на који оне могу да угрозе или унапреде околину, живи свет и природу у окружењу.	увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи...
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Кроз ликовни рад ученик користи знања, вештине и усваја ставове ради очувања и унапређивања психофизичког здравља. Одржавањем хигијене у учионици показује Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова. Својим понашањем, као појединац и део различитих група и заједница, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота.	Ученик прикупља информације о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВ ОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТ ВУ	Организовање продајних изложби радова , израдом мурала , учешће у изради винчанског писма, учешће у пројектима : • спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима.Реализује унапред осмишљене идеје и учествује у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице к стиче знања о карактеристикама одређених послова и радних места, разуме свет рада и пословања из перспективе друштва и спреман је на волонтерски рад и покретање хуманитарних акција.	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима, укључујући различите интерперсоналне вештине...
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе... • Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију, планира редослед активности, избор извора информација, средстава/опreme.Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством.Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.	Ученик ангажује своје индивидуалне капацитете и друге ресурсе који му стоје на располагању селективно и сврсисходно их користи, истрајава у решавању проблема..
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈА МА	Користи интернет, уџбеник, литературу из библиотеке, репродукције,израда паноа, користи знања и вештине из различитих предмета да представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудио-визуелне форме. Ученик користи и самостално проналази различите изворе информација и података, (библиотеке, медије, интернет, институције, личну комуникацију, итд.),	Ученик разуме значај коришћења поузданих података за рад, доношење одлука и свакодневни живот.
10.	САРАДЊА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе, рад на заједничким пројетима У процесу договарања, уме да изрази своја осећања, уверења, ставове и предлоге. Подржава друге да изразе своје погледе, прихвата да су разлике у погледима предност групног рада и поштује друге који имају другачије погледе. У сарадњи са другима залаже се да се одлуке доносе	Ученик је способан да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката

		заједнички на основу аргумената и прихваћених правила заједничког рада. Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.	
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик у ликовном раду користи интернет, прави презентације Ученик познаје основне карактеристике информационо-комуникационих технологија. Уме да одабере одговарајуће ИКТ средство и да га користи на одговоран и креативан начин у свакодневним активностима (учење и креативан рад; сарадња; комуникација; решавање проблема; организација, обрада, размена и презентација информација).	Ученик је способан да користи расположива средства из области информационо комуникационих технологија на одговоран и критички начин...

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе музичке културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да: - упознају музичке културе путем обраде тема повезаних са музиком различитих епоха; развију музикалност и креативност; негују смисао за заједничко и индивидуално музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Музичка култура**, разред: **седми** годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Човек и музика	16
2.	Музички инструменти	4
3.	Слушање музике	10
4.	Извођење музике	6

Тематска структура годишњег програма – музичка култура, разред седми

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Упознавање са музиком прошлости, извођење музике прошлости, кроз сагледавање друштвене функције музике, карактеристичних жанрова, облика и инструмената, као и композитора	Препознавање музике прошлости и савремене музике. Ученик зна да наведе композиторе - носиоце стила	Човек и музика	Барок Класицизам	Слушање, певање и опажање барокне музике и музике класицизма Демонстрација, Дијалог	Плејер, дискови, инструменти	Слушање, уочавање карактеристика музике барока и класицизма, Закључивање важних елемената музике
Развијање интересовања за музичке инструменте	Упознавање и разликовање инструмената са жицама (гудачких и трзалачких)	Музички инструменти	Жичани инструменти -гудачки -трзалачки	Прављење инструмената, демонстрација, Дијалог, Слушање, опонашање инструмената	Плејер, дискови, инструменти	Препознавање основних карактеристика и физичких карактеристика

						инструм ената
Упознавање муз.дела, звука симфонијског оркестра, рад на доживљају музике	Ученик може да препозна инструменте, Извођачки састав, изражајне елементе	Слушање музике	Композиције уметничке и народне музике	Активно слушање музике, у целини или по деловима, Дијалог, Монолог, Ликовна илустрација	Плејер, дискови, инструменти	Препознавање и разликовање дела стилски другачијих
Упознавање са дечијим народним и уметничким песмама кроз извођење	Ученик може да изведе дечије песме певањем или свирањем	Извођење музике	Етно песме, Дечије песме И примери из литературе	Извођење ритма и мелодија, демонстрација, учење по слуху и по нотама	Плејер, дискови, инструменти	Координација ритма и мелодије

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временс ка динамик а	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
У сусрет Дану школе	Наведе начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и кореографију	Музичка култура - Песме о Николи Тесли Српски језик - литерарни рад на тему Никола Тесла Ликовна култура - ликовни рад на тему Никола Тесла Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покрета на песму Никола Тесла	Прва недења октобра	фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења и јавни наступи на школској приредби
У сусрет	Наведе начине и средства музичког	Музичка култура - Песме о Новој години Српски језик -	Последњ	Активирање,фокусирањ

Новој години	изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и кореографију	литерарни рад на тему Нова година Ликовна култура - ликовни рад на тему Нова година Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покркорета на песму Нова година	а недеља у децембру	е пажње ученика, иницирање процеса мишљења и јавни наступи
У сусрет Светом Сави	Наведе начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и духовне песме	Музичка култура - Песме о Светом Сави Српски језик - литерарни рад на тему Свети Сава Ликовна култура - ликовни рад на тему Свети Сава Верска настава - духовне песме у Православној цркви	Последња недеља у јануару	Активирање фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења и јавни наступи
У сусрет Осмом марту	Наведе начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и историске податке	Музичка култура - Песме о мајци Српски језик - литерарни рад на тему Осми март Ликовна култура - ликовни рад на тему Осми март Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покркорета на песму о Осмом марту	Прва недеља у марту	Активирање, фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења, јавни наступи

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Ученици кроз извођење музике одређених песама и слушањем музике уче како да имају одговоран однос према учењу.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Певањем националних песама о правди ,толеранцији, слободи као и активним учествовањем на различитим манифестацијама развијају поштовање дечијих и људских права.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Деца препознају уметничка дела највећих композитора и на тај начин стварају љубав према уметничкој музици.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Кроз различите музичке стилове и жанрове ,уче да изразе своје мишљење	Активност ученика, пажња,

		,осећања и ставове а да уваже и мишљење које је супротно од њиховог.	дискусија , критичко мишљење
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученици кроз музичко стваралаштво дечијих песама уче да имају одговоран однос према здрављу и околини.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученици кроз музичко стваралаштво дечијих песама уче да имају одговоран однос према здрављу и околини.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Кроз могућност учествовања на различитим манифестацијама и школским приредбама ученици препознају идеју да је претворе у активност.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Упознавањем ученика са тешким животима највећих композитора ,ученици износе своје мишљење и дискутују о проблемима који су могли да се реше.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Кроз истраживачки рад ученици уче да препознају њихову поузданост уз помоћ наставника.Разликују јавне и приватне податке и користе правила чувања приватности података.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
10	САРАДЊА	Ученици кроз заједничко извођење музике у дуету ,терцету ,групи певача или хорском извођењу међусобно сарађују и труде се да једни другима помогну .	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученицима су доступни различити музички програми за компоновање савремене популарне музике.	Активност ученика, пажња, дискусија , критичко мишљење

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ наставе и учења предмета *информатике и рачунарства* у 7. разреду је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се са развојем дигиталних технологија убрзано мења.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Информатика и рачунарство** , 7. разред,
годишњи фонд часова: **36** , недељни фонд часова:

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	ИКТ	10	7	3
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	4	3	1
3.	РАЧУНАРСТВО	14	10	4
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	8	6	2
Укупно:		36		

Тематска структура годишњег програма – Информатика и рачунарство, 7. разред

Циљеви	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Упознати ученика са <i>библиотеком за 2Д графику</i>. Упознати ученика са везом између <i>програмирања графичких апликација</i> и програма за векторску графику. Упознати ученика са појамом <i>координатног система прозора</i> и указати на сличности и разлике у односу на традиционални координатни систем. Упознати ученика са <i>начином задавања боја</i> (именоване боје, боје задате помоћу три броја у РГБ систему). Упознати ученика са <i>начином исцртавања</i> примитива (дуж, испуњен и уоквирен правоугаоник) и начином цртања сложенијих облика састављених од примитива. Упознати ученика са појмом <i>апсолутне и релативне вредности координата</i> и поступком цртања њиховим задавањем. Показати ученицима примере којима се цртају правилни облици уз помоћ <i>петљи</i> и	- Уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; –употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, описује и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму;	РАЧУНАРСТВО	Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике. Основне карактеристике изабране графичке библиотеке. Методе за исцртавање основних геометријских облика. Подешавање боја и положаја објеката. Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика.	Инструктивн разговор; Развојни разговор; Демонстрација статичких предмета (код, цртеж, слика.); Демонстрација активности (структура рада, радни процес, рад на рачунару...) Лабораторијско експериментална метода; Аналитичко-синтетичка метода; Метода аналогije; Метода корак по корак у настави информатике; Метода трансформације; Метода “покушаја и погрешака”; Проблемска метода; Метода систематизације;	-Илустрација, цртеж, -слика, дијаграм, мултимедијална презентација, наставни CD-ови, - филм, видео материјали, -штампани програмирани материјали, -рачунарски систем, -пројектор с пројекционим платном или паметна табла, , - мрежна опрема и интернет, - дигитални уџбеник, - отворени образовни ресурси...	Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности Продукти ученичких активности Белешке Задовољство ученика на часу Разговори Квиз Евалуациони тестови и анкете

генератора насумичних бројева. Упознати ученика са употребом референтних приручника, туторијала, видео-туторијала и интернет форума.						
Упознати ученика са <i>логичком структуром и техником израде садржаја</i> текстуалног документа. Објаснити ученику <i>карактеристике векторске и растерске слике</i> на рачунару. Представити ученику <i>RGB и CMYK палете боја</i>. Упознати ученика са <i>значајем одговарајуће резолуције</i> (квалитета) у зависности од <i>употребе</i> графичке датотеке, појмом битмапе и најчешће технике компресије података. Обучити ученика за рад на креирању растерске графике. Упознати ученике са карактеристикама радног окружења одабраног програма за креирање и обраду векторске графике. Упознати ученика са поступком израде, чувања и приказа <i>2Д анимације</i>. Упознати ученика са креирањем видео записа.	– Разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике;	И К Т	- Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа. - Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и CMYK модели приказа боја, растерска и векторска графика). - Рад у програму за растерску графику. - Рад у програму за векторску графику. - Израда гиф анимација. - Коришћење алата за снимање екрана.	Инструктивн разговор; Развојни разговор; Демонстрација статичких предмета (код, цртеж, слика..); Демонстрација активности (структура рада, радни процес, рад на рачунару...) Аналитичко-синтетичка метода; Метода аналогije; Метод трансформације; Метода корак по корак у настави информатике; Метода “покушаја и погрешака”; Проблемска метода; Метода систематизације;	-Илустрација, цртеж, -слика, дијаграм, мултимедијална презентација, наставни CD-ови, - филм, видео материјали, -штампани програмирани материјали, -рачунарски систем, -пројектор с пројекционим платном или паметна табла, , - мрежна опрема и интернет, - дигитални уџбеник, - отворени образовни ресурси...	Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности Продукти ученичких активности Белешке Задовољство ученика на часу Разговори Квиз Евалуациони тестови и анкете

Подсетити ученика на појмове <i>URL</i> и <i>IP</i> адреса, затим појмове клијент и сервер у мрежном окружењу, као и на значење појмова: <i>домен</i>, <i>назив интернет домена</i>, <i>веб-адреса</i> и њихову узајамну везу. Упознати ученика са појмом DNS сервер, хипервеза и хипертекст. Упознати ученике са интернет сервисом електронска пошта, правилима комуникације и организације уз поштовање правила безбедности и заштите личних података. Представити ученику поступак дељења и подешавање опција дељења садржаја по нивоима и указати на важност поштовања правила безбедности, заштите података и ауторских права.	– Разликује појмове URL, DNS, IP адреса; – објасни појмове хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; – препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; – сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа– подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб	Д И Г И Т А Л Н А П И С М Е Н О С Т	- URL, DNS, IP адреса. - Хипервеза и хипертекст. - Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште. - Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта). - Рад на дељеним документима (текстуалним документима / презентацијама/упитницима...) у облаку.	Инструктивн разговор; Развојни разговор; Демонстрација статичких предмета (код, цртеж, слика...); Демонстрација активности (структура рада, радни процес, рад на рачунару...) Лабораторијско експериментална метода; Аналитичко-синтетичка метода; Метода аналогије; Метода трансформације; Метода корак по корак у настави информатике; Метода “покушаја и погрешака”; Проблемска метода; Метода систематизације;	-Илустрација, цртеж, -слика, дијаграм, мултимедијална презентација, наставни CD-ови, - филм, видео материјали, -штампани програмирани материјали, -рачунарски систем, -пројектор с пројекционим платном или паметна табла, , - мрежна опрема и интернет, - дигитални уџбеник, - отворени образовни ресурси...	Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности Продукти ученичких активности Белешке Задовољство ученика на часу Разговори Квиз Евалуациони тестови и анкете

	локацији;					
Мотивисати и оспособити ученика за решавање проблема из живота, које треба истражити и за који треба предложити могућа решења.	– Сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	ПРОЈЕКТНА САСТАВА	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК ИКТ И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	Инструктивн разговор; Развојни разговор; Демонстрација активности (структура рада, радни процес, рад на рачунару...) Проблемска метода; Метода заснована на истрази; Метода корак по корак у настави информатике; Лабораторијско експериментална метода; Аналитичко-синтетичка метода; Метода аналогије; Метода трансформације; Метода систематизације;	-Илустрација, цртеж, -слика, дијаграм, мултимедијална презентација, наставни CD-ови, - филм, видео материјали, -штампани програмирани материјали, -рачунарски систем, -пројектор с пројекционим платном или паметна табла, - мрежна опрема и интернет, - дигитални уџбеник, - отворени образовни ресурси...	Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности Продукти ученичких активности Белешке Задовољство ученика на часу Разговори Квиз Евалуациони тестови и анкете

Тематско/интегративно планирање

Наставни предмет: Информатика и рачунарство, 7. разред

Област/ тема	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
ИКТ	– Разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; – креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана;	Српски језик (логичка структура текста, садржај документа) Ликовна култура При обради наставних јединица везаних за област <i>Линија</i> (врсте линија, линија као ивица облика) (5. разред) При обради наставних јединица везаних за област <i>Облик</i> (дводимензионални и тродимензионални облици, правилни облици, неправилни облици, својства облика, величина облика, боја облика) (5. разред) При обради наставних јединица везаних за област <i>Слободно ритмичко изражавање линијама, светлинама, облицима и волуменима</i> (6. разред) При обради наставних јединица везаних за област <i>Боја</i> (6. разред) При обради наставних јединица везаних за област <i>Фотографија</i> (7. разред) Математика При обради наставних јединица везаних <i>Круг</i> (круг, кружница, лук) При обради наставних јединица везаних за	септембар, октобар, новембар	Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности Продукти ученичких активности Белешке Задовољство ученика на часу Разговори Квизови Евалуациони тестови и анкете

		<i>Паралелограме (6. разред)</i> При обради наставних јединца везаних за <i>Многоугао</i> (обим, површина, линија, дуж, темен, многоуглови, ротација, симетрија) При обради наставних јединца везаних за <i>Скуповне операције</i> (5. разред - унија, пресек, разлика)		
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; – препознаје непримерени садржај, нежељене контакте и уме адекватно се заштити; – сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији.	Математика При обради наставних јединица везаних за <i>Обраду података</i> Енглески језик При обради наставних јединица везаних за тему <i>Tech it Easy</i> (8. разред)	децембар	Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности Продукти ученичких активности Белешке Задовољство ученика на часу Разговори Квизови Евалуациони тестови и анкете
РАЧУНАРСКО ТВО	- Уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; –употребљава петље и генератор	Математика При обради наставних јединица везаних за област <i>Реални бројеви</i> (реални бројеви, координатни систем, координате). (7. разред)	јануар, фебруар, март, април, мај	Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности Продукти

	насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, описује и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму;	При обради наставних јединица везаних област <i>Круг</i> (круг, кружница, лук) (7. разред) При обради наставних јединица везаних за област <i>Паралелограми</i> (6. разред) При обради наставних јединица везаних за област <i>Многоугао</i> (многоуглови, површина, линија, дужобим, површина, линија, дуж, темен, многоуглови,) (7. разред) Ликовна култура При обради наставних јединица везаних за област <i>Облик</i> (дводимензионални и тродимензионални облици, правилни облици, неправилни облици, својства облика, величина облика, боја облика) (5. разред) При обради наставних јединица везаних за област <i>Боја</i> (6. разред)		ученичких активности Белешке Задовољство ученика на часу Разговори Квизови Евалуациони тестови и анкете
ПРОЈЕКТН А НАСТАВА	– Сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; - прикупља податке анкетирањем, врши израчунавања и интерпретира податке, – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника.	Математика При обради наставних јединица везаних за <i>Обраду података</i> (7. разред)	мај, јун	Дељени документи, презентација добијених резултата

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Наставни предмет: Информатика и рачунарство, 7. разред

Ред. број	Назив опште компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- Упућивање ученика на различите начине и технике учења - Истраживачки задаци - Развој критичког мишљења -Коришћење разноврсних метода рада у настави. -Прилагођавање наставних активности способностима и интересовањима групе и појединца	- Ученик показује основна и посебна знања и разуме садржај и критички посматра проблем уз употребу различитих начина решавања, -Ученик уме да самостално организује и спроводи учење, примењује одговарајуће начине учења у складу са садржајем и условима рада.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-Сараднички рад, рад тима или групе. -Вршњачка подршка -Прикупљање и обрада података на различите теме, презентовање и интерпретација из различитих углова; -Уважавање различитог мишљења, дискусија на постављени задатак или проблема;	-Ученик учествује у дискусијама. - Срађује у тимском рад -Ученик примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- Коришћење програма за растерску графику, векторску графику, анимацију, обраду звука. - Коришћење различитих модела приказа боја. - Креирање једноставни и сложених облика. -Усвајање правила да структура рада треба да буде прегледна, јасна и у складу са дефинисаним правилима за дату област.	- Ученик препознаје/користи различите моделе боја. - Креира једноставне и сложене облике. - Разуме/препознаје утицај ритмике линија, облика, светлости и боје. - Препознаје важност естетике у свакодневном животу
4.	КОМУНИКАЦИЈА	- Јасно изражавање мишљења, ставова и осећања. - Дискутовање о различитим начинима решавања проблема на	-Ученик познаје/користи различите облике комуникације на прави начин.

		конструктиван и аргументован начин. - Усмено изражавање у непосредном разговору или путем ИКТ. - Писано изражавање уз поштовање правила логичке структуре и визуелне презентације текста. - Рад у дељењим документима, уз коришћење могућности и поштовање правила која важе у сарадничком раду у облаку.	- Јасно изражава мишљење, ставове и осећаја кроз различите канале комуникације.
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- Упознавање са темама загађења, очувања околине, рециклаже, обновљивим изворима енергије. - Приликом израде пројекта или задатака користи економично папир, ради електронски и сараднички ради очувања ресурса. - Уредно одржавање простора у коме се ради.	- Однос ученика према начину релизовања различитих пројеката. - Ученик уме да процени и вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада.
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- Израда задатака који се баве темом односа према здрављу (тематски задаци у вези са спортом, здравим навикама, здравој исхрани и сл.). - Правилна употреба дигиталних уређаја и њихов утицај на здравље.	- Ученик познаје теме у вези са очувањем и унапређењем психофизичког здравља. - Ученик правилно користи дигиталне уређаје
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	-Тимски пројекти који се баве изразом, презентовањем. Решавање тематских задатака који се баве изразом и продајом неког производа, времену израде, начину израчунавања трошкова производње, зараде и сл.	Учесовање у тимским пројектима, детаљно израђен план и програм за производњу и пласман производа/ Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- У свим темама кроз групни и индивидуални рад ученик препознаје проблем, осмишљава алгоритам решавања проблема, реализује и проверава. -Израда и решавање асоцијација и квизова -Читање графикана и табела, трабеларно и графичко представљање података	-Ученик ангажује личне и тимске капацитете, користи расположиве ресурсе приликом решења проблема.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- Упућивање ученика на различите изворе информација. - Неговање критичког односа према лако доступним информацијама (интернет) кроз рад са образовним порталима. - Учесће у изради пројекта који укључује истраживање, обраду и представљање података.	- Активно учествовање у прикупљању, обради и презентовању података. -Ученик разуме значај коришћења података доступних у књигама различитим медијима или добијених истраживањем.

		- Користи различите програме за обраду и приказивање податка.	- Разуме податке табеларно и графички представљене - Предствља податке табеларно и графички
10.	САРАДЊА	- Групни рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу, учешће у изради пројеката, рад путем платформи за учење.	- Практичан рад, групни пројекти, активности на часу. - Ученик је способан да се у сарадњи са другима ангажује на решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- Коришћење ИКТ на безбедан начин, у сврху обраде података, презентације података, истраживања, учења, тестирања, комуникације, забаве. - Познавање рад у програмима за обраду текста, графике, звука, филма, обраду и визуелизацију податак итд. - Неговање критичког односа према лако доступним информацијам. - Одговорно понашање на друштвеним мрежама	- Приказ рада на часу и праћење активности. - Ученик зна да одабере одговарајуће ИКТ средство и одговорно га користи.

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу. Градиво је подељено у тематске целине које се баве интересантним темама за узраст ученика, као што су спорт, слободно време, професије и сл.

Ученик треба да разуме и користи (усмено и писмено) обрађену лексику и граматичке структуре, тј. буде способан да оствари комуникацију везану за уобичајене ситуације из свакодневног живота.

Настава француског језика треба да пробуди код ученика радозналост, жељу за истраживањем и усвајањем нових знања и отвореност ка другим језицима и културама.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **француски језик, 7. разред**, годишњи фонд часова: **72**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Apprends avec les autres	3
2.	Reste en forme	10
3.	Profite de tes loisirs	12
4.	Prépare l'avenir	14
5.	Partage des informations	12
6.	Affirme-toi	13
7.	Voyage dans un pays francophone	8
Укупно:		72

Тематска структура годишњег програма – француски језик, 7. разред

Циљ	Исходи По завршетку теме, ученик ће бити у стању да:	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Поздрављање; постављање питања, Разумевање и давање упутстава; Познавање основних појмова везаних за француску културу	- постави питање и одговори на њега - разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање и информације личне природе - правилно користи предлоге за државе / градове - употреби у реченици неправилне глаголе у презенту - правилно користи речи и изразе који се свакодневно користе на часу	Apprends avec les autres	Les prépositions de lieu ; L'interrogation ; Le présent de quelques verbes irréguliers ; Vocabulaire : L'état civil et l'apprentissage	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: дијалогска, монологска, илустративна, демонстративна, метода практичних активности Ученички пројекти Тумачење слика, вежбе слушања, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација знања и информација.	Уџбеник, радна свеска, дигитални уџбеник, визуелна средства (фотографије, исечци из новина, постери...), аудитивна средства, дигитални садржаји.	Усмено излагање. Процена језичких вештина, примена правописа. Писане провере знања. активност, домаћи задаци
Употреба предлога којим се ближе одређује предмет; оспособљавање ученика да говори слободним активностима; упознавање са француском културом и музиком;	- карактерише предмете користећи предлоге <i>de</i> и <i>à</i>, - користи релативну заменицу <i>qui</i> - изрази одвијање неке радње - промени по лицима повратне глаголе у презенту - опише у неколико везаних исказа као се осећа - информише се о нечијем здравственом стању	Reste en forme	Le complément de nom ; Le pronom relatif « qui » ; Le déroulement de l'action ; Le présent de l'indicatif des verbes pronominaux ;	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: дијалогска, монологска, илустративна, демонстративна, метода практичних активности Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога	Уџбеник, радна свеска, дигитални уџбеник, визуелна средства (фотографије, исечци из новина, постери...), аудитивна средства, дигитални садржаји.	Усмено изражавање. Процена језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и , примена правописа. Писане провере знања. активност, домаћи задаци. Анализа плана и реализације

	- разуме једноставније текстове који се односе на спорт и прославе		Vocabulaire : les sports, la fête, les états physiques et moraux, la matière			
Оспособљавање ученика да говоре о блиској прошлости и блиској будућности; Прављење плана за блиску будућност; Употребљавање заменица у функцији правог и неправог објекта;	- говори о музици, песмама и телевизији користећи једноставније језичке исказе - препозна и правилно употреби le passé récent, le présent progressif, le futur proche - користи у писаној и усменој форми личне заменице - тражи дозволу, прихвати или одбије предлог - изражава мишљење, слагање / неслагање и даје кратко образложење; - разуме текст франкофоне песме - наброји неке франкофоне певаче	Profite de tes loisirs	Le passé récent ; Le présent progressif ; Le futur proche ; Les pronoms personnels COD et COI ; Vocabulaire : La musique et la chanson, la télévision	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методe: дијалoшка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода практичних активности Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација информација.	Уџбеник, радна свеска, дигитални уџбеник, визуелна средства (фотографије, исечци из новина, постери...), аудитивна средства, дигитални садржаји.	Усмено изражавање. Процена језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа. Писане провере знања. активност, домаћи задаци. Анализа плана и реализације
Описивање будућних радњи (планова, намера, предвиђања); Оспособљавање ученика да усменој и писаној форми користи компарацију;	- разуме једноставније текстове који се односе на град - користи у усменој и писаној форми лексику везану за град, професије и смештај - разуме, размени и саопшти једноставније исказе који се односе на	Prépare l'avenir	L'expression du futur L'expression du but L'expression de la nécessité (<i>il faut, devoir, nécessiter</i>) Les	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методe: дијалoшка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода практичних активности Ученички пројекти, решавање проблема,	Уџбеник, радна свеска, дигитални уџбеник, визуелна средства (фотографије, исечци из новина, постери...),	Усмено изражавање. Процена језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа. Писане провере знања. активност, домаћи задаци. Анализа плана и реализације

	будуће радње, одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; - пронађе тражене информације читањем и слушањем; - упореди и опише жива бића, предмета, појаве, места, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - размени информације у вези са количином, димензијама, ценама; - разуме и препозна изразе који се односе на тему будућности		comparatifs Les superlatifs Le futur Vocabulaire : la ville, les professions, le logement	играње улога, класификација и систематизација информација.	аудитивна средства, дигитални садржаји.	
Описивање догађаја у прошлости; Оспособљавање ученика да напишу краћи новински чланак; Оспособљавање ученика да напишу биографију неке историјске или савремене личности;	- разуме једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји у прошлости; - разуме поједначне информације и / или неколико информација у низу о искуствима и догађајима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа, искуства, догађај у прошлости; - користи нову лексику како би описао догађај из вести / новина; - опише неки историјски догађај, историјску	Partage des informations	L'expression des événements passés Situation dans le temps et durée dans le passé Le passé composé Vocabulaire : les étapes de la vie, les faits divers, les accidents, le cinéma	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода практичних активности Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација информација.	Уџбеник, радна свеска, дигитални уџбеник, визуелна средства (фотографије, исечци из новина, постери...), аудитивна средства, дигитални садржаји.	Усмено изражавање. Процена језичких вештина, усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа. Писане провере знања. активност, домаћи задаци. Анализа плана и реализације

	личност, савремену познату личност и сл; - напише кратак новински чланак; - говори о француским филмовима; - напише биографију неке личности;					
Оспособљавање ученика да користе релативне заменице; Оспособљавање ученика да кажу / напишу јутарњу рутину користећи повратне глаголе;	- користи у усменој и писаној форми релативне заменице у функцији субјекта и правог објекта; - опише јутарњу рутину у прошлом времену користећи повратне глаголе - говори о својим осећањима користећи једноставније језичке изразе	Affirme-toi	Les pronoms relatifs « qui » et « que » L'expression de la fréquence Les pronoms indéfinis Le passé composé des verbes pronominaux Vocabulaire : Internet et sentiments	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода практичних активности Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација знања и информација.	Уџбеник, радна свеска, дигитални уџбеник, визуелна средства (фотографије, исечци из новина, постери...), аудитивна средства, дигитални садржаји.	Усмено изражавање. правописа. Писане провере знања. активност, домаћи задаци. Анализа плана и реализације
Оспособљавање ученика да говоре о клими неке франкофоне земље; Описивање узрока и последице неког догађаја;	-разуме и користи лексику у вези са климом; - разуме и опише путању; - препозна лексику везану за домаће и дивље животиње; - упореди обичаје у Србији са обичајима у франкофоним земљама; - користи у неколико краћих, везаних исказа, изразе који означавају	Voyage dans un pays francophone	Les prépositions et adverbess de lieu L'expression de la cause et de la conséquence Vocabulaire : le mouvement, les paysages, les animaux, les coutumes,	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода практичних активности Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација информација.	Уџбеник, радна свеска, дигитални уџбеник, визуелна средства (фотографије, исечци из новина, постери...), аудитивна средства, дигитални садржаји.	Процена језичких вештина , усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа. Писане провере знања. активност, домаћи задаци.

	узрок и последицу; - користи у усменој и писаној форми предлоге и прилоге за место;		le climat			

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: француски језик

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Времен ска динами ка	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Apprends avec les autres	Ученик ће бити у стању да: - постави питање и одговори на њега - разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање и информације личне природе - правилно користи предлоге за државе / градове - употреби у реченици неправилне глаголе у презенту	ЧОС – правила понашања на часу Енглески језик, српски језик – упитни облик, предлози за место	септембар	Посматрање ученика на часу, усмена провера знања, прегледање свеске
Reste en forme	Ученик ће бити у стању да: - карактерише предмете користећи предлоге <i>de</i> и <i>à</i> , - користи релативну заменицу <i>qui</i> - промени по лицима повратне глаголе у презенту - опише у неколико везаних исказа као се осећа и информише се о нечијем здравственом стању - разуме једноставније текстове који се односе на спорт и прославе	Физичко и здравствено васпитање – спортска такмичења, тренинг, спортови Српски језик – повратни глаголи	септембар, октобар	Усмена провера знања
Profite de tes loisirs	Ученик ће бити у стању да: - говори о музици, песмама и телевизији користећи једноставније језичке исказе - препозна и правилно употреби <i>le passé récent</i> , <i>le présent progressif</i> , <i>le futur proche</i> - користи у писаној и усменој форми личне заменице у функцији правога и неправог објекта - тражи дозволу, прихвати или одбије предлог, - изражава мишљење, слагање / неслагање и даје кратко образложење;	Енглески језик, српски језик – заменице у функцији правога и неправог објекта Музичка култура – врсте музичких инструмената Српски језик – прошло, садашње и будуће време; заменице у функцији правога и неправог објекта	октобар	Писмена провера знања,

	- наброји неке најпознатије франкофоне певаче			
Prépare l'avenir	Ученик ће бити у стању да: - користи у усменој и писаној форми лексику везану за град, професије и смештај - разуме, размени и саопшти једноставније исказе који се односе на будуће радње, одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; - упореди и опише жива бића, предмета, појаве, места, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - размени информације у вези са количином, димензијама, ценама; - разуме и препозна изразе који се односе на тему будућности	Грађанско васпитање – писање петиције; Српски језик – будуће време; компарација Енглески језик – компарација Географија – градови и државе Европе	новембар, децембар	Писмени задатак
Partage des informations	Ученик ће бити у стању да: - разуме појединачне информације и опише искуства, догађај у прошлости; - користи нову лексику како би описао догађај из вести / новина; - опише неки историјски догађај, историјску личност, савремену познату личност и сл; - напише кратак новински чланак; говори о француским филмовима и напише биографију неке личности	Српски језик – перфекат ЧОС – чување школске имовине Ликовна култура – графити	јануар, фебруар	Писмена вежба, радови ученика
Affirme-toi	Ученик ће бити у стању да: - користи у усменој и писаној форми релативне заменице у функцији субјекта и правога објекта; - опише јутарњу рутину у прошлом времену користећи повратне глаголе - говори о својим осећањима користећи једноставније језичке изразе	Информатика - праве и лажне информације на интернету Српски језик – релативне заменице, повратни глаголи у перфекту Енглески језик – релативне заменице Биологија – екологија, рециклажа	март, април	Писмени задатак, радови ученика
Voyage dans un pays francophone	Ученик ће бити у стању да: - користи у усменој и писаној форми изразе везане за климу, домаће и дивље животиње; - упореди обичаје у Србији са обичајима у франкофоним земљама; - користи у неколико краћих, везаних исказа, изразе који означавају узрок и последицу и прилоге за место;	Географија – франкофоне државе, клима у Француској Српски језик – узрочне и последичне реченице	мај, јун	Пано, презентација

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред.број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Савладавање нових језичких вештина, способност да се раздвоји важно од мање важног.	Писмена и усмена провера знања, читање и разумевање прочитаног,
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Писање петиције и разумевање њеног значаја.	Пројекат, усмена провера знања
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Прављење панона везаних за граматiku, као и за обележавање Дана језика и Дана франкофоније	Пано
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Интерактивне активности кроз комуникацију на часу, како наставника и ученика тако и ученика међусобно кроз рад у пару као и групни рад.	Усмено излагање
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	У теми Affirmer-toi усвајање навика о рециклажи и заштити животне средине.	усмено излагање
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Развијање здравих животних навика нарочито кроз тему Reste en forme	Усмено излагање, писани одговори
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Прикупљање новца за реализацију пројекта, као и за посету Француском институту	Пројекти
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Решавање тестова, повезивање лекција, решавање проблема у току групног рада (подела задужења, решавање неспоразума и конфликта итд.)	Писмена и усмена провера знања
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Прикупљање података и класификовање истих при истраживању франкофоних земаља	Групни рад, пројекат, презентација, усмена провера знања
10.	САРАДЊА	Међусобна сарадња ученика у групном раду и / или раду у пару, сарадња са другим одељењима при изради пројекта, сарадња са наставником / наставницима у току израде пројекта	Пројекат, групни рад
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Прављење мапе ума за одређену граматичку област као и прављење мапе уме везане за одређену лексичку тему; претраживање интернета ; коришћење дигиталних речника; прављење презентација	Презентација

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Општи циљверске наставе у седмом разреду јесте да: код ученика изгради свест о томе да је носилац постојања природе личност и да је личност израз заједнице слободе с другом личношћу; код ученика изгради свест да је Црква у својој литургијској пројави икона и начин постојања Свете Тројице, односно постојања човека као личности-као иконе Божије, пружи ученицима основ за разумевање смисла и значаја Светих Тајни, пружи ученицима сазнање о значају Васељенских Сабора и свакодневной употреби Символа вере. укаже на улогу СПЦ у развоју српске културе и идентитета, кроз очигледне примере и експерименте ученике упозна са три начина сазнавања (објективно, субјективно и личносно) као и границе њихове примене (наука, уметност, теологија...).

Задаци предмета верске наставе у седмом разреду јесте да: подстиче ученике и оспособљава за активно учешће у животу Цркве, подстиче ученике да преиспитају свој однос према знању и учењу, указује ученицима на повезаност љубави и знања у црквеном искуству, развија код ученика свест о љубави као темељу заједнице, развија способност критичког просуђивања одговорног и правоваљаног делања.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ВЕРСКА НАСТАВА, СЕДМИ разред**, годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**.

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Увод	1	1	-
2.	Богопознање	5	4	1
3.	Јединство Цркве Христове	8	5	3
4.	Светотајински живот Цркве	13	9	4
5.	Српска Црква кроз векове	9	6	3
Укупно		36	25	11

Тематска структура годишњег програма – ВЕРСКА НАСТАВА, седми разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
-Упознавање ученика и вероучитеља -Упознавање ученика са садржајима предмета и начином рада -Мотивисање ученика за похађање часова верске наставе	- моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања;	I – УВОД	Упознавање са садржајем програма и начином рада	-На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада	презентација, филм, музика. -виртуелна библиотека, едукативни видео, дигиталне приче, песме	- Вођење педагошке свеске
-Ученицима пружити основ за разумевање човека као словесног бића -пружити ученицима могућност разумевања Бога као Тројице (Личности) - Пружити ученицима богопознање кроз заједницу Цркве, односу према себи и најбитније односима према другима	-моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања - кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност; - повезује личносно познање са нашим познањем Бога; - препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности; - вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује	II – БОГОПОЗНАЊЕ	- Процес сазнавања као дело целе личности: чула, разум, слободна воља, искуство - Личносно познање, упознавање кроз љубав - Познање Бога - Бог је један, али није сам (Бог је заједница три личности: Отац, Син и Свети Дух)	- Катихизација као литургијска делатност-заједничко је дело катихете и његових ученика. - настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. - теоријска настава (34 часова) - практична настава (2 часа)	-Реализација програма се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације	- Писмено испитивање. - Посматрање понашања ученика; илустрације. - Писани радови, есеји, презентације ученика.

	према својим ближњима;				стављати нагласак на доживљај	
-Пружити основ за упознавање Сабора -Пружити основ за разумевање Символа вере и његову важност -Омогућити ученицима да увиде да су у Христу две природе	- моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме кроз историју;- бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава мирним путем; - знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; да га интерпретира и знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; - моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа истинитог Бога и истинитог Човека;	III ЈЕДИ-НСТВО ЦРКВЕ ХРИСТОВЕ	- Сабори као израз јединства Цркве - Васељенски сабори - Символ вере - Христос је истинити Бог и истинити Човек	- Теоријска настава се реализује у учионици, а практична настава у цркви, - Наставник прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, мотивише и подстиче способности и интересовања ученика; - упућује на литературу, приказује иконе...	-У настави користимо таблу, технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику. -Штампани копирани материјал	Тематске дискусије, Продукти групних и тимских радова
-пружити ученицима знање о Светим Тајнама -омогућити ученицима да упозна Литургију као Тајну Цркве -пружити могућност да изабере када ће на Свету Тајну Причешћа	- моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује живот човека са Богом (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...) - да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве; Причешће врхунац	IV – СВЕТО- ТАЈНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ	- Светотајински живот Цркве - Света Литургија као светајна Цркве - Свете Тајне Крштења и Миропомазања - Света Тајна Исповести - Света Тајна брака (слика Христа и	-Наставник подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема; -Организује посете парохијске Цркве и одлазак на Литургију и причешће; -Наставник подстиче ученике на	Наставник чита Свето писмо и тумачи - демонстрира, илуструје и графички представља личности личности појмове и	- Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом

-мотивисати ученике на преиспитивање својих поступака, дела...	светотајинског живота, моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву; - бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота; моћи да препозна своју службу у Цркви;- моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грозђа, жита, светлости...) - бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве;		Цркве) - Монашка заједница (искорак ка животу будућег века) - Света Тајна Рукоположења - Молитвословља Цркве.	толеранцију, међусобно разумевање, бригу о другима.	догађаје - праве пп презентациј у -штампани копирани материјал (осмосмерке, ребуси, укрштенице, размишљање)	који постаје извор и пуноћа његовог живота. Израда панона.

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Верска настава 7 разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Времен ска динами ка	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Познање Бога	- моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; - моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога као Творца света и човека - моћи да кроз очигледне примере из живота „палих“људи закључи важност слободе избора и словесне Личности	Биологија (порекло и развој људске врсте – порекло и историјски развој човека), Репродуктивно здравље (пубертет и адолесценција), болести зависности (пушење, алкохолизам, наркоманија)	IX	Разговор, посматрање, испитивањем ставова
Васељенски	- моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју;	Историја (српски народ од 16.-18.века под турском влашћу, хабзбуршком и млетачком		-Тематске дискусије, -Продукти групних и

Сабори	- бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво;	влашћу)	XI	тимских радова
Света Литургија као Светајна Цркве	-моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...) - моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве; -ученик ће бити мотивисан за певање у Цркви.	Музичка култура (средњи век – музика и хришћанство), облици црквеног певања код православних народа: Литургија и њени делови, врсте црквених песама: химна, тропар, стихира, ирмос	XII	- ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који је извор и пуноћа његовог живота.
Свети Сава	- моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ; - бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина;- бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине.	Српски језик и књижевност (почеци писмености код Словена и Срба, избор из Савиних списа, народних прича и предања, народне и ауторске поезије о Св.Сави, Свети Сава: Писмо игуману Спиридону ;епске народне песме о хајдучима и ускоцима, епика: <i>Мали принц</i> , Антоан де Сент Егзипери, драма: <i>Бој на Косову</i> , Љубомир Симовић; Лирика: Васко Попа Манасија	I II	Рад на тексту, интернет презентације

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. бр.	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/ критеријум успеха
	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- Тумачење непознатих речи - коришћење различитих извора информација (речник, интернет, препоручене литературе, препоручене филмове...) -Истраживачки задаци - издвајање појмова из садржаја, издвајање слика из теме -Ученик је способан да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.	Успех ученика у учењу
1.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ	-Ученик разуме и прихвата значај принципа праведности, слободе избора или воље,	понашање ученика,

	ДРУШТВУ	човекољубља, националне, верске, родне и етничке равноправности и одговорности – као темеља демократског друштва, активно учествујући у животу школе (одељенска заједница, вршњачки тим, ученички парламент и сл.) и заједница којима припада (нпр. породица, локална заједница, црквена заједница) у складу са својим узрастом. Поштује и залаже се за поштовање свакога понаособ независно од узраста, пола, рода, боје.	иницијатива
2	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-Прављење тематског паноя - избор најлепших задатака - Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара.	Ставови, анализе, радови ученика
3	КОМУНИКАЦИЈА	-Уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица. -Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.	понашање ученика
4	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- Активно се укључује у друштвене акције у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и ка одрживом развоју.	Конкретно понашање ученика
5	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова.	Конкретно понашање ученика
6	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Организација приредбе, посете, хуманитарне акције	Иницијатива, акције
7	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	-Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.	поступање
8	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-Прелиставање часописа, ваннаставних књига, интернет садржаје, књига енциклопедија...	Рад са података у сврху учења
9	САРАДЊА	-Тимски рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу	рад у тиму
10	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-претраживање интернет садржаја, копирање слика, презентације нађеног.	Израда резентације

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.

Наставни предмет: Грађанско васпитање - 7. разред, годишњи фонд часова: 36, 1 недељни фонд часова:

Ред. број	Назив наставне теме/ области	Бр. Часова по теми
1.	Људска права	10
2,	Демократско друштво	10
3.	Процеси у савременом свету	8
4.	Грађански активизам	8
Укупно		36

Тематска структура годишњег програма

Циљ	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Наставна обла- ст/тема	Садржаји	Активности, методе, начини и поступци остваривања п рограма	Средства	Евалуација оств аривања програма
Циљ предмета је да ученици стекну знања, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су претпоставка за успешан, одговоран и ангажован живот у одемократском друштву Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници	-Наведе и опише основне карактеристике људских права -Својим речима опише везу између права појединца и општег добра -Дискутује о односу права и правде и о сукобу права -Образложи личну одговорност у заштити свог здравља -Штити своја права на начин на који не угрожава друге и њихова права -Образложи сврху	Људска права	Карактеристике људских права-урођеност, универзалност, неотуђивост, недељивост. Опште добро. Права појединаца и опште добро. Сукоб појединачних права и општег добра. Права и правда. Социјална правда.	Дијалошке методе, игровне активности	Приручник за наставнике, штампани и видео материјали, бирани садржаји из са интернетаинтернета	Разговор, продукти рада ученика

		Демократско друштво	Политичке странке у вишепартијском систему-владајуће и опозиционе. Народна скупштина-сврха и надлежности. Народни посланици, посланичке групе. Процедуре у раду Народне скупштине. Скупштинске дебате. Предлагање и доношење закона.		Приручник за наставнике, штампани и видео материјали, бирани садржаји из са интернетаинтернета	Разговор
		Процеси у савременом свету	Припадност групи. Групни идентитет као део идентитета младих. Односи у вршњачкој групи и њен утицај на појединца. Вршњачки притисак. Конформизам. Приватност-обим и границе. Понашање људи у маси и угроженост права појединца.		Приручник за наставнике, штампани и видео материјали, бирани садржаји из са интернетаинтернета	Разговор, продукти рада ученика азговор
		Грађански активизам	Симулација Народне скупштине. Одређивање улога и процедура у скупштини. Формирање посланичких група. Избор председника скупштине. Формулисање предлога закона. Скупштинска дебата. Гласање. Евалуација симулације.		Приручник за наставнике, штампани и видео материјали, бирани садржаји из са интернетаинтернета	Разговор, продукти рада ученика

Тематско/интегративно планирање

Наставни предмет: Грађанско васпитање

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум
Дечија права (Светски дан дечијих права)	Ученик је у стању да: спозна, разуме и усвоји своја права у заједници, школи, породици, друштву...	Међуповезаност предмета: -наставна тема: <i>Породица (српски језик и књижевност)</i> <i>-Народна лирска поезија</i>	Октобар	Постигнућа ученика: Заинтересовани за час, јасно учествују у задатим темама и радионицама
Толеранција (Дан толеранције)- Породица, школа, град, држава као заједница	Ученик усваја толерантно понашање, спознаје нетолеранцију и дискриминацију и својим знањем и ставовима на адекватан начин реагује уз примену толерантних ставова и разговора	Интегративна међуповезаност предмета: -Празничне радости(српски језик и књижевност) -Техника и технологија(поступци прераде и обраде дрвета)- наставне јединице које се користе за радионице где ученици кроз рад и материјал украшавају учioniце и хол школе. -Рециклажа, заштита животне средине	Новембар/ децембар	Постигнућа ученика: Заинтересованост за радионице и рад на тему дана Толеранције и обележавања истог, активно ућествовање и подела међусобних послова.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-остварују се пројекти и индивидуални и групни пројекти у којима се ученик оспособљава за квалитетно планирање и обављање временом и информацијама.	-истицање јасних(кључних појмова) и реализација -активно учествовање на часовима и заинтересованост
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-ученик усваја дивергентно мишљење и у стању је да лично износи своје мишљење.	-јасно излагање и приказивање добрих/лоших примера -разлика и препознавање обрађених појмова од стране ученика, заинтересованост и сарадња.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-ученик визуелизује и ствара својим радом кроз радионице.	-сарадња у раду наставник/ученик -међусобан рад
4.	КОМУНИКАЦИЈА	-међупредметна повезаност са Српским језиком и књижевност,ликовна култура, техника и технологија...	-јасно, правилно учење комуникације -ученичка сарадња кроз радионице
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	-реализација часова у природи, Повезивање са предметом <техника и технологија-наставна	-давање примера одговорности према средини у којој живимо

		јединиц(управљање отпадом-рециклажа, заштита животне средине)	-заинтересованост ученика у циљу очувања животне средине, активно учешће
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	-настава у природи, међуповезаност предмета. Физичко и здравствено васпитање(спортске активности у природи)	-усвајање и примена здравих навика у заједници, школи, другарима и у породици.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	-поступци личне обраде папира, пластике, рециклираног материјала, коже, дрвета, сечења...међуповезаност са предметом техника и технологија(наставна јединица:обрада дрвета, рециклажа)....у циљу изложбе ученичких радова	-рад на часовима радионица, рад у групама и отварање заједничких пројеката у сарадњи са наставником.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	-пројекти у циљу борбе противв насиља у сарадњи са школама кроз драмске секције	-јасне смернице и принципи за решавање проблема -активно учешће ученика у решавању проблема
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-повезивање са прррдетима Техника и технологија на тему- Интернет претрага и приступање онлајн ресурсима; -информатика и рачунарство- на тему-Интернет наиље	- правилно коришћење и употреба информација са којима ученици раполажу у сфери интернета.
10.	САРАДЊА	-на тему: Насиље оставрују се сарадње са предметом информатика и рачунарство и <Техника и технологија. >Међусобна повезаност.	-постизање жеље међу ученицима да међусобно сарађују и деле своје идеје.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-повезаност информатике и рачунарства,коришћење дигиталних комуникација, пројекат информатичке писмености, и комуникације на глобалним информатичким мрежама.	-правилна употреба интернетаа, ненасилна виртуелна комуникација -правилно коришћење истих.

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: ПРЕДУЗЕТНИШТВО

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Ученици ће развити иновативност и предузимљивост, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву. Остали циљеви и задаци наставе *Предузетништва* су развој предузетничких компетенција, подршка професионалном развоју ученика као и припрема за сналажење у савременом свету рада који се мења услед технолошког развоја

Оперативни задаци:

Ученик треба да:

- кроз студију случаја у оквиру задатог буџета одабере производ или услугу и аргументује свој избор у односу на: квалитет, цену, еколошку подобност, корисност, естетску вредност, робну марка, трајање гаранције, могућности сервисирања;

- уме да се информише о производу (прехранбеном, хемијском, техничком, одећа и обућа) на основу његове декларације; познаје права потрошача и зна на који начин може да их оствари;
- познаје образовне профиле у оквиру различитих подручја рада, школама и захтевима које треба да испуне они који желе да се за њих школују; разуме појмове професионални развој, професионална оријентација и селекција, форма и функција CV и мотивационо писмо
- идентификује различите проблеме у свом непосредном окружењу и сагледа могућности њиховог решавања из перспективе сопственог ангажовања и укључивања појединаца, група и организација из локалне заједнице
- осмисли свој производ или услугу, назив и лого предузећа; организује активности са циљем прикупљања новчаних средстава за почетак рада предузећа савесно извршавање обавеза и преузимање одговорности, поштовање преузетих обавеза, коришћење допуштених средстава за постизање пословних циљева;
- израчуна трошкове које је имао током реализације своје идеје; осмисли различите облике промовисања и продаје свог производа и остварују интеракцију са пословним сектором и потенцијалним купцима; изради презентацију о раду свог предузећа.

Наставни предмет: **Предузетништво, 7. и 8. разред**, годишњи фонд часова: **34 или 36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Заштита права потрошача	6
2.	Свет рада	8
3.	Покрени себе и друге	4
4.	Ученичка предузећа	18
Укупно	4	36

Тематска структура годишњег програма - Предузетништво, 7. и 8. разред

Наставна област	Садржај	Исходи
Заштита права потрошача	- Однос цене и квалитета производа/услуге - Декларација производа - Уговорна обавеза за услугу - Остваривање права потрошача	– Ученик уме да наведе основна права потрошача и начине њихове заштите; – Ученик уме да на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета;
Свет рада	- Свет занимања некад, сад и у будућности - Професионална оријентација - Професионални развој - Форма и функција CV и мотивационог писма. -Концепт целоживотног учења.	- Ученик посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; - Ученик повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања;
Покрени себе и друге	- Покретање иницијативе - Менаџмент и лидерство	- Ученик препознаје проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања; - Ученик се укључује у иницијативе које се покрећу у школи; - Ученик разликује особине лидера и менаџера;
Ученичка предузећа	- Појам предузећа (привредног субјекта) - Производ и/или услуга - Појам тржишта - Људски и материјални ресурси - Пословна комуникација - Основни етички принципи у пословању - Процес производње и процес пружања услуга - Цена производа или услуге - Облици промовисања производа - Продаја производа или услуге	- Ученик одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука; - Ученик планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); - Ученик учествује у осмишљавању пословне идеје; - Ученик се информисе се о постојању сличних производа на тржишту; - Ученик комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима; -Ученик примењује правила пословне комуникације; -Ученик поштује етичке принципе у пословању; - ученик уме да израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама; - Ученик прикупља информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одређује цену свог производа; - Ученик учествује у промоцији и продаји производа; - Ученик презентује рад свог тима

Корелација са другим наставним предметима

Наставна област /тема	Наставна област/тема/садржај и назив наставног предмета
Заштита права потрошача	Грађанско васпитање
Свет рада	Грађанско васпитање
Покрени себе и друге	Грађанско васпитање
Ученичка предузећа	Техника и технологија

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: МЕРЕЊЕ У ПРИРОДИ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Ученици ће бити оспособљени да користе мерне инструменте у сврху мерења различитих појава у природи; да упознају примену силе, Њутнове законе, полугу и примену полуге у природи, да направе глуву собу, да графички прикажу добијене резултате мерења; да упознају свемир и микросвет користећи различите инструменте; да примене огледала у науци, да се упознају са проводницима и изолаторима у природи; да направе струјно коло по узору на Николу Теслу.

Општи циљ слободне наставне активности *Мерења у природи* јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање природних појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о природним појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Остали циљеви и задаци наставе Мерења у природи су: - развијање функционалне писмености; упознавање основних начина мишљења и расуђивања; разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона; развијање способности за активно стицање знања о природним појавама кроз истраживање; развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања, развијање логичког и апстрактног мишљења; схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења, решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја; развијање способности за примену знања из физике, математике и сродних наука; схватање повезаности природних појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине; развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи; развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци - Ученик треба да:

- кроз већи број занимљивих огледа, који манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања;
- уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина: метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вага, динамометар;

- само упозна појам грешке и значај релативне грешке, а да зна шта је апсолутна грешка и како настаје грешка при читавању скала мерних инструмената; користи јединице SI система за одговарајуће физичке величине: m, s, kg, N, m/s, Pa...;
- усвоји основне представе о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања;
- на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интензитетом, правцем и смером;
- усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих; појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течности и гасове и разуме Паскалов закон; стекне појам о гравитацији и разликује силу теже од тежине тела (бестежинскостање).
- користи, на нивоу примене, основне законе механике - Њутнове законе; прави разлику између температуре и топлоте; зна основне карактеристике звука и светлости и зна услове за настанак струје и Омов закон.

Наставни предмет: **Мерење у природи, 6, 7. и 8. разред, годишњи фонд часова: 36, недељни фонд часова: 1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Мерење и мерни инструменти	8
2.	Сила, полуга, звук	7
3.	Кретање	4
4.	Илузија и огледала	5
5.	Проводљивост у природи	5
6.	Бриљантан ум Николе Тесле	7
Укупно	6	36

Тематска структура годишњег програма - Мерење у природи, 6, 7. и 8. разред

Наставна област	Садржај	Исходи
Мерење и мерни инструменти	-Мерење као начин упознавања стварности -Мерења и мерни инструменти -Средња вредност и грешке мерења	-Ученик зна да одреди дужину неке путање, као и да одреди средњу вредност више измерених дужина - Ученик препознаје различите врсте мерних инструмената и уме да

	- Мерење своје брзине кретања на путу од куће до школе - Упоредивање брзине кретања (пешак, бициклиста)	их употреби, као и да упореди брзине кретања различитих објеката
Сила, полуга, звук	- Силе око нас - Односи међу појавама (сила, тежина, маса) - Уочи Први Њутнов закон у природи - Бука и заштита од буке - Како направити глуву собу - Други Њутнов закон - Препознај полугу у свакодневном животу - Цртање различитих врста полуге	- Ученик уме да измери масу помоћу различитих типова вага (дигитална) и тежину помоћу динамометра. - Ученик познаје материјале који се користе за звучну изолацију просторија- уме да их наброји и препозна - Ученик разликује различите врсте полуга
Кретање	- Уочи различите врсте кретања - Цртање кретања у природи - Мерење своје брзине кретања на путу од куће до школе - Упоредивање брзине кретања (пешак, бициклиста) - Различите врсте мерења- поређење - Прављење сопственог часовника	- Ученик уме да изврши различите врсте кретања и да их графички прикаже - Ученик графички приказује и уочава примену полуге у свакодневном животу
Илузија и огледала	- Илузија - Светлост и тама (сенка и полусенка) - Упознај свемир (дурбин, телескоп) - Упознај микросвет (лупа, микроскоп) - Оптика (огледала)	- Ученик уме да користи лупу, али и да користи и распознаје делове микроскопа
Проводљивост у природи	- Направи свој замрзивач - Скупљање и ширење тела (примери) - Временска прогноза (температура, атмосферски притисак) - Електричне појаве у природи - Проводници и изолатори - Лимун као батерија	- Ученик познаје појаве у природи као што су наелектрисање и електрична струја - Ученик зна јасну разлику између проводника и изолатора и уме да наведе примере
Бриљантан ум Николе Тесле	- Никола Тесла- живот у Србији - Никола Тесла- светлост у Америци, - Тесла и Едисон - Направи струјно коло - Направимо електромагнет - Музеј Николе Тесле - Природа- физика на делу	- Ученик уме да уради практичан рад на тему израде струјног кола и електромагнета, коришћењем конструкторских комплекта за технику и технологиј - Ученик зна биографију Николе Тесле и његов пут развоја и науке

Корелација са другим наставним предметима

Наставна област /тема	Наставна област/тема/садржај и назив наставног предмета
Мерење и мерни инструменти	математика, физика, техника и технологија (мерење, средња вредност, аритметичка средина), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података)
Сила, полуга, звук	математика, физика, техника и технологија (сила, рачунске операције, примена полуге, таласи, фреквенција, јачина, резонанција), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података), српски језик и књижевност (фонетика, особине гласова)
Кретање	математика, физика, техника и технологија (брзина кретања, путања, време, убрзање, мерење времена), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података)
Илузија и огледала	математика, физика, техника и технологија (свемир, сфера, микросвет, оптичке илузије, оса симетрије, сочиво, жижа, фотографија), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података, обрада фотографије), географија (инструменти, дурбин, телескоп, лупа, бусола), биологија (микросвет, микроскоп, лупа)
Проводљивост у природи	математика, физика, техника и технологија (електричне појаве у природи, електрицитет, проводници, изолатори, батерије, акумулатори, руде), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података)
Бриљантан ум Николе Тесле	математика, физика, техника и технологија, историја, географија, српски језик и књижевност (Теслин живот у Србији и Америци, струјно коло, електромагнет, Теслини проналасци, Тесла и Едисон), информатика и рачунарство (интернет, обрада података)

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ

Циљ учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.

Разред: Седми или осми, год.фонд: 36/ 34 часа

Редни број часа	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	Број часова по теми
1.	Неке од најзначајнијих људских потреба	8
2.	Врлине и мане	14
3.	Веза између бога и човека	7
4.	Свет и различитост у њему	4
5.	Уметност	3
Укупно:		36

Опште међупредметне компетенције	Исходи	Кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење Сарадња Решавање проблема Одговорно учешће у демократском друштву Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос према околини Естетичка компетенција	критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – исказе објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивос	Појам добра / зла Појам уметности Појам правде Појам слободе Појам среће Појам толеранције Појам вршњачког насиља Појам истине/лажи Појам живота Појам времена и простора Појам пријатељства Појам храбрости Појам бога Појам човека Појам мудрости и знања Појам света Појам природе Појам једнакости и различитости Појам љубави

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 8. РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује,
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика,
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика,
- уочавање разлике између месног говора и књижевног језика,
- увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног, изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима),
- оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова,
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу,
- поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста,
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељенске, школске, месне),
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм),
- усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности,
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне уметности, као и других уметничких остварења,

- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује,
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање часописа за децу и емисија за децу на радију и телевизији,
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво,
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.),
- васпитање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Српски језик –8. разред**, годишњи фонд часова:**136** , недељни фонд часова: **4**

Ред. број	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација
1.	Језик	43	14	20	4	3	2
2.	Језичка култура	29	4	9	7	7	2
3.	Књижевност	64	46	10	3	3	2
Укупно		136	64	39	1	13	6

Тематска структура годишњег програма – Српски језик, 8.разред

Циљеви	Исходи	Наставна област / тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- Развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује, - Описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског,књижевног језика, - Поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика, -Упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика, - Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима, његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационимситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца), - Уочавање разлике између месног говора и књижевног језика - Развијање осећања за	• Разликује граматичке категорије рода, броја и падежа, • Употребљава падежне облике у складу са нормом, • Употребљава глаголске облике у складу са нормом, • Разликује реченичне чланове, • Доследно примењује правописну норму у употреби малог и великог слова, састављеног и растављеног писања речи, инетерпункцијски х знакова • Користи правопис (школско издање) • Правилно изговара речи, водећи рачуна о месту акцента и	Језик	Граматика: 17. Обнављање, проверавање и систематизовање знања. 18. Језик Словена у прапостојбини; Сеобе Словена и стварање словенских језика; 19. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. 20. Старословенски језик и писма- глагољица и ћирилица. 21. Развој српског књижевног језика- српскословенски, рускословенски, славеносрпски. 22. Вук Караџић- реформа језика, писма и правописа. 23. Књижевни језик код Срба од Вка до данас(основни подаци) 24. Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика 25. Дијалекти српског језика- екавски (призренско-тимочки, косовско-ресавски, шумадијско-војвођански), јекавски(источнохерцеговачки и зетско-рашки)	Стваралачка Вербалне методе: • <i>монолошка</i> - • <i>дијалогска</i> - • <i>дискусија</i> - Решавање проблема Рад на тексту – Демонстративна – Игровне активности – Истраживачки рад ученика –	Уџбеник Радна свеска Панои Постери Свеске Граматике Текстови	Посматрање Разговори Белешке Продукти активности ученика Тестови Домаћи задаци

аутентичне естетске вредности у књижевној уметности - Развијање смисла и способности за правилно течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање - Развијање осећања за богаћење речника, језичког и стилског израза - Увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног, изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима).	интонацији реченице, • Говори јасно поштујући књижевнојезичку норму.		26. Народни језик-језик као скуп дијалеката и књижевни-нормирани језик. 27. Службена употреба језика и писма према Уставу. 28. Језици националних мањина. 29. Језик- основне особине говорног и писаног језика. 30. Грађење речи-извођење, слагање, префиксација 31. Просте речи и творенице-изведенице, сложенице и префиксалне творенице 32. Корен, творбена основа, префикс и суфикс 33. Фонетика-подела гласова, гласовне промене (систематизација) 34. Морфологија- врсте и подврсте речи и њихове категорије (систематизација) 35. Синтакса- реченични чланови, независне и зависне реченице. Слагање реченичних чланова 2. Правопис Проверавање, понављање и увежбавање правописних правила обрађених у претходним разредима (писањеречце <i>ли</i> уз глаголе, <i>не</i> уз глаголе, именице и придеве; <i>нај</i> уз придеве; употреба великог слова и др.). Писање одричних заменица уз предлоге.Писање заменица у обраћању: <i>Ви, Ваш</i>. Писање имена васионских тела - једночланих и вишечланих. Писање глаголских облика које ученици често погрешно пишу			

			(радни глаголски придев, аорист, потенцијал, перфекат, футур II). Интерпункција после узвика. Растављање речи на крају реда. Навикавање ученика на коришћење Правописа (школско издање). Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену. Генитивни знак. Црта и цртица, други интерпункцијски и правописни знаци Ортоепија 1. Краткоузлазни и краткосилазни акценат 2. Правила о распореду акцената и неакцентованих дужина 3. Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе 4. Текстови писани различитим функционалним стиливима 5. Лексикологија- једнозначност и вичезначност речи 6. Лексичка метафора и лексичка метонимија 7. Синонимија, антонимија и хомонимија 8. Застареле речи, нове речи, неологизми 9. Речник, лексикон, енциклопедија 10. Пропагандни текстови 11. Расправа и есеј на задату тему 12. Говорне вежбе- интерпрететивно читање, рецитоване, расправа , дискусија, презентовање 13. Чињеница , коментар			

			14. Диктат, правописне вежбе 15. Употреба интерпункције у зависнословеним реченицама 16. Лексичко-семантичке вежбе 17. Писмене вежбе и домаћи задаци 18. Четири школска писмена задатка			
Упознавање, доживљавање и оспособљавање ученика да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине. - развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности - развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и	Разликује књижевни и некњижевни текст, упоређује одлике, Разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке прозе, Одређује књижевни род дела и књижевну врсту, Разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији, анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих), епског дела у стиху и прози (делови фабуле-поглавље, епизода, стих); драмског дела (чин, сцена, појава), драмског дела (чин, сцена, појава),	Књижевно ст	Лирика 11. Ђура Јакшић- Отаџбина 12. Јован Јовановић Змај- Светли гробови 13. Јован Јовановић Змај- Ђулићи 14. Десанка Максимовић- Пролетња песма, Опомена 15. Момчило Настасијевић- Труба 16. Иван В. Лалић- Ветар 17. Марина Цветајева- Месечев сјај 18. Љубавне народне лирске песме(Љубавни растанак, Српска девојка) 19. Обичајне лирске народне песме 20. Избор из савремене српске поезије: Васко Попа ``Очију твојих да није``, Бранко Миљковић ``Критика метафоре``...) 21. Оскар Давичо: Србија Епика 21. Народна песма- Женидба Милића Барјактара 22. Бранко Радичевић- Ђачки растанак 23. Вук Стефановић Караџић- О народним	Вербалне методе: • <i>Монолошка</i> - , • <i>Дијалогска</i> - • <i>Дискусија</i> - Решавање проблема Рад на тексту- • писани и графички радови (коришћење уџбеника и литературе, програмирано г материјала, • текстова , илустрације, цртежи, дијаграми, графикони, самостални писани радови и	Уџбеник Лектира Свеска Панои Постери Фломастери Текстови	Посматрање Разговори Белешке Продукти активности ученика Домаћи задаци Писмени задаци

часописа за децу - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста	Разликује појам песника и појам и појам лирског субјекта, појам приповедача у односу на писца, Обради тему, главне и споредне мотиве Илуструје особине ликова примерима из текста, Вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове, Напредује у стицању читалачких компетенција, Упореджује књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.		певачима 24. Вук Стефановић Караџић- Житије Ајдук Вељка Петровића 25. Доситеј Обрадовић- Живот и прикљученија 26. Прота Матеја Ненадовић- Мемоари 27. Петар Петровић Његош- Горски вијенац 28. Симо Матавуљ- Пилипенда 29. Лаза Лазаревић- Све ће то народ позлатити 30. Милош Црњански-Сеобе,Роман о Лондону 31. Бранимир Тосић- Покошено поље 32. Дино Буцати – Кумбара 33. Иво Андрић- Деца 34. Клод Кампањ- Збогом мојих петнаест година 35. Давид Албахари- Мамац 36. Народне епске песме новијих времена (Бој на Мишару, Бој на Чокешини, Почетак буне против дахија) Драма 3. Данило Киш- Ноћ и магла 4. Петар Кочић- Јзавац пред судом 5. Жан Баптист Поклен Молијер- Грађанин племић	еника, контролне веж бе, тестови, реферати...) Демонстрати вна - Игровне активности -, Истраживач ки рад ученика -		

			6. Бранислав Нушић- Сумњиво лице Допунски избор 10. Народна приповетка- Усуд 11. Бранко Ћопић- Мала моја из Босанске Крупе 12. Станислав Винавер- Ратни другови 13. Вук Стефановић Караџић- Српски ријечник 14. Растко Петровић – Африка 15. Милорад Павић- Хазарски речник 16. Душан Ковачевић- Ко то тамо пева 17. Гроздана Олујић- Гласам за љубав 18. Џон Селинџер- Ловац у жити 19. Ричард Бах- Галеб Џонатан Ливингстон 20. Џон Бојн- Дечак у пругастој пицами 21. Сју Таузенд- Дневник Адријана Мола Научнопопуларни и информативни текстови: 3. Вук Стефановић Караџић: <i>Живот и обичаји народа српског</i> (избор) 4. Милутин Миланковић: <i>Кроз васиону и векове</i> (одломак) 3. Веселин Чајкановић: <i>Студије из српске религије и фолклора</i> (избор) 4. М. Иљин: <i>Причеостварима</i> (избор) 5. Владимир Хулпах: <i>Легенде о европским градовима</i>			

			(избор) 6. Избор из књига, енциклопедија и часописа за децу. Књижевнотеоријски појмови 3. Лирика <i>Врсте строфа:</i> стих (моностих); двостих (дистих); тростих (терцет), четворостих (катрен), <i>Ритам:</i> брз и спор ритам; темпо; интонација и пауза; нагласак речи и ритам, <i>Рима-</i> врсте: мушка, женска, средња (дактилска; парна, укрштена, обгрљена, нагомилана и испрекидана); улога риме у обликовању стиха, <i>Језичко-стилска изражајна средства:</i> контраст, хипербола, градација, <i>Врсте ауторске и народне лирске песме:</i> родољубива, социјална песма; обичајне и породичне народне лирске песме. Епика <i>Основна тема и кључни мотиви, Фабула:</i> покретачи фабуле; заустављање фабуле; ретроспективни редослед догађаја, <i>Карактеризација:</i> социолошка, психолошка; портрет: спољашњи и унутрашњи, <i>Биографија и аутобиографија, Роман</i> - пустоловни, историјски и научно-фантастични, <i>Предање. Драма Комедија</i> - основне одлике. <i>Хумористичко, иронично и сатирично у комедији. Карактеризација ликова у комедији. Монолог и дијалог у драми.</i> Функционални појмови Ученици се подстичу да разумеју, усвоје и у одговарајућим говорним и наставним ситуацијама примењују следеће функционалне појмове: чежња, наслућивање, сумња, запрепашћење; савесност, предострожност, хуманост, достојанство; објективно, субјективно, посредно,			

			непосредно, драматично; запажање, образлагање, аргументовано доказивање, анализа, синтеза, упоређивање; детаљ, атмосфера, перспектива. Читање Усклађивање читања с природом неуметничког и уметничког текста. Даље упућивање ученика на проучавање обрађеног и необрађеног текста ради изражајног читања, Казивање напамет научених различитих врста текстова у прози и стиху. Читање и казивање по улогама, Увежбавање читања у себи према прецизним, унапред постављеним задацима.			
Оспособљавање ученика да користи стандардни матерњи језик, ефикасно комуницира у усменом и писаном облику у различите сврхе развијање свести о значају вишејезичности у савременој вишекултурној заједници; - разумевање повезаности различитих научних дисциплина упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и	Одређује књижевни род дела и књижевну врсту, Разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији, анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих), епског дела у стиху и прози (делови фабуле- казивање стихова обрађених песама, Савладавање мелодије; правилно изговарање гласова, речи,	Језичка култура	Основни облици усменог и писменог изражавања Препричавање са истицањем карактеристика лика у књижевном тексту, филму, позоришној представи, Изборно препричавање: динамичне и статичне појаве у природи (књижевно дело, филм, телевизијска емисија), Препричавање с променом гледишта, Уочавање структуре приче грађене ретроспективно, Причање са коришћењем елемената композиционе форме (увод, ток радње, градација, место и обим кулминације у излагању, завршетак), Уочавање карактеристика хронолошког и ретроспективног причања, Описивање спољашњег и унутрашњег простора (екстеријера и ентеријера) по заједничком и по и самосталном сачињеном плану. Описивање динамичких и статичких појава у природи; прожимање и смењивање статичких и динамичких слика и сцена у описивању и приповедању, <i>Портретисање особа</i> из непосредне околине на основу анализе књижевних портрета и портрета личности из научно-популарне	Вербалне методе: <i>Монолошка -</i> <i>Дијалошка -</i> <i>Дискусија -</i> Рад на тексту – писани и графички радови (коришћење уџбеника и литературе, програмирано гматеријала, текстова, илустрације, цртежи,	Лектира Свеска Панон Постери	Разговори Белешке Продукти активности ученика Домаћи задаци

критичко процењивање прочитаног текста	стихова; вежбање интонације, темпа, паузе, Развијање навике рецитованја прочитаних стихова, Развијање љубави према поезији.		литературе,<i>Извештавање</i>: кратак извештај о школској акцији, свечаности, друштвеној акцији у селу или граду и сл. Усмена и писмена вежбања <i>Ортоепске вежбе</i>: 1.Проверавање и увежбавање садржаја из претходних разреда 4. Слушање звучних записа; казивање напамет научених лирских и епских текстова, 5. Снимање казивања и читања; анализа снимка и вредновање. <i>Лексичке и семантичке вежбе</i>: 3. Разликовање облика по дужини изговора; семантичка функција узлазне интонације; именовање осећања и људских особина; један предмет - мноштво особина; значења речи приближних облика, 4. Некњижевне речи и туђице - њихова замена језичким стандардом. <i>Синтаксичке и стилске вежбе</i>: 5. Ситуациони подстицаји за богаћење речника и тражење погодног израза; одређивање синтагмом и зависном реченицом, 6. Сажимање текста уз појачање	дијаграми, графикони, самосталнипи санирадовиученика контролне вежбе, тестови, реферати...), • Демонстративна Игровне активности – • Истраживачки рад ученика– увођење ученика у поступак • научног истраживања на сопственом истраживачком пројекту,		

			информативности. 7. Вежбе у запажању; уочавање значајних појединости. 8. Синтаксичко-стилске вежбе с различитим распоредом речи у реченици, уочавање нијансираних разлика у значењу <i>Стваралачко препричавање текста</i> са променом гледишта. <i>Причање</i> о догађајима и доживљајима са коришћењем елемената композиционе форме - по самостално сачињеном плану. Вежбање у хронолошком и ретроспективном причању. <i>Портретисање</i> особе из непосредне околине ученика - по самостално сачињеном плану. <i>Извештавање</i>: кратак писмени извештај о школској акцији Увежбавање технике у изради писменог састава(избор грађе, њено компоновање, коришћење пасуса, обједињавање приповедања и описивања). Писање службеног и приватног писма. Осам домаћих писмених задатака, читање и анализа задатака на часу. Четири школска писмена задатка - по два у полугодишту			

Тематско/интегративно планирање Наставни предмет: Српски језик, 8. разред

Област/ тема	Исходи	Међупредметно повезивањ	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
Језик	Страни језици: на основу усвојених знања из српског језика ученик разликује врсте речи у страним језицима; разликује начине грађења глаголских облика у српском језику и страним језицима; разликује категорију поређења придева у српском и страним језицима; препознаје активно и пасивно стање; Веронаука: на основу усвојених знања о словенској писмености и развоју српског језика ученици знају којим језиком су писане богослужбене књиге. Географија: на основу усвојених знања о подели европских и словенских језика, словенској писмености и развоју српског језика ученици просторно лоцирају поједине групе језика.	Страни језици :(врсте речи, систем заменица, компарација придева, глаголски облици, актив и пасив и др.) Веронаука: црквенословенски језик Географија: подела европских и словенских језика и место српског језика у заједници словенских	У току школске године.	На основу знања усвојених из матерњег језика, ученик уме да препозна одговарајуће језичке категорије у страним језицима. Ученик има свест о значају црквенословенског језика за писање верских књига као првог вида књижевноуметничког писаног изражавања. Ученици просторно лоцирају државе у којима се говоре словенски језици.
Књижевност	Историја: ученици разликују историјске чињенице и виђење епског народног песника у вези са личношћу Светог Саве, Косовском битком, ликом Марка Краљевића. Праве разлику између историјског виђења и народног памћења и веровања; доживљаје ликова из романа „Орлови рано лете“ Бранка Ћопића стављају у историјски контекст. Географија: ученици просторно локализују место одигравања Косовске битке, места рођења и смрти Марка Краљевића и Светог Саве. Ликовна култура: на основу прочитаних дескриптивних песама ученици могу да опишу речима или насликају пејзаж; Музичка култура: ученици знају да су обредне лирске народне песме биле певане и праћене игром.	Историја: Свети Сава, Косовски бој, Марко Краљевић, Други светски рат Географија: топоними који се помињу у књижевним делима Историја и географија заједно: временско – просторна локализација текста (време и место догађања радње) Ликовна култура: пејзаж, портрет, ентеријер и екстеријер, дескрипција као начин уметничког изражавања, песнички мотиви и слике – визуелно доживљавање Музичка култура: аудитивни доживљај уметничког дела	У току школске године.	Ученици су у стању да временски и просторно локализују догађаје и личности из обрађених књижевних дела и да их повежу са историјским чињеницама. Ученици су у стању да уоче ликовну као и музичку естетику обрађених књижевних дела.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Наставник користи ефикасне методе учења који су у функцији примењивог знања како у садржају предмета, тако и у свакодневном животу. Наставник на часу користи различите методе рада - Ученици упознати са различитим техникама и методама учења као и њиховој примени на конкретним садржајима предмета. Стављање у разнолике проблемске ситуације на часовима уз обавезно међупредметно повезивање садржаја конкретних и за проблем актуелног предмета. На часу провере користи се самооцењивање и вршњачке процене	Ученик уочава структуру градива, уме да разликује битно од мање битног и небитног, као и да то исто користи у сродним садржајима различитих предмета и свакодневном животу. Ефикасно користи различите методе учења и примењује их у садржајима различитих предмета и свакодневним ситуацијама. Разликује чињенице од ставова, уверења и мишљења, уме да се сналази и повезује различита сазнања из других предмета да би решио конкретну ситуацију. Труди се да у што већој мери објективно процени како свој тако и степен вршњачке савладаности градива уз претходно познавање и исхода/стандарда које је требало да испуни за одређену оцену.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Приликом обраде наставних јединица из књижевности разматрају се питања на тему различитости, толеранције, демократских вредности и равноправности, а кроз увезивање садржаја из грађанског васпитања, тема из ЧОС-а, историје.	Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву а првенствено у школској средини. Зна дечија и основна људска права и одговорности, уме да препозна кршење и способан је да их аргументовано брани. Промовише позитивне вредности друштва.
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Истицање значаја културе, културног односа према себи и другима, уметности и естетичке компетенције-развој креативног и стваралачког мишљења и одговорног односа према разним пољима живота.	Ученик препознаје естетичке елементе у различитим контекстима и повезује их у различитим садржајима предмета као и у свакодневном животу. Показује позитиван однос према сопственој култури и култури других заједница у свом и ширем окружењу.
КОМУНИКАЦИЈА	Ученик се упознаје са различитим стиливима комуницирања и уме да их препозна у различитим Инсистирање на јасном и тачном изражавању васпитања. Ученици се упознају са различитим облицима комуницирања и активног слушања. Ученици се подстичу да слободно изразе свој став, подстиче се критичко мишљење и конструктивна комуникација.	Ученик познаје и труди се да правилно користи усмену и писмену комуникацију, као и комуникацију путем интернета и телефона. Уме јасно, тачно, конкретно, прецизно, културно и асертивно да искаже одређени садржај, усмено и писмено. Уважава саговорника, активно слуша, асертивно комуницира и негује културу дијалога.

ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученицима се указује на везу између квалитета животне средине и квалитета живота људи који у њој живе. Ученици се на часовима подстичу на активности које подстичу одрживост: штедња воде, енергије, рециклажа, разврставање отпада кроз међупредметно повезивање садржаја предмета који ће допринети снажнијем подстицају и ангажовању ученика	Ученик разуме и спреман је да се ангажује у заштити природе и природних ресурса. Ученик спознаје везу између квалитета животне средине и квалитета свог живота.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученици се упознају са темом одговорног односа према здрављу.	Познаје и примењује правила и принципе здраве исхране. Познаје заразне болести, болести зависности и мере превенције. Познаје здраве стилове живота, промовише их.
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Кроз учтиве форме обраћања ученици се припремају за израду своје биографије и мотивационог писма у којима описују своје компетенције, жеље, очекивања...	Ученик препознаје сопствене предности и своје могућности у односу на будуће образовање и професионалну оријентацију
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Симулација разних проблемских ситуација (играње улога) на часовима. Употреба разних интерактивних метода на часу којим се развија критичко и аналитичко мишљење ширина и слобода развоја критичког и аналитичког мишљења, као и повезивање са ситуацијама из свакодневног живота.	Ученик уме да препозна одређену проблемску ситуацију и наброји различите начине и аргументе за њено решавање. Ученик уме да упоређује различита могућа решења.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Упознавање ученика о правилној употреби информација и различитим начинима коришћења и тумачења података у савременом свакодневном животу а кроз повезивање како садржаја предмета тако и кроз примере из свакодневног живота. У зависности од садржаја који се обрађује на часу, ученици се подстичу да користе ИКТ приликом учења	Ученик зна да је за разумевање догађаја и доношење исправних одлука потребно имати поуздане податке и правилно их повезивати употребљавати, такође ученик је упознат и са негативним последицама неправилног и лошег повезивања података и информација. Користи табеларни и графички приказ и уме да их чита и тумачи у различитим ситуацијама на разним предметима и свакодневном животу. Користи ИКТ за чување, презентацију и основну обрада података.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Градиво је подељено у тематске целине које се баве темама интересантним за узраст ученика као што су свакодневни живот, путовања, мода, видови комуникације, дигитални медији и сл.

На крају осмог разреда ученик треба да уме да: представи себе и друге и да даје основне информације о себи и другима, опише и пореди бића, предмете, места итд.; изнесе предлоге и савете, упути позив на заједничку активност и на њих адекватно реагује, изрази молбе, захтеве, извињења и захвалност; разуме и даје упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, описује радње у прошлости, садашњости и будућности; исказе своје жеље, потребе, осећања, мишљење, допадање/недопадање; разуме и исказе дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и исказе просторне односе, количину, димензије.

Ученик треба да разуме и користи (усмено и писмено) обрађену лексику и граматичке структуре, тј. буде способан да оствари комуникацију везану за уобичајене ситуације из свакодневног живота.

Настава енглеског језика треба да код ученика пробуди радозналост, жељу за истраживањем и усвајањем нових знања и отвореност ка другим језицима и културама.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Енглески језик -8. разред **Годишњи фонд часова:**68, **недељни фонд часова:** 2

Редни број теме	Наставна област / тема	Број часова
1.	Be Yourself (1.Лични идентитет, 2.Породица и уже друштвено окружење)	11
2.	Amazing Facts (20. Слободно време – забава, разонода, хобији, 24.Спорт)	7

3.	Nature all around (6.Живи свет – природа, љубимци, очување животне средине, еколошка свест)	13
4.	Time for a Holiday (3.Географске особености, 22.Путовања)	9
5.	Killing Time (20. Слободно време – забава, разонода, хобији,)	9
6.	Shop till You Drop? (23. Мода и облачење)	8
7.	Tech it Easy (16. Наука и истраживања, 26. Медији, масмедији, интернет и друштвене мреже)	11
Укупно		68

* У загради су наведени пуни називи тематских области у настави страних језика за основну школу – други циклус које су дате у Правлнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања.

Тематска структура годишњег програма – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, 8. разред

Циљ (комуникативне функције)	Исходи По завршеној теми ученик је у стању да:	Наставна област / тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Представљање себе и других и тражење Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања	- тражи, саопшти, пренесе информације личне природе или податке о себи и другима - размени информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања - упути предлоге, савете, и позиве на	Be Yourself	Present Simple Present Continuous Past Simple Compound adjectives and comparisons Stative verbs	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, илустративно-демонстративна и метода практичних	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална, визуелна средства (фотографије, постери,	Усмено изражавање - разговор са ученицима, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене

Изношење предлога и савета Описивање радњи у садашњости и прошлости. Изражавање припадања и поседовања, допадања и недопадања	заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости - размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на припадање и поседовање - разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на допадања и недопадања - размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на изражавање допадања и недопадања и даје кратка образложења		Possessives Imperative Vocabulary: adjectives, fashion, colours, the digital world	активности. Комуникативни, функционални и структурални приступ Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација информација.	исечци из новина) Аудио-визуелна (видео снимци, интерактивни задаци) Дигитални садржаји	провере знања Ангажованост ученика у настави и израда домаћих задатака и пројеката План и реализација
Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања Изношење предлога и савета, упућивање позива за учешће у заједничкој активности Описивање радњи у прошлости	- повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања - размени неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости - опише искуства, догађаје и способности у прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину	Amazing Facts	Past Simple Past Continuous Vocabulary: personality adjectives, word-building (prefixes), accidents and injuries	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалогска, илустративно-демонстративна и метода практичних активности. Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога, класификација и систематизација знања и информација.	Аудитивна средства (CD и CD плејер), текстуална, визуелна средства Аудио-визуелна Дигитални садржаји	Усмено изражавањег, читање и разумевање прочитаног. Диктат, писмене провере знања Активност, домаћи задаци, пројекти План и реализација
Изражавање мишљења, молби, захтева, обавештења,	- разуме и размени неколико информација које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе	Nature all around	Modal verbs Past Simple Present Perfect Vocabulary:	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка,	Аудитивна средства, текстуална, визуелна	Усмено изражавање читање и разумевање

извињења, честитања и захвалности Разумевање, давање и тражњење упутстава	- тражи и саопшти мишљење, слагање/неслагање и даје кратка образложења - разуме описивање способности и умећа у садашњости - разуме и упуту честитку, захвалност, извињење ористећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - разуме и следи краће низове упутстава у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота		forming adjectives with suffixes, nature, environment	дијалoшкa, илустрaтивнo-демонстрaтивнa, практичaн рaд Ученички пројекти, решaвaње проблемa, игрaње улогa, класификацијa и системaтизaцијa	средствa Аудиo-визуелнa Дигитaлни садржaји Интернет	прочитaног. Диктaт, писмeнe прoверe знaњa, пројекти Плaн и реализaцијa
Описивање будућих радњи (планови, намере, предвиђања) Исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору	- разуме и размени неколико исказа у вези са обећањима, плановима, немрама и предвиђањима - саопшти планове, намере и предвиђања - разуме краће низове исказа који описују просторне односе, оријентацију и правац кретања - затражи и пружи обавештења о просторним односима, оријентацији и правцу кретања	Time for a Holiday	Future - will/going to Conditionals Prepositions of place and movement Vocabulary: word-building travel, geography	Фронтaлни, индивидуaлни, рaд у пару, групни рaд Метoдe: мoнoлoшкa, дијaлoшкa, илустрaтивнo-демонстрaтивнa, практичaн рaд. Ученички пројекти, решaвaње проблемa, игрaње улогa.	Аудитивнa средствa, визуелнa средствa Аудиo-визуелнa Дигитaлни садржaји	Усмeнo изрaжaвaње, читaње и рaзумевaње прочитaног. Диктaт, писмeнe прoверe знaњa Активнoст, пројекти Плaн и реализaцијa
Исказивање жеља, интересовања, потреба, осета и осећања	- разуме општи смисao и главнe инфoрмaцијe из текстoвa кoји сe oднoсe нa жeљe, интeрeсoвaњa, пoтрeбe и oсeћaњa - рaзмeни нeкoликo пoвeзaних инфoрмaцијa у вeзи сa жeљaмa, интeрeсoвaњимa, oсeтимa и oсeћaњимa - искaжe и oбрaзлoжи жeљe, интeрeсoвaњa, oсeтe и oсeћaњa	Killing Time	Infinitive Gerund Articles Prepositions Vocabulary: word-building, idioms	Фронтaлни, индивидуaлни, рaд у пару, групни рaд Метoдe: мoнoлoшкa, текстуaлнa, илустрaтивнo-демонстрaтивнa, практичaн Ученички пројекти	Аудитивнa средствa, визуелнa средствa Аудиo-визуелнa Дигитaлни садржaји	Усмeнo изрaжaвaње , читaње и рaзумевaње прочитaног. писмeнe прoверe знaњa Активнoст, пројекти, зaдaци
Изражавање количине, димензије и	- разуме краће низове исказа који се односе на количину, димензије и цене	Shop till You	Passive Voice All/both/ neither/none/	Фронтaлни, индивидуaлни, рaд у пару, групни рaд	Аудитивнa средствa, визуелнa	Усмeнo изрaжaвaње, читaње и

цена Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности	- размени информације у вези са количином, димензијама и ценама - повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања - разуме краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања - саопшти кратке низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања	Drop?	either Vocabulary: word-building, adjectives	Методе: монолошка, дијалошка, текстуална, илустративно- демонстративна, практичан Ученички пројекти, решавање проблема, играње улога	средства Аудио- визуелна Дигитални садржаји Интернет	разумевање прочитаног. Диктат , писмене провере знања Активност, пројекти План и реализација
Исказивање жеља, интересовања, потреба, осета и осећања	- разуме текстове који се односе на жеље, интересовања, потребе, осете и осећања - размени неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима, осетима и осећањима - искаже и образложи жеље, интересовања, осете и осећања	Tech it Easy	Reported Speech So/neither/ to/either Vocabulary: word-building, science and technology, computers	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад Методе: монолошка, дијалошка, текстуална, илустративно- демонстративна, практичан Ученички пројекти	Аудитивна средства, визуелна средства Дигитални садржаји Интернет	Усмено изражавање, читање и разумевање прочитаног Диктат, писмене провере знања, пројекти

ТЕМАТСКО / ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ

Наставни предмет: Енглески језик, 8. разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха

ДАН ЈЕЗИКА, 26.септембар Ученици ће осликати лого и банер (и на мапи света обележити говорно подручје језика који се уче у нашој школи; саставити кратке тематске квизове и аудио-визуелне материјале на дате теме (паное, презентације, видео клипове, квизове) који ће се користити у настави и објављивати на школском сајту/ часопису	Ученици ће имати слику о простору енглеског и француског говорног подручја, моћи ће да истражују, користе различите дигиталне ресурсе и креативно се изразе	Француски језик – теме ће бити дефинисане на почетку сваке шк. године. Информатика и рачунарство – прављење презентација и видео клипова, коришћење интернета Географија – мапа света, државе енглеског и француског говорног подручја Ликовно – осликавање лога и банера	19. - 26. септембар	Ученици су заинтересовани, активно учествују у пројекту Ученици су мотивисани да науче више и схватају важност учења страних језика.
Светски дан заштите животне средине, 5.6 На часовима редовне наставе обратити тему загађења и очувања животне средине. Користиће се филмови /видео клипови на енглеском језику. Акција уређења школског дворишта, израда паноя са порукама о очувању животне средине (штеди воду, угаси светло, рециклира итд), беџева са сликом планете Земље и дрвећа. Истраживање о еколошким проблемима у Србији и у свету и могућа решења и резултате представити ППТ, изложбом. Израдити кутије за одлагање папира, пластике у учионици. Посета пољопривредном добру Радмиловац где ће ученици истраживати значај вода,биљака и животиња за опстанак планете	Циљ активности је подизање свести ученика о значају очувања животне средине, истраживање о актуелним еколошким проблемима, решењима и акцијама и креативно изражавање ученика. Ученици ће на крају пројекта активније учествовати у очувању животне средине, научиће о важности сортирања отпада и рециклажи. Могу бити укључена и локална предузећа.	Тим за уређење школе и школског дворишта Биологија – еколошки проблеми Техника и технологија – обновљиви извори енергије, практични рад (прављење кутија за одлагање папира), рециклажа материјала Ликовно - цртеж Информатика и рачунарство – прављење презентација, претраживање интернета Физичко и здравствено в.- боравак на отвореном, уређење дворишта	месец април	Ученици показују интересовање за тему, активно учествују у организованим активностима, усвајају нове обрасце понашања како би помогли у очувању животне средине.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. Бр	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Наставник охрабрује ученике да користе различите изворе информација, да се према њима критички односе, да разликују битно од небитног, да нове информације повезују са оним што већ знају као и са личним искуством. Наставник негује лична интересовања ученика. Наставник указује ученицима на различите начине учења и складу са садржајем и циљевима.	Ученици критички користе различите изворе информација. Ученици користе различите технике учења.
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМО-КРАТСКОМ ДРУШТВУ	Наставник указује ученицима на важност поштовања устањених правила понашања у школи и ван ње, помаже развијању самосталности и самопоуздања код ученика, као и уважавања различитости. Инсистира на међусобном поштовању и одговорном понашању, аргументованом заступању својих ставова уз уважавање туђег мишљења.	Ученици поштују правила понашања. Ученици имају самосталност у раду. Ученици заступају своје ставове уз уважавање и поштовање мишљења других.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник помаже ученицима да препознају естетичке елементе у различитим контекстима, негује језичку културу, упознаје ученике са клатуром народе енглеског говорног подручја и подстиче стваралачке способности ученика.	Ученици стичу знања о културној баштини других народа, и уче да поштују сопствено културно наслеђе.
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Наставник инсистира на активном слушању и уважавању саговорника, аргументацији ставова и уважавању ставова, усменом и писменом изражавању у различитим друштвеним контекстима.	Ученици се изражавају прикладно датој ситуацији (усмено и писмено).
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Наставник подиже свест ученика о дејству човека на природу и о неопходности очувања околине и укључивање у еко-пројектеу школи.	Ученици активно делују на очување животне средине практикујући одрживост (штедња воде и енергије, разврставање отпада, рециклажа).
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Наставник промовише здраве животне стилове, указује ученицима на штетност лоших навика у исхрани, опасност од различитих врста зависности, у складу са ситуацијом.	Ученици разликују добре и лоше навике и одговорно се понашају према свом здрављу.

7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВОУ	Наставник задаје пројекте који подразумевају тимски рад и траже од ученика да се сами организују како би успешно завршили задатак.	Ученик је спреман да учествује у тимским пројектима, ради у тиму
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Наставник подстиче ученике да повезују стечена знања из различитих предмета и свакодневног живота, да при решавању проблема ситуацију сагледа из различитих углова, уважава опречна мишљења, да тражи помоћ вршњака/родитеља/наставника уколико му је потребна, анализира потенцијална решења и њихове последице.	Ученици су способни да реше проблемску ситуацију, користећи сазнања из различитих извора, самостално или сарађујући са другима.
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Наставник указује ученицима на важност коришћења информација из различитих извора, учи их како да протумаче информације приказане на различите начине, процене њихову поузданост и користи их у процесу учења и свакодневном животу.	Ученик уме да препозна поуздане изворе података и да их користи у школи и свакодневном животу, користи различите изворе података, презентује податке у различитим форматима.
10.	САРАДЊА	Наставник подстиче рад у пару ради ефикаснијег вежбања говорних способности, задаје ученицима задатке који подразумевају тимски рад, међусобну сарадњу, размену мишљења, поделу рада и сл.	Ученик активно учествује у раду групе или пара. Ученик је способан да сарађује са другима на реализацији заједничких пројеката.
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Наставник користи дигиталне ресурсе у настави кад год је то могуће, учи ученике како да на ефикасан начин користе модерне технологије, водећи притом рачуна о сопственој безбедности и одговорном понашању у виртуелном окружењу. Наставник охрабрује ученике да користе образовне ресурсе доступне на интернету и да препознају поуздане изворе информација.	Ученик је способан да користи одређена средства ИКТ-а у образовању и свакодневном животу, користи интернет за учење, истраживање и израду различитих презентација, квизова, аудио

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи. **Задачи** наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

Наставни предмет: **Историја, 8. разред**, годишњи фонд часова: **68**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области	Број часова по теми	Обрада	Ос тал о
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	3	1	2
2.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА	22	9	13
3.	ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	17	8	9
4.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	17	7	10
5.	СВЕТ, ЕВРОПА, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА	9	4	5
Укупно		68	29	39

Тематска структура годишњег програма - наставни предмет Историја, 8. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
-Упознавање ученика са карактеристикама историјског периода савременог доба; са историјским изворима и развијање истраживачке радозналости и критичког односа према историјским изворима	– сагледа врсту и значај историјских извора за изучавање историје савременог доба; – доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе.	Основи проучавања прошлости	Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана. Историјски извори за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио, визуелни, усмена сведочанства, дигитални).	-монолошко-дијалогска метода, - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - писање радова (есеји, реферати)	- историјски извори и литература, карте видео и дигитални материјали - музејски експонати, културно-историјски споменици - дигитални уџбеник	усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика
- стицање знања о Југословенској краљевини, политичким идејама, личностима, културним достигнућима - разумевање везе националне и опште историје - развијање свести о повезаности	– уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе; – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора; – доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;	Европа, свет и српски народ у Југословенској држави у периоду између два светска рата	Последице Великог рата Револуције у Русији и Европи Стварање југословенске државе Политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету. Југословенска краљевина. Истакнуте личности: Николај II Романов, Владимир Иљич Лењин, Роза Луксембург, Александар Флеминг, Пабло Пикасо, Волт Дизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини,	-монолошко-дијалогска метода, - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - писање радова	- историјске карте, извори и литература -видео и дигитални материјали - музејски експонати, културно-историјски споменици - дигитални уџбеник	усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика

појава из прошлости са појавама из садашњост	– уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво и важност поштовања људских права; – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту;		Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт, Александар I, Марија, Петар II и Павле Карађорђевић, Никола Пашић, Стјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, Влатко Мачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић, Исидора Секулић	(есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару		
- стицање знања о историји Другог светског рата у свету и на југословенском простору - разумевање узрока и последица најважнијих историјских појава овог периода - повезивање историјских садржаја са историјским периодом - стицање знања о знаменитим личностима овог периода у општој и националној	- наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале развој друштва и пореди положај и начин живота различитих друштвених група; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у природи и друштву; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и могуће начине превенције конфликта; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама;	ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	Свет у рату – узроци, међународне кризе, сукоби и освајачка политика тоталитарних држава; почетак и ток рата, зарађене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата, победа антифашистичке коалиције. Југославија и српски народ у рату – улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, живот у рату. Последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; суђења за ратне	монолошко-дијаломонолошко-дијалогска метода, - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - писање радова (есеји, реферати) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте, извори и литература - видео и дигитални материјали - музејски експонати, културно-историјски споменици - дигитални уџбеник	усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика

историји и односа опште и националне историје - развијање истраживачког духа и критичког мишљења	– анализира догађаје и појаве на основу доступног извора; – осмисли, спроведе и презентује истраживање користећи ИКТ; учествује у организовању и спровођењу школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу и уочи утицај догађаја и појава на уметничка дела.		злочине; стварање ОУН. Истакнуте личности: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк, Петар II Карађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз, Милан Недић, Анте Павелић, Диана Будисављевић.			
- стицање знања о одликама периода у другој половини XX века, о знаменитим личностима и односа опште и националне историје - упознавање са културним и научнотехнолошким достигнућима у свету - стицање знања о историји Југославије после Другог светског рата - развијање свести о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњост	– наведе идеје о родној, верској и етничкој равноправности и њихов утицај на савремене политичке прилике и развој друштва; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи; – препозна како су културне интеракције различитих етничких и социјалних група утицале на политички, друштвени и привредни живот; – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и начине превенције конфликта; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима; – има критички однос према медијима; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног извора;	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура. Југославија и српски народ после Другог светског рата – изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност; свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури. Истакнуте личности:	монолошко-дијалогска метода, - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - писање радова (есеји, реферати, ППТ) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте, извори и литература - видео и дигитални материјали - музејски експонати, културно-историјски споменици - дигитални уџбеник	усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика

- развијање истраживачког духа и критичког мишљења	– уради истраживање користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба; покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа; – препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и Републици Србији.		Џон Кенеди, Никита Хрушчов, Махатма Ганди, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мандела, Голда Меир, Енди Ворхол, Јосип Броз, Александар Ранковић, Милован Ђилас, Иво Андрић, Милош Црњански, Александар Петровић, Мира Траиловић, Душан Ковачевић.			
- стицање знања о одликама периода на крају XX века и на почетку XXI века; знаменитим и политичким личностима овог периода - упознавање са узроцима распада југословенске државе, узроцима и последицама грађанског рата, положају српског народа у бившој Југославији и са узроцима и последицама НАТО агресије на СРЈ	– пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот; – изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и сазнајне вредности; – аргументовано се изражава; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и супротставља се манипулацији; – критички се односи према медијима; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног извора;	Свет, Европа, Српска држава и народ у савременим процесима	Свет после хладног рата – пад Берлинског зида; распад СССР-а, стварање Европске уније, доминација САД, процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији), претња тероризма, миграције, културни покрети. Српски народ на крају 20. и почетком 21. века – криза СФРЈ 80-тих година, међунационалне тензије, распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као	монолошко-дијалогска метода, - илустративно - демонстративна метода (израда панорама, Power Point презентација), - истраживачка метода - писање радова (есеји, реферати, ППТ) - индивидуални, фронтални, групни и рад у пару	- историјске карте, илустрације, извори и литература, видео и дигитални материјали - музејски експонати, културно-историјски споменици дигитални уџбеник	усмена и писмена провера знања - активност и рад на часу - радови ученика

	– реализује истраживање користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања;		самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији, култура и спорт. Истакнуте личности: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман			

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- упућивање ученика на различите начине и технике учења(на пр. - помодоро - распоред времена и мемо- кључне речи) - истраживачки задаци , анализа историјских извора, вежбе ктитичког мишљења	- усменим и писаним путем - домаћи задаци
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- израда презентације	- усменим и писаним путем
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-анализа фотографија и аудио визуелних историјских извора, израда тематског паноя	- представљање паноя- изложба
КОМУНИКАЦИЈА	- анализа занимљивих текстова, домаћих задатака и историјских извора - дијалошка метода изражавања свог мишљења, ставова и осећања - јасно усмено и писано изражавање на часовима утврђивање градива	- усменим и писаним путем
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- вршњачко вредновање и самовредновање	- разговор након спроведене активности
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- есеј - истраживачки задаци са циљем упоређивања свакодневног живота некада и сада (акценат на исхрани, здрављу, наталитету, морталитету, спорту итд.)	- разговор - изложба радова - домаћи задаци

ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- радови ученика (израда тематских паноя и магнета и продаја на ђачком вашару) - ликовна представа дате теме	- изложба радова - разговор
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- укрштене речи - израда и решавање асоцијација - читање графикона и табела - карактеризација историјских личности и анализа ситуација у којима се они налазе	- усменим и писаним путем
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- упућивање ученика на различите изворе информација - неговање критичког односа према лако доступним информацијама (интернет) кроз рад са образовним порталима	- разговор - есеј
САРАДЊА	- тимски рад- рад у пару – квиз - учешће у изради пројеката -вршњачка помоћ у учењу - учење по моделу	- вредновање коначног ученичког продукта (пројекат, пано, презентација)
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- израда мимова вирални садржај у облику слике са додатим текстом) - израда презентације – претраживање - kahoot квиз - facebook у настави - израда профила значајних историјских личности	- вредновање коначног ученичког продукта (пројекат, пано, презентација) - разговор

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/модула/месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Европа свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата	Ученици разумеју основне карактеристике нове државе- Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца Ученици схватају економско и политичко стање у Европи и свету између два светска рата	Географија – Географски положај, границе и величина територије Србије Музичко- Цез музика Ликовно- Комуникација- Символи и слике	Септембар - октобар- новембар	Усмена и писана провера, квиз оцењивање кроз одређене договорене критеријуме
Други светски рат	Ученици знају дешавања која су обележила Други светски рат – у Свету и код нас	Географија – Физичко-географске одлике Србије	Децембар- јануар- фебруар	Усмена и писана провера, квиз, активности
Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду	Ученици разумеју положај српског народа у социјалистичкој Југославији Ученици самостално образлажу најважније	Географија – Друштвено-географске одлике Србије Музичко- Популарна музика	Март-април	провере, квиз Праћење активности, ученички радови

Хладног рата	карактеристике послератног света	Музика 20. века		
4. Свет Европа и српска држава и народ у савременим процесима	Ученик зна разлоге за распад југословенске државе Ученик разуме политичка дешавања у свету крајем 20. и на почетку 21. века	Географија – Срби у региону и дијаспори Музичко- Популарна музика крајем. 20. века	Мај-јун	провера, квиз Праћење активности

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе географије у VIII разреду основне школе је да ученицима пружи знања и објашњења о географским појавама, објектима и процесима на територији наше државе, Републике Србије. Ослањајући се на претходно стечена знања и умења ученика, настава географије омогућава да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету, уз неговање вредности мултикултуралности. **Задачи:** Задачи наставе географије су вишеструки, а њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према националним вредностима и достигнућима, као и да стечена знања примене у непосредном друштвеном окружењу. Кроз наставу географије ученици треба да:

- одређују, повезују и схватају значај географског положаја своје земље и овладају елементарним знањима о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима на територији Републике Србије;
 - упознају природне лепоте и културну баштину наше земље;
 - повезују знања из географије са знањима из сродних наставних предмета (историје, биологије);
 - схватају потребу и значај очувања природе и природних ресурса;
 - развијају осећања социјалне припадности и привржености сопственој нацији и култури и активно доприносе очувању и неговању националног и културног идентитета;
 - развијају међусобно уважавање, сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група и да доприносе друштвеној кохезији;
 - подржавају процесе међународне интеграције наше земље;
 - користе различите изворе информација и уочавају њихову важност у географским сазнањима;
- да се оспособљавају да на терену осматрају, мере, анализирају, интервјуишу, скицирају и прикупљају податке;
- развијају способност исказивања географског знања речима, сликом, квантитативно, табеларно, графички и схематски;
- да се обуче техникама тимског/групног рада и групног одлучивања

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: - **ГЕОГРАФИЈА 8. разред**, годишњи фонд часова: **68**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број Теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Географски положај, границе и величина територије Србије	7	5	2
2.	Физичко-географске одлике Србије	26	20	6
3.	Друштвено-географске одлике Србије	24	17	7
4.	Природна и културна баштина Србије	3	2	1
5.	Географија завичаја	3	2	1
6.	Срби у региону и дијаспори	5	3	2
Укупно		68	49	19

Тематска структура годишњег програма ГЕОГРАФИЈА 8. разреда

Циљ	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- Стекну знања о значају географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и	-Ученик ће бити у стању да користи карту и одреди географски положај и границе Србије и објасни значење појмова: географски положај, економско-географски положај и војностратегијски положај Србије; Да препозна територијалну	Географски положај, границе и величина територије Србије	Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси. Географски положај Србије. Историјско-географски развој Србије. Символи Србије. Границе и проблеми пограничних крајева.	-фронтални, групни, рад у пару - анализа, дијалогска, илустративна и метода показивања	Уџбеник Карта Европе Карта Србије Пројектор Интернет	-усмена провера -нема карта са провером -писмена провера -самостални радови ученика

у свету;	повезаност Србије са осталим државама у Европи и у региону. Ученик ће анализирати самостално и у групи позитивне околности положаја у функцији привредног развоја Србије.			-ученички радови, истраживања		
Самостално да користи податке који се односе на рељеф, температур у и падавине изабраног места.	- Ученик ће умети да опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије, класификује и именује облике рељефа на територији Србије; анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије и наведе начине коришћења вода Србије; препозна ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и реаговање у случају природних непогода; доводе у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора.	Физичко географске одлике Србије	Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Рељеф и облици рељефа Србије (тектонски, падински процеси и рељеф настао деловањем воде, леда, ветра и човека). Утицаји ерозивних и акумулативних процеса на човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде, реке и језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света.	-фронтални, групни, рад у пару -анализа и синтеза - дијалогска, илустративна и м.показивања, активне методе учења, практичан рад ученика	Уџбеник Карта Европе Карта Србије Пројектор Интернет	-усмена провера -нема карта -писмена провера -самостални радови ученика
Продубљивање знања из области друштвене географије и примена у конкретном просторном контексту,	- Ученик изводи закључке о утицају популационе динамике на структуру становништва у нашој земљи и важности предузимања мера популационе политике; израђује и анализира графичке приказе структура становништва - Објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у	Друштвено-географске одлике Србије	Миграциони процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални процеси. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Градови. Београд. Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде.	-фронтални, групни, рад у пару -анализа и синтеза - дијалогска, илустративна и м.показивања, активне методе учења,	Уџбеник Карта Европе Карта Србије Пројектор Интернет	-усмена провера -писмена провера, нема карта -самостални радови ученика

Републици Србији и локалној средини.	нашој земљи и анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи, повезује размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи и препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине		Пољопривреда, индустрија, туризам и трговина и географски простор. Делатности кварталног сектора.	практичан рад ученика		
уознају природне лепоте и културну баштину наше земље	- Ученик описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти. Ученик процењује важност очувања природне и културне баштине Србије	Природна и културна баштина Србије	Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији	-анализа и синтеза, дијалогска, илустративна и активне методе учења, практичан рад ученика	Уџбеник Карта Европе Карта Србије Пројектор Интернет	-усмена провера -нема карта -писмена провера -самостални радови ученика
Применом пројектне наставе развијају се међупредметне компетенције	Описује положај, саобраћајнице, природне одлике, туристичка места/објекте, привреду, структуру становништва, густину насељености, природни прираштај, културу и традицију своје општине и округа. Црта контурне карте краја са речном мрежом и елементима из географских садржаја које изучава. Објашњава које су перспективе развита места, општине и краја.	Географија завичаја	Појам и географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике	-фронтални, групни, рад у пару -анализа и синтеза -дијалогска, илустративна и м.показивања, практичан рад ученика, истраживање, пројекат	Уџбеник Карта Србије Пројектор Интернет Алманах "Географија завичаја"	Истраживачки пројекат у локалној средини
Стицање знања о Србима у региону и свету	-Ученик објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету и одређује њихов просторни размештај. Објашњава геопростор,	Срби у региону и дијаспори	Срби у Црној Гори, БиХ – Република Српска, Хрватској, осталим суседним државама и у дијаспори.	-анализа и синтеза -дијалогска, илустративна и м.показивања,	Уџбеник Карта Европе Карта Србије Пројектор Интернет	-усмена провера - писмена провера -самостални

	везе са матицом; очување националног интегритета; значај повезивања са дијаспором; деловање Србије у повезивању са дијаспором			практичан рад ученика, истраживање, пројекат		радови ученика

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
Географски положај, границе и величина територије Србије	Препозна основне симболе државе Уочава најважније датуме из историје и њихов значај за формирање савремене српске државе	Историја – СФРЈ Српски језик и књижевност - логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста Информатика и рачунарство - израда презентација	септембар	-презентације - есеји
Физичко-географске одлике Србије	– уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – употреби податке из графикона и табела; – презентује резултате истраживања, користи ИКТ и географске изворе података; -зна географске одлике Србије	Српски језик - логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста Биологија- Национални паркови, биљни и животињски свет	Октобар, новембар, децембар	- изложба, есеј, пано, презентација провере знања, ученички радови
Друштвено-географске одлике Србије	наведе најзначајније одлике становништва, насеља и привреде Србије – уочава утицај природних и друштвених фактора на формирање привреде Србије	Верска настава- Српска црква кроз векове Грађанско васпитање - Држава и власт, грађанин	Јануар, фебруар	-усмена и писана провера знања
Природна и културна баштина Србије	-Наводи главне објекте културне и природне баштине у Србији и уочава њихов значај како за нашу земљу, тако и за цео свет	Историја – културна баштина Србије Биологија- природна баштина Србије Ликовна култура- цртање карата	март	- радови ученика-изложба
Географија	-презентује, самостално или у групи, резултате	Информатика - израда презентација,	Април, мај	- радови ученика-

завичаја	елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних географских извора, литературе, и непосредног опажања и истраживања, користећи ИКТ;	обрада видео записа и звука Ликовна култура - уређивање слика у Microsoft Office Picture Manager или неком другом програму		изложба - презентација, есеј, пано, провера знања
Срби у региону и дијаспори	-Образложи разлоге одласка Срба из Србије и њихов живот далеко од отаџбине, како некада тако и сада	Историја – живот Срба ван Србије Физика – познати физичари из србије у свету	мај	- радови ученика-изложба, есеј, пано, презентација

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- упућивање ученика на различите начине и технике учења(на пр. - помодоро - распоред времена и мемо- кључне речи) - истраживачки задаци, анализа историјских извора, вежбе ктитичког мишљења	- усменим и писаним путем ученик ће показати основна и посебна географска знања о својј земљ, домаћи задаци
2	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- израда презентације	- усменим и писаним путем
3	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- анализа фотографија и карата, израда тематског паноа	- представљање паноа- изложба - усменим путем
4	КОМУНИКАЦИЈА	- анализа занимљивих текстова, домаћих задатака, изражавање мишљења, ставова и осећања (усмено и писано)	- усменим и писаним путем
5	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- вршњачко вредновање и самовредновање	- разговор након спроведене активности
6	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- есеј, истраживачки задаци са циљем упоређивања свакодневног живота некада у Србији (акценат на исхрани, здрављу, наталитету, морталитету, спорту итд.)	- изложба радова, домаћи задаци, разговор
7	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- радови ученика (израда тематских паноа и магнета и продаја на ђачком вашару), ликовна представа дате теме	- изложба радова, разговор
8	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- укрштене речи, израда и решавање асоцијација, читање графикана и табела	- усменим и писаним путем

9	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- упућивање ученика на различите изворе информација и критичког односа према информацијама (интернет)	- есеј, разговор
10	САРАДЊА	- тимски рад, рад у пару, квиз, пројекат, вршњачко учење	- ученички продукти
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- израда мимова, презентације, претраживање, kahoot квиз	- пројекат, пано, презентација

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу: да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа из законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу, стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад; развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења, културне, радне, етичке и естетске навике ученика и математичку радозналост упосматрају и изучавају природних појава, способност изражавања математичким језиком; изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад; да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика и коришћењу разноврсних извора знања.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **математика, 8. разред**, годишњи фонд часова: **136**; Недељни фонд часова: **4**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Провера	Систематизација	Остало
1.	Увод	4		3	1		
2.	Сличност	13	5	6	1	1	
3.	Тачка, права, раван	12	6	6			
4.	Линеарне једначине и	18	7	9	1	1	

	неједначине са једном непознатом						
5.	Призма	12	5	6		1	
6.	Пирамида	16	6	8		2	
7.	Линеарна функција	13	5	6	1	1	
8.	Обрада података (Пројектни задатак)	4		4			
9.	Системи линеарних једначина	12	6	6			
10.	Ваљак	9	3	5	1		
11.	Купа	8	3	4		1	
12.	Лопта	7	3	4			
13.	Писмени задаци	8		4	4		
Укупно:		136	49	72	8	7	

Тематска структура годишњег програма – математика, 8. разред

Циљ	Исходи Ученик ће бити у стању да:	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Наставна средства	Евалуација остваривања програма
Зна да примени Талесову теорему и сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту	Влада појмом сличности геометријских фигураставовима о сличности троуглова; појмом пропорционалности; Користи Талесову теорему. Примењује особине сличности на правоугли троугао; пореди троуглове по сличности и одређује коефицијент сличности; примењује особине сличности и Талесову теорему у решавању практичних животних проблема	Сличност	Пропорционалне величине Талесова теорема Сличност троуглова Примена сличности	Фронтални, рад у групи, индивидуални, рад у пару. Користити питања, примере, цртеже, историју математике (легенда о Талесовом мерењу висине Кеопсове пирамиде), практичном применом (мерење реке без преласка на	Панои, презентације, уџбеник, видео материјали	Процена нивоа постигнућа на коме се ученик налази; (активност на часу, разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови, писмени задаци, остваривање исхода).

				другу обалу, мерење висине брда, доказ Питагорин е теореме ...)		
Анализира односе тачака, правих и равни у простору и то запише математичким писмом и представи цртежом и користи их приликом решавања задатака;	Влада појмовима тачка, права и раван; Уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и црта их прибором; Разликује паралелне и нормалне праве; Одређује постојање тачака и њихових пројекција; Користи особине поледра; Решава комбинаторне задатке; Закључује користећи особине паралелних и нормалних правих и равни; Примењује научено у решавању практичних животних проблема	Тачка, права, раван	Однос тачке и праве, тачке и равни, однос правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван . Угао између праве и равни. Полиедар.	Фронтални, рад у групи, индивидуални, рад у пару Посматрање, анализа објеката у окружењу, подстицање оријентације у простору и визуелизације, вештину цртања просторних фигура (слободном руком и геометријским прибором)	учбеник, збирка, панони, презентације, цртежи, модели	Прикупљање информација из различитих извора (посматрање, активност, разговори и дискусији, рад у групи, тестови, писмени задаци).
- реши линеарну једначину и неједначину - реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, или неједначину	препознаје једнакост - уме да провери решење линеарне једначине са једном непознатом - решава линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану - решава сложеније линеарне једначине - примењује једначине у једноставнијим текстуалним задацима	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама.	Провера предзнања Метода теразија. Конкретни примери, самосталан рад ученика. Текстуални задаци са проблемима у реалном контексту	Табла, креда, маркер, учбеник, збирка, панони, презентације	Прикупљање информација (посматрања, активност, разговор, дискусија, тимски рад, тестови, писмени задаци).
Израчуна површину и	Зна појмове: коцка и квадар, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама,	Призма	Призма: појам, врсте, елементи.	Учење по моделу, практичан рад, .	учбеник, збирка,	Рад на часу, домаћи задаци,

запремину праве призме; примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.	зна њихове основне елементе, рачуна им површину и запремину. Зна појам призме, рачуна површину и запремину призме са датим неопходним елементима и када неопходни елементи нису непосредно дати.		Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме.	Решавање задатака и анализа на часу. Учење путем решавања проблем ситуације. Истражвачко учење решавати задатак. Примена знања о површини	панои, презентације, модели, истраживачки задаци	решавање проблем ситуације, истраживачки задаци, мотивација и напредовање у учењу.
Израчуна површину и запремину четворостране, тростране и шестостране пирамиде;	Зна појам пирамиде, уочава њене моделе у реалним ситуацијама, зна њене основне елементе, рачуна површину и запремину пирамиде када су неопходни елементи непосредно дати и када то није случај	Пирамида	Пирамида: појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.	запремини призме и пирамиде у ситуацијама из свакодневног живота.		Процена нивоа постигнућа на коме се ученик налази; радови ученика
Нацрта и анализира график линеарне функције.	Податке из табеле прикаже графиконом и обрнуто, одређује вредност функције, уочава завиисност међу променљивим, зна функцију $y=kx+n$ и графички интерпретира њена својства и користи особине функција	Линеарна функција	Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.	Решавање задатака и анализа на часу. Учење путем решавања проблем ситуације. Истражвачко учење На часовима систематизације применити знања о површини запремини призме и пирамиде и у ситуацијама из свакодневног живота	Уџбеник, збирка, панои, презентације, примери задатака	Прикупљање информација из различитих извора (активност, разговор, тест, задаци, дискусија, оствареност исхода).
Учествује у избору истраживачког пројекта и	Прочита и разуме податак са графикона, дијаграма, табеле и одреди минимум и максимум зависне величине и обради податке по неком критеријуму; обради	Обрада података (Пројектни задатак ЗИ)	Пројектни задатак	Израда и решавање пројектног задатка. Коришћење динамичког	уџбеник, збирка, панои, презентациј	Прикупљање информација из различитих извора

начина рада.	прикупљене подаке и представи их табеларно или графички (дијаграм, табела); представља средњу вредност медијаном; прикупи, обради податке и црта график којим представља међусобну зависност величина			софтвера, вршњачко учење. Ученици израђују вредан радни материјал који ће се временом усавршавати и на тај начин формирати база аплета за наставу.	е	(активност, разговор, тест, задаци, дискусија, оствареност исхода).
Реши систем линеарних једначина са две непознате; реши реалне проблеме користећи систем линеарних једначина са две непознате	Препознаје једнакост; решава системе линеарних једначина са две непознате; примењује једначине у једноставнијим текстуалним задацима; саставља и решава системе линеарних једначина са две непознате; користи системе линеарних једначина решавајући сложеније текстуалне задатке	Системи линеарних једначина	Појам линеарне једначине с две непознате и система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система. Примена	Решавање проблема из геометрије, физике, хемије и свакодневног живота помоћу одговарајућих система линеарних једначина.	учбеник, збирка, панои, презентације, различити софтери за учење	Прикупљање информација из различитих извора (активност, разговор, тест, задаци, дискусија, оствареност исхода).
Израчуна површину и запремину ваљка; примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама	Зна појам ваљка; уочава његове моделе и елементе у реалним ситуацијама; рачуна површину и запремину ваљка када су неопходни елементи непосредно дати; израчунава површину и запремину ваљка када неопходни елементи нису непосредно дати	Ваљак	Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правога ваљка.	Цртање мреже ваљка и купе, израда њихових модела као и што прецизнијих скица приликом решавања задатака. Уочавање веза између градива и примена у изради задатака. На часовима систематизације применити знања о	учбеник, збирка, панои, презентације, модели, мреже	Прикупљање информација из различитих извора (активност, разговор, тест, задаци, дискусија, оствареност исхода).

Израчуна и примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама	Зна појам купе; уочава његове моделе у реалним ситуацијама; зна његове основне елементе; рачуна површину и запремину ваљка када су неопходни елементи непосредно дати и када то није случај	Купа	Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе.	површини и запремини ваљка, купе и лопте у ситуацијама из свакодневног живота.	маркер, уџбеник, збирка, панои, презентације	Прикупљање информација из различитих извора
Израчуна и примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама	Зна појам лопте, уочава његове моделе у реалним ситуацијама; зна његове основне елементе; рачуна површину и запремину ваљка када су неопходни елементи непосредно дати и када то нису	Лопта	Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.		маркер, уџбеник, збирка, панои, презентације	Прикупљање информација из различитих извора (активност, разговор, тест, задаци, дискусија, оствареност исхода).

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Математика

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца...)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма/ критеријум успеха
Тачка, права, раван/ Полиедар	Ученик ће моћи да влада појмовима тачка, права и раван уочавајући њихове моделе и њихов однос у реалним ситуацијама и умети да их нацрта користећи прибор	Ликовна култура Област: Контраст, јединство и доминанта у простору Тема: Инсталација тродимензионалне форме у простору	Месец дана	Рад у пару, групни рад, пројекат
Линеарне функције/ График линеарне функције	Ученик ће умети да одреди вредност линеарне функције дате формулом Омовог закона ($U=RI$). Зависност U од I представља пример линеарне функције.	Физика Област: Електрична струја Тема: Омов закон за део струјног кола	Месец дана	Рад у пару, групни рад, пројекат

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/ критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживачки задаци-одвајање битног од небитног, издвајање појмова из садржаја; Код конструктивних задатака развијање прецизности, поступности, систематичности. Упорност и сталоженост код израде задатака.	Ученик уме да самостално организује и спроводи учење, примењује одговарајуће начине учења у складу са садржајем и условима рада.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Уме да се удружује са другима како би ангажовано, толерантно, аргументовано и критички заступао одређене ставове, интересе и политике поштујући права оних који заступају супротстављене иницијативе, као и правила и процедуре за доношење одлука. Пример: изборни системи - задаци са подацима о процесу избора у демократском друштву. (Поставимо ученицима следећи задатак на који ће се надовезати разговор о већинском изборном систему: Ученици једног одељења треба да изаберу једну од три понуђене опције за одлазак у биоскоп. У одељењу је 26 ученика, а на часу је присутно 23. Како бисте организовали избор?)	Рад у пару, пројекат, усмено излагање
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Препознавање, фотографисање неких геометријских облика у свету око нас (грађевине, биљке и сл.);	Ученик уме да креативно и естетски размишља .
КОМУНИКАЦИЈА	Уважавање различитог мишљења, јасно изражавање свог мишљења, учествовање у дискусијама о различитим начинима решавања проблема на конструктиван и аргументован начин.	Ученик познаје различите облике комуникације и користи их на адекватан начин.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Прикупљање и обрада података о загађивању, али и очувању околине. Приликом израде пројекта или задатака користи економично папир, анкете ради електронски,	Однос ученика према начину реализовања различитих пројеката/ Ученик уме да процени и вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада

ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Тимски пројекти који се баве израдом, презентовањем. Решавање тематских задатака који се баве израдом и продајом неког производа, времену израде, начину израчунавања трошкова производње, зараде и сл.	Брига о здрављу
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Тимски пројекти који се баве израдом, презентовањем. Решавање тематских задатака који се баве израдом и продајом неког производа, времену израде, начину израчунавања трошкова производње, зараде и сл.	Учесовање у тимским пројектима, изради плана и програма за производњу и пласман производа
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Проблем ситуације, стратегије решења проблемске ситуације (препознавање/постављање проблем ситуације, анализа ситуације, планирање решења –стратегија (редослед активности-корака у решавању, избор информација, средства , сарадници..), решавање проблема, закључци, провера, евалуација.	Усмено испитивање, пројекат
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користити податке из различитих извора. Користити информације у различитим симболичким модалитетима (табеларни, графички, текстуални приказ). Од ученика се тражи да селекује, обрађује податке наводећи извор и аутора, чува и презентује податке у различитим форматима.	Усмено испитивање, пројекат, групни рад
САРАДЊА	Групни рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу, рад путем платформе за учење.	Сарадња и однос у групи
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Коришћење информационо- комуникационих технологија у сврху обраде података, презентације истих, коришћења платформи у сврху истраживања, учења, тестирања.	Избор ИКТ средства и одговорно га користи.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основне научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задачи наставе физике су: стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике, развијање функционалне писмености, упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици, разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона, развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања, развијање логичког и апстрактног мишљења, схватање смисла и метода остваривања експериментаи значаја мерења, решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја, развијање способности за примену знања из физике,

схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине, развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи и свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ФИЗИКА, 8. разред**, годишњи фонд часова: **68**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Осцилаторно и таласно кретање	11	5	6
2.	Светлосне појаве	15	8	7
3.	Електрично поље	10	6	4
4.	Електрична струја	18	10	8
5.	Магнетно поље	6	4	2
6.	Елементи атомске и нуклеарне физике	7	5	2
7.	Физика и савремени свет	1	1	0
Укупно		68	39	29

Тематска структура годишњег програма – ФИЗИКА, 8. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Ученик треба да: - разуме да је рад силе једнак промени енергије и на нивоу примене користи трансформацију енергије у рад и обрнуто, - примењује законе одржања (маса, енергије) - уме да рукује мерним инструментима, - користи јединице Међународног система (СИ) за одговарајуће физичке величине.	- повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; - демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; - самостално изведе експеримент из области осцилације и таласи, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (осцилаторно и таласно кретање) - примењује превентивне мере заштите од буке.	Осцилаторно и таласно кретање	Осцилаторно кретање Појмови и величине којима се описује осциловање тела Закон одржања механичке енергије при осциловању тела Механички таласи Физичке величине којима се описује таласно кретање Звук као механички талас. Карактеристике звука. Звучна резонанција. Механички таласи. Осцилаторно и таласно кретање Лабораторијска вежба бр.1: Мерење периода осциловања клатна Лабораторијска вежба бр.2: Одређивање убрзања Земљине теже помоћ уз помоћ математичког клатна	Дијалогска Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Лабораторијске вежбе Демонстрациони огледи	Уџбеник Збирка Панои Презентације	Прикупљање информација из различитих извора (посматрања активност на часу, учествовање у разговору дискусији, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
Ученик треба да: - разликује различите врсте кретања	- анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне	Светлосне појаве	Праволинијско простирање светлости. Равна огледала Сферна огледала.	Дијалогска Монолошка Илустративна	Уџбеник Збирка	Прикупљање информација

(транслаторно, осцилаторно, таласно) и да зна њихове карактеристике, - зна основне карактеристике звука и светлости, - зна да је брзина светлости у вакууму највећа постојећа брзина у природи; - уме да рукује мерним инструментима, - користи јединице Међународног система (СИ) за одговарајуће физичке величине.	рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; - демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; - примењује превентивне мере заштите од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу; - самостално изведе експеримент из области светлосне појаве, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (светлосне појаве)		Конструкција ликова код сферних огледала Брзина светлости. Тотална рефлексија. Одређивање положаја лика код сочива Преламање светлости кроз сочива и одређивање положаја ликова. Око и корекција вида. Оптички инструменти Лабораторијска вежба бр.3: Провера Закона одбијања светлости коришћењем равног огледала Лабораторијска вежба бр.4: Одређивање жижне даљине сабирног сочива. Светлосне појаве	Фронтални, групни, индивидуални, тандем Лабораторијске вежбе Демонстрациони огледи	Панои Презентације	а из различитих извора (посматрање разговор, дискусија, вежбе, тестови, напредак у остваривању исхода).
Ученик треба да: - разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу (напон, рад, енергија...) од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (убрзање, брзина, сила, јачина електричног поља) и разуме да је рад силе једнак промени енергије и на нивоу примене користи трансформацију енергије у рад и	- демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; - прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља; - разликује скаларне и векторске физичке величине; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (наелектрисање, Кулонов закон, јачина електричног поља, рад електричне силе) - уме да рукује мерним инструментима, - користи јединице	Еле-ктрично поље	Наелектрисање и Закон одржања наелектрисања. Проводници и изолатори. Наелектрисавање проводника и изолатора. Закон одржања наелектрисања. Узајамно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље Хомогено електрично поље. Рад силе хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем	Уџбеник Збирка Панои Презентације	Прикупљање информација из различитих извора (активност, разговор, дискусија, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).

обрнуто	Међународног система (СИ) за одговарајуће физичке величине, - примењује законе одржања (маса, енергије, количине наелектрисања).					
Ученик треба да: - разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу (време, маса, температура, рад, енергија, количина наелектрисања, електрични напон и струја) од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (брзина, убрзање, сила, јачина електричног поља ...), - примењује законе одржања (маса, енергије, количине наелектрисања), - зна услове за настанак струје и Омов закон, - прави разлику између температуре и топлоте,	- објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; - наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; - познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; - самостално изведе експеримент из области електрична струја, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из области електрична струја; - препозна основна својства наизменичне струје, израчуна	Електрична струја	Електрична струја. Извори струје и електромоторна сила. Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Омов закон за део и цело струјно коло. Редно и паралелно везивање отпорника у струјно коло. Рад и снага у струјном колу. Џул-Ленцов закон Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје Лабораторијска вежба бр.5: Зависност електричне струје од напона на отпорнику Лабораторијска вежба бр.6: Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра Лабораторијска вежба бр.7: Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Лабораторијске вежбе Демонстрациони огледи	Уџбеник Збирка Панони Презентације Лабораторијске вежбе	Прикупљање информација из различитих извора (посматрање, активност, разговор, дискусија, вежба рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).

	потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу, - уме да рукује мерним инструментима, - користи јединице Међународног система (СИ) за одговарајуће физичке величине.		еквивалентне отпорности Електрична струја			
Ученик треба да: - разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу (време, маса, температура, рад, енергија, количина наелектрисања, електрични напон и струја) од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (брзина, убрзање, сила, јачина електричног и магнетног поља ...), - уме да слаже и разлаже силу, јачину електричног и магнетног поља...	- описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; - објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; - користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из области магнетно поље. - уме да рукује мерним инструментима, - користи јединице Међународног система (СИ) за одговарајуће физичке величине.	Магнетно поље	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље Магнетно поље електричне струје Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље електричне струје Дејство магнетног поља на струјни проводник. Узајамно деловање два проводника са струјом. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју електромагнетизма Магнетно поље	Дијалогска Монолошка Илустративна Фронтални, групни, индивидуални, тандем Демонстрациони огледи	Уџбеник Збирка Панои Презентације	Прикупљање информација из различитих извора (посматрање, активност, разговор, дискусија, вежба рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
Ученик треба да: - разликује појмове радиоактивности, нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења	- објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе; - опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену	Елементи атомске и нуклеарне физике	Структура атома Природна радиоактивност Деловање радиоактивног зрачења на биљни и животињски свет. Заштита	Дијалогска Монолошка Илустративна	Уџбеник Збирка Панои Презентације	Прикупљање информација из

- уме да слаже и разлаже силу, јачину електричног поља... - разликује различите врсте кретања (транслаторно, осцилаторно, таласно) и да зна њихове карактеристике,	и мере заштите; - разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене.		од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења Осцилаторно и таласно кретање, Светлосне појаве, Електрично поље, Електрична струја, Магнетно поље, Елементи атомске и нуклеарне физике Елементи атомске и нуклеарне физике	Фронтални, групни, индивидуални, тандем		различитих извора (посматрање, активност, разговор, дискусија, вежба рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
Ученик треба да: разуме значај и допринос физике развоју других наука, нарочито медицине и технологије	- разуме везу и утицај физике на друштвене и природне науке; - разуме везу и утицај физике на развој медицине, технике, спорта...	Физика и савремени свет	Физика и друге науке. Допринос физике развоју савремене медицине. Физика и савремене технологије.	Дијалогска Илустративна	Видео, Презентације	Прикупљање информација из различитих извора

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ФИЗИКА 8. РАЗРЕД

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација остваривања програма
Осцилаторно и таласно кретање/ Звук	- описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; - демонстрира и објасни осциловање жица и ваздушних стубова; примењује превентивне мере заштите од буке.	Биологија – Чулно – нервни систем	Прво полугодиште	-истраживачки задаци, - усмена и писмена провера знања

Магнетно поље	- описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи.	ТиТ – Електричне машине и уређаји	Друго полугодиште	Радови ученика, тестови, провере

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Истраживачки задаци-одвајање битног од небитног, издвајање појмова из садржаја; објашњавање непознатих појмова коришћењем различитих извора, активно учествовање на часу, постављање питања; Кроз израду асоцијација, слагалица и квисова показује ниво усвојености појмова из одговарајуће области;	Ученик је мотивисан да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима садржајем и условима рада;
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Посета Институту Винча, фестивалу науке, ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира асертивно и ненасилно посебно у растућој разноликости друштава и решавању сукоба, Уважавање различитог мишљења кроз дискусију на постављени задатак или проблем; Израда панорама на различите теме;	Ученик примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору;
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Израда радова у PowerPoint програму; Илустрација обрађене наставне теме; Израда тематског панорама индивидуално или у групи;	Ученик препознаје и развија сопствене стваралачке способности и развија креативност и у областима изван уметничких;
КОМУНИКАЦИЈА	Групни рад, сарадња и комуникација током израде радова на различите теме; ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице; јасно изражавање свог мишљења на позитиван и аргументован начин;	Ученик познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета...)
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини. Активно укључивање у школске акције које повезују физику и друге науке, водећи рачуна	Процењује и вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;

	о томе какав утицај имају на квалитет живота ученика у школи;	
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини. Одржавањем хигијене учионице показује одговоран однос према здрављу и практикује здраве животне стилове.	Ученик прикупља информације о темама у вези са очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Учествују у изради Винчанског писма кроз разне квизове, асоцијације и осмосмерке. Такође учествовање у тимским пројектима и уређењу школе појмовима из физике.	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима.
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Примењује математичко мишљење и знање у циљу решавања низа проблема у свакодневним ситуацијама. Кроз групни рад и рад у пару ученик препознаје проблем, и заједничким снагама долази до најбољег решења, уважавајући мишљење и став сваког члана групе.	Ученик ангажује своје личне капацитете и користи све ресурсе који су му на располагању да дође до решења проблема.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије. Користи дигитални уџбеник, литературу из библиотеке, израђује постере и паное користећи вештине из различитих предмета (презентације).	Ученик разуме значај коришћења података доступних на интернету.
САРАДЊА	Групни рад – израда радова на различите теме; ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице. Групни рад, рад у пару, вршњачка помоћ у учењу.	Ученик је способан да се у сарадњи са другима ангажује на решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Израда радова на разне теме у форми презентације у PowerPoint програму; поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије. Познаје основне информационо-комуникационе технологије и уређаје. Користи ИКТ	Ученик је способан да користи расположива средства из области ИКТ на одговоран начин.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ХЕМИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе је да сви ученици развијају основе функционалне хемијске писмености;развијање мотивисаности,логичког и апстрактног мишљења;развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација;развијање способности једноставнијих истраживања у настави хемије;разумевање промена и појава у природи,различитих класа неорганских и органских једињења,свести о важности одговорног односа према животној средини.

Задачи: стицање знања, усвајање чиеница и генерализација, развијање ученичких способности: практичних ензорних, изражајних и интелектуалних

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: Хемија, 8.разред, годишњи фонд часова: **68**, недељни фонд часова: **2**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Неметали, оксиди неметала, киeline	10	6	4
2.	Метали, оксиди метала и хидроксиди	6	4	2
3.	Соли	6	3	3
4.	Електролитичка дисоцијација	3	2	1
5.	Увод у органску хемију	1	1	0
6.	Угљоводоници	14	7	7
7.	Органска једињења са киеоником	10	5	5
8.	Биолошки важна органска једињења	11	7	4
9.	Хемија животне средине	7	6	1
	Укупно	68	36	32

Тематска структура годишњег програма – Хемија , 8. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Разумевање важности метала и њихове улоге у свакодневном животу	Правилно руковање лабораторијским посуђем и прибором и супстанцама и показивање одговорног односа према здрављу и животној средини	Метали, оксиди и хидроксид и метала	Метали у неживој и живој природи Општа физичка и хемијска својства метала Алкални и земноалкални метали Гвожђе, алуминијум, бакар, олово и цинк	Метода демонстрационих огледа	Лабораторијски прибор и посуђе	Постигнућа ученика
Разумевање важности неметала и стицање знања о важности киселина у индустрији	Испитивање и описивање физичких и хемијских својстава неметала и именовање формула оксида и киселина	Неметали, оксиди неметала и киселине	Неметали у неживој и живој природи Општа физичка и хемијска својства неметала Халогени елементи Сумпор Азот и фосфор Угљеник	Метода лабораторијских вежби и демонстрационих огледа	Лабораторијско посуђе и прибор	Резултати
Разумевање важности и распрострањености соли у природи	Испитивање, описивање својстава оксида, неорганских киселина, хидроксида и соли	Соли- добијање, својства и примена	Добијање соли Својства и примена сол	Метода демонстрационих огледа	Лабораторијско посуђе и прибор	Тестови, усмене провере
Разумевање важности органских једињења и	Разликовање својстава неорганских и органских једињења	Органска једињења и њихова општа	Органска једињења- једињења угљеника Класификација органских	Метода демонстрационих огледа	Лабораторијски прибор и посуђе	Тестови Усмене провере

стицање знања о органским једињењима		својства	једињења			
Разумевање важности угљоводоника у развоју хемијске индустрије	Писање формула и именовање представника класа органских једињења	Угљоводоници	Угљоводоници – структура и класификација Алкани Алкени и алкини Физичка и хемијска својства угљоводоника Ароматични угљоводоници	Метода демонстрационих огледа	Лабораторијски прибор и посуђе	Тест оглед

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ХЕМИЈА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Метали, оксиди и хидроксиди метала	Навођење заступљености метала у Периодном систему елемената	Техника и технологија, Легуре	Септембар	провере знања
Неметали, оксиди неметала и киселине	Навођење заступљености неметала у Периодном систему елемената	Биологија, Екологија, Киселе кише	Октобар	провере знања
Соли- добијање, својства и примена	Записивање формула, именовање соли и повезивање њихових својстава са практичном применом	Физика, Хемијски извори електричне струје	Новембар	провере знања
Угљоводоници	Записивање формула и именовање	Биологија, Нафта	Децембар	провере знања

	представника класа органких једињења			
Органска једињења са кисеоником	Описивање физичких и хемијских својстава представника органских једињења са кисеоником	Биологија , Карбоксилне киселине,Естри	Март	провере знања
Биолошки важна органска једињења	Описивање основних структура молекула који чине биолошки важна органска једињења	Биологија, Масти и уља, Угљени хидрати,Аминокиселине и протеини,Витамици	Април, Мај	провере знања
Заштита животне средине и зелена хемија	Описивање основних принципа заштите животне средине, одрживог развоја и безбедног поступања са хемикалијама	Биологија, Екологија, Мере заштите животне средине	Јун	провере знања

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Комуникативна компетенција ,компетенција за учење,одговоран однос према околини,оспособљавање мотивисаности ученика, значај важности учења,одговоран однос према учењу	Тест
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Комуникативна компетенција,одговоран рад са подацима и информацијама,одговорно прихватање значаја правде и слободе,поштовање дечијих, људских и мањинских права	Уважавање мишљења већине
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Компетенција за учење, овладавање основним значењем појмова култура и естетичка вредност,приказивање научног мишљења о друштвеним односима	Пано,веб презентација
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Комуникативна компетенција	Веб презентација,Филм са Интернета
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА	Развијање ставова о очувању околине,одговоран однос према	Предавање о одговорном односу

	ОКОЛИНИ	квалитету живота,разумевање принципа одрживог развоја,укључивање у друштвене акције	према животној средини и одрживом развоју
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Коришћење знања и вештина ради очувања и унапређења психофизичког здравља,друштвене активности везане за превенцију болести и очување здравља,примењивање правила здраве исхране	Презентација и биолошки важним органским једињењима
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Дигитална компетенција, компетенција за учење, комуникативна компетенција	Трибина о научном сагледавању нових технологија и развоју друштва уопште
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Препознавање етичких компоненти,коришћење интелектуалних и емоционалних способности у решавању проблема	Веб презентације
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Коришћење различитих аудио – визуелних форми,коришћење самосталних извора информација,разликовање јавних и приватних података коришћење правила о очувању приватности података	Веб презентације
10	САРАДЊА	Заједничке активности у решавању проблема,афирмисање међусобног поштовања,критички осврт ради доприноса унапреживања рада	Веб презентације
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Развијање способности коришћења средстава из области информационо-комуникационих технологија,Ефикасно коришћење ИКТ	Пано, веб презентација

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа преузимајуће и иницијативно.

Наставни предмет: **ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА, 8. разред**

Годишњи фонд часова: **68**, Недељни фонд часова: **2**

Ред. бр.	Наставна област/ тема/ целина	Број часова
I	Животно и радно окружење	6
II	Саобраћај	6
III	Техничка и дигитална писменост	18
IV	Ресурси и производњ	20
V	Конструкторско моделовање	18

Тематска структура годишњег програма – техника и технологија, осми разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, облици, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација
- Упознати ученике са садржајем у вези са електротехником, мехатроником и рачунарством, као и са развојем ових грана и њиховом међусобном повезаношћу - Указивање на правилну употребу електричних апарата и уређаја у домаћинству, као и на ефикасност и	- Процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу - Анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања	I Животно и радно окружење	-Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику. -Електрична инсталација-опасност и мере заштите. -Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност.	Кроз употребу електричних апарата и уређаја у домаћинству ученици схватају значај њихове правилне употребе ради сопствене безбедности и очувања здравља. Фронтални облика рада Индивидуални облик рада Метода рада путем разговора;	- Уџбеник Цртежи Мултимедија, рачунар Мобилни телефон	- Кроз усмени облик - Кроз графички приказ;

уштеду енергије - Анализирати могуће опасности које се могу десити приликом коришћења електронских уређаја, а посебно мере заштите од струјног удара	прве помоћи		- Професије у области електротехнике и мехатронике.			
- Оспособити ученике да упореде карактеристике и нагласе предности и недостатке електричних и хибридних саобраћајних средстава у односу на конвенционална. - Упознати ученике са електричним и електронским уређајима у саобраћајним средствима, функцијом и значајем за саобраћај.	- Упоредјује карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним;	Саобраћај	- Саобраћајна средства на електропогон-врсте и карактеристике. Хибридна возила. - Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима. - Основи телекомуникација.	Ученик је упознат са електричним и електронским уређајима у саобраћајним средствима, њиховом функцијом и значајем Демонстрација, Вежбе	- Уџбеник Технички цртежи Модели Полигон Бицикл	- Кроз самостални рад на истраживању у вези са карактеристикама електричних, хибридних и конвенционалних средстава

- Оспособити ученике да самостално читају и тумаче карактеристике компоненти ИКТ уређаја. - Упознати ученике са коришћењем, читањем и применом графички и табеларно приказаних електричних шема. - Оспособити ученике да самостално користе софтвере за симулацију рада електричних кола.	- класификује компоненте ИКТ уређаја према намени и користи ИКТ; - црта електричне шеме правилно користећи симболе; - користи софтвере за симулацију рада електричних кола;	III Техничка и дигитална писменост	- Основне компоненте ИКТ уређаја - Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ - Основни симболи у електротехници - Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола - Израда и управљање електромеханичким моделом	- Демонстративни, Мултимедија, Метода практичних радова, Метода учења путем открића, Учење путем истраживања	- Уџбеник Рачунар, графички материјали	- Кроз практичан рад на рачунару Кроз разговор - Увидом у графичку вежбу
- Упознати ученике са електроенергетским системом наше земље, шта га чини, које су потребе за електричном енергијом, а који потенцијали којима располажемо. Објаснити систем производње, трансформације и преноса електричне енергије. Указати на значај и предности коришћења	Ученик уме да објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; - анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије; - разликује елементе кућне електричне инсталације; - повезује	IV Ресурси и производња	- Електроенергетски систем. - Производња, трансформација и пренос електричне енергије. - Обновљиви извори електричне енергије. - Електроинсталациони материјал и прибор. Кућне електричне инсталације - Састављање електричних кола	-Фронтални и индивидуални облик рада Рад у пару, групи - Метода рада на тексту - Интерактивне методе - Метода практичног рада	- Уџбеник Технички цртеж Материјали из природе, алат и прибор	- Кроз увид у практичан рад или рад у групи - Усмени облик

обновљивих извора електричне енергије са аспекта заштите животне средине. - Упознати ученике са главним деловима, принципом рада и начином одржавања апарата и уређаја у домаћинству, с циљем њиховог правилног коришћења.	електрично коло према задатој шеми; -анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; - класификује електронске компоненте на основу намене;		- Коришћење фазног испитивача за мерење електричних величина мултиметром -Електричне машине Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству -Основи електронике - Рециклажа електронских компоненти			
- Оспособити ученике да самостално/ тимски дефинишу задатак у оквиру мини пројекта, да у оквиру мини пројекта, креирају планску документацију користећи рачунарске апликације и да практично израђују изабрани модел, састављају струјно коло, састављају и управљају једноставним	- Ученик ће самостално/тимск и да истражује и осмишљава пројекат; - састави производ према осмишљеном решењу; – састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом;	V Конструкто рско моделовањ е	- Моделовање електричних машина и уређаја - Огледи са електропанелима -Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара - Израда и коришћење једноставног школског робота управљаним вештачком интелигенцијом - Рад на пројекту: Израда модела/	- Лабораторијски рад - Демонстративна метода - Истраживачке методе у виду пројектног рада који се може обавити у корелацији са другим предметима, а у сарадњи са предметним наставником.	-Конструкторски комплети -Интернет - Уџбеник	- Кроз усмени облик, графички приказ, вредновање практичног рада и резултата истраживања

школским роботом или мехатроничким моделом.			производа - Рад на пројекту: управљање моделом; - Рад на пројекту: представљање производа/модела.			

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Техника и технологија, осми разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
I Животно и радно окружење	По завршетку наставне теме ученик је у стању да: - Процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу - Анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и препозна поступке пружања прве помоћи	- Информатика и рачунарство/ Оперативни системи, меморијски медијуми - Биологија/ Прва помоћ, повреде коже/ Опасности и мере заштите од струјног удара - Хемија и физика/ деловање електричне енергије и струјног удара на тело- механички и хемијски ефекти	месећ септембар	- посматрање усвојености градива, ангажовања у примени електричних апарата, мотивације и атмосфере
II Саобраћај	Ученик је у стању да: - Упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним - Разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним системима	Информатика и рачунарство/ Оперативни системи/ Помоћни програми, Физика/ Електрична енергија, начин функционисања и примена Хемија/ Електрони Саобраћајни системи Тематска недеља у сусрет Дану школе- Никола Тесла, живот и проналасци (на часовима српској	Током септембра и октобра месеца	- посматрање усвојености градива, ангажовања у примени електричних апарата, мотивације и атмосфере

		језика, музичке културе и технике и технологије)		
III Техничка и дигитална писменост	На крају ове наставне области, ученик зна да: - Користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе; Класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; Процени значај управљања уређајима и процесима помоћу ИКТ - Црта електричне шеме правилно, користећи симболе - Користи софтвере за симулацију рада електричних кола	Информатика и рачунарство/ Увод у мултимедију/ ИКТ Ликовна култура/ Облик/ врсте облика, величина облика и међусобни однос величина - Математика/ Многоугао/ изломљена линија, кружница и круг - Физика/ Основни електронски елементи (проводници, отпорници, произвођачи, потрошачи, итд) и њихови основни симболи	На часовима током октобра, новембра и децембра месеца	- усвојеност градива о компонентама ИКТ уређаја и њиховом применом, ангажовање ученика и степена савладаности програма за симулацију рада струјног кола
IV Ресурси и производња	На крају наставне теме ученик је у стању да: - Објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије - Анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије - Разликује елементе кућне електричне инсталације - Повеже електрично/ електронско коло према задатој шеми - Класификује електронске компоненте на основу намене	- Физика/ Струјно коло - Физика: Електромагнетизам - Биологија/ обновљиви и необновљиви извори енергије - Географија/ Ваздушни омотач Земље, загађење и заштита атмосфере - Биологија/ Рециклажа, заштита животне средине	На часовима, током децембра, јануара, фебруара и марта месеца	- ниво остварености исхода, продукти активности - белешке наставника; - задовољство ученика на часу;
V Конструкторско моделовање	На крају наставне теме ученик уме да: - Састави производ према осмишљеном решењу - Самостално/ тимски истражује и осмишљава пројекат - Представи решење готовог производа/ модела	- Ликовна култура/ Обликовање употребних предмета - Информатика и рачунарство/ употреба информација и података приликом истраживачког пројекта/ ИКТ	На часовима, током априла, маја и јуна месеца	- ниво остварености исхода; продукти активности - белешке наставника; - задовољство ученика на часу;

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	- Стављање у разнолике проблемске ситуације на часовима уз међупредметно повезивање садржаја - Поштовање и прилагођавање терминологије узрасту ученика и степену њихове свести и разумевања - Коришћење самооцењивања и вршњачке процене на часовима провере - Коришћење различитих метода учења и усвајања градива - Употреба квизова	- Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања и мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	- Учествовање у еколошким акцијама (на пример- рециклажа електронског отпада је веома корисна, а такође и повезана са градивом које ученици изучавају у осмом разреду)	- Ученик се понаша одговорно и промовише позитивне вредности друштва у различитим еколошким активностима и свакодневним понашањем
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	- Прихватање важности креативности и естетских вредности у читавом низу практичних вежби као и у планирању простора приликом израде техничких цртежа, али и вођење рачуна о свом прибору, радном месту и прибору за рад	- Препознаје важност естетике приликом израде пројеката, али и у свакодневном животу
КОМУНИКАЦИЈА	- Инсистирање на јасном и тачном изражавању најезику технике, користећи стручну терминологију - Коришћење различитих облика комуникације (цртежи, слике, усмено, писано, невербално, путем рачунара и интернета) - Подстицање критичког мишљења и конструктивне комуникације	- Уме јасно, тачно, конкретно, прецизно да искаже одређени садржај, усмено, писмено и техничким цртежом - Познаје различите облике комуникације и њихове одлике - Изражава своје ставове и мишљења на позитиван и аргументован начин
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	- Промовисати електричне штедњу енергије, воде, као и необновљивих ресурса као што су: угаљ, нафта и земни гас, а у функцији одрживог развоја	- Схвата неопходност уштеде енергије, као и понашање сваког појединачног члана друштва током трајања енергетске кризе. - Размишља, предлаже и планира употребу обновљивих извора енергије као алтернативног начина снабдевања енергијом
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- Правилна употреба рачунара, начин седења, указивање на одговорно понашање у домаћинству како не би дошло до струјног удара и обучавање о корацима и мерама које је потребно предузети у случају када до истог и дође	- Ученик примењује правила правилног седења испред рачунара, у школи, али и код куће - Обучен је и опрезан када рукује са електричном енергијом и уређајима које она користи за свој рад

ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- У оквиру пројеката показати ученицима на који начин треба да вреднују улазне сировине, свој рад и како све то да ускладе са ценом производа. - Омогућити ученицима да формирају сопствено тржиште (може да буде сајам технике, интернет продаја) и тиме освестити и оснажити њихове предузетничке потенцијале - Ученици могу да размишљају да свој хоби потенцијално претворе у посао од којег би у будућности могли имати зараду	- Ученик показује иницијативу у упознавању са карактеристикама тржишта рада. Има развијене вештине тражења посла. - Уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности. Има способност представљања адекватних и реалних циљева
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- Симулирање проблемских ситуација на часу у које се ученици укључују појединачно или у групама	- Ученик испитује проблемску ситуацију - Проналази могућа решења. Упоредије различита могућа решења. - Примењује изабрано решење и прати његову примену. Вреднује примену датог решења и идентификује добре и слабе стране.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- Упознавање о правилној употреби информација и различитим начинима коришћења и тумачења - Схвата да је разумевање догађаја и проналажење података у савременом свакодневном животу изузетно важно - Упознавање са начином графичког представљања података, њиховог тумачења и коришћењу и примени у свакодневном животу кроз логичне примере - Подстицање на коришћење ИКТ приликом учења	- Уме да процењује поузданост података и препозна могуће узроке грешке Користи табеларни и графички приказ података и уме да их чита и тумачи - Користи информационе технологије за чување, презентацију и основну обраду података
САРАДЊА	- Подстицати рад ученика у групама, на заједничким пројектима - Подстицати рад ученика у пару, на тај начин што би ученици различитих способности били упарени и упућени једни на друге у циљу постизања што бољих резултата	- Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе. Доприноси постизању договора о раду заједничког рада. Активно слуша и поставља релевантна питања. Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	- Подстицање на креативно и одговорно коришћење ИКТ у свакодневним активностима - Упознавање са различитим средствима из области информационо- комуникационих технологија као и начином њихове употребе у различитим садржајима	- Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у раду, у слободном времену и комуницирању

ОБЛАСТ/ТЕМА	ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Животно и радно окружење	Рад с подацима и информацијама, Одговоран однос према околини, Дигитална компетенција Компетенција за учење , Одговоран однос према здрављу
Саобраћај	Дигитална компетенција, Компетенција за учење, Одговоран однос према околини, Сарадња, Комуникација
Техничка и дигитална писменост	Рад с подацима и информацијама, Решавање проблема, Естетичка компетенција, Дигитална компетенција , Одговоран однос према околини, Одговоран однос према здрављу, Сарадња
Ресурси и производња	Рад с подацима и информацијама Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према здрављу Компетенција за учење Комуникација Одговоран однос према околини
Конструкторско моделовање	Естетичка Предузетништво Решавање проблема ● Дигитална ● Комуникација ● Одговорно учење у демократском друштву ● Предузетништво ● Рад са подацима

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Општи задаци су: Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физичког и здравственог васпитања сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физичког и здравственог васпитања буду у пуној мери реализовани

Подстицање раста, развоја и утицање на правилно држања тела

Развој и усавршавање моторичких способности

- Стицање моторичких умења, која су као садржаји утврђени програмом физичког и здравственог васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање

- Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког и здравственог васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја

- Формирање морално-вољних квалитета личности

- Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада

- Стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање – 8. разред

Фонд часова: Физичко и здравствено васпитање –Недељно 3, Годишње: 102

Број теме	Назив наставне теме/ области			
I	Физичке способности	Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад		
II	Физичка и здравствена култура			
	1. Физичко вежбање и спорт			
	2. Здравствено васпитање			
III	<u>Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине</u>	Број часова по теми		Свега
		Обрада	Остало	
	1. Атлетика	6	8	14
	2. Спортска гимнастика	7	9	16
	3. Основе тимских и спортских игара	4	48	52
	4. Плес и ритмика	2	2	4
	5. Полигони	/	6	6
Моторичка тестирања и мерења		/	10	10
Укупно		19	83	102

Тематска структура годишњег програма 8. разред

Циљ	Исходи - По завршетку школске године ученик ће бити у стању да :	Наставна област /тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Циљ наставне области <u>Физичке способности</u> је да ученици унапреде своје моторичке способности и предупреде последице хипокинезије на коштано- мишићни апарат.	Примени једноставне комплексе простих и опште припремних вежби Изведе вежбе и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама Упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак	Физичке способности	Вежбе за развој снаге, гипкости, аеробне издржљивости, брзине, координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.	- Метода демонстрације - Вербална метода - Метода практичног вежбања - Такмичења	Струњаче Рибстоли Чуњеви Вијаче Лопте	методологија праћења, мерења и вредновања ефеката у физичкимом васпитању
Циљ наставне области <u>Атлетика</u> је да ученици унапреде своје моторичке способности, науче техничке елементе атлетских дисциплина као и правила атлетских дисциплина, заволе базични спорт и вежбање уграде у свој свакодневни живот.	Правилно изводи технику атлетских дисциплина. Примени атлетске дисциплине у складу са правилима. Развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике	Атлетика	Спринтерског трчање Истрајно трчање Штафетно трчање Скок удаљ. Бацања кугле. Скок увис (леђна техника). Бацање „вортекс-а”. Четворобој	- Метода демонстрације- Метода практичног вежбања Такмичења на нивоу одељења, школе и међушколских такмичења.-	Струњаче Летва за скок Кугла Штопериц а Штафетне палице Вортекс	- Резултати такмичења, праћење, мерење и вредновање ефеката у физичкимом васпитању

Циљ наставне области <u>Спортска гимнастика</u> је да ученици кроз наставу развијају своје моторичке способности,науче моторичке форме из гимнастике и науче да примене вежбе у свакодневном животу.	- Правилно изводи технику гимнастичких дисциплина -Одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела -Користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - Примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности	Спортска гимнастика	Основни садржаји: Вежбе и комбинације вежби за справе:Тло, Прескок,Трамполина Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкамаГреда. Проширени садржаји: На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби.	- Метода демонстрације- Вербална метода - Метода практичног вежбања .	-Греда - Разбој - Вратило - Козлић - Одскачна даска	- Праћење ангажовања ученика - Белешке - Задовољство ученика на часу
Циљ наставне области <u>Основе тимских и спортских игара</u> је да ученици кроз игру побољшају своје моторичке способности и да спортске активности уклопе у свој свакодневни живот.	-изведе елементе усвојених тимских и спортских игара -примени основна правила тимских и спортских игара -користи усвојенеелементе технике у спортским играма -примени основне тактичке елементе спротских игара; -учествује на такмичењима између одељења;	Основе тимских и спортских игара	<u>Кошарка</u> Одбојка Футсал Рукомет Активност по избору.	- Метода демонстрације Кроз игру примењивати научене елементе технике и тактике - такмичења	-Терен за рад- Опрема за рад -Лопте	- Праћење ангажовања ученика- Задовољство ученика на часу - Резултати такмичења
Циљ наставне области <u>Плес и ритмика</u> је да ученици одрже традицију свога краја кроз игру и плес који ће учити на часовима као и да упознају игре других народа.	-изведе кретања у различитом ритму; игра народно коло; -изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; -изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;	Плес и ритмика	Основни садржаји Вежбе са вијачом и обручем. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер.	Метода демонстрације Метода практичног вежбања Аналитичка метода учења	- Вијаче Касетофон	Праћење ангажовања ученика Белешке Задовољство ученика на часу

Циљ наставне области Полигони је да ученици усаврше своје моторичке способности	- Изводи низове вежби спојене у целину без проблема и за кратко време	Полигони	- Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима Полигон са препрекама	- Метода демонстрације- Метода практичног вежбања	Струњаче - Шведски сандук	- Праћење ангажовања ученика - Резултати такмичења
Циљ наставне област Физичко вежбање и спорт је да ученици кроз наставу физичког и здравственог васпитања науче основна правила у спорту ,исправно понашање према свим субјектима у спорту , чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању, науче „фер-плеј“ понашање и да схвате смисао и суштину физичке активности и све добробити које она доноси.	-процени ниво сопствене дневне физичке активности; користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности; решава конфликте на друштвено прихватљив начин; пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; прихвати победу и пораз; уважи различите спортове; примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; повеже значај вежбања за одређене професије; вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту;	Физичко вежбање и спорт	Основни садржаји Подела моторичких способности. Функција срчано-дисајног система. Основна правила и тактика спортских игара Понашање на такмичењима и спортским манифестацијама. Превенција насиља Решавање спорних ситуација. Коришћење писаних и електронских извора информација Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај и улога физичког вежбања за професионална занимања у спорту и другим занимањима. Структура физичке културе	-Вербална метода -Дијалог -Ученичка предавања -Радионице	-Филмови -Часописи -Стручна литература	- Праћење ангажовања ученика - Белешке - Задовољство ученика на часу
Циљ наставне области Здравствено васпитање је да	-подстиче породицу на редовно повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље;	Здравствен о	Основни садржаји Здравствено-хигијенске мере пре и после	-Вербална		

ученици кроз теоријску и практичну наставу схвате значај физичке активности на здравље, схвате значај правилне исхране за здравље ,науче основе пружања прве помоћи као и да науче да примењују сва та сазнања у свакодневном животу и раду.	планира дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама" разликује здраве од нездравих облика исхране – правилно користи додатке исхрани, – примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању, – правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; – чува животну средину током вежбања – анализира штетне последице конзумирања дувана алкохола, штетних енергетских напитака и психоактивних супстанци.	васпитање	вежбања Значај правилне исхране. Енергетски напаци и њихова штетност. Прва помоћ након површинских повреда, уганућа у прелома. Значај вежбања у природи. Чување околине при вежбању. Последице конзумирања дувана и алкохола и психоактивних супстанци	метода -Дијалог -Ученичка предавања -Радионице	-Филмови -Часописи -Стручна литература	- Праћење ангажовања ученика - Белешке - Задовољство ученика на часу

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе.	Процена нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу,
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.	

КОМУНИКАЦИЈА	Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.	учествовање у разговору и дискусији, самостални рад, рад у групи, тестови, напредак у остваривању исхода).
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, квалитетна исхрана).-Уме да пружи прву помоћ.	
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора а то су јачи имуни систем као и генерално боље стање организма	
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаче стране“)	
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.	
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује	
САРАДЊА	Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик користи дигиталне уређаје (паметан сат, интернет, паметан телефон) тако да то унапређује његов начин вежбања а самим тим живота	

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација /критеријум успеха
Ритам	Ученик зна да препозна шта је ритам , као врсту ритма и схвата значај ритма у спортским активностима	ЛИКОВНА КУЛТУРА	Током првог и другог полугоди	Прикупљање информација из различитих извора
Утицај физике на развој других	Ученик повезује узајамни однос деловања једног тела на друго,	Физика - ФИЗИКА И		

природних наука	односе сила који се одражавају на спортску ефикасност	САВРЕМЕНИ СВЕТ	шта	(свакодневна посматрања, активност на часу,учествовање у разговору и дискусији, самостални рад,рад у групи,тестови, напредак у остваривању исхода).
Примена физике у медицини и технологији	Наставник упознаје ученике са применом физике у процесу физикалне терапије и рехабилитације	Физика - Физика И САВРЕМЕНИ СВЕТ		
Одређеност равни	Ученик зна да је људско тело подељено на три равни фронталну, трансферзалну и сагиталну раван што је од значаја извођењу покрета и усавршавању кретних техника	Математика		
Одговорност за сопствено здравље	Ученик зна редовном физичком активношћу гради одговоран однос према свом здрављу	Биологија - Човек и ЗДРАВЉЕ		
- Угљени хидрати Аминокиселине и протеини - Витамини	Ученик зна које намернице садрже већу количину макронутријената , као и њихов утицај физичку активност	Хемија - БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА		
Веб портали	Ученик зна на којим веб порталима да се објективно информише о спорту	Информатика и рачунарство		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују, да се оспособе да решавају задатке и проблеме у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са карактером овог предмета.

Задаци: стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе ликовне културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе предмета ликовна култура буду у пуној мери реализовани;. развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената; стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите техникеи средствс и да упознају њихова визуелна и ликовна својства; развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење; развијање смисла за естетске ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА** , **8. разред**,годишњи фонд часова: **36** , недељни фонд часова: **1**

Ред. Број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	КОМПОЗИЦИЈА	5	3	2
2.	РИТАМ, ГРАДАЦИЈА И КОНТРАСТ	6	4	2
3.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	5	3	2
4.	КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	3	2	1
5.	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	4	3	1
6.	КОМУНИКАЦИЈА	5	3	2
7.	НАСЛЕЂЕ	6	4	2
Укупно:		34	22	12

Тематска структура годишњег програма – ЛИКОВНА КУЛТУРА, 8. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Оспособљавање ученика да опажају и представљају слободне композиције и фантастику; развијање способности за опажање квалитета свих ликовних елемената и основних својстава традиционалне и савремене уметности;	-уочава и формулише ликовни проблем; исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; показује иницијативу и самосталност у раду; описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;	КОМПОЗИЦИЈА	Принципи компоновања и композиције, равнотежа и хармонија у композицији; Ликовне технике и материјали-Поентилизам и дивизионизам; Модерна уметност 20. Века у Србији и свету	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно - Демонстративни Практични рад	Визуелна - репродукције, часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет стручна литература)текстуална	Процењивањем ликовних радова, анализом, Усменом провером, продукти, сарадња
Ликовно и визуелно описмењавање и развијање креативних способности и опажање квалитета свих ликовних елемената и препознавање традиционалне и савремене уметности;	уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; сарађује у тиму; именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;	РИТАМ, ГРАДАЦИЈА И КОНТРАСТ	Ритам и градација у ликовној уметности; Графичке технике- дрворез, линорез, монотипологија; Наслеђе- Експресионизам, Фовизам у Србији и свету	Фронтални, Индивидуални, Вербална, Илустративно - Демонстративни Практични рад	Визуелна, текстуална, дигитална (репродукције, часописи, уџбеник, интернет, стручна литература	Естетским процењивањем ликовних радова, анализи Усменом провером стеченог знања анализе, синтезе и примене

Оспособљавање ученика да опажају и представљају слободне композиције и фантастику; ликовно и визуелно описмењавање и развијање креативних способности, способности за опажање квалитета свих ликовних елемената и способности за препознавање основних својстава традиционалне и савремене уметности;	уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности: комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; показује иницијативу и самосталност у раду; именује и описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; наводи примере из окружења и тумачи их; разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	2Д и 3Д простор и облици у ликовном делу; Полиперспектива; Доминанта као принцип компоновања; Динамизам; Наслеђе: Кубизам и Футуризам	Фронтални, Индивидуални, Вербално, Илустративно - Демонстративни Практични рад	Визуелна, текстуална, дигитална (репродукције, часописи, уџбеник, интернет, стручна литература)	Усменом провером стеченог знања (кратка питања, исказивање утиска, учешће у дискусији, откривање и изражавање мисли, закључака, анализа и синтеза Процена радова ученика
Подстицање и развијање маштовитости ученика у повезивању фантастичног и реалног; Развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности; Омогућавање разумевања вредности израженим у делима	- открива, упоређује и анализира значења појмова из теме/лекција у уметничким делима; разматра, у групи, како је учио/учила о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују; проналази и систематизује информације из различитих извора; развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема; креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама; производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; показује радозналост и склоност ка постављању питања, критикује, дискутује и изражава	КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	Компоновање и фантастика; Ликовне технике фротажа и гратажа; Наслеђе : Дадаизам, надреализам метафизичка школа, у свету и у Србији Систем низања скупова линија, облика, боја... Дрипинг- Акционо сликање; Наслеђе: Савремена уметност у Србији и свету	Фронтални, Индивидуални, Вербални, Илустративно - Демонстративни Практични рад	Визуелна, текстуална, дигитална (репродукције, часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет, стручна литература) Визуелна-рептекстуа	Продукти ученичких активности, провере знања, анализа, дискусија

различитих подручја визуелних уметности. Коришћење различитих техника и упознавање њихових својстава.	своје ставове у односу на тему/ликовни проблем; представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; објашњава процедуре и значења и изводи закључке; уважава различитост, мултикултуралност; показује емпатију и хумане ставове.				лна (уџбеник) дигитална-интернет	
Оспособљавање ученика да опажају и представљају визуелну метафорику; Развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење; Развијање смисла за естетске ликовне и визуелне вредности ,које се стичу у настави а примењују у раду и животу.	-користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације; повезује стечена знања са осталим наставним садржајима; открива, упоређује и анализира значења појмова из теме/лекција у уметничким делима; разматра, у групи, како је учио/учила о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују; • проналази и систематизује информације из различитих извора; • развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема; • креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама;	КОМУНИКАЦИЈА	Визуелна метафорика; Амблем, симбол, знак, хералдика, лого... Уметничка инсталација и концептуална уметност	Фронтални, Индивидуални, Вербална, Илустративно - Демонстративни Практични рад	Визуелна-репродукција-је, часописи, уџбеник, дечији ликовни радови, интернет стручна литература) текстуална (уџбеник) дигитална-интернет	Продукти ученичких активности, провере знања, дискусија, анализа, синтеза, примена
	-активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; • разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; • комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања;	НАСЛЕЂЕ	Културна баштина-појам и значај; Чување, заштита и обнова и промоција наслеђа; Уметност и технологија	Фронтални, Индивидуални, Вербална, Илустративно - Демонстративни Практични рад	Визуелна, текстуална , дигитална	Ученички радови, анализа, провере

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА 8. РАЗРЕД

Област/ тема	Исходи	Међупредметно повезивање	Временск а динамика	Евалуација остваривањ а програма
КОМПО- ЗИЦИЈА	учава и формулише ликовни проблем; исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; • разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха • именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; • описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које учава у природи, окружењу и уметничким делима; • наводи примере из окружења и тумачи их; • разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;	Музичка култура-ритам у музици,музика као инспирација за стварање ликовног дела; Српски језик и књижевност- анализа, дијалог, књижевно дело као инспирација; Историја- модерна уметност 20 век Информатика- коришћење интернета у истраживању , графички дизајн, модерне технологије у уметности Физика- статика, динамика, равнотежа	Септембар Октобар	Естетским процењивањем ликовних радова Усменом провером стеченог знања
РИТАМ, ГРАДА- ЦИЈА И КО- НТРАСТ	исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које учава у природи, окружењу и уметничким делима; наводи примере из окружења и тумачи их; разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;	Музичка култура-ритам у музици,музика као инспирација за стварање ликовног дела; Српски језик и књижевност- анализа, дијалог, књижевно дело као инспирација; Историја- модерна уметност 20 век; Информатика- коришћење интернета у истраживању, графички дизајн, модерне технологије у уметности Географија-ритам у природи, небеска тела,релјеф...	Новембар Децембар	Естетским процењивањем ликовних радова,анализом Усменом провером стеченог знања
ПРОСТОР И КОМПО- ЗИЦИЈА	• учава и формулише ликовни проблем; • активно посматра, опажа и учава предмете, бића и појаве и њихове односе; • исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; • разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха • именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције;	Музичка култура-ритам у музици,музика као инспирација за стварање ликовног дела; Српски језик и књижевност- анализа, дијалог, књижевно дело као инспирација; Историја- модерна уметност 20 век Информатика- коришћење интернета у истраживању , графички дизајн, модерне технологије у уметности; Техника и технологија- простор,	Јануар Фебруар	Естетским процењивањем ликовних радова,анализом, Усменом провером стеченог знања(кратк

	- описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - наводи примере из окружења и тумачи их; - разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;	архитектура,перспектива, дизајн;		а питања,иска зивање утиска, учешће у дискусији,от кривање и изражавање мисли,закључака,анализа и синтеза)
КОМПО-НОВАЊЕ И ФАНТА-СТИКА	- уочава и формулише ликовни проблем; - активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; - исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; - разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; - комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; - сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; - показује иницијативу и самосталност у раду; - именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; - описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - наводи примере из окружења и тумачи их; - разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;	Музичка култура -ритам у музици,музика као инспирација за стварање ликовног дела; Српски језик и књижевност - анализа, дијалог, књижевно дело као инспирација; Историја - модерна уметност 20 век Информатика - коришћење интернета у истраживању, графички дизајн, модерне технологије у уметности ; Веронаука - фантастика у верским приказима;	Март	Естетским процењивањем ликовних радова,анализом Усменом провером стеченог знања(кратка питања,иска зивање утиска, учешће у дискусији,от кривање и изражавање мисли,закључака,анализа и синтеза
СЛОБОДНО КОМПО-НОВАЊЕ	- уочава и формулише ликовни проблем; - активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; - исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; - разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у	Музичка култура -ритам у музици,музика као инспирација за стварање ликовног дела; Српски језик и књижевност - анализа, дијалог, књижевно дело као инспирација; Историја - модерна и савремена уметност 20 век	Април	Естетским процењивањем ликовних радова,анализом Усменом

	- уметничким остварењима различитих култура и епоха; - комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; - сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; - показује иницијативу и самосталност у раду; - именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; - описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - наводи примере из окружења и тумачи их; - разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;	Информатика - коришћење интернета у истраживању, графички дизајн, модерне технологије у уметности; Техника и технологија - рециклажа, материјали у савременој уметности		провером стеченог знања, изражавање мисли, закључака, анализа и синтеза
КОМУНИКАЦИЈА	- уочава и формулише ликовни проблем; - активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; - исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; - разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; - комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; - сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; - показује иницијативу и самосталност у раду; - именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; - описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - наводи примере из окружења и тумачи их; - разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;	Музичка култура -ритам у музици, музика као инспирација за стварање ликовног дела; Српски језик и књижевност - анализа, дијалог, књижевно дело као инспирација; Историја - модерна и савремена уметност 20 век, амблеми, грбови, хералдика Информатика - коришћење интернета у истраживању, графички дизајн, модерне технологије у уметности; Техника и технологија - знакови, симболи у саобраћају... Грађанско васпитање -симболи у свакодневном животу	Мај	Естетским процењивањем ликовних радова, анализом усменом провером стеченог знања
НАСЛЕЂЕ	- уочава и формулише ликовни проблем; - активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; - исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; - разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; - комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и	Српски језик и књижевност - анализа, дијалог, књижевно дело као инспирација; Историја - модерна и савремена уметност 20 век, музеји и експонати, историјске и културне грађевине Информатика - коришћење интернета у истраживању, графички дизајн, модерне технологије у уметности;	Мај Јун	Естетским процењивањем ликовних радова, анализом усменом провером стеченог

	осећања; • сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; • показује иницијативу и самосталност у раду; • именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; • описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • наводи примере из окружења и тумачи их; • разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;			знања

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Кроз стваралачки рад ученик стиче нова знања и вештине, развијаће своје способности кроз истраживање, одабир мотива и креирање нових идеја, превазилажење проблема у ликовном раду. Кроз индивидуалан или групни радоткрива и повезује нова знања, негује и развија лична интересовања. Кроз анализу ликовних радова развија критички однос, вреднује, разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.	Лични и професионални развој појединца превасходно почива на његовој способности да управља процесом учења.
ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Кроз различите ликовне теме и конкурсе, израде паноя, ученик размишља о принципима правде, слободе, солидарности, националне, верске и родне равноправности. Израдом радова за паное и Винчанско писмо активно учествује у животу школе.	Ученик је способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву...
ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Кроз ликовни рад и усвајања знања из историје уметностиученик ће развијати естетичке компетенције , разумеће значај уметности и културе у друштву, показаће позитиван став према културној баштини. Развиће знања о уметничким занимањима	Ученик је упознат са културним наслеђем људске заједнице, има свест о вредности уметничких и културних дела и њиховог значаја за развој друштва.
КОМУНИКАЦИЈА	Кроз област визуелно споразумевање ученик учи , сазнаје, примењује, анализира различите врсте комуникације. Кроз групни рад прилагођава начин и средства комуникације карактеристикама ситуације. . У комуникацији уме да изрази мишљење, осећања и ставове и да представи своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин поштујући и уважавајући другог. На часовима ликовне културе ученик упознаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета,	Ученик влада различитим модалитетима комуникације и користи их на сврсисходан и конструктиван начин када комуницира у приватном, јавном, образовном и професионалном

	итд.).	контексту.
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Кроз област и теме везане за екологију и рециклажу, преобликовање употребних предмета ученик стиче знања и развија свест о дејству људских активности на животну средину и природу; усваја ставове о неопходности очувања непосредне и шире околине и развија способности активног деловања ради очувања средине у школи, непосредној околини и породици. Познаје људске активности и начин на који оне могу да угрозе или унапреде околину, живи свет и природу у окружењу.	Одговоран однос према околини подразумева познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на Земљи...
ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Кроз ликовни рад ученик користи знања, вештине и усваја ставове ради очувања и унапређивања психофизичког здравља. Одржавањем хигијене у учионици показује Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова. Својим понашањем, као појединац и део различитих група и заједница, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота.	Ученик прикупља информације о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља.
ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Организовање продајних изложби радова, израдом мурала, учешће у изради винчанског писма, учешће у пројектима: • спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима; способан је да развије идеју, представи је, образложи и преговара у тиму о њеној реализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге. Реализује унапред осмишљене идеје и учествује у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице к стиче знања о карактеристикама одређених послова и радних места, разуме свет рада и пословања из перспективе друштва и спреман је на волонтерски рад и покретање хуманитарних акција.	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и способностима, укључујући различите интерперсоналне вештине...
РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе... • Препознаје проблем. Планира стратегију решавања проблема (претпоставља решења, ристити, са ким ће сарађивати, са ким ће се консултовати). Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством. Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.	Ученик ангажује своје индивидуалне капацитете и друге ресурсе који му стоје на располагању селективно и сврсисходно их користи, истрајава у решавању проблема.
РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи интернет, уџбеник, литературу из библиотеке, репродукције, израда паноа, користи знања и вештине из различитих предмета представи, прочита и протумачи податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите аудио-визуелне форме. Ученик користи и самостално проналази различите изворе информација и података, (библиотеке, медије, интернет, институције, личну комуникацију, итд.),	Ученик разуме значај коришћења поузданих података за рад, доношење одлука и свакодневни живот.
САРАДЊА	Групни рад на паноима, муралима, организовању изложбе, рад на заједничким пројектима У процесу договарања, уме да изрази своја осећања, уверења, ставове и предлоге. Подржава друге да изразе своје погледе, прихвата да су разлике у погледима предност групног рада и поштује друге који имају другачије погледе. У сарадњи са другима залаже се да се одлуке	Ученик је способан да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији

	доносе заједнички на основу аргумената и прихваћених правила заједничког рада. • Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.	заједничких пројеката
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученик у ликовном раду користи интернет, прави презентације Ученик је способан да користи одређена средства из области информационо- комуникационих технологија (уређаје, софтверске производе и сервисе из области електронских комуникација). Познаје основне карактеристике информационо-комуникационих технологија. Уме да одабере одговарајуће ИКТ средство и да га користи на одговоран и креативан начин у свакодневним активностима (учење и креативан рад; сарадња; комуникација; решавање проблема; организација, обрада, размена и презентација информација).	Ученик је способан да користи расположива средства из области информационо комуникационих технологија на одговоран и критички начин...

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе музичке културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да:

- упознају музичке културе путем обраде тема повезаних са музиком различитих епоха;
- развију музикалност и креативност;
- негују смисао за заједничко и индивидуално музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **Музичка култура**, **разред: осми**, годишњи фонд часова: **34**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Човек и музика	14
2.	Музички инструменти	4
3.	Слушање музике	10
4.	Извођење музике	6
Укупно		34

Тематска структура годишњег програма – Музичка култура, 8. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Упознавање са музиком прошлости, извођење музике прошлости, кроз сагледавање друштвене функције музике ,карактеристичних жанрова, облика и инструмената, као и композитора	Препознавање музике прошлости и различитих музичких епоха као и савремене музике. Ученик зна да наведе композиторе -носиоце стила, уочи основне карактеристике музичког стваралаштва романтизма ,импресионизма, савременог доба.	Човек и музика	Романтизам Националне школе Опера Музика 20.века Популарна музика	Слушање, певање и опажање музике романтизма , музике 20.века , и популарне музике. .Демонстрација, Дијалог	Плејер, дискови, инструменти	Слушање, уочавање карактеристика музике романтизма, музике 20. века и популарне музике. Закључивање важних елемената музике
Развијање интересовања за музичке инструменте	Упознавање и разликовање дувачких инструмената (дрвених и лимених)	Музички инструмент и	Дувачки инструменти -дрвени -лимени	Прављење инструмената, демонстрација, Дијалог, Слушање, опонашање инструмената	Плејер, дискови, инструменти	Препознавање основних карактеристика и физичких карактеристика инструмената
Упознавање муз.дела ,звука симфонијског оркестра,рад на доживљају музике	Ученик може да препозна инструменте,Извођачки састав, изражајне елементе	Слушање музике	Композиције уметничке и народне музике	Активно слушање музике, у целини или по деловима, Дијалог, Монолог, Ликовна илустрација	Плејер, дискови, инструменти	Препознавање и разликовање дела стилски другачијих
Упознавање са дечијим народним, забавним и уметничким песмама кроз извођење	Ученик може да изведе песме певањем или свирањем	Извођење музике	Етно песме, Дечије песме,Популарне забавне песме и примери из литературе	Извођење ритма и мелодија, демонстрација, учење по слуху и по нотама	Плејер, дискови, инструменти	Координација ритма и мелодије

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Времен ска динами ка	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
У сусрет Дану школе	Наведе начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и кореографију	Музичка култура - Песме о Николи Тесли; Српски језик - литерарни рад на тему Никола Тесла; Ликовна култура - ликовни рад на тему Никола Тесла; Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покрета на песму Никола Тесла Техника и технологија- Живот Николе Тесле, патенти и достигнућа	Прва недења октобра	Активирање свесне активности, фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења и јавни наступи на школској приредби
У сусрет Новој години	- Наведите начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво, литерарни рад, ликоовни рад и кореографију	Музичка култура - Песме о Новој години Српски језик - литерарни рад на тему Нова година Ликовна култура - ликовни рад на тему Нова година Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покркорета на песму Нова година	Послед ња недеља у децембру	Активирање свесне активности, фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења и јавни наступи
У сусрет Светом Сави	- Наведите начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и духовне песме	Музичка култура - Песме о Светом Сави Српски језик - литерарни рад на тему Свети Сава Ликовна култура - ликовни рад на тему Свети Сава Верска настава - духовне песме у Православној цркви	Послед ња недења у јануару	Активирање свесне активности, фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења и јавни наступи
У сусрет Осом марту	- Наведите начине и средства музичког изражавања кроз музичко стваралаштво ,литерарни рад, ликоовни рад и историске податке	Музичка култура - Песме о мајци Српски језик - литерарни рад на тему Осми март Ликовна култура - ликовни рад на тему Осми март Физичко васпитање - осмишљавање кореографије и покркорета на песму о Осмом марту	Прва недеља у марту	Активирање свесне активности, фокусирање пажње ученика, иницирање процеса мишљења, јавни наступи

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Ученици кроз извођење музике одређених песама и слушањем музике уче како да имају одговоран однос према учењу.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Певањем националних песама о правди , толеранцији, слободи као и активним учествовањем на различитим манифестацијама развијају поштовање дечијих и људских права.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Деца препознају уметничка дела највећих композитора и на тај начин стварају љубав према уметничкој музици.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Кроз различите музичке стилове и жанрове , уче да изразе своје мишљење, осећања и ставове а да уваже и мишљење које је супротно од њиховог.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Ученици кроз музичко стваралаштво дечијих песама уче да имају одговоран однос према здрављу и околини.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Ученици кроз музичко стваралаштво дечијих песама уче да имају одговоран однос према здрављу и околини.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Кроз моућност учествовања на различитим манифестацијама и школским приредбама ученици препознају идеју да је претворе у активност.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Упознавањем ученика са тешким животима највећих композитора ,ученици износе своје мишљење и дискутују о проблемима који су могли да се реше.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Кроз истраживачки рад ученици уче да препознају њихову поузданост уз помоћ наставника.Разликују јавне и приватне податке и користе правила чувања приватности података.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење

10	САРАДЊА	Ученици кроз заједничко извођење музике у дуету, терцету, групи певача или хорском извођењу међусобно сарђују и труде се да једни другима помогну.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Ученицима су доступни различити музички програми за компоновање савремене популарне музике.	Активност ученика, пажња, дискусија, критичко мишљење

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ наставе и учења: Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Разред: осми, Годишњи фонд часова: 34, Недељни фонд часова: 1

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	ИКТ	10	7	3
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	4	2	2
3.	РАЧУНАРСТВО	12	7	5
4.	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАЦИ	8	-	8
Укупно		34	16	18

Тематска структура годишњег програма – информатика и рачунарство, осми разред

Циљ	Исходи	Наставна област/ тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
- оспособљавање ученика да примене различите рачунарске, информационе и комуникационе технологије сходно задатку, области у којој је примењују или проблему који решавају – развијање креативности и функционализација знања – оспособљавање ученика да бира и примени најприкладнију технологију зависно од задатка, области у којој примењује или проблему који решава	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: – користи формуле за израчунавање статистика; – примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштапа; – приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; – разуме везу између ризика на интернету и кршења права; – објасни појам „отворени подаци”; – успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; – унесе серију (низ) података; – изврши једноставне анализе низа података; – графички представи низове података ; – унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их; – изврши основне анализе и обраде табеларних података – изврши анализе које укључују статистике по групама; -реализује пројекат/пројектни задатак, презентује и вреднује; ради тимски и сарађује;	ИКТ	- Радно окружење програма за табеларне прорачуне. - Креирање радне табеле и унос података - Формуле и функције. - Примена формула за израчунавање статистика. - Сортирање и филтрирање података. - Груписање података и израчунавање статистика по групама. - Визуелизација података – израда графика. - Форматирање табеле (вредности и ћелија) и припрема за штампу. - Рачунарство у	Дискусија, описивање, представљање, навођење примера, повезивање са ситуацијама из реалног живота, практичан рад, истраживање, пројектне активности	цртеж, слика, дијаграм, мултимедијална презентација, наставни CD-ови, филм, видео материјали, штампани програмирани материјали, мрежна опрема, интернет-конекција	- Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности - Продукти ученичких активности - Задовољство ученика на часу - Разговори - Квиз - Евалуациони тестови и анкете

			облаку – дељене табеле (нивои приступа, измене и коментари).			
-формирање ставова одговорне комуникације и сарадње у дигиталном окружењу – оспособљавање за одговорну примену препорука заштите здравља, безбедности, личне и приватности других у дигиталном окружењу	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: – чува и организује податке локално и у облаку; – одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; – разликује основне интернет сервисе; – примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; – приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; – објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом СС лиценцом	ДИГИТАЛ НА ПИСМЕНО СТ	- Заштита личних података. - Права детета у дигиталном добу - Отворени подаци	Дискусија, описивање, представљање, навођење примера, повезивање са ситуацијама из реалног живота, практичан рад, истраживање, пројектне активности Посебну пажњу треба посветити креирању личног профила ученика на интернету.	цртеж, слика, дијаграм, мултиме-дијална презентација, наставни CD-ови, филм, видео материјали, штампани програмирани материјали, пројектор с пројекционим платном, мрежна опрема, интернет-конекција	- Посматрање - Продукти ученичких активности - Задовољство ученика на часу - Разговори - Квиз - Евалуациони тестови и анкете
-развијање алгоритамског начина размишљања и његове примене у решавању проблема из свакодневног живота – развијање техника програмирања	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: – објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника; – креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; – користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; – објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље);	РАЧУНА- РСТВО	- Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Јупутер) - Унос података у једнодимензионе низове. - Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција - Графичко	Дискусија, описивање, представљање, навођење примера, повезивање са ситуацијама из реалног живота, практичан рад, истраживање, пројектне	цртеж, слика, дијаграм, мултиме-дијална презентација, наставни CD-ови, филм, видео материјали, штампани програмирани	- Продукти ученичких активности - Белешке - Задовољство ученика на часу - Разговори - Квиз - Евалуациони тестови и

кроз анализирање примера и самостално решавање базичних алгоритамских проблема	– користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; – разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме);		представљање низова података. Унос и представљање табеларно записаних података. Анализе табеларно записаних података Обраде табеларно записаних података - Груписање података и одређивање статистика за сваку групу. - Онлајн упитник. Отворени подаци. Инфографик. Управљање дигиталним уређајима	активности Примена постојећих анализа на нове податке Приказати поступак сортирања табеле	материјали, школска табла, рачунарски систем, пројектор с пројекционим платном, мрежна опрема, интернет-конекција, флеш меморија, скенер, штампач	анкете
-развијање креативности и оспособљавање за креативно изражавање применом рачунарске, информационе и комуникационе технологије -оспособљавање ученика да препознају проблем, реше и по потреби рашчлане проблем на делове и решење представе у виду	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: – сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; – вреднује процес и резултате пројектних активности.	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАЦИ	- Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. - Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. - Вредновање резултата пројектног задатка.	1. Пројектни задатак на тему прикупљања и анализе података 2. Пројектни задатак за тему Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја)	цртеж, слика, дијаграм, мултиме-дијална презентација, наставни CD-ови, филм, видео материјали, штампани програмирани материјали, школска табла, рачунарски систем, пројектор с пројекционим платном,	- Посматрање ангажованости, самосталности и кооперативности - Продукти ученичких активности - Белешке - Задовољство ученика на часу - Разговори - Квиз - Евалуациони тестови и

текста, алгоритамског дијаграма или програма					мрежна опрема, интернет- конекција, флеш меморија, скенер, штампа	анкете

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временск а динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
ИКТ	На крају теме ученик ће бити у стању да: – користи програме за унос различитих врста података у табеле, – користи формуле за израчунавање нових података на основу података у табели, – визуелно представи податке на графиконима, – подешава изглед табеле, сачува је у ПДФ формату и одштапа, – приступи дељеном документу, коментарише и врши измене у дељеном документу у програму за табеларна израчунавања	Корелација са предметима: Математика, Српски језик	На часовима, током септембра, октобра и први део новембра месеца	Посматрање Активност Продукти ученичких активности Разговори Евалуациони тестови и анкете Вршњачко оцењивање
Дигитална писменост	-како се деле лични подаци приликом коришћења интернета, која је веза између ризика на интернету и кршења права, који начини прикупљања података постоје, шта су отворени подаци, како отворени подаци утичу на развој иновација и привредних грана	Корелација са предметима: Математика, Српски језик, музичка култура, биологија, физичко васпитање, техничко образовање Међупредметне компетенције: компетенција за целоживотно учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, сарадња, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини, предузимљивост и предузетничка компетенција	На часовима, током другог дела новембраи децембра месеца	Посматрање Активност Продукти ученичких активности Разговори Евалуациони тестови и анкете Вршњачко оцењивање

Рачунарство	-који су потенцијални ризици дељења личних података путем интернета, посебно личних података деце, да у програмима изврши основну анализу и обраду табеларно записаних података по врстама, колонама и групама, да знање стечено у програмима пирмени у реализацији пројекта, да у програму израчуна збир, просек, минимум, максимум и друге статистике за низ бројева, да из програма креира графичке приказе података, да податке сачуване у локалној датотеци учита у програм ради даље обраде и анализе,	Корелација са предметима: Математика, Српски језик, музичка култура, биологија, физичко васпитање, техничко образовање Међупредметне компетенције: компетенција за целоживотно учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, сарадња, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини, предузимљивост и предузетничка компетенција	На часовима, током фебруара, марта и априла месеца	Посматрање Активност Продукти ученичких активности Разговори Евалуациони тестови и анкете Вршњачко оцењивање
Пројектна настава	– сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; – самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; креира рачунарске програме које доприноси решавању пројектног задатка; поставља резултат свога рада на Интернету ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	Корелација са предметима: Математика, Српски језик, музичка култура, биологија, физичко васпитање, техничко образовање Међупредметне компетенције: компетенција за целоживотно учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, сарадња, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини, предузимљивост и предузетничка компетенција	У току маја и јуна месеца текуће школске године	Посматрање Активност Продукти ученичких активности Разговори Евалуациони тестови и анкете Вршњачко оцењивање

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-Коришћење разноврсних метода рада у настави. -Прилагођавање наставних активности способностима и интересовањима групе и појединца	Ученик активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-Мотивисати ученике да учествују у једној од школских акција хуманитарног или другог карактера	Ученик се понаша одговорно и промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима и свакодневним понашањем
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-Указивање на важност да школски радови буду увек јасни и прегледни и урађени према већ дефинисаним правилима за дату област	Ученик препознаје важност естетике приликом израде школских радова, али и у свакодневном животу
4.	КОМУНИКАЦИЈА	- Инсистирање на јасном и тачном изражавању - Коришћење различитих облика комуникације - Подстицање критичког мишљења и конструктивне комуникације	Ученик уме јасно, тачно, конкретно, прецизно да искаже одређени садржај, усмено или писмено Познаје различите облике комуникације Изражава своје ставове и мишљења на позитиван и аргументован начин
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	-Указивање на потребу да простор у којем живимо и радимо буде чист и одржаван	Ученик води рачуна о чистоћи радног простора и околине која га окружује
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	- Указивање на правилну употребу рачунара, начин седења	Ученик примењује правила правилног седења испред рачунара, у школи, али и код куће
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	- Упознавање са различитим занимањима са коришћењем информатичких знања	Ученик показује иницијативу у упознавању са карактеристикама тржишта рада. Има развијене вештине тражења посла. Уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности. Има способност представљања адекватних и реалних циљева

8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	- Упознавање ученика са алгоритамским начином размишљања и различитим алгоритмима и правилима за решавање проблема	Ученик успешно разлаже задати проблем на делове и проналази решење задатог проблема
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	- Упознавање ученика са различитим начинима прикупљања, коришћења, обраде, презентовања података коришћењем ИКТ	Уме да користи информационе технологије за чување, презентацију и обраду података
10.	САРАДЊА	- Подстицати рад ученика у групама, на заједничким пројектима - Подстицати рад ученика у пару, на тај начин што би ученици различитих способности били упарени и упућени једни на друге у циљу постизања што бољих резултата	Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе. Доприноси постизању договора о раду заједничког рада. Активно слуша и поставља релевантна питања. Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-Упознавање са различитим ИКТ уређајима и начинима примене истих у свакодневном животу - Подстицање на креативно и одговорно коришћење ИКТ свакодневно	- Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у раду, у слободном времену и комуницирању

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе страног језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Задаци наставе страног језика у основном образовању и васпитању јесу: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; стицање позитивног односа према сопственом језику и културном наслеђу, као и према другим језицима и културама, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији; стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика; унапређивање знања из страног језика, која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писменој комуникацији споразумева са људима из других земаља; усвајање норми вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који се учи; подстицање на даље учење истог или другог страног језика, било самостално или на вишем ниво у образовања.

Наставни предмет: **ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК- 8. разред**, годишњи фонд часова: **68**, недељни фонд часова: **2**.

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Наглашавање реченичних делова	5	2	3
2.	Средства која указују на лице	8	2	3
3.	Актуализатори именица	5	1	4
4.	Изражавање временских и просторних односа	8	2	3
5.	Глаголски облици, начини, времена и стања	15	7	8
6.	Глаголски облици, начини, времена и стања	8	2	3
7.	Изражавање аргумената и логичких односа	19	8	8
Укупно		68	24	44

Тематска структура годишњег програма за 8. разред

Наставна област	Садржај	Циљеви	Исходи	Активности, методе, облици, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Наглашавање реченичних делова	Позиционо наглашавање: <i>Alors, cette chanson, elle vous plaît?</i>	Истицање дела реченице	Ученик уме да у усменој и писаној форми истакне неки реченични део: субјекат, објекат или прилошку одредбу	Вежбе слушања, рад у паровима, певање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака.	ЦД, табла, маркер, уџбеник, радна свеска, интернет	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање
Средства која указују на лице	Личне заменице уз негативни императив: <i>Nemeregarde pas! Ne lui ouvre pas! Ne te fâche pas!</i>	Изражавање наредбе	Ученику меда у усменој и писаној форми изрази наредбу без понављања именице	Вежбе слушања, раду паровима, певање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака	ЦД, табла, маркер, уџбеник, радна свеска, интернет	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање
Актуализатори именица	а) Облици <i>mon, ton, son</i> , испред именица женског рода које почињу самогласником или неим <i>h</i> б) облик <i>cet</i> испред именица мушког рода које почињу самогласником или неим <i>h</i> : <i>cetami, cet homme</i> .	Изражавање припадности	Ученику меда у усменој и писаној форми изрази припадност и да укаже на неку особу или предмет	Вежбе слушања, рад у паровима, певање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака	ЦД, табла, маркер, уџбеник, радна свеска, интернет	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање

Изражавање временских и просторних односа	Временски и просторни индикатори: pendant, depuis, il y a, dans, près de, loin de...	Прецизирање времена вршења радње	Ученику медау усменој и писаној форми смести радњу у временски оквир, као и да се снађе у простору	Вежбе слушања, рад у паровима, певање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака.	ЦД, табла, маркер, уџбеник, радна свеска, интернет	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање
Глаголски облици, начини, времена и стања	Герундив, футур други, императив, перфекат, слагање времена, пасив	Изражавање садашњости, прошлости и будућности	Ученик уме да у усменој и писаној форми изрази истовременост, будућност, прошлост, као и да изрази резултат неке радње	Вежбе слушања, рад у паровима, певање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака.	ЦД, табла, маркер, уџбеник, радна свеска, интернет	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање
Модалитети реченица	Декларативне, интерогативне и императивне реченице у индиректном говору	Пренос исказа	Ученик уме да у усменој и писаној форми пренесе саговорнику нечију изјаву, нечије питање и нечију наредбу	Вежбе слушања, рад у паровима, певање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака.	ЦД, табла, меркер, уџбеник, радна свеска, интернет	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање
Изражавање аргумената и логичких односа	Везници за изражавање узрока, последице и намере: comme, puisque, parce que, pour que, c'est pourquoі	Изражавање узрока, последице и намере	Ученику медау усменој и писаној форми изрази узрок, последицу и намеру вршења радње	Вежбе слушања, раду паровима, певање, цртање, превођење, илустровање, израда домаћих задатака.	ЦД, табла, маркер, уџбеник, радна свеска, интернет	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Француски језик

Област/ тема/ садржај	Исходи	Међупредметно повезивање	Временска динамика	Евалуација /критеријум успеха
Наглашавање реченичних делова	Ученику умеда у усменој и писаној форми истакне неки реченични део: субјекат, објекат или прилошку одредбу	Међупредметна повезаност са српским и енглеским језиком – истицање субјекта, предиката и прилошке одредбе	Септембра	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање
Средства која указују на лице	Ученику умедау усменој и писаној форми изрази наредбу без понављања именице	Међупредметна повезаност са српским и енглеским језиком – место заменице и императивној реченици.	Септембар и октобар	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање. Контролни задатак
Актуализатори Именица	Ученику умеда у усменој и пасаној форми изрази припадност и да укаже на неку особу или предмет	Међупредметна повезаност са српским и енглеским језиком – присвојни и показни придеви	Октобар и новембар	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање
Изражавање временских и просторних односа	Ученику уме да усменој ипи писаној форми смести радњу у временски оквир, као и да се снађе у простору	Међупредметна повезаност са српским и енглеским језиком – предлози и биологијом - екологија	Новембар и децембар	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање. Писмени задатак
Глаголски облици, начини, времена и стања	Ученик уме да у усменој и писаној форми изрази истовременост, будућност, прошлост, као и да изрази резултат неке радње	Међупредметна повезаност са српским и енглеским језиком – глаголски облици и информатиком – дигитални свет	Јануар, фебруар и март	Усмено излагање, дијалози, писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање
Модалитети реченица	Ученик уме да у усменој и писаној форми пренесе саговорнику нечију изјаву, нечије питање и нечијунаредбу	Међупредметна повезаност са српским и енглеским језиком – неуправни говор	Март и април	Писмени задаци, тестови, домаћи задаци, истраживање. Контролни задатак
Изражавање аргумената и логичкиходноса	Ученик уме да у усменој и писаној форми изрази узрок, последицу и намеру вршења радње	Међупредметна повезаност са српским и енглеским језиком – узрочне, последичне и намерне решенице	Април, мај, јун	Тестови, домаћизадаци, истраживање. Писмени задатак

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Савладавање нових наставних јединица као и употреба истог у вербалној и писаној форми	Писмени и усмени одговори као резултат адекватно изложеног градива
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Упознавање ученика са формом анкете као средством за изражавање мишљења као и уважавање туђих ставова	Пројекти
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Неговање односа ученика према лепом, уметности	Пројекти
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Развијање комуникативних компетенција кроз понуђене лекције	Усмени одговори
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Усвајање еколошки освешћених ставова о сопственом и глобалном окружењу	Усмени одговори
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Развијање и усвајање здравих стилова живота	Усмени одговори
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Организовање распродаје непотребних ствари као допуна свог џепарца	Пројекти
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Организовање распродаје непотребних ствари као допуна свог џепарца или хуманитарна распродаја	Пројекти
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Истраживање путем интернета о подацима неопходним за израду анкете или књиге рецепата	Пројекти
10.	САРАДЊА	Међусобна сарадња у групним пројектима	Пројекти
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Истраживање путем интернета о подацима неопходним за израду анкете или књиге рецепата	Пројекти

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ верске наставе у осмом разреду јесте да код ученика: продуби знање о човеку као икони Божијој у свету; развије свест о неопходности живота у заједници и подстакне на узајамну љубав и поштовање; развије свест да је грех злоупотреба слободе; развије евхаристијски етос; такође да упозна ученике са сведочанствима присуства Божијег у овом свету (чуда, мошти...), улогом Цркве у свету, са смислом и основним елементима Литургије; иконографијом као изразом есхатолошког стања света и човека; продуби знање да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света; препознају разлику између православне иконографије и световног сликарства.

Задатак верске наставе у осмом разреду јесте да код ученика: кроз очигледне примере и експерименте објасни ученицима три начина сазнавања: објективно, субјективно и личносно и границе њихове примене (наука, уметност, теологија); омогућити ученицима основ за разумевање хришћанског појма слободе и Личности; објасни ученицима начин, смисао и циљ поста.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

Наставни предмет: **ВЕРСКА НАСТАВА, осми разред**, годишњи фонд часова: **34** , недељни фонд часова: **1**.

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми	Обрада	Остало
1.	Увод	1	1	-
2.	Човек је икона Божија	8	5	3
3.	Подвижничко – евхаристијски етос	10	6	4
4.	Литургија	8	5	3
5.	Царство Божије	7	5	2
Укупно		34.	22	12

Тематска структура годишњег програма – ВЕРСКА НАСТАВА, осми разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
-Упознавање ученика и вероучитеља -Упознавање ученика са садржајима предмета и начином рада -Мотивисање ученика за похађање часова верске наставе.	Ученик ће моћи да: - сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	I - УВОД	-Упознавање са садржајем програма и начином рада -Прелиминарна систематизација	-фронтални -метода усменог излагања -подстиче ученике да повезују градиво са сопственим искуством и свакодневним животом -постиче ученике да дају аргументе и образлажу своје ставове,	-Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно информативно, а мање на сазнајно и информативно.	Процењивањем реакције ученика; -Ученички радови и продукти ученичких активности - Илустрације, рад на тексту, препричавање, пројекти, драматизација, Анкете, коментари, усмено испитивање
- Омогућити ученицима разумевање на који је начин он икона Божија -омогућити ученицима да	- моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. - моћи да увиди да се човек остварује као личност	II – ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖИЈА	-Човек-икона Божја и свештеник твари -Хришћанско схватање личности -Грех као промашај човековог	-фронтални -метод усменог излагања -метод разговора -метод показивања -илустративно-демонстративан	-У настави користимо таблу, технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику. - Виртуелна	-Тематске дискусије, продукти групних и тимских радова. - Вођење

разликују појмове: личности и греха, слободе и љубави -развијати љубав код и између ученика	услободној заједници љубави са другим. -бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. -моћи да сагледа грех као промашај људског на значења; -моћи да разликује слободу од самовоље; -бити подстакнут да увиди вредност ближњег у сопственом животу; -моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт;		назначења -Две велике заповести о љубави -Слобода и љубав у Хришћанском етосу	-рад у пару -рад у групи (тимски рад) -интернет презентација -филм на задату тему -ученик активно учествује у дискусији -израда панорама	библиотека, едукативни филмови и видео. Дигиталне приче, поучне беседе, песме.	педагошке свеске.
-Ученицима пружити знање о Евхаристији -Омогућити ученицима да уоче да Црква не може да постоји без људи – без њих - Омогућити ученицима да уоче да је подвиг и жртва неопходан за смисао поста, указати на развијање хришћанских врлина	- моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; бити подстакнут да развија хришћанске врлине и да се критички односи према својим поступцима;	III – ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС	-Хришћански подвиг -Свети људи су имали различите подвиге -Хришћански пост (духовни смисао, начин поста, евхаристијски, једнодневни вишедневни пост) - Основне хришћанске врлине - Евхаристијски поглед на свет	- Ученик износи своје ставове и аргументовано их образлаже - Дискутује, износи своја осећања и мишљење и одговара на питања, Говори о свом односу са Богом - Повезује нова знања са већ стеченим, - Активно ради у групи -Слуша духовну музику и делове из Литургије	-У настави користимо таблу, технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику. - Виртуелна библиотека, едукативни филмови и видео, дигиталне приче, поучне беседе, песме.	- Провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; - разговор, посматрање ангажованости на часу.
- Омогућити ученицима да уоче да Црква не	- моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; бити подстакнут да преиспита и	IV - ЛИТУРГИЈА	- Молитва- лична и саборна; Црква је Тело Христово;	-фронтални, -метод усменог излагања, метод	-У настави користимо таблу, технологију на	-Провером знања које ученици

може да постоји без људи – без њих -Ученицима пружити знање о Евхаристији и мотивисати за учествовање у истој -Омогућити ученицима разумевање Литургије и вечности	обогасти свој молитвени живот; схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; препозна неке од елемената Литургије; наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену; именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; бити подстакнут да активније учествује у богослужењима;		Божанствена литургија; Проскомидија; Литургија речи (јектенија, мали вход, читања); Евхаристија (велики вход, анафора, Молитва Господња, причешће); Литургијски простор (делови храма); Повезивање времена са литургијским доживљајем вечности.	разговора, метод показивања, метод цртања - интернет презентација - ученик посматра и поставља питања на приказане иконе - самостално истражује, презентује и користи разне платформе за учење - учествује у Литургији и причешћује се.	којој приказујемо презентације, филмове, музику; - виртуелна библиотека, едукативни филмови и видео, дигиталне приче, поучне беседе, песме.	усвајају на часу и испитивање ставова; - разговор, посматрање ангажованости на часу.
-покушати да се ученицима објасни Васкрсење и Други Христов долазак описан у књизи Откровења (НЗ) -пружити ученицима могућност да виде мошти Светитеља -показати различите иконе Христа, Богородице, Светитеља	-моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији; да преприча догађај Преображења Господњег; повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа; препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства; бити подстакнут да на правилан	V – ЦАРСТВО БОЖИЈЕ	-Царство Божије – циљ Стварања -Васкрсење мртвих и живот будућег века -Етос хришћана као сведочанство Царства Божијег -Обожење – живот у савршеној заједници Богом и другима -Знаци присуства Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...)	-фронтални -метод усменог излагања -метод разговора -метод показивања -метод цртања -илустративно-демонстративан -интернет презентација -филм на задату тему -подстиче ученике на толеранцију, међусобно разумевање и бригу о другима.	-У настави користимо таблу, технологију на којој приказујемо презентације, филмове, музику. -Виртуелна библиотека, едукативни филмови и видео, дигиталне приче, поучне беседе, песме.	-Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним

	начин изражава поштовање према хришћанским светињама.		-Икона– прозору вечност			Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.

ТЕМАТСКО/ИНТЕГРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ

Наставни предмет: Верска настава 8. разред

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум успеха
Човек је икона Божија	-моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. -моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. Бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. Моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; моћи да разликује слободу од самовоље. Бити подстакнут да увиди вредност ближњег у сопственом животу; -моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт.	-Српски језик и књижевност Милош Црњански: Сеобе , I Лаза Лазаревић: Све ће то народ позлатити,	IX X	-Тематске дискусије, продукти групних и тимских радова.
Свети људи су имали различите подвиге	-моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; -моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; бити подстакнут да развија хришћанске врлине; бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима;	Српски језик и књижевност: “Пилипенда“ – Симо Матавуљ , Петар Петровић Његош: Горски вијенац – одломак, Бадње вече“; Теодосије: Житије светог Саве , Народне епске песме	XII I	-Тематске дискусије, продукти групних и тимских радова
Литургија	- моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; бити	- Биологија: Животна средина, здравље и		- Провером

	подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; моћи да схвати личну молитву као припрему за саборномолитву; моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу;	култура живљења - Музичка култура: духовна музика	II III	знања - разговор, посматрање ангажованости на часу.
Царство Божије	-моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; -бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. -моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства; бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама.	- ликовна култура: тумаче амблеме, симболе, знаке - Историја: Свет крајем XIX и почетком XX - Биологија: Животна средина, здравље и култура живљења	IV	- Провером знања - разговор, посматрање - ангажованости на часу.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/ критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	Ученик треба да буде оспособљен и мотивисан да схвати значај учења; изабере одговарајуће методе; прати сопствени напредак током учења и усмерава учење у складу са намерама и циљем који има. Ученик стиче нова знања и вештине, примењујући претходно учење и ваншколско искуство. Развија свест и о стваралачкој природи учења. Истрајан је и превазилази тешкоће у учењу. Има позитиван и одговоран однос према учењу.	Успех ученика у учењу
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	Ученик разуме и прихвата значај принципа правдољубља, слободе, човекољубља, националне, верске, родне и етничке равноправности и одговорности – као темеља демократског друштва, активно учествујући у животу школе (одељенска заједница, вршњачки тим, ученички парламент и сл.) и заједница којима припада (нпр. породица, локална заједница, црквена заједница) у складу са својим узрастом. Поштује и залаже се за поштовање дејих, људских и мањинских права, као и личног и националног достојанства. Упознаје себе, развија своје друштвене улоге и јача свој идентитет, лични интегритет, самосталност, самопоуздање и позитиван однос према другима.	понашање ученика, иницијатива
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну (црквену) српску	Ставови, анализе, радови ученика

		баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара.	
4.	КОМУНИКАЦИЈА	Познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета, итд.).	понашање ученика
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ	Уочава чиниоце и понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине у широј околини и свакодневном животу; развија свест о положају човека у природи и његовој одговорности за стање животне средине и природе.	Конкретно понашање ученика
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	Одговоран однос према здрављу укључује развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности, знања о основним чиниоцима који утичу на здравље и практиковање здравих животних стилова.	Конкретно понашање ученика
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	Спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима; способан је да развије идеју, представи је, образложи и преговара у тиму о њеној реализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге.	Иницијатива, акције
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.	поступање
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	Користи податке из различитих извора и начине добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост и препознаје могуће грешке уз помоћ наставника.	Рад са података у сврху учења
10.	САРАДЊА	Ученик развија способност да у сарадњи са другима или да се као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката.	рад у тиму
11.	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	Познаје основне карактеристике информационо-комуникационих технологија.	Израда резентације

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Циљ наставе грађанског васпитања је да ученик изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.

Наставни предмет: - Грађанско васпитање **разред: 8.** годишњи фонд часова **34:** недељни фонд часова **1**

Ред. Бројтеме	Називнаставнетеме/ области	Бр. часова по теми
1.	Људска права Заједница културно различитих група	8
2.	Демократско друштво Родна (не) равноправност	8
3.	Процеси у савременом свету Медији	8
4.	Грађански активизам Вредности грађанског друштва	10
Укупно		34

Тематска структура годишњег програма

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Да ученици стекну знања, формирају ставове, развију вештине, усвоје вредности које су претпоставка за успешан, одговоран и ангажован живот у одемократском друштву.	Ученик наводи и описује основне карактеристике људских права - Својим речима описује везу између права појединца и општег добра. Развија емпатичан однос према заједници.	Људска права	Припадност држави и нацији Патриотизам – осећај љубави и поноса према домовини и свим њеним припадницима. Начини изражавања патриотизма. Обесправљивање и угрожавање слободе људи. Ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам. Заједница различитих културних група Културна разноликост у форми мултикултуралности и интеркултуралности. Интеркултурни дијалог као средство развоја поштовања различитих култура и заједничког	- Дијалошке методе, игровне активности, проблемско и истраживачко учење, практичан рад ученика, пројект	Приручник за наставнике, штампани материјал видео материјали, истраживачки задаци, ресурси ЗУОВ платформе, НАГВИС-а	Разговор са ученицима, процена успешности ученика у примени наученог (нпр. поштовање правила, поштовање права других, аргументовање ставова...)

			живота. Припадници националних мањина у Србији – заштита права и слобода припадника националних мањина			
		Демократско друштво	Пол и род Биолошке разлике (анатомске и физиолошке), насупрот разликама које друштво ствара (очекивања друштва од мушкараца и жена). Преношење родних образац Стереотипи и предрасуде о роду. Родна перспектива Укључивање родне перспективе приликом доношења одлука важних за једну заједницу (образовање, здравље, породица, запошљавање, спорт...). Родна равноправност Родна равноправност и једнаке могућности за све ради развоја друштва. Препреке родној равноправности. Одговорност државе, организација цивилног друштва и појединца у постизању родне равноправности. Привремене позитивне мере за постизање родне равноправности (квоте уписа на факултет, субвенције за запошљавање...). Родно засновано насиље Родне разлике као основа неравнотеже моћи. Злоупотреба моћи насилника. Карактеристике особе која врши насиље, која је изложена насиљу или која му сведочи. Мере заштите од родно заснованог насиља.	Дијалогске методе, игровне активности, проблемско и истраживачко учење, практичан рад ученика, пројект	Приручник за наставнике штампани материјал видео материјали истраживачки задаци, ресурси ЗУОВ платформе, НАГВИС-а и Грађанских иницијатива	Продукти активности, анкета, посматрање, ставови, понашање ученика

		Процеси у савременом свету	Медији -Врсте и функције медија. Слобода медија и њихов допринос развоју демократије. Медији као извор информација и дезинформација. Манипулације путем медија (одлагање информације, скретање пажње, побуђивање емоција, стварање осећаја кривице, неговање некултуре...). Медијска писменост Способност разумевања, критичког и аналитичког усвајања медијских садржаја. Кодекс у медијима Кодекс деца и медији. Кодекс новинара. Притисци на новинаре као инструмент ограничавања слободе изражавања.	Дијалошке методе, игровне активности, проблемско и истраживачко учење, практичан рад ученика, пројект	Приручник за наставнике штампани материјал видео материјали истраживачки задаци ресурси ЗУОВ платформе, НАГВИС-а и Грађанских иницијатива,	Ученички радови, атмосфера, активност, упитници, разговор
		Грађански активизам	Снимање кратког филма о вредностима грађанског друштва Избор теме и формулисање идеје. Писање сценарија. Подела задатака. Снимање. Монтажа. Презентација. Евалуација.	Дијалошке методе, игровне активности, проблемско и истраживачко учење, практичан рад ученика, пројект	Приручник за наставнике штампани материјал видео материјали истраживачки задаци ресурси ЗУОВ платформе, НАГВИС-а и Грађанских иницијатива	Продукти активности, иницијатива, активност, упитник

Тематско/интегративно планирање

Наставни предмет: Грађанско васпитање

Област/ тема/ садржај	Исходи (на крају теме/ модула/ месеца..)	Међупредметно повезивање (наставни предмет и област/тема/садржај...)	Временска динамика	Евалуација остваривања програма /критеријум
Дечија права (Светски дан дечијих права)	Ученик је у стању да: спозна, разуме и усвоји своја права у заједници, школи, породици, друштву...	Међуповезаност предмета: -наставна тема: <i>Породица (српски језик и књижевност)</i> -Конвенција о правима детета (историја)	Октобар	Постигнућа ученика: Заинтересовани за час, јасно учествују у задатим темама и радионицама
Толеранција (Дан толеранције)- Породица, школа, град, држава као заједница	Ученик усваја толерантно понашање, спознаје нетолеранцију и дискриминацију и својим знањем и ставовима на адекватан начин реагује уз примену толерантних ставова и разговора	Интегративна међуповезаност предмета: -српски језик и књижевност, ликовна култура, музичка култура, ФВА, животне вештине -Техника и технологија(поступци прераде и обраде дрвета)- наставне јединице које се користе за радионице где ученици кроз рад и материјал украшавају учионице и хол школе. -Рециклажа, заштита животне средине	Новембар/ децембар	Постигнућа ученика: Заинтересованост за радионице и рад на тему дана Толеранције и обележавања истог, активно ућествовање и подела међусобних послова.

План активности за развој међупредметних компетенција ученика

Ред. број	Назив опште међупредметне компетенције	План активности наставе усмерене на развијање општих компетенција ученика	Евалуација/критеријум успеха
1.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ	-остварују се пројекти и индивидуални и групни пројекти у којима се ученик оспособљава за квалитетно планирање и обављање временом и информацијама.	-истицање јасних(кључних појмова) и реализација -активно учествовање на часовима и заинтересованост
2.	ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ	-ученик усваја дивергентно мишљење и у стању је да лично износи своје мишљење.	-јасно излагање и приказивање добрих/лоших примера -разлика и препознавање обрађених појмова од стране ученика, заинтересованост и сарадња.
3.	ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-ученик визуелизује и ствара својим радом кроз радионице.	-сарадња у раду наставник/ученик -међусобан рад
4.	КОМУНИКАЦИЈА	-међупредметна повезаност са Српским језиком и књижевност,ликовна култура, техника и технологија...	-јасно, правилно учење комуникације -ученичка сарадња кроз радионице
5.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА	-реализација часова у природи,	-давање примера одговорности према

	ОКОЛИНИ	Повезивање са предметом <техника и технологија-наставна јединица(управљање отпадом-рециклажа, заштита животне средине)	средици у којој живимо -заинтересованост ученика у циљу очувања животне средине, активно учешће
6.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ	-настава у природи, међуповезаност предмета. Физичко и здравствено васпитање(спортске активности у природи)	-усвајање и примена здравих навика у заједници, школи, другарима и у породици.
7.	ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	-поступци личне обраде папира, пластике, рециклираног материјала, коже, дрвета, сечења...међуповезаност са предметом техника и технологија(наставна јединица:обрада дрвета, рециклажа)....у циљу изложбе ученичких радова	-рад на часовима радионица, рад у групама и отварање заједничких пројеката у сарадњи са наставником.
8.	РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА	-пројекти у циљу борбе против насиља у сарадњи са школама кроз драмске секције	-јасне смернице и принципи за решавање проблема -активно учешће ученика у решавању проблема
9.	РАД С ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА	-повезивање са предметима Техника и технологија на тему- Интернет претрага и приступање онлајн ресурсима; -информатика и рачунарство- на тему-Интернет напље	- правилно коришћење и употреба информација са којима ученици располажу у сфери интернета.
10	САРАДЊА	-на тему: Насиље оставрују се сарадње са предметом информатика и рачунарство и <Техника и технологија. >Међусобна повезаност.	-постизање жеље међу ученицима да међусобно сарађују и деле своје идеје.
11	ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА	-повезаност информатике и рачунарства,коришћење дигиталних комуникација, пројекат информатичке писмености, и комуникације на глобалним информатичким мрежама.	-правилна употреба интернета, ненасилна виртуелна комуникација -правилно коришћење истих.

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: ПРЕДУЗЕТНИШТВО

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Ученици ће развити иновативност и предузимљивост, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву. Остали циљеви и задаци наставе *Предузетништва* су развој предузетничких компетенција, подршка професионалном развоју ученика као и припрема за сналажење у савременом свету рада који се мења услед технолошког развоја

Оперативни задаци: Ученик треба да: кроз студију случаја у оквиру задатог буџета одабере производ или услугу и аргументује свој избор у односу на критеријуме као што су квалитет, цена, еколошка подобност, корисност производа/услуге, естетска вредност, робна марка, трајање гаранције, могућности сервисирања; уме да се информише о производу (прехрамбеном, хемијском, техничком, одећа и обућа) на основу његове декларације; познаје права потрошача и зна на који начин може да их оствари; познаје образовне профиле у оквиру различитих подручја рада, школама које их образују и захтевима које треба да испуне они који желе да се за њих школују; разуме појмове професионални развој, професионална оријентација и селекција, форма и функција CV и мотивационо писмо; идентификује различите проблеме у свом непосредном окружењу (нпр. проблеми у вези са животном средином, безбедношћу у саобраћају...) и сагледа могућности њиховог решавања из перспективе сопственог ангажовања и укључивања појединаца, група и организација из локалне заједнице; осмисли свој производ или услугу, назив и лого предузећа; организује активности са циљем прикупљања новчаних средстава за почетак рада предузећасавесно извршавање обавеза и преузимање одговорности, поштовање преузетих обавеза, коришћење допуштених средстава за постизање пословних циљева; израчуна трошкове које је имао током реализације своје идеје; осмисли различите облике промовисања и продаје свог производа и остварују интеракцију са пословним сектором и потенцијалним купцима; изради презентацију о раду свог предузећа.

Наставни предмет: **Предузетништво, 7. и 8. разред**, годишњи фонд часова: **34 или 36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Заштита права потрошача	6
2.	Свет рада	8
3.	Покрени себе и друге	4
4.	Ученичка предузећа	18
Укупно	4	36

Тематска структура годишњег програма - Предузетништво, 7. и 8. разред

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Заштита права потрошача	- Однос цене и квалитета производа/услуге - Декларација производа - Уговорна обавеза за услугу - Остваривање права потрошача	– Ученик уме да наведе основна права потрошача и начине њихове заштите; – Ученик уме да на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета;	6
2.	Свет рада	- Свет занимања некад, сад и у будућности - Професионална оријентација - Професионални развој - Форма и функција CV и мотивационог писма. -Концепт целоживотног учења.	- Ученик посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; - Ученик повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања;	8
3.	Покрени себе и друге	- Покретање иницијативе - Менаџмент и лидерство	- Ученик препознаје проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања; - Ученик се укључује у иницијативе које се покрећу у школи; - Ученик разликује особине лидера и менаџера;	4
4.	Ученичка предузећа	- Појам предузећа (привредног субјекта) - Производ и/или услуга - Појам тржишта - Људски и материјални ресурси - Пословна комуникација - Основни етички принципи у пословању - Процес производње и процес пружања услуга - Цена производа или услуге - Облици промовисања производа - Продаја производа или услуге	- Ученик одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука; планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); - Ученик учествује у осмишљавању пословне идеје; информисе се о постојању сличних производа на тржишту; комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима; Ученик презентује рад свог тима -Ученик примењује правила пословне комуникације; поштује етичке принципе у пословању; ученик уме да израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама;Ученик прикупља информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одређује цену свог производа; Ученик учествује у промоцији и продаји производа;	18

Корелација са другим наставним предметим

Наставна област /тема	Наставна област/тема/садржај и назив наставног предмета
Заштита права потрошача	Грађанско васпитање
Свет рада	Грађанско васпитање
Покрени себе и друге	Грађанско васпитање
Ученичка предузећа	Техника и технологија

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: МЕРЕЊЕ У ПРИРОДИ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Ученици ће бити оспособљени да користе мерне инструменте у сврху мерења различитих појава у природи; да упознају примену силе, Њутнове законе, полугу и примену полуге у природи, да направе глуву собу, да графички прикажу добијене резултате мерења; да упознају свемир и микросвет користећи различите инструменте; да примене огледала у науци, да се упознају са проводницима и изолаторима у природи; да направе струјно коло по узору на Николу Теслу.

Општи циљ слободне наставне активности *Мерења у природи* јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање природних појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о природним појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Остали циљеви и задаци наставе Мерења у природи су:

- развијање функционалне писмености;
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања;
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона;
- развијање способности за активно стицање знања о природним појавама кроз истраживање;
- развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања;
- развијање логичког и апстрактног мишљења;
- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења;
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја;
- развијање способности за примену знања из физике, математике и сродних наука;
- схватање повезаности природних појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине;

- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи;
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци:

Ученик треба да:

- кроз већи број занимљивих огледа, који манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања;
- уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина: метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вага, динамометар;
- само упозна појам грешке и значај релативне грешке, а да зна шта је апсолутна грешка и како настаје грешка при читавању скала мерних инструмената;
- користи јединице SI система за одговарајуће физичке величине: m, s, kg, N, m/s, Pa...;
- усвоји основне представе о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања;
- на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интензитетом, правцем и смером;
- усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих;
- усвоји појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течности и гасове и разуме Паскалов закон.
- користи, на нивоу примене, основне законе механике - Њутнове законе
- стекне појам о гравитацији и разликује силу теже од тежине тела (бестежинскостање)
- прави разлику између температуре и топлоте
- зна основне карактеристике звука и светлости
- зна услове за настанак струје и Омов закон

Наставни предмет: **Мерење у природи, 6, 7. и 8. разред**

Годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Мерење и мерни инструменти	8
2.	Сила, полуга, звук	7

3.	Кретање	4
4.	Илузија и огледала	5
5.	Проводљивост у природи	5
6.	Бриљантан ум Николе Тесле	7
Укупно	6	36

Тематска структура годишњег програма - Мерење у природи, 6, 7. и 8. разред

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Мерење и мерни инструменти	-Мерење као начин упознавања стварности -Мерења и мерни инструменти -Средња вредност и грешке мерења - Мерење своје брзине кретања на путу од куће до школе -Упоредивање брзине кретања (пешак, бициклиста)	-Ученик зна да одреди дужину неке путање, као и да одреди средњу вредност више измерених дужина - Ученик препознаје различите врсте мерних инструмената и уме да их употреби, као и да упореди брзине кретања различитих објеката	8
2.	Сила, полуга, звук	- Силе око нас, Односи међу појавама (сила, тежина, маса) - Уочи Први Њутнов закон у природи - Бука и заштита од буке;Како направити глуву собу - Други Њутнов закон - Препознај полугу у свакодневном животу; Цртање различитих врста полуге	-Ученик уме да измери масупомоћу различитих типова вага (дигитална) и тежину помоћу динамометра. - Ученик познаје материјале који се користе за звучну изолацију просторија- уме да их наброји и препозна - Ученик разликује различите врсте полуга	7
3.	Кретање	- Уочи различите врсте кретања; Цртање кретања у природи; Мерење своје брзине кретања на путу од куће до школе; Упоредивање брзине кретања (пешак, бициклиста) - Различите врсте мерења- поређење - Прављење сопственог часовника	- Ученик уме да изврши различите врсте кретања и да их графички прикаже - Ученик графички приказује и уочава примену полуге у свакодневном животу	4
4.	Илузија и огледала	- Илузија; Светлост и тама (сенка и полусенка) - Упознај свемир (дурбин, телескоп) - Упознај микросвет (лупа, микроскоп); Оптика (огледала)	- Ученик уме да користи лупу, али и да користи и распознаје делове микроскопа	5
5.	Проводљивост у природи	-Направи свој замрзивач; Скупљање и ширење тела (примери)	- Ученик познаје појаве у природи као што су наелектрисање и електрична струја	5

		- Временска прогноза (температура, атмосферски притисак) - Електричне појаве у природи; Проводници и изолатори - Лимун као батерија	- Ученик зна јасну разлику између проводника и изолатора и уме да наведе примере	
6.	Бриљантан ум Николе Тесле	- Никола Тесла- живот у Србији; Никола Тесла- светлост у Америци; - Тесла и Едисон - Направи струјно коло;Направимо електромагнет - Музеј Николе Тесле; Природа- физика на делу	-Ученик уме да уради практичан рад на тему израде струјног кола и електромагнета, коришћењем конструкторских комплета за технику и технологиј. Ученик зна биографију Николе Тесле и његов пут развоја и науке	7

Корелација са другим наставним предметим

Наставна област /тема	Наставна област/тема/садржај и назив наставног предмета
Мерење и мерни инструменти	математика, физика, техника и технологија (мерење, средња вредност, аритметичка средина), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података)
Сила, полуга, звук	математика, физика, техника и технологија (сила, рачунске операције, примена полуге, таласи, фреквенција, јачина, резонанција), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података), српски језик и књижевност (фонетика, особине гласова)
Кретање	математика, физика, техника и технологија (брзина кретања, путања, време, убрзање, мерење времена), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података)
Илузија и огледала	математика, физика, техника и технологија (свемир, сфера, микросвет, оптичке илузије, оса симетрије, сочиво, жижа, фотографија), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података, обрада фотографије), географија (инструменти, дурбин, телескоп, лупа, бусола), биологија (микросвет, микроскоп, лупа)
Проводљивост у природи	математика, физика, техника и технологија (електричне појаве у природи, електрицитет, проводници, изолатори, батерије, акумулатори, руде), информатика и рачунарство (инструменти, обрада података)
Бриљантан ум Николе Тесле	математика, физика, техника и технологија, историја, географија, српски језик и књижевност (Теслин живот у Србији и Америци, струјно коло, електромагнет, Теслини проналасци, Тесла и Едисон), информатика и рачунарство (интернет, обрада података)

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Циљ учења слободне наставне активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја.

Год.фонд: 34

Разред:осми

Ред. број	Наставна област	Број часова	Садржај (наст. јединица)	Исходи	Евалуација
1.	ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК	7	Еколошки отисак - Биокапацитет - Еколошки дуг - Одрживи развој - Еколошко право	– образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора; – формулише истраживачки задатак; – планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља; – прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;	Евиденција о активностима, мотивацији, тимском раду, сарадњи и ставовима ученика.
2.	УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	9	- Врсте отпада - Управљање отпадом - Комунални отпад - Депонија	– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником; – користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;	Процена стварености исхода
3.	РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА	9	Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика - Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина. - 3Р правила.	– вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада; – учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју; – повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној	(радови ученика, продукти активности, усмене и писане провере знања...).

4.	ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ	9	Извори енергије - Енергетска ефикасност - Обновљиви извори енергије - Предности и недостаци обновљивих извора енергије	средини и културном наслеђу; – користи језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи	

СЛОБОДНА НАСТАВНА АКТИВНОСТ: ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ

Циљ учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења. **Разред: Седми или осми, год.фонд: 36/ 34 часа**

Редни број часа	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	Број часова по теми
1.	Неке од најзначајнијих људских потреба	8
2.	Врлине и мане	14
3.	Веза између бога и човека	7
4.	Свет и различитост у њему	4
5.	Уметност	3
Укупно:		36

Опште међупредметне компетенције	Исходи	Кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење Сарадња Решавање проблема Одговорно учешће у демократском друштву Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос према околини Естетичка компетенција	критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – исказе објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивос	Појам добра / зла Појам уметности Појам правде Појам слободе Појам среће Појам толеранције Појам вршњачког насиља Појам истине/лажи Појам живота Појам времена и простора Појам пријатељства Појам храбрости Појам бога Појам човека Појам мудрости и знања Појам света Појам природе Појам једнакости и различитости Појам љубави

ТРЕЋИ ДЕО ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА - ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ 1- 4. РАЗРЕДА

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА 1. РАЗРЕД

Наставни предмет: Српски језик, 1.разред, год.фонд: 36 часова

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују-текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним словима или писаним словима. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат). Читање (ишчитавање – глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, џ, ћ, ч, ј, љ).	Разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; Влада основном техником читања и писања ћириличног текста; Разуме оно што прочита; Разликује слово, реч и реченицу; Обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима: Пише читко и уредно; Гласно чита, правилно и са разумевањем; Тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; Спаја више реченица у краћу целину; Пажљиво и културно слуша саговорнике; Слуша, разуме и парафразира	18
2.	КЊИЖЕВНОСТ	Књижевни појмови: - Песма - Прича - Догађај; место и време збивања; - Књижевни лик-изглед, основне особине и поступци; - Драмски текст за децу; - Шаљива песма; - Басна; Загонетка.	Препозна песму, причу и драмски текст; Одреди главни догађај, време(редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; Уочи ликове и правиразлику између њихових позитивних и негативних особина; Изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; Препозна загонетку и разуме њено значење; Препозна басну и разуме њено значење; Учествује у сценском извођењу текста; Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; Пронађе информацијеексплицитно изнете у тексту.	4

3.	ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија	Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.	- разликује слово, реч и реченицу; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; - правилно употреби велико слово; - примењује основна правописна правила; - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила;	6
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА -Говорење -Слушање -Писање -Читање	Причање, препричавање и описивање. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Богађење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Писана порука. Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др.	Активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; Активно учествује у вођеном и слободном разговору; Усмено описује ствари из непосредног окружења; Усменопрепричава; Усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; Бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; Учествује у сценском извођењу Слуша, разуме и парафразира поруку; Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; Пажљиво и културно слуша саговорнике; Писмено одговара на постављена питања; Спаја више реченица у краћу целину; Пронађе информације експлицитно изнете у тексту; Влада основном техником читања и писања ћириличног текста.	8

Наставни предмет: Математика, 1. разред, год.фонд: 36 часова

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	ПРЕДМЕТИ У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА	Вежбе оријентације у простору Предмети облика круга, правоугаоника и квадрата	- одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; - упореди предмете и бића по величини; - уочи и именује геометријске облике предме- та из непосредне околине; - именује геометријска тела и фигуре; - групише предмете и бића са заједничким својством; сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика	4
		Линија, тачка, дуж, врста линије		4

2.	2. ЛИНИЈА И ОБЛАСТ	Задаци за вежбање у оквиру скупова	– разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; – црта праву линију и дуж помоћу лењира;	
3.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100	Задаци за вежбање у оквиру обрађених бројева Задаци за вежбање у оквиру обрађених бројева Сабирање и одузимање на бројевној правој Сабирање и одузимање до 5 Бројеви прве десетице Елементи сабирања и одузимања. Замена места и здруживање сабирака Сабирање и одузимање у оквиру прве десетице Сабирање и одузимање бројева до 20 Писање и читање бројева до 100 Сабирање и одузимање бројева до 100. Новчнице	– броји унапред и уназад; – прочита, запише, упореди бројеве прве стотине; – користи редне бројеве; – разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; – користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; – сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак; – сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; – реши лакши текстуални задатак са једном операцијом; – разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност;	24
4.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење дужи, јединице мере за дужину	– измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатка упутства.	4

ДОПУНСКА НАСТАВА, 2. разред

Циљ допунске наставе у основном образовању и васпитању је пружање подршке ученицима у учењу и савладавању наставних садржаја. Планирани фонд на годишњем нивоу у 2. разреду је 36 часова, распоређених у односу на потребе ученика.

Тематска структура годишњег програма –ДОПУНСКА НАСТАВА СРПСКОГ ЈЕЗИКА, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Стицање знања из књижевности (читање са разумевањем прочитаног)	• препознаје књижевне врсте и њихове основне одлике; • схвата основни смисао текста; • одговара на питања везана за текст; • проналази информације у тексту.	КЊИЖЕВНОСТ	Школска и домаћа лектира (поезија, проза драмски текстови). Нови појмови – стих, строфа, басна, бајка, тема, место и време збивања, редослед догађаја, главни и споредни ликови...

Усвајање граматичких и правописних правила у писаној и говорној комуникацији.	• разликује врсте именица и глагола; • одређује род и број именице; глаголске облике и времена; • препознаје описне придеве; • познаје и саставља реченице по облику и значењу; • пише правилно користећи знаке интерпункције; • користи оба писма у писању.	ЈЕЗИК (ГРАМАТИКА, ПРАВОПИС И ОРТОЕПИЈА)	Врсте речи. Врсте реченица по значењу и облику. Правилно писање речце ли и не. Правилно коришћење знакова интерпункције.
Оспособити ученике да квалитетно усмено и писмено комуницирају	• правилно води разговор; • влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста; • саставља јасну, логичну, граматички и стилски правилну реченицу; • уме да преприча краћи текст;	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Друго писмо (латиница) штампана и писана слова. Разумевање прочитаног. Правописне вежбе: преписивање, диктат, самостално писање.

Средства	Уџбеници, књиге лектире, информативни текстови, дидактички материјали: линкови, ребуси, додатни задаци, наставни листићи, презентације, апликације, илустрације, дигитални уџбеник, читалачки дневник, филм, ђачки речник,...
Активности наставника	Идентификовање ученика који спорије напредују. Организација и извођење допунског рада (избор садржаја за одређеног ученика). Диференцијација задатака према индивидуалним способностима ученика у виду радних/наставних листића, или делова одређених целина из наставних садржаја. Усмена и писмена провера постигнућа ученика. Вођење педагошке документације
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, читање, уочавање, одређивање, разумевање, одговарање, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, самопроцена ангажовања, самостални састави, иницијална провера знања, десетоминутне провере, тематске провере знања, тест-годишња провера знања). Примена инструмената (наставничка и ученичка евиденција).

Тематска структура годишњег програма –ДОПУНСКА НАСТАВА МАТЕМАТИКЕ, 2. разред

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Оспособити ученике да препознају и примењују све четири рачунске операције.	• усмено сабира и одузима бројеве до 100; • усмено множи и дели у оквиру прве стотине; • одреди непознат број у једначини; • прочита број записан римским цифрама; • израчуна вредност бројевних израза са највише	БРОЈЕВИ	Сабирање и одузимање са преласком. Једначине са једном операцијом. Римске цифре. Множење и дељење (таблица) Бројевни изрази.

	две операције;		
Знати цртати изломљену линију, правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи; Умети да одреди обим геометријских фигура.	• разликује дуж, полуправу и праву; • одреди обим геометријске фигуре; • нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; • уочи подударне фигуре на датом цртежу; • допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву;	ГЕОМЕТРИЈА	Дуж, права и полуправа, тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула. Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи. Симетричне фигуре. Подударност фигура (интуитивно).
Научити мерне јединице: dm, cm, час, минут, дан, седмица, месец; Користити мерне инструменте.	• изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине; чита и запише време са часовника; користи јединице за време	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).

Средства	предмети изокружења, уџбеник, радна свеска, материјал и прибор за практичан рад, (пластелин, картон, колаж папир, канап, бојице, фломастери, маказе, лепак...), апликације, илустрације, табеле, графикони,
Активности наставника	Идентификовање ученика који спорије напредују. Организација и извођење допунског рада (избор садржаја за одређеног ученика). Диференцијација задатака према индивидуалним способностима ученика у виду радних/наставних листића, или делова одређених целина из наставних садржаја. Усмена и писмена провера постигнућа ученика. Вођење педагошке документације
Активности ученика	слушање, памћење, посматрање, анализирање, тражење информација, читање, уочавање, решавање, рачунање одређивање, разумевање, одговарање, цртање, бојење, разговор, писање, откривање, упоређивање, закључивање, образлагање, замишљање, груписање, процењивање, примењивање, сарађивање, прихватање, учествовање, представљање, играње
Начин провере остварености прописаних исхода	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, самопроцена ангажовања, самостални састави, иницијална провера знања, десетоминутне провере, тематске провере знања, тест- годишња провера знања). Примена инструмената (наставничка и ученичка евиденција).

ДОПУНСКА НАСТАВА –3. РАЗРЕД

Наставни предмет: српски језик, годишњи фонд часова: 36

ЦИЉ допунске наставе из српског језика је да ученик овлада основним знањем из матерњег језика и савлада планирано градиво.

Структура програма на годишњем нивоу

Ред. број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Језик	Граматика (8 часова): -Реченица. Реченице по значењу и облику. -Именице -Придеви -Глаголи - Препричавање текста са променом глаголског времена – Заменице -Речи које означавају ко врши радњу и шта ко ради -Речи које означавају место, време и начин вршења радње	28
		Правопис (6 часова): - Писање присвојних придева - Управни говор -Велико слово у писању вишечланих географских назива и имена народа -Увежбавање читког и уредног рукописа , уз примену правописних правила. -Писање скраћеница -Подела речи на крају реда	
2.	Језичка култура	Усмено изражавање (2 часа): - Језичке вежбе - Причамо причу по сликама -Писмено изражавање (2 часа): -Преписивање текста са ћирилице на латиницу - Опис личности (по избору ученика)	8

Наставни предмет: математика, 3.разред

ЦИЉ допунске наставе из математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој.

Глобална структура програма на годишњем нивоу

годишњи фонд часова: **36** , недељни фонд часова: **1**

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	Блок бројева до 1000	24
2.	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	8
3.	Мерење и мере	4
Укупно:		36

Ред. бр. тем е	Наставна област	Садржај	Иходи
1.	Блок бројева до 1000	- Сабирање и одузимање троцифреног и једноцифреног броја. - Сабирање и одузимање троцифреног и двоцифреног броја - Сабирање и одузимање троцифреног броја са троцифреним бројем - Множење троцифреног броја једноцифреним - Делјење троцифреног броја једноцифреним - Једначине са сабирањем и одузимањем - Неједначине са сабирањем и одузимањем - Писмено сабирање, Писмено одузимање - Писмено множење, Писмено делјење, Разломци	- прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; - изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000);- подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; - израчуна вредност бројевног израза са једном и две рачунске операције - одреди десетице и стотине најближе датом броју; - реши једначину са једном рачунском операцијом; - одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; -уочи делове целине изапише разломке
2.	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	- Цртање круга и кружнице - Цртање правоугаоника и квадрата - Конструисање троугла - Обим правоугаоника, квадрата и троугла	- црта паралелне и нормалнеправе, правоугаоник иквadrat; - конструише троугао икруг; - именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; - разликује врсте угловаи троуглова; - одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла,применом обрасца; - опише особине правоугаоникаи квадрата; - преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатогупутства; - користи геометријски прибор за цртање;
3.	Мерење и мере	- Мерње дужине и масе - Мерење запремине течности	- чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; - упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време);- - измери површину геометријске фигуре задатом мером

Наставни предмет: Енглески језик- 3.разред, год.фонд: 36 часова

Ред. Број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	What's this?	- vocabulary:school things, What's this? It's a pen.	2
2.	Playtime!	- vocabulary:toys, Is this..? Yes, it is. / No, it isn't.	2
3.	This is my nose	- vocabulary: body parts , this is / these are	2
4.	He's a hero	- vocabulary: jobs. Is he/she a doctor? .Yes, he/she is. No, he/she isn't	3
5.	Where's the ball?	- vocabulary: park, prepositions: in/on/under	2
6.	Billy's teddy	- family vocabulary, possessive 'S: Billy's teddy	2
7.	Are these his trousers?	-clothes vocabulary , his/her socks, Are these...? Yes, they are. / No, they aren't.	3
8.	Where's grandma?	-vocabulary: house. Is she/he in the kitchen? Yes, she is./ No, she isn't. Are they in the garden? Yes, they are./ No, they aren't.	3
9.	Lunchtime	-food vocabulary I've got/ I haven't got...- an apple / a drink	3
10.	A new friend	- vocabulary: hair & shapes . He's got/ He hasn't got/ It's got...	2
11.	I like monkeys	-animal vocabulary - I like/ don't like...They're big. I'm little.	3
12.	Dinnertime	-vocabulary: food and drink Do you like..? Yes, I do./No, I don't.	2
13.	Tidy up	- furniture vocabulary numbers 1-20 There is... / There are...	3
14.	Action Boy can run	-vocabulary: verbs, verb CAN (positive, negative, interrogative)	2
15.	Let's play ball	-beach vocabulary , construction LET'S...	2

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ – 4. РАЗРЕД

Наставни предмет:СРПСКИ ЈЕЗИК, 4. разред, годишњи фонд часова: 36

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	ЈЕЗИК	Служба рачи у реченици Употреба великог слова Управни говор Писање речце <i>ЛИ</i> Променљиве и непроменљиве врсте речи Врста реченица	– повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила;	16

			– правилно пише сва три модела управног говора.	
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Препричавање текста по датом плану Проширивање реченица Изражајно читање и рецитовање Описивање природе или личности	– употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – препозна значење речи и фразеологизма који се употребљавају у свакодневној комуникацији;	12
3.	КЊИЖЕВ НОСТ	Читање и анализа одабраних текстова Моја прича Одабрао сам да вам прочитам Јунак из књижевног дела	-чита са разумевањем различите врсте текстова; -укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; -уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...)	8

Наставни предмет: Математика, 4. разред, годишњи фонд часова: 36

Ред. Број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	БРОЈЕВИ	-Обнављање градива трећег разреда -Скуп природних бројева N и скуп N_0 -Сабирање и одузимање бројева у скупу N и скупу N_0 - Множење вишецифреног броја једноцифреним -Множење вишецифрених бројева - Дељење вишецифреног броја једноцифреним -Дељење са остатком -Зависност производа и количника од промене чланова - Прости и сложени изрази - Једначине са две операције -Изрази; Једначине -Неједначине -Разломци -Децимални запис броја	прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; одред им месну вредност цифре; изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; реша једначине и неједначине и провери тачност решења; процени вредност изрази са једном рачунском операцијом; одреди више струке декадне јединице најближе датом броју; прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$); упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким бројоцима или именицима; сабере и одузме разломке са једнаким именицима; запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; формира низ на основу упутства; реше задатак применом различитих начина представљања проблема;	28

2.	ГЕОМЕТРИЈА	- Квадар и коцка	– именује елементе и опише особине квадра и коцке; – црта мреже и прави моделе квадра и коцке; – препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна;	4
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	-Јединице мере површине – m ² , dm ² , cm ² , mm ² -Површина правоугаоника и квадрата	– прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – израчуна површину и запремину квадра и коцке.	4

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ - 3. РАЗРЕД

Наставни предмет: Енглески језик- 3.разред, год.фонд: 36 часова

Редни број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	What's this?	Постављање питања и давање кратких одговора.	2
2.	Playtime!	Разговор о играчкама уз коришћење присвојних придева. Одговарање на ДА/НЕ питања	2
3.	This is my nose	Описивање тела. Разликовање једине и множине.	2
4.	He's a hero	Разговор и опис занимања уз постављање питања и давање кратких одговора.	3
5.	Where's the ball?	Описивање позиције неког предмета уз предлоге У/НА/ИСПОД	2
6.	Billy's teddy	Изражавање припадности уз коришћење саксонског генитива.	2
7.	Are these his trousers?	Изражавање припадности уз коришћење присвојних придева за 3л.ј.	3
8.	Where's grandma?	Разговор о просторијама у кући.	3
9.	Lunchtime	Разговор о ужину за школу уз коришћење глагола ИМАТИ у сад.времену у 1.л.ј. Увођење члана	3
10.	A new friend	Описивање личности уз коришћење глагола ИМАТИ у 3л.ј. у сад.времену.	2
11.	I like monkeys	Разговор о животињама уз коришћење глагола БИТИ у сад.времену. Изражавање допадања и недопадања.	3

12.	Dinnertime	Разговор о храни и пићу. Постављање питања и давање кратких одговора.	2
13.	Tidy up	Бројеви 1-20. Разликовање јединице и множине кроз описивање просторије	3
14.	Action Boy can run	Разговор о нечијим способностима уз употребу глагола МОЋИ у сад.времену.	2
15.	Let's play ball	Давање предлога уз употребу конструкције LET'S... (хајде да...)	2

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ - 4. РАЗРЕД

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА, 4.разред

ЦИЉ додатне наставе из математике је да ученике мотивише да се баве математиком, да развијају математичко мишљење (логичко закључивање, уочавање веза) и да уоче употребу математике у свакодневном животу; стицање шире образовне основе потребне за лакше разумевање и усвајање других садржаја природних и друштвених наука; развијање смисла и потребе за самосталним радом; развијање одговорности за рад, тачности, уредности, прецизности; омогућавање приступа различитим изворима знања; припрема за математичка такмичења; решавање тежих, сложенијих задатака из збирки намењених даровитим ученицима; решавање задатака из забаве.

Годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Скуп природних бројева	- Приче о бројевима, - Занимљиви и шаљиви задаци, -Рачунске операције и њихова својства, -Геометрија шибица, - Логички задаци, -Математичке игре – „Погоди број“ -Занимљиви квадрати, аритметички лавиринт, Магични квадрат -Математичке укрштенице -Решавање сложених задатака постављањем једначине -Бројевни ребуси и дешифровање -Припрема за школско такмичење -Припрема за општинско такмичење	– прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; – одреди месну вредност цифре; – изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; – састави израз, израчуна вредност бројевног изразица и примени својства рачунских операција; – реши једначине и неједначине и провери тачност решења; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; – процени вредност изразица са једном рачунском операцијом; – одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$); упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким бројцима или именицима; – сабере и одузме разломке са једнаким именицима; – запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале;	23

		-Бројевни ребуси и дешифровање -Задачи који се решавају цртањем дијаграма -Разломци – сложени задаци -Математичке игре и досетке -Занимљиви и шаљиви задаци	– сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; – чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; – формира низ на основу упутства; – реши задатак применом различитих начина представљања проблема.	
2.	Мерење и мере	- Задачи са проблемима претакања, превозења, маневрисања, мерења... - Задачи нумерације -Припрема за школско такмичење -Правоугаоник и квадрат- обим	– прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; – израчуна обим правоугаоника и квадрата; – реши проблемске задатке у контексту претакања, маневрисања, мерења.	4
3.	Површина	- Задачи пребројавања-геометријскефигуре - Правоугаоник и квадрат – резање и састављање, игра „Танграм“ - Површина правоугаоника и квадрата -Површина правоугаоника и квадрата - Магичниквадрат - Коцка и квадар – слагање и разлагање, површина и запремина -Површинаквадра и коцке - Површинаквадра и коцке - Задаципребројавања- геометријске фигуре	– прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – израчуна површину и запремину квадра и коцке; – реши проблемске задатке у контексту мерења и пребројавања.	9

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ 5 - 8. РАЗРЕДА

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ - 5.РАЗРЕД

Наставни предмет: Српски језик , пети разред, год.фонд: 36 часова

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Књижевност	- „Хајдуци“, Бранислав Нушић - „Прва бразда“, Милован Глишић - Народне епске песме (особине) - Народне лирске песме (особине) - Народне бајке - Избор из савремене поезије за децу - Дело завичајног писца по избору - Лирско и епско проповедање на одабраним примерима	- повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита. – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела; одреди род књижевног дела и врсту. - прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера. - разликује ауторску приповетку од романа. - одреди тему и главне и споредне мотиве; напредује у стицању читалачких компетенција	10
2.	Језик	- Падежи, - Променљиве и непроменљиве речи - Врсте именица и придева - Врсте променљивих речи и непроменљивих речи - Служба речи у реченици - Презент, перфекат, футур	- разликује променљиве речи од непроменљивих разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деklinацију; - употребљава падежне облике у складу са нормом; - употребљава глаголске облике у складу са нормом; разликује глаголске категорије, правилно употребљава научене глаголске облике;	18
3.	Језичка култура	- Богаћење речника Препричавање одабраних дела из петог разреда; - Акценат (основне карактеристике) - Облици казивања	- користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста– напамет говори одабране књижевне текстове или одломка	8

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА, 5. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Природни бројеви и дељивост	Дељивост са 2, 5 и 10 Дељивост са 4 и 25 Дељивост са 3 и 9 Рачунање НЗС НЗД	Ученик ће бити у стању да: - примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама и реши једноставније задатке - нађе НЗС и НЗД за дате бројеве	4
2.	Скупови	Цртање Венових дијаграма Пресек и унија скупова Разлика скупова	Ученик ће бити у стању да: -Нацрта Венов дијаграм датих скупова, одреди пресек, унију, разлика та два скупа и правилно употребљава скуповне ознаке	4
3.	Основни појмови геометрије	Једнакост дужи, мерење дужи Кружница, круг и права Централна симетрија Вектор и translација	Ученик ће бити у стању да: -Измери дуж и упореди две дужи - опише основне појмове у вези са кругом - преслика дати геометријски објект централном симетријом и translацијом прибором	4
4.	Разломци	Проширивање и скраћивање разломака Упоредивање разломака Децимални запис разломака Превођење децималног записа у разломак и обрнуто Сабирање и одузимање разломака и децималних бројева Бројевни изрази са разломцима и са децималним бројевима Једначине са непознатим сабирком, умањеником или умањоцем Неједначине са непознатим сабирком, умањеником или умањоцем Множење и дељење децималних бројева Дељење разломака Својства множења	Ученик ће бити у стању да:- -Прошири,скрати, упореди разломке -Разломке и децималне бројеве преводи из једног записа у други -Сабира и одузима разломке и децималне бројеве -израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са разломцима и бројевног израза са децималним бројевима -реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи линеарну једначинуили неједначину -уме да помножи и подели два децимална броја и два разломка - Израчуна једноставан бројевни израз	15
5.	Угао	Сабирање и одузимање углова конструкцијским путем Сабирање и доузимање углова уз помоћ мера углова	Ученик ће бити у стању да:- -конструира збир и разлику два угла - израчуна збир и разлику два угла	4
6.	Осна симетрија	Симетричност двеју фигура Осносиметричне фигуре Симетрала дужи Симетрала угла	Ученик ће бити у стању да: - идентификује основсиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор - конструира симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства Конструира праву која је нормална на дату праву	5

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА, 5. разред (36 часова)

Ред. Број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Жива бића на планети, настанак и развој Ћелија и ћелијски организми Класификација живих бића Исхрана и дисање Излучивање, надражљивост и кретање Размножавање – полно и бесполно Раст, развиће и пубертет	Ученик ће бити у стању да: -разликује елементе живе и неживе природе и наводи групе живих бића; -разуме појам ћелије, препознаје њене делове и улоге; -препознаје процесе које врше жива бића ; -наводи органе у оквиру појединих система органа ; -прави разлику између бесполног и полног размножавања и препознаје на једноставним примерима; - наведе све промене које се дешавају у пубертету	15
2	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Живот у воденој и копненој средини, живот у води Живот на копну и под земљом	-разликује изглед и прилагођености типичних представника водене, копнене средине и представника који живе у обе средине, као и под земљом, -опише какви услови живота владају у одређеним срединама	5
3	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Преношење особина са родитеља на потомке, разлике између родитеља и потомака	-разликује наследне и ненаследне особине-објасни разлог веће разноврсности код потомака насталих полним размножавањем	5
4	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину Значај врста за човека	-објасни улогу и значај неког живог бића у природи и за човека -препозна елементе одговорног понашања	5
5	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Здрава исхрана и физичка активност Промене у пубертету	-разликује елементе здраве и нездраве исхране -препознаје супстанце које нарушавају здравље и последице њиховог коришћења -разуме значај редовне физичке активности	6

Наставни предмет: Географија, пети разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова

1.	Васиона	- Сунце и планете	Зна да препозна основна васионска тела	4
2.	Земљина кретања	- Земљина кретања - Годишња доба	Зна да препозна Земљина кретања и њихове последице	4
3.	Унутрашња грађа земље и рељеф	- Стене – Рељеф - Спољашње силе	Наведе и опише врсте стена	6
4.	Ваздушни омотач земље	- Атмосфера - Климатски елементи - Типови климе - Човек и клима	Наведе и препозна основне типове климе	8
5.	Воде на земљи	- Особине морске воде - Воде на копну - Заштита воде од загађења	Уочава и разликује површинске и подземне воде и њихове особине	8
6.	Биљни и животињски свет	- Биљни и животињски свет на земљи - угроженост живог света	Наведе различите биљне и животињске врсте и њихов територијални распоре	4

Наставни предмет: Историја, 5. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Основи проучавања прошлости	- Историја као наука - Подела историје - Рачунање времена	- зна да је историја друштвена наука и да проучава прошлост - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничнодогађаје - разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру)	3
2.	Праисторија	- Основни појмови праисторије	- познаје основне појмове праисторије – поделу праисторије, основна открића праисторијског човека, његов начин живота	3
3.	Стари исток	- Основни појмови старог века - Основни појмови Старог истока - Култура Старог истока	- зна хронолошки и просторни оквир старог века - зна да наведе народе и државе Старог истока - зна да објасни појмове: пирамида, фараон, робови, многобоштво.	6
4.	Античка Грчка	- Основни појмови Старе Грчке - Култура Старе Грчке - Хеленистичко доба и његова култура	- зна да наброји грчка племена - зна шта су полиси и да наведе два водећа - препознаје личности: Херодот, Хомер, Перикле, Александар Велики - зна да објасни појмове: Минотаур, Тројански коњ, митови, Олимпијске игре	12

5.	Антички Рим	- Основни појмови Старог Рима - Култура Старог Рима - Појава хришћанства	- зна легенду о оснивању Рима,- разуме значај римске војске у освајању и ширењу римске државе - зна да објасни појмове: краљевина, република, царевина, амфитеатар, Колосеум, абеледа, хришћанство, варвари - препознаје личности: Ромул, Ханибал, Гај Јулије Цезар, Октавијан Август, Диоклецијан, Константин Велики	12

Наставни предмет: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК, 5. разред

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Поздрављање	Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично) и иницирање упознавања; успостављања контакта (нпр. при сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у) Salut ! Tu vas bien? Bonjour, ça va? Ça va, merci! Bonsoir! Bonne nuit! Bonjour, Monsieur. Aurevoir, Madame. A demain. A bientôt. Питање интонацијом. Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости	Ученик уме да у усменој и писаној форми поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства	2
2.	Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и и тражење основних информација о другима	Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима. Упитне речи (comment, quel/ quelle). Основни бројеви 1-100. Презент глагола avoir и être и глагола прве групе. Формално и неформално представљање, име, име и презиме, именовање сродства, градова, земаља; земље француског говорног подручја	Ученик уме да у усменој и писаној форми - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих	2
3.	Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично). Императив фреквентних глагола. Блиско будуће време (у устаљеним изразима везаним за активности у учионици). Сложени перфект (у устаљеним изразима везаним за активности у учионици).Поштовање основних норми учтивости, песме..	Ученик разуме упутства и налоге и реагује на њих	2
4.	Исказивање правила понашања	Слушање и читање једноставних исказа у вези са правилима понашања. Silence. Ilestinterditdefairedubruit. Entrée libre. Ne pas nourrir les animaux. Именице. Нерацијане pas + инфинитив (рецептивно). Униперсоналне конструкције (il est...) Понашање на јавним местима, значење симбола.	Ученик разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње	2
5.	Позив и реаговање	Слушање и читање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих,	Ученик разуме позив и реагује на њега;	2

	на позив за учешће у заједничкој активности	усмено или писано (позив на рођендан, журку, на игру, у биоскоп...); упућивање и прихватање /одбијање позива на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности, извињења. Лична заменица <i>on</i> . Садашње време неправилних глагола (<i>aller, venir, pouvoir</i>). Заповедни начин. Питање интонацијом. Негација (<i>ne/ n'... pas</i>). Прикладно прихватање и одбијање позива.	Ученик је у стању да упути позив на заједничку активност	
6.	Исказивање молбе, захтева и захвалности	Слушање и читање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог и писаног одговора на исказану молбу или захтев; изражавање и прихватање захвалности у усменом и писаном облику. Питањес <i>aest-ce que</i> . Инверзија (у устаљеним изразима). Кондиционал учтивости (<i>tu pourrais...</i>) правила учтиве комуникације.	Ученик - разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упућује кратке и једноставне молбе и захтеве; - исказује и прихвата захвалност на једноставан начин;	2
7.	Честитање	Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан или неки други значајан догађај; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање кратких пригодних честитки у усменом и писаном облику. Придеви (<i>bon, bonne</i>). Узвичне реченице. Предлози (<i>à</i>). Најзначајнији празници и начин обележавања / прославе.	Ученик - разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упућује једноставне честитке;	2
8.	Описивање живих бића, предмета, места и појава	Слушање и читање краћих једноставних описа живих бића, предмета, места и појава у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених и писаних описа живих бића, предмета, места и појава. Описни придеви. Род придева (<i>petit/ petite, grand/grande, blond/ blonde ; beau/ bel/ belle</i>). Конструкција за изражавање припадања (<i>de + именица</i>). Присвојни придеви (<i>mon/ ma, ton/ ta</i>). Презентативи (<i>c'est/ ce sont...</i>). Култура становања, однос према живој и неживој природи.	Ученик - разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - описује жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;	2
9.	Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности	Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активно-стима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима Одређени члан (<i>le, la, l' les</i>). Садашње време фреквентних правилних глагола (<i>rentrer, déjeuner, jouer, commencer</i>) и неправилних глагола (<i>aller, sortir</i>). Презент глагола <i>être</i> . Предлози (<i>à, de, avec</i>). Прилози за време (<i>toujours, souvent</i>). Радно време, разонода, живот породице.	Ученик - разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; - описује и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - описује шта уме/не уме да (у)ради;	2
10.	Исказивање потреба, осета и осећања	Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима осећањима; саопштавање потреба и осета и предлагање решења у вези с њима; усмено и писано исказивање својих осећања и (емпатично) реаговање на туђа. Кондиционал учтивости (<i>je voudrais</i>) Негација (<i>ne/ n'... pas</i>). Презент глагола <i>avoir</i> . мимика и гестикулација; употреба емотикона.	Ученик - разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изражава основне потребе, осете и осећања	2

			кратким и једноставним језичким средствима;	
11.	Исказивање просторних односа и величина	Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу / оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп). Неодређени члан (un, une, des). Предлози (dans, sous, sur, devant, derrière). Прилози за место (ici, là, à côté). Јавни простор, култура становања	Ученик - разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; - описује непосредни простор у којем се креће;	2
12.	Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време, дан, месец или део дана (разглас/план вожње на аутобуској/железничког станици, аеродрому; биоскопски програм, договор за неку активност) или на метеоролошко време (тренутне или уобичајене временске прилике); усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама. Униперсонални глаголи и конструкције (il est..., il fait...). Бројеви 1–20. Презент неправилних глагола (être, aller, faire). Сложени перфект фреквентних глагола. Блиско будуће време фреквентних глагола. Парцијално питање са упитним речима (quel/ quelle). клима, разговор о времену, географске дестинације.	Ученик - разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих; - тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;	2
13.	Изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања	Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања / непоседовања и реаговање на њих; усмено и писано, исказивање припадања /неприпадања и поседовања/непоседовања Конструкција за исказивање припадања (à moi, à toi, à qui). Присвојни придеви (mon/ ma, ton/ ta, son/ sa). Негација (ne/ n'... pas). породица и пријатељи, однос према животињама, кућни љубимци.	Ученик - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; - тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадањ /неприпадање, поседовање/непоседовање;	2
14.	Изражавање допадања/недопадања	Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање допадања / недопадања и реаговање на њих; усмено и писано исказивање слагања / неслагања, допадања / недопадања. Именице. Одређени члан (le, la, l', les). Презент фреквентних глагола. Конструкција са инфинитивом (j'aime dessiner). Негација (ne/ n'... pas). Уметност (књижевност за младе, стрип, филм, музика...), храна, спорт.	Ученик - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	3
15.	Изражавање количине и бројева	Слушање и читање једноставних исказа које садрже информације у вези са количином и бројевима (новчани износ, узраст, време, број телефона и слично); усмено и писано коришћење једноставних исказа са бројевима до 100. Основни бројеви 1–100. Прилози (beaucoup, peu, moins, plus). Временска одредница il y a. Упитне речи (combien) Друштвено окружење, путовања	Ученик - разуме једноставне изразе који се односе на количину и реагује на њих; - тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; - уме да изрази присуство и одсуство некога или нечега;	3
16.	Тест	Обрађени садржаји области 1-15 припремљени за евалуацију	Писмена провера усвојености граматичких	2

			садржаја и нивоа језичких компетенција	
17.	Писмени задатак	Обрађени садржаји 1-15 припремљени за евалуацију	Писмена провера усвојености граматичких садржаја и нивоа језичких компетенција	2

Енглески језик, 5. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Welcome to Discovery 101	- To be - Have got – Can – Imperatives	4
2.	Fun	- Present simple tense - Present continuous - Frequency adverbs	4
3.	I'm hungry	- Food - Countable and uncountable nouns	4
4.	Stories	- Was/were - Past simple tense	4
5.	Cities	- Comparatives – Superlatives - Too and enough	4
6.	Explore	- Going to - Questions	4
7.	Space	- Have to - Future simple	4
8.	Music	- Present perfect - Past simple	4
9.	Friends	- Should - Present continuous for the future	4

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ - 6.РАЗРЕД

Наставни предмет: Српски језик, шести разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Књижевност	-Петар Кочић: Јаблан - Бранислав Нушић: Аналфабета (одломак) - Иво Андрић: Аска и вук - Антон Павлович Чехов: Вањка - С.Раичковић: Хвала Сунцу, Земљи, трави - В.Петровић: Ратар - С. Јесењин: Песма о керуши - М. Антић: Плава звезда - Ђура Јакшић: Вече - Јован Дучић: Село	- повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита. – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера. – разликује ауторску приповетку од романа. – одреди тему и главне и споредне мотиве; - напредује у стицању читалачких компетенција – процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шалив, ведар, тужан и сл.)	10
2.	Језик	- Подела речи по настанку: просте и творенице. Породица речи. Корен речи. -Настанак гласова и говорни органи. Подела гласова-самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти). Подела сугласника по звучности и по месту изговора. - Подела речи на слоге, слоготворно р. Гласовне промене- основне карактеристике; - Грађење и основно значење глаголских времена: аорист, имперфекат, плусквамперфекат. - Независне предикатске реченице. Комуникативна реченица.	- разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деklinацију; - употребљава падежне облике у складу са нормом; - употребљава глаголске облике у складу са нормом; - Разликује глаголске категорије, правилно употребљава научене глаголске облике; – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима) - разликује гласовне промене и уме да их одреди у датом примеру; - Зна да разликује гласове по месту изговора и по начину творбе;	18

3.	Језичка култура	Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Учитиве форме обраћања Правописне вежбе: диктат, попуњавање, уочавање и објашњавање научених правописних правила на тексту.	- користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста; – напамет говори одабране књижевне текстове или одломке, саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште	8

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА , шести разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Бр.час ова
1.	Цели бројеви	Сабирање и одузимање целих бројева, множење и дељење целих бројева, бројевни изрази, једначине са непознатим сабирком, умањеником, умањоцем, неједначине са непознатим сабирком, умањеником, умањоцем	Ученици ће моћи да решавају најједноставније бројевне изразе као и најједноставније типове једначина и неједначина	4
2.	Троугао	Подела троуглова, израчунавање углова троуглова	Ученици ће моћи да препознају једнакостранични, једнакокраки и разностранични троугао, као и оштроугли, правоугли и тупоугли троугао, умеће да израчунавају унутрашње углове	7
3.	Рационални бројеви – 1. део	Претварање разломака у децимални запис и обрнуто, сабирање и одузимање разломака једнаких именилаца, представљање разломака на бројевној правој, реципрочна вредност броја, сабирање и одузимање децималних бројева	Ученици ће моћи да сабирају и одузимају разломке једнаких имениоца и сабирају и одузимају децималне бројеве	7
4.	Четвороугао	Врсте четвороугла, израчунавање збира унутрашњих и спољашњих углова четвороуглова	Ученици ће моћи да препознају врсте четвороуглова као и њихове елементе	6
5.	Рационални бројеви – 2. део	Множење и дељење разломака, множење и дељење децималних бројева декадном јединицом, уношење тачака у координатни систем, читање података са графика, проценат	Ученици ће моћи да реше најједноставније примере из множења и дељења разломака, умеће да нацртају тачке у координатном систему, и биће способни да читају податке са графика	6
6.	Површина троугла и четвороугла	Израчунавање површине и обима квадрата и правоугаоника, ромба и трапеза	Ученици ће моћи да добијањем потребних података израчунају површине наведених фигура	6

Наставни предмет: ФИЗИКА, 6 разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Бр. час.
1.	КРЕТАЊЕ	Мерење дужине и времена – решавање задака Појмови и величине којима се описује кретање – путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања Израчунавање брзине тела при равномерном праволинијском кретању- рачунски задаци Зависност пређеног пута од времена код равномерног праволинијског кретања – рачунски задаци Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина. – рачунски задаци Равномерно праволинијско кретање – рачунски задаци	По завршетку теме -ученик зна шта је механичко кретање и -ученик разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине - одређује средњу брзину -ученик решава квалитативне, и квантитативне задатке. -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама SI система. -разликује основне и изведене физичке величине.	8
2.	СИЛА	Еластична сила – рачунски задаци Еластична сила – рачунски задаци Гравитационо, електрично и магнетно деловање. Гравитационо, електрично и магнетно деловање.	По завршетку теме: - ученик објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање). - разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела. - ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега). - ученик решава квалитативне и квантитативне задатке.	6
3.	МЕРЕЊЕ	Мерење површине – рачунски задаци Мерење запремине – рачунски задаци Средња вредност мерене величине и грешке при мерењу – рачунски задаци Апсолутна и релативна грешка мерења. Резултат мерења. Записивање резултата мерења	По завршетку теме: - ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега) - ученик процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената(односно тачност мерења) - ученик мери време, дужину и запремину, одређује површину и запремину. - ученик решава квалитативне и квантитативне задатке.	4

			-ученик одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења.	
4.	МАСА И ГУСТИНА	Маса и тежина тела – рачунски задаци Маса и тежина тела – рачунски задаци Густина чврстих тела – рачунски задаци Густина течности – рачунски задаци Маса и густина – рачунски задаци	По завршетку теме: -ученик повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације). -ученик демонстрира појаву инерције тела. -ученик мери масу и запремину тела и на основу мерених вредности одређује густину. -ученик мери тежину тела. -ученик решава квалитативне и квантитативне задатке везане за густину. -ученик изражава физичке величине у одговарајућим јединицама SI система, разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	10
5.	ПРИТИ- САК	Притисак чврстих тела - рачунски задаци Хидростатички притисак - рачунски задаци Паскалов закон – рачунски задаци Паскалов закон – рачунски задаци	По завршетку теме: -ученик разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...) -ученик познаје примену хидростатичког притиска (принцип рада водовода, фонтане). -мери тежину тела, одређује површину и на основу измерених вредности зна да одреди притисак чврстих тела. -решава квалитативне и квантитативне задатке везане за притисак. -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама SI система, разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	8

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА, 6. разред

Ред. Број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Јединство грађе и функције живота као основа живота	Грађа људског тела, Једноћелијски организми Колоније, Вишећелијски организми Гљиве, Биљке, Животиње, Исхрана, Дисање Транспорт, Излучивање, Размножавање Ћелија- грађа, Ћелијско дисање и фотосинтеза	Ученик ће бити у стању да: одреди положај органа у телу и њихову улогу, уочи разлику између колонијалних, једноћелијских и вишећелијских организама, користи микроскоп, разликује основне животне процесе, повеже грађу и животне процесе, опише грађу ћелије, објасни улоге појединих ћелијских органела	16
2.	Живот у екосистему	Популација, биоценоза, екосистем Абиотички фактори и биотички фактори	- уочи деловање абиотичких фактора на жива бића - разликује абиотичке од биотичких фактора -уочи утицаје између живих бића и утицаје између живих бића и животне средине	6
3.	Наслеђивање и еволуција	Наследни материјал Варијабилност Природна и вештачка селекција	-разликује полне и телесне ћелије према количини наследног материјала -препознаје узрок варијабилности организма -разликује природну и вештачку селекцију -објасни значај природне и вештачке селекције	6
4	Порекло и разноврсност живота	Постанак и развој живота на Земљи Дрво живота	-разликује услове живота у давној прошлости и услове на Земљи данас -утврди да сва жива бића потичу од заједничког претка -наведе редослед настајања организама -разврстава групе организама на поједностављеном приказу дрвета живота	4
5	Човек и здравље	Болести које изазивају бактерије Путеви преношења заразних болести Сунчаница, топлотни удар, убоди инсеката и прва помоћ Последице болести зависности- алкохолизам	- разликује обољења која изазивају бактерије -опише значај антибиотика -опише пут преношења заразних болести -препозна повреде коже, сунчаницу и топлотни удар -разликује убод инсеката од осталих повреда на кожи- адекватним поступцима укаже прву помоћ -опише последице алкохолизма	4

Наставни предмет: Енглески језик - 6. разред

Редни број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Welcome to Discovery 101!	-Present Simple, Present Continuous, Past Simple	3
2.	Money	Vocabulary:money, Some and Any, Countable and Uncountable nouns, How much/How many?	4
3.	Out and About	Present Continuous for the future, Simple Future, Going to, Vocabulary :transport verbs	4
4.	Be Careful	- Past Simple Tense (regular verbs) , Past Simple Tense (irregular verbs), Present Perfect, Present Perfect vs. Past Simple	4
5.	Time Detectives	- Past Continuous (affirmative form), Past Continuous (Questions and negative form), Past Continuous vs. Past Simple, Past Continuous vs. Past Simple, Irregular Comparison of Adjectives, Used to, Used to (questions and negative form)	7
6.	Everyday Life	-Vocabulary:jobs , - can/could, - have to/must/should	3
7.	Fashion	- Comparison of One Syllable Adjectives, Comparison of More Syllable Adjectives, Irregular Comparison of Adjectives, - as...as Comparison;- little,less the least;- Tense review	6
8.	Crazy Communication	- Relative pronouns, - Relative Clauses	2
9.	Our World	-Present Simple and Simple Future, -Zero Conditional -First Conditional	3

Наставни предмет: Историја, 6. разред, год. фонд:36 часова

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Основи проучавања прошлости	- Основни појмови средњег века	- зна да наведе и објасни основне појмове средњег века и хронолошки одреди оквир трајања овог периода	2
2.	Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	- Значајне државе раног средњег века - Улога религије у средњовековном друштву - Словени у раном средњем веку - Словенска средњовековна Култура - Срби у раном средњем веку	- зна да наведе најзначајније државе раног средњег века - уочи утицај религије у средњем веку - објасни узроке сеобе Словена - наведе словенска писма - наведе средњовековне српске државе	8
3.	Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	- Средњовековне монархије - Крсташки ратови - Значај средњовековних Градова - Култура позног средњег века - Оснивање и успон српске државе - Српско царство - Крај српског царства - Култура у време Немањића - Одлике турске државе и њено ширење на Балкану - Бој на Косову - Српски деспоти - Пад балканских земаља под турску власт	- зна да објасни појам монархија и наведе најзначајније - зна да објасни појам Крсташки и узрок Крсташких ратова - зна да објасни појмове: тврђава, занат, замак, манастир - наведе најзначајније владаре из династије Немањић и најзначајније догађаје из периода њихове владавине - наведе најзначајније српске владаре након пропасти државе Немањића и најзначајније догађаје из тог периода (бој на Косову, пад Балкана под турску власт)	19
4.	Европа, свет и српске земље у раном новом веку (прединдустријско доба)	- Основни појмови новог века - Верски ратови - Појам апсолутистичке Монархије - Одлике турске државе - Положај Срба у Турској - Одлике Хабзбуршке монархије - Положај Срба у Хабзбуршкој монархији	- зна да наведе и објасни основне појмове новог века и хронолошки одреди оквир трајања овог периода - зна да објасни појмове: верски ратови, апсолутистичка Монархија - препознаје личности: Сулејман Величанствени, Арсеније Чарнојевић, Доситеј Обрадовић - зна да објасни шта је исламизација, хајдучија, Војна крајина, покатоличавање	7

Наставни предмет: Географија, 6. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Иходи	Бр.часова
1.	Друштвена географија	– дефинише предмет пручавања друштвене географије – подели друштвену географију	1
2.	Географска карта	-илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте (океане и континенте) -тумачи картографске знаке уз помоћ легенде - користи самостално легенду карте - стиче представу о изгледу рељефа на основу приказа на географској карти -користи природне начине оријентације	6
3.	Становништво	-доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора -изводи закључке о густини насељености и броју становника на основу расположивих података -доводи у везу структуре становништва са факторима који на њих утичу	6
4.	Насеља	-наводе природне услове који утичу на размештај и положај насеља -наводе природне факторе који утичу на размештај и положај насеља -доводи у везу типове насеља, урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима	4
5.	Привреда	- објашњава важност привреде за живот човека – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине – сврстава занимања и професије у одговарајуће привредне секторе -самостално, уз помоћ карте издваја развијене и неразвијене регионе у свету.	7
6.	Држава и интеграциони процеси	– дефинише појам државе – наведе врсте географског положаја одређене државе – покаже испред карте државу и њене границе – има представу о значају државних граница и о величини државе	5
7.	Географија Европе	– одређује и анализира географски положај одређене регије на Земљи – илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе – препознати на географској карти Европе морске сликове, реке и језера – познаје структуре становништва Европе – знати који народи живе у свакој регији Европе	7

Наставни предмет: Француски језик - 6. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Обнављање градива из 5. разреда	Граматика и лексика из градива 5. разреда (les aticles, présentation, les adjectifs, les nombres, les nationalités, lescouleurs, lessaisons, l'heure ..)	Ученик познаје градиво на основном/средњем нивоу	2
2.	Презентативи	C'est, il/elle est	Ученик користи презентативе на основном/средњем нивоу	2
3.	Описивање бића предмета, појава, места	Описивање уз помоћ описних, присвојних придева као и поређење придева Paul a les yeux bleus, il est mon meilleur ami	Ученик уме да на основном/средњем нивоу опише себе или другу особу	4
4.	Позив и одговор на позив за учешће у заједничкој активности	Je t'invite à mon anniversaire Viens chez moi ! C'est une bonne idée, on y va/ désolé	Ученик уче да на основном/средњем нивоу упуту позив	1
5.	Изражавање временских и просторних односа	Употреба прилога за место(ici,à côté..), предлога (dans,sur,sous..)	Ученик уме да опише место на коме се налази и односе у простору	2
6.	Глаголски облици, начини, времена стања	Le présent,le passé composé,le futur simple	Ученик уме да користи наведена времена на основном и средњем нивоу	12
7.	Припреме за тестове	Увежбавање предвиђеног градива за тестове	Ученик решава задатке на основном нивоу и поједине на средњем	4
8.	Припреме за писмене задатке	Увежбавање предвиђеног градива за писмене задатке	Ученик решава задатке на основном нивоу и поједине на средњем	4
9.	Обнављање лексике	Увежбавање предвиђеног градива из лексике (Leçons1-6)	Ученик је усвојио лексику предвиђену за основни и средњи ниво	5

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ - 7.РАЗРЕД

Наставни предмет: Математика, 7. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Реални бројеви	- Квадрат и корен рационалног броја - Основна својства операција са реалним бројевима	Ученик ће бити у стању да: Израчуна квадрат рационалног броја, да израчуна квадратни корен потпуног квадрата примени одговарајућа својства операција, одреди бројевну вредност једноставнијег израза.	6
2.	Питагорина теорема	- Питагорина теорема и њене примене на правоугаоник, квадрат, ромб, трапез, једнакокраки и једнакокраки троугао	Ученик ће бити у стању да: Примени Питагорину теорему у рачунским задацима	5
3.	Цели и рационални алгебарски изрази (први део)	- Степен чији је изложилац природан број - Множење и дељење степена једнаких основа - Степен производа и количника, степен степена - Алгебарски изрази, бројевна вредност израза - Полиноми ,збир ,разлика и производ - Квадрат бинома и разлика квадрата - Растављање полинома на чиниоце у разним случајевима (коришћење дистрибутивног закона, формула за квадрат бинома и разлику квадрата, груписањем његових чланова)	Ученик ће бити у стању да: Израчуна степен реалног броја, примени одговарајућа својства операција, одреди бројевну вредност једноставнијег израза у скупу реалних бројева. Препозна сличне мономе и сабира их и множи. Трансформише збир, разлику и производ полинома, доводећи до сређеног облика полинома. Да у једноставнијим задацима примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома, растави полином на чиниоце	13
4.	Многоугао	- Многоугао (појам и врсте) - Збир углова и број дијагонала многоугла - Обим и површина многоугла	Ученик ће бити у стању да: Примени својства страница, углова и дијагонала многоугла, израчуна површину правилних многоуглова користећи обрасце конструише значајне тачке троугла.	6
5.	Круг	- Централни и периферијски угао, - Обим круга и површина круга - Дужина кружног лука - Површина кружног исечка и прстена	Ученик ће бити у стању да: Примени својства централног и перифериског угла у кругу, израчуна обим и површину круга и његових делова.	4
6.	Обрада података	- Обрада прикупљених података, одређивање аритметичке средине, медијане и мода и интерпретација.	Ученик ће бити у стању да: Одређује средњу вредност, медијану и мод	2

Наставни предмет: ФИЗИКА, 7 разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	СИЛА И КРЕТАЊЕ	Зависност брзине од времена при РППК. Равномерно успорено и равномерно убрзано кретање. – рачунски задаци Координатни систем. Графичко приказивање зависности брзине и пређеног пута од времена код равномерног праволинијског кретања. – задаци Графичко приказивање зависности убрзања од времена. – задаци Графичко приказивање зависности брзине од времена код РППК. – задаци Зависност пређеног пута од времена код РППК. – задаци Други и трећи Њутнов закон – рачунски задаци	– разликује скаларне и векторске физичке величине – користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички – анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем – зна да примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења	10
2.	КРЕТАЊЕ ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ЗЕМЉИНЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА	Слободно падање тела. Хитац навише и хитац наниже – рачунски задаци. Слободно падање тела. Хитац навише и хитац наниже – рачунски задаци. Силе трења – рачунски задаци Силе отпора – рачунски задаци	– користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички – анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем – покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање	6
3.	РАВНОТЕЖА ТЕЛА	Полуга, момент силе. Равнотежа полуге – рачунски задаци. Полуга, момент силе. Равнотежа полуге – рачунски задаци. Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон. – рачунски задаци. Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон. – рачунски задаци.	– покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења – наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу – прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води	6
4.	МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА	Рад силе теже и силе трења. – рачунски задаци. Рад силе теже и силе трења. – рачунски задаци. Кинетичка и потенцијална енергија – рачунски задаци. Кинетичка и потенцијална енергија – рачунски задаци. Закон о одржању механичке енергије. – рачунски задаци. Снага. Коефицијент корисног дејства – рачунски задаци.	– повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења – разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом – решава квалитативне и квантитативне задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...)	8

5.	ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ	Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре. – рачунски задаци. Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. – рачунски задаци.	– разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго – анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења – наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења.	6

Наставни предмет: Биологја, седми разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Једро, ДНК, гени Митоза и мејоза Генски алел Менделова правила наслеђивања Наследне болести код људи	Ученик ће бити у стању да: Зна детаљну грађу и функцију једра, структуру молекула ДНК и гена Познаје све фазе процеса митозе и мејозе Структуру генских алела Правила наслеђивања и решавање задатака у оквиру њих	6
2.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Симетрија и сегментација код животиња Симетрија и сегментација код биљака Једноћелијски еукариотски организми Грађа и функција вегетативних биљних органа Грађа репродуктивних биљних органа Заштита тела животиња Покретљивост животиња Надражљивост животиња Исхрана и дисање животиња Транспортни систем и излучивање код животиња Размножавање животиње, Гљиве и лишајеви	Зна појам симетрије и сегментације код биљака и животиња Познаје једноћелијске еукарије и њихову грађу Зна грађу и улогу вегетативних и репродуктивних биљних органа Зна грађу и улогу коже човека Зна типове скелета Зна грађу и улогу чулног система Зна процесе дисања, исхране, излучивања и размножавања Зна грађу гљива и лишајева.	14
3.	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Основни принципи систематике Кључеви за детерминацију	Да познаје принципе систематике Зна да користи кључеве за детерминацију.	3
4.	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Популација Абиотички и биотички еколошки фактори Животне области	Зна шта је популација и њене одлике Зна типове еколошких фактора Зна типове и одлике биома	5

		Биодиверзитет и очување биодиверзитета	Зна шта је биодиверзитет како га очувати.	
5.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Вируси и болести изазване вирусима Имунитет Мерење пулса и крвног притиска Уравнотежена исхрана и поремећаји у исхрани Чување и припремање хране Адолесценција, Наркоманија	Зна вирусне болести Зна шта је имунитет Зна да мери вредност пулса и крвног притиска Зна шта чини здраву исхрану.	8

Наставни предмет: Историја, 7. разред - допунска настава

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	- Основни појмови новог века	- наведе и објасни основне појмове овог историјског периода - хронолошки одреди временски оквир трајања периода новог века	2
2.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине 19. века)	- Појам револуција - Француска револуција - Време владавине Наполеона Бонапарте - Први српски устанак - Други српски устанак	- објасни појам револуције - наведе најзначајније револуције у Европи и објасни њихов значај - препозна личност - Наполеон Бонапарте, Ђорђе Петровић Карађорђе, Милош Обреновић - наведе узрок, повод и последицу Првог и Другог српског устанка	12
3.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ 19. ВЕКА	- Владавина Обреновића - Црна Гора - Срби у Хабзбуршкој монархији - Срби у Османском царству	- наведе најзначајније владаре из династије Обреновић и најзначајније догађаје из периода њихове владавине - Берлински конгрес, крунисање Милана за краља - наведе владаре Црне Горе у овом периоду и најзначајније догађаје из периода њихове владавине - објасни појам национални идентитет, Стара Србија, аутономија	8
4.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД НА ПОЧЕТКУ 20. ВЕКА	- Основни појмови периода с краја XIX и почетка XX века - Владавина Карађорђевића	- објасни појмове анексија, окупација, коалиција, империјализам, колонијализам - наведе узрок, повод, последице, временски оквир и зарађене	14

		- Балкански ратови - Свет у Великом рату - Србија у Великом рату	стране у Балканским ратовима - наведе узрок, повод, последице, временски оквир и зараћене стране у Првом светском рату	

Наставни предмет: Географија за 7 разред - Програм допунске наставе

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Европа	Географска обележја и регионална подела	Ученик уме да покаже границе Европе, острва, полуострва, заливе, државе и главне градове	10
2.	Азија	Географска обележја и регионална подела Азије, државе, физичко- географски појмови на карти	Ученик уме да покаже границе простирања континента, острва, полуострва, планине, пустиње, језера, највеће реке, да зна да у Азији живи жура раса и да су најмногољудније државе Кина и Индија	5
3.	Африка	Географска обележја и регионална подела Африке, државе, физичко-географски појмови на карти	- да зна основне појмовр на карти, да је највеће острво Африке- Мадагаскар, највећа пустиња- Сахара, најдужа река- Нил, да у Африци живе бела и црна раса, да је Африка највећи извозник какао на свету, да је континент богат златом, дијамантима,нафтом и гасом, угљем	5
4.	Северна Америка	- Основни географски подаци, природно географски, друштвено-економски подаци, природна богатства, карта	-Ученик уме да покаже на карти где се налази континент, где су Кордиљери, острва и полуострва, заливе, најдужу реку и највећа језера, да су најважнија природна богатства (Шуме, руде, вода, нафта и гас). Да је Америка велики извозник хране на свету	5
5.	Јужна Америка	Географска обележја и регионална подела Јужне Америке, државе и главни градови- Амазон	- Ученик уме да покаже на карти границе простирање континента, да покаже Анде, Амазон, пустињу Атакаму	5
6.	Аустралија и Океанија	Аустралија-привреда становништво Океанија-регионална подела и демографска обележја	-Ученик уме да на географској карти покаже континет, да покаже основне појмове (пустиње, реке, језера, планине), да зна да је Аустралија земља кенгура и коала, Аборицина, еукалиптуса, да зна да Океанију чине 3 групе острва:Меланезија, Микронезија и Полинезија	6

Програм допунске наставе: француски језик, 7. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Apprends avec les autres	L'interrogation	Ученик ће бити у стању да одговара на питања на француском језику.	1

2.	Reste en forme	Le pronom relatif <i>qui</i> Les verbes pronominaux	Ученик ће бити у стању да користи релативну заменицу <i>qui</i> , као и повратне глаголе у презенту.	6
3.	Profite de tes loisirs	Les pronoms personnels COD et COI Le passé récent, le présent progressif; le futur proche	Ученик ће бити у стању да препозна и користи личне заменице у функцији правог и неправог објекта, као и да препозна и користи прошло, садашње и будуће време.	6
4.	Prépare l'avenir	Le futur simple La comparaison	Ученик ће бити у стању да препозна и користи будуће време, као и да користи прилоге за компарацију.	6
5.	Partage des informations	Le passé composé	Ученик ће бити у стању да препозна и користи перфекат (le passé composé).	6
6.	Affirme-toi	Les pronoms relatifs <i>qui</i> et <i>que</i> Les verbes pronominaux au passé composé	Ученик ће бити у стању да препозна и користи релативне заменице <i>qui</i> и <i>que</i> ; правилно употреби прошло време повратних глагола.	6
7.	Voyage dans un pays francophone	Le vocabulaire : la francophonie et le climat	Ученик ће бити у стању да говори о клими неких франкофоних земаља, као и да опише одређену територију.	5

Наставни предмет: Енглески језик - 7. разред (36 часова)

Редни број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Teen life Медији и лични идентитет	Present Simple Tense, Revision of vocabulary and expressions from Discover English 3, Pronouns, Present Continuous Tense, Past Simple Tense	5
2.	World-Famous Школски живот и путовања	Reading Comprehension (school), Future Simple/Going to, Prepositions, Speaking practice (asking for help), Countable/uncountable Nouns	5
3.	Have you ever...? Живот у иностранству, образовање и васпитање	Present Perfect, Present perfect vs Past Simple, Used to, Speaking Practice (Travelling), Vocabulary revision (Units 1-3)	5

4.	A Taste of Adventure Професионални живот имеђуљудски односи	Present /Past Tenses, Listening Comprehension, Question Tags, Adjectives/Adverbs, Vocabulary extension (Camping)	5
5.	Get the Message across Видови комуникације	Articles, Modal Verbs, Writing an e-mail, Speaking Practice (Different means of communication), Writing messages using abbreviations and emoticons	5
6.	Making a Difference Очување животне средине, брига о другима	Passive Voice, Passive Voice, Speaking practice (In a restaurant), Writing a menu, Listening Comprehension Reading short stories	6
7.	A Material World Мода и куповина	Vocabulary practice (clothes), Infinitive/Gerund, Making questions, Making questions, Reading Comprehension	5

Наставни предмет: Хемија - 7. Разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	Предмет изучавања хемије, Хемијско посуђе и прибор	Идентификација и објашњење појмова који повезују хемију са другим наукама	2
2.	Хемија као експериментална наука и хемијска лабораторија	Физичка и хемијска својства супстанци, Физичке и хемијске промене супстанци	Повезивање физичких и хемијских промена супстанци са појавама из вакодневног живота	2
3.	Атоми и хемијски елементи	Хемијски симболи, Грађа атома, Структура електронског омотача, Структура електронског омотача, Периодни систем елемената	Налазити потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију	6
4.	Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	Ковалентна веза, Атомска и молекулска кристална решетка, Јонска веза и јонска кристална решетка	Објашњење основних разлика између ковалентне и јонске везе	3

5.	Хомогене и хетерогене смеше	Смеше, .Растварање и растворљивост, Раствори, Масени процентни састав	Разликовање хомогених и хетерогених смеша	4
6.	Хемијске једначине и хемијске реакције	Хемијске реакције, Хемијске једначине, Закон о одржању масе, Хемијске једначине	Разликовање хемијских закона	4
7.	Израчунавања у хемији	.Релативна атомска и молекулска, Маса, .Количина супстанце, Закон сталних односа маса, Израчунавања на основу хемијских једначина	Објашњење основних хемијских израчунавања	4
8.	Водоник и кисеоник и њихова једињења	Водоник и кисеоник, Оксиди, Киселине, Соли, Неутрализација	Разликовање класа неорганских једињења	5

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ - 8.РАЗРЕД

Наставни предмет: Српски језик, осми разред (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Књижевност	ЛИРИКА -Ђура Јакшић: „Отаџбина” -Јован Јовановић Змај: „Светли гробови” -Јован Јовановић Змај: „Ђулићи” (избор) ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ - Бранко Радичевић: Ђачки растанак (одломак „Ој Карловци, место моје драго...”) - Народна епско-лирска песма: Женидба Милића Барјактара ЕПИКА -Доситеј Обрадовић: Живот и прикљученија (одломак) -Прота Матеја Ненадовић: Мемоари (одломак) -Петар Петровић Његош: Горски вијенац (одломак „Бадње вече”) -Симо Матавуљ: „Пилипенда” -Лаза Лазаревић: „Све ће то народ позлатити”	– Чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела ,парафира прочитано. – одреди род књижевног дела и врсту. – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера. – разликује ауторску приповетку од романа, разликује облике казивања; уочава мотив, тему, радњу, место и време радње једног дела. -одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту; – одреди тему и главне и споредне мотиве ; – илуструје особине ликова примерима из текста ; – уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину - напредује у стицању читалачких компетенција	10

		ДРАМА 1. Данило Киш: Ноћ и магла 2. Петар Кочић: Јазавац пред судом (одломак)	-уочава хумор у књижевном делу	
2.	Језик	-Морфологија; врсте и подврсте речи; падежи и значења падежа - Фонетика- гласови и подела гласова; гласовне промене; слоготворно Р; Акценат-основни појмови - Синтакса-предикатска и комуникативна реченица; -Напоредни односи	- разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију -разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима)	18
3.	Језичка култура	- Подела текстова и облика изражавања према основној сврси:излагање (експозиција), опис (дескрипција), приповедање (нарација) - Технички опис(давање објективних обавештења о томе како нешто изгледа) и сугестивни опис(у уметничком делу). - Техничка нарација(упуства и обавештења како нешто функционише) и сугестивна нарација (у ум.делу). - Технички и сугестивни опис: описивање неког предмета из околине, из ентеријера и екстеријера, најпре објективно (технички опис), а затим изражавајући сопствене утиске(сугестивни опис). - Препричавање текста са променом редоследа догађаја(ретроспектива)-по самостално сачињеном плану. - Лексикологија: аугментативи са пејоративима и деминутиви са хипокористима.	- користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) – саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште – проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напамет говори одабране књижевне текстове или одломке	8

Наставни предмет: Математика, 8. разред (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Сличност троуглова	Пропорционалне величине Талесова теорема	Решавају једноставне задатке у свескама и на табли уз примену Талесове теореме. Размишљају, одговарају, коментарију, раде домаће...	4
2.	Тачка, права и	Однос тачке и праве, тачке и равни.	Правилно цртају потребне скице приликом решавања задатака.	4

	раван	Односи правих; мимоилазне праве.	- Негују уредност прецизност и тачност у раду.	
3.	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	Решавање линеарних једначина с једном непознатом.	Решавају једноставне примере линеарних једначина и неједначина.	4
4.	Призма	Призма: појам, врсте, елементи.	Знају шта је призма. - Умеју да скицирају троугаоне, четворостране и шестостране призме - Знају да израчунају површине и запремине неких призма када су познати сви елементи	3
5.	Пирамида	Пирамида: појам, врсте, елементи.	Знају шта је пирамида. Умеју да скицирају троугаоне, четворостране и шестостране пирамиде - Знају да израчунају површине и запремине неких пирамида када су познати сви елементи	4
6.	Линеарна функција	Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције,	Правилно цртају и обележавају координатни систем. Умеју да прикажу одговарајуће функције	3
7.	Графичко представљање статистичких података		Умеју да читају податке са графика - Умеју да израчунају медијану и средњу вредност	5
8.	Системи линеарних једначина са две непознате	Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате.	Знају да реше једноставне системе методом замене и методом супротних коефицијаната	3
9.	Ваљак	Ваљак и његови елементи.	-Знају да скицирају ваљак - Знају да израчунају површинеу и запремину ваљка када су познати сви елементи	3
10.	Купа	Купа и њени елементи.	Знају да скицирају купу - Знају да израчунају површинеу и запремину купе када су познати сви елементи	3
11.	Лопта	Појам лопте и сфере.	Знају да скицирају лопту - Знају да израчунају површинеу и запремину лопте када је познат полупречник лопте	1

Наставни предмет:ФИЗИКА, 8 разред (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова

1.	ОСЦИЛАТО РНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Закон одржања механичке енергије при осцилаторном кретању. Таласно кретање (механички талас). Звук. Карактеристике звука.	- повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; - описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (осцилаторно и таласно кретање)	6
2.	СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ	Светлост (основни појмови). Праволинијско простирање светлости (сенка, полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала. Брзина светлости у различитим срединама. Сочива. Преламање светлости. Лупа и микроскоп.	- анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; - демонстрира и објасни: појаву сенке. - примењује превентивне мере заштите од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу;	10
3.	ЕЛЕКТРИЧН О ПОЉЕ	Наелектрисавање тела Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајамно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље.	- демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; - прикаже и опише електрично поље, повеже електрични напон и јачину електричног поља; - разликује скаларне и векторске физичке величине;	6
4.	ЕЛЕКТРИЧН А СТРУЈА	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори електричне струје. Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон. Везивање отпорника Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон.	- објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; - наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; - познаје основне елементе електричног кола, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из области електрична струја; - израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и придржава се основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу.	10

5.	МАГНЕТНО ПОЉЕ	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје	- описује деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; - објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; - користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из области магнетно поље.	4

Наставни предмет: Биологија, осми разред (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	Ћелија и ћелијске органеле Ћелијски метаболизам Матичне ћелије Надражљивост, проводљивост и контрактилност Чулно – нервни систем Делови рефлексног лука Ендокрини систем Хомеостаза Температурна регулација Дисање Фотосинтеза Транспирација	Ученик ће бити у стању да: Разуме грађу ћелије, као и грађу и улогу ћелијских органела Да зна шта је ћелијски метаболизам Зна шта су матичне ћелије Познаје делове рефлексног лука Зна органе чулног, нервног и ендокриног система Зна шта је хомеостаза Зна шта је температурна регулација Зна како се одвија процес дисања, фотосинтезе и транспирације	16
2.	Човек и здравље	Анализа крви и урина Контрацепција	Зна да тумачи резултате крви и урина Зна шта је контрацепција и типове исте	4
3.	Порекло и разноврсност живота	„Календар живота“ Значај фотосинтезе и озонског омотача у еволуцији живог света	Зна геолошка доба	3

4.	Наслеђивање и еволуција	Хормонски индуковане промене Теорија еволуције Постанак нових врста кроз еволуционе процесе Еволуција човека	Познаје теорију еволуције и како је текла еволуција човека	6
5.	Живот у екосистему	Еволуција и развој екосистема Циклуси кружења основних супстанци у природи Водени екосистеми Србије Копнени екосистемим Србије Интродукција, реинтродукција и инвазивне врсте	Зна шта је екосистем и типове карактеристике	7

Натавни предмет: Историја ОСМИ разред , годишњи фонд: 34

Ред. број	Тема	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Европа свет и српски народ у југословенској држави између два светска рата	Стварање југословенске државе, Југословенска краљевина (1918-1941)	Ученик ће знати основне појмове везане за краљевину Југославију	10
2.	Други светски рат	Други светски рат (1939-1945)	Ученик ће знати учеснике рата, лидере водећих сила и покрета отпора у Југославији	8
3.	Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду Хладног рата	Хладни рат, Социјалистичка Југославија	Ученик ће знати основне појмове о Хладном рату и СФРЈ	10
4.	Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима	Свет после Хладног рата и пада берлинског зида, Распад Југославије	Ученик ће знати основне појмове о савременим догађајима, (Распад СФРЈ и Осамостаљење Србије)	6

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА, 8. разред (34 часа)

Циљ допунске наставе географије: - додатна подршка ученицима који имају потешкоћа у савладавању наставних садржаја географије предвиђених Наставним планом и програмом, посебно ученицима који су у индивидуалном образовном програму или ученицима који су дуго одсуствовали са часова редовне наставе, али и оним ученицима који имају жељу да утврде стечена знања, а на часовима редовне наставе немају прилику да им се предметни наставник више посвети због бројности ученика у самом одељењу.

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Географски положај, границе и величина територије Србије	- Основни појмови о Србији , Интеграциони процеси	Објасни и наведе основне податке о Србији	2

2.	Физичко-географске одлике Србије	- Геотектонски процеси на територији Србије. Тектонски облици рељефа, Реке и језера Србије	Препозна на карти основне природно-географске елементе	12
3.	Друштвено-географске одлике Србије	- Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Миграциони процеси. Структуре становништва.	Разуме основне податке о становништву Србије	10
4.	Природна и културна баштина Србије	Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији	Препозна културну и природну баштину у Србији	6
5.	Срби у региону и дијаспори	- Срби у Црној Гори. Срби у БиХ – Република Српска.	Наведе разлоге одласка срба из Србије	4

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ Наставни предмет: Француски језик разред: 8. (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Прилози	Прилози за начин	Ученик ће бити у стању да изрази начин вршења радње	4
2.	Изражавање опозиције	Везници за изражавање опозиције	Ученик ће бити у стању да изрази супротност	5
3.	Изражавање узрока	Везници за изражавање узрока	Ученик ће бити у стању да изрази узрок вршења радње	5
4.	Изражавање последице	Везници за изражавање последице	Ученик ће бити у стању да изрази последицу вршења радње	5
5.	Изражавање услова	Изражавање реалног и замишљеног услова	Ученик ће бити у стању да изрази услов вршења радње	5
6.	Глаголски облици	Презент, перфекат, имперфекат и футур	Ученик ће бити у стању да се изрази у садашњости, прошлости и будућности	5
7.	Временске одреднице	Индикатори помоћу којих се прецизно одређује време вршења радње	Ученик ће бити у стању да одреди време вршења радње	5

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, ЗА 8. РАЗРЕД Фонд часова: 34

Редни број	Наставна област	Садржај	Број часова

1.	Be Yourself	Present Simple Tense Present Continuous Tense, Revision of vocabulary and expressions from Discover, English 3, Comparison of Adjectives, Speaking practice: my hobbies and interests, Writing practice: an informal email	5
2.	Amazing Feats	Past Tenses, Prefixes, Adjectives for describing a person. Speaking practice (Make up a story, using a picture.), Reading comprehension(description)	5
3.	Nature all around	Present Perfect, Present perfect vs Past Simple , Modal Verbs, Speaking Practice (Facebook, my blog, Instagram..), Vocabulary revision (Units 1-3)	5
4.	Time for a Holiday	Future Forms, Present /Past Tenses, Listening Comprehension,Conditionals ,Prepositions	5
5.	Shop till you drop?	Passive Voice Part 1, Passive Voice Part 2, Vocabulary Revision(Clothes, Shopping..), Speaking Practice(watching a video), Writing (Describe something you bought)	5
6.	Tech it easy	Reading short stories, Reported Speech Part 1, Reported Speech Part 2, Word formation, Listening Comprehension	5
7.	Killing Time	Articles, Making questions, Vocabulary Practice (Idioms, Proverbs, Collocations), Vocabulary Revision(Units 1-7)	4

Наставни предмет: Хемија - 8. Разред (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Метали	Метали, Физичка својства метала, Калцијум, Гвожђе, алуминијум, бакар, Легуре	Правилно руковање лабораторијским прибором и посуђем и одговоран однос према животној средини	5
2.	Неметали	Неметали, Физичка својства неметала, Водоник, Кисеоник, Сумпор, Азот, Угљеник	Описивање физичких и хемијских ообина неметала	7

3.	Соли	Соли, Добијање соли, Својства и примена соли	Исписивање формула соли и именовање истих	3
4.	Органска једињења и њихова општа својства	Органска једињења угљеника, Класификација органских једињења	Разликовање органских једињења	2
5.	Угљоводоници	Угљоводоници, Алкани, Алкени и алкини, Физичка својства ацикличних , Угљоводоника, Арени	Разликовање угљоводоника	5
6.	Органска једињења са кисеоником	Алкохоли, .Физичка својства угљоводоника, Карбоксилне киселине, Естри	Разликовање органских једињења са кисеоником	4
7	Биолошки важна органска једињења	Масти и уља, Моносахариди, Дисахариди, Полисахариди	Разликовање биолошки важних органских једињења	4
8	Заштита животне средине и зелена хемија	Загађивачи воде, Загаживачи ваздуха, Загађивачи земљишта, Мере заштите животне средине	Развијање еколошке свести	4

Наставни предмет: Историја, 8. разред, фонд часова: 34 часа

Ред. број	Тема	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Европа свет и српски народ у југословенској држави између два светска рата	Стварање југословенске државе Југословенска краљевина (1918-1941)	Ученик ће знати основне појмове везане за краљевину Југославију	10
2.	Други светски рат	Други светски рат (1939-1945)	Ученик ће знати учеснике рата, лидере водећих сила и покрета отпора у Југославији	7
3.	Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду Хладног рата	Хладни рат Социјалистичка Југославија	Ученик ће знати основне појмове о Хладном рату и СФРЈ	10
4.	Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима	Свет после Хладног рата и пада берлинског зида , Распад Југославије	Ученик ће знати основне појмове о савременим догађајима (Распад СФРЈ и Осамостаљење Србије)	7

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ - 5. РАЗРЕД

Наставни предмет: Српски језик, пети разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Књижевност	-„Хајдуци“, Бранислав Нушић -„Прва бразда“, Милован Глишић - Народне епске песме (особине) - Народне лирске песме (особине) - Народне бајке - Избор из савремене поезије за децу - Дело завичајног писца по избору - Лирско и епско проповедање на одабраним примерима	- повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита. -чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела; одреди род књижевног дела и врсту. – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера. – разликује ауторску приповетку од романа. – анализира структуру лирске песме: стих, строфа, рима – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; – одреди тему и главне и споредне мотиве; -напредује у стицању читалачких компетенција	10
2.	Језик	- Падежи - Променљиве и непроменљиве речи - Врсте именица и придева - Глаголи; глаголски вид и глаголски род; глаголски облици - Инфинитив и инфинитивна основа - Презент и презентска основа -Врсте предиката	-разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију - употребљава падежне облике у складу са нормом; – употребљава глаголске облике у складу са нормом; - Разликује глаголске категорије, правилно употребљава научене глаголске облике; -Уме да одреди презентску и инфинитивну основу; - Зна да разликује именски од глаголског предиката	18
3.	Језичка култура	- Богаћење речника - Стилске фигуре(метафора, епитет, хипербола, персонификација, поређење, ономатопеја) - Акценат (основне карактеристике) - Облици казивања (дијалог, монолог, наратија и дескрипција)	-користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста; – напамет говори одабране књижевне текстове или одломке	8

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА, 5. разред (36 часова)

Ред. Број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Скупови	Подскупови Једнаки скупови Унија и разлика скупова Разлика скупова Речи „и“, „или“, „сваки“, „неки	- постављање проблема за проналажење решења ; - решавање сложених текстуалних задатака применом скупова ; - решавање израза са више скуповних операција; - решавање сложеног бројевног израза --решавање задатака са такмичења;	6
2.	Геометри-јски објекти	Кружница и круг Круг и права Централна симетрија Вектор	- разликовање узајамног положаја правих - указивање на узајамни положај кружница у зависности од централног растојања	3
3.	Дељивост бројева	Дељивост бројева Дељивост са 2,3,4,5,9,25 и са декадним јединицама Највећи заједнички делилац Најмањи заједнички садржалац	- примена правила дељивости - на основу основних правила дељивости, изводити правила дељивости нза сложене бројеве - примена на текстуалне задатке одговарајућих правила - навођење на закључивања у којим ситуацијама се користи НЗС и НЗД	5
4.	Угао	Упоредивање углова Сабирање и одузимање углова Упоредни и унакрсни углови Мерење углова Рачунање са угловима Суплементни и комплементни углови Паралелне праве и трансверзала	- цртањем слика поставити пред ученике задатке које треба решити као и пружање помоћи ; - цртају, уочавају проблем и трагају за решењем; - увежбано извођење рачунских операција са са различитим угаоним мерама; - указивање на примену углова; - логичко закључивање о величини угла и његовом одређивању на основу слике;	6
5.	Разломци – први део	Разломци на бројевној полуправој Проширивање и скраћивање разломака Упоредивање разломака Децимални разломци Упоредивање децималних бројева Сабирање и одузимање разломака	-смисаоно схватати разломке ; - увежбавање скраћивања и проширивања разломака, као и претварања разломка у децимални запис и обрнуто ; -вежбање сложених задатака са упоређивањем; -вежбање задатака са такмичења; -уочавање поступка решавања; типских задатака; -развијање дедуктивног закључивања;	6
6.	Осна симетрија	Осна симетрија у равни Осносиметричне фигуре Симетрала дужи Симетрала угла	- усвајање примене особина симетрале дужи и угла; - конструисање осносиметричних фигура и скупа тачака; - увиђање примене у свакодневном животу и повезивање градива	4
7.	Разломци- други део	Сабирање и одузимање децималних бројева Једначине Неједначине Аритметичка средина Множење разломака Дељење разломака Множење децималних бројева	- примењују рачунске операције сабирања и одузимања с децималним бројевима у сложенијим задацима; - решавање једначина и неједначина са разломцима; - израчунавање аритметичке средина и њена примена;	6

		Дељење децималних бројева	- увежбавање множења и дељења у оба записа; - примењују на решавање задатака с такмичења рачунске операције множења и дељења децималних бројева	

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА, 5. Разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1	ПОРЕКЛО И РАЗНО-ВРСНОСТ ЖИВОТА	Жива бића на планети, настанак и развој Како упознајемо природу – лабораторија Ћелија и ћелијски организми Класификација живих бића Исхрана- храна као извор енергије Дисање Излучивање, надражљивост и кретање Размножавање – полно и бесполно Раст и развиће Промене у пубертету	Ученик ће бити у стању да: - истражује особине живих бића према упутствима наставника - групише жива бића према њиховим заједничким особинама - одабира видљиве особине важне за класификацију живих бића - доводи у везу органе појединих система са њиховом улогом и разуме начин њиховог функционисања у односу на грађу	15
2	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Живот у воденој и копненој средини Живот у води Живот на копну Живот под земљом	- идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, - доводи у везу њихову грађу и адаптираност у односу на средину у којој живе и примењује на непознатим примерима	5
3	НАСЛЕЂИ-ВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Преношење особина са родитеља на потомке, разлике између родитеља и потомака Варијабилност и узроци варијабилности Варијабилност организама унутар врсте	- прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте и изводи закључке - разликује наследне и ненаследне особине на моделима из свакодневног живота - поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора - објасни како настају мутације	4
4	ЖИВОТ У ЕКО СИСТЕМУ	Жива бића из непосредног окружења Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину Заштита живих бића и животне средине Очување природе у мом крају Дивље животиње као кућни љубимци Значај врста за човека	- доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи - доприноси заштити природе у окружењу - анализира стање у животној средини у околини школе - препозна елементе одговорног понашања према животној средини	6

5	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Здрава исхрана и унос воде Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци Физичка активност и здравље Промене у пубертету	- уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања - укаже на последице прераног ступања у сексуалне односе - утврди елементе здравог начина живота	6

Наставни предмет: Географија, ДОДАТНА НАСТАВА, 5. разред

Ред.број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Васиона	- Васиона - Сунчев систем	Уочава последице кретања васионских тела	4
2.	Земљина кретања	- Океани и континенти - Ротација - Револуција	Анализира Земљина кретања	6
3.	Унутрашња грађа земље и рељеф	- Вулкани и земљотреси - Стене - Спољашње силе	Објашњава настанак планина и низија Разликује ерозивне и акумулативне процесе Наводе примере деловања човека на рељеф	9
4.	Ваздушни омотач земље	Климатски елементи типови климе, Временска прогноза	Објашњава последице климатских промена	6
5.	Воде на земљи	Светско море, Воде на копну - Човек и вода	Анализира особине и кретања воде и њихове последице на човека	9
6.	Биљни и животињски свет	- Распрострањеност биљног и животињског света - Угроженост и заштита	Објасни узроке и последице кретања и преношења биљних и животињских врста са континента на континент	2

Наставни предмет: Историја, 5.разред (36 часова) - ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Ред. Број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Основи проучавања прошлости	-Појам историје -Историјски извори -Хронологија – древни начини рачунања времена	-именује периоде прошлости и историјске периоде, зна да наведе граничнодогађаје -уме да разврста историјске изворе према њиховој основној подели -повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека) -лоцира одређену временску одредницу на временској линији -разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости	3
2.	Праисторија	- Праисторијска археолошка налазишта	- наведе и пронађе на историјској карти места где су се налазиле најнапредније праисторијске заједнице на простору Европе и данашње Србије (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...) - познаје њихове основне карактеристике	3
3.	Стари исток	- Египат - Месопотамија - Државе Леванта	- лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку - наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока - увиђа значај културних, научних и привредних достигнућа народа Старог истока и њихов утицај на савремени свет	6
4.	Античка Грчка	- Херодот - Грчки полиси - Грчки митови - Александар Велики	- зна да објасни појам полис и да наведе водеће грчке државе, објасни њихове односе, пореди државно уређење Атине и Спарте, начина живота у Атини и Спарти, начина васпитања и положај жена - кроз самостално истраживање упознаје основна обележја и значај митологије Античке Грчке - наведе важне чињенице о историјским личностима које су обележиле историју Старе Грчке	12
5.	Антички Рим	- Римска војска - Римски богови - Октавијан Август - Милански едикт	- познаје особености римске војске, њен значај у ширењу римске територије и последице римских освајања - кроз самостално истраживање упознаје основна обележја и значај религије античког Рима - наведе важне чињенице о историјским личностима које су обележиле историју Старог Рима - наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства	12

Наставни предмет: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК, 5. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Читалачки клуб	Читање магазина MagAdo, прелиставање француске штампе и литературе која се може пронаћи у библиотеци школе. Прављење зидних новина. Писање чланака за	Развијено интересовање за читање на француском и за целоживотним учењем	7

		школске новине.		
2.	Мој час на француском језику	Користимо француски језик на часу математике, ликовног, француског, физичког, грађанског васпитања и географије.	Способност коришћења француског језика на другим часовима и у ситуацији школовања у иностранству	7
3.	Групни пројекти	Правимо едукативне игрице, картице, календар са рођенданима за одељење, представљамо нашу школу, играмо се на француском „слепа бака“ правимо туристички летак идеалног града или земље.	Способност примене наученог и коришћења француског у практичним активностима	6
4.	Индивидуални пројекти	Глумимо французе, тражи се идеални пријатељ који одговара опису, правимо распоред часова, припремамо презентацију за одељење о омиљеном спортисти, правимо картице за игру „тајанствено занимање“	Развој предузимљивости, дигиталне компетенције	6
5.	Мини-пројекти	Представљамо пријатеље, правимо изложбу за одељење, правимо обележивач страница са мотивом француског сликара по избору (истражујемо на интернету), описујемо школску библиотеку, истражујемо и пишемо о омиљеној животињи, правимо анкету која су три омиљена предмета у нашем одељењу, упознајемо се са географијом Француске, истражујемо о Мадагаскару, правимо туристичку презентацију Србије, Београда...	Примена наученог у практичним активностима, развијена сарадња, тимски дух, стваралаштво	10

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ –Енглески језик, 5. разред (36 часова)

Ред. Број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Starter	- articles - prepositions of place - numbers	4
2.	Meet the Johnsons	- to be – possessives - have got	4
3.	Our neighbourhood	- there is/are - present continuous - plural of nouns	4
4.	A day in the Johnson's home	- present simple - object pronouns	4
5.	Who is faster?	- can/can't -adverbs - comparison of adjectives	4
6.	The secret door	- past simple to be - past simple-regular verbs	4
7.	A picnic in Hyde park	- past simple-irregular verbs - countable and uncountable nouns	4
	A fancy dress party	- like+ing - will/won't - going to	

8.			4
9.	Over the moon	- tense review - imperative - must/mustn't	4

Информатика и рачунарство – 5. разред (36 часова)

Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
Увод у програмирање	Уводни час Алгоритамски начин решавања проблема Представљање програмског окружења Основни елементи и синтакса Утврђивање	Ученик уме да: -саставља алгоритме,-наведе редослед корака, у решавању проблема у, свакодневном животу (алгоритамски начин решава проблем) -користи аритметичке операторе и покаже како се Пајтон може користити као калкулатор – креира програм у текстуалном програмском језику	5
Гранање	Наредба гранања-први део Наредба гранања-други део Наредба гранања-трећи део Наредба гранања- комбиновани задаци	Ученик ће бити у стању да: – користи математичке изразе за израчунавања у програмима; -да у програмима примењује релационе операторе – проналази и отклања грешке у програму;	4
Функција	Функција -први до функција -други део Гранање и функција	Ученик ће бити у стању да: – креира и примени сопствене функције са или без аргумената које решавају неки проблем - проналази и отклања грешке у програму; – препозна и користи уграђене функције у Пајтону за рад над бројевним и тексуталним подацима или променљивама, као и њиховим параметрима	3
Петље	Петље први део Петље други део Петље трећи део Петље четврти део Петље пети део	Ученик ће бити у стању да: -разуме да нам је за решавање неког проблема некада непознат тачан број понављања - користи петљу while чије се наредбе извршавају све док задати услов није испуњен - отклања грешке у програму;	5
Структуре података	Структуре података 1. Део Структуре података 2. део Рад са стринговима 3. део Рад са стринговима 4. део	Ученик ће бити у стању да: - разуме појамове: колекција података, листа и елемент листе, -да разуме како се приступа појединачном елементу листе, решава проблеме користећи основне функције за рад са листама, - разуме појам ниске (стринга),- познаје основне функције за рад са нискама, - решава проблеме користећи основне функције за рад са нискама, - отклања грешке у програму;	4

Библиотеке	Библиотеке 1. Део Библиотеке 2. део Библиотеке 3. део Библиотеке 4. део Библиотеке 5. део Библиотеке 6. део Библиотеке 7. део	Ученик ће бити у стању да: - се упозна са библиотеком која обезбеђује стварање случајног броја из одређеног интервала - се упозна са библиотеком математичких функција - проналази и отклања грешке у програму; - како се приступа појединачном елементу скупа и речника, - решава проблеме користећи основне операције за рад са скуповима (унију, пресек, разлику).	7
Комбиновани задаци	Комбиновани задаци	-Ученик ће бити у стању да: решава проблеме користећи основне функције за рад са нискама, да разуме како се приступа појединачном елементу листе, скупа, речника, решава проблеме користећи основне функције за рад са листама, решава проблеме користећи основне операције за рад са скуповима (унију, пресек, разлику), отклања грешке у програму;	5

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ - 6.РАЗРЕД

Наставни предмет: Српски језик, шести разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Књижевност	-Петар Кочић: Јаблан -А. Нанети: Мој дека је био трешња - Бранислав Нушић: Аналфабета (одломак) -С.В. Јанковић: Сирото ждребе -М.Станисављевић: И ми коња за трку имамо - Иво Андрић: Аска и вук -Антон Павлович Чехов:Вањка -С. Раичковић:Хвала Сунцу, Земљи, трави -В. Петровић: Ратар -С. Јесењин: Песма о керуши -М. Данојлић: Овај дечак зове се Пепо Крста -М. Антић: Плава звезда -Ђура Јакшић: Вече -Јован Дучић: Село	-повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита. – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела; одреди род књижевног дела и врсту. – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера. – разликује ауторску приповетку од романа. – одреди тему и главне и споредне мотиве; -напредује у стицању читалачких компетенција -одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шалјив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела.	10
		-Подела речи по настанку: просте и творенице.	- разликује променљиве речи од непроменљивих	

2.	Језик	Породица речи.Корен речи.Саставни делови твореница-творбене основе, префикси и суфикси. -Настанак гласова и говорни органи.Подела гласова- самогласници и сугласници(прави сугласници и сонанти). Подела сугласника по звучности и по месту изговора. -Подела речи на слоге, слоготворно р. Гласовне промене-једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту творбе, јотовање, палатализација, сибиларизација, непостојано А, прелазак Л у О, губљење сугласника; -Грађење и основно значење глаголских времена: аорист, имперфекат, плусквамперфекат. Независне предикатске реченице. Комуникативна реченица.	– разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију - употребљава падежне облике у складу са нормом; – употребљава глаголске облике у складу са нормом; - Разликује глаголске категорије,правилно употребљава научене глаголске облике; – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима -разликује гласовне промене и уме да их одреди у датом примеру; - Зна да разликује гласове по месту изговора и по начину творбе;	18
3.	Језичка култура	Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Анализирање снимљених казивања и читања(звучна читанка). Говорне вежбе на унапред утврђену тему. Учтиве форме обраћања. Лексикологија:аугментативи са пејоративима и деминутиви са хипокористичима. Правописне вежбе: диктат, попуњавање, уочавање и објашњавање научених правописних правила на тексту.	-користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издаја делове текста; – напамет говори одабране књижевне текстове или одломке, саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште – проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту.	8

ДОДАТНА НАСТАВА Наставни предмет:математика, 6. разред (36)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Цели бројеви	Изрази са целим бројевима, једначине и неједначине	Ученици ће умети да реше сложеније задатке из наведене области	4

		са апсолутним вредностима		
2.	Делљивост	Текстуални задаци	Ученици ће умети да реше сложеније задатке из наведене области	4
3.	Прости бројеви	Докази	Ученици ће умети да реше сложеније задатке из наведене области	4
4.	Дирихлеов принцип	Примена Дирихлеовог принципа	Ученици ће умети да реше сложеније задатке из наведене области	4
5.	Конструкцијски задаци	Сложенија конструкција троуглова и четвороуглова	Ученици ће умети да реше сложеније задатке из наведене области	4
6.	Троугао и четвороугао	Израчунавање углова троугла и четвороугла, сложенији задаци, примена ставова подударности	Ученици ће умети да реше сложеније задатке из наведене области	4
7.	Значајне тачке троуглова	Центар уписане и описане кружнице, ортоцентар, тежиште троугла	Ученици ће умети да реше сложеније задатке из наведе области	4
8.	Геометријски доказ	Геометријски докази, текстуални задаци	Ученици ће умети да реше сложеније задатке из наведе области	4
9.	Рационални бројеви	Сложени задаци са рационалним бројевима, скраћивање разломака, упоређивање	Ученици ће умети да реше сложеније задатке из наведене области	4

ДОДАТНА НАСТАВА Наставни предмет: ФИЗИКА, 6 разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	КРЕТАЊЕ	Симулација на рачунару различитих врста кретања у свакодневном животу Релативна брзина праволинијског кретања Решавање проблема у вези са израчунавањем брзине праволинијског кретања Решавање проблема у вези са израчунавањем пута и средње брзине Таблично и графичко приказивање пређеног пута и брзине у зависности од времена. Коришћење графика.	По завршетку теме -ученик зна шта је механичко кретање -ученик разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине - одређује средњу брзину -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке. -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама SI система. -разликује основне и изведене физичке величине.	10

2.	СИЛА	Симулација на рачунару различитих облика међусобних деловања тела Резултујућа сила која делује на тело (опругу) Решавање проблема у вези са истезањем еластичне опруге (динамометра) и тежином тега, односно са калибрисањем опруге	По завршетку теме: -ученик објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање). -ученик демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу. -ученик демонстрира појаву деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета. -разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела. -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега). -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке.	6
3.	МЕРЕЊЕ	Симулација рада различитих мерила и мерних инструмената на рачунару Међународни систем мера (SI) и његово коришћење Апсолутна и релативна грешка мерења. Резултат мерења. Записивање резултата мерења (таблично, графички) Симулација на рачунару мерења времена, пута, брзине и силе	По завршетку теме: -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система(SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега) -ученик процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно тачност мерења) -ученик мери време, дужину и запремину, одређује површину и запремину. -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке. -ученик одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења.	8
4.	МАСА И ГУСТИНА	Симулација на рачунару примера за инертност тела Решавање проблема у којима се користе величине маса, тежина, густина	По завршетку теме: -ученик повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације). -ученик демонстрира појаву инерције тела. -ученик мери масу и запремину тела и на основу мерених вредности одређује густину. -ученик мери тежину тела. -ученик решава квалитативне, квантитативне задатке везане за густину. -ученик изражава физичке величине у одговарајућим јединицама SI система, разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	4

5.	ПРИТИСАК	Симулација на рачунару различитих примера притиска тела, као и притиска у течности и гасу Хидростатички притисак (принцип рада водовода, фонтане) Кретање тела у флуидима (кретање подморнице, ваздушног балона). Примена Паскаловог закона. Хидраулична преса Посета некој лабораторији (кабинету) за физику на факултету, научноистраживачком институту, електрани, фабрици, кабинету у гимназији и др.	По завршетку теме: -ученик разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...) -ученик познаје примену хидростатичког притиска (принцип рада водовода, фонтане). -мери тежину тела, одређује површину и на основу измерених вредности зна да одреди притисак чврстих тела. -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке везане за притисак. -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама SI система, разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	8

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ Наставни предмет: БИОЛОГИЈА, 6. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Грађа људског тела Једноћелијски организми Колоније Вишећелијски организми Гљиве- грађа, јестиве и отровне Биљке- упоредна грађа маховина, апратница, скривеносеменица и голосеменица Животиње- упоредна грађа бескичмењака Животиње- упоредна грађа кичмењака Исхрана и дисање кичмењака и бескичмењака Транспорт и излучивање кичмењака и бескичмењака Размножавање животиња и биљака Ћелија- разлике између ћелија бактерије, гљиве, биљке и животиње Ћелијско дисање- митохондрија и фотосинтеза- хлоропласт	Ученици ће бити у стању да: - одреде положај органа у телу човека и упореде грађу различитих система органа -упореде грађу бактерија, гљива, биљака и животињана нивоу ћелија и органиазма - повежу грађу органа и њихове улоге са животним процесима организма. -истражују помоћу микроскопа грађу ћелије - разликују грађу и улогу једра, митохондрија, хлоропласта и вакуола	13
2	ЖИВОТ У ЕКО-СИСТЕМУ	Животна средина, станиште, популација, екосистем, еколошка ниша, адаптације и животне форме Абиотички и биотички фактори Угрожавање живих бића и њихова заштита	- праве разлику између еколошких нивоа и препознају примере из околине - доводе у везу адаптираност са грађом организама и средином у којој живе. - доведе у везу промене у спољашњој средини са губитком разноврсности живих бића -препознаје начине	3

			очувања биодиверзитета	
3	НАСЛЕ- БИВАЊЕ И ЕВО-ЛУЦИЈА	Наследни материјал у телесним и полним ћелијама и његово преношење на потомство Наследне особине, спољашња средина и варијабилност организма Природна и вештачка селекција Значај вештачке селекције	– препознају грађу ДНК направи разлику у количини наследног материјала између полних и телесних ћелија појмове ген и генотип индивидуалну варијабилност са утицајем спољашње средине и променама на наследном материјалу -идентификују примере природне и вештачке селекције у окружењу	5
4	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСН ОСТ ЖИВОТА	Постанак живота на Земљи Развој живота на Земљи Дрво живота	- прикупе податке о различитим теоријама настанка живота на Земљи у везу услове спољашње средине и настанак ћелије с једром - повеже већу разноврсност живих бића са променама на наследном материјалу групишу организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи - одреде положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика	5
5	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Болести човека које изазивају бактерије Бактерије и антибиотици Путеви преношења заразних болести Болести човека које изазивају или преносе животиње Истакнути научници који су својим открићима допринели очувању здравља човека Повреде коже, сунчаница, топлотни удар, убод инсеката и прва помоћ Последице болести зависности- алкохолизам	-разликују болести изазване бактеријама укажу на последице претераног коришћења антибиотика -збрину површинске озледе коже, укажу прву помоћ и затраже лекарску помоћ --доводи у везу измењено понашање са коришћењем психоактивних супстанци - уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања	10

Наставни предмет: Историја, 6. разред - ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ (36 часова)

Ред.	Наставна област	Садржај	Иходи	Број

број				часова
1.	Основи проучавања прошлости	- Феудално друштво - Витешки турнири и начин живота	- уме да објасни како је настало феудално друштво и његове карактеристике, разуме вазалне односе, уочи главне разлике међу припадницима различитих друштвених слојева у феудалном друштву - познаје начин живота средњовековног витеза	2
2.	Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	- Источно римско царство, Јустинијан - Варварске државе - Живот монаха - Словенска прапостојбина - Словенска митологија - Константин VII Порфирогенит	- објасни улогу и значај Византије и Франачке у средњем веку - наведе њихова основна обележја и опише утицај на суседне народе, уочи сличности и разлике у развоју и одликама ове две државе - наведе најзначајније византијске и франачке владаре и најзначајније догађаје из периода њихове владавине - објасни ко су били Стари Словени - упореди сличности и разлике између Старих Словена и савремених словенских народа, - наведе најзначајније одлике религије Старих Словена и најпоштованије богове	9
3.	Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	- Крсташи - Династија Немањић - Средњовековни манастири - Душан Силни - Моравска Србија - Косовска легенда - Српски деспоти - Мехмед II Освајач	- наведе важне чињенице о историјским личностима које су обележиле средњи век - објасни улогу и доминантан утицај цркве у средњовековном периоду - наведе најзначајније владаре из династије Немањић и најзначајније догађаје из периода њихове владавине, објасни њихову улогу у стварању и ширењу српске државе - разуме како је дошло до пропасти српског царства - разуме како је дошло до успона Моравске Србије - прави разлику између Косовског боја као историјског догађаја и Косовске легенде - познаје и разуме последице Косовског боја - зна како је дошло до успона и пада српске деспотовине	13
4.	Европа, свет и српске земље у раном новом веку (прединдустријско доба)	- Географска открића - Хуманизам и ренесанса - Реформација - Апсолутистичке монархије - Сулејман Величанствени - Арсеније III Чарнојевић - Марија Терезија	- зна да наведе последице Великих географских открића - увиђа промене у култури раног новог века и њен утицај на живот оног времена - зна узроке и последице реформације - зна да објасни појам апсолутистичка монархија и да наведе водеће државе овог типа - наведе важне чињенице о историјским личностима које су	12

			обележиле рани нови век	

Наставни предмет: Географија, Додатна настава, 6. Разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Исходи	Бр. часова
1.	Друштвена географија	- успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса - дефинише предмет пручавања друштвене географије - подели друштвену географију	1
2.	Географска карта	- илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте (океане и континенте) - објашњава значај географске карте - анализира примену географске карте кроз историјска раздобља - доводи у везу дигиталну картографију са првобитним праисторијским цртежима - анализира географску карту - тумачи картографске знаке уз помоћ легенде - на основу садржаја карте изводи закључке - користи самостално легенду карте - примењује употребу карте у стицању географских знања - одређује математичко-географски положај на Земљи - самостално одређује на глобусу и географској карти географску ширину и дужину задатих тачака - одређује угаона растојања у односу на екватор и гринички меридијан - одређује географске координате одређених задатих насеља уз помоћ географске карте анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте - повезује друге науке и наставне предмете са картографијом - исказује естетске вредности - ликовно се изражава - стиче представу о изгледу рељефа на основу приказа на географској карти - анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте - повезује друге науке и наставне предмете са картографијом - доводи у везу оријентацију у природи са оријентацијом на географској карти - користи природне начине оријентације - користи инструменте за оријентацију у простору	6

3.	Становништво	- доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора - успоставља везе између природних и друштвених фактора , појава и процеса - изводи закључке о густини насељености и броју становника на основу расположивих података - користи више различитих доступних извора информација - изводи законитости о утицају природних и друштвених фактора на становништво - везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката , појава и процеса - анализира демографске показатеље - анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних , етничких и културних група - утврђује природно-географске и друштвено-економске разлоге који изазивају трајне миграције - доводи у везу структуре становништва са факторима који на њих утичу	6
4.	Насеља	- анализира географски положај насеља - базира демографска знања на основима пројектне наставе - објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету - успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса - анализира и користи различите доступне изворе информација - наводе природне услове који утичу на размештај и положај насеља - наводе природне факторе који утичу на размештај и положај насеља - наводе историјске параметре који су имали утицај на генезу и размештај насеља - доводе у везу типове насеља, урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима - наводи фазе развоја градова кроз историју	4
5.	Привреда	- објашњава важност привреде за живот човека - успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката , појава и процеса - уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности - доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине - самостално анализира природне и друштвене факторе и њихов утицај на привреду - сврстава занимања и професије у одговарајуће привредне секторе - користећи географска знања предлажу мере за побољшање пољопривредне производње - користе географска знања уз помоћ којих предлажу мере за подстицање индустријске производње - користећи географска знања предлажу мере за подстицај туризма и побољшање ефикасности саобраћаја - самостално објашњава који је значај ванпривредних делатности за државу и друштво - самостално, уз помоћ карте издваја развијене и неразвијене регионе у свету. - наводи разлоге који утичу на различиту економску развијеност држава и региона света. - пројектује примену концепта одрживог развоја на савремене токове човечанства	7

6.	Држава и интеграциони процеси	– дефинише појам државе – успоставља везе између физичко – географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса – објасни политичко-географску структуру државе – наведе врсте географског положаја одређене државе – покаже испред карте државу и њене границе – одређује географски положај одређене државе у Европи и свету – има представу о значају државних граница и о величини државе – објасни политичко-географску структуру државе – одређује државе према облику владавине – дефинише функције главног града – самостално исцртава политичко-географску карту Европе после Другог светског рата (користећи нему карту) – схвата односе снага у свету кроз војне савезе и организације – објашњава начине и разлоге територијалних спорова – тражи решења за спорове уз уважавање међународних стандарда – дефинише појам територијални интегритет – распознаје најважније европске и светске међународне организације – дефинише интересе које имају државе учеснице интеграционих процеса	5
7.	Географија Европе	– успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката , појава и процеса – објасни како се издвајају географске регије – илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе – примењује општа географска (физичка и друштвена) знања у оквиру регионалних проучавања Европе – одређује и анализира географски положај одређене регије на Земљи – уз помоћ географске карте самостално одређује климатски тип и припадајућу биљну заједницу – познавати морске сликове Европе и највеће припадајуће реке сваког слива – препознати на географској карти Европе морске сликове, реке и језера – моћи да опише међусобну повезаност климе и воде, условљеност климе и густине речне мреже – користити више доступних различитих извора информација, као што су: географска карта, уџбеник, интернет – имати развијену свест о неопходности заштите од поплава – објасни како се издвајају географске регије – одређује и идентификује проблеме насеља и становништва Европе – познаје структуре становништва Европе – одређује европске ресурсе самостално на карти Европе – класификује заступљеност привредних сектора на територији Европе– анализира, чит и тумачи општегеографске и тематске карте – илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе	7

	– одређује европске ресурсе самостално на карти Европе – класификује заступљеност привредних сектора на територији Европе – уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности – на карти јасно знати да одреди регије Европе – познавати основне карактеристике сваке Европске регије – познавати разлоге и критеријуме регионалне поделе – знати који народи живе у свакој регији Европе -навести природно-географске разлике између регија – навести друштвено – географске разлике између регија	

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ- Енглески језик - 6. разред (36 часова)

Редни број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Welcome to Discovery 101!	Tenses:- Present Simple (time expressions)- Present Continuous (time expressions) - Past Simple (time expressions)	3
2.	Money	- Vocabulary- money - Some and Any - Countable and Uncountable nouns - How much/How many?	4
3.	Out and About	- Present Continuous for the future - Simple Future (time expressions) - Going to - Vocabulary :transport verbs	4
4.	Be Careful	- Past Simple Tense (regular verbs) - Past Simple Tense (irregular verbs) - Present Perfect (time expressions) - Present Perfect vs. Past Simple	4
5.	Time Detectives	- Past Continuous (affirmative form) - Past Continuous (Questions and negative form) - Past Continuous (time expressions) - Past Continuous vs. Past Simple - Irregular Comparison of Adjectives - Used to - Used to (questions and negative form)	7
6.	Everyday Life	-Vocabulary:jobs - can/could - have to/must/should	3
7.	Fashion	- Comparison of One Syllable Adjectives - Comparison of More Syllable Adjectives - Irregular Comparison of Adjectives - as...as Comparison - little, less the least - Tense review	6
8.	Crazy Communication	-Relative pronouns -Relative Clauses	2
9.	Our World	- Present Simple and Simple Future - Zero Conditional - First Conditional	3

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ - 7.РАЗРЕД

Додатна настава- Математика 7. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	-Реални бројеви (скуп реалних бројева, ирационални бројеви) - Алгебарске структуре - Реални бројеви – одабрани задаци	Примењује одговарајућа својства операција, одређује бројевну вредност сложенијег израза у скупу реалних бројева, одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку, нацрта график функције директне и обрнуте пропорционалности, примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама. Доказује да број припада скупу ирационалних бројева примењујући особине рационалних бројева и методе свођења на противуречност.	4
2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	-Питагорина теорема (конструкцијски задаци) - Питагорина теорема и њене примене на ромб, трапез, једнакокраки троугао - Питагорина теорема и њене примене	Примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима	4
3.	ПОЛИНОМИ	- Операције са полиномима - Растављање полинома на чиниоце у разним случајевима (коришћење дистрибутивног закона, формула за квадрат бинома и разлику квадрата, груписањем његових чланова)	Трансформише збир, разлику и производ полинома, примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома, растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон, формуле за разлику квадрата и квадрат бинома, груписањем чланова), примени трансформације полинома на решавање једначина. Примењује операције са алгебарским разломцима.	5
4.	ДЕЉИВОСТ	-Дељивост – одабрани задаци	Примењује особине конгруенција по модулу и дељивости целих бројева.	4
5.	МАТЕМАТИЧКА ТАКМИЧЕЊА	-Задаци са разних такмичења	Решава сложеније задатке из различитих области повезујући градиво са градивом претходних година.	5
6.	ЕЛЕМЕНТИ КОМБИНАТОРИКЕ	- Логичко комбинаторни задаци	Ученик развија способност самосталног логичког закључивања и математичког размишљања.	4

7.	МНОГО-УГЛОВИ	-Конструкције правилних многоуглова - Правилни многоуглови(разни задаци) -Херонов образац	Ученик ће бити у стању да: Примени својства страница, углова и дијагонала многоугла, израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост, конструише значајне тачке троугла, примени ставове подударности при доказивању тврђења и у конструктивним задацима.	4
8.	КРУГ	-Архимед. Број π - Обим, површина круга и његових делова - Одабрани задаци у вези са кругом -Тангентни и тетивни четвороугао	Примени својства централног и перифериског угла у кругу, израчуна обим и површину круга и његових делова, примени Питагорину теорему на круг, преслика дати геометријски објекат ротацијом. Примењује особине тангентног и тетивног четвороугла.	4
9.	ОБРАДА ПОДА-ТАКА	- Обрада прикупљених података, одређивање аритметичке средине, медијане и мода и интерпретација.	Одређује средњу вредност, медијану и мод и примењује на сложеније задатке.	2

Наставни предмет: ФИЗИКА, 7. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	СИЛА И КРЕТАЊЕ	Решавање проблема кретања тела са константним убрзањем Графичко решавање проблема код равномерно променљивог кретања и њихова примена. Графичко решавање проблема код равномерно променљивог кретања и њихова примена. Примери за примену Њутнових закона механике.	– разликује скаларне и векторске физичке величине – користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички – анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем – зна да примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења	9
2.	КРЕТАЊЕ ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ	Симулација на рачунару различитих облика механичког кретања под дејством силе теже. Кеплерови закони. Кретање планета. Сунчев систем. Занимљивости из астрономије. Посета опсерваторији (планетаријуму). Сила трења и коефицијент трења.	– користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички – анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код	7

	ЗЕМЉИНЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА	Тела на стрмој равни.	праволинијских кретања са сталним убрзањем – покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање – демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења на примерима из окружења, - самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента	
3.	РАВНОТЕ ЖА ТЕЛА	Симулација на рачунару различитих облика слагања и разлагања сила, равнотеже тела и примене полуге. Решавање проблема везаних за слагање и разлагање сила и равнотежу тела. Принцип рада простих машина. Решавање проблема у којима се користе притисак и потисак као физичке величине. Средња густина код нехомогених тела. Архимедов закон кроз примере.	– покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења – наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу – прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води	6
4.	МЕХА- НИЧКИ РАД И ЕНЕ- РГИЈА	Симулација на рачунару различитих облика механичког рада у свакодневном животу. Симулација на рачунару кинетичке и потенцијалне енергије тела, претварање потенцијалне енергије у кинетичку и обрнуто, закона одржања механичке енергије и др. Решавање проблема везаних за рад, енергију тела и законе кретања.	– повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења – разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом – демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...)	6
5.	ТОПЛО- ТНЕ ПОЈАВЕ	Симулација на рачунару: тела и супстанција на различитим температурама, термичког ширења тела, промена агрегатног стања и сл. Вода на различитим температурама и њено другачије понашање у односу на остале течности. Одређивање специфичног топлотног капацитета тела. Механизми преношења топлоте с једног тела на друго (примери). Топлотна	– разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго – анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења – наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на	8

		равнотежа. Посета некој лабораторији за физику на факултету, Научно-истраживачком институту и др.	примере њеног рационалног коришћења.	

Наставни предмет: Биологија, 7. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУ-ЦИЈА	Митоза и мејоза – микроскопирање Грегор Мендел – оснивач генетике Ген, геном, генотип Правила наслеђивања	Ученик ће бити у стању да: Препозна све фазе митозе и мејозе микроскопирањем Да зна ген, геном и генотип Да зна да решава задатке у оквиру правила наслеђивања.	6
2.	ЈЕДИ-НСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Типови везивних ткива Класификација животиња Узгајање амеба, трепљара и зелене еуглене Посматрање амеба, трепљара и зелене еуглене микроскопом Посматрање попречног пресека корена под микроскопом Посматрање попречног пресека зељастог и дрвенасто стабла Посматрање попречног пресека листа и стома под микроскопом Животни циклус и смена генерација слатке папрати Покрети биљака Посматрање препарата коже Скелет – доказивање органске/неорганске материје Мишићи – посматрање препарата Неурон – микрокопирање Рефлекси – вежба Испитивање осетљивости чула Крв – микроскопирање и анализа крвне слике Мерење пулса и крвног притиска	Да познаје све типове везивних ткива и улогу Да зна систематику животиња Да зна како се узгајају групе праживотиња и да путем микроскопирања препозна њихову грађу Да утврди грађу корена, стабла и листа микроскопирањем Да зна све делове коже посматрајући препарат микроскопски Да зна састав скелета Да путем микроскопирања утврди детаљну грађу мишића, неурона и састав крви Да зна да врши дисекцију бубрега и тиме објасни његову грађу Да тумачи анализу резултата мокраће.	20

		Дисекција бубрега Тумачење биохемијских анализа мокраће Посматрање хлебне буђи микроскопом		
3.	ПОРЕКЛО И РАЗНО- ВРСНОСТ ЖИВОТА	Кључеви за детерминацију	Да зна да детерминише помоћу кључева за детерминацију	2
4.	ЖИВОТ У ЕКО- СИСТЕМУ	Мрежа исхране	Да тумачи мрежу исхране	3
5.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Сида, Вакцине Таблице правилне исхране, Болести зависности	Да познаје вирусне болести, вакцине	5

Наставни предмет: Историја, 7. разред- додатна настава

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	- Основни појмови новог века	- наведе и објасни карактеристике овог историјског периода - изврши анализу историјских извора и на основу извора објасни процесе у новом веку	1
2.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине 19. века)	- Индустриска револуција - Наполеон Бонапарта - Источно питање - Српска револуција	- објасни појам Источно питање и повезаност са српским народом - наведе последице Индустриске револуције и утицај открића парне машине на савремени свет -наведе важне чињенице о историјским личностима који су обележили 19. и почетак 20. века у Европи и свету - објасни значај и утицај Српске револуције на савремену Републику Србију	10

3.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОДУ ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ 19. ВЕКА	- Владари династије Обреновић - Берлински конгрес - Мајски преврат - Петар Карађорђевић - Царински рат - Јован Ристић - Светозар Милетић - Стара Србија	- наведе владаре из династије Обреновић и објасни њихов облик владавине - објасни спољну политику српске државе и утицај страних сила крајем 19. и почетком 20. века - наведе узрок и последицу Мајског преврата - наведе владаре Црне Горе у овом периоду и прикаже однос Србије и Црне Горе у овом периоду - објасни појам : конзулат, политичке партије, идеологије	16
4.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД НА ПОЧЕТКУ 20. ВЕКА	- Балкански ратови - Велики рат - Српске победе 1914. год.	- изврши анализу историјских извора - објасни узрок оснивања а затим и проблеме Балканског савеза - наведе најзначајније српске победе у Балканским ратовима - објасни везу Јулског ултиматума и Првог светског рата - објасни утицај Сарајевског атентата на расположење српског нараода у Србији - наведе најзначајније личности и најзначајније победе српске војске током Првог светског рата	9

Наставни предмет: Географија за 7. разред - Програм додатне наставе

Редн и број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Европа	Природно географске и друштвеноекономске одлике Европе -регионална и политичка подела Европе	Ученик уме да покаже границе Европе,острва,полуострва,заливе,државе и главне градове -да зна које групе народа живи у Европи и која су основна природна богатства	10

2.	Азија	Природно географске и друштвеноекономске одлике Азије- регионална и политичка подела Европе	Ученик уме да одреди географски положај Азије и границе пружања континента -Ученик уме да наведе природне карактеристике Азије-заливе, острва, полуострва, планине, висоравни, пустиње, климатске типове, реке, језера -Ученик уме да анализира карту густине насељености, именује породице народа и њихов размештај -Ученик уме да покаже сваку државу на карти -Ученик зна која су природна богатства и пољопривредне културе и која грана индустрије је најразвијенија	5
3.	Африка	Географска обележја и регије Африке - Државе Африке - Становништво и привреда	-Ученик уме да одреди географски положај Африке и границе пружања континента -Ученик уме да наведе природне одлике Африке-заливе, острва, полуострва, планине, висоравни, пустиње, климатске типове, реке, језера -Ученик уме да објасни појам оаза, сахел, шот и вади -Ученик уме да именује породице народа и прикаже њихов размештај на територији континента -Ученик уме да наведе развијене земље Африке, које су пољопривредне културе и главна природна богатства	5
4.	Северна Америка	-Откриће, географски положај, границе и величина -реке -становништво и привреда - регионална и политичка подела	Ученик уме да одреди географски положај Северне Америке,границе пружања и уме да објасни регионалну поделу -Ученик уме да наведе природне карактеристике-заливе,острва,полуострва,планине,висоравни,пустиње,климатске типове ,реке и језера -именује породице народа -именује староседеоце континента -Ученик уме да покаже развијене земље Северне Америке	5
5.	Јужна Америка	- име, географски положај ,границе и величина -Бразил - највећа ХЕ на свету -Амазон - тропске кишне шуме	-Ученик уме да одреди географски положај Јужне Америке и границе пружања континента -Уме да објасни појам конквистадори -Уме да наведе природне одлике –острва, заливе, планине, висоравни, пустиње, реке и језера -Уме да објасни појам љаноси и кампоси -именује породице народа -уме да именује високоразвијене земље Јужне Америке	5
6.	Средња Америка	Географски положај и природне одлике	-Ученик уме да покаже накарти где је Средња Америка -Да зна да је Мексико највећа држава -да зна да је најдужа река Рио Гранде а језеро Никарагва -да је Мексико познат по сребру, нафти и гасу -да је регија богата воћем и дуваном	2
7.	Аустралија	-Откриће и географски положај -Пустиње Аустралије Биљни и животињски свет -становништво и привреда	Уме да наведе природне одлике рељеф, заливе, острва, полуострва, планине, висоравни, пустиње, климатске типове, реке и језера -Уме да објасни појам кирк -Уме да именује староседеоце континента -уме да објасни географски положај Океаније -Ученик уме да наведе веће архипелаге и острва која му припадају	4

Наставни предмет: Француски језик, 7. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Apprends avec les autres	L'interrogation (les questions ouvertes et les questions fermées), les mots interrogatifs	Ученик ће бити у стању да поставља и одговара на питања на француском језику.	1
2.	Reste en forme	Le pronom relatif <i>qui</i> Caractériser des objets Le vocabulaire : le sport, les sentiments	Ученик ће бити у стању да користи релативну заменицу <i>qui</i> као и да говори о спорту, здравим навикама и да опише како се осећа.	6
3.	Profite de tes loisirs	Les pronoms personnels COD et COI ; Le vocabulaire : la télévision ; la musique française	Ученик ће бити у стању да користи прошло, садашње и будуће време, говори о телевизијским емисијама као и да користи личне заменице у функцији правог и неправог објекта.	6
4.	Prépare l'avenir	Le futur simple ; Le vocabulaire : la ville, les professions Parler des lieux de vie ; parler de son avenir professionnel	Ученик ће бити у стању да говори о својим пројектима и плановима користећи будуће време.	6
5.	Partage des informations	Le passé composé ; Raconter un événement passé, sa journée, ses vacances ; raconter un fait divers Ecrire un article	Ученик ће бити у стању да говори о прошлим догађајима, да опише свој дан, одмор, да напише новински чланак.	6
6.	Affirme-toi	Exprimer ses sentiments ; Les verbes pronominaux au passé composé	Ученик ће бити у стању да говори о својим осећањима, да изрази своје мишљење о нечему.	6
7.	Voyage dans un pays francophone	Le climat, les coutumes, les paysages	Ученик ће бити у стању да говори о боравку у некој франкофоној земљи, њеној клими, пејзажу итд, као и да напише / објасни путању како стићи од једног до другог места.	5

Наставни предмет: Енглески језик, 7. Разред (36 часова)

Редни број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Teen life Медији и лични идентитет	Present Tenses, Revision of vocabulary and expressions from Discover English 3, Pronouns, Reading Comprehension (A Biography: Walt Disney), Speaking Activities/Drawing dictation, Think it through (advantages&disadvantages)	6
2.	World-Famous Школски живот и путовања	Past Tenses, Expressing the Future, Prepositions/Countable, Uncountable Nouns, Culture page: Musical instruments around the UK, Think it through (analyzing work of art), Speaking Activities (scuba diving)	6
3.	Have you ever...? Живот у иностранству, образовање и васпитање	Think it through (describing people and objects), American History (Independence Day, Boston Tea Party, Thanksgiving Day), Used to, would, be used to, Confusable Words	4
4.	A Taste of Adventure Професионални живот имеђуљудски односи	Speaking Practice (Christmas, New Year's Eve, Christmas Carol, Charles Dickens), Listening Comprehension, Word formation, Confusable Words (Multiple choice tests), American vs British English, Think it through (solving puzzles)	5
5.	Get the Message across Видови комуникације	Gulliver's Travels/ Robinson Crusoe, Articles, World problems (speaking practice, listening comprehension, vocabulary extension), Modal Verbs, Think it through (reading a story)	5
6.	Making a Difference Очување животне средине, брига о другима	St Patrick's Day (Presenting Ireland), Writing an essay (Pollution), Speaking practice (A Red Nose Day in the UK) Reading Comprehension (Hacking the teenage brain)	5
7.	A Material World Мода и куповина	Prepositions/ Adjectives with prepositions, Speaking Practice (The Pony Express) , Think it through (reading comprehension), Listening and speaking practice `What happens to all the rubbish? Reading short stories	5

ДОДАТНА НАСТАВА – 8. РАЗРЕД

Наставни предмет: Српски језик, осми разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Књижевност	ЛИРИКА - Ђура Јакшић: „Отаџбина” - Јован Јовановић Змај: „Светли гробови” - Јован Јовановић Змај: „Ђулићи” (избор) - Десанка Максимовић: „Пролетња песма” / „Опомена” ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ - Бранко Радичевић: Ђачки растанак (одломак „Ој Карловци, место моје драго...”) - Народна епско-лирска песма: Женидба Милића Барјактара ЕПИКА - Вук Стефановић Караџић: О народним певачима - Вук Стефановић Караџић: Житије Ајдук Вељка Петровића (одломак) - Доситеј Обрадовић: Живот и прикљученија (одломак) - Прота Матеја Ненадовић: Мемоари (одломак) - Петар Петровић Његош: Горски вијенац (одломак „Бадње вече”) - Симо Матавуљ: „Пилипенда” - Лаза Лазаревић: „Све ће то народ позлатити” - Милош Црњански: Сеобе (одломак) / Роман о Лондону („Пролеће је стигло у Лондон”) - Бранимир Тосић: Покошено поље (одломак из прве књиге „Читава једна младост”) - Дино Буцати: „Колумбар” - Павић: Роман као држава (избор одломака из огледа: „Кратка историја читања”, „Последњих сто читалаца”, „Нова генерација електронске књиге”, „Скакутаво читање или повратак фусноте”, „Романи без речи”) ДРАМА - Данило Киш: Ноћ и магла	- повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита. – анализира структуру лирске песме: стих, строфа, рима – разликује појам песника и појам лирског субјекта; – процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела – анализира узрочно-последично низање мотива – илуструје особине ликова примерима из текста – вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове и илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима – уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину – наведе примере личне добити од читања – напредује у стицању читалачких компетенција – упоређује књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст; уочава хумор - илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у делу - разликује заплет и расплет као етапе драмске радње	10

		- Петар Кочић: Јазавац пред судом (одломак) - Жан Батист Поклен Молијер: Грађанин племић (одломак) - НАУЧНО-ПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ		
2.	Језик	-Значења и употребе падежа (систематизација и проширивање постојећих знања).Падежи за означавање места завршетка кретања и места налажења.Падежна синонимија. -Врсте глагола: безлични (имперсонални) и лични (персонални); Прелазни, непрелазни и повратни. -Безличне реченице. Напоредни односи међу реченичним члановима-саставни, раставни и супротни. -Појам синтагме. Састав именичке синтагме: главна реч и атрибути.Апозиција. Апозитив. -Појам актива и пасива.Пасив саграђен са речцом се и пасив саграђен са трпним придевом. - Независне предикатске реченице –појам комуникативне функције; -Конгруенција-основни појмови. Слагање придева и глагола са именицом у реченици. Конгруентне категорије придева(род, број и падеж) и глагола (лице, род и број). - Уочавање разлике између кратких акцената.Реченични акценат.	-разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију -разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима)	18
3.	Језичка култура	-Подела текстова и облика изражавања према основној сврси:излагање (експозиција), опис (дескрипција), приповедање (нарација) - Технички опис (давање објективних обавештења о томе како нешто изгледа) и сугестивни опис (у уметничком делу). - Техничка нарација и сугестивна нарација. - Технички и сугестивни опис: описивање неког предмета из околине, из ентеријера и екстеријера, најпре објективно (технички опис), а затим изражавајући сопствене утиске (сугестивни опис). -Техничка нарација: сачињавање упутства уз обављање неког посла. -Препричавање текста са променом редоследа догађаја(ретроспектива)-по самостално сачињеном плану. -Текстови у функцији унапређивања језичке културе. -Анализирање снимљених казивања и читања(звучна читанка). -Лексикологија:аугментативи са пејоративима и деминутиви са хипокористима.	-користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) – саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште – проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напамет говори одабране књижевне текстове или одломка	8

Наставни предмет: математика, 8. разред (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Сличност троуглова	Сличност троуглова Примена сличности	Решавају сложеније задатке у свескама и на табли уз примену Талесове теореме. Размишљају, одговарају, коментарију, раде домаће...	4
2.	Тачка, права и раван	Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар.	Правилно цртају потребне скице приликом решавања задатака. - Негују уредност прецизност и тачност у раду.	4
3.	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом.. Примена у реалним ситуацијама.	Решавају сложеније примере линеарних једначина и неједначина са заградама, разломцима, са више рачунских операција	4
4.	Призма	Површина праве призме. Запремина праве призме.	Презицино скицирају троугласте, четворостране и шестостране призме са свим потребним елементима, као и осне пресеке - Израчунавају површине и запремине призма уочавајући непознате елементе и израчунавајући их самостално	3
5.	Пирамида	Површина пирамиде. Запремина пирамиде.	Прецизно скицирају троугласте, четворостране и шестостране пирамиде са свим потребним елементима као и осне пресеке - Израчунавају површине и запремине пирамида самостално долазећи до потребних елемената	4
6.	Линеарна функција	Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.	Приказују одговарајуће сложеније функције и испитују њихове особине	3
7.	Гrafичко представљање статистичких података	Задаци са графиконима, статистичким подацима, приказима у облику шеме...	Читају податке са графика - Рачунај медијану и средњу вредност у сложенијим задацима	5
8.	Системи линеарних једначина са две непознате	Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система.	Решавају текстуалне задатке применом система линеарних једначина	3
9.	Ваљак, Купа, Лопта	Површина и запремина правог ваљка, купе, лопте..	Рачунају површину и запремину ваљка, купе, лопте самостално одрђујући непознате елементе	3

Наставни предмет: ФИЗИКА, 8 разред (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Закон одржања механичке енергије при осцилаторном кретању. Таласно кретање (механички талас). Звук. Карактеристике звука. Доплеров ефекат	- повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; - описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; - демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; - користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; - самостално изведе експеримент из области осцилације и таласи, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (осцилаторно и таласно кретање) - примењује превентивне мере заштите од буке	6
2.	СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ	Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала. Брзина светлости у различитим срединама. Сочива. Преламање светлости. Оптички инструменти. Око и корекција вида.	- анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексije (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; - демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; - примењује превентивне мере заштите од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу; - самостално изведе експеримент из области светлосне појаве, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (светлосне појаве)	8
3.	ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајамно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље. Рад силе електричног поља. Напон	- демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; - прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља; - разликује скаларне и векторске физичке величине; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (наелектрисање, Кулонов закон, јачина електричног поља, рад електричне силе)	6
4.	ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне	- објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; - наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради	10

		струје и извори електричне струје. Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон. Везивање отпорника Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон. Кирхофова правила. (додатни садржај)	рециклаже; - познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; - описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; - самостално изведе експеримент из области електрична струја, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из области електрична струја; - препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу.	
5.	МАГНЕТНО ПОЉЕ	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје Посета музеју Николе Тесле.	- описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; - објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; - користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из области магнетно поље.	4

Наставни предмет: Биологија, осми разред (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	Улога и значај ензима, Деловање амилазе, ензима пљувачке, Доказивање деловања ензима пепсина на беланчевине Распоред тачака Пателарни чула додир на кожи рефлекс, Рефлекс ока Зависност фотосинтезе од услова средине, количине угљен – диоксида, јачине сунчеве светлости и од броја алги	Ученик ће бити у стању да: Зна шта су ензими и њихову улогу Функцију појединих чула Од чега зависи процес фотосинтезе	10
2.	Човек и здравље	Да ли су све дијете здраве? Производи који се добијају од биљака и животиња	Зна зашто нису све дијете здраве Који производи настају од биљака и животиња	4
3.	Порекло и	Давно нестали екосистеми	Истражи давно нестале екосистеме	5

	разноврсност живота			
4.	Наслеђивање и еволуција	Еволуционо стабло предака човека	Како изгледа еволуционо стабло предака човека	5
5.	Жвот у екосистему	Азотофиксација, микориза, смбиоза Биодиверзитет екосистема и врста твог краја у прошлости и данас Ретке и угрожене врсте Србије Инвазивне врсте у твој крају Квалитет ваздуха твог краја	Да зна шта је азотофксација, мкориза и смбиоза Да истражи биодиверзитет свог краја Упозна ретке и угрожене врсте Србије Упозна инвазибне врсте у свом крају Испита квалитет ваздуха у свом крају	10

Наставни предмет: Историја, 8. годишњи фонд: 34

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Европа свет и српски народ у југословенској држави између два светска рата	Филм, сликарство и музика у свету између два светска рата	Ученици ће знати главне одлике културе и научних открића	10
2.	Други светски рат	Оружје и нови начини ратовања	Ученик ће знати како је изгледало ратовање током Другог светског рата	8
3.	Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду Хладног рата	Хипи покрет и Рокенрол	Ученик ће знати основне појмове везане за популарну културу 20. века	10
4.	Свет, Европа и српске државе и народ у савременим процесима	Распад Југославије и Бомбардовање СРЈ	Ученик ће знати појмове везане за распад југословенске државе	6

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА , 8. разред

Циљ додатне наставе географије: Додатна стимулација ученика који показују посебно интересовање за географске садржаје на часовима редовне наставе; часови додатне наставе реализују се током целе наставне године и пружају могућност заинтересованим ученицима да се упознају са новим,

сложенијим географским темама, као и да детаљније размотре наставне теме које се обрађују на часовима редовне наставе географије, али и да изразе своју креативност, маштовитост и способност анализе и синтезе додатних географских садржаја, као и практичну примену већ савладаних наставних садржаја.

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Географски положај, границе и величина територије Србије	- Основни појмови о Србији Интеграциони процеси у Европи	наведе и објасни карактеристике Србије изврши анализу историјских процеса у овом делу Европе	2
2.	Физичко-географске одлике Србије	- Геотектонски процеси Тектонски облици рељефа. Реке и језера Србије	објасни појам геотектонских процеса наведе последице тектонских процеса на формирање рељефа Србије, наведе важне чињенице о рекама, језерима	16
3.	Друштвено-географске одлике Србије	- Кретање броја становника, Миграциони процеси. Градови. Београд Природни ресурси	Објасни разлике у броју, структури и кретању становништа Изврши анализу природних ресурса и њиховог територијалног размештаја	12
4.	Природна и културна баштина Србије	- Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина	Анализира објекте заштите културне и природне баштине Даје предлоге за нове објекте за заштиту	3
5.	Срби у региону и дијаспори	- Срби у дијаспори	објасни утицај одласка Срба из Србије расположење српског народа у Србији, наведе најзначајније личности ван Србије	1

Наставни предмет: Француски језик разред: 8. (34 часа)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Чланови	Одређени, неодређени, сажети и партитивни члан.	Ученик ће бити у стању да употреби члан у зависности од глагола	5
2.	Придеви и заменице	Присвојни и показни придеви. Личне, прилошке и релативне заменице.	Ученик ће бити у стању да изрази припадност, као и да избегне понављање именице	5
3.	Глаголски облици	Презент, перфекат, имперфекат, футур и кондиционал.	Ученик ће бити у стању да се изрази у садашњости, прошлости и будућности	10
4.	Предлози	Предлози испред имена земаља и градова.	Ученик ће бити у стању да употреби предлог испред географских појмова	4
5.	Индиректан говор	Декларативне, упитне и императивне реченице у индиректном говору.	Ученик ће бити у стању да пренесе исказ	4
6.	Зависне реченице	Изражавање узрока, последице, услова и опозиције.	Ученик ће бити у стању да изрази узрок, последицу, услов и супротност	6

Наставни предмет: Енглески језик разред: 8. (34 часа)

Редни број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Be Yourself	Present Tenses, Revision of the vocabulary and expressions from Portal 3, Adjectives, Writing an informal email Reading and retelling short stories	5
2.	Amazing Feats	Past Tenses, Vocabulary Practice/Prefixes, Countable, Uncountable Nouns, Writing a story , Large numbers , Reading comprehension	6
3.	Nature all Around	Speaking practice (my blog, facebook, twitter..),Modal Verbs, Suffixes/Prepositions,Writing a letter, Present Perfect Tense/Past Simple/Past Perfect, Reading comprehension /understanding line graphs	6
4.	Time for a holiday	Talking Practice (Christmas, New Year's Eve, Christmas Carol, Charles Dickens), Future will, going to, Word formation, Confusable Words (Multiple choice tests), Reading Comprehension and Speaking practice(A tour of two cities) ,Conditionals, Speaking practice (role play, at an airport)	6
5.	Shop till you drop	Writing an essay (linking words) ,Reading and Speaking practice (Popular books , movies for teenagers), Word formation, idioms, adjectives with prepositions, Passive Voice	4
6.	Tech it Easy	St Patrick's Day (Presenting Ireland), Speaking practice (Collaborating with the partner to reach a decision), Reported Speech	3
7.	Killing time	Word formation, Collocations,Proverbs, Reading Comprehension(Unwanted items) SB, Reading short stories, Revision of the vocabulary from Portal 4	4

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

► Програм културних активности школе има за циљ развијање интересовања ученика, уважавања искустава и знања која деца стичу ван школе и њиховог повезивања са садржајем наставе, неговање традиционалних вредности и очувања здраве животне средине. Програм културних активности школе се реализује кроз активну сарадњу локалне заједнице, родитеља и школе и тако доприноси повезивању свих актера школског живота, као и промоцији успеха ученика и запослених у наставним и ваннаставним активностима школе и заједничким активностима школе и локалне заједнице.

Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
Маркетинг школе кроз свеобухватно стваралаштво ученика и наставника: Винчанско писмо, Сајт школе, подсајтови, facebook странице и профили	Ученици школе; Савет родитеља; Стручна већа школе	Библиотекари, стручни сарадници, наставници српског језика, наставници разредне и предметне наставе, ученици, родитељи	Прво и друго полугодиште
Промоција школе кроз угледне часове, пројектну наставу, тематску наставу, радионице, мултимедијалну и интердисциплинарну наставу	Ученици школе; Савет родитеља; Стручна већа школе	Библиотекари, стручни сарадници, наставници српског језика, наставници разредне и предметне наставе, ученици, родитељи	Прво и друго полугодиште
Промоција школе кроз организацију књижевних сусрета, промоција, читалачких клубова, радионица, семинара, Трибина	Ученици школе; Савет родитеља; Стручна већа школе	Библиотекари, стручни сарадници, наставници српског језика, наставници разредне и предметне наставе, ученици, родитељи	Прво и друго полугодиште
Обележавање Дана школе и школске славе Свети Сава; активности поводом празника Божић, Васкрс, Нова година, 8. Март	Ученици школе 5-8. разреда; Савет родитеља школе; Стручна већа и Тимови школе	Актив српског језика, ликовних и музичких уметности, ученици и родитељи	Прво и друго полугодиште
Културне активности ван школе: посета позориштима, културним установама, институцијама	Ученици школе 5-8. разреда; Стручна већа и тимови школск	Наставници разредне и предметне наставе; библиотекари	Прво и друго полугодиште
Изложбе ученичких радова, изложбе књига, старих предмета, рукотворина	Сви ученици школе; Савет родитеља, Стручна већа и Тимови	Стручно веће за српски језик; Стручно веће уметности и вештина; ученици и родитељи	Прво и друго полугодиште
Концерти у школи, промоција музике, изложба инструмената	Сви ученици школе; Савет родитеља, Стручна већа и Тимови	Наставници музичке културе, ученици и родитељи	Прво и друго полугодиште
Екологија, здрав живот, здраве навике	Сви ученици школе; Савет родитеља, Стручна већа и Тимови	Стручно веће за област уметности и вештина, наставници биологије, географије, наставници разредне наставе, ученици и родитељи	Прво и друго полугодиште
Рецитаторско такмичење, литерарни и ликовни конкурси, конкурси ДШБС	Ученици школе; Савет родитеља; Стручна већа школе	Актив српског језика, област уметности и библиотекари, ученици и родитељи	Прво и друго полугодиште

Сарадња са културним институцијама у оквиру локалне заједнице	Ученици школе; Савет родитеља; Стручна већа школе	Директор, помоћници директора, наставници предметне и разредне наставе	Прво и друго полугодиште
Презентовање школе кроз медије, локалне новине, стручне и популарне часописе	Ученици; Савет родитеља; Стручна већа школе	Директор, помоћници директора, наставници предметне и разредне наставе	Прво и друго полугодиште
Стручни скупови у школи, састанци, активности, седнице, презентације, трибине	Ученици школе; Савет родитеља; Стручна већа школе	Директор, помоћници директора, стручни сарадници, наставници	Прво и друго полугодиште

Програм културних активности школе – Стручно веће енглеског језика

Циљ: Циљ посебних програма наставе је промовисање здравих стилова живота; подизање свести ученика о значају одређених тема, како у свету, тако и код нас; упознавање и развијање толеранције према другим културама, навикама, традицијама; усвајање кооперативности.

Исходи: По завршеним програмима ученици ће бити у стању да именују одређене термине на енглеском језику, са разумевањем прочитају текст или одгледају филм/презентацију на енглеском на дату тему, упоређују и праве разлику између наше земље и семаља енглеског говорног подручја, да прихвате културолошке разлике и развију толерантност према различитостима.

Задачи: Израда литерарних и ликовних радова, презентација, видео клипова, истраживачки рад.

Програмска област/тема	Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
Програм културних активности школе - ДАН ЈЕЗИКА, 26.септембар	Ученици ће осликати лого и банер (за хол матичне школе и подручна одељења) и на мапи света ће обојити говорно подручје језика који се уче у нашој школи. Ученици ће саставити кратке тематске квизове који ће бити урађени на часовима редовне наставе. Ученици ће правити различите аудио-визуелне материјале на дате теме (паное, презентације, видео клипове, квизове). Најбољи радови ће бити објављени на сајту школе / школском часопису. Ученици старијих разреда израђују паное или „облачиће” са познатим пословицама на енглеском језику и њиховим српским еквивалентима, и стављају их у хол школе. Код ученика млађих разреда организовати игру тражења речи у речнику (наставник задаје ученику реч коју треба да нађе у речнику, а ако успе, награђује га слаткишом. Затим ученици задају речи једни другима.)	Ученици 1-8.р.	Наставници, ученици 1-8.р, родитељи	19. - 26. септембар
Програм културних активности школе ДАН ШКОЛЕ, 12.октобар	На часовима додатне наставе ученици пишу текстове на страном језику посвећене нашој школи и Николи Тесли чије име наша школа носи.	Ученици старијих разреда	Наставници, ученици 1-8.р	Месец октобар

Програм културних активности школе ДЕЧЈА НЕДЕЉА	Ученици ће се упознати са Повељом УН о правима детета, разговараћемо на тему права деце , али и њихових обавеза , у оквиру породице и школе. Деца ће кроз ликовне и литерарне радове учествовати у активностима писања лепих речи, цртања онога што их чини срећним, разумеће своју улогу у оквиру породице и друштва .	Ученици млађих разреда	Наставници,ученици 1-8.р, родитељи	Прва недеља октобра
Програм културних активности школе ПРАЗНИЦИ	Обрада вокабулара везаног за ове празнике.Слушање песама, гледање цртаних, анимираних филмова на ову тему.Израда укрштеница, осмосмерки, квизова, бојење украса, израда украса од различитих материјала.Писање писма Деда Мразу.	Ученици млађих разреда	Наставници, ученици 1-4.р, родитељи	Децембар, април
Програм културних активности школе СВЕТСКИ ДАН ПОЕЗИЈЕ	Ученици ће уз помоћ наставика изабрати краће рецитације познатих енглеских песника/песникиња, брзалице, познате сонгове и научити их напамет а потом ће и рецитовати /певати на песничкој вечери овог дана. Илустровање песама на паноима, цртежима.	Ученици старијих разреда	Наставници ученици 1-8.р, родитељи	21.март
Програм рада школске библиотеке ОКТОБАР, МЕСЕЦ КЊИГЕ И ПИСАНЕ РЕЧИ	Ученици представљају своју омиљену књигу на енглеском језику (пишу састав, израђују цртеж или презентацију). Ученици ће гледати и слушати кратке цртане/анимиране филмове из екранизованих познатих књижевних дела: Оливер Твист, Christmas Carol, Алиса у земљи чуда, Робинзон Крусо, Моби дик, Гуливерова путовања. Читаће скраћене верзије ових дела на српском и презентовати их кроз препричавање пред одељењем. Прављење плаката са ликовима и одломцима из ових књижевних дела.	Ученици млађих и старијих разреда	Наставници енглеског језика и ученици, стручни сарадници	Месец октобар

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО – РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Циљ: Циљ школског спорта је да се разноврсним и систематским моторичким активностима у повезаности са осталим васпитнообразовним подручјима, допринесе целовитом развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, развијању и примени моторичких способности и навика, као и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада. Циљеви такође обухватају промовисање спорта и здравог начина живота и мотивисање и подстицање ученика да се баве спортом и рекреацијом који представљају важне сегменте у психофизичком развоју ученика. Школски спорт промовише пре свега активно учествовање ученика, јер је то и основни разлог због којег се ученици опредељују за спортску секцију у школи (желе да вежбају, играју, буду активни). Динамика спровођења спортских активности (реализација секција на дневном, недељном и месечном нивоу) се координише са планом реализације наставе и ваннаставне активности за све наставне предмете, у свему у складу са интересовањима ученика

Задачи: Оспособљавале ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада. Формирање морално-вољних квалитета личности. Промовисање позитивних социјалних интеракција. Развијање креативности. Развијање позитивне слике о себи. Оспособљавање за самостално вежбање и усмеравање надарених ученика за бављење спортом.

Исходи: Правилно држање тела, унапређење природних облика кретања, унапређивање моторичких способности: гipкoсти, снаге и издржљивости. Социјализација, унапређење моторичких способности прецизности, и издржљивости. Стицање навика оздравом начину живота и очувању здравља и природне средине, као и примена стечених знања. Усавршавање основних физичких способности : снаге, брзине, гipкoсти, издржљивости, спретности и окретности.

Активности у првом циклусу образовања и васпитања

Садржај активности	Циљна група	Носиоци активности	Време реализације
Јесењи крос	Ученици 1-4. разреда	Стручно веће 1. -4. разреда	Септембар
"Брзином до звезда"-атлетика	Ученици 1-4. разреда	Стручно веће 1. -4. разреда	Фебруар
Спортске игре младих –Између две ватре и атлетика	Ученици 1-4. разреда	Стручно веће 1. -4. разреда	Април
Мала олимпијада – полигон спретности	Ученици 1-4. разреда	Стручно веће 1. -4. разреда	Мај
Мајски крос -атлетика	Ученици 1-4. разреда	Стручно веће 1. -4. разреда	Мај

Активности у другом циклусу образовања и васпитања

Садржај активности	Циљна група	Носиоци активности	Време реализације
НЕДЕЉА ШКОЛСКОГ СПОРТА	Одељенска и разредна такмичења	Наставници и ђаци	СЕПТЕМБАР
ОДБОЈКА	Одељенска, међуодељенска такмичења / разредна такмичења од петог до осмог разреда	Наставници и ђаци	ОКТОБАР
КОШАРКА	Одељенска, међуодељенска такмичења / разредна такмичења од петог до осмог разреда	Наставници и ђаци	НОВЕМБАР
ПЛИВАЊЕ, ГИМНАСТИКА	Одељенска такмичења	Наставници и ђаци	ДЕЦЕМБАР
РУКОМЕТ	Одељенска, међуодељенска такмичења / разредна такмичења од петог до осмог разреда	Наставници и ђаци	ФЕБРУАР
МАЛИ ФУДБАЛ	Одељенска, међуодељенска такмичења / разредна такмичења од петог до осмог разреда	Наставници и ђаци	МАРТ
АТЛЕТИКА	Одељенска, међуодељенска такмичења / разредна такмичења од петог до осмог разреда	Наставници и ђаци	АПРИЛ
НЕДЕЉА ШКОЛСКОГ СПОРТА	Турнир у кошарци-малом фудбалу и осбојци за осми разред. Међуодељенско такмичење	Наставници и ђаци	МАЈ

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Циљ:

Општи циљ Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања је унапређење квалитета живота деце / ученика применом:

- Мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад деце / ученика;
- Мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у установама

Исходи:

Ученици, запослени и родитељи осећају се безбедно у школи;

Задаци:

- припрема програма заштите;
- информисање ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућностима тражења подршке и помоћи од Тима;
- учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција потребних за превенцију насиља, злостављања и занемаривања;
- предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
- сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- води и чува документацију;
- извештава стручна тела и органе управљања.

Програмска област	Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
1. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА				
1.1 Побољшање компетенција наставника у	- Организовање акредитованог програма ЗОУВ-а (К	Учитељи,	Реализатори Акредитованог	Током школске

области решавања сукоба, ненасилне комуникације и подршкеученицима	4) - Презентовање примера добре праксе из наше школе	наставници ,психолог, педагог;	програма Учитељи, наставници и психолог, педагог;	године
1.2 Сарадња са стручним установама и организацијама из окружења	- Јачање спољашње заштитне мреже у виду организовања округлог стола на коме ће учествовати сви представници релевантних институција са општине Гроцка а у циљу дефинисања процедура; -Успостављање Меморандума о сарадњи у акутним ситуацијама насиља; активности са ученицима, родитељима, запосленима на превенцији насиља и других облика ризичног понашања	- представници релевантних институција са општине Гроцка; -ученици, родитељи и запослени у школи;	Школа, ЦСР, Дом здравља, МУП, МПС и НТР, Центар за културу и друге установе и институције	Током школске године
1.3 Сарадња са Вршњачким тимом за борбу против насиља	-Детаљно објашњење у плану рада Вршњачког тима- -Израда постера, паноа, летака, брошура за информисање ученика, наставника и родитеља - Посете ЧОС млађих ученика као и одељења у којима постоји поремећена клима и значајни проблеми у комуникацији	Ученици млађих и старијих разреда; ПП служба;	Ученици 5-8. разреда, ОС, ОЗ, Саветродитеља, ППС	Током школске године
2. ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ				
2.1 Припрема позоришне представе на тему спречавања дискриминације у циљу превенције насиља;	- Одабир адекватног драмског текста и припрема ученика на часовима драмске секције; - Реализација и приказивање представе ученицима млађих разреда;	Ученици млађих разреда;	Ученици петог, шестог и седмог разреда са наставницама Српског језика у оквиру Драмске секције уз сарадњу и консултацију чланова Тима.	Друго полу-годиште;
2.2 Обележавање Светског Дана Рома-8. Април	- Радионице са ученицима старијих разреда на тему двојезичности; - Израда Ромско-Српско-Енглеско-Француског речника у виду паноа и мини брошура;	Ученици млађих и старијих разреда; Родитељи ученика;	Ученици старијих разреда; -Актив Српског језика; -Актив Енглеског језика; -Актив Француског језика; -Педагошки асистент;	Прва недеља Априла;
2.3 Вршњачко учење: Инклузија-право на образовање за све;	-Радионице психолога/наставника ГВ и чланова Тима са ученицима старијих разреда на тему „Инклузија-право на образовање за све.“ -Као следећа активност, радионице реализују ученици старијих разреда са ученицима млађих разреда уз супервизију психолога на тему „Инклузија-право на образовање за све“ ;	Ученици млађих и старијих разреда, предметни наставници и родитељи ученика;	Ученици млађих и старијих разреда, ПП служба, наставници Грађанског васпитања и чланови Тима;	Прва активност пројекта реализује се у првом полугодишту; Друга активност реализује се у другом

	- Вршњачко учење;			полугодишту;
2.4 Светски дан посвећен особама са Дауновим синдромом	- упознати ученике са Дауновим синдромом; - писање порука „Пријатељство без баријера“ - израда шарених чарапа(симбол оболелих од Дауновог синдрома); - израда панона „Поштујемо различитости јер су разлике посебне“;	Ученици млађих и старијих разреда.	Актив учитеља, предметни наставници, ОС; ППП служба и чланови Тима;	Од 15.-21. марта;
3. ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА				
3.1 Вршњачко учење: Електронско насиље;	-Радионице психолога/наставника ГВ и чланова Тима са ученицима старијих разреда на тему „Електронско насиље.“ -Као следећа активност, радионице реализују ученици старијих разреда са ученицима млађих разреда уз супервизију психолога на тему „Електронско насиље“ ; -Вршњачко учење;	Ученици млађих и старијих разреда, предметни наставници и родитељи ученика;	Ученици млађих и старијих разреда, ППП служба, наставници Информатике и рачунарства и чланови Тима; -Актив наставника Технике и технологије; -Актив наставника Информатике и рачунарства; -Тим за борбу против насиља на Интернету;	Прва активност пројекта реализује се у првом полугодишту; Друга активност реализује се у другом полугодишту
3.2 ДАН ЈЕЗИКА, 26. септембар	У холу школе организоваће се три штанда посвећена Француском, Енглеском и Српском језику. На штандовима ће бити и зложене књиге, граматике и речници на енглеском, српском и француском језику. Сваки штанд ће такође имати и своје паное, дечије радове.	Ученици млађих и старијих разреда, предметни наставници и родитељи ученика;	-Актив Српског језика; -Актив Енглеског језика; -Актив Француског језика; -Чланови Тима.	Од 20. - 26. септембра
3.3 Међународни дан превенције вршњачког насиља;	-тог дана ученици носе беле мајице на којима је написана парола СТОП НАСИЉУ! -У холу школе налази се пано на коме сви ученици испишу своју поруку; -У оквиру предметне наставе деци се емитује кратак филм на тему превенције вршњачког насиља;	Ученици млађих и старијих разреда;	Ученици старијих разреда, предметни наставници,ОС; - Актив наставника Информатике и рачунарства; - Актив наставника Ликовне културе;	-последња среда у фебруару;
3.4 Дан розе мајица-међународни дан толеранције;	-гледање кратког филма на тему Розе мајице; -ученици тог дана носе розе мајице и на њима испишу поруке о различитостима	Ученици млађих и старијих разреда;	- Актив учитеља; - ППП служба;	Од 20-26. фебруара

3.5 Спортскидан-Фер игром против насиља;	Такмичења у разним спортским дисциплинама;	Ученици млађих и старијих разреда;	Ученици, наставници физичког васпитања и учитељи. Сарадња са Активом наставника Физичког васпитања;	Октобар и мај
3.6. Радионице са ученицима и родитељима на теме: болести зависности, секте, трговина људима	Радионице са ученицима и родитељима.	Ученици 5. - 8. родитељи разреда	Одељењске старешине, психолози, педагози, чланови тима, родитељи и сарадници ван школе	Школска година

Програм превенције насилног понашања у школи - Стручно веће енглеског језика

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања	Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
СТОП ВРШЊАЧКОМ НАСИЉУ	Упознавање ученика са правилима понашања у школи кроз израду паноа.	Ученици млађих разреда	Наставници енглеског језика, учитељи, ученици 1-4.разреда	Месец септембар
	Ученици ће уз помоћ и подршку наставника припремити кратак сценарио по коме ће снимити кратак филм на енглеском језику на тему превенције вршњачког насиља. Филм ће бити објављен на сајту школе. Одабрани ученици посећиваће ЧОС млађих ученика као и одељења у којима постоји поремећена клима и значајни проблеми у комуникацији и промовисаће филм у циљу превенције вршњачког насиља.	Ученици старијих разреда	Наставници, ОС, ученици 5-8.разреда	Школска година

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

ПРОГРАМ РАДА ВРШЊАЧКОГ ТИМА ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ ОД ДИСКРИМУНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Циљ постојања и функционисања Вршњачког тима за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања је активно учешће деце у решавању проблема насиља, злостављања и занемаривања, јачање ученичких компетенција у области решавања проблема, нарочито ненасилног решавања сукоба, развијање хуманих вредности код ученика/ца, развијање способности сарадње, емпатије, асертивног понашања, комуникације, толеранције, тимског рада, другарства, јавног наступа, израде пројекта, развијање креативних и стваралачких способности ученика/ца, али уз развијање критичког мишљења и формирање сопственог става, као и неговање атмосфере међусобног уважавања и поштовања у школи.

Вршњачки тим чине ученици сваког одељења 5.- 8. разреда. Чланови вршњачког тима су ученици које су изабрали другови из њихових одељења, добровољно су се пријавили или их је предложио неко од запослених у школи, а поседују следеће особине: осетљивост на потребе других, спремност да помогну другоме, стрпљиви су, спремни на сарадњу, особе од поверења, имају позитиван статус у одељењу, изражавају своје мишљење које се уважава, успешно решавају конфликтне ситуације, не испољавају насилно понашање, комуникативни су, креативни, толерантни, искрени, срдачни, имају разумевање за вршњаке без обзира да ли их познају, стварају позитивну атмосферу у свом одељењу, умеју да саслушају друге, отворени су за дискусију, предлоге, сугестије, различита мишљења, воле тимски рад.

Вршњачки тим кроз вршњачку медијацију помаже својим вршњацима да сагледају проблеме и конфликте; сагледају разлоге који доводе до конфликта; схвате начине превазилажења и изласка из конфликтних ситуација; расту и развијају се учећи на непосредном искуству; живе заједно уважавајући међусобне разлике. Све активности тима су усмерене на пружање помоћи у заштити од насиља и промоцији ненасилне комуникације. **Добробит за ученике:** постају активни у процесу решавања проблема; задовољавају се потребе свих страна - не „ти и ја у проблему“, већ „ти и ја против проблема“; усвајају конструктивне modele понашања; трансфер знања и вештина; преузимају већу одговорност за решавање проблема који постоје међу њима; схватају да интервенције одраслих нису увек неопходне и тиме помажу сопственом развоју и самопоштовању.

Добробит за наставнике: учење нових начина решавања конфликта; међусобно поштовање и уважавање; смањује се тензија између одраслих и деце; мање времена проводе водећи рачуна о дисциплини у школи; добијају партнере - ученике у одлучивању; стварају се бољи услови за рад, атмосфера и резултати који се односе на образовну и васпитну функцију школе.

Добробит за школу: сви учесници у животу и раду школе преузимају одговорност за дешавање у њој; мења се општа атмосфера и односи који у школи владају; вршњачки тим помаже и доприноси да је школа пријатно и безбедно место за учење и развој потенцијала ученика; развој алтернатива традиционалним начинима увођења дисциплине и решавања проблема у школи.

Програм има за циљ да учесници:

Стекну вештине и знања која ће им помоћи да организују школске акције усмерене на промоцију друштвених вредности (сарадње, међусобне подршке...) и смањење насиља у школи,

Буду оснажени да у ”кризним ситуацијама” у погледу насиља, мотивишу остале ђаке да се укључе у спречавање насиља.

План активности Вршњачког тима

Ред. број	Садржаји програма	Начин и поступак остваривања	Време	Извршиоци
1.	Формирање Вршњачког тима	Пријављивање ученика/ца и формирање група према разредима и сменама	септембар	Ученици 5 -8. разреда, одељенске старешине, педагог и психолог
2.	Планирање конкретних активности ВТ	Израда плана активности	септембар	ВТ и координатори
3.	Реализација радионица са члановима ВТ	Радионице за чланове ВТ	током школске године	Координатори
4.	Израда паноа, презентација, изложби и реализација креативних радионица на тему превенције насиља и развијању хуманих вредности	Радионице, састанци, акције у школи и ван ње	током школске године	ВТ, координатори, предметни наставни-ци, ОС, родитељи, установе из окружења
5.	Реализација радионица у одељењима 1- 8. разреда	Часови ЧОС, радионице, презентације	током школске године	Чланови ВТ уз подршку координатора и ОС
6.	Реализација радионица уз пројекције филмова и презентације за ученике и родитеље на различите теме	Радионице, пројекције у међусмени или на часовима ЧОС	током школске године	Чланови ВТ уз подршку координатора и ОС
7.	Организација хуманитарних акција и спортских активности	Спортске и хуманитарне акције у школи	током школске године	Чланови ВТ уз подршку координатора, ОС, наставника ФВА, родитеља и управе школе
8.	Обележавање значајних датума	Различите активности тематски припремљене за обележавање значајних датума у одељењима, школи, холу школе...	током школске године	Чланови ВТ уз подршку координатора, ОС, наставника ФВА, родитеља и управе школе
9.	Израда материјала за школски лист „Винчанско писмо“ и сајт школе	Материјал ученици израђују самостално, у групама, на састанцима тима или код куће	током школске године	Чланови ВТ и координатори
10.	Вредновање рада ВТ	Различите технике евалуације (анкета, продукти..)	на крају полугодишта и школске године	Чланови ВТ и координатори

ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Ученички парламент је законом загарантовано представничко тело ученика школе, које им омогућава демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које их се непосредно тичу. Формирање, организација рада и активно постојање ученичког парламента у школи је значајно због тога што гарантује основне слободе ученика кроз остваривање права на слободу говора, изражавања сопственог мишљења, омогућава лични развој ученика, доприноси побољшању атмосфере и живота у школи, омогућава усвајање демократских знања и вредности, прихватање и уважавање различитости, омогућава бољу комуникацију, подстиче доношење заједничких одлука прихватљивих за све и тако доприноси развоју демократске културе у школи.

ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Садржај рада	Реализатори и сарадници
-Конституисање УП (сваке школске године) -Избор руководства УП (председника, потпредседника, записничара). -Усвајање мишљења и предлога о годишњем програму рада школе за текућу школску годину -Усвајање мишљења и предлога о годишњем програму рада УП за текућу школску годину	Ученици чланови УП, координатор рада УП, ОС
-Обележавање Дечије недеље учешћем на тематском скупу представника свих УП Србије у Народној скупштини Р. Србије и другим планираним активностима у школи. -Усвајање мишљења и предлога о Пословнику рада УП. -Избор представника ученика за присуство седницама Н.већа, Школског одбора. -Избор ученика за чланство у Вршњачком тиму за ПО и Вршњачком тиму з апривенцију насиља. -Избор ученика за планирање и реализацију активности Развојног плана школе као и програма тимова у чијем раду учествују ученици.	Ученици чланови УП. Координатор рада УП, представници УП школа широм Србије
-Извештај о посети представника нашег УП тематском скупу у Народној скупштини Р. Србије. -Трибина о толеранцији и прихватању различитости ученика којима је потребна додатна подршка, а у вези са применом инклузивног образовања у редовној настави. -Усвајање мишљења и предлога о правилима понашања у школи и мерама безбедности ученика. -Предлог акција и задужења чланова УП за реализацију планираних акција -Презентација реализованих активности.	Председнк УП, координатор рада УП, гости учесници трибине,
-Усвајање мишљења и предлога о реализацији посебних програма и ваннаставних активности (извођењу допунских и додатних часова, секција, слободних активности, екскурзија). -Усвајање мишљења и предлога -Предлог акција УП из области спорта, културе, комуникација...	Ученици чланови УП, координатор УП
-Анализа остварених акција, извештај о раду УП током првог полугодишта. -Иницијативе чланова УП и начини реализације. -Усвајање јединственог мишљења и предлога о избору ученика за наредну школску годину	Ученици чланови УП, чланови тимова, председник УП
-Трибина о чувању и начинима уређивања школског простора. -Трибина УП (тема по избору чланова УП) -Припреме за организацију дискотеке у школи за ученике 7. и 8. Разреда	Ученици чланови УП, гости трибине, координатор рада УП

-Трибина о сарадњи ученика ,наставника, стручних сарадника и директора и атмосфери у школи. -Трибина о учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација у школи. - Трибина на теме интересовања, мотивације и развијања предметних и међупредметних компетенција ученика. - Трибине о промоцији здравих стилова живота и превенцији насиља. -Промоција реализованих активности рада УП.	Ученици чланови УП, гости седнице, координатор рада УП
-Анализа остварених активности. -Ја, пре и после учествовања у раду УП	Ученици чланови УП
-Препоруке, савети и предлози будућим члановима УП	Ученици чланови УП

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ И СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА 1- 4. РАЗРЕДА

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА, 1. разред (36 часова)

Циљ и задаци ликовне секције:

- Примена знања и умења о различитим ликовним техникама;
- проширење и продубљивање као и стицање нових знања и умења, а према интересовањима ученика,
- задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности и интересовања и подстицање професионалног развоја и мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад
- подстицање и развијање учениковог стваралачког мишљења,
- подстицање и стварање потребе код ученика за посеђивањем музеја, изложби, као и чување културног добра и естетског изгледа средине
-

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Ликовне технике и материјал и	Упознавање са различитим техникама и средствима –ОЛОВКА, КРЕДА, УГЉЕН, ВОШТАНЕ БОЈЕ, АКВАРЕЛ, ТЕМПЕРА, ГВАШ, ТУШ, КОЛАЖ, МОЗАИК	зна шта је композиција у ликовној уметности; уочи, препозна и именује различите ликовне елементе на уметничком делу и у свакодневном животу; користи и примени различите ликовне технике и материјале приликом стварања ликовне композиције; развије креативност кроз размишљање о комбиновању и правилном распореду ликовних елемената; користи линију као основни ликовни елемент; уочи и препозна различите линије на предметима и објектима из непосредне околине; комбиновањем различитих линија и различитим материјалима и техникама ствара ликовно дело; користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; увиди карактеристике и могућности различитих ликовних материјала; схвати значај квалитетног одабира ликовне технике ради решавања ликовног задатка; развија креативност и осећај за лепо; изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; поређи своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; црта на различитим подлогама и форматима папира; користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања;	12
2.		Упознавање са различитим техникама и	уочи и препозна текстуру на облицима и предметима из непосредне околине; уочи и разликује природне и вештачке материјале и њихове карактеристике;	11

	Вајање и скулптура	средствима – ГЛИНА, ТЕСТО, ПАПИР, ПАПИР МАШЕ, РЕЦИКЛАЖНИ МАТЕРИЈАЛИ	користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; обликује једноставне фигуре од меког материјала; одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; комбиновањем различитих линија и различитим материјалима и техникама ствара ликовно дело; користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; увиди карактеристике и могућности различитих ликовних материјала; развија креативност и осећај за лепо; изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања;	
3.	Нови појмови у ликовној култури	Упознавање са различитим техникама и средствима – АСАМБЛАЖ, ДЕКОЛАЖ, ФРОТАЖ, ДЕКУПАЖ	комбиновањем различитих материјали и техника ствара ликовно дело; увиди карактеристике и могућности различитих ликовних материјала; користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; развија креативност и осећај за лепо; изражава замисли, интересовања, осећања, емоције и машту ликовним техникама користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања;	7
4.	Где можемо пронаћи лепоту	Појам естетике и лепог у свим видовима уметности – АМБАЛАЖА, НАКИТ	пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену.	4
5.	Установе културе	Установе културе (ГАЛЕРИЈЕ, МУЗЕЈИ). Правила понашања и иблачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.	повеже одабрану установу културе са њеном наменом; поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.	2

ДРАМСКО-РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА, 1. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Рецитовање и изражајно казивање	Формирање секције Чиниоци изражајног казивања – артикулација, дикција Паузе у рецитовању, понављање и рефрени Вежбе акцента Вежбе ритма и темпа Изражајно читање Прикупљање садржаја за наступ за крај школске године Разматрање извештаја о раду секције Упознавање са песницима Обележавање празника (Дан школе, Нова година, Савиндан, Осми март...) Јавни наступи	разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; –одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; –одреди редослед догађаја у тексту; –уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; –разликује стих и строфу; уочи стихове који се римују; –објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; –чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; –изражајно рецитије песму; изводи драмске текстове; –износи своје мишљење о тексту; –учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; –изражајно чита ћирилички текст. –пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном);	14
2.	Ми као глумци у позоришту	Игре казивања Позориште лутака Вежбе визуелног контакта, мимике и гестикулације Читање и избор драмских текстова Подела улога Читалачке пробе Упознавање са писцима драмских текстова Слушање снимака радио драме Сценске радње Костими и маске Обележавање празника (Дан школе, Нова година, Савиндан, Осми март...) Јавни наступи	разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; –одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; –одреди редослед догађаја у тексту; –уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; –разликује стих и строфу; уочи стихове који се римују; –објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; –чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; –изражајно рецитије песму; изводи драмске текстове; –износи своје мишљење о тексту;	22

МУЗИЧКА СЕКЦИЈА, 1.разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	-Слушање музике: Стеван Мокрањац – упознавање са духовном музиком -Избор и анализа садржаја и подела задатака за припрему програма поводом Нове године -Одабир и анализа садржаја за припрему програма поводом Светог Саве - Припрема музичког програма за прославу Светог Саве: Светосавска химна, „Ко удара тако позно“, „Звониће звона“ -Песме српских песника у популарној музици – слушање музике и певање по слуху -Одабир и анализа садржаја за припрему програма поводом Ускрса: „Молитва“, „Христос васкрсе“, „Ускршње јутро“	- објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; - разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; - препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; - повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука;	8
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	-Аудиција за чланове секције -Формирање секције подела по гласовима, правилно распевање, држање (став) и дисање (вежбе) -Увежбавање садржаја из програма за Дечју недељу -Обрада: текст, дах – „Нек' свуд љубав сја“ (може се одабрати и песма по избору ученика) -Обрада: динамика, интерпретација - „Нек' свуд љубав сја“ (или песма по избору ученика) -Обрада: текст, дах – „Боже правде“, химна Србије -Обрада: динамика, интерпретација - „Боже правде“, химна Р Србије -Увежбавање садржаја из програма за Нову годину -Обрада: текст, дах, динамика, интерпретација: Светосавска химна, „Ко удара тако позно“, „Звониће звона“ (одабрати) -Увежбавање програма за наступ поводом Дана жена -Обрада: текст, дах: „Молитва“, „Христос васкрсе“, „Ускршње јутро“ (одабрати) -Обрада: динамика, интерпретација: „Молитва“, „Христос	-изговара у ритму уз покрет бројалице; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама;	18

		васкрсе“, „Ускршње јутро“ (одабрати) -Увежбавање: „Молитва“, „Христос васкрсе“, „Ускршње јутро“ (одабрати)		
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШ ТВО	-Свирање на инструменатима Орфовог инструментаријума – звечке – ритам -Учествовање у програму Дечје недеље -Учествовање у Новогодишњој прослави -Учествовање у прослави школске славе – Светог Саве -Наступ поводом Дана жена -Учествовање у отварању Ускршњег базара -Певање народних песама са инструменталном пратњом уз активно учествовање ученика у извођењу на (ударачким) инструментима из Орфовог инструментаријума (по избору)	Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом. Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша. Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука. Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре. Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства – изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима. Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмичким инструментима у дијалогу. Стварање једноставне мелодије на краћи текст. Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче – праћење литерарног текста.	10

ВАННАСТАВНЕ И СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ, 2. разред

Циљ ваннаставних и слободних наставних активности је подршка ученицима у остваривању њихових интересовања, дружењу са вршњацима кроз заједнички рад, у исказивању способности, развијању вештина и осамостаљивању. Кроз разноврсне активности школа обезбеђује ученицима активну сарадњу са друштвеним, техничким, хуманитарним, спортским и културним установама.

Годишњи број часова: 36, недељни број часова 1

Ред. број ваннаставне активности	Назив наставне ваннаставне и слободне активности
1.	Драмско – рецитаторска секција

2.	Литерарна секција
3.	Ликовна секција
4.	Математичка секција
5.	Мали креативци
6.	Мали фолклор
Укупно:	6 секција

ВАННАСТАВНЕ И СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ, 2. разред

Време реализације	Разред	Ваннаставна активност	Активност ученика	Реализатори
током године	2. разред	Драмско – рецитаторска секција	Припрема и увежбавање за учешће у: представама, приредбама, на јавним наступима, такмичењима и школским пројектима. Посета установама културе.	учитељица, наставник српског језика
током године	2. разред	Литерарна секција	Стварање писаних радова (песме, приче, бајке); Читање прозних дела и поезије, вођење читалачког дневника., Припрема и увежбавање за учешће у: представама, приредбама, на јавним наступима, такмичењима и школским пројектима., Посета установама културе.	учитељица, наставник српског језика
током године	2. разред	Ликовна секција	Изолагање радова.,Учешће на конкурсима, такмичењима, школским пројектима. Израда плаката, честитки, позивница, рукотворина и презентација. Посета установама културе. Ангажовање у хуманитарним акцијама	учитељица, наставници ликовне културе, родитељи
током године	2. разред	Математичка секција	Припрема и увежбавање за учешће: такмичењима, јавним часовима, школским пројектима. Посета научно-технолошким институцијама.	учитељица, наставници математике
током године	2. разред	Мали креативци	Изолагање радова.Учешће на конкурсима, такмичењима, школским пројектима. Израда плаката, честитки, позивница, рукотворина и презентација. Посета установама културе. Ангажовање у хуманитарним акцијама	учитељица, наставници ликовне културе, родитељи
током године	2. разред	Мали фолклор	Припрема и увежбавање за учешће на приредбама, јавним часовима. Ангажовање у друштвеним и хуманитарним акцијама	учитељица, наставници физичког и здравственог васпитања, локални кореографи фолклора

ПРОГРАМ НАСТАВЕ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ -3. РАЗРЕД

Назив секције: Драмска секција

Ред. број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Уводне активности	-Формирање драмске секције, Упознавање са планом рада секције, Одлазак у позориште	4
2.	Драмска уметност	-Избор драмских текстова, Анализа драмских текстова	2

3.	Вежбе	-Вежбе чула, Вежбе ритма и темпа, Вежбе покрета и гестова, Имитација и пантомима -Вежбе слушања и координације покрета, Вежбе акценат, интонација и пауза	8
4.	Читаће пробе	-Читаће поезије и прозе, Читаће пробе	6
5.	Организација сцена	-Организација сцене, Пробе у мизансцену, -Постављање сцене -Пробе звучних и светлосних ефеката, Генерална проба	9
6.	Костими	-Израда костима, -Проба костима	3
7.	Наступи	-Премијера, Наступи на школским приредбама, - Наступи на такмичењима, Анализа рада драмске секције	4

Назив секције: Математичка секција

Ред.број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Бројеви	-Низови природних бројева , Креативна математика, игре са математичким картама - Математичке допуњалке, Шаљиви задаци, Математички изрази, "Тиха математика", Сложени задаци, Разврставање и спајање, План решавања задатка, Задаци са изостављеним бројем , Игра меморије, Проблемски задаци	32
2.	Геометрија	Сложене фигуре, Градимо нове облике, Геометријске допуњалке, Доврши започето	4

Назив секције: Ликовна секција

Ред.број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Материјали	-Корпа са воћем, Огрлица, Васионско брод, Чудна машина, Новогодишњи украси , Расцветало дрво, Васкршња декорација	12
2.	Споразумевање	-Народна ношња, Символи занатлија, Символ мог одељења -Позивница за журку, Пролећни пејзаж, Реклама за производ	7
3.	Композиција	-Моја соба, Рођенданско славље, Бацам грудву снега -Забавни парк , Бродови у луци, Чудесни замак, -Паркиралиште аутомобила, Летећи ћилим, Орнаменти на одећи	11
4.	Простор	-Полица са књигама, Дрворед, Брдо које је пресекла река, Моја улица , Акваријум	6

ПРОГРАМ НАСТАВЕ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ – 4. РАЗРЕД

Назив секције: Музичка секција

Ред.број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Уводне активности	-Аудиција за чланове секције -Формирање секције подела по гласовима, правилно распевање, држање (став) и дисање (вежбе)	2
2.	Слушање музике	-Песме српских песника у популарној музици – слушање музике и певање по слуху - по избору -Слушање музике: Стеван Мокрањац – упознавање са духовном музиком	6
3.	Извођење музике	Химне: Државна химна-Химна Светом Сави Дечје песме: Мирко Шоуц, <i>Лесен</i> , -Хор Врапчићи, <i>Ти и ја</i> -Миодраг И. Бели, <i>Јануарске звезде</i> -Петар Озгијан, <i>Свитац</i> -М. Ђурђевић, <i>Анђели певају</i> , Л. Вукомановић, <i>Свети Саво, мудра главо</i> -С.Коруновић, <i>Пролећна песма</i> , Перпетум Џезиле, <i>Киша</i> -Хор Колибри, <i>Љубав је то</i> -В. Миланковић, <i>Српска ћирилица</i> , В. Миланковић, <i>Добар дан</i> -Драгана Михајловић Бокан, <i>Пастир Хиландара</i> , Д.м. Бокан, <i>Деци свет</i> Народне песме: Певање народних песама са инструменталном пратњом уз активно учествовање ученика у извођењу на (ударачким) инструментима из Орфовог инструментаријума (обрада: текст, дах, динамика, интерпретација) - <i>Киша пада, Ој, Бадњаче, Бадњаче. -Божјићна песма,</i> - <i>Ко удара тако позно</i> - <i>Маријо славна</i>	28

Назив секције: МАТЕМАТИЧКА СЕКЦИЈА, 4. разред (36 часова)

ЦИЉ наставе атематичке секције је да ученике мотивише да се баве математиком, да развијају математичко мишљење (логичко закључивање, уочавање веза) и да уоче употребу математике у свакодневном животу; стицање шире образовне основе потребне за лакше разумевање и усвајање других садржаја природних и друштвених наука; развијање смисла и потребе за самосталним радом; развијање одговорности за рад, тачности, уредности, прецизности; омогућавање приступа различитим изворима знања; припрема за математичка такмичења; решавање тежих, сложенијих задатака из збирки намењених даровитим ученицима; решавање задатака из забаве.

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Бројеви и операције	- Математички низови - Математички изрази - Магични квадрати - Легенда о настанку шаха - Математичке занимљивости - Задаци са једначинама	састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; решит једначине и неједначине и проверити тачност решења; решит проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; процени вредност изрази са једном рачунском операцијом; одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; сабере и одузме разломке са једнаким именицима; сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; формира низ на основу упутства; решит задатак применом различитих начина представљања проблема.	12
2.	Мало комбинаторике	- Појам комбинаторике - Комбинаторни задаци - Задаци са табелама - Нумерација - Математичка мерења	чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; решит задатак применом различитих начина представљања проблема; решит проблемске задатке у контексту мерења.	4
3.	Забавна геометрија	- Сложене фигуре - Површине и обим сложених геометријских фигура - Геометријске допуњалке - Површина квадрата и коцке	прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и обима; израчуна површину квадрата и коцке; израчуна површину и обим сложених геометријских фигура.	4

4.	Математички проблеми	- Проблемски задаци - Математичка мерења - Задаци са математичких такмичења проблемског типа - Задаци са математичких такмичења са римким цифрама - Задаци са математичких такмичења - досетке - Задаци са математичких такмичења - геометрија - Задаци са математичких такмичења - упоређивање - Задаци са математичких такмичења – графичко представљање	прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; реша задатак применом различитих начина представљања проблема; реша проблемске задатке у контексту досетки, упоређивања, мерења.	8
5.	Математичке игре	- Креативна математика - Креативна математика - турнир - Креативна математика – турнир - Игра меморије - Настави низ - Одабрали смо најзанимљивије задатке	формира низ на основу упутства; реша задатак применом различитих начина представљања проблема.	8

Назив секције: Спортска секција, 4. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	Природни и изведени облици	- ходање - трчање - скакање и прескакање	– правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – повезује ходање и трчање с позитивним утицајем на здравље;	10

	кретања	- пењање и спуштање - провлачење - штафетне игре	– успоставља правилно држање тела; – правилно дише током вежбања; – одржава равнотежу у различитим кретањима;	
2.	Полигони	- једноставни полигони - комбиновани полигони са справама и реквизитима	– комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; – правилно држи тело; – самостално коригује неправилно држање; – правилно подиже, носи и спушта терет;	4
3.	Здрава исхрана	- правила здраве исхране - правилно уношење воде и хране - правилан телесни развој	– уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; – прати промене у сопственој тежини и висини; – сагледа резултате физичких способности; – препозна здравствено стање када не треба да вежба; – примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања, као и у другим ситуацијама; – уредно одржава простор у коме живи и борави; – увиди значај правилне исхране за вежбање; – повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље;	4
4.	Елементарне игре	- елементарне игре за развој спретности - елементарне игре лоптом - припреме за такмичења	– правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; – поштује мере безбедности током вежбања; – поштује правила игре; – прихвата победу и пораз као саставне делове игре и такмичења; – придржава се правила вежбања; – вреднује успех у вежбању	10
5.	Вежбе спретности	- вежбе за развој снаге - вежбе за развој покретљивости - вежбе за развој издржљивости - вежбе за развој брзине - вежбе за развој координације	– примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; – правилно држи тело; – самостално коригује неправилно држање; – правилно подиже, носи и спушта терет;	8

Назив секције:ЛИКОВНА СЕКЦИЈА, 4. разред

Годишњи фонд часова: 36, недељни фонд часова: 1

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Композиција	- Формирање групе и упознавање са радом - Флаша - Наруквица или огрлица - Космички брод - Необична машина - Пролећно дрво - Весници пролећа-биљке - Васкршња декорација - Забавни парк -Пролећни пано -Бродови у луци -Новогодишњи украси -Израда папирних цветова -Портрет моје маме -Лете грудве снега -Рођенданско славље -Јесењи плодови - јесење боје -Кишобрани -Јесен на нашем пану	-зна шта је композиција у ликовној уметности; -користи и примени различите ликовне технике и материјале приликом стварања ликовне композиције; -развије креативност кроз размишљање о комбиновању и правилном распореду ликовних елемената; -комбиновањем различитих линија и различитим материјалима и техникама ствара ликовно дело; -користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; -увиди карактеристике и могућности различитих ликовних материјала; -развија креативност и осећај за лепо; -уочи и препозна текстуру на облицима и предметима из непосредне околине; -уочи и разликује природне и вештачке материјале и њихове карактеристике; -разуме појмове хоризонталне, вертикалне и дијагоналне композиције на ликовним делима; -препозна примере уметничког рециклирања;	21
2.	Споразумевање	-Позивница за журку - Реклама за производ -Другарство -Ближи се ближи лето -Дечија недеља -Имамо право	-разуме значај визуелног споразумевања путем кога се преносе поруке, информације, знања; -препозна различите начине визуелног споразумевања у природи и непосредном окружењу; -користи различите видове визуелног споразумевања; -зна шта је симбол; -уочи и препозна елементе из којих се плакат састоји; -тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела; -учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице;	6
3.	Наслеђе	-Народна ношња -Орнаменти на одећи	-развија еколошку свест о потреби упознавања, вредновања и чувања споменика природе; -стечена знања о споменицима природе у Србији примени креирањем мултимедијалне презентације;	6

		-Стари занати -Ћилим -Никола Тесла у свету боја -Свети Сава	-зна шта су споменици културе; -развија свест о потреби упознавања, вредновања и чувања тековина нашег наслеђа; -схвата значај посете музејима и другим установама од културног значаја; -разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја; -учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; -разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	
4.	Сцена	-У свету маште – бајки -Израда костима	-зна шта је сцена; -зна шта значи сценска уметност; -зна чему служе маске; -познаје и користи технику папир маше; -зна шта је костим -учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице;	3

Назив секције:ДРАМСКО-РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА, 4. Разред

ЦИЉ наставе драмско-рецитаторске секције је да ученике оспособи за самостално читање, доживљавање и разумевање књижевних дела различитих жанрова; разумевање и усвајање знања и вештине уметности рецитовања / драмског израза; оспособљавање за креативно испољавање; развијање маште, мисли и осећања ученика; развијање љубави према матерњем језику, његово неговоње и унапређивање.

Годишњи фонд часова: **36**, недељни фонд часова: **1**

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Шта све могу	- Међусобно упознавање чланова, договор о раду - Израда и усвајање плана рада	чита са разумевањем различите врсте текстова; уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...); чита текст поштујући интонацију реченице/стиха.	2
2.	Техника изражајног рецитовања	- Вежбе артикулације - Вежбе дикције - Акценатске вежбе - Вежбе интонације и вежбе интензитета гласа - Вежбе паузе у рецитовању, понављање и рефрен - Вежбе темпа и ритма	чита са разумевањем различите врсте текстова; разликује књижевне врсте уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...); чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно рецитије песму.	6

3.	Драмски елементи	- Вежбе визуелног контакта, мимике и гестикулације - Слушање снимка радио драме - Упознавање говорне уметности из историје позоришта и драме - Квиз такмичење из историје говорне уметности - Гледање позоришне представе	чита са разумевањем различите врсте текстова; разликује књижевне врсте: песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...); чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно чита прозни текст.	5
4.	Нова година	- Избор и анализа садржаја за припрему програма поводом Нове године - Подела задужења за припрему програма поводом Нове године - Увежбавање садржаја за припрему програма поводом Нове године - Увежбавање садржаја за припрему програма поводом Нове године - Приредба поводом Нове године	чита са разумевањем различите врсте текстова; разликује књижевне врсте; уочи и издвоји основне елементе лирске песме; уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...); чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно рецитије песму и чита прозни текст; изводи драмске текстове.	5
5.	Школска смотра рецитатора	- Подела задатака за школску смотру рецитатора - Увежбавање садржаја за школску смотру рецитатора - Генерална проба пред школску смотру рецитатора	чита са разумевањем различите врсте текстова; уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...); чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно рецитије песму.	3
6.	Дан жена	- Подела задатака за програм поводом Дана жена - Увежбавање програма поводом Дана жена - Програм поводом Дана жена	чита са разумевањем различите врсте текстова; разликује књижевне врсте: песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...); чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно рецитије песму и чита прозни текст.	3

7.	Драмски сусрети	- Гледање позоришне представе - Чајанка са истакнутим глумцем - Извештај за школски сајт	разликује књижевне врсте: песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...); чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно рецитије песму и чита прозни текст.	3
8.	Завршетак 4. разреда	- Избор и анализа садржаја за завршну приредбу ученика 4. разреда - Подела задужења за завршну приредбу ученика 4. разреда - Читање текста по улогама – рад за столом - Драматизација текста без читања - Драматизација текста на сцени, рад накретањима и физичким активностима деце - Израда костима и сцене - Генерална проба приредбе поводом завршетка 4. разреда - Завршна приредба ученика 4. разреда	чита са разумевањем различите врсте текстова; разликује књижевне врсте: песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; уочи основни тон књижевног дела (ведар, тужан, шаљив...); чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно рецитије песму и чита прозни текст; изводи драмске текстове.	8
9.	Завршне активности	- Анализа активности и успешности секције	изражајно рецитије песму и чита прозни текст; изводи драмске текстове.	1

ПРОГРАМ ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ 1-4. РАЗРЕД

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ, 1. разред (36 часова)

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ: Сазнавања о себи и другима. Давање могућности ученицима да постану свесни својих унутрашњих доживљаја и да их сагледају у новом светлу. Поштовање договора о правима којих треба да се придржавају сви ученици. Изграђивање сазнања, умења, способности и вредности неопходних за формирање одговорне и креативне личности. Циљ часа посматрање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност; да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге

Тематска структура годишњег програма – Час одељенског старешине, I разред

Циљ	Исходи	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација остваривања програма
Сазнавања о себи и другима. Поштовање договора о правима којих треба да се придржавају сви ученици. Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност; да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге. Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење, сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета. Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дејча права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању. Побољшање квалитета узајамног слушања. Изграђивање сазнања, умења, способности и вредности неопходних за формирање одговорне и креативне	Ученици спознају важност правилно распоређеног времена, како за учење тако и за одмор. Да ученици схвате важност пристојног понашања и да основна правила примењују у свакодневном животу са одраслима и са својим вршњацима. Међусобно упознавање и упознавање простора за рад; Ученик уме да опише учионицу и именује предмете у њој; Упознаје	Добро дошли прваци. Упознавање ученика са школским простором и правилима понашања у школи Чистоћа је пола здравља Како саставити дневни план рада Здраве дете – здрав човек Водим рачуна о хигијени Обележавање дејчије недеље Дан школе - уређујемо нашу учионицу Дружимо се уз музику, игру, одмор, рад у школи и држимо дистанцу Како се у првом разреду оцењујемо-наше прве оцено Буквар дејчијих права Упознавање својих и туђих потреба Толеранција преме разликама Упознавање са радом школске библиотеке Како се у првом разреду оцењујемо-наше прве оцено Потребе – моје и твоје Толеранција – уважавање различитости Упознавање са радом школске библиотеке Однос између дејчака и дејчица Шта је солидарност? Мој омиљени јунак (значење појма јунак) Књига је најбољи друг у ово време Радујемо се Новој години – како је прославити у новим условима Свети Сава – ко је био? Правила безбедности на улици, кући и школи Шта да учинимо	* метод разговора, интерактивно учење, амбијентално учење, интегрисана настава, метода самосталног уочавања и закључивања, демонстративна метода, илустративна метода, дијалогска метода, практичан рад, метода посматрања.	Припремљена материјал (листићи..), Текстови рачунар, видео бим, приручници за наставнике информације са интернета и друга помагала по потреби	Учествовање у радионицама. Бележење постигнућа ученика Свеске ученика и њихових практичних радних ови; Продукти ученичких активности, акције у одељењу

личности отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге. Развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације. Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршањачком посредовању. Подстицање развоја самосвести, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима. Подстицање развоја личности и социјалног сазнања. Развијање и неговање основних људских вредности.	предности тимског рада.Ученици стално примењују правила понашања у школи.	да нам успех буде бољи у школи У школи без насиља Обележавање 8. марта – Дана жена. Кроз игру сам научио Развијање пријатељства са другом децом Сукоби – конструктивно решавање сукоба Недеља здравих зуба и уста Шалимо се. Дани шале 1.април Дан мајкеЗемље - 22.4. Жива бића на Земљи Испричао бих нешто лепо Како одржавамо хигијену? Правилна исхрана Међународни Дан спорта Бринимо о природи, Дан заштите природе - 5.јун Радујемо се распусту	*фронтални,групни, рад у пару, индивидуални		

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ, 2. разред (36 часова)

Циљ часа одељењског старешине је да ученике подучавамо различитим вештинама, развијамо њихове ставове и вредности које ће им бити значајне за живот, реализујемо циљеве образовања и васпитања који превазилазе садржаје појединих наставних предмета. Постепено стицање и развој различитих компетенција ученика.

Задаци:

Кроз понуђене активности, ученицима омогућити да стичу вештине учења, са циљем да постану све самосталнији у прикупљању, анализирању, организовању, повезивању и коришћењу информација, уз коришћење доступних информационих технологија.

Ученици се кроз разноврсне активности стављају у позицију да процењују ситуације, планирају поступке, предузимају конкретне активности, а затим их и критички разматрају.

Годишњи број часова: 36, недељни број часова 1

Ред. број теме	Назив наставне теме/ области	Бр. часова по теми
1.	ЈА И ДРУГИ	9
2.	БОНТОН	14
3.	МОЈА ОСЕЋАЊА	13
Укупно:	3 теме	36

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Подстицати позитивну свест о себи, развијати самопоуздање, освестити одговорност за допринос развоју одељењске заједнице.	Навикавање ученика на сарадњу, тимски рад. Неговање лепог понашања. Стицање сазнања да се свака несугласица може разговором разрешити.	1. ЈА И ДРУГИ	Поново у школи– повратак у школу Наш знак одељења– стварамо знак одељења дланови–представљање себе страх– причамо о страху и како да превазиђемо страх снови–о чему често сањамо жеље–које су нам жеље осећања– наша осећања сам срећан <i>Д као другство.....– како да будемо добри другари</i>

Наши
Мој
Моји
Моје
Лица и
Кад

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Упознавање лепог понашања. Формирање ставова лепог понашања	Разумевање и уважавање потреба других Подстицање позитивних осећања. Неговање позитивног става о себи и другима. Навикавање ученика да помогну старијима Развијање културе и неговање традиције Навикавање ученика на тимски рад	2. БОНТОН	Семафор лепих речи Како да будемо добри-покажимо како да будемо добри једни према другима старијима– у којим све ситуацијама можемо да помогнемо старијима Помоћ или нешто друго–шапутање на часу –да ли је помоћ или нешто друго портфолио–упознавање са портфолиом ученика Дужности редара–које су дужности редара учионицу–како да уредимо и чувамо и како да се понашамо у учионици и школи. паноа Дочекајмо Нову годину– припремили смо одељенску приредбу и приказујемо родитељима Како смо прославили празнике – представом приказујемо одлике Божића и Божићних празника Празници некада и сада – представљамо представом како се некад празник славило, а како сада Кад порастем бићу... – шта ће бити кад порасту, шта деца воле Кад старији говоре – поштујемо старије када говоре је..... – које су нам ружне навике

Помози
Мој
Уредимо
Уређивање

Реч

Циљ	Исходи	Наставна област/тема	Садржај
Развијање и неговање доживљаја лепог у животу. Усвајање знања о важности здравог начина живота. Неговање љубави према	Навикавање ученика на тимски рад Развијање маште и креативности. Развијање љубави према драмској уметности. Правино коришћење дигиталних уређаја.	3. МОЈА ОСЕЋАЊА И ЈА	Честитка за маму, баку-правимо честитку за маму или баку поводом осмог марта Изабран је...бирамо хигијеничара у одељењу, благајника Чувајмо здравље – како да сачувамо своје здравље Бавимо се спортом – зашто је добро да се бавимо спортом У сусрет пролећу – чувајмо природу Форе и фазони – први април – Дан шале Мобилни телефон – како и када користимо мобилни телефон Хало ко је тамо? – како користимо телефон Како да користим компјутер – када и како користимо компјутер Пратим црвени кружић

природи. Развијање креативности и хумора. Направити лични портфолио.	Представљање себе и упознавање другова. Подстицање позитивних осећања. Неговање креативности и маштовитости.		– које емисије треба да гледамо на телевизији развијамо љубав према читању допало на часовима одељенске заједнице током ове школске године Желим да се представим – припремамо приредбу за крај школске године	Шта треба да читам – Научили смо – шта нам се највише

Средства	Уџбеници (папирни и електронски), додатна литература, слике, илустрације, апликације, материјали из непосредне околине и онлајн окружења, дидактички материјали, ППТ, клипови са одређеним ситуацијама, прибор и материјал за рад у радионицама,...
Активности наставника	при Припрема, мотивише, чита, усмено излаже, приказује,показује, демонстрира, усмерава активности ученика, подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима, води разговор, прати, процењује;
Активности ученика	Посматра, црта, пише,описује, прича, извештава, процењује, групише, прати,истражује, игра, глуми, самопроцењује
Начин провере остварености прописаних исхода	Самопроцена, вршњачка процена, отворена питања, рубрике за идентификацију онога што зна и што жели да научи.

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ –3. и 4. разред (36 часова)

ЦИЉ часова одељенског старешине је олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције, успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима.

Тематска структура годишњег програма часа одељењског старешине

Исходи	Садржај	Активности, методе, начини и поступци остваривања програма	Средства	Евалуација
<u>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</u> - Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције- успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима; -Подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу; - Подстицање и развијање истраживачких активности деце; -Подстицање уочавања једноставних узрочно-последичних веза, појава и процеса, слободног исказивања својих запажања и предвиђања;	Добро дошли у школу -Безбедност у доба пандемије - правилно понашање у учионици, школи, школском дворишту... -Другарство у доба пандемије - Безбедност на интернету – како да безбедно учимо и на даљину -Безбедност у саобраћају – брига свих нас -Како се све може учити -Израда возића правила - радионица -Када заједно доносимо одлуке, онда их заједно и поштујемо - Обележавамо Дечју недељу (акције, изложбе, панои, приредбе,...) - 4. октобар – светски дан за заштиту животиња (Мој кућни љубимац) -Славимо Дан школе -Значај разноврсне исхране за правилан раст и развој -Брига родитеља о деци - подела задужења у породици; Равноправност људи у породици - родна равноправност -Посетимо библиотеку - шта све можемо користити у њој -Слични а различити - радионица -Како чувати школску и заједнички имовину ОЗ и другарство -Зашто и како штедимо (новац, струју, воду,...) -Промене у пубертету -Зашто је спорт важан за здравље -Лепо понашање - лепи смо ако се лепо понашамо (у породици, школи, на улици, продавници..) -Развијање основних хигијенских навика,брига о телу, коси, хигијена одевања и	Интерактивна радионица Представљање цртежом Прављење стрипа Игровне активности Искуствено учење кроз размену у групи Играње улога *интерактивно учење, амбијентално учење, метода самосталног уочавања и закључивања, илустративно-демонстративна, интерактивна, илустративна метода, дијалошка метода, истраживачка практичан рад,	потребан материјал, задаци, радионице, аудио и видео материјали	Радови ученика и панои

- Развијање одговорног односа према себи и окружењу и уважавање других. - Подстицање социјалног сазнања, разумевања и прихватања међусобних разлика; - Подстицање групног рада, споразумевања и сарадње; - Развијање комуникативне способности са вршњацима и одраслима; - Развијање креативног истраживања; - Упознавање ученика са дечијим правима; - Подстицање и оспособљавање за активну партиципацију у животу школе при чему је битно да све што ученици раде, раде из унутрашње, позитивне мотивације, не због принуде и послушности засноване на страху.	становања -Како да планирамо и учимо -Стварамо Пројекат -Како настаје сукоб и начини решавања – радионица -Негујмо породичне односе -Како користимо слободно време, шта волим да радим и шта ме занима -У сусрет Новој години – радост даривања (значај пажње и бриге за друге - израда поклона, акција, посета) -Шта ћу читати на распусту -Који су празници пред нама – Нова година, Бадњи дан, Божић – како ћемо их прославити -Шта је све насиље –радионица Појачајмо бригу о нашем здрављу - значај игре, одмора, боравка на свежем ваздуху без телефона, игрица и друштвених мрежа -Зашто се тучемо, тужакамо и називамо ружно -Св. Сава – школска слава (обичаји, традиција...) -Како реагујемо на насиље –радионица -Поштујмо различитости и негујмо интересовања Наш успех и проблеми у првом полугодишту -Дечија штампа- шта читамо, шта нам се допада -Како да сазнам оно што ме интересује -Био сам, видео сам -препоручићу вам (место, установу, културни или спортски догађај...) -Како да помогнемо другу који слабије учи -Шта кад мој друг има неки проблем -Писана и неписана правила - радионица -О љубави... Шта не волим и од чега стрепим -Сачувајмо своју околину, учионицу, школско двориште, улицу.. -Моја породица и моје место у њој -Значај љубави, поверења и пажње родитеља према деци и деце према родитељима -Делимо ли послове у кући, занимања родитеља (ПО) -Рециклажа (појам, акција, предузетништво) -Место у коме живим (некад и сад) Априлске шале – шта је шала а шта ругање -7. април – Светски дан здравља (како бринемо о здрављу) -Биљке нам улепшавају живот – негујмо их ; -Шта гледамо на ТВ-у, нету, друштвеним мрежама - колико је то заиста оно што је за наш узраст -Направимо пано о (пролећу, нашој околини, месту које смо посетили, омиљеном спортисти...) На које све начине могу неке да помогнем -Заштити се и уживај у сунцу Час у природи			

	-Сусрет са људима различитих занимања (посета родитеља часу) -Разлике између дечака и девојчица “мушки и женски полови” -Другарство је свуда око нас – пано -Како сам одабрао позив –учитељ прича о свом позиву -Наш учитељ у споменару - Користим интернет - осећам се сигурно -Редовно учење и учење са разумевањем Моја највећа жеља – шта желим овог лета -Шта сам у овој години постигао/ла и како да даље напредујем -Како ћу провести овај распуст			

ПРОГРАМ ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ 5 – 8. РАЗРЕДА

Циљ часа одељењског старешине је да ученици стичу различите вештине, развијају своје ставове и вредности које ће им бити значајне за живот, јачају своје компетенције и буду спремни за свакодневни живот, рад и учење. Кроз овај програм се реализују циљеви васпитања и образовања који превазилазе садржаје појединих наставних предмета. Кроз различите технике, облике и методе рада ученици постепено стичу и развијају различите опште, предметне и међупредметне компетенције неопходне за целоживотно учење и живот у демократском друштву.

Задачи:

Кроз понуђене активности, ученицима омогућити да стичу вештине учења, са циљем да постану све самосталнији у прикупљању, анализирању, организовању, повезивању и коришћењу информација, уз коришћење доступних информационих технологија.

Ученици се кроз разноврсне активности стављају у позицију да процењују ситуације, планирају поступке, предузимају конкретне активности, а затим их и критички разматрају.

Кроз садржаје програма ученици стичу вештине дефинисања проблема и уче кораке за решавање истог, уче се преузимању иницијативе, осмишљавању и реализовању акције/пројекта у оквиру одељења и ван њега.

Програм рада одељењских старешина V-VIII разреда

Теме/садржај	Време
-Сусрет са одељењем и одељењским старешином -Права, одговорност и обавезе наставника и ученика у школи и ван ње (саобраћај, превоз, установе...) , Правила у нашем одељењу - радионица - Безбедност, у доба пандемије и у редовним условима- правилно понашање у учионици, школи, школском дворишту... – Другарство – увек, па и у доба пандемије - Безбедност на интернету - како да безбедно учимо и на даљину -Развијање личне одговорности-брига о телу,коси,здраве навике, пожељно понашање, комуникација -Учење учења - технике учења -Радне навике - како да организујемо свој радни дан -Ненасилна комуникација (ЈА-говор и ТИ-говор)	IX

-Пројектна настава -Прослава Дана школе- велики људи - деца жељна знања -Зашто је важна култура (догађаји, установе, посете...), занимања људи (ПО) -Значај правилне исхране... Здрави стилови живота -Зашто и како штедим	X
-Хоби (како проводимо слободно време, колико читамо, препоручујем друговима), Моја интресовања-самоспознаја (ПО) -Растем и развијам се - разлике између дечака и девојчица -„Мушка и женска занимања“-предрасуде (ПО) -Шта значи бити медијски писмен -Како исказујемо пажњу, бригу и љубав према другима. -Предузетништво -Конфликти -радионица -Обележавање Дана толеранције	XI
-Штетност пушења, алкохола и дроге - Сид -Лепо лепим узврати - култура понашања и разговора -Како разумети потребе и осећања других поштујући разлик -Успех и тешкоће у првом полугодишту -Безбедност на интернету -Тајни пријатељ-радионица - У сусрет празницима – радионица	XII
-Неки лепо обичаји -Прослава Светог Саве	I
-Безбедно понашање, безбедност у саобраћају -Тест опште културе -Шта ко ради - где раде наши родитељи, посета родитеља(ПО) -Како рад може да нас испуни задовољством(ПО) -Како решавати неспоразуме и сукобе	II

-Сачувајмо своју планету и животну средину -Уређење сопственог простора -Како бирамо будуће занимање(ПО) -Упис у средње школе (ПО) -Шта гледамо на ТВ-у,читамо, какав утицај врше медији -Зависности - од коцке, интернета, игрица	III
-Шта је модерно - култура одевања и шминкања -Поремећаји исхране-болести новог доба(анорексија и булимија) -Размишљај о пријатељству- поверење и искреност -Манифестација -Дан девојчица (ПО) -Заштити се и уживај у сунцу	IV
-Школа - добра средина за све -Стрес (узроци и начини превазилажења) -Супротни полови - јесмо ли равноправни -Колико сарађујемо и саосећамо са другима, јесмо ли спремни да помажемо -Куда после основне школе...(ПО) -Обележавање светског дана породице	V
-Шта сам ове године добро радио а шта је могло другачије -Како ћемо да проведемо школски распуст	VI

**Након предвиђеног почетног бављења темом заштите здравља у доба пандемије, треба се у различитим облицима враћати на њу кад год се процени да је потребно*

** НАЧИН ОБРАДЕ ТЕМЕ (КОЛИЧИНА ИНФОРМАЦИЈА,ОБЛИК РАДА И ДР). ПРИЛАГОДИТИ УЗРАСТУ УЧЕНИКА*

ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА 5- 8. РАЗРЕДА

ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ МАТЕМАТИКА - 5. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Основни геометријски објекти	Мерење у природи (спортски терени)	-ученици умеју да измере дужину дужи; - ипрактично користе јединицу за мерење дужине у природи	18 часова
2.	Осна симетријс	Обележавање светског дана рециклаже лименки – 5.6.2022.	-ученици уочавају осну симетрију у окружењу; -ученици умеју да одређују осе симетрије оносиметричних фигура	18 часова

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Разред: 8. Назив секције: француска култура (34 часа)

Ред.број	Наставна област	Садржај	Број часова
	Цивилизација – француска култура, књижевност	Посета Француском институту	6
	Молијерово позориште Цивилизација – француска култура, књижевност	Књижевно-поетско вече	6
	Цивилизација – француска култура, књижевност, музика	Пригодна представа поводом дана језика	6
	Цивилизација – француска култура, књижевност, филм	Дани франкофоније – одлазак на филмске пројекције	6
	Цивилизација – француска култура, књижевност	Израда панона и илустрација	6
	Цивилизација – француска култура, књижевност	Учешће у школском часопису	4

ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ - Наставни предмет: Енглески језик, 6. разред (36 часова)

Ред. број	Наставна област	Садржај	Број часова
1.	Festivals	Halloween, Christmas, Valentine's Day, Women's Day, Easter, Mother's Day	6
2.	Money	Pocket Money. Prices, Banknotes and Coins	4
3.	Out and About	Transport of the Future, At a Hotel, Sightseeing, At the Zoo	4
4.	Be Careful	An accident, Injuries, The Traffic	4
5.	The Enviroment	Seas and Oceans, Mountains, Clean Environment for a Healthy Life	4
6.	Everyday Life	Our School, First Jobs, Daily Routines	4
7.	Interests	Hobbies, Collecting, Reading, Films and Television, Computer Games, Origami, Web Surfing	7

ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ, Наставни предмет: Енглески језик - 7. Разред (36 часова)

Редни број теме	Наставна тема	Садржај	Број часова по теми
	All about us	Hobbies and interests , Describing People, Our Online Lives , Fashion and shopping, Music	5
2.	Projects	European Day of Languages (3) , Travel – making a tour guide, My school – poster / film, Grammar posters (2)	7
3.	Culture	Foreign words in Serbian, British slang, English speaking countries, Television , Festivals, Travel: landmarks around the world	6

4.	Skills (Reading, writing, listening, speaking)	Reading: A Short Story, Reading: British Poetry , Reading: newspaper article, How to use a dictionary , How to use online resources, Writing: notices, Writing: an email, Tongue Twisters, British and American English, Listening comprehension (3), Board games	13
5.	Vocabulary	Idioms, Phrasal verbs, Commonly confused words, Proverbs, Word-building	5

ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, 5. – 8. разред

Ред. број	Наставна област	Садржај	Иходи	Број часова
1.	All about us	Hobbies and interests, Describing People Free-time activities, Our lives online, My Talents	Ученици ће бити у стању да говоре о себи и својим интересовањима, да разумеју аудио/видео запис или текст на дату тему, као и да представе неки свој таленат.	5
2.	Projects	European day of Languages Foreign words in Serbian English speaking countries How to use a dictionary Earth Day Pollution and how to reduce it Gardening Day Recycling	Ученици ће, заједно са наставницима, реализовати два свеобухватна пројекта – један на тему Дана језика и други поводом Дана планете Земље.	8
3.	Culture	- Festivals - Food - Idioms - Proverbs - Slang	Ученици ће научити више о култури земаља у којима се енглеским језиком говори, обратиће пажњу на неке обичаје и језичке особености.	5
4.	Skills (Reading, writing, listening, speaking)	Pronunciation and Intonation Reading Poetry (2) Word play Writing: A diary Commonly Confused Words British and American English Listening comprehension activities (3) Making posters (3) Making comic books (2) Board games (2) Understanding videos	Ученици ће кроз различите активности (вежбе изговора и интонације, рецитовање, писање дневника, играње друштвених игара, писање стрипа итд.) усавршити вештине читања и писања, усмене и писмене комуникације.	18

Настава слободних активности/секција Наставни предмет: Техника и технологија 5, 6, 7 и 8.разред

Ред. Број	Назив секције	Садржај	Исходи	Број часова
1.	Саобраћај	Саобраћајна правила и саобраћајна регулатива; Оспособљавање ученика за правилно учешће у саобраћају Решавање саобраћајних ситуација кроз тестове; Вожња по полигону.	Ученик уме да: - провери техничку исправност бицикла, демонстрира правилно и безбедно понашање кретања пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону.	36
2.	Папирно моделарство	Избор ученика (ученици се сами пријављују за секцију), Припрема ученика за такмичење, учествовање ученика на школском и даљим нивоима такмичења.	Ученик уме да: - изради макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и прибора примењујући и процедуре у складу са принципима безбедности на раду	36
3.	Архитектура и грађевинарство	Конвенционални и савремени начин градње; Упознавање ученика са различитим стиливима градње и основним техничким законитостима на којима почива израда макета као и израда макета.	Ученик уме да: - анализира карактеристике савремене културе становања - скицира просторни изглед грађевинског објекта, чита и црта грађевински технички цртеж, израђује макету одабиром одговарајућег материјала, алата и прибора примењујући мере заштите на раду.	36
4.	Ракетно моделарство	Увод у ракетно моделарство и упознавање ученика са елементима ракетно-космичке технике, као и деловима различитих врста ракета; Израда модела и провера функционалности модела.	Ученик уме да: - самостално/тимски врши избор макете - модела - проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете - модела користећи ИКТ.	36
5.	Авиомоделарство	Увод у авиомоделарство и упознавање ученика са елементима авио-технике, као и деловима различитих врста авиона; Израда модела и провера функционалности модела.	Ученик уме да: - самостално/тимски врши избор макете - модела - проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете - модела користећи ИКТ.	36
	Екологија и рециклажа	Приступ екологији и рециклажи са становишта технике и технологије; Примена екологије за савремени начин живљења и значај рециклаже;	Ученик уме да: - аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на земљи; - образложи на примеру коришћење обновљивих и необновљивих извора енергије и начина њиховог претварања у корисни облик енергије; - реализује активност која указује на важност рециклаже.	36

	Машинска техника	Увод у машинску технику и упознавање ученика са потребним материјалима, алатима и прибором који се употребљавају за израду пројекта у машинству;	Ученик уме да: - идентификује материјале који се користе у машинству, врши обраду материјала помоћу одговарајућих алата и прибора примењујући мере заштите на раду; - објасни улогу одређених елемената машина и механизма који се користе у машинству.	36
	ИКТ	Увод у информационо-комуникационе технологије и упознавање ученика са врстама бројних система, дигиталном електроником, хардвером и софтвером рачунара и рачунарским мрежама.	Ученик уме да: - користи и примењује ИКТ у савременом начину живљења; - повеже делове рачунара у функционалну целину; - користи Интернет и његове сервисе.	36
	Секција за програмирање	1. Све што треба да знате о микробит уређају. 2. Радноокружење 3. Истраживачки пројекат: Одабир теме и сарадника 4. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 5. Микробит-улаз и излаз 6. Пројектне активности- улаз и излаз 7. Пројектне активности- улаз и излаз 8. Светлеће диоде и петље 9. Пројектне активности- светлеће диоде и петље 10. Пројектне активности- светлеће диоде и петље 11. Променљиве и обрада података 12. Пројектне активности- променљиве 13. Пројектне активности- променљиве 14. Микробит- звук 15. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 16. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 17. Микробит-радио 18. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 19. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 20. Гранање и Булови оператори 21. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 22. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 23. Додир као улаз 24. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 25. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 26. Понављање 27. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 28. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 29. Израда произвољног програма- одабир теме и сарадника 30. Израда произвољног програма	-разуме карактеристике микробита -повеже коришћење микробит уређаја са наставним предметима -састави свој први програм за управљање светлећим диодама -учита програм у микробит уређај -модификује постојећа програмска решења -примени петље како би омогућили понављање низа инструкција у програму -направи једноставне анимације -употреби светлеће диоде за представљање ствари из реалног света у дигиталној форми -примени бројачку петљу за понављање низа инструкција одређени број пута -повеже слушалице или звучник на микробит уређај - напише програме који ће омогућити да слушају мелодије преко микробит уређаја -препознаје прилику за примену петљи у програму, како би га учинили ефикаснијим; -користи радио функцију за размену дигиталнихин формација између уређаја. -користи у програму податак о осветљености микробит уређаја -примени Булове операторе у програмском решењу -разуме принцип рада електричних кола -направи реалан физички систем и саставе програм за његово управљање -утврди циклус решавања проблема -осмисли идеје за решавање проблема помоћу микробит уређаја -планира свој школски пројекат и активности	

		31. Израда произвољног програма 32. Израда произвољног програма 33. Израда произвољног програма 34. Презентовање радова 35. Презентовање радова 36. Обнављање и предлози за рад у следећој години		

Наставни предмет: Ликовна култура- ликовна секција 5-8. разреда

Наставна област	Садржај	Исходи
ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ	Израда и припрема радова за Дан школе	Машта осмишљава и ствара оригинална,креативна решења у ликовном раду учествује у активностима које доприносе добробити школе Развијање способности да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката
ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ	Израда и припрема радова за Винчанско писмо	
СЦЕНОГРАФИЈА	Припрема и израда сценографије за Дан школе	
СЦЕНОГРАФИЈА	Израда проблемских композиција великог формата са мотивима лика и дела Николе Тесле	
СЦЕНОГРАФИЈА	Поставка сценографије и изложбе радова	учествује у активностима које доприносе добробити школе

ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ	Међународни дан заштите животиња (изложба посвећена угроженим и ишчезлим врстама Србије)	Разуме значај заштите угрожених врста и, како би као појединци и као заједница могли да допринесу промоцији очувања средине у којој живимо а самим тим и заштити животиња које нестају, самостално, самостално ствара , осмишљава и реализује радне задатке са јасном визуелном поруком
ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ	„ Путовање у далеку прошлост „ Праисторија(Пећинско сликарство, Винчанска култура..)	– изражава се цртежом, сликом или скулптуром кроз машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу при реализацији сопствених идеја у практичном раду Разуме појам културног наслеђа и значај које кул. наслеђе има
ЦРТАЊЕ СЛИКАЊЕ ВАЈАЊЕ	Естетско уређење школе	учествује у активностима које доприносе добробити школе
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВА ЈАЊЕ	Припрема и израда конкурсних тема	показује иницијативу и самосталност у раду; развија своје способности кроз истраживање, одабир мотива и креирање нових идеја, превазилажење проблема у ликовном раду.
ЦРТАЊЕ , ВАЈАЊЕ	„ Приче у глини“ Месопотамија и Египат	– изражава се цртежом, сликом или скулптуром кроз машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу при реализацији сопствених идеја у практичном раду Разуме појам културног наслеђа и значај које кул. наслеђе има.
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВА ЈАЊЕ	Естетско уређење школе	учествује у активностима које доприносе добробити школе
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВА ЈАЊЕ	„Јунаци из моје маште „ Уметност Античке Грчке	– изражава се цртежом, сликом или скулптуром кроз машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу при реализацији сопствених идеја у практичном раду Разуме појам културног наслеђа и значај које кул. наслеђе има
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ	Израда ликовних радова поводом Нове године	Машта ,осмишљава и ствара оригинална, креативна решења у ликовном раду Примењује стечена знања у решавању проблемских задатака
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ	Израда радова посвећених Божићу (верски мотиви)	Ученик разуме контекст наслеђа и очувања традиције и реализује практичне радове изражавајући своје замисли одабраном ликовном техником. Машта осмишљава и ствара оригинална, креативна решења у ликовном раду истражујући, користећи верске мотиве за представљање композиција из живота Христа на великим форматима Реализује постављање изложбе , развија сарадњу и рад у тиму
ЕСТЕТСКО УРЕЂЕЊЕ ШКОЛЕ	Поставка изложбе радова са темом Нове год. и Божића	Реализује постављање изложбе , развија сарадњу и рад у тиму

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ	Израда радова посвећених лику и делу Св Саве	Машта осмишљава и ствара оригинална,креативна решења у ликовном раду Учествоје у активностима које доприносе добробити школе Развијање способности да се у сарадњи са другима или као члан групе ангажује на заједничком решавању проблема или реализацији заједничких пројеката
ЦРТАЊЕ,СЛИКАЊЕ,СЦЕНОГРАФИЈА	Припрема и израда сценографије за прославу Св Саве	
ЦРТАЊЕ,СЛИКАЊЕ	Постављање изложбе посвећене Св. Сави	
ЦРТАЊЕ,СЛИКАЊЕ	Израда мозаика – припрема Уметност из доба старог Рима	Разуме појам културног наслеђа различити епоха ,активно тумачи уметничка остварења и доживљава их,прерађује,допуњује и процењује на свој начин,користи их као подстицај за представљање сопствених идеја у практичном раду.
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ	Израда мозаика- реализација Уметност из доба старог Рима	
ЦРТАЊЕ,СЛИКАЊЕ,ВАЈАЊЕ	Израда радова посвећених Св .Трифуну	Машта осмишљава и ствара оригинална,креативна решења у ликовном раду
ЦРТАЊЕ,СЛИКАЊЕ,КОЛАЖ	Израда радова посвећених Дану заљубљених	Машта осмишљава, самостално ствара , и реализује радне задатке .
ЦРТАЊЕ,СЛИКАЊЕ,КОЛАЖ	Израда радова посвећених 8. марту Дан жена	-учествује у заједничком, креативном раду који, обједињује различите, уметности и/или уметност и технологију;- прави, самостално или у тимовима, презентације панорама,плакате о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и, визуелне информације;
ЕСТЕТСКО УРЕЂЕЊЕ ШКОЛЕ	Поставка изложбе за 8. Март	Реализује постављање изложбе осмишљава концепт,размењује идеје,развија сарадњу и рад у тиму
ЦРТАЊЕ,СЛИКАЊЕ,ВАЈАЊЕ	Украшавање ускршњих јаја (орнаментика)	Ученик разуме контекст културног наслеђа и очувања традиције и реализује практичне радове изражавајући своје замисли одабраном ликовномтехником.Маштаосмишљава и ствара оригинална,креативна решења у ликовном раду истражујући,користећи орнаментикуза украшавање ускршњих јаја,верске мотиве за представљање композиција из живота Христа на великим форматима Реализује постављање изложбе ,развија сарадњу и рад у тиму.
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ,КОЛАЖ	Израда ликовних радова посвећених Ускрсу (верски мотиви)	
ЕСТЕТСКО УРЕЂЕЊЕ ШКОЛЕ	Поставка изложбе посвећене Ускрсу	

ФОТОГРАФИЈА	Израда фотографија са интересантним мотивима из школског живота и простора	Уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; -учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;
ФОТОГРАФИЈА	Поставка изложбе најуспешнијих фотографија	Реализује постављање изложбе ,развија сарадњу и рад у тиму
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ,ВАЈАЊЕ	Светски ДАН ПЛАНЕТЕ Израда радова од рециклираних материјала	Користи у свом раду рециклиране материјале и преобликовањем ствара уметничке инсталације, скулптуре, употребљиве предмете слике са одређеном поруком. Разуме значај очувања планете и, како би као појединци и као заједница могли да допринесу промоцији очувања средине у којој живимо, самостално ствара , осмишљава и реализује радне задатке са јасном визуелном поруком.
ЕСТЕТСКО УРЕЂЕЊЕ ШКОЛЕ	Поставка изложбе радова посвећених Дану планете	
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ	Припрема и израда конкурсних тема Израда ликовних радова	показује иницијативу и самосталност у раду; развија своје способности кроз истраживање, одабир мотива и креирање нових идеја, превазилажење проблема у ликовном раду.
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ,ВАЈАЊЕ	Модерна уметност – фантастика надреализам ,снови....	— изражава се цртежом, сликом или скулптуром кроз машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу при реализацији сопствених идеја у практичном раду Разуме појам културног наслеђа и значај које кул. наслеђе има идентификује теме у одабраним разуме значај маште и способности имагинације, изражава своје замисли одабраном ликовном техником. Користи литерарни и визуелни садржај као инспирацију за ликовни рад.
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ	НАША ШКОЛА – осмишљавање и израда слика за школски мурал	— учествује у активностима које доприносе добробити школе и локалне заједнице Ученик је у стању да обликује поруку и искаже став о важним питањима у друштву у вакодневном животу, брине о екологији, околини, здрављу , културном наслеђу...
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ	Српска средњовековна уметност (сликарство, архитектура, књижевност, декоративна пластика , орнаментика..)	Ученик разуме контекст културног наслеђа различитих епоха Ученик развија позитиван став према националној културној баштини Разуме значај споменика културе у нашој земљи, како би као појединци и као заједница могли да допринесу промоцији наслеђа, самостално ствара , осмишљава и реализује радне задатке
ЕСТЕТСКО УРЕЂЕЊЕ ШКОЛЕ	Поставка изложбе у просторијама школе	Разговара о значају културне баштине за лични развој, развој туризма и очување културног идентитета земље учествује у активностима које доприносе добробити школе

ПРОГРАМ НАСТАВЕ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ ФИЗИЧКОГ И ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање, 5. - 8. разред Назив секције : Кошаркашка секција

Ред. број	Наставна област	Садржај	Бр. час. 5-7.р.	Бр. час. 8.р.
1.	Обучавање кошаркашке технике	-Хватање и додавање лопте -Вођење лопте -Шутирање лопте -Скок-шут -Кошаркашки двокорак -Кошаркашки ставови -Финтирање	14	13
2.	Тактичко обучавање	-Индивидуална игра у одбрани и нападу -Колективна одбрана и напад -Контранапад	12	11
3.	Уигравање екипе и припрема за такмичења	-Техничка и тактичка припрема екипе за такмичења	10	10

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање, 5. - 8. разред Назив секције : Одбојкашка секција

Ред. број	Наставна област	Садржај	Бр. час. 5-7.р	Бр. час. 8.р
1.	Обучавање одбојкашке технике	-Одбојкашки став и кретање у ставу -Одбијање лопте прстима -Одбијање лопте подлактицама -Сервис(све врсте) Пријем сервиса Блокирање(све врсте)	16	14
2.	Тактичко обучавање	-Индивидуална тактика у нападу и одбрани -Колективна тактика у нападу и одбрани	6	6
3.	Уигравање екипе и припрема за такмичења	-Техничка и тактичка припрема екипе за такмичења	14	14

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање, 5. - 8. разред Назив секције : Рукометашка секција

Ред. број	Наставна област	Садржај	Бр. час. 5-7.р	Бр. час. 8.р
1.	Обучавање рукометашке технике	-Хватање и додавање лопте, -вођење лопте, скок шут Голманска техника Теника игре пивотмена Техника игре крилних играча и бекова Шутирање седмераца Финтирања	12	11
2.	Тактичко обучавање	-Индивидуална тактика у одбрани и нападу Колективна тактика у одбрани и нападу Зонске одбране 6:0 , 5:1, 3:2:1 Преузимање и укрштање	6	6
3.	Уигравање екипе и припрема за такмичења	-Техничка и тактичка припрема екипе за такмичења	18	17
УКУПНО			36	34

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање, 5. - 8. разред Назив секције : Фудбалска секција

Ред. број	Наставна област	Садржај	Бр. час. 5-7.р	Бр. час. 8.р
1.	Обучавање фудбалске технике	-Вођење и додавање лопте Шутирање лопте на гол Пријем и предаја лопте Техника покривања играча -Техника одузимања лопте Техника изношења лопте Техника откривања Техника игре голмана	15	14
2.	Тактичко обучавање	-Контранапад Индивидуална тактика игре у одбрани и нападу Колективна тактика игре у одбрани и нападу	5	5
3.	Уигравање екипе и припрема за такмичења	-Техничка и тактичка припрема екипе за такмичења	16	15

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање, 5. - 8. разред Назив секције :Стоно-тениска секција

Ред. број	Наставна област	Садржај	Бр. час. 5-7.р	Бр. час. 8.р
1.	Обучавање стоно-	-Сервис Враћање сервиса Кретање након сервиса Игра „форхендом“ Игра „бекхендом“ Спин игра „сечење“ игра		15

	тениске технике		16	
2.	Тактичко обучавање	-Игра у паровима Дијагонална игра -Поставка екипне игре -Хендикеп игра	6	6
3.	Уигравање екипе и припрема за такмичења	-Техничка и тактичка припрема екипе за такмичења	14	13

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање, 5. - 8. разред Назив секције :Шаховска секција

Ред.б рој	Наставна област	Садржај	Бр. час. 5- 7.р	Бр. час. 8.р
1.	Увод у свет шаха и правила	-Назив фигура Лаке и тешке фигуре Кретање фигура Рокада Матирање	16	15
2.	Типови отварања у шаху	-Сицилијанско отварањ -Дамин гамбит	4	4
3.	Уигравање екипе и припрема за турнире	- Припрема екипе за турнире	16	15

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљевима васпитања и образовања предвиђено је да школа ученицима обезбеди оспособљавање за избор даљег образовања и занимања током целог образовног процеса јачањем свести о потребама, жељама и склоностима ученика.

План и програм ПО се спроводи преко часова редовне наставе, часове одељенског старешине, реализацијом секција а такође и саветовањем, индивидуалним разговорима и путем конкурса, трибина, посета родитеља појединих занимања. Такође, и кроз спровођење програма „Професионална оријентација на преласку у средњу школу“ који се реализује са ученицима 7. и 8. разреда.

На почетку сваке школске године планирано је формирање проширеног тима за ПО који ће се пратити и спроводити програм ПО. Из редова ученика на седници Ученичког парламента, формираће се Вршњачки тим за ПО.

Програм ПО ће се реализовати за ученике 7. и 8. разреда и то кроз часове одељенске заједнице, уз укључивање часова редовне наставе српског језика, ликовне културе, грађанског васпитања, информатике и рачунарства, физичког васпитања и техничког и информатичког образовања, додатне наставе, слободних и осталих активности. Сви задаци из овог подручја биће уграђени су у планове рада наставничког, одељенског и стручних већа, Савета родитеља, Школског одбора и Ученичког парламента.

Предвиђена је реализација радионица које обухватају свих пет модула (самоспознаја, информисање о занимањима и каријери, упознавање са путевима образовања, реални сусрети са светом рада и доношење одлуке о избору школе и занимања) за одељења 7. и 8. разреда. Област реалних сусрета биће спроведена за све ученике 7. и 8. разреда, а план обухвата посете школама и предузећима, презентације истих у нашој школи, посета сајму образовања, презентацију представника одређених занимања у школи, обележавање Дана девојчица током априла месеца посетама предузећима која у свом саставу имају занимања нетипична за жене.

Како квалитетна професионална оријентација обавезно укључује реалне сусрете са светом рада, било би веома добро ученицима обезбедити и реалне сусрете са светом који је између основне школе и света рада, дакле реалне сусрете са наредним нивоима школовања. Поред промоција средњих школа које се у нашој школи редовно реализују и посета сајмовима образовања, простор за то видели смо у реализацији пројекта «Покрени знање – помози ми да научим» у који се наша школа укључила, а који је осмислило Удружење родитеља и наставника «Партнерски за образовање» Београд. Тим пројектом је предвиђено да ученици Математичке гимназије и студенти различитих факултета држе основцима онлајн часове подршке у учењу из различитих предмета. Сарадња између ученика и волонтера није једнократна, предвиђено је да буде континуирана током године и обезбеђује да, осим што је то несумњива интервенција у пољу унапређивања постигнућа ученика, сарадња између њих индиректно нашим ученицима обезбеди информације како је похађати Математичку гимназију или студирати неки од укључених факултета. Очекивано је да нарочито сарадња са ученицима Математичке гимназије (као узрасно блиским «менторима») у пољу професионалне оријентације обезбеди не само информисање, већ и промовисање образовања, школских успеха, као отварање могућности да ученицима узори буду паметни, успешни, млади људи који су повећени науци.

Програм ПО подразумева и укључивање и перманентну сарадњу са родитељима у оспособљавању своје деце за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања.

При избору начина имплементације програма ПО у нашој школи одлучили смо се да се он реализује пре свега кроз часове одељењског старешине, уз укључивање часова предметне наставе од 1. до 8. разреда, како обавезних, тако и изборних наставних предмета, а пре свега, српског језика, ликовне културе, грађанског васпитања, информатике и рачунарства, физичког васпитања и техничкох и информатичког образовања.

Програм реализације професионалне оријентације кроз часове редовне наставе

Први разред

Ред.бр.	Наст.предмет	Тема/област/наставнајединица/активност	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	Српски језик	Књижевност: "Хлеб"-Владимир Андрић (занимање пекар)	Април	Ученици,наставни к	Дечији радови
2.	Свет око нас	Школа (зан. учитељица)	септембар	Ученици,наставни к	Дечији радови
3.	Свет око нас	Село и град (зан. пољопривредник,економиста)	септембар	Ученици,наставни к	Дечији радови

Други разред

Ред.бр.	Наст.предмет	Тема/област/наставна јединица/активност	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	Српски језик	Књижевност: " Сликарка зима " Д.Максимовић	Октобар	Ученици,наставник	Дечији радови
2.	Српски језик	Језичка и говорна култура: " Буди писац"	Децембар	Ученици, Наставник	Дечији радови извештај
3.	Свет око нас	Насеља:" Живимо у насељу "	Септембар	Ученици, Родитељи	Дечији радови, фотографије
4.	Свет око нас	Материјали: " Како човек обрађује материјале"	Новембар	Ученици, наставник, Грнчар	Дечији радови, фотографије

Трећи разред

Ред.бр.	Наст.предмет	Тема/област/наставна јединица/активност	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	Српски језик	Књижевност:" Стакларева љубав",Г.Олујић		Ученици, наставник	Дечији радови
2.	Српски језик	Књижевност:"Прича о Раку Кројачу", Д.Максимовић		Ученици , наставник	Дечији радови
3.	Природа и друштво	Становништво нашег краја		Ученици, наставник	Дечији радови
4.	Природа и друштво	Чиме се баве људи		Ученици ,наставник	Дечији радови

Четврти разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Тема/област/наставна јединица/активност	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	Природа и друштво	Рад, енергија, производња и потрошња/ Човекради и ствара, Делатности људи у различитим крајевима Србије/ Упознавање ученика са различитих занимањима, довођењем родитеља који се баве различитим занимањима..	Мај	Учитељ/ Родитељ	Припрема фотографије
2.	ЧОС	Професионална оријентација/ Шта ћу да будем кад порастем/ ППС радионица	Мај	Учитељ/ родитељ	Припрема фотографије

Програм професионалне оријентације – српски језик

Пети разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	Српски језик	Књижевност:``Моји изуми``, Никола Тесла	Октобар	Ученици	припрема, продукти
2.	Српски језик	Књижевност:``20000 миља под морем``, Жил Верн	Октобар	Ученици	продукти

Шести разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	Српски језик	Књижевност: „Чудесна справа“, Бранко Ћопић	Октобар	Ученици	припрема, продукти, фотографије

Седми разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	Српски језик	Књижевност: „Покондирена тиква“, Ј.С.Поповић	Фебруар	наставница, ученици	припрема, продукти
2.	Српски језик	Књижевност: „Мртво море“, Р. Домановић	Фебруар	Ученици	припрема, продукт

Осми разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица/Наставна тема	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	Српски језик	Књижевност: „Кроз међаву“, П. Кочић	Новембар	Ученици	продукти
2.	Српски језик	Књижевност: „Сумњиво лице“, Б. Нушић	Март	наставница, ученици	припрема, продукти

План реализације професионалне оријентације – биологија

Пети разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Тема/област/наставна јединица/активност	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	БИОЛОГИЈА	Биологија и њен значај за развој и напредак човечанства	Септембар	Ученици, наставница	Припрема, изложба ученичких радова (пано)
2.		Лабораторијски прибор, лупа и микроскоп	Септембар	Ученици, наставница	Припрема, изложба ученичких радова (пано)
3.		Вегетативно размножавање. Калемљење	фебруар, март	Наставница, родитељ или стручно лице	Припрема, продукти, фотографије
4.		Јестиве и лековите биљке	Мај	Наставница, ученици, родитељ или стручно лице	Припрема, продукти, фотографије
5.		Житарице	Мај	Наставница, ученици, родитељ или стручно лице	Припрема, фотографије, пано

Шести разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Тема/област/наставна јединица/активност	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	БИОЛОГИЈА	Ваљкасти црви	Новембар	Ученици и наставница	Припрема, продукти, фотогафије
2.		Инсекти - основне одлике	Јануар	Ученици, наставница, родитељи или стручно лице	Припрема, продукти, фотогафије
3.		Рибе - значај риба	Март	Наставница, родитељи или стручно лице	Припрема, продукти, фотогафије
4.		Суживот људи и животиња. Одговоран однос човека према животињама	Мај	Наставница, родитељи или стручно лице, ученици	Припрема, продукти, фотогафије или изложба

Седми разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Тема/област/наставна јединица/активност	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	БИОЛОГИЈА	Правилно држање тела и деформације. Обољења, повреде костију и прва помоћ	Октобар	Наставница, родитељи или стручно лице	Припрема, продукти, презентација
2.		Мишићни систем. Обољења и оштећења мишића	Новембар	Наставница, родитељи или стручно лице	Припрема, продукти, фотогафије
3.		Одређивање оштрине вида и разликовање боја. Мариотов оглед	Јануар	Наставница, родитељи или стручно лице	Припрема, продукти
4.		Правилна исхрана и последице неправилне исхране	јануар, фебруар	Наставница, родитељи или стручно лице	Припрема, продукти, фотографије
5.		Репродуктивно здравље (пубертет, адолесценција, деликвенција...)	мај, јун	Наставница, родитељи, психологи педагог	Припрема, продукти, презентација

Осми разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Тема/област/наставна јединица/активност	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	БИО-ЛОГИЈА	Екологија и животна средина	септембар, октобар и новембар	Наставница и ученици	Припреме, изложба ученичких радова

2.		Угрожавање, заштита и унапређивање екосистема – животне средине	новембар, децембар и јануар	Наставница, ученици и родитељи	Припрема, фотографије
3.		Глобалне последице загађивања животне средине	јануар и фебруар	Наставница, ученици и стручно лице	Припрема, фотографије и изложбе ученичких радова
4.		Животна средина, здравље и култура живљења	Мај	Наставница, ученици и родитељи	Припрема, изложба ученичких радова и фотографија

План реализације професионалне оријентације – хемија,седми разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	ХЕМИЈА	Занимљиви огледи	Децембар	наставница, ученици	презентације, продукти
2.	ХЕМИЈА	Волонтерски рад Истакнути хемичари	Јануар	Ученици	припрема, продукт
3.	ХЕМИЈА	Посета Хемијском факултету	Мај	Наставник, ученици	припрема, продукти, фотографије

Осми разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица/Наставна тема	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	ХЕМИЈА	Киселине и хидроксиди, Хроматографија	Новембар	Ученици, наставник	продукти
2.	ХЕМИЈА	Занимљиви огледи, Боје	Март	наставница, ученици	припрема, презентације
3.	ХЕМИЈА	Хемијска и микробиолошка анализа воде на Дунаву у Винчи	Мај	наставница, наставник, ученици	припрема, продукти, фотографије

План реализације професионалне оријентације – грађанско васпитање

Пети разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица	Време реализ.	Носиоци активности	Документација
1.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Проблеми у школи	Октобар	Ученици	припрема, продукти

2.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Прикупљање података о проблемима у школи	Новембар	Ученици	Продукти
3.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Извори података	Децембар	наставница, ученици	припрема, продукти

Шести разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Тимски рад	Октобар	Ученици	припрема, продукти, фотографије
2.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Најзначајнији појмови ГВ у 6.разреду	Октобар	наставница, ученици	припрема
3.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Мере власти	Октобар	Наставница	припрема, продукти
4.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Прикупљање података	Новембар	Ученици	продукти
5.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Извори података	Децембар	наставница, ученици	припрема, продукти

Седми разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица	Време реализација	Носиоци активности	Документација
1.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Грађанин и политика	Септембар	наставница, ученици	припрема, продукти
2.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Волонтерски рад	Јануар	Ученици	припрема, продукт
3.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Подела и нивои власти	Април	Наставница	припрема, продукти, фотографије

Осми разред

Ред. бр.	Наставни предмет	Наставна јединица/Наставна тема	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Заштита дечјих права – међународне организације	Новембар	Ученици	продукти

2.	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	Наставна тема: Медији у савременом друштву	фебруар, март, април	наставница, ученици	припрема, продукти, фотографије

Пан реализације професионалне оријентације

МАТЕМАТИКА

Ред. бр.	Наставни предмет	Тема/област/наставна јединица/активност	Време реализације	Носиоци активности	Документација
1.	математика	Полиними	Март	Наставник, ученици	припрема
2.	математика	Осна симетричност	Мај	Наставник, ученици	припрема
3	математика	Испитивање функција	Фебруар	Наставник, ученици	припрема

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ СТРУЧНОГ ВЕЋА ФИЗИКЕ

Програмска област/тема	Садржај	Циљна група	Носиоци активности	Временска динамика
Професионална оријентација/Одговорно учешће у демократском друштву	Посета Институту Винча	6, 7 и 8. Разред	Наставници физике	Мај 2023
Професионална оријентација/Одговорно учешће у демократском друштву	Фестивал науке	6, 7 и 8. Разред	Наставници физике	Децембар 2022
Професионална оријентација/Одговорно учешће у демократском друштву	Опсерваторија „Звездарска шума“	6, 7 и 8. Разред	Наставници физике	Септембар 2022
Професионална оријентација/Одговорно учешће у демократском друштву	Посета Музеју Николе Тесле	6, 7 и 8. Разред	Наставници физике	Новембар 2022

...

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Породица и школа имају заједнички циљ – подржавање и подстицање развоја ученика, те њихови односи морају бити пре свега партнерски. Програми у области сарадње са породицом усмерени су пре свега на развијање партнерских односа између кључних актера у школи, као и на јачање сарадње и комуникације, информисања, планирања и реализације активности у школи и ван ње, а у циљу најбољег интереса детета, тј. ученика.

Програмом сарадње са породицом, школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима, односно старатељима деце и ученика, који обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне, и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно-образовних утицаја. Програм сарадње са породицом обухвата и организацију отвореног дана школе сваког месеца, када родитељи, односно старатељи могу да присуствују образовно-васпитном раду. Ради праћења успешности програма сарадње са породицом, школа организује анкетирање родитеља, односно старатеља, у погледу њиховог задовољства програмом сарадње са породицом и у погледу њихових сугестија за наредно полугодиште. Мишљење родитеља, односно старатеља, добијено као резултат анкетирања, узима се у обзир у поступку самовредновања квалитета рада школе.

Исходи: Позитивна атмосфера у школи; развијеније компетенције родитеља; постоји мотивација родитеља за учешће у школским активностима; већа мотивација ученика за учење; бољи резултати и постигнућа ученика; побољшан квалитет рада школе што показују резултати самовредновања рада школе, резултати ученика у наставним, ваннаставним активностима и такмичењима; постоји партнерски однос школе, родитеља и локалне заједнице.

Задачи: Укључивање родитеља/старатеља у непосредан васпитно-образовни рад, планирање и реализацију; обезбеђивање стручне подршке породици; унапређивање процеса индивидуализације у раду са ученицима и породицом; интензивирање активности на информисању родитеља/старатеља о свим активностима установе.

Програмска област/тема	Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
Информисање родитеља и прикупљање података	Сајт школе, огласне табле, Савет родитеља	Родитељи	Тим, ППСлужба, управа школе	Континуирано
Подршка ученицима	Подршка у учењу, радионице са родитељима о социјалној и здравственој заштити; стварању читлачких навика; технике учења, израда индивидуалних образовних планова (ИОП-1,2,3).	Родитељи, ученици	Мини-тимови за ИОП, одељењске старешине, Тим за инклузију	Континуирано
Промоција резултата и постигнућа ученика	Размена информација о постигнућима ученика у наставним и ваннаставним активностима. Организовање изложби, презентације резултата, приредбе.	Родитељи, ученици, запослени	Тим, Савет родитеља, стручне службе школе, стручна већа и тимови	Континуирано

Културне и спортске активности	Приредбе, промоције, изложбе, посете установама културе; организовање спортских игара за родитеље, ученике и запослене.	Родитељи, ученици, запослени	Тим , директор, локална заједница, стручна већа, запослени, родитељи	Континуирано
Учешће у активностима вредновања и самовредновања рада школе	Попуњавање анкета, достављање предлога, примедби, иницијатива на мејл школе; предочити на сајту школе резултате вредновања рада школе., Родитељи – чланови тима за самовредновање учествују у планирању и реализацији процеса самовредновања	Родитељи	Тим, ППслужба, Тим за самовредновање рада школе, Савет родитеља	Континуирано
Учешће родитеља у наставним активностима школе	Реализација наставних активности у сарадњи са одељењским старешинама, предметним наставницима, а у складу са планом и програмом.	Родитељи, ученици, ОС, наставници	ОС, стручна већа, тим, ппс, управа школе, родитељи	Континуирано
Учешће родитеља у раду стручних тела у школи	Учешће у раду стручних тимова и актива и реализацији програма и активности истих.	Родитељи	Стручни тимови и активи, Тим, Савет родитеља, управа школе	Континуирано
Програм сарадње са породицом Стручног већа енглеског језика ДАН ПОРОДИЦЕ, 15.МАЈ	Ученици млађих разреда израђују цртеж на тему своје породице или доносе фотографије, и представљају чланове породице. Ученици старијих разреда пишу састав на тему "My family / My favourite family member" или приказују смешан видео "Funny family moments" са члановима породице.	Ученици млађих и старијих разреда	Наставници енглеског језика и ученици млађих и старијих разреда, родитељи	Месец мај
Пројекат „Покрени знање – помози ми да научим“	Ученици Математичке гимназије и студенти различитих факултета ученицима 5, 6. и 7. разреда држе часове подршке у учењу математике, физике и хемије. Часовима се обезбеђује подршка ученицима у савладавању школског градива, али се у још већој мери ради на промовисању конкретне науке, осветљавању њене занимљиве стране и могућности примене у свакодневном животу. Како је овај пројекат осмислило Удружење родитеља и наставника «Партнерски за образовање» Београд, пројекат ће бити коришћен и као изузетан пример резултата конструктивне сарадње родитеља и школе и промовисање веће укључености родитеља у живот школе, те као подстицај за оснивање Клуба родитеља и наставника ОШ „Никола Тесла“.	Ученици, родитељи, наставници	ППС, наставници – ментори у пројекту, Савет родитеља	Континуирано

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

У наредном периоду планира се континуирана сарадња са релевантним институцијама на нашем простору у циљу реализовања програма здравствене заштите наших ученика. Сарадња ће се одвијати кроз интеракцију Дома здравља „Миливоје Стојковић“, организације Црвени крст Гроцка, других здравствених институција, одељенских старешина, психопедагошке службе, родитеља и управе школе.

Циљеви програма су :

-Стицање знања, формирање ставова и понашање ученика вези са здрављем и здравим начином живота и развојем хуманих односа међу људима.

-Унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање штетних утицаја .

-Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице у циљу подстицања правилног развоја, заштите и унапређења здравља ученика.

Ред. бр.	Садржај рада	Време	Извршиоци
1.	Здравље као вредност. Како неговати и чувати здравље? Шта све утиче на здравље? Систематски прегледи и редовна вакцинација – зашто је то важно?	током године	Одељенске старешине, педијатријска служба дома здравља, педагог, психолог, стручна већа, Тим за здравствену и превентивну заштиту
2.	Основе здравог живота: -разноврсна исхрана, оброци, -значај физичких активности - значај одмарања и игре, -значај дневне организације, - како организовати слободно време, -фактори који утичу на навике у исхрани, -поремећаји исхране (анорексија и булимија), - активности у оквиру пројектних активности у школи	током године	Одељенске старешине, педијатријска служба, Педагог, психолог, наставници физичког васпитања, биологије и СНА, Тим за здравствену и превентивну заштиту
3.	Брига о себи: -стицање основних хигијенских навика (болести прљавих руку...), -лична одговорност за бригу о телу, -здраве навике, -сазнања о себи, -препознавање осећања, -ја у друштву, -свест о развојним променама, -заштита од инфективних болести и поштовање мера безбедности и спречавања ширења инфекције	током године	Педијатријска служба, педагог, психолог, учитељи, одељ.. старешине и наставници биологије и грађанског васпитања, Тим за здравствену и превентивну заштиту
4.	Хуманизација односа међу половима: - промене у пубертету, -препознавање разлика, појмови род и пол, -правилно препознавање сопствених осећања, стицање позитивних ставова према другом полу, - појам родне равноправности	током године	Педагог, психолог, одељ.. старешине, наставници грађанског васпитања, СНА, биологије
5.	Болести зависности: -пушење, алкохолизам и наркоманија, - зависност од коцке и интернета / безбедност на интернету, од игрица, -СИДА - шта знамо о томе	децембар	Педијатријска служба, надлежне институције, педагог, психолог и одељ.. старешине 5-8. раз. Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Тим за безбедност деце на интернету
6.	Верске секте – како их препознати и шта предузети	током године	Педагог, психолог, наставници верске наставе, одељ. старешине 5-8. раз.

7.	Асоцијално и екстремно понашање – насиље, навијачке групе, нетолеранција...	током године	Педагог, психолог и одељ. старешине 4-8. раз.
8.	- Како изградити здраве и конструктивне односе са другима, Ненасилна комуникација, ненасилно разрешавање конфликта -Потребе и осећања других, -Сарадња породице и школе	током године	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Савет родитеља, наставници ГВ, верске наставе, педагог, психолог и одељ. старешине 1. – 8.р.

Програм здравствене заштите	Садржај активности стручног већа енглеског језика	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
СВЕТСКИ ДАН ЗДРАВЉА 7.април	Целокупне активности ученика посвећене су промовисању здраве хране и здравих стилова живота. Ученици ће бити подељени у две групе које ће се бавити истраживањем и прикупљањем разних материјала (слике, савети нутрициониста, филмови/видео клипови и сл). Једна група ће се бавити темом здраве хране и износити своја мишљења о томе шта је за њих здрава исхрана и здраве животне навике. Друга група ће се бавити темом нездраве хране и износити своје ставове о нездравој исхрани, а нарочито о брзој храни коју нажалост свакодневно користимо. Неки ће имати задужења да истраже и саставе мени за здраву ужину. Ученици ће урадити паное са кратким порукама и сликама које ће изложити у холу школе. У сарадњи са наставницима биологије организоваћемо трибину са ПП презентацијом на тему здраве и нездраве исхране. У договору са наставницима физичког и здравственог васпитања, промовисаћемо и физичке активности (шетња, трчање, разне вежбе за очување здравља и кондиције) које су основ за здрав стил живота. Ученици млађих разреда израђују паное на тему Healthy and unhealthy food.	Ученици млађих и старијих разреда	Наставници енглеског језика и ученици старијих разреда	7.април

Програм ће се остварити кроз часове редовне наставе, кроз рад секција, радионица и трибина које ће организовати Тим за заштиту од насиља и занемаривања и ПП служба у сарадњи са сарадницима из медицине и других области. Значајан део активности одвијаће се кроз реализацију Пројеката „Школа без насиља“ и „Здраво растимо“, и применом Посебног протокола о заштити деце од насиља, што је садржај Акционог плана за сваку школску годину, као и годишњим плановима рада Тима за превентивну и здравствену заштиту.

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Програм социјалне заштите ученика се реализује у сарадњи са надлежним институцијама, пре свега Градским центром за социјални рад – одељење Гроцка и организацијом Црвени крст.

Она подразумева помоћ и подршку ученицима који живе у тешким животним условима, сиромаштву, небезбедним условима за живот и развој, деци из осетљивих група по било ком основу, ученицима којима је из различитих разлога онемогућено или отежано остваривање њихових потреба, подршка ученицима који су под ризиком од напуштања школовања.

Ученици који живе у породицама које примају социјалну помоћ, ученици из хранитељских и старатељских породица, као и ученици којима ј епотребна додатна подршка, по мишљењу Комисије за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке детету, остварују права на додатну социјалну подршку. За ове ученике је често организована и бесплатна ужина у школи, бесплатни уџбеници бесплатне екскурзије, излети бесплатне позоришне представе, концерти и други видови помоћи.

Задаци запослених у школи у области социјалне заштите детету / ученику су :

Упознавање са условима и породичној ситуацији у којој деца живе, праћење дететовог развоја, успеха у учењу и сналажење у групи вршњака, као и обезбеђивање свих потребних и могућих видова подршке детеу и породици;

Сардња са Центром за социјални рад у циљу пружања додатне помоћи детету и породици (пријава занемаривања, злостављања, информисање о породичној ситуацији, успеху у школи и тражење ангажовања центра у обезбеђивању подршке и помоћи детету и породици у домену за који је надлежна служба центра);

Рад на оснаживању деце у социјалном и емоционалном развоју

Доношење планова различитих видова подршке, дефинисање мера и праћење ефеката предузетих мера.

Школа своје задатке из ове области остварује и путем сарадње са Црвеним крстом као и организовањем низа хуманитарних акција прикупљања помоћи (гардеробе, хране, средстава за хигијену). Најчешће се ове активности спроводе преко продајних изложби, вашара стваралаштва или када се за то укаже потреба.

Честе су волонтерске акције ученика, одељенских заједница као и сарадња са донаторима из локалног окружења у циљу подршке овим ученицима. Значајан допринос дају Ученички парламент, Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Вршњачки тим за заштиту од злостављања и занемаривања, Тим за сарадњу са породицом и Школски тим за инклузију.

Активности	Временска динамика	Носиоци активности и сарадници
Идентификација ученика којима је потребна додатна подршка и помоћ у области социјалне заштите	Август, септембар	Одељенскестарешине директор, педагог
Сарадња са родитељима/старатељим аидентификованих ученика	Током године	Одељенске старешине педагог/психолог
Сарадња са установама и организацијама социјалне заштите	Септембар и током године	Педагог/психолог, директор, одељенске старешине Установе и организације социјалне заштите
Успостављање сарадње са Црвеним крстом	Септембар и током године	Педагог/психолог, директор, Одељенске старешине,Црвени крст
Израда планова подршке и дефинисање мера у циљу проналажења најефикаснијег начина пружања подршке идентификованим ученицима (попотреби и израда ИОП-а)	Октобар, новембар и по потреби	Педагог/психолог, директор, Одељенске старешине Установе и организације социјалне заштите, МПС, родитељи/ старатељи ученика, Ученички парламент, Вршњачки тим, ИРК, Тим за инклузију
Организовање хуманитарних и волонтерских акција	Током године, према потребама	Управа школе, Савет родитеља, Школски одбор, јединице локалне самоуправе, Вршњачки тим, Ученички парламент, школски тимови
Праћење ефеката планова подршке и реализованих мера	Током године	Одељењски старешина, стручне службе, тимови, родитељи, управа школе
Разматрање могућности укључивањаученика у трајнији облик социјалне помоћи ученику које гпружа држава.	По потреби	Директор, педагог/психолог Установе и организације социјалнезаштите

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Програм заштите животне средине има за циљ стицање знања о природним, друштвеним и технолошким појавама које унапређују или угрожавају животну средину. Програм обухвата еколошке садржаје који се прожимају кроз више наставних предмета и конкретне доприносе унапређења и заштите животне средине, односно слободне и факултативне активности као што су еколошке акције, обележавање значајних датума итд. У реализацију овог програма поред предметних наставника, стручних актива и тимова у школи, одељенских старешина, руководиоца секција, ученика, помоћног и техничког особља, укључени су и родитељи као и чланови локалне самоуправе.

Васпитни задаци су:

Подизање еколошке свести, изграђивање одређених навика, љубави и одговорног односа према природи и окружењу,

Подизање еколошке свести о значају рециклаже и реализација практичних активности у оквиру ове теме,

Стицање знања о биолошким, физичким, хемијским, географским и историјским карактеристикама природе и насељене средине,

Опlemeњивање уже и шире средине, односно просторија школе, уређење школског дворишта и одржавање спомен-обележја,

Оспособљавање ученика за решавање једноставних проблемских ситуација самостално или тимски,

Развијање интересовања за учешћем у акцијама солидарности и пројектним активностима.

Програм заштите животне средине у оквиру наставе и ваннаставних активности:

МЕСЕЦ	САДРЖАЈ	АКТИВНОСТИ
СЕПТЕМБАР	Уређење учионица и кабинета	Израда паноя, прикупљање и садња саксијских биљака
	Уређење школског дворишта	Одржавање садница у школском дворишту (кошење, заливање, садња сезонских биљака)
	16. септембар – Светски дан заштите озонског омотача	Изложба паноя у централном холу школе у вези са овим празником
ОКТОБАР	4. Октобар – Светски дан заштите животиња	Израда и изложба одељенских паноя на дату тему
	16. Октобар – Дан здраве хране	Предавање (трибина) и компјутерска презентација на нивоу школе
	Уређење школског дворишта	Одржавање садница у школском дворишту (кошење, заливање, садња сезонских биљака)
	Значај рециклаже	Израда различитих предмета од рециклажног материјала и избор најбољег рада*
НОВЕМБАР	7. новембар – Дан науке 17. новембар – Дан еколошког покрета	Промоција науке у централном холу кроз истраживачке радове ученика из области хемије, физике, географије и биологије*

ДЕЦЕМБАР	1. децембар – Дан борбе против сиде	Предавање на тему и подела едукативног материјала (брошуре о опасностима ХИВ-а и превенција)*
	Бирамо најбоље уређену учионицу	Избор за најбоље уређену учионицу
ЈАНУАР	26. Јануар – Светски дан образовања о заштити животне средине	Предавање (трибина) за ученике о важним темама загађивања и заштите животне средине*
ФЕБРУАР	Уређење учионица и кабинета	Израда паноя, акције сређивања учионица
МАРТ	Уређење дворишта	Одржавање садница у школском дворишту (кошење, заливање, садња сезонских биљака)
	Конкретан допринос селекцији отпада	Прикупљање и сортирање отпада у оквиру школских просторија и школског дворишта
АПРИЛ	22. април – Дан планете Земље	Радионице у школском дворишту "1 одељење – 1 дрво"
МАЈ	22. мај – Светски дан заштите биодиверзитета	Израда паноя и ликовних радова на теме:- врсте које нестају, - загађење животне средине (некад и сад), - глобално загревање,- планета какву желим.
	Уређење школског дворишта	Одржавање садница у школском дворишту, постављање кућица и хранилица за птице
ЈУН	Бирамо најбоље уређену учионицу	Избор за најбоље уређену учионицу
	Систематизација и анализа свега урађеног у току школске године	

Програм активности тимова и стручних већа:

Програм заштите животне средине	Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
Уређење школског простора	Активности уређења школског простора (ентеријер и екстеријер) – садња биљака, брига одржавање садница у школи и школском дворишту	Ученици , запослени и родитељи	Стручна већа, ОС, техничка служба школе, родитељи и ученици	Током школске године

СВЕТСКИ ДАН ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, 5.јун	Заинтересовани ученици / одељења ће помоћи у уређењу школског дворишта (организовати акцију чишћења, одржавања/садње биљака). Млађи ученици израђују паное са кратким порукама о томе како можемо помоћи очувању животне средине (штеди воду, угаси светло, рециклира итд). Ученици ће на интернету истраживати о еколошким проблемима у Србији и у свету, као и о иновативним решењима за њихово решавање, и резултате ће представити на начин који одаберу Заинтересована одељења (литерарни/ликовни рад, пано, презентација). Заинтересована одељења ће направити кутије за одлагање папира у својој учионици. У школи ће бити одређена места за одлагање пластичних флаша. Посета пољопривредном добру Радмиловац где ће ученици имати прилику да се упознају са значајем вода за нашу планету,биљкама и животињама које ту живе.	Ученици старијих и млађих разреда	Наставници енглеског језика и ученици млађих и старијих разреда, стручна већа	јун
Програм заштите животне средине ДАН ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ, 22. април	Наставници ће на часовима редовне наставе обрађивати текстове на тему загађења и очувања животне средине. У настави ће користити и кратке филмове /видео клипове на ту тему. Обрадиће кључне термине везане за екологију на енглеском језику.	Ученици млађих и старијих разреда	Наставници енглеског језика и ученици млађих и старијих разреда, стручна већа	месец април

*Планиране активности реализовати у сарадњи са установама и представницима локалне самоуправе и друштвене заједнице.

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Ради остваривања образовно – васпитних циљева неопходна је свестрана, континуирана и активна сарадња школе са друштвеном средином. Школа прати и укључује се у различите активности, манифестације и пројекте које организује локална заједница. Ученици школе учествују на такмичењима, конкурсима, квизовима, хуманитарним акцијама и спортским активностима које организује локална самоуправа. Такође, школа тежи да буде активни креатор и организатор различитих културних, спортских и хуманитарних активности и манифестација у друштвеној средини и тако гради сарадничке и партнерске односе са различитим представницима локалне самоуправе, привреде, установама културе и друштвене заједнице на територији општине Гроцке и града Београда. Постоји и сарадња са локалним медијима која обезбеђује презентовање резултата сарадње и заједничких активности школе и локалне заједнице. Школа и локална самоуправа планирају, креирају и реализују заједничке активности, повезују се заједничким интересима у циљу подршке развоја и за добробит свих учесника, а пре свега ученика.

Установа/ субјект локалне самоуправе и окружења	Садржај активности сарадње	Носиоци активности и сарадници
Градска општина Гроцка	Реализација манифестације „Сајам образовања“ за ученике 8.разреда, реализација програма „Дечје недеље“, предавања и радионице на тему „Безбедност деце у саобраћају“, реализација програма „Школа клизања“ и сарадња у области социјалне заштите са организацијом Црвени крст општине Гроцка	Члан општинског већа задужен за област просвете, образовања, социјалне заштите, дечије заштите и борачко инвалидских права, управа школе, представници Црвеног крста
Дом здравља „Миливоје Стојковић“	Систематски прегледи ученика.Сарадња са школским стоматологом. Лекарски прегледи и издавање потврда ученицима за спортска такмичења, одлазак на екскурзију и наставу у природи. Рад на превенцији болести и заштити здравља ученика.	Стручне службе дома здравља, управа школе, одељењске старешине и стручна служба школе (педагог, психолог, логопед)
Огледно добро „Мали Дунав“ у Радмиловцу Пољопривредног факултета у Београду	Посете огледном добру, истраживачки рад ученика, пројектне активности и презентација резултата и ученичких радова.	Управа школе, запослени у огледном добру, предметни наставници, учитељи и родитељи
Музеј града Београда (Србије) – Археолошко налазиште Бело брдо	Организоване посете Археолошком налазишту Бело брдо и реализација наставних и ваннаставних активности и пројеката на простору налазишта. Изложба ученичких литерарних и ликовних радова, порука исписаних старим писмом, организовање конкурса ученичких радова на тему Винчанске културе.	Стручна већа, одељењске старешине, родитељи, представници музеја

Институт за нуклеарна истраживања Винча	Посета ученика, долазак научних сарадника у школу, примери занимљивих огледа из области физике и хемије, осмишљавање пројеката, презентација, ученичких радова и изложба у школи.	Управа школе, научни радници института, стручна већа физике и хемије, одељењске старешине, родитељи.
Спортски клубови/ удружења	Организација и реализација различитих спортских и културних манифестација, конкурса и такмичења.	Представници клубова, удружења и управа школе
Привредне организације и предузећа	Реализација хуманитарних акција, донација у сврху обезбеђивања бољих услова за боравак, учење и рад ученика и запослених у школи.	Представници привреде и управа школе.

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

У нашој школи се организују излети, екскурзије и настава у природи према годишњем плану. За сваки разред су одређене маршуте, извршиоци и време реализације. Екскурзије организујемо за ученике од првог до осмог разреда, а наставу у природи за ученике млађих разреда.

Програм екскурзија:

Разред	Релација:	Време трајања
I	Винча-ергела Љубичево- Пожаревац-Сребрно језеро – Винча	1 дан

Циљ једнодневне екскурзије: Упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини наше земље.

Задаци једнодневне екскурзије: -Проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима. Упознавање начина живота и рада људи, развијање позитивног односа према националним, културним, етичким и естетским вредностима. Схватање значаја здравог живота. Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика.

Садржаји:

-Обилазак и упознавање са ергелом Љубичево, трофејном салом, пољопривредним добром „Љубичево“; обилазак и упознавање са биљним и животињским светом Сребрног језера и привредом краја.

Разред	Релација:	Траја. дана
II	Винча - Свилајнац (Природњачки центар, Дино парк) - Јагодина (Зоо врт, Музеј воштаних фигура)- Винча	1 дан

Циљ једнодневне

Упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини наше земље.

екскурзије: -

Задаци једнодневне екскурзије:

- Проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима. Упознавање начина живота и рада људи, развијање позитивног односа према националним, културним, етичким и естетским вредностима. Схватање значаја здравог живота. Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика.

Садржаји:

- Упознавање са знаменитостима западне Србије (историјски контекст, околина Јагодине, Зоо врт, Дино парк и Музеј воштаних фигура).

Разред	Релација:	Т раја. д ана
III	Винча - Ваљево - (Народни музеј, Муселинов конак) - Бранковина (стара школа, Десанкина кућа) – Винча	1 дан

Циљ једнодневне екскурзије:

- Упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини наше земље.

Задаци једнодневне екскурзије:

- Проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима. Упознавање начина живота и рада људи, развијање позитивног односа према националним, културним, етичким и естетским вредностима. Схватање значаја здравог живота. Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика.

Садржаји:

- Упознавање са знаменитостима западне Србије (историјски контекст, упознавање са животом Десанке Максимовић, обилазак

Разред	Релација:	Траја. а. дана
IV	Винча –акваријум у Крагујевцу -Шумарице- Топола–Опленац – Винча	1 дан

знаменитости
Ваљева).

Циљ једнодневне екскурзије:

- Упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини наше земље.

Задаци једнодневне екскурзије:

-Проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима. Упознавање начина живота и рада људи, развијање позитивног односа према националним, културним, етичким и естетским вредностима. Схватање значаја здравог живота. Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика.

Садржаји:

- Упознавање са начином живота на салашу, дружење са животињама.
- Обилазак јединог јавног акваријума у Србији и упознавање са јединственом збирком животињских врста водених екосистема (риба, водоземаца, гмизаваца, бескичмењака); обилазак меморијалног спомен-парка „21.октобар“ у Шумарицама, истоименог спомен-музеја и упознавање са његовим историјским значајем; обилазак задужбине Петра Првог Карађорђевића, Цркве Св.Ђорђа на Опленцу, Петрове куће и Карађорђевог конака и упознавање са историјским и културним значајем.

Разред	Релација:	Тр аја. да на
V	Винча-Манастир Троноша -Тршић–Лозница - Винча	1 дан

Циљ једнодневне екскурзије:

-Упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини наше земље.

Задаци једнодневне екскурзије:

- Проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима. Упознавање начина живота и рада људи, развијање позитивног односа према националним, културним, етичким и естетским вредностима. Схватање значаја здравог живота. Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика.

Садржаји:

-Обилазак манастира Троноша и манастирске цркве посвећене Вавдењу Пресвете Богородице, музеја у оквиру манастира, Чесме браће Југовића и упознавање са историјским и културним значајем; обилазак етно села у Тршићу и у њему музеја радионица древних заната, као и родне куће Вука Стефановића Карацића; обилазак галерије Миће Поповића и музеја Јадра у Лозници; обилазак Бањског парка, купатила краља Петра Првог и Бањске дворане Кур-салона у Бањи Ковиљачи.

Разред	Релација:	Траја. дана
VI	Винча - Римски локалитети Музеј у Сремској Митровици-Манастир Крушедол - Манастир Раваница - Иришки Венац - Петроварадинска тврђава – Винча	1 дан

Циљ једнодневне екскурзије:

- Упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини наше земље.

Задаци једнодневне екскурзије :

- Проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима. Упознавање начина живота и рада људи, развијање позитивног односа према националним, културним, етичким и естетским вредностима. Схватање значаја здравог живота. Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика.

Садржаји:

-Упознавање Срема и његовог привредног значаја; обилазак римског локалитета Сирмијум у Сремској Митровици, музеја Срема и поставке посвећене археолошком налазишту; упознавање Фрушке горе као геолошког, природњачког, културно-историјског објекта са

њеним манастирима, а посебно Врдник и Крушедол; обилазак Петроварадинске тврђаве и упознавање њеног историјског, културног, туристичког и привредног значаја.

Разред	Релација:	Време трајања
VII	Винча-Гамзиград (Феликс Ромулијана) -Музеј у Зајечару - Лазарева пећина - Доњи Милановац - „ХЕ-Ђердап“ -Лепенски Вир - Виминацијум – Винча	2 дана

Циљ екскурзије:

- Упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини наше земље.

Задаци екскурзије:

- Проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима. Упознавање начина живота и рада људи, развијање позитивног односа према националним, културним, етичким и естетским вредностима. Схватање значаја здравог живота. Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика.

Садржаји:

1.дан -Упознавање привредних и природних одлика Великог Поморавља и карпатско-балканског предела Србије; обилазак остатака римског краљевског града Феликс Ромулијана у близини Зајечара; упознавање са историјом, постанком и значајем овог археолошког локалитета; упознавање археолошке збирке у Музеју града Зајечара; обилазак долина Црног и Белог Тимока, кањона Злотске реке и Лазареве пећине; смештај у Доњем Милановцу.

2.дан- Обилазак најдуже европске клисуре, Ђердапске клисуре и упознавање са њеним природним и привредним значајем; обилазак хидроелектране Ђердап на Дунаву и упознавање са њеним значајем; обилазак Лепенског вира, Голубачке тврђаве, националног парка Ђердап, посета археолошком локалитету Виминацијум са римским гробницама и термама.

Разред	Релација:	Време трајања
VIII	Винча- Костурница у Лазаревцу - Овчарско -Кабларска клисура - Манастир Ваведење - Златибор - Сирогојно - Тара - Дрвенград - возња Шарганском осмицом - Манастир Рача - Бајина Башта - ХЕ Перућац - река Година – Винча	3 дана

Циљ екскурзије:

- Упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини наше земље.

Задаци екскурзије:

- Проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима. Упознавање начина живота и рада људи, развијање позитивног односа према националним, културним, етичким и естетским вредностима. Схватање значаја здравог живота. Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика

Садржаји:

1. дан- Обилазак колубарског краја и упознавање са његовим историјским и културним значајем; посета цркве-костурнице у Лазаревцу; обилазак западног Поморавља, Овчарско-Кабларске клисуре са њеним манастирима, а посебно Благовештење у Овчар бањи; обилазак пожешке котлине и упознавање њеног привредног значаја; обилазак Ужица и упознавање са његовим привредним и туристичким значајем у златиборском округу. Обилазак Златибора и етно-села Сирогојно и упознавање са традицијом краја

2.дан- обилазак Таре и упознавање са њеним геолошким, природњачким и туристичким значајем, обилазак Дрвенграда на Међавнику и вожња Шарганском осмицом;

3.дан- обилазак манастира Рача и музеја у склопу манастира; обилазак Подриња, Бајине Баште,ХЕ Перућац,реке Године и упознавање са привредним, културним и туристичким значајем града Ваљева и његове околине.

Настава у природи :

1. разред- Рајац

2. разред- Врњачка Бања и Гоч

3. разред- Сокобања

4. разред- Златибор

Циљ наставе у природи:

-Циљ наставе у природи је повезивање теоријског са практичним и теренским образовањем, затим да се у повољним климатским условима и у непосредном додиру са природом, ширим педагошким деловањем, утиче на побољшање здравља, психо-социјалног и физичког развоја ученика и да се успешније остварују васпитно-образовни задаци у целини. Природна средина садржи бројне изворе и подстицаје за даља сазнања, буди радозналост и развија истраживачки дух што доприноси развоју стваралачких способности као битне компоненте развоја личности детета. Исто тако, услови у којима се реализује настава у природи, пружају ученицима веће могућности за утврђивање, проширивање и систематизацију постојећих знања и њихову примену у практичном животу.

За време трајања наставе у природи, ученици активно проводе знатан део времена у колективном животу, у интензивној комуникацији и интеракцији, како међусобној, тако и са наставницима. То је погодно окружење за шире педагошко деловање на развој личности ученика, посебно на његов социо-емоционални развој. Дружење, заједничке обавезе и активности, радости, успеси, жеље и доживљаји зближавају ученике и развијају пријатељска и друга позитивна осећања и стварају јединствен колектив.

Задатак наставе у природи:

Настава у природи, на основу овог циља треба да остварује следеће задатке:

- побољшање здравља, физичких и функционалних способности, здравствене културе и хигијенских навика ученика
- оспособљавање ученика да самостално, уз сарадњу са учитељем стичу нова и истовремено продубљују и проширују раније стечена знања путем непосредног посматрања и доживљавања у природи

- развијање љубави према природи и стварање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине
- упознавање и развијање живота у колективу, самостално старање о себи, подстицање стваралачког понашања и развијање културе коришћења слободног времена
- упознавање културно- историјских знаменитости, занимања људи, етнографских и других карактеристика краја
- развијање радозналости за појаве и догађаје свуда око нас
- оплемењивање животног и радног простора
- развијање визуелних перцепција
- развијање осећаја за музику и извођење музике
- уочавање повезаности и узајамне зависности појава у природи
- оспособљавање за прикупљање природних материјала
- упознавање врста тла и њихова својства
- развијање схватања о утицају човека на мењање и прилагођавање природе својим потреба

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Циљ: развијање читалачких навика у разним форматима и припрема за целоживотно читање и учење.

Исходи: корисници библиотеке користе различите видове читања, у различитим форматима и спремни су за сложеније облике читања и истраживања које их чека током живота. Свесни су непрекидне потребе за учењем и коришћењем извора.

Задаци: стварање услова за различите видове читања; формирање библиотеке у облаку; креирање подстицајног простора за читање и истраживање у библиотеци и прилагодљив, партиципативан и стваралачки устројен програм рада библиотеке.

Програмска област	Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
Читалачки пејзажи у школској библиотеци	Библиотека пружа могућност развијања различитих видова читања: дигитално и класично читање; читање тагова, блогова, читање унутар платформе. Врсте читања: гласно, у себи, изражајно, истраживачко, новинарско, забавно. Упознавање са феноменима читања: родно, архетипско читање. Разноврсни начини читања у разноврсним медијима, увођење нових носача информација.	Запослени, родитељи и ученици	Библиотекари, стручни сарадници – психолози и педагози, информатичари, библиотекарчићи	Током школске године
Родно читање	Родно читање обухвата родну актуализацију народних женских књижевних врста, као и осталих књижевних и некњижевних текстова. Школски план и програм пружа могућности развијања оваквог читања у циљу јачања васпитне улоге школе у подизању свести о родној једнакости и равноправности, ради праћења вредности и развијања интеркултуралног образовања, креативног васпитања и поштовања човекове слободе у целини.	Ученици и наставници	Библиотекар и стручни сарадници – психолози и педагози	Током школске године, кроз обележавање јубилеја
Архетипско читање	Архетипско читање подразумева савремено читање народне књижевности у циљу повезивања прошлости и садашњег тренутка, успостављања генезе, праћења развоја и свести о припадности. Креирање појмовника, изворника кључних речи из народних књижевних врста у циљу стваралачког истраживања и целовитог естетског и сазнајног доживљаја.	Ученици и наставници	Библиотекар, стручни сарадници – психолози и педагози	Током године
Креативно писање	Подстицање ученика за писање и препознавање различитих видова текстова: књижевних и некњижевних, вежбање кроз примере и крајњи исход је могућност самосталног писања различитих врста текстова.	Ученици	Библиотекари и наставници	Током године кроз различите јубилеје
Основе академског писања	Ученици седмог и осмог разреда у библиотеци уче основе академског писања ради способности коришћења различитих извора, цитирања, навођења у циљу поштовања интелектуалне имовине.	Ученици	Библиотекари	У периоду обележавања Светског дана књиге и ауторских права, током априла
Концепт библиотеке као алтернативне учioniце	Библиотека као алтернативна учioniца је место размене знања и информација из различитих медија, реализације наставе и ваннаставних активности безоловке и папира, без оцењивања; место одржавања читалачких радионица, акција, обележавања јубилеја, вршњачког учења и читања.	Ученици	Библиотекари	Током године

Амбијентална астава	Покрента библиотека, учење у летњој учионици, у институцијама културе, у природи	Ученици	Библиотекари, наставници, стручнисарадници	Током године
Пројекат-Библиотекаста њесвести	Мултимедијални приступ упознавања библиотеке, њеног значаја, вредности, депозитности у циљу поштовања школске имовине, развијања читалачких навика и целоживотног читања.	Ученици	Библиотекари, наставници и директор; ученици, библиотекарчићи	Током године
Интегративна астава: Новозаветнобићебајке	Свеобухватна обрада бајки са циљем истицања универзалне хумане вредности хришћанства и христијанизације европског наслеђа у бајкама (<i>Биберче, БашЧелик, Василиса Премудра, Себичницин, Бајка о рибару и рибици, Царево ново одело, Ружнопаче...</i>)	Ученици	Библиотекар, наставнициверскенаста ве и грађанскогваспитања, наставнициразредненас таве, ученици	Током године
Тематсканаства: <i>Поезијаприроде</i> , пети разред	Тематска обрада песме <i>Вила зида град</i> у циљу целовитог приступа теми и потпуном доживљају грађе; разликовању и повезивању имагинарног и научног мишљења, актуализацији садржаја и повезивања природних, друштвених наука, народне мудрости, књижевности феномена данашњице.	ученици	Библиотекар, наставниципредметнен аставе, стручнисарадници, ученици	Септембар, окотобар
Формирањемузеј-библиотеке и легата (model library)	Идеја о огледној библиотеци која ће имати музејски огранак и формирање легата у Болечу	Ученици, наставници, запослени	Библиотекари, директор школе	Током године
Дигиталнопословање у потпуности	Дигитално пословање	Ученици	Библиотекари, директор, информатичари	Током године
Креирањебазе новинскихчланака (scrapbook)	Албум новинских чланака по тематским областима – рад ученика који подразумева селекцију, класификацију, увиђање односа, креирање албума и презентација пројекта вршњацима и наставницима као подршка у коришћењу извора у наставним и ваннаставним активностима.	Ученици, наставници	Ученици	Током године
Креирањебазерадованаставника	Овај сегмент рада спада у формирање огледне библиотеке са богатом архивом.	запослени	Библиотекари, директор школе, информатичари, наставници	Током године
Креирањебазеученичкихрадова, портфолио ученика	Албум ученичких радова у папирној и дигиталној форми	Ученици, наставници	Библиотекари, информатичари, ученици	Током године
Израдарелевантнихбиблиографија (везанихзаобрађенетеме)	Креирање штампаних и нештампаних библиографских извора	Ученици, наставници	Библиотекари, информатичари	Током године
Библиотека у	Креирање	Ученици и	Библиотекари и	Током

облаку	Библиотеке у облаку	запослени	информатичари	године
Лирски споменар	Наставак разговора са писцима и њихово уписивање у споменар рукописом у циљу прикупљања грађе за наставу и неговања ручног писања.	Ученици, наставници	Ученици и библиотекар	Током године
Неговање инклузивне културе у школској библиотеци; партиципација ромске популације у раду библиотеке	Читалалчке радионице; радионица на тему бајки: <i>Ружно паче</i> ; пословице, брзалице, изреке; Аудио књиге и остали видови рада.	Ученици	Библиотекар, педагошки асистент, стручни сарадници	Током године, обележавање јубилеја

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНИ РАД

Назив стручног већа, актива или тима: Стручни актив за развојно планирање школе

Назив пројекта и разреди у којима се пројекат реализује	Садржај пројекта	Сарадници	Време реализације
Путовање у прошлост нашег краја (Археолошко налазиште Бело брдо-Винча) ученици петог разреда ОШ Никола Тесла	Положај, територија и природне карактеристике насеља Винча- Бело брдо Начин живота људи у далекој прошлости-праисторија Делатност људи и њихово уметничко изражавање –материјали,технике, облици, боје.. Винчанско писмо и писање порука употребом писма. Изложба ученичких литерарних и ликовних радова, порука исписаних старим писмом, организовање конкурса ученичких радова . Организоване посета Археолошком налазишту Бело брдо.	Стручно веће наставника историје, српског језика, географија, ликовне културе, информатике и рачунарства Археолошко налазиште Бело брдо Винча, Народни музеј Србије	Септембар, октобар 2022. у току године
У сусрет Дану школе-тематска недеља посвећена великом научнику Николи Тесли, Ученици 4.,5.,6. разреда школе Никола Тесла	Упознавање живота и дела великог научника по коме наша школа носи име, приче из његовог детињства и периода настанка његових достигнућа Наградни конкурс ликовни и литерарни радови на ове теме. Изуми Николе Тесле и њихов значај за напредак човечанства- постављање ученичких паноа, изложби и радова у холу школе. Програм у организацији наставника музичке културе.	Стручна већа наставника разредне наставе, српског језика, ликовне културе, физике, музичке културе, ТИТ.	2. и 3. недеља месеца октобра.
Обележавамо Светски дан наука 10.11 темом Занимљива наука, ученици шестог седмог и осмог разреда наше школе.	Примери занимљивих огледа из области физике и хемије, биологије Занимљива математика Сарадња са Институтом за нуклеарна истраживања Винча- посета ученика, долазак научних сарадника у школу, сарадња са родитељима ученика. Израда паноа, пројеката, презентација, ученичких радова и изложба у школи.	Стручно веће наставника физике, хемије, биологије математике, информатике и рачунарства, ТИТ Савет родитеља школе, научне институције, Институт за нуклеарна истраживања Винча	НовембарУ току школске године континуирано
Живи свет Дунава (ученици 5 . и 6.разреда-секција)	**Припремање материјала за истраживање различитих врста које се могу наћи у Дунаву и око њега. *Посета Огледном добру „ Мали Дунав“ у Радмиловцу Пољопривредног факултета у Београду *Обилазак јавног акваријума са дунавским врстама риба *Обилазак зоолошког врта са воденим птицама *Обилазак водене ботаничке баште *Гледање филмова о животу у води и око Воде *Претраживање интернет страница о врстама које живе у Дунаву * Презентација резултата	-Актив биолога, студенти Пољопривредног факултета, центар за рибарство и примењену хидробиологију „Мали Дунав“	Пројекат се реализује у 1.2. и 3.недељи маја, а крајњи продукт 22.маја, на Светски дан заштите биодиверзитета
Познати биолози и њихова открића (ученици 7. разреда) На прелазу у Средњу школу ученици 7. и 8. разреда школа. Покрени знање- помози ми да научим - Ученици 5.,6.,7. и 8.	*Припремање материјала о познатим биолозима и њиховим открићима * Истраживање о животу и делу Роберта Истраживање о животу и делу Карл фон Линеа * Истраживање о животу и делу Чарлса Дарвина * Истраживање о животу и делу Грегора Мендела * Истраживање о животу и делу Луј Пастера * Истраживање о животу и делу Роберта Коха * Истраживање о животу и делу Александра Флеминга *Посета научном институту „ Винча“ *Презентација резултата	Актив биолога, професори и асистенти института „Винча“ актив историчара, актив хемичара. Одељењске старешине 7. и 8. Разреда, Тим за професионалну оријентацију ученика.	Пројекат се реализује у почетком новембра крајњи продукт 10. новембра, на Светски дан науке У току школске

разреда са ученицима на превенцији психо-активних супстанци ПАС Ученици 4. разреда школе Учимо да учимо Ученици 3. 4. и 5. разреда. Школски базар предузетништва ученика	Рад Кроз радионичарски рад у току школске године, ученици упознају себе, своје склоности и оснажују се у избору одлуке о избору будућег занимања, упознају свет рада. Волонтерска онлајн подршка учењу математике, физике хемије од стране студената и ученика Математичке гимназије. Радионичарски рад са ученицима у циљу упознавања себе, подизања самопоштовања и оснаживања у борби са проблемима. Радионичарски рад- планирање времена, начини успешног учења, мапе ума, постизање мотивације у учењу. Ученици припремају своје радове и продукте свога рада настале на часовима ваннаставних активности. Припремају изложбу својих радова и плакат за Школски базар. Организују продајну изложбу својих радова и прикупљају средства за уређење своје учioniце, хуманитарне акције и уређење школе. Обележавање верских празника и значајних датума .	Одељенске старешине, наставници хемије, математике и физике. психолози школе Студенти и ученици,Математичке гимназије у Београду Учитељи 4.разреда, ППС и родитељи ученика.Одељенске старешине, ППС, родитељи. Учитељи, ликовне културе, ТИТ, информатике и рачунарства	године Континуи- рано. У току школске године

ПРОГРАМ ИНКЛУЗИВНЕ КУЛТУРЕ

Инклузивно образовање се заснива на концепту квалитетног образовања за све и пружања јединствених могућности на свим нивоима образовног система. Инструмент остваривања инклузивног образовања је индивидуали образовни план (ИОП), који садржи профил детета, процену потребне подршке и план активности. Програм инклузивног образовања је намењен деци и родитељима из осетљивих група, свој осталој деци (и њиховим родитељима), наставницима и школи и друштву у целини.

Циљеви инклузивног образовања:

- Постизање оптималног укључивања детета у редован образовно васпитани систем и његово осамостаљивање у вршњачком колективу
- Прилагођавање наставних планова и програма тако да одговарају спектру разноликости који постоје међу децом у било ком одељењу
- Повећање компетенција наставника

Исходи инклузивног образовања:

- Осећање прихваћености, социјалне кохезије и самопоштовања у вршњачком колективу ученика са посебним потребама
- Повећана способност ученика да брину о себи

- Успостављање атмосфере сарадње и тимског рада свих учесника у образовном процесу
- Родитељи имају осећање припадности заједници и могу да обављају друге друштвене улоге
- Повећана могућност ученика са посебним потребама да уче у вршњачкој групи кроз интеракцију са другима
- У нашој школи се овај план реализује кроз низ повезаних активности као што су:

Програмска област/тема	Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
Организација рада	Формирање стручног тима за инклузивно образовање (ИО)	Наставничко веће	Тим за инклузију	Септембар
Стручно усавршавање	Континуирано стручно усавршавање (праћење стручне литературе, семинара, пројекти)	Тим за инклузију, Тим за унапређивање квалитета радаи развој установе	Сви запослени	Континуирано
Извештавање	Упознавање Наставничког већа са садржајем и циљевима ИО	Тим за инклузију	Тим за инклузију	Повремено
Планирање рада	Израда годишњег акционог плана за инклузију	Тим за инклузију	Тим за инклузију и координатори других тимова	Септембар
Праћење	Анализа ситуације у школи и прикупљање података о детету	Тим за инклузију	Учитељи, наставници	Током године
Израда планова подршке	Процена прикупљених података и предлагање индивидуализације наставе, ИОПа са прилагођеним програмом или ИОПа са измењеним програмом	Мини тимови за подршку ученицима	Учитељи, наставници, родитељи	Током године
Реализација планова	Примена ИОПа и праћење током године	Мини тимови	Учитељи, наставници, родитељи	Током године
Сарадња са родитељима	Подршка родитеља и саветодавни рад са родитељима ученика којима је потребна додатна подршка	Родитељи, мини тимови	Мини тимови за подршку ученицима, родитељи , ППС	Током године
Сарадња	Сарадњи са стручним тимовима школе и осталим учесницима	Сви запослени	Тим за инклузију и координатори других тимова	Током године
Акције у школи које подстичу инклузивну културу школе	Организовање трибина, радионица, изложби, конкурса за ученике на тему инклузивна култура, учешће у пројектима	Сви запослени и ученици	Тим за инклузију, сви запослени	По плану, ГПРШ
Извештавање	Извештавање о реализованим активностима и резултатима рада на ову тему	Сви учесници активности	Тим за инклузију	Током године и на крају школске године

НАПОМЕНА: Сви индивидуално образовни плаови чине прилог Школском програму и посебно се чувају као педагошка документација у школи.

ПРОГРАМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Циљ:Развијање и неговање радних навика, развој потенцијала детета, усмеравање ка самосталном раду и учењу, развијање моторичких способности, подстицање групног рада сарадње и дружења, развијање и неговање језичке и математичке писмености, идентификовање ученика којима је потребан корективни рад у циљу постизања бољих резултата, примена правила о лепом понашању током боравка у учионици, трпезарији и школском дворишту, учење вештина спортског прихватања победе и пораза, подстицање на самоорганизовање групе за заједничке игре, усмеравање ка пријатељским односима и међусобном уважавању.

Исходи: Ученик треба да усвоји хигијенске и здравствене навике, да стекне одговоран однос према својим обавезама, да самостално решава домаћи задатак, да искаже креативност, да научи да решава сукобе мирним путем.

Задаци: Рад у продуженом боравку се одвија кроз реализацију часова учења и израде домаћих задатака, слободних активности и слободног времена.

Програмска област/тема	Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
Активности на превенцији насиља	Разговор, израда правила понашања за продужени боравак, друштвене и спортске игре, прослава рођендана, обележавање датума толеранције, филм, радионице, стрип	и 2. разред	Учитељи, школски тимови	У току школске године
Слободне активности	Игре у школском дворишту, ликовне радионице, драмске, музичке, рецитоване, шах, говор и изражавање.	1. и 2. разред	Учитељи, наставници физичког васпитања	У току школске године
Учење	За учење је потребно планирање (израда плана рада учење'- учења, и рад на осамостаљивању деце у учењу), сарадња међу ученицима и подстицање вршњачког учењења	1 и 2 разред	Учитељи, ППС	У току школске године
Сарадња са учитељима	Учитељи из продуженог боравка сарађују са учитељима из редовне наставе. Разговор и напредовање ученика. Усклађују своје планове рада. Учешће у заједничким активностима.	Веће 1 и 2 разреда	Учитељи, родитељи, ППС	У току школске године
Сарадња са родитељима	Стицање навика за исхрану деце, Планирање обавеза везаних за учење и израду домаћих задатака. Договори и учешће око пројеката	1. и 2. разред	Учитељи, родитељи	Септембар Април
Временска динамика по месецима	Израда плана и распоред активности продуженог боравка у складу са временском динамиком наставних и ваннаставних активности.	1. и 2. разред	Веће 1 и 2. разреда, ППС, родитељи, управа школе	У току школске године

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ САМОВРЕДНОВАЊА РАДА ШКОЛЕ

Циљ: Циљ самовредновања рада школе и, уједно, свих активности које спроводи Тим за самовредновање је унапређивање квалитета рада школе. Тим ће анализирати реално стање у нашој школи из свих области самовредновања које су утврђене законом, на основу прописаних стандарда и показатеља квалитета рада установе, утврдити слабе и јаке стране, донети план активности за отклањање слабости и анализирати ефекте донетих мера. Све ове активности имају за циљ да сви запослени у школи преузму одговорност за свој рад како би своју праксу учинили бољом и успешнијом, а да би школа одговорила захтевима савременог друштва за квалитетним и сврсисходним образовањем.

Исходи: - објективно утврђене јаке стране школе у свакој области квалитета

- објективно утврђене мањкавости у раду школе у свакој области квалитета
- формулисање јасних и конкретних препорука за унапређивање рада школе
- комуницирање препорука за унапређивање рада школе са релевантним актерима школског живота
- унапређивање свих области квалитета рада школе

Задаци: Планирање процеса самовредновања, реализација процеса самовредновања, извештавање о реализованом самовредновању и предлог мера и препоруке.

Програмска област/тема	Садржај	Циљна група	Носиоци активности и сарадници	Временска динамика
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 1: ПРОГРАМИРАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ	Анализа документације, провера усклађености ШП и планова са законском регулативом и са Школским развојним планом, анализа заснованости Школског програма на реалним потенцијалима школе, анализа квалитета операционализације ГПРШ, формирање закључака. Праћење и вредновање остваривања циљева и задатака Школског програма путем различитих начина и инструмената (анализе резултата, извештаји, провере, тестирања, продукти рада, презентације..). Анализа извештајних докумената.	Већа, активи, тимови	чланови Тима, стручна већа, стручни активи	Школска 2023/24. година
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 2: НАСТАВА И УЧЕЊЕ	Анализа евиденције и документације - глобални и оперативни планови наставника, угледни часови, дневне припреме наставника, израда и сумирање резултата. Хоризонтално вредновање наставе. Анкете за ученике и наставнике.	Ученици, запослени	чланови Тима, стручна већа	Школска 2022/23. година

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 3: ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	Анализа извештаја о постигнућима ученика на класификационим периодима, пробним пријемним испитима, квалификационим испитима, увид у документацију о учешћу и успесима на такмичењима, израда анкета за наставнике, ученике и родитеље о квалитету знања, мотивацији за учење и вредностима код ученика, сумирање резултата	Ученици, запослени, родитељи	чланови Тима, стручна већа, стручни активи	Школска 2025/26. година
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 4: ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА	Анализа постојеће евиденције и документације о остварености пројеката „Професионална оријентација“, „Покрени знање – помози ми да научим“. Израда и анализа упитника за ученике о подршци у учењу, сумирање резултата, формулисање препорука.	Ученици, запослени, родитељи	чланови Тима, стручна већа, стручни активи, Тим за инклузивно образовање, Тим за професионалну оријентацију	Школска 2024/25. година
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 5. ЕТОС	Реализација истраживања (анкете, разговори, упитници) о атмосфери и међуљудским односима у школи, о осећају припадности за ученике и наставнике, анализа Кућног реда и Правилника о понашању, израда упитника о идејама запослених и ученика за бољу промоцију школе преко сајта школе и ученичког листа, формулисање закључака и препорука.	Ученици, запослени, родитељи	чланови Тима, стручна већа, стручни активи, Ученички парламент, Савет родитеља	Школска 2025/26. година
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 6. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ, УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА	Анализа евиденције и документације о професионалним компетенцијама директора, анкетање запослених, анализа извештаја просветних инспектора о редовном и ванредном надзору школе, увид у евиденцију о похваљивању и награђивању запослених, сумирање резултата, формирање закључака.	Запослени, ученици, родитељи	чланови Тима	Школска 2022/23. година

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНИХ САРАДНИКА

ПРОГРАМ РАДА ПЕДАГОГА

ЦИЉ: Применом теоријских, практичних и истраживачких сазнања педагошке науке педагог доприноси остваривању и унапређивању образовно васпитног рада у установи, у складу са циљевима и принципима образовања и васпитања дефинисаних Законом о основама система образовања и васпитања, као и посебним законима.

ЗАДАЦИ: Учешће у стварању оптималних услова за развој деце и ученика и остваривање образовно-васпитног рада; Праћење и подстицање целовитог развоја детета и ученика; Подршка наставницима у креирању програма рада са децом, предлагање и организовање различитих видова активности, које доприносе децем развоју и напредовању; Пружање подршке наставнику на унапређивању и осавремењивању васпитно-образовног рада; Пружање подршке родитељима, односно старатељима на јачању њихових васпитних компетенција и развијању сарадње породице и установе по питањима значајним за васпитање и образовање ученика; Учествовање у праћењу и вредновању образовно-васпитног рада; Сарадња са институцијама, локалном самоуправом, стручним и струковним организацијама од значаја за успешан рад установе; Самовредновање, стално стручно усавршавање и праћење развоја педагошке науке и праксе.

ОБЛАСТ РАДА - ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ ПО ОБЛАСТИМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ДИНАМИКА	САРАДНИЦИ У РАДУ
I.ПЛАНИРАЊЕ ПРОГРАМИРАЊЕ ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНОГ РАДА			
1. Учествовање у изради школског програма, развојног плана установе, односно програма васпитног рада, плана самовредновања установе, индивидуалног образовног плана за ученике	јун, децембар, јануар - јун	периодично (метод евалуације, анализе, планирања и програмирања)	руководиоци стручних већа, чланови тима, директор, пом. директора, психолог, педагог, наставници
2. Учествовање у припреми концепције годишњег плана рада установе	Јун	Периодично (метод евалуације, анализе, плани.и прогр.	руководиоци стручних већа, руководиоци тимова, ди-ректор, пом.дир.
3. Учествовање у изради годишњег плана рада школе и његових појединих делова	јун, август	(метод евалуације, анализе, планирања и програмирања	руководиоци стручних већа, руководиоци тимова, директор, пом.дир.пп
4. Припремање годишњих и месечних планова рада педагога	август и током школске године	сваког месеца (мето евалуације, анализе, планирања и програмирања)	Педагог
5. Спровођење анализа и истраживања у установи у циљу испитивања потреба деце, ученика, родитеља, локалне самоуправе	прво и друго полугодиште	два пута годишње (анкетирање и обрада података, разговор, анализа, евалуација и презентација	педагог психолог

6. Учешће у планирању и организовању појединих облика сарадње са другим институцијама	прво и друго полугод.	Континуирано	педагог, психолог, директор, пом. Директора
7. Учествовање у писању пројеката установе и конкурисању ради обезбеђивања њиховог финансирања и примене	школска година	по потреби	сарадници на пројекту
8. Иницирање и учешће у иновативним видовима планирања наставе и других облика образовноваспитног рада	прво и друго полугодиште	Континуирано (метод евалуације, анализе, планирања и програмирања)	наставници и учитељи
9. Учешће у планирању и реализацији културних манифестација, наступа деце, односно ученика, медијског представљања и слично	током школске године	Континуирано	задужени нас. дир. помоћник дир. психолог, сарадници ван школе
10. Јачање компетенција наставника у области планирања васпитно- образовног рада пружањем помоћи наставницима у изради планова редовне наставе, пројектне наставе, допунског, додатног рада, плана рада одељењског старешине, секција и стручног усавршавања запослених	јун, август, септембар	Континуирано (метод евалуације, анализе, планирања и програмирања)	Наставници, СВ, Тим за СУ и професионални развој запослених
11. Учешће у избору и предлозима одељењских старешинстава	јун, август	једном годишње и по потреби	педагог, психолог, директор, помоћник директора
12. Формирање одељења, распоређивање новопридошлих ученика и ученика који су упућени да понове разред	Август	једном годишње и по потреби	педагог, психолог
13. Учешће у изради планова и програма за увођење у посао приправника и полагање испита за лиценцу	август и током школске године	Континуирано	СВ, управа школе, педагог, психолог
14. Јачање компетенција наставника за израду индивидуалних планова рада за ученике којима је потребна додатна подршка (ИОП -1,2,3)	током шко-лске године	по потреби у зависности од врсте и трајања прилагођавања	Тим за инклузију, стручне службе и управа школе
II. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА			

1. Систематско праћење и вредновање образовно - васпитног процеса, развоја и напредовања ученика	Месечно	Континуирано (евалуација, чек листе, анализе, протоколи..)	наставници, педагог, психолог, родитељи

2. Праћење реализације васпитно-образовног, односно образовно-спитног рада, остваривања исхода и међупредметних компетенција	Месечно	Континуирано (чек листе, записници, протоколи, посете часовима, разговори..)	наставници, психолог, директор, помоћник директора, ученици
3. Праћење ефеката иновативних активности и пројеката, као и ефикасности нових организационих облика рада	класификациони периоди	Континуирано (чек листе, записници, протоколи, посете часовима, разговори..)	наставници, педагог, психолог
4. Рад на развијању и примени инструмената за вредновање и самовредновање различитих области и активности рада установе	прво и друго полугодиште	Континуирано (чек листе, анкете, протоколи, посете часовима, разговори..)	Стручни актив за самовредновање рада школе, психолог
5. Учествовање у раду комисије за проверу савладаности програма увођења у посаонаставника, стручног сарадника	прво и друго полугодиште	по потреби (чек листе, анкете, протоколи, посете часовима, разговори..)	ментори, психолог, директор, наставници
6. Иницирање и учествовање у истраживањима образовно-васпитне праксе које реализује установа, научноистраживачка институција или стручно друштво у циљу унапређивања образовно - васпитног рада	током школске године	по потреби (евалуација, чек листе, анализе, протоколи, статистичка обрада података..)	педагог, психолог, спољни сарадници
7. Учешће у изради годишњег извештаја о раду установе у остваривању свих програма образовно - васпитног рада (програма стручних органа и тимова, стручног усавршавања, превентивних програма, рада педагошко-психолошке службе, сарадње са породицом, сарадње са друштвеном средином, праћење рада стручних актива, тимова)	јун, август	(евалуација, извештаји, чек листе, анализе, протоколи, статистичка обрада података..)	педагог, психолог, наставници, директор, помоћник директора

8. Учествовање у праћењу реализације остварености општих и посебних стандарда, постигнућа ученика, (анализа полугодишњих и годишњих тестова, пробних и завршних испита)	прво и друго полуго-диште	(евалуација, извештаји, чек листе,анализе,протоколи, статистичка обрада података..)	руководиоци стручних већа, наставници, педагог, психолог
9. Праћење анализе успеха и дисциплине ученика на класификационим периодима, као и предлагање мера за њихово побољшање	новембар, јануар, април, јун	4 пута годиш. (евалуација, извештаји, чек листе,анализе, протоколи, статистичка обрада података)	наставници, педагог, психолог
10. Праћење успеха ученика у ваннаставним активностима, такмичењима, завршним и пријемним испитима за упис у средње школе	прво и дру-го полуго-диште	Континуирано (евалуација, извештаји, чек листе,анализе, статистичка обрада података..)	наставници, педагог, психолог
11. Учествовање у усклађивању програмских захтева са индивидуалним карактеристикама ученика	прво и дру-го полуго-диште	по потреби (ИОП,планира-ње..)	наставници, психолог
12. Праћење узрока школског неуспеха ученика и предлагање решења за побољшање школског успеха.	Новембар, фебруар, април	4 пута годишње (истраживање, евалуација, обрада података)	наставници, психолог, родитељи, ученици
13. Праћење поступака и ефеката оцењивања ученика.	Новембар, јануар, април, јун	Континуирано (евалуација, извештаји, чек листе,анализе,про-токоли, статистичка обрада података..)	наставници, психолог, ученици
III.РАД СА НАСТАВНИЦИМА	Време реализац.	ДИНАМИКА	Сарадници у раду
1. Пружање помоћи наставницима на конкретизовању и операцио- нализовању циљева, задатака и исхода васпитно –	септембар- јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, коришћ. Стр.литературе)	Наставници

образовног, односно образовно -васпитног рада			
2. Пружање помоћи наставницима на унапређивању квалитета васпитно – образовног рада, односно наставе увођењем иновација и иницирањем коришћења савремених метода и облика рада (уз проучавање програма и праћење стручне литературе)	септембар – јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, коришћење стр.литературе)	наставници, управа школе
3. Стварање подстицајне средине за учење и укључивање у рад на естетском и педагошком обликовању простора, а посебно простора у којима бораве ученици	септембар – јун	јун – август	стручна већа и тимови, ученици
4. Пружање помоћи наставницима у проналажењу начина за имплементацију општих и посебних стандарда и компетенција	септембар – јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, коришћ. стр.литературе)	Наставници
5. Рад на процесу подизања квалитета нивоа ученичких знања и умења	септембар – јун	Континуирано (евалуација, извештаји, чек листе, анализе, протоколи, статистичка обрада података)	наставници, педагог, психолог
6. Анализирање реализације праћених часова редовне наставе у школама и других облика васпитно–образовног, односно образовно-васпитног рада којима је присуствовао и давање предлога за њихово унапређење	септембар – јун	Континуирано (евалуација, извештаји, чек листе, анализе, протоколи, статистичка обрада података..)	наставници, стручна већа, Педагошки колегијум
7. Праћење и унапређивање начина вођења педагошке документације наставника	септембар – јун	Континуирано	наставници, управа школе
8. Иницирање и пружање стручне помоћи наставницима у коришћењу различитих метода, техника и инструмената оцењивања ученика	септембар – јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, коришћ. Стр.литературе)	наставници, стручна већа и активи

9. Пружање помоћи наставницима у осмишљавању рада са ученицима којима је потребна додатна подршка	септембар – јун	континуирано и по потреби (разговор, анализа, презентације)	Наставници
10. Оснаживање наставника за рад са ученицима из осетљивих друштвених група кроз развијање флексибилног става према културним разликама и развијање интеркултуралне осетљивости и предлагање поступака који доприносе њиховом развоју	септембар – јун	по потреби (разговор, анализа, презентације радионице, коришћ.стр. литературе)	Наставници
11. Оснаживање наставника за тимски рад кроз њихово подстицање на реализацију заједничких задатака, кроз координацију активности стручних већа, тимова и комисија	септембар – јун	по потреби (разговор, анализа, презентације, радионице, коришћ.стр.литературе)	Наставници
12. Пружање помоћи наставницима у остваривању задатака професионалне оријентације и каријерног вођења и унапређивање тога рада	септембар – јун	по потреби (разговор, анализа, презентације, радионице, коришћ.стр. литературе)	учитељи, наставници, одељењске старешине
13. Пружање помоћи наставницима у реализацији огледних и угледних часова, пројектне наставе и примера добре праксе, излагања на састанцима већа, актива, стручним скуповима и родитељским састанцима	септембар – јун	континуирано (евалуација, извештаји, чек листе,анализе,про-токоли, статистичка обрада података..)	наставници, стручна већа
14. Пружање помоћи наставницима у изради планова и реализације допунског, додатног рада, практичне наставе и амбијенталне наставе, плана рада одељењског старешине и секција	јун, август	(евалуација, извештаји, чек листе,анализе,про-токоли, статистичка обрада података..)	наставници, ОС
15. Упознавање одељењских старешина и одељењских већа са релевантним карактеристикама нових ученика	септембар – јун	по потреби (евалуација, извештаји, чек листе, анализе, протоколи, статистичка обрада података..)	Наставници
16. Пружање помоћи одељењским старешинама у реализацији појединих садржаја часа одељењске заједнице	септембар – јун	по потреби (евалуација, извештаји, чек листе,анализе,про-токоли, статистичка обрада података..)	Наставници
17. Пружање помоћи наставницима у остваривању свих форми сарадње са породицом	септембар – јун	Континуирано (евалуација, извештаји, чек листе,анализе,про-токоли, статистичка обрада података..)	Наставници
18. Пружање помоћи приправницима у процесу увођења у посао, као и у припреми полагања испита за лиценцу	септембар – јун	по потреби (евалуација, извештаји, чек листе,анализе,про-токоли, статистичка обрада података..)	Наставници
19. Учесће у реализацији процеса СУ запослених у усаглашавању и ван установе	током школске године	Континуирано	Тим за СУ и професионални развој запослених
IV РАД СА УЧЕНИЦИМА			
1. Испитивање детета уписаног у основну школу	април – јун	тест ТИП – 1	
2. Праћење оптерећености ученика (садржај, време, обим и врста и начин ангажованости ученика)	септембар – јун	по потреби (разговор, анализа, презентације, радионице,	Наставници

		коришћење стр.литературе)	
3. Саветодавни рад са новим и ученицима који су поновили разред	септембар – јун	(разговор, анализа, презентације, радионице, коришћење стр.литературе)	родитељи ученика, ОС
4. Идентификовање и рад на отклањању педагошких узрока проблема у учењу и понашању. Рад са ученицима на тему: „Учење учења-различите технике учења“ и реализација истраживања: “Мотивација ученика за учење у школи и код куће“		Континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице, коришћење стр.литературе)	наставници, родитељи
5. Рад на професионалној оријентацији ученика	октобар- јун	(разговор, анализа, пре-зентације, радионице, коришћење стр.литературе)	ученици, родитељи, наставници ОС 7.и 8. разреда
6. Стварање оптималних услова за индивидуални развој детета односно ученика и пружање помоћи и подршке	Септембар – јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице, коришћење стр.литературе)	наставници, ученици, родитељи
7. Пружање помоћи на осмишљавању садржаја и организовању активности за креативно и конструктивно коришћење слободног времена	септембар – децембар	по потреби (разговор, анализа, презентације, израда плана, радионице, коришћење литературе)	ученици, родитељи, ОС
8. Промовисање, предлагање мера, учешће у активностима у циљу смањивања насиља, а повећања толеранције и конструктивног решавања конфликта, популарисање здравих стилова живота	септембар – јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице)	Вршњачки тим, наставници, ученици, родитељи
9. Учествовање у изради педагошког профила детета, односно ученика за децу односно ученике којима је потребна додатна подршка израда индивидуалног образовног плана	септембар, октобар и јануар, фебруар	по потреби (разговор, анализа, презентације, радионице)	наставници, ученици, родитељи
10. Учествовање у појачаном васпитном раду и реализацији задатака друштвено – корисног рада за ученике којима је то потребно	септембар – јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице, коришћење стр.литературе)	наставници, родитељи, ученици
11. Координација рада Вршњачког тима за заштиту деце од дискриминације, злостављања и занемаривања непосредно и путем гугл учионице	септембар – јун	Континуирано (разговор, истраживање, анализа, презентације, радионице, коришћење стр.литературе..)	ОС, ученици, родитељи
V РАД СА РОДИТЕЉИМА	Време реализације	Динамика	Сарадници у раду
1. Припрема и реализација родитељских састанака, трибина, радионица са стручним темама	септембар - јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице, коришћење стр. литературе)	родитељи, ОС, тимови
2. Укључивање родитеља, старатеља у поједине облике рада установе (васпитно-образовни рад, односно настава, секције, предавања, пројекти...) и партиципација у свим сегментима рада установе	септембар - јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице, коришћење стр. литературе)	родитељи, ОС, тимови, наставници, управа школе
3. Пружање подршке родитељима, старатељима у раду са децом, односно ученицима са тешкоћама у учењу, проблемима у понашању, проблемима у развоју и ПО	септембар - јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице, коришћење стр.литературе)	родитељи, ОС, тимови, наставници, управа школе, Савет родитеља

4. Упознавање родитеља, старатеља са важећим законима, конвенцијама, протоколима о заштити ученика од занемаривања и злостављања и другим документима од значаја за правилан развој ученика у циљу представљања корака и начина поступања установе	септембар - јун	континуирано (разговор, анализа, пре-зентације, радионице, коришћење стр.литературе)	родитељи, ОС, тимови
5. Пружање подршке и помоћи родитељима у осмишљавању слободног времена деце, односно ученика	септембар - јун	Континуирано	родитељи, ОС, тимови
6. Рад са родитељима, односно старатељима у циљу прикупљања података о деци	септембар - јун	Континуирано	родитељи, ОС, тимови
7. Сарадња са Саветом родитеља - информисање родитеља, пружање подршке у складу са потребама и евентуално, давање предлога по питањима која се разматрају на савету	септембар - јун	континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице, коришћење стр.литературе)	Савет родитеља
VI. РАД СА ДИРЕКТОРОМ И СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ДИНАМИКА	САРАДНИЦИ У РАДУ
1. Сарадња са директором, стручним сарадницима на истраживању постојеће васпитнообразовне, односно образовно-васпитне праксе и специфичних проблема и потреба установе и предлагање мера за унапређење	септембар - јун	2 пута годишње	директор, пом. директора, психолог, библиотекар, логопед
2. Сарадња са директором и стручним сарадницима у оквиру рада стручних тимова и комисија и редовна размена информација	септембар - јун	Континуирано	директор, пом. директора, психолог. руководиоци стручних органа школе
3. Сарадња са директором и стручним сарадницима на заједничком планирању активности, изради стратешких докумената установе, анализа и извештаја о раду школе	јун, август	(разговор, анализа, презентације, радионице)	директор, пом. директора, психолог. Педагог
4. Сарадња са директором, помоћником директора, педагогом и психологом на формирању одељења и расподели одељењских старешинстава	јун, август	на почетку шк. године и по потреби	директор, пом. директора, психолог. Педагог
5. Тимски рад на проналажењу најефикаснијих начина унапређивања вођења педагошке документације у установи	јун, август	континуирано (разговор, анализа, коришћење литературе)	директор, пом. директора, психолог. Педагог
6. Сарадња са директором, помоћником директора, педагогом и психологом на планирању активности у циљу јачања наставничких и личних компетенција	септембар - јун	континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице)	директор, пом. директора, психолог. Педагог
7. Сарадња са Саветом родитеља – информисање и подршка родитељима	септембар - јун	Континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице, анкете)	Савет родитеља

VII РАД У СТРУЧНИМ ОРГАНИМА И ТИМОВИМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ДИНАМИКА	САРАДНИЦИ У РАДУ
1. Учествовање у раду наставничког већа, (давањем саопштења, информисањем, презентовањем резултата обављених анализа, прегледа, истраживања и других активности од значаја за образовно-васпитни рад и јачање наставничких компетенција)	током шк.године	по плану рада наставничког већа	педагог, психолог
2. Учествовање у раду тимова, већа, актива и комисија на нивоу установе који се образују ради остваривања одређеног задатка, програма или пројекта. Учествовање у раду педагошког колегијума, стручних већа и стручних актива за развојно планирање и развој школског програма	током шк.године	континуирано (разговор, анализа, презентације, радионице, истраживања)	руководиоци стручних органа, психолог, директор, пом. директора
3. Предлагање мера за унапређивање рада стручних органа установе	јун, август и током шк.године	континуирано и по потреби (разговор, анализа, презентације, радионице, истраживања)	руководиоци стручних органа, психолог, директор, пом. директора
VIII. САРАДЊА СА НАДЛЕЖНИМ УСТАНОВАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, УДРУЖЕЊИМА И ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ДИНАМИКА	САРАДНИЦИ У РАДУ
1. Сарадња са образовним, здравственим, социјалним, научним, културним и другим установама које доприносе остваривању циљева и задатака васпитно-образовног, односно образовно-васпитног рада установе	током шк.године	континуирано	спољни сарадници
2. Учествовање у истраживањима научних, просветних и других установа	током шк.године	по потреби	спољни сарадници
3. Осмишљавање програмских активности за унапређивање партнерских односа породице, установе и локалне самоуправе у циљу подршке развоја деце и младих	јун, август и током шк. године	континуирано и по потреби	педагог, психолог, чланови тимова
4. Активно учествовање у раду стручних друштава, органа и организација	током шк.године	по потреби	ДУБ, НАГВИС, Педагошко друштво Србије
5. Сарадња са канцеларијом за младе и другим удружењима грађана и организацијама које се баве програмима за младе	током шк.године	по потреби	Чланови комисија, задужени за бригу о деци
6. Учешће у раду и сарадња са комисијама на нивоу локалне самоуправе, које се баве унапређивањем положаја деце и ученика и услова за раст и развој	током шк.године	по потреби	чланови комисија, задужени за бригу о деци
7. Сарадња са националном службом за запошљавање	током шк.године	по потреби	Национална служба за запошљавање
IX. ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ПРИПРЕМА ЗА РАД И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ДИНАМИКА	САРАДНИЦИ У РАДУ
1. Вођење евиденције о сопственом раду на дневном, месечном и годишњем нивоу	током шк.године	континуирано	
2. Израда, припрема и чување посебних протокола, чек листа за праћење наставе и васпитних активности на нивоу школе	током шк.године	по потреби и континуирано	педагог, психолог, пом. директора
3. Припрема за послове предвиђене годишњим програмом и оперативним плановима рада педагога	током шк.године	континуирано	управа школе, психолог
4. Прикупљање података о ученицима и чување материјала који садржи личне податке о деци односно ученицима у складу са етичким кодексом педагога	током шк.године	по потреби	психолог
5. Стручни сарадник педагог се стручно се усавршава: праћењем стручне литературе и периодике, праћењем информација од значаја за образовање и васпитање на интернету; учествовањем у активностима струковног удружења (Педагошко друштво Србије) и на Републичкој секцији педагога и психолога	током шк. године	континуирано	психолог, педагог, директор, пом.директора

Србије, похађањем акредитованих семинара, учешћем на конгресима, конференцијама, трибинама, осмишљавањем и реализацијом акредитованих семинара, похађањем стручних скупова, разменом искуства и сарадњом са другим педагозима и стручним сарадницима у образовању.			

ПРОГРАМ РАДА ПСИХОЛОГА

ЦИЉ: Психолог установе применом теоријских и практичних сазнања психологије као науке доприноси остваривању и унапређивању образовно-васпитног рада у установи у складу са циљевима и принципима образовања и васпитања и стандардима постигнућа ученика дефинисаних Законом о основама система образовања и васпитања, као и посебним законима.

ЗАДАЦИ: Стварање оптималних услова за развој деце и остваривање васпитно-образовног рада; Учествовање у праћењу и подстицању развоја ученика; Подршка јачању наставничких компетенција и њиховог професионалног развоја; Учествовање у праћењу и вредновању образовно-васпитног рада и предлагање мера које доприносе обезбеђивању ефикасности, економичности и флексибилности рада установе; Учествовање у праћењу и вредновању остварености општих и посебних стандарда постигнућа ученика и предлагање мера за унапређивање; Подршка отворености установе према педагошким иновацијама; Развијање сарадње установе са породицом и подршка васпитним компетенцијама родитеља, односно старатеља; Сарадња са другим институцијама, локалном заједницом, стручним и струковним организацијама од значаја за установу; Стално стручно усавршавање и праћење развоја психолошке науке и праксе.

ОБЛАСТ РАДА И ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ ПО ОБЛАСТИМА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	САРАДНИЦИ У РАДУ
I ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНОГ РАДА		
1.Учествовање у изради, акционих планова, плана самовре-дновања установе, индивидуалног образовног плана за ученике	Јун – септембар и даље по потреби	Педагози, директор, помоћници директора и чланови разних тимова
2.Учествовање у припреми концепције годишњег плана рада школе	Јун	Педагози, директор, помоћници директора
3.Учествовање у изради годишњег плана рада школе, нарочито његових појединих делова (подршка ученицима, професионална оријентација, стручно усавршавање запослених, заштита ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања...)	Јун – септембар и даље по потреби	Педагози, директор, помоћници директора и чланови разних тимова
4.Учешће у планирању појединих облика сарадње са другим институцијама	Јун – септембар	Педагози,представници Дома здравља, ЦСР-а, општине...
5.Учествовање у писању пројеката установе и конкурсима ради обезбеђивања њиховог финансирања и примене	Током године по потреби	Педагози, директор, помоћници директора
6.Иницирање и учешће у иновативним видовима планирања наставе и других облика образовно-васпитног рада	Током године	Педагози,наставници
8.Припремање плана посете психолога часовима	На почетку сваког месеца	Стручни сарадници
9.Припремање годишњег програма рада и месечних планова рада психолога	Јун- август	Стручни сарадници

10.Припремање плана сопственог стручног усавршавања и професионалног развоја	Јун и током године	Стручни сарадници
II ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.Систематско праћење и вредновање образовно-васпитног рада школе и предлагање мера за побољшање ефикасности, економичности и повећање квалитета ОВ рада	Током године	Директор, помоћници, стручни сарадници
2.Континуирано праћење, подстицање и пружање подршке укупном развоју детета и ученика у домену физичких, интелектуалних и социјалних капацитета и предлагање мера у интересу развоја и добробит детета	Током године	Стручни сарадници, одељенске старешине
3.Праћење ефеката иновативних активности и пројеката, као и ефикасности нових организационих облика рада	Током године, по потреби	Сарадници, директор и чланови разних тимова
4.Праћење и вредновање примене мера индивидуализације и ИОП за децу	Током целе године	Чланови ИОП тимова, стручни сарадници
5.Иницирање и реализација различитих истраживања	По потреби	Стручни сарадници
6.Учешће у изради годишњег извештаја о раду установе	Јун-август	Стручни сарадници, помоћници, и чланови разних тимова
7.Учествовање у истраживањима која се спроводе у оквиру самовредновања рада школе (израдом инструмената процене, дефинисањем узорка и квалитативном анализом добијених резултата)	По плану тима за самовредновање	Чланови тима за самовредновање
III РАД СА НАСТАВНИЦИМА		
1.Саветодавни рад усмерен ка праћењу децјег напредовања	Целе године	Наставници, родитељи и други стручни сарадници
2.Саветодавни рад у циљу стварања подстицајне средине за учење уз примену савремених научно-заснованих сазнања	Целе године	Наставници и други стручни сарадници
3.Саветодавни рад усмерен ка стварању психолошких услова за подстицање целовитог развоја деце	Целе године	Наставници, родитељи и други стручни сарадници
4.Пружање подршке наставницима у планирању и реализацији непосредног О-В рада са ученицима а нарочито у области прилагођавања рада О-В потребама ученика: избора и примене различитих техника учења; ефикасног управљања процесом учења; избора поступака праћења тј. вредновања постигнућа ученика; стварање подстицајне атмосфере у групи, односно на часу; развијање конструктивне комуникације и демократских односа у одељењу; у заштити од дискриминације и социјалне искључености ученика; у циљу развијања компетенција за остваривање циљева и општих исхода образовања и васпитања	Током године	Наставници, стручни сарадници и чланови ИОП тимова
5.Саветовање наставника у индивидуализацији О-В рада, односно наставе на основу уочених потреба, интересовања и способности деце, одн. психолошке процене индивидуалних карактеристика ученика и остварености образовних постигнућа у школи	Током године, нарочито око класификационих периода	Наставници
6. Пружање подршке наставницима за рад са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка, координирање израде педагошких профила ученика тј. учествовање у развијању ИОП и развој инклузивне културе	Током године, по потреби	Наставници, сарадници и чланови тима за ИО
7.Оснаживање наставника за рад са ученицима изузетних способности	Током године	Наставници, сарадници и чланови тима за ИО, друге

(талентовани и обдарени)		ваншколске институције
8.Оснаживање наставника за рад са ученицима из осетљивих друштвених група	Током године	Наставници, сарадници, педагошки асистент
9.Пружање подршке наставницима у раду са ученицима код којих је утврђен психолошки узрок неуспеха као и појава неадаптивних облика понашања и предлагање мера за њихово превазилажење	Током године	Наставници, сарадници, родитељи
10.Оснаживање наставника да препознају способности, интересовања и склоности ученика које су у функцији развоја професионалне каријере ученика	Током године	Наставници, сарадници, родитељи, друге институције
11.Оснаживање наставника за тимски рад кроз њихово по-дстицање на реализацију заједничких задатака, кроз коо-рдинацију активности стручних већа, тимова и комисија,	Током године	Наставници, стручни сарадници
11.Пружање подршке наставницима у раду са родитељима одн. другим законским заступницима деце	Током године	Наставници, родитељи
12.Саветодавни рад са наставницима давањем повратне инфо-рмације о посећеном часу	Током године	Наставници
13.Увођење иновација у ОВ рад на основу научних сазнања о психофизичком развоју деце и процесу учења	Током године	Наставници, стручни сарадници, сарадници из других институција
14.Пружање помоћи приправницима у процесу увођења у посао, као и у припреми полагања испита за лиценцу	У току године, по потреби	Наставници, стручни сарадници
15.Пружање подршке наставницима у примени различитих те-хника и поступака самоевалуације	Током године	Наставници, стручни сарадници,
16.Усмеравање наставника у циљу јачања компетенција и њи-ховог професионалног развоја	Јун-септембар и током године	Наставници, стручни сарадници,
IV РАД СА УЧЕНИЦИМА		
1.Учешће у организацији уписа деце, праћења процеса ада-птације и подршка деци у превазилажењу тешкоћа адаптације првака и нових ученика	На почетку школске године	Сарадници, учитељи, наставници,
2.Праћење децјег напредовања у развоју и учењу	Током године	Наставници, родитељи, стручни сарадници
3.Учешће у тимском идентификовању деце којој је потребна подршка у осмишљавању и праћењу реализације индивидуали-зованог приступа у раду са децом	Током године, нарочито на почетку и у првом тромесе.	ИОП тим, наставници, стручни сарадници
4.Испитивање детета уписаног у основну школу проценом интелектуалног, когнитивног, емоционалног и социјалног статуса ради давања препорука за даљи рад. Провера спре-мности за полазак у школу детета старости од шест до шест и по година.	Април- јули	Родитељи, ученици
5.Испитивање општих и посебних способности, особина ли-чности, когнитивног стила, мотивације за школско учење, професионалних опредељења, вредносних оријентација и ставова, групне динамике одељења и статуса појединца у групи, психолошких чинилаца успеха и напредовања ученика и одељења, применом стандардизованих психолошких мерних	Током године	Сарадници, ученици, наставници

инструмента и процедура, као и других инструмената процене ради добијања релевантних података за реализацију непосредног рада са ученицима и других послова у раду са наставницима, родитељима, институцијама		
6.Саветодавно-инструктивни рад са ученицима који имају те-шкоће у учењу, развојне, емоционалне и социјалне тешкоће, проблеме прилагођавања, проблеме понашања	Током године	Ученици, сарадници, родитељи, наставници
7.Пружање подршке деци, односно ученицима за које се обе-збеђује васпитно-образовни рад по индивидуалном образовном плану, односно који се школују по индивидуализираној настави и индивидуалном образовном плану,	Током године	ИОП тимови
8.Пружање подршке деци, односно ученицима из осетљивих друштвених група,	Током године	Ученици, родитељи, наставници, педагошки асистент
9.Идентификовање ученика са изузетним способностима (да-ровити и талентовани) и пружање подршке таквим ученицима за њихов даљи развој	На почетку шк. године и током године	Наставници, сарадници, родитељи
10.Рад са децом, односно ученицима на унапређењу кључних компетенција, ставова и вредности потребних за живот у са-временом друштву: стратегије учења и мотивације за учење, вештине самосталног учења, концепт целоживотног учења, со-цијалне вештине (ненасилна комуникација, конструктивно ре-шавање проблема, интеркултурална комуникација и уважавање различитости), здрави стилови живота, вештине доношења одлука и друго,	Током године	Наставници, ученици, родитељи
11.Подршка развоју професионалне каријере ученика про-фесионалним информисањем и саветовањем (на основу про-цењених способности, интересовања, особина личности, моти-вације ученика),	Током године и по плану о ПИ	Стручни сарадници, одељенске старешине 8. разреда, родитељи
12.Пружање подршке ученичком активизму и партиципацији у школском животу	Током године	УП, ОЗ, наставници ГВ и стручни сарадници
13.Пружање психолошке помоћи детету, односно ученику, групи, односно одељењу у акцидентним кризама	Током године	Ученици, родитељи, наставници,
14.Учествовање у појачаном васпитном раду за ученике који врше повреду правила понашања у школи или се не придржавају одлука директора и органа школе, неоправдано изостану са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожавају друге у остваривању њихових права,	Током године	Сарадници, чланови тима за ЗДНЗЗ
15.Организовање и реализовање предавања, трибина и других активности за ученике из области менталног здравља, педаго-шке, развојне и социјалне психологије	Током године	Друге институције, стручни сарадници
V РАД СА РОДИТЕЉИМА		
1.Прикупљање података од родитеља, односно других зако-нских заступника деце, који су од значаја за упознавање детета, односно ученика и праћење његовог развоја	Април - јули и током године	Родитељи
2.Саветодавни рад са родитељима, односно старатељима деце, односно ученика који имају различите тешкоће у развоју, учењу и понашању	Током године	Родитељи, стручни сарадници, наставници

3.Подршка јачању родитељских васпитних компетенција, нарочито информисањем о психолошким карактеристикама њихове деце у оквиру индивидуалних консултација и облика групног психолошког образовања родитеља	Током године	Родитељи Сарадници
4.Саветодавни рад и усмеравање родитеља, односно других законских заступника деце, чија деца врше повреду правила понашања у школи и којима је одређен појачани васпитни рад	Током године	Родитељи, одељењске старешине
5.Оснаживање родитеља, односно других законских заступника деце,да препознају карактеристике своје деце које указују на њихове изузетне способности и сарадња на пружању подршке у проналажењу различитих могућности подстицања и усмеравања њиховог општег и професионалног развоја,	Током године	Родитељи,друге институције,наставници
6.Сарадња са родитељима, односно другим законским заступницима деце,на пружању подршке деци која раде по индивидуалном образовном плану	Током године	Родитељи, стручни сарадници,наставници
7.Учествовање у реализацији програма сарадње школе са родитељима	Током године	Родитељи, стручни сарадници,наставници
8.Сарадња са саветом родитеља, по потреби, информисањем родитеља и давање предлога по питањима која се разматрају на савету као и координација сарадње и обезбеђивање примене одлука савета родитеља установе и општинских савета родитеља	По потреби	СР,директор,сарадници
9.Пружање психолошке помоћи родитељима, односно другим законским заступницима деце, чија су деца у акцидентној кризи	По потреби	Родитељи
VI РАД СА ДИРЕКТОРОМ И СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА		
1.Сарадња са директором и стручним сарадницима на послови-ма који се тичу обезбеђивања ефикасности, економичности и флексибилности образовно-васпитног рада, а нарочито увези са: поделом одељенских старешинстава	Током године	Директор, помоћници директора, стручни сарадници
2. Сарадња са директором у спровођењу стратешких одлука Министарства у установи	Током године	Директор, помоћници директора, стручни сарадници
3.Сарадња са директором и стручним сарадницима на припреми планских докумената установе, прегледа, извештаја и анализа	Мај- септембар и по потреби током године	Директор, помоћници директора, стручни сарадници
4.Сарадња са директором и стручним сарадницима у организо-вању трибина, предавања, радионица за ученике, запослене, родитеље	Током године	Директор, помоћници директора, стручни сарадници, друге институције
5.Сарадња са другим стручним сарадницима на припреми и реализацији разних облика стручног усавршавања (предавања, радионице, прикази стручних чланака исл.) за наставнике у оквиру установе	Током године	Директор, помоћници директора, стручни сарадници, друге институције
6.Сарадња са директором и педагогом по питању приговора и жалби ученика и његових родитеља, односно старатеља на оцену из предмета и владања,	По потреби	Директор,педагог,родитељ
7.Учествовање у раду комисије за проверу савладаности програма за	По потреби	Чланови комисије

увођење у посао наставника одн., стручног сарадника		
8.Редовна размена, планирање и усаглашавање заједничких послова са другим стручним сарадницима у установи	Током године	Сарадници
9.Сарадња са педагошким асистентом и пратиоцем детета, односно ученика на координацији активности у пружању по-дршке деци, односно ученицима који се школују по индиви-дуалном образовном плану	Током године	Асистенти
VII РАД У СТРУЧНИМ ОРГАНИМА И ТИМОВИМА		
1.Учествовање у раду наставничког већа (давањем саопштења, информисањем о резултатима обављених анализа, прегледа, истраживања и других активности од значаја за образовно-васпитни рад и јачање наставничких компетенција)	По потреби	НВ, директор, помоћници директора, стручни сарадници,
2.Учествовање у раду педагошког колегијума, тимова, већа, актива	Током године	Чланови органа и тимова
4.Предлагање мера за унапређивање рада стручних органа установе.	Током године	Директор, помоћници директора, стручни сарадници
VIII САРАДЊА СА НАДЛЕЖНИМ УСТАНОВАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, УДРУЖЕЊИМА И ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ		
1.Сарадња са образовним, здравственим, социјалним, научним, културним и другим установама које доприносе остваривању циљева и задатака образовно-васпитног рада школе	Током године	Установе и њихови представници
2.Сарадња са локалном заједницом и широм друштвеном сре-дином за остваривање циљева образовно-васпитног рада и до-бробити деце, односно ученика	Током године	Представници локалне заједнице
3.Учествовање у раду стручних удружења, њихових органа, комисија, одбора	Током године	Стручна удружења, сарадници
4.Сарадња са психолозима који раде у другим установама, инсти-туцијама, организацијама, удружењима од значаја за остваривање образовно-васпитног рада и добробити деце, односно ученика: национална служба за запошљавање, центар за социјални рад, домови здравља, заводи за патологију говора, ментално здравље и друге здравствене установе, институт за психологију, матични факултет, заводи за вредновање и унапређење образовно-васпитног рада и др.	Током године	Друге институције
IX ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ПРИПРЕМА ЗА РАД И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ		
1.Вођење евиденције о сопственом раду у следећој докуме-нтацији: дневник рада психолога и пратећа евиденција	Током године	-
2.Вођење евиденције, по потреби, о извршеним анализама, истраживањима, психолошким тестирањима, посећеним акти-вностима, односно часовима и др.	Током године	Стручни сарадници
3.Припрема за све послове предвиђене годишњим програмом и оперативним плановима рада психолога	Током године	Стручни сарадници
4.Прикупљање и на одговарајући начин чување и заштита ма-теријала који садржи личне податке о деци, односно ученицима,	Током године	Стручни сарадници, директор
5.Стручно усавршавање праћењем стручне литературе, учествовањем у активностима струковног удружења (Друштво психолога Србије, секције психолога у образовању, подружнице), похађањем акредитованих семинара,	Током године	ДПС, ЗУОВ и друге установе

вођењем акредитованих семинара, ауторством акредитованог семинара, похађањем симпозијума, конгреса и других стручних скупова, разменом искуства и сарадњом са другим психолозима у образовању.		

ПРОГРАМ РАДА ПЕДАГОШКОГ АСИСТЕНТА ЗА ДЕЦУ ИЗ ДРУШТВЕНО ОСЕТЉИВИХ ГРУПА

Област/тема рада	Предвиђене активности	Време реализације
1. Помоћ и додатна подршка ученицима	-Подршка ученицима у развоју језичких вештина и вештина за школу. -Подршка ученицима са тешкоћама у учењу -Подршка ученицима која нередовно похађају наставу -Рад са ученицима према инструкцијама наставника који раде по ИОП -Бележење напретка ученика у остваривању циљева учења из њихових ИОП-а	континуирано током школске године
2. Успостављање сарадње са родитељима/ старатељима ученика/ца	-Посећивање породица у циљу подстицања уписа деце у школу -Подршка родитељима у остваривању контакта са школом -Пружање информација родитељима о видовима подршке за упис деце у школу и омогућавање редовног похађања наставе -Афирмисање активног укључивања родитеља у живот и рад школе -Прикупљање информације о културолошком, социјалном статусу породице у циљу креирања релевантне образовне подршке ученицима у школи -Прикупљање и размене информација о евентуалној миграцији породице	континуирано током школске године
3. Сарадња са наставницима и стручним сарадницима у школи	-Асистирање наставницима у реализацији планираних наставних садржаја -Активно учествовање у осмишљавању и избору најадекватнијих садржаја и материјала за рад -Прикупљање и размена података и информација о деци са додатним образовним потребама у учењу -Прикупљање и размена информација о редовности похађања наставе -Подршка упису деце у школу -Учешће у процесу тестирања ученика за упис у школу код којих је идентифи-кована језичка баријера	континуирано током школске године април-септембар мај-јун
4. Успостављање сарадње са установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе	-Мапирање ресурса са националног и локалног нивоа који доприносе развоју инклузивног образовања у школи -Учествовање у активностима спољашњих стручних служби са међународног, националног и локалног нивоа о достављање повратних информација руководству школе и наставницима -Стручно усавршавање	континуирано током школске године периодично
5. Вођење педагошке документације	-Израда годишњег плана рада -Израда месечних оперативних планова рада -Вођење недељне и дневне евиденције о раду (израда недељних планова рада и вођење дневника рада	Август периодично на месечном нивоу континуирано током школске године

ПРОГРАМ РАДА ЛОГОПЕДА

ОБЛАСТ РАДА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦ.	АКТИВНОСТ	САРАДНИЦИ
Планирање и програмирање васп. образ. рада	септембар	Припремање год.програма рада и месечног планарада.Припрема ГП радаУченичког парламента. Припремање плана стручног уса-вршавања и проф.развоја	Директор, стручни сарадници
Рад са ученицима, рад са родитељима	септембар, октобар као и током целе године	Дијагностика и рехабилитација поремећаја вербалне и невербалне комуникације, рад на побољшању комуникацијских вештина учени-ка. Упознавање родитеља о раду лого-педа,пружање подршке и оснажи-вање и информисање родитеља.	Родитељи, старатељи
Рад са учитељима и наставницима	новембар, децембар	Пружање стручне помоћи и по-дршке учитељима у раду са учени-цима који имају тешкоће на неком од нивоа вербалне или невербалне комуникације као и у индивидуа-лизацији васп. образ. рада. Пружа-ње подршке наставницима у оства-ривању задатака професионалне оријентације.	Учитељи, наставници, стручни сарадници
Праћење и вредновање ВО рада	децембар, јануар, мај	Учествовање у праћењу и вредно-вању примене мера индивидуали-зације и ИОП за ученике са те-шкоћама гов.-језич. Развоју	Учитељи, наставници
Рад са дире-ктором,стручним сара-дницима	током године	Координација активности у пружању подршке ученицима. Рад на истраживању и решавању специфичних проблема школе.	Директор, стручни сарадници

Рад у стручним органима и тимовима	током године	Учешће у раду тима за ИОП, тима за професионалну оријентацију ученика као и рада Ученичког парламента	Директор, стручни сарадници, учитељи, наставници, ученици 7. и 8. разреда
Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима	по потреби током године	Размена информација и сарадња са ДЗ. у Винчи, Заводом за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију у Београду	Педијатријска и стоматолошка служба, колеге дефектолози, психолози
Вођење евиденције и стручно усавршавање.	током године	Вођење дневника рада, логопедског листа са анамнестичким подацима сваког ученика, заштита личних података. Вођење евиденције и записника са УП. Похађање акредитованих семинара	Родитељи, старатељи, шира породица ученици 7. и 8. разреда, стручни предавачи, колеге из ове и других школа и установа од значаја за рад школе.

ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ У ШКОЛИ

ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ ТИМ ЗА ЗАШТИТУ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Ред. број	Назив пројекта и циљне групе	Садржај пројекта	Сарадници	Време реализације
1.	Припрема позоришне представе на тему превенције насиља; Ученици старијих разреда у оквиру Драмске секције.	Одабир адекватног драмског текста и припрема ученика на часовима драмске секције;	Ученици петог, шестог и седмог разреда са наставницама Српског језика у оквиру Драмске секције уз сарадњу и консултацију чланова Тима.	друго полугодиште
2.	Спортски дан-Фер игром против насиља; Ученици млађих и старијих разреда;	Организовање спортског дана два пута годишње-Такмичења у разним спортским дисциплинама;	Ученици, наставници физичког васпитања и учитељи. Сарадња са Активом наставника Физичког васпитања;	октобар и мај
3.	Комуницирајмо ненасилно-недеља посвећена ненасилној комуникацији; Ученици млађих и старијих разреда;	У оквиру пројектне наставе, планирано је да се једна цела недеља посвети ненасилној комуникацији организацијом различитих тематских радионица;	Ученици, наставници, учитељи, ПП служба и управашколе;	новембар
4.	Перформанс-Стоп насиљу! Ученици старијих разреда;	Организовање перформанса у дворишту школе применом драмских метода;	Психолог, Чланови Тима за борбу против насиља, чланови Вршњачког тима;	април
5.	Тематски дани-Превенција насиља; Ученици млађих и старијих разреда;	По један дан у полугодишту посвећен превенцији насиља-радионице и повезивање наставних садржаја са темом Превенције насиља;	Учитељи, наставници и ученици школе; Повезивање са свим стручним активима.	септембар и фебруар
6.	У туђим ципелама-замена улога Ученици старијих разреда;	Ученици и учитељи/наставници на један дан мењају улоге;	Наставници и ученици школе;	децембар
7.	Организовање два литерарно-ликовна конкурса на нивоу школског године; Ученици млађих и старијих разреда;	Организовање два литерарно ликовна конкурса за ученике млађих и старијих разреда на тему Вршњачког насиља;	Учитељи, наставници Српског језика и ученици; Међупредметно повезивање са активима Српског, Енглеског и Француског језика; Сарадња са стручним већем млађих разреда и активом Ликовне културе.	октобар и јануар
8.	Трибина-Здрави стилови живота; Ученици старијих разреда;	Организовање и реализовање Трибине за ученике;	Родитељи и психолог, педагог у сарадњи са члановима Тима за борбу против насиља; Сарадња са Саветом родитеља;	март
9.	Обележавање Дана породице;	Радионице и изложба ликовних радова у	Наставници ликовног, Енглеског	15. мај

	Ученици млађих и старијих разреда;	холушколе; Израда паноя који ће бити истакнути у централном холу школе као продукт реализованог пројекта актива Енглеског језика.	језика, учитељи и ученици;	
10.	Изложба различитих тематских радова у централном холу школе; Ученици млађих и старијих разреда;	На месечном нивоу Тимови, стручна већа и секције бирају најбоље тематске продукте на тему Превенција насиља и излажу их у виду поставке у холу школе;	Стручна већа, Тимови, секције-ученици и наставници/учитељи;	Током целе школске године;
11.	Обавештавање ученика и наставничког већа о постигнућима најуспешнијих ученика школе на свим нивоима такмичења; Ученици млађих и старијих разреда;	Обавештење које се истиче на пануу у централном холу и које се редовно ажурира;	Учитељи и разредне старешине, чланови Тима и психо педагошка служба;	Током целе школске године;
12.	Једанчас у полугодишту у оквиру редовне наставе свих наставних предмета који је посвећен превенцији насиља Ученици млађих и старијих разреда;	Тема насиља се повезује на наставним садржајем у оквиру одређеног предмета;	Одељењске старешине, учитељи и предметни наставници; Сарадња са свим стручним већима;	фебруар
13.	Сарадња са Вршњачким тимом за борбу против насиља Ученици старијих разреда;	Израда постера, паноя, летака, брошура за информисање ученика, наставника и родитеља Посете ЧОС млађих ученика као и одељења у којима постоји поремећена клима и значајни проблеми у комуникацији	Ученици 5-8. разреда, ОС, ОЗ, Савет родитеља, ППС	Током целе школске године;
14.	Сарадња са стручним установама и организацијама из окружења	Јачање спољашње заштитне мреже, активности са ученицима, родитељима, запосленима на превенцији насиља и других облика ризичног понашања	Школа, ЦСР, Дом здравља, МУП, МПСи НТР, Центар за културу и друге установе и институције	Током целе школске године;

Пројектне активности Тима за веб презентацију школе и заштиту деце на интернету

Назив пројекта и разреда у којима се пројекат реализује	Садржај пројекта	Сарадници	Време реализације
Инфлуенсери, јутјубери, гејмери, занимања сутрашњице- предности и опасности/ 5.-8.	- Ученици учествују у конкурс у којем у видео запису ограниченог трајања описују ситуацију у којој се неко бави неким од наведених занимања, као и пут и борбу коју тај неко води са људима који су често сакривени иза разних неидентификованих	- стручна већа технике и информатике, српског језика, енглеског језика, психолог, Тим за борбу против насиља,	током године

Разреда	имена, надимака и злонамерних коментара, а не само зарада и слава које се често виде као приоритетне у оквиру оваквих занимања. Људи који се баве овомом врстом јавног посла, често злоупотребљавају психоактивне супстанце, дрогу и алкохол, како би могли да поднесу терет сопствене славе, тако да би и тај здравствени аспект би о од користи у оквиру овог пројекта. - Конкурс би био наградног карактера, а награди и видео би могао да послужи и наставницима и учитељима када имају ову тему на часу одељењске заједнице.	занемаривања и злостављања, стручна већа биологије и хемије	
Култура изражавања на интернету/1.-8. разреда	- Идеја би била да се изражавање које је граматички исправно и коректно пренесе и у виртуелни простор. - Може да се реализује у виду пано ако је и би испуњавао просторије хола школе	- стручна већа литерарна секција	током године
Позоришна представа/ 1.-4. Разреда	- Ученици млађих разреда уз сарадњу са наставницима српског језика, технике и информатике могу да сачине позоришну представу која би била приказана нпр на Дану школе у оквиру датог програма или у посебној представи коју би одиграли пред ученицима наше школе	- стручна већа учитеља библиотека, драмска секција	током године
Ликовни и литерарни конкурс- /1.-8 разреда	- Ученички радови се могу изложити у холу школе, а оне који буду најбољи посебно истаћи, похвалити и наградити	- стручна већа наставника млађих и старијих разреда, српског језика, ликовне културе, историје, итд	током године
Класично и дигитално читање; друштвено читање: тагови, блогови, платформе.	Креирање е извора и е књига, библиотеке у облаку у циљу доступности читања, ефикасније библиотечке услуге и очувања културно-образовних садржаја.	Тим за ВЕБ презентацију, наставници информатике, библиотекара.	током године
Библиотека - стањесвести	Мултимедијални приступ упознавања библиотеке, њеног значаја, вредности, депозитности у циљу поштовања школске имовине, развијања читалачких навика и целоживотног учења.	Библиотека, Тим за ВЕБ презентацију, наставници предметне наставе	током године
Родно читање – обележавање Осмогмарта	Родно читање у различитим медијима обухвата актуализацију жеснских књежевних врста у циљу повезивања древног и савременог, као и праћење вредности и развијања интеркултуралног образовања, креативног васпитања и поштовања човекове слободе у целини.	Библиотека, Тим за ВЕБ презентацију, стручни сарадници, наставници српског језика	8 март – Дан жена
ДАН ЈЕЗИКА	Ученици ће осликати лого и банер (за хол матичне школе и подручна одељења) и на мапи света ће обојити говорно подручје језика који се уче у нашој школи. Ученици ће саставити кратке тематске квизове који ће бити урађени на часовима редовне наставе. Ученици ће правити различите аудио-визуелне	СВ за енглески језик , СВ за француски језик, СВ за српски језик,	26.септембар

	материјале на дате теме (паное, презентације, видеоклипове, квизове). Најбољи радови ће бити објављени на сајту школе / школском часопису. Ученици старијих разреда израђују паное или „облачиће” са познатим пословицама на енглеском језику и њиховим српским еквивалентима, и стављају их у хол школе. Код ученика млађих разреда организовати игру тражења речи у речнику (наставник задаје ученику реч коју треба да нађе у речнику, а ако успе, награђује га слаткишом. Затим ученици задају речи једни другима.)		
СВЕТСКИ ДАН ЗДРАВЉА	Целокупне активности ученика посвећене су промовисању здраве хране и здравих стилова живота. Ученици ће бити подељени у две групе које ће себавити истраживањем и прикупљањем разних материјала (слике, савети нутрициониста, филмови/видео клипови и сл). Једна група ће се бавити темом здраве хране и износити своја мишљења о томе шта је за њих здрава исхрана и здраве животне навике. Друга група ће се бавити темом нездраве хране и износити своје ставове о нездравој исхрани, а нарочито о брзој храни коју најчешће свакодневно користимо. Неки ће имати задужења да истраже и саставе мени за здраву ужину. Ученици ће урадити паное са кратким порукама и сликама које ће изложити у холу школе. У сарадњи са наставницима биологије организоваћемо трибинуса ПП презентацијом на тему здраве и нездраве исхране. У договору са наставницима физичког и здравственог васпитања, промовисаћемо и физичке активности (шетња, трчање, разне вежбе за очување здравља и кондиције) које су основ за здрав стил живота. Ученици млађих разреда израђују паное на тему Healthy and unhealthy food.	СВ за енглескијезик, СВ за биологију, СВ за информатику, технику и технологију, СВ млађих разреда, СВ за физичку културу	7.април

Пројектне активности стручног већа: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Ред. Број	Назив пројекта	Садржај пројекта	Сарадници	Време реализације
1.	ДАН ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ	Наставници ће на часовима редовне наставе обрађивати текстове на тему загађења и очувања животне средине. У настави ће користити и кратке филмове /видео клипове на ту тему. Обрадиће кључне термине везане за екологију на енглеском језику.	СВ за енглески језик, СВ за биологију	22. април
2.	СВЕТСКИ ДАН ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ	Заинтересовани ученици / одељења ће помоћи у уређењу школског дворишта (организовати акцију чишћења, одржавања/садње биљака). Млађи ученици израђују паное са кратким порукама о томе како можемо помоћи очувању животне средине (штеди воду, угаси светло, рециклира итд). Ученици ће на интернету истраживати о еколошким проблемима у Србији и у свету, као и о иновативним решењима за њихово решавање, и резултате ће	СВ за енглески језик, СВ за	5.јун

	СРЕДИНЕ	представити на начин који одаберу (литерарни/ликовни рад, пано, презентација). Заинтересована одељења ће направити кутије за одлагање папира у својој учионици. У школи ће бити одређена места за одлагање пластичних флаша. Посета пољопривредном добру Радмиловац где ће ученици имати прилику да се упознају са значајем вода за нашу планету, биљкама и животињама које ту живе.	биологију	
3.	ДАН ЈЕЗИКА	Ученици ће осликати лого и банер (за хол матичне школе и подручна одељења) и на мапи света ће обојити говорно подручје језика који се уче у нашој школи. Ученици ће саставити кратке тематске квизове који ће бити урађени на часовима редовне наставе. Ученици ће правити различите аудио-визуелне материјале на дате теме (паное, презентације, видео клипове, квизове). Најбољи радови ће бити објављени на сајту школе / школском часопису. Ученици старијих разреда израђују паное или „облачиће” са познатим пословицама на енглеском језику и њиховим српским еквивалентима, и стављају их у хол школе. Код ученика млађих разреда организовати игру тражења речи у речнику (наставник задаје ученику реч коју треба да нађе у речнику, а ако успе, награђује га слаткишом. Затим ученици задају речи једни другима.)	СВ за француски језик, СВ за српски језик	26. септембар
4.	ДАН УЧИТЕЉА	Ученици и старијих и млађих разреда израђују литерарне и ликовне радове на дату тему.	СВ млађих разреда, СВ за ликовну културу	4.10.
5.	СВЕТСКИ ДАН ЗДРАВЉА	Целокупне активности ученика посвећене су промовисању здраве хране и здравих стилова живота. Ученици ће бити подељени у две групе које ће се бавити истраживањем и прикупљањем разних материјала (слике, савети нутрициониста, филмови/видео клипови и сл). Једна група ће се бавити темом здраве хране и износити своја мишљења о томе шта је за њих здрава исхрана и здраве животне навике. Друга група ће се бавити темом нездраве хране и износити своје ставове о нездравој исхрани, а нарочито о брзој храни коју најчешће свакодневно користимо. Неки ће имати задужења да истраже и саставе мени за здраву ужину. Ученици ће урадити паное са кратким порукама и сликама које ће изложити у холу школе. У сарадњи са наставницима биологије организоваћемо трибину са ПП презентацијом на тему здраве и нездраве исхране. У договору са наставницима физичког и здравственог васпитања, промовисаћемо и физичке активности (шетња, трчање, разне вежбе за очување здравља и кондиције) које су основ за здрав стил живота. Ученици млађих разреда израђују паное на тему Healthy and unhealthy food.	СВ за енглески језик, СВ за биологију	7.4.
6.	ДАН ПОРОДИ- ЦЕ	Ученици млађих разреда израђују цртеж на тему своје породице или доносе фотографије, и представљају чланове породице. Ученици старијих разреда пишу састав на тему ” My family / My favourite family member” или приказују смешан видео “Funny family moments” са члановима породице.	СВ млађих разреда	15.мај
7.	СВЕТСКИ ДАН ПОЕЗИЈЕ	Ученици ће уз помоћ наставника изабрати краће рецитације познатих енглеских песника/песникиња, брзалице, познате сонгове и научити их напамет а потом ће и рецитовати /певати на песничкој вечери овог дана. Илустровање песама на паноима, цртежима.	СВ за француски језик, СВ за српски језик	21.март

Пројектне активности стручног већа: ФИЗИКА

Назив пројекта и одељења у којима се реализује	Садржај пројекта	Сарадници	Време реализације
Светски дан науке / Ученици 4., 6., 7. и 8. разреда, родитељи	у холу школе представљају се панони са темом „Научници и њихова открића“. кратки филм о српским научницима- обилазак ученика 4. разреда и извођење једноставнијих експеримената. у сарадњи са учитељима, ученици 4. разреда рецитују песме на тему науке.	Наставници физике, учитељи, ученици старијих разреда, наставници ликовне културе, биологије, хемије, историје, српског језика, информатике	10. новембар – Светски дан науке

Пројектне активности стручног већа: Хемија

Назив пројекта и разреди	Садржај пројекта	Сарадници /стручна већа, активи, тимови у школи, институције ван школе и др.	Време реализације
Дунав (7. и 8. разред)	Узимање узорака воде са Дунава и њено хемијско испитивање	Биологија, Тим за уређење школе, Хемијски факултет	Школска 2022.23.

Пројектне активности стручног већа: СРПСКИ ЈЕЗИК

Назив пројекта и разреди/одељења	Садржај пројекта	Сарадници /стручна већа, активи, тимови у школи, институције ван школе и др.	Време реализације
„Винчанско писмо“ (часопис основне школе) – ученици 5-8. разреда	Илустрације и ликовни и литерарни радови ученика, школске актуалности, такмичења	Стручна већа и активи, тимови, психопедагошка служба	октобар, јануар, јун

Пројектне активности стручног већа: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Назив пројекта и разреди/одељења у којима се пројекат реализује	Садржај пројекта	Сарадници /стручна већа, активи, тимови у школи, институције ван школе и др.	Време реализације
Дан пешачења – Ритопек - Винча, одељења 5-8. разреда	- Пешачка тура у дужини од 8,6 км, време обиласка 3 сата и 30 мин, Обилазак локалитета Бело Брдо	- Историја, Географија, Планинарски савез Србије	Током првог пулигодишта

Пројектне активности стручног већа трећег разреда

Назив пројекта и одељења у којима се пројекат реализује	Садржај пројекта	Сарадници /стручна већа,активи, тимови у школи, институције ван школе и др.	Време реализације
5. јун Светски дан заштите животне средине, одељења 3/1 – 3/11	Тема „Помири се са природом и помози јој да се обнови“; -почетак обележавања датума, развијање еколошке свести -Учествовање у чишћењу околине -Озеленимо јавни простор, -Анимирајмо ширу јавност -Сарадња са Огледним добром Радмиловац, Пишемо цртамо извештавамо, -Изложба „Време је за природу“	Учитељи трећег разреда, наставници биологије, психопедагошка служба, огледно добро „Радмиловац“	Крај маја, почетак јуна

Пројектне активности стручног већа историје и географије

Ред. број	Назив пројекта и разреди у којима се пројекат реализује	Садржај пројекта	Сарадници /стручна већа,активи, тимови у школи, институције ван школе и др.	Време реализације (месец)
1.	„ Важни датуми” - 7. и 8. разред	Дан примирја у Првом светском рату	Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва, Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе, учитељи 4. разреда, Историјски музеј Србије	IX, X, XI
2.	„ Важни датуми” - 7. и 8. разред	Сретење - Први српски устанак и Сретењски устав	Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва, Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе, учитељи 4. разреда, Историјски музеј Србије, Архив Србије	XI, XII, I, II
3.	Винчанска култура - 5. и 6. разред	Археолошко налазиште 2.Музеј Дунав 3.	Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва, Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе, учитељи 4. разреда, Актив наставника ликовне културе, Актив наставника српског језика Археолошко налазиште „ Бело Брдо”, Археолошка налазишта Србије, Народни музеј	IX, X, XI, XII
	Срби ван Србије - 8. разред	Живот ван Србије - приче познатих и значајних личности кроз историју	Актив наставника српског језика, Народни музеј, Бели двор	IX, X, XI, XII, I, II
5.	Културна баштина Србије - 6., 7. и 8. разред	Упознавање са културним добрима Србије која су наслеђена од претходних генерација и брижљиво их чувамо за будућа поколења	Актив наставника српског језика, Актив наставника информатике, Актив наставника физике	I,II, III, IV, V
6	„ Важни датуми” - 7. и 8. разред	Дан вода 22. Март	Актив наставника биологија, актив учитеља 4. разреда, Огледно добро Радмиловац	IX, X, II, III

Пројектне активности стручног већа француског језика

Ред. број	Назив пројекта и разреди/одељења у којима се пројекат реализује	Садржај пројекта	Сарадници /стручна већа, активи, тимови у школи, институције ван школе и др.	Време реализације
1.	Ma tribu - шести разред	Ученици осмишљавају и описују како би изгледало њихово модно племе (одевне предмете, боје, стил, аксесоар), праве паное и презентују радове.	Наставници француског језика са ученицима	Прво полугодиште
2.	Notre livre de recettes - шести разред	Ученици прикупљају и праве књигу омиљених рецепата на француском језику (користећи намирнице, чланове, изразе за количину), презентују радове и праве пано за учионицу. Евентуална дегустација.	Наставници француског језика са ученицима	Друго полугодиште
3.	Европски дан језика - сви разреди, ученици ангажовани на секцијама	Ученици са наставницима обележавају Дан језика пригодним паноима, презентацијама, изложбеним штандовима, квизовима	Актив наставника српског, енглеског, француског и библиотека	26.септембар
4.	Ma bande - осми разред	Ученици осмишљавају страницу за блог свог одељења где описују себе, своје другаре, школу (описни придеви, прилози за начин), праве паное и презентују радове.	Наставници француског језика са ученицима	Прво полугодиште
5.	Une scène de slam - осми разред	Ученици осмишљавају и презентују слем сцену и организују турнир где бирају најбоље слемере.	Наставници француског језика са ученицима	Друго полугодиште
6.	Ma carte d'invitation - пети разред	Ученици осмишљавају позивнице и честитке као и одговоре на њих. Презентују радове и праве пано за учионицу.	Наставници француског језика са ученицима	Прво полугодиште
7.	Ma ville - пети разред	Ученици се представљају и представљају одабране делове града у коме живе. Презентују радове и праве пано за учионицу.	Наставници француског језика са ученицима	Друго полугодиште
8.	Март - Месец франкофоније	Низ активности током месеца марта и завршна приредба крајем месеца. Панои о франкофонији у холу, квизови, пројекције, француска музика на великом одмору, гости, радионице, на завршној приредби рецитације, песме, плес, глума, скечеви	Наставници француског језика са ученицима (клуб љубитеља француског језика) и наставницима српског (рецитаторска секција), музичког (хор), историје, информатике	У марту
9.	Књига франкофоних земаља; 7. разред	Свака група ученика ће направити презентацију једне франкофоне земље. Написаће нешто о географском положају и клими, затим о обичајима и традицији у тој земљи као и о активностима које се тамо могу практиковати и разложима зашто би требало посетити ту земљу. На крају се све то ставља у једну књигу.	Веће француског језика	Мај, јун

Пројектне активности Тима за самовредновање рада школе

Назив пројекта	Садржај пројекта	Сарадници	Време реализације
Млади истраживачи (5, 6, 7. разред)	Формирање ученичког тима за самовредновање „Млади истраживачи“ Укључивање „Младих истраживача“ у редовне активности Тима за самовредновање Менторски рад сваког члана Тима са 1 – 2 ученика, члана „Младих истраживача“ Планирање процеса самовредновања рада школе од стране „Младих истраживача“ уз менторску подршку чланова Тима за самовредновање Реализовање процеса самовредновања рада школе од стране „Младих истраживача“ уз менторску подршку чланова Тима за самовредновање Извештавање о обављеном самовредновању од стране „Младих истраживача“ уз менторску подршку чланова Тима за самовредновање Промовисање рада „Младих истраживача“	Ученички парламент, ОЗ 5 -7 разреда, ОС 5 – 7 разреда	Шк. 2022/23. година Шк. 2023/24, 2024/25. и 2025/26. година

Пројектне активности стручног тима: ТИМ ЗА УРЕЂЕЊЕ ШКОЛЕ

Назив пројекта и разреди/одељења у којима се пројекат реализује	Садржај пројекта	Сарадници	Време реализације
„Календар важних датума“	Тематско уређење холова школе у зависности од бирних датума у коме учествују ученици, родитељи, запослени и представници локалне самоуправе.	Техничка служба школе, стручна већа, родитељи и ученици	01.09.2022. – 31.08.2023.
Уређење трпезарије у матичној школи	Тематско уређење школске трпезарије у коме учествују у коме учествују ученици, родитељи, запослени и представници локалне самоуправе.	Техничка служба, стручно веће ликовне културе и стручно веће технике и технологије	Прво полугодиште 2022/23.год.

Пројектне активности стручног Тима за инклузивно образовања

Ред. број	Назив пројекта	Садржај пројекта	Сарадници /стручна већа, активи, тимови у школи, институције ван школе и др.	Време реализације
1.	Учимо сви заједно	Пројекат има за циљ јачање компетенције наставника за пружање подршке ученицима којима је потребна додатна подршка	Група запослених учитеља и наставника и Тим за инклузију, UNICEF, МП као носиоци пројекта	2022-2024.
2.	Учим о ромском народу (Историја, језик, музика, обичаји и традиција ромског	Кроз истраживачке задатке, у групном раду ученици ће кроз сарадњу са другима упознавати традицију ромског народа а такође и развијати толеранцију и прихватање	Педагошки асистент, Тим за инклузију, Марија Живановић 3/11	2022/23.

	народа)	других		
3.	Стварамо тројезични речник (српски, енглески и ромски)	Упознавање, истраживање и поређење појмова у три језика које има за циљ рушење баријера, упознавање различитих култура и развијање поштовања различитости	Тим за заштиту од дискриминације , Тим за инклузију, актив енглеског језика (Марија Ристић Животић (5. – 8. Разреда Ритопек и остали)	2022-2024.
4.	Правимо базу материјала за ученике који раде по ИОП – у	Сакупити материјале, радне листове, приложити оригинална решења и дати на слободно коришћење свима којима је то потребно	Сви запослени	2022-2024.
5.	Набављање уџбеника и литературе као и наставних средстава за рад са ученицима којима је потребна додатна подршка	Опремити један кутак библиотеке помоћном литературом, набавити дидактичка средства која могу бити одпомоћи у раду са ученицима којима је потребна помоћ	Сви запослени	2022-2024.
6.	Обележавање 3.12.Светског дана особа са инвалидитетом	Пригодним и разноврсним акцијама упознати ученике, запослене и родитеље са овом темом и тиме сензибилисати све укључене	Тим за инклузију, здравствено, стручни актив биолога, ликовна култура, вршњачки тим	Од средине новембра закључно са 3.децембром 2022.
7.	Загрљај за све	На дан када се обележава Међународни дан загрљаја разноврсним активностима указати на потребу за прихватањем и поштовањем различитости	Тим за инклузију, музичка култура, физичко и здравствено, вршњачки тим, учитељи, боравак	21.1.2023.
8.	Обележавање 21.3. Међународног дана деце са дауновим синдромом	Пригодним и разноврсним акцијама упознати ученике, запослене и родитеље са овом темом и тиме сензибилисати све укључене	Тим за инклузију, здравствено, стручни актив биолога, ликовна култура, вршњачки тим , продужени боравак	21.3.2023.
9.	Обележавање 2.4. Светског дана особа са аутизмом	Пригодним и разноврсним акцијама упознати ученике, запослене и родитеље са овом темом и тиме сензибилисати све укључене	Тим за инклузију, српски језик и књижевност , стручни актив биолога, ликовна култура, вршњачки тим , продужени боравак као и ОШ Антун Скала	2.4.2023.
9.	Недеља ромске културе	Планираним активностима омогућити да се ученици и сви у школи упознају са традиционалном ромском ношњом, инструментима, музиком, начином живота рома. Недеља се завршава изложбом ученичких радова.	Педагошки асистент, Тим за инклузију, српски језик, музичко, ликовно и сарадници из локалне заједнице и Музеја ромске културе	Од 3. до 7.априла 2023.

Пројектне активности Стручног тима за сарадњу са родитељима

Ред. број	Назив пројекта	Садржај пројекта	Сарадници /стручна већа, активи, тимови у школи, институције ван школе и др.	Време реализације
1.	Кутак за родитеље	Гугл учioniца за родитеље. Трибине за родитеље ,предавања и размена искустава на теме:здравствена заштита, дејабетес код деце,насиље на интернету,саветодавне теме	Тим школе,Тим за заштиту од насиља, Савет родитеља, ПП служба	Крај школске 2024/25
2.	Еколошки календар	Радионице са родитељима на теме: рециклаже, важности очувања животне средине.Сарања са родитељима који се баве пољопривредом. Акција-уређење , сређивање и опремање школске зграде и дворишта.	Тим школе,Директор, Савет родитеља, Ученички парламент, представници локалне заједнице	Крај школске 2024/25
3.	Хуманост на делу	Хуманитарне акције кроз новогодишњи и ускршњи вашар, изложбе продајног карактера- предузетништво.	Тим школе,Директор, Тим сачињен из редова Савета родитеља , Ученички парламент,	Крај школске 2024/25
4.	Професионална оријентација	Посета ученика старијих разреда радним организацијама родитеља-реални сусрети.	Тим сачињен из редова Савета родитеља, Ученички парламент, представници локалне заједнице, школски координатор	Крај школске 2024/25

Пројектне активности:Библиотека

Назив пројекта и разреди/одељења у којима се пројекат реализује	Садржајпројекта	Сарадници	Време реализације
- Тематска настава: Поезија природе , 5. разред – <i>Вила зида град</i> , обрада народне лирске песме (српски језик).	Обрада ове древне песме пружа вишеслојне могућности за повезивање, интеграцију градива, за успостављање генезе, односа имагинарног и научног мишљења, развија машту, буди вишеструки естетски доживљај као и доживљај целине усвојеног градива. У приступу путем и могу се повезати сви слојеви наставног градива кроз предмете и садржај који се обрађује у петом разреду: географија (облаци, ритам у природи, васиона), историја (митологија), грађанско васпитање (родна равноправност), верска настава (жена у новозаветној поетици), ликовна култура (илустрације на тему из песме), музичка култура (инструменти и музика који би одговарали естетици песме). Тематска настава би била и вршњачки устројена, ученици старијих разреда би самлађима водили разговор о митологији, што се показало као добра пракса. Обрада теме Поезија природе би могла да обухвати једну наставну недељу и да се на крају направи закључак и да се повезже нит која спаја песму Вила зида град са осталим градивом у смислу повезивања различитог начина мишљења, развоја мишљења од имагинарног до научног, стваралачкој слици света у песмама и научном објашњењу појава. Циљ је да се све обухватно сагледа тема и са поетске и научне стране и да се унутар песме раслојавају сегменти који су блиски нашем времену, да се сагледа	Стручна већа природних и друштвених наука, библиотекари, стручни сардници, Тим за међупредмете компетенције. Могућа сарадња са институцијама културе.	Септембар 2022 - 2026

	слојевито стжене у песми, да се схвати вредност породице, као и вредност стваралаштва у сваком смислу. Обрада овесмепружамогућност актуализације садржаја и свест о томе да све оно што је данас важно и актуелно постојало је у древним временима. Крајњи циљ је учење из народних творевина које сумудре и интегрисање знања у целину.		
-Новозаветно биће бајке – интегративни приступ теми.	-Новозаветно биће бајке – интегративни приступ теми, сарадња са наставницима верске наставе са циљем истицања универзалне хумане вредности хришћанства и християнизације европског наслеђа у бајкама (<i>Биберче, БашЧелик, Василиса Премудра, Себични џин, Бајка о рибару и рибици, Царево ново одело, Ружно паче...</i>)	Библиотекар, наставници верске наставе и грађанског васпитања, наставници српског језика, библиотекари	Током године, кроз обележавање јубилеја
Класично и дигитално читање	Коришћење е извора и е књига; е библиотеке, креирање дигиталних извора у циљу доступности и очувања културно-образовних садржаја.	Сарадња са библиотекарима, тимом за заштиту деце на интернету, тимом за међупредметне компетенције, наставницима информатике, стручним сарадницима, наставницима; Библиотеком града Београда, Народном библиотеком, локалном библиотеком.	

Пројектне активности стручног тима у продуженог боравака

Ред. број	Назив пројекта и разреди/одељења у којима се пројекат реализује	Садржај пројекта	Сарадници /стручна већа, активи, тимови у школи, институције ван школе и др.	Време реализације
1	“Дете је дете, да га уважавате и разумете” 1.и 2.разред продужени боравак у Лештану	Ово сам ја, Моја осећања, Моје навике, Моје жеље, Моје омиљене игре, Музика коју слушам, Причам омиљену причу, Рецитијем песму коју знам, Правим омиљену играчку од пластелина, Друг и ја, Обележавамо “Дечју недељу”	Веће 1. и 2. разреда , родитељи, Тим за уређење школе	Септембар , Октобар
2.	„Златна јесен“ 1.и 2.разред продужени боравак у Винчи	Мозаик од лишћа, Јесењи мотиви, Јесења вила, Јесен нам дарује плодове своје, Зимница на полицама, Израда панона	Веће 1. и 2. Разреда	Октобар

3.	„Када бираш, бирај здраво“ 1 и 2. Разред продужени боравак у Винчи	Разговор на тему здравих намерница, Слушамо песму о воћу и гледамо цртани филм „ Воћкице“, Цртамо и бојимо воће и поврће, Правимо маске у облику воћа, Израда паноя, Маскембал	Веће 1.и 2. Разреда Родитељи	Април
4.	„Новогодишња чаролија“ 1 и 2 разред, Винча	Прављење новогодишњих јелкица од украсног папира Прављење новогодишњих лампиона Прављење новогодишњих честитки Израда Снешка Белића од пластичних чаша Певање и рецитовање новогодишњих песама	Веће 1 и 2 разреда Родитељи	Децембар

У школи се, осим наведених програма пројектних активности, реализују и пројектне активности пројеката које реализује локална заједница, школска управа, државне установе, међународне организације, као и различита удружења. Ове активности се планирају и реализују у складу са учешћем школе у одређеним пројектима и у периоду када се сарадња и остварује.

ЕВАЛУАЦИЈА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Евалуација реализације школског програма ће се вршити континуирано сваке школске године, на различите начине и на различитим нивоима. Стручна већа, активи и тимови ће у оквиру својих активности имати и активности евалуације реализације школског програма, органи управљања и Педагошки колегијум, такође. Временска динамика, технике и начини евалуације и презентовања резултата су дефинисани у годишњим плановима стручних тела и органа управљања у школи. На крају четворогодишњег периода биће извршена општа евалуација реализације школског програма..

Стручни актив за развој школског програма планира активности праћења и вредновања реализације школског програма на следећи начин:

- Сарадња са стручним већима, активима и тимовима, размена и коришћење информација добијених евалуацијом у свим областима школског живота и рада, а нарочито у области постигнућа ученика.
- Реализација истраживања у области реализације садржаја школског програма.
- Израда, дистрибуирање и обрада упитника за ученике, родитеље и запослене (теме: подршка учењу и учење учења, укљученост ученика и родитеља у различитим школским активностима, сарадња школе и родитеља, евалуација часова – с

посебним освртом на тематску наставу, угледне часове и активности наставе у циљу развоја општих међупредметних компетенција ученика и реализација посебних програма и пројектних активности).

- Презентација резултата стручним телима и органима управљања у школи, дефинисање мера за побољшање нивоа и квалитета реализације школског програма и израда корекција одређених делова школског програма у складу са тим.
- Праћење процеса планирања, програмирања, реализације и евалуације образовно- васпитног процеса, школских и ваншколских активности, промене у законској регулативи, резултате самовредновања и спољашњег вредновања и у складу с тим планирати даље кораке и израђивати анексе школског програма за садржаје истог где је то потребно.

Управа школе, органи управљања, саветодавна тела, стручни активи и тимови, стручни сарадници и ученичке организације у школи ће у складу са својим програмима и плановима рада пратити и вредновати реализацију садржаја школског програма и у односу на то давати препоруке, доносити мере и планирати корекције.

СТРУЧНИ АКТИВ ЗА РАЗВОЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Стручни актив за развој школског програма је организовао, координирао израду, технички обрадио и дао коначан предлог садржаја Школског програма за период 2022. – 2026. године на разматрање и усвајање.

Чланови Стручног актива за развој школског програма у шк.2021/22. шк.години:

Драгољуб Гачић, директор школе,
Снежана Ракић, педагог, координатор рада Стручног актива за развој школског програма,
Зорица Радивојевић, стручно веће технике и информатике,
Светлана Јакшић, стручно веће технике и информатике,
Биљана Милев, стручно веће 1. - 4. разреда,
Дивна Баштовановић, стручно веће за област друштвених наука,
Марина Попађиноски, стручно веће за област језика,
Тања Николић, стручно веће за област уметности и вештина,
Ивана Живковић, стручно веће за област природних наука,
Виола Ћук, педагог,
Љиљана Јовић, психолог,
Мирјана Стаменковић, психолог,
Оливера Пешут, стручно веће за област верске наставе и грађанског васпитања,
Марија Марковић, помоћник директора.